

NICOLAE STOICESCU

BIBLIOGRAFIA LOCALITĂȚILOR
ȘI MONUMENTELOR FEUALE
DIN ROMÂNIA

I—ȚARA ROMÂNEASCĂ
(Muntenia, Oltenia și Dobrogea)
Vol. 2: M—Z, indici

Cu o prefată de
I.P.S.S. FIRMILIAN
Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei

Editată de Mitropolia Olteniei

1970

NICOLAE STOICESCU

BIBLIOGRAFIA LOCALITĂȚILOR
ȘI MONUMENTELOR FEUALE
DIN ROMÂNIA

I—ȚARA ROMÂNEASCĂ

(Muntenia, Oltenia, și Dobrogea)

Vol. 2: M—Z, indici

Cu o prefăță de
I.P.S.S. FIRMILIAN
Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei

Editată de Mitropolia Olteniei

1970

M

MĂCEŞUL, jud. Dolj (M bis. ruină Sf. Nicolae, Sf. Paraschiva și Sf. Voievozi-M. de Sus, construită de Neagoe ciobanul și Năstase Chintescu, 1825, reparată și zugrăvită 1883, bis. Sf. Nicolae-M. de Jos, 1856—1858 și cruce din sec. XVII¹⁾). Vezi și Cîrna.

Bauer, p. 206 [sat părăsit]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 253 [pisania]; Anuar 1909, p. 161—162; AMO, 1941, p. 249—250; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 438 [la 1845 două bis. de zid]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1568, fiind al boierilor din Brîncoveni]; Cristescu D., *Sfânta m-re Arnăta*, Buc., 1937, p. 132—134 [doc. 1661, satul dat m-rii]; *Documente agrare*, p. 303, 449, 548, 725 [sat al m-rii Arnăta]; vezi și *Indice cronologic nr. 5*; A. Rom., 2 oct. 1857 [arendarea moșiei].

MĂCIN, jud. Tulcea. Vezi și Vicina (unii cercetători cred că Vicina = Măcin)
Panaiteescu P. P., *Călători poloni* (indice); Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 53—55 [însemnări pe cărți ale bis. din 1838]; Lonlay Dick de, *En Bulgarie (1877—1878) Ploesci, Matchin, Sistova, Tirnova...* Paris, 1883; *Dicț. Rom.*, IV, p. 254;

Munteanu-Sculeni N. C., *Măcinul și împrejurimile sale*, Brăila, 67 p. [despre mitropolia de Vicina, biserică veche și moscheia, despre epoca mai nouă din istoria orașului];

Dumitrescu Al. Th., *O excursiune în nordul Dobrogiei. Arrubium și mitropolia din Măcin*, Buc., 1904, 47 p. [crede că Vicina = Măcin; și despre bis. din localitate]; Dobrescu N., *Întemeierea mitropolilor și a primelor m-ri din țară*, Buc., 1906, p. 45—46 [crede că Măcin = Vicina];
— **FORTAREȚA MEDIEVALĂ**.

Capitularea fortăreței Măcin („Arh. Bas.”, 1931, p. 293—294) [doc. din 1809]; Hurmuzaki, XXI, p. 31 [despre cucerirea fortăreței de ruși, 1828].

— **MUNHAN VECHI**, str. Victoriei colț cu Independenței.

— **MOSCHEIA VECHE**.

— **BISERICA SF. APOSTOLI** (1834, reclădită).

MACIUCA — Vilcea (la 1840 patru bis. de lemn: Sf. Paraschiva, 1702, Sf. Nicolae-Botorani, construită de popa Vlad și alții, 1797, construită de zid 1872, Intrarea în biserică-Bocșa, construită de Sima postelnicul și alții, 1817, construită de zid 1884 și Sf. Nicolae-Văleni, 1804, construită de popa Enăcache și alții).

Bauer, p. 203 [M. de Jos și de Sus, fără bis.]; Popescu, *Biserici*, p. 104; Anuar 1909, p. 225; AMO 1941, p. 734—735; A.O., 1942, p. 175 [la 1834 trei bis. de lemn]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit

de la 1531]; *Dicț. Rom.*, I, p. 553 [pisania bis. Botorani] și IV, p. 255. MĂCIUCA, vezi Oveselu.

MĂCIUCEȘTI, vezi Obidiți.

MĂDULARI (plasa Horez), jud. Vilcea (la 1840 patru bis. de lemn: Sf. Paraschiva, preînăotă 1800, în ruină la 1909, construită de zid 1930, Sf. Împărat-Obîrșia, 1815, Sf. Nicolae-Valea Orlii, 1760 și Intrarea în biserică-Orlea, 1710).

Popescu, *Biserici*, p. 42²; Anuar 1909, p. 225; AMO, 1941, p. 736; A.O., 1942, p. 176; *Documente*, sec. XVI, vol. II, p. 41 [satul M. amintit la 1528].

MĂDULARI (plasa Oltețu), jud. Vilcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1782 construită de popa Șerban și alții și Sf. Nicolae-Iacovile, făcută de popa Radu și alții, 1801, construită de zid 1891; și cruce din 1774).

Popescu, *Biserici*, p. 126; Anuar 1909, p. 225; AMO, 1941, p. 735; *Dicț. Rom.*, IV, p. 257—258.

MAGHEREȘTI — Gorj (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Nicolae-M. din Vale, 1795 și Sf. Paraschiva-M. din Deal, 1728).

Bauer, p. 212 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 461—462 (catagr. 1840]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 212 [bis. din 1820 și 1843]; Anuar 1909, p. 179; AMO, 1941, p. 374 [bis. Sf. Paraschiva, închisă și Sf. Gheorghe, de lemn]; *Documente*, sec. XVII, vol. III, p. 468 [satul amintit la 1620]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

MAGHERU, vezi Bîrzei.

MÄGLASI, vezi Păușești-Mäglasî.

MAGLAVIT, jud. Dolj (bis. bordei, construită de zid, Sf. Nicolae, ante 1845).

Nicolăescu-Plopșor C., *Maglavitul. Acte și documente privitoare la istoria satului Maglavit-Dolj*, Craiova, 1935, 128 p. [cîteva documente despre sat, restul despre P. Lupu]; „Oltenia”, I, 1940, p. 13; Anuar 1909, p. 162; AMO, 1941, p. 248, 883—885; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 436 [cat. 1845]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1589—1591>]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 213.

MAGULA-TOMŞANI — Prahova (bis. de lemn la 1792, reparată 1876, în ruină). Vezi și Tomșani-Brătieni.

Brătulescu V., *Inscripții, însemnări* (G.B., 1960, nr. 7—8, p. 659—660) [însemnări, descriere]; Anuar 1909, p. 106.

MÄGURA, jud. Dîmbovița (la 1810 bis...).

Bauer, p. 167 [fără bis.]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 13.

MÄGURA, com. Novaci, jud. Gorj (bis. de lemn Intrarea în biserică, 1834, reparată 1893—1894). Vezi și Novaci.

M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 411—412.

MÄGURA, jud. Olt (bis. Adormirea, 1732, reparată 1898).

AEA, 1929, p. 129; Anuar 1909, p. 301; *Dicț. Rom.*, IV, p. 260.

MÄGURA, com. Mihăești, jud. Vilcea (M bis. Sf. Ioan Botezătorul, 1834—1837, construită de Iosif Ungureanu și alții, adăugat pridvorul și clopotnița 1844, reparată 1925). Vezi și Negreni.

Dicț. Rom., IV, p. 260 [pisania]; Popescu, *Biserici*, p. 69—70; Anuar 1909, p. 225—226 [bis. din 1835—1837]; AMO, 1941, p. 740.

MÄGURA (Lăceanca) jud. Teleorman. Vezi și Lăceni.

Indice cronologic nr. 1; A.G.R., 26 febr. 1865 [arenda moșiei M.-Lăceanca] și 10 ian. 1865 [Măgura]; *Monografiile Vlașca*, p. 51—61 [și satul Lăceanca]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 260.

MĂGURA, vezi Ciuta, Greci, Sirbi-Măgura și Strîmbu.

MĂGURA CU LILIAC, vezi Atîrnăți.

MĂGURELE — Buzău (bis. sec. XVIII).

Bauer, p. 129 [bis. și casă boierească].

MĂGURELE — Ilfov, vezi N. Stoicescu, *Repertoriul bibliografic București*.

MĂGURELE, jud. Prahova (bis. Sf. Ioan Botezătorul, construită la 1780 de Ancața Oniceasca și fiul ei, Ioan Caramanlău căminar).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 251—252; Idem, *Tara românilor*, p. 111—112 [inscripție]; Anuar 1909, p. 106 [bis. Adormirea, 1759—1760 și bis. Sf. Ioan, 1846—1847]; *Documente*, indice sec. XVII [localiz. probabilă].

MĂGURENI, jud. Prahova (ruinele caselor boierești construite de Păuna, soția lui Drăghici Cantacuzino spătarul, 1666—1667³; M bis. Sf. Treime, construită de Păuna Cantacuzino și fiii săi, 1674⁴, zugrăvită de zugravul Pîrvu Mutu la 1693—1694, reparată 1895; han sec. XIX).

Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 196; Idem, *Doc. Cantacuzino*, p. 32—37 [doc. 1663, satul era al lui Drăghici Cantacuzino]; Vezi și indice [multe doc. despre sat]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 128—139 [doc. 1695—1845 ref. la sat]; A.G.R., 23 ian. 1865 și urm. [arenda moșiei]; Alexiu Eleonora, *Documente de pe Valea Teleajenului*, Buc., 1939 (indice); Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 535—536;

„Buciumul”, 3 sept. 1863 [diata postelnicesei]; „Arhiva”, Iași, I, 1889—1890, p. 249—254 [testamentul Elinei]; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 153, 156; *Documente*, indice sec. XIII—XVI [localiz. probabilă] și XVII;

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 257—258; BCMI, VII, 1914, p. 144 [inscripție]; Bauer, p. 138 [m-re de piatră]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 265 [pisania]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 649); M.Of. 1865, p. 96 [han]; Năsturel P. V., *Neamul boierilor Cantacuzini* (L.A.R., 1908, p. 61—74, 209—234, 317—349); Zagoritz Al., *Evoluția istorică a târgurilor și orașelor dintre Buzău, Tîrgoviște și București* (A.G.A., 1914—1915 p. 315) și extras [despre tîrgul Măgureni];

V. Drăghiceanu, *Casa Cantacuzinilor din Măgureni* (BCMI, XVII, 1924, p. 12—45) și Craiova, 1924 [istoric, despre Cantacuzini, descriere și foto ruine palat, jurnalul săpăturilor]; Florescu G. D., *Schitul Lespezi*, în vol. *Închinare lui N. Iorga*, Cluj, 1931, p. 173; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, pl. DCXXXVII—DCXXXVIII); Voinescu T., *Pîrvul Mutul* (SCIA, 1955, nr. 3—4, p. 137—156) [descrierea picturii]; Anuar 1909, p. 106; *Inscripții București*, p. 549—550 [candelă, 1688]; Ștefănescu I. D., *Originea și evoluția unor teme care apar în arta religioasă* („Mitropolia Moldovei”, 1964, nr. 1—2, p. 43—57); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 134—145, 169; SCIA, 1968, nr. 1, p. 27, 29, 30 [iconostasul].

MĂGURENI — Teleorman (bis. Sf. Împărați, 1845—1847, reparată 1872).

Anuar 1909, p. 121; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 3 [originea numelui]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 266.

MĂGURENI, com. Gușoieni, jud. Vilcea (la 1840, bis. de lemn Sf. Paraschiva, 1766, refăcută de locuitori, 1803, reparată 1888 și 1932; casă boierească și han, sec. XIX). Vezi și Gușoieni.

V. Rom., 1850, p. 200 și supl. 1 și 15 martie 1852; Popescu, *Biserici*, p. 19; AMO, 1941, p. 769; *Dicț. Rom.*, IV, p. 266.

MĂGURENI, vezi Pîrlîti.

SCHITUL MĂGURICEA, vezi Pitești.

MAHMUDIA — Tulcea (bis. din 1853).

Dicț. Rom., IV, p. 215.

MAIA, jud. Ilfov (bis. Adormirea, construită de Pană Filipescu, 1778, reparată 1862, M casa familiei Filipescu, ⁵ apoi Catargiu, azi Școala de tractoriști și bis. Sf. Nicolae, 1818—1820, reparată 1899).

Brătulescu, *Ilfov*, p. 51; Anuar 1909, p. 78; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1610; parte a fost dăruită de Mihai Viteazul m-rii Snagov]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 497); *Dicț. Rom.*, IV, p. 216 [M .Catargiu].

MĂICĂNEȘTI — Ilfov. ⁶ (dispărut).

A. Rom., 22 mai 1857 [moșia de arendat]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [sat dispărut].

MĂINEASCA (Cătrunesti)-Ilfov (bis. Sf. Nicolae, 1766—1767, reparată 1851). Vezi și Cătrunești.

Popescu N., *Catagrafia*, p. 46; Anuar 1909, p. 79.

M SCHITUL MĂINEȘTI (Sf. Voievozi, mijlocul sec. XVIII ante 1743 ⁶ bis și bis. din sat, Sf. Nicolae, construită de Ianache postelnicul, Preda, Nic. Măinescu postelnic 1805, zugrăvită 1810), Balș, jud. Olt.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1518]; Bauer, p. 197 și A.O., 1924, p. 230 [capelă sec. XVIII]; *Episcopia Rîmnic*, p. 400—402; Anuar 1909, p. 206; Donat I., *Fundațiile*, p. 59; Bălașa D., *Schitul Măinești, r. Balș, reg. Craiova* (M.O., 1957, nr. 3—4, p. 161—165) [istoric, inscripții, însemnări, descriere].

MĂLĂEȘTI, jud. Dolj ? (bis. Adormirea, construită de Gh. Rozoiu și Ioachim monah, 1822, reparată 1907).

„Oltenia”, XI, 1944, p. 136 [cat. 1831]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 268; Anuar 1909, p. 162; Donat I. și Popescu-Cilieni, *Documentele neamului Simboteanu* (A.O., 1940, p. 95—110 și 1942, p. 177 și urm.); Filitti I. C., *Condica Poenariilor-Almăjeni* (A.O., 1929, p. 300—302) [doc. despre sat]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1556]; vezi și *Indice cronologic nr. 22* [doc.].

MĂLĂEȘTI, jud. Prahova (bis. Adormirea-M. de Sus, sec. XVIII ⁷, refăcută 1859—1864; bis. de lemn Sf. Voievozi, 1848—1854 și bis. Intrarea în biserică-M. Rîfov, 1820—1824). Vezi și Rîfov și Cernătești.

Bauer, p. 129 [bis. sec. XVIII]; BCMI, 1933, p. 118 [insemnare]; Anuar 1909, p. 102, 106, 110; A. Rom., supl. 2 mart. 1857, 17 oct. 1859 [moșia de arendat]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 157 [doc. M. = Rîfov]; *Indice cronologic nr. 1, 10* [doc.]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 269—270 [bis. din 1816 și 1865].

MĂLĂETU, vezi Frâncești.

MĂLAIA — Argeș (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX).

B.O.R., 1921, p. 686 [catagr. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 16. **MĂLAIA**, jud. Vilcea (M bis. de lemn Sf. Nicolae, 1807 și Cuv. Paraschiva, 1805 sau 1823 ⁸, reparată 1892).

Răuțu, *Monografia*, p. 97; Popescu, *Biserici*, p. 25—26 [la 1840 și bis. de lemn Sf. Nicolae-Săliștea, 1800, construită de zid 1884]; Anuar 1909, p. 225; AMO, 1941, p. 732; Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 26, fig. 54—57 [interesante figuri de ctitorii].

MALAICA, vezi Cerătu.

SCHITUL MALAMUC, vezi Gherghița.

MĂLĂRIȘCA, com. Podeni, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, reparată 1875).

Crețeanu R., *Biserici de lemn din r. T. Severin* (M.O., 1961 nr. 10—12, p. 686—687) [inscripție].

MALDÄENI, jud. Teleorman (bis. Adormirea, 1846, reparată 1906).

Anuar 1909, p. 121.

MĂLDĂREŞTI, jud. Vilcea (două cule: una a familiei Greceanu de la sfîrșitul sec. XVIII, cealaltă construită de Gh. Măldărăscu la 1823; bis. Sf. Voievozi, Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe, construită de Gheorghe, fiul lui Constantin-Clement Măldărescu cu familia sa, ispravnic fiind Zamfir Măldărescu, 1774—1790, reparată 1928, toate trei M; bis. de lemn Sf. Dumitru, construită de pitelul Dumitache Măldărescu, 1801 și cruce din 1746—1747⁹).

Bauer, p. 202 [bis. sec. XVIII]; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 64—65; *Dicț. Rom.*, IV, p. 271 [pisania bis. din 1888]; Bulat T. G., *Foi de zestre oltenești* (A.O., III, 1924, p. 47—50); Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. nr. 3—7 [culă], 38, 49 [case] și 84, 86 [cruci]; A.O., 1935, p. 338—339; Ionescu-Sachelarie C., *Drumuri prin țară* (N.R.L., 1910, p. 759—760) [descriere cule]; Măldărescu Mariana, *Cula din Măldărești* (*ibidem*, p. 781—782) [rectifică unele afirmații ale lui Ionescu-Sachelarie]; Trajanescu I., *Culele din Măldărești* („Viața rom.”, aprilie 1911, p. 371—392) [descriere, planuri]; Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 179—192 [după Traianescu];

Trajanescu I., *Bis. și culele din Măldărești-Vilcea* (BCMI, V, 1912, p. 60—78) [descriere, foto, planuri]; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, XXVI, 1933, p. 64—65) [inscripție, descriere, bis. și culă]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 45, 64, pl. CLIII—CLVI); Greceanu O., *Cula din Măldărești*, Buc., 1937, 27 p. (recenzii: R.I.R., 1938, p. 316; A.O., 1938, p. 133—135; Popescu, *Biserici*, p. 39 și 96 [două sate, catagr. 1840]; AMO, 1941, p. 737; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 52, pl. XXIX); Ionescu Gr., *Arhitectura populară*, p. 207—208 [culă]; Anuar 1909, p. 225 [bis. din 1812—1815 și 1818—1820]; *Inscripții București*, p. 597 [cruce din 1799]; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 233—235 [descriere culă]; Focșeneanu I., *Trei cule din Oltenia* (ARPR, 1963, nr. 4, p. 59) [despre cele două cule]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1504]; *Indice cronologic nr. 14* [doc.]; *Culele din Măldărești*, Buc., 1966, Ed. Meridiane [album].

MĂLDĂREȘTI, vezi Zăvoieni.

MALDĂRU — Olt (două bis. de lemn la începutul sec. XIX: Sf. Paraschiva-M. de Sus și Sf. Nicolae-M. de Jos).¹⁰

Bauer, p. 172 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 95—96 [M. de Jos și de Sus, cu biserici]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 219 [bis. ruinată și alta din 1833]; AEA, 1929, p. 129 [bis. Sf. Ioan-Mărunței, 1834—1845]; Anuar 1909, p. 300 [bis. Sf. Nicolae, 1833 și Cuv. Paraschiva-Bătăreni, 1831—1833].

MALENI, vezi Bărbătești.

MĂLINEASCA — Vlașca.¹¹

MALU (fost Curva)-Gorj.

Însemnări (A.O., 1942, p. 202—203).

MALU — Ialomița (bis. Adormirea, construită de Ispas Făgărășanu sacerdorul, 1833—1837, reparată 1858, 1886, și un schit).

Cioclă I., *Grindu. Monografie*, p. 232—233 [inscripții]; Vasilescu A., *M-reia Bradu*, Buc., 1937, p. 74 [schitul Malu-Ialomița]; Anuar 1909, p. 63; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 648—649) [pisania].

MALU — Muscel (la 1840 trei biserici: Adormirea, 1815, Intrarea în biserică, 1834 și Sf. Dumitru, mah. Malu poate din Cîmpulung?). G.B., 1965, nr. 9—10, p. 884 [cat. 1840].

MALU — Teleorman (bis. Sf. Teodor, 1830 construită de Neagu Mălurescu vîstier).

Anuar 1909, p. 118; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 650) [pisania]; *Dicț. Rom.* IV, p. 220 [ruinele unei bis. la bordeie].

MALU — Vilcea (sau Argeș?) (bis. de lemn Adormirea, 1799 și Sf. Voievozi-Ghiobești, 1805).

Anuar 1909, p. 283; AEA, 1929, p. 106.

MALU, vezi Preajba, Cioara-Malu.

MALUL CU FLORI, jud. Dîmbovița (fost Muscel) (cruce veche de piatră).

Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XXXIII, LXXX; în *Dicț. Rom.*, nu este.

M-REA DE LA MALUL IEZERULUI, vezi Iezerul.

MALUL DE JOS, jud. Ilfov (fost Vlașca) (bis. Sf. Ioan, 1846—1847).

A.P., XII, 1843, p. 112, 116 și 563 și B.G.O., 1843, p. 130—131 [despre construirea bis.]; ACMI, 1943, p. 68 [restaurare]; Anuar 1909, p. 135 [bis. Malu-Vlașca]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 221.

MALUL MARE, jud. Dolj.

Buzatu D., *Toponimie doljeană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 63) [M.M. = Ciulnița]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 221—222.

MALU SPART, jud. Ilfov (bis. ante 1802, apoi bis. Adormirea, construită de Dima Steriu, Atanasie Dimitropol și locitorii, 1841—1843, reparată 1872).

Bianu I., *Catalogul manuscriptelor românești*, III, p. 80 [însemnare 1802]; Anuar 1909, p. 78—79; Brătulescu, *Ilfov*, p. 38 [cu date greșite]; Radu G. Ioan, *Bisericile din jurul Floreștilor*, p. 22; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1608]; *Indice cronologic nr. 16* [doc.].

MĂLURENI, jud. Argeș (bis. Sf. Nicolae, începutul sec. XIX).

Indice cronologic nr. 1 și 23 [doc. despre sat]; Ion Radu Mircea, *Cîteva documente argeșene* (B.C.I., XVI, 1937—1938, p. 237—241) [din 1576—1586, ref. la sat]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1575]; B.O.R., 1921, p. 684 [la 1808 bis. de lemn]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 8; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 419 [catagr. 1845]; AEA, 1929, p. 68; Anuar 1909, p. 274.

MALURILE MUNTENI — Rm. Sărat (M bis. Sf. Nicolae, construită de Costache Robescu fost mare serdar, 1819 și cruci din: 1803, 1833, două din 1847 și altele mai noi).

Dicț. Rom., IV, p. 223 [rezumatul pisaniei]; Anuar 1909, p. 262; Popescu I. Ion, *Monografia satului Malurile, jud. Rm. Sărat, alcătuită în anul 1933, tipărită în anul 1937*, Buzău, 1937, 23 p. [p. 9—17, despre biserică și cruci, descriere, inscripții, însemnări de pe cărți].

MĂMĂROI, vezi Brădiceni.

M-REA MAMUL (Sf. Nicolae, fostă bis. de lemn, ctitorie a boierilor

Buzești din sec. XVI¹²; refăcută tot de lemn la mijlocul sec. XVII de Stanca Brîncoveanu; reconstruită de Constantin Brîncoveanu, 1696¹³, bis. zugrăvită de zugravul Pîrvu Mutu la 1699 a cărui pictură se păstrează; bis. reparată de stareța Melitina la 1828 cind s-a refăcut învelișul, clopotnița, s-au reparat chiliile; refăcut zugrăveala 1842—1843; m-rea reparată 1910—1915, 1932, restaurată 1956—1958; construcțiile de pe latura de sud renovate radical în sec. XIX; se păstrează zidul de incintă, turnul de pe poarta de intrare și beciurile boltite ale unei clădiri ruinate, pe latura de vest a curții), acum bis. satului Lungăști, jud. Vilcea.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 15*, Buc., 1958 [63 doc., 1716—1843]; Greceanu, *Viața lui Brâncoveanu*, p. 77 [despre zidire și istoric]; Iorga N., *Inscriptii*, I, p. 172—173; Bulat T.G., *Inscriptii*¹⁴ (A.O., 1925, p. 192—193, 327—331, 473—476) [și un catastif din 1835]; pisania și în *Dicț. Rom.*, IV, p. 226; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 631; VII, p. 316, 372; X A, p. 125—127; Bauer, p. 203 și A.O., III, 1924, p. 306; Popescu, *Biserici*, p. 17 [catagr. 1840]; Margot, *O viatorie*, p. 44—45 [1859]; *Monumente naționale*, II, p. 245—246 [chiliile ruinate, reparațiile necesare];

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 229—230 [inscripții, istoric, despre portretele ctitorilor]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 231—232; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 297 [descriere]; Răuțu, *Monografia*, p. 108—109; *Episcopia Rîmnic*, p. LXIX, CIII, CVI—CVII passim; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 272; BCMI, I, 1908, p. 179; II, 1909, p. 94; IV, 1911, p. 37; V, 1912, p. 40, 47, 186; ACMI, 1915, p. 57 [restaurare]; Traianescu I. D., *Memoriu asupra lucrărilor de restaurare executate în 1911 în biserică fostei m-ri Manu* (BCMI, V, 1912, p. 65);

Năsturel P.V., *M-reia Mamul-Vilcea* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 46—54) [foto, descriere, inscripții]; Drăghiceanu V., *C. Brâncoveanu*, p. 62—64; Idem, *M-reia Mamul* („Albina”, XIX, 1915—1916, p. 133); Iorga-Balș, *Histoire*, p. 235; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 120—121) [inscripție, ctitori, descriere sumară, foto chilii ruină]

Iorga N., *Portretele lui Constantin Brâncoveanu și ale familiei sale* (BCMI, VIII, 1915, p. 49—54); Meteș, *Zugravi*, (indice); Bobulescu, *Zugravi*, p. 19—20; A.R., 1940, p. 121—122; Ștefănescu I.D., *Peintures murales*, p. 50—51, pl. IV; Idem, *La peinture*, p. 190—192; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 63); Idem, *Pîrvul Mutul* (SCIA, 1955, nr. 3—4, p. 138—144);

Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 50, 104—105 și pl. DXXXII—DXL, DLXXXIV—DLXXXVI); Donat, *Fundatiile*, p. 59; AMO, 1941, p. 826—827; vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 15—16; Popescu, *Învelișurile*, p. 28; Bălașa D., *M-reia Mamul* (M.O., VIII, 1956, nr. 1—3, p. 48—54) [istoricul m-rii]; Alexandru D., *Completări la istoricul m-rii Mamul* (M.O., 1957, nr. 9—10, p. 816—825) [despre vizitatorii m-rii; transcrie un pomelnic]; Barnea I. și D. Rosetti, *Sondajul de la m-reia Mamul, r. Drăgășani, reg. Pitești* (M.C.A., V, 1957, p. 661—664) [descrierea săpăturilor, planul m-rii]; M.O., XV, 1963, nr. 11—12, p. 897 [despre restaurarea m-rii];

Sacerdoțeanu A., *C. Brâncoveanu și ctitorile sale din Oltenia* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 724—725) [inscripții, 1696]; Bulat T.G., *Stiri noi cu privire la fundațiile Brâncovenesti oltene (Brâncoveni, Mamul și Hurezi)* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 747—751) [doc. 1696]; *Inscriptii București*, p. 858 [cruce, 1691—1692]; Iorga N., *Istoria bisericii*, II, p. 66; Barnea I., *Monumente de artă creștină descoperite pe teritoriul RPR* (S.T., 1960, nr 3—4, p. 226—227) [despre săpăturile arheologice făcute];

Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 117 (și indice); Barnea I., *O nouă legătură de evanghelie de la Brâncoveanu* (R.I.R., 1944, p. 407—410).

MAMURA, com. Strejești de Jos, jud. Olt (bis. Sf. Apostoli, de lemn, 1818—1820, construită de Preda căpitanul, refăcută de zid, 1852—1856 de Nichifor egumenul m-rii Sărăcinești).

M.C., II, 1914, nr. 1, p. 14; Popescu, *Biserici*, p. 15; Anuar 1909, p. 213; AER, 1921—1925, p. 552; *Monografia jud. Romanați*, p. 440; AMO, 1941, p. 629; M.O., 1965, p. 292 [cat. 1845];

SCHITUL MĂNĂILEȘTI (de la Izvoare, Înălțarea Domnului, sec. XVI (?)¹⁵, refăcut 1683—1684¹⁶ de Pană (Pahomie) postelnicul Pîrșcoveanu, fiul lui Iordache Pîrșcoveanu mare stolnic; pridvorul din 1714—1716;

bis. zugrăvită cu cheltuiala eromonahului Dionisie la 1801; reparată 1921 și 1931; fost metoh al m-rii Bistrița), acum bis. de sat, jud. Vîlcea.

Giurescu, *Material* (indice); Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 306, 418—419; Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 174; Ghenadie, *O vizită canonica*, p. 19—20 [pisania]; Iorga N., *Const. Brîncoveanu*, Buc., 1914, p. 31 [foto pisanie]; Bulat T.G., *Inscripții*¹⁷ (A.O., I, 1922, p. 239—240); Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 321—323 [doc. c. 1641]; Popescu, *Biserici*, p. 88 [catagr. 1840] „Bul. Instr. publice” 1865—1866, p. 137—143; AER, 1900, p. 37—38; *Episcopia Rimnic*, p. CIV; Răuțu, *Monografia*, p. 112, 116; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 275—276;

Odobescu Al., *Schiturile și metoașele m-rii Bistrița* (BCMI, I, 1908, p. 105—106); R., *Schitul Mănăileștilor* („Albina”, XII, 1908—1909, p. 144—145) [din BCMI]; Ștefănescu I.D., *Peintures murales*, p. 65—66; Donat, *Fundațiile* p. 59—60; *Dicț. Rom.*, V, p. 353 [inscripții, schitul lui Pahomie]; AMO, 1941, p. 720; Anuar 1909, p. 222—223.

MĂNĂILEȘTI, jud. Vîlcea (bis. de zid. Sf. Nicolae, construită de ceaușul Florea Radu Ungureanu, 1759 și bis. de lemn Sf. Nicolae-M. Moșteni, 1776, construită de meșterii Badea, Matei și Constantin).

Bulat T.G., *Inscripții* (A.O., I, 1922, p. 240—241)¹⁸; *Dicț. Rom.*, IV, p. 274 [pisania, 1776]; Popescu, *Biserici*, p. 87; *Indice cronologic nr. 6, 11* [doc.].

MANASIA¹⁹, jud. Ilfov (fost Ialomița) (M bis. Înăltarea, 1842—1852 construită de Efrem Obrenovici, fratele principelui Miloș Obrenovici al Serbiei²⁰, reparată 1878 și 1909). Vezi și Uluiți, Gîrbovi și schitul Căldărusa.

Anuar 1909, p. 63; ACMI, 1943, p. 70; V. Rom., 1850, p. 350 [arendarea moșiei]; vezi și A. Rom., 29 iunie 1857; *Dicț. Rom.*, IV, p. 227—228.

MĂNĂSTIREA, vezi Mînăstirea și Odăile.

MĂNĂSTIRENI-Vîlcea (bis. de lemn Sf. Paraschiva, construită de m-rea D. Lemn, 1760 refăcută (?) 1873)²¹.

Răuțu, *Monografia*, p. 105; Popescu, *Biserici*, p. 83; *Documente*, sec. XVI, vol. VI, p. 60 [satul amintit la 1593].

MĂNĂSTIRICEA, jud. Dolj (bis. Sf. Voievozi, Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe ante 1808, reclădită 1899—1902).

Nicolescu H., *Însemnările de pe cărți vechi*, p. 23—24; Anuar 1909, p. 163; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 450 [la 1845 bis. de lemn, la M. și Urdiniță]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 278 [bis. din 1828].

MĂNEȘTI-Buzău (bis. Sf. Voievozi, 1820, reparată și zugrăvită 1868 și 1894).

Dicț. Rom., IV, p. 280 [legenda unor construcții vechi]; Sandu Tudor, *Bisericile de pe Valea Slănicului*, p. 69—71; Anuar 1909, p. 249; AEB, 1926, p. 24 și 1928 p. 68 [bis. din 1806—1807]; „Îngerul”, 1937, p. 550.

MĂNEȘTI, jud. Dîmbovița (la 1810 bis. de lemn Sf. Gheorghe; la 1871 ruine pivniță de case boierești²²; casele boierilor Mănești din sec. XVII, renovate la 1882 de Teodor Văcărescu, cu numeroase foișoare și balcoane și cu interiorul bogat ornamentat). Vezi și Gheboeni-Mănești.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 56; Bauer, p. 162 [M. Gavrileasca, M. Monescul și M. Lipovenuli, bis. și case boierești]; Filitti C.I., *Trei sate Mănești (Ilfov, Prahova și Dîmbovița)*. *O confuzie în istoriografia noastră*, Buc., 1938, 12 p.; *Dicț. Rom.*, IV, p. 280—282; Anuar 1909, p. 46 [bis. din 1821—1822, M. Ungureni] și 49 [bis. nouă]; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 59, 145—146 [doc. M. D-ța]; A. Rom., 17 oct. 1859 și urm. [arendarea moșiei]; *Documente*,

indice sec. XVI și XVII [satul M. — Prahova]; *Indice cronologic nr 15 și 21* [M. de Sus = Comăncu].

MĂNEȘTI, vezi Coada Izvorului.

M-REA MĂNEȘTI (a doua jumătate a sec. XVI) ²³.

SCHITUL MĂNEȘTI-Ilfov (sec. XVII) ²⁴.

Nandriș Gr. *Documente slavo-române*, p. 190—218 [doc. 1649, satul M.-Ilfov]; *Documente agrare*, p. 741 [moșie a m-rii Radu vodă]; *Indice cronologic nr. 13 și 18* [M. = Flămîneni].

MANGALIA, jud. Constanța.

„Arhiva Dobrogei”, II, 1919, p. 135—137 [descriere, Evlia Celebi, mijlocul sec. XVII; „oraș frumos și înfloritor”]; Peysonnel, *Traité sur le commerce de la Mer Noire*, II, Paris, 1787, p. 158—159 [descriere]; Ionescu de la Brad, *Excursion agricole dans la plaine de la Dobrodja*, Constantinopole, 1850 p. 32—33 [descriere]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 231—232.

Butărescu I., *Cîteva cuvinte asupra situațiunei orașului Mangalia*, ... Buc., 1899, 21 p.; Sauciuc-Săveanu T., *Numele comunei urbane Mangalia*, Cernăuți, 1928 (extras din „Rev. filologică”, II, 1928, p. 108—118); R.I., 1932, p. 220 [N. Iorga despre originea numelui]; Ghimpeanu Const. H., dr., *Mangalia. Istoric, geologie...* Buc., 1931, p. 60.

— **CASA HAGI SMAIL**.

Ionescu, Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 344—346 [descriere].

— **MOSCHEIA**.

Iorga N., *Moschei pe pămîntul românesc* (BCMI, XXII, 1929, p. 187); Iorga N., *Inscripții* (R.I., XVIII, 1932, p. 272); Stănescu H., *Monuments d'art turc en Dobroudja* („*Studia et acta Orientalia*”, II, 1961, p.184—187).

— **BISERICICA VECHE** (1685).

R.I., 1932, p 272 [inscripție, 1685].

MĂNGURENI, com. Bălcești, jud. Argeș (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX).

B.O.R., 1921, p. 685 [catagr. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 22—23 ; Anuar 1909, p. 278; AEA, 1929, p. 101 [bis. nouă din 1896].

MĂNICEȘTI, jud. Argeș (bis. de lemn Adormirea sau Sf. Voievozi la începutul sec. XIX, reclădită de zid ante 1845 și bis. Sf. Nicolae, începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 5—6 și 29 [două sate]; B.O.R., 1921, p. 684 [catagr. 1808]; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 420 [catagr. 1845]; și 1961, nr. 5—6, p. 399 [catagr. 1833]; Anuar 1909, p. 274; AEA, 1929, p. 75; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1428>]; *Indice cronologic nr. 2* [doc.] .

MĂRĂCINENI, jud. Buzău ²⁵ (bis. Sf. Nicolae, 1800—1801, reparată 1905).

Bauer, p. 122 [bis. Moroșeneni]; Beșchea G.I., *Însemnări vechi* („*Îngreul*”, IV, 1932, nr. 12, p. 18—21); Anuar 1909, p. 249; AEB, 1926, p. 24 și 1928, p. 68; A. Rom., 19 oct. 1857 [arenda moșiei]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 283—284 [despre vechimea satului]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1597].

MĂRĂCINI-Teleorman (fost Argeș) (bis. de lemn Sf. Îngeri la începutul sec. XIX).

Bauer, p. 166 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 54—55.

MĂRĂCINUL, vezi Fratoșita.

MĂRĂŞASCA, vezi Vadul Săpat.

MĂRĂŞEŞTI-Gorj sau Mehedinți (bis. de lemn Sf. Ilie, 1797, refăcută de zid 1913). Vezi și Obîrșia.

Anuar 1909, p. 198; AMO, 1941, p. 512—513; Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 290) [inscriptii]; M.O., 1964, nr. 1—2, p. 73; *Documente*, sec. XIII—XV, p. 184 [satul amintit la 1486]; Ionescu de la Brad, *Agricultura română*, p. 395—396 [M.-Mehedinti].

MARCEA-VALEA MARE, jud. Vilcea (bis. Sf. Dumitru-Valea Mare, 1849, construită de Ioan Lahovari clucerul, zugrăvită de P. D-tru Temelie arendaș, reparată 1935 și M bis. Sf. Nicolae-Marcea, 1840—1842). Vezi și Ionești.

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 141 și 242 [bis. Sf. Dumitru, ruinată];²⁶ Popescu, *Biserici*, p. 90 [bis. de lemn Sf. Voievozi, 1773]; AMO, 1941, p. 689 și 732 [și bis. Sf. Îngeri, 1866]; Anuar 1909, p. 224; Nicolaescu-Plopșor, *Satul București pe Lunca văii („Oltenia”)*, IV, 1943, p. 159—161) [numit Marcea]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 235 [M. = Ioneștii Govorei].

MĂRCEȘTI, jud. Dîmbovița (bis. Buna Vestire, 1828—1831, reparată 1876).

Anuar 1909, p. 49; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1494, fiind dăruit apoi m-rii Panaghia]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 287.

MĂRCULEȘTI, com. Bălănești, jud. Buzău (M bis. Adormirea, 1834—1836, reparată la 1874) Vezi și următorul.

Anuar 1909, p. 249; AEB, 1926, p. 25; „Ingerul”, 1937, p. 550.

SCHITUL MĂRCULEȘTI-Buzău (Înălțarea Domnului și Sf. Dumitru, 1764—1765, fost metoh al m-rii Cîmpulung); pisania la Muzeul de artă al RS România. Vezi și precedentul.

MĂRCULEȘTI, jud. Ialomița (han sec. XIX, ante 1840 și bis. Sf. Nicolae, 1843—1844).

C. Rom., 1838, p. 4 și C.D.A., 15 mai 1840 [han]; Anuar 1909, p. 63; *Dicț. Rom.*, IV, p. 287—288.

M-REA MĂRCULEȘTI, vezi Codreni.

MAREȘ, jud. Argeș (bis. Adormirea, 1793, reparată 1900).

Bauer, p. 169 [bis. Mareschul]; Ionașcu, *Cartografia Arges*, p. 61—62; AEA, 1929, p. 59; Anuar 1909, p. 283—284; *Dicț. Rom.*, IV, p. 237.

MĂRGĂRITEȘTI, jud. Dolj (bis. Sf. Voievozi, 1743 sau 1829? restaurată 1907).

Dicț. Rom., IV, p. 289 [bis. din 1829]; Anuar 1909, p. 215; AER, 1921—1925, p. 556; *Monografia jud. Romanați*, p. 386—387 [bis. din 1854]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 290 [cat. 1845]; B.C.I., XI, 1932, p. 18 [doc.]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1589].

MĂRGĂRITEȘTI, jud. Buzău (bis. de lemn Sf. Trei Ierarhi, 1840—1841, reparată 1904).

AEB, 1926, p. 61, și 1928, p. 81; Anuar 1909, p. 262; *Dicț. Rom.*, IV, p. 288—289.

MĂRGHENI, jud. Olt, (la 1840 bis. Sf. Nicolae, 1834, construită de Tudor Soreață și alții).

Bauer, p. 196 [fară bis.]; „Renașterea”, 1944, p. 165; Anuar 1909, p. 213; AER, 1921—1924, p. 552; *Monografia jud. Romanați*, p. 440; AMO, 1941, p. 630 [bis. Sf. Gheorghe, 1863—1869]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 290 [cat. 1845]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 289 [Mărgeni].

MARGINÉ, vezi Ciuta.

MĂGINENI, jud. Prahova (bis. Adormirea M. de Jos, 1855—1857, construită de Dimitrie Nicolaescu, cu picturi deteriorate atribuite lui N. Grigorescu, reparată 1934, 1940 și 1954, și bis. Sf. Apostoli — M. de Sus, construită de Macarie arhimandritul și alții, 1861—1862). Vezi și următorul.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1510, cînd era al boierului Neagoe al lui Drăghici]; *Documente agrare*, p. 882 [sat al m-rii Mărgineni]; Bauer, p. 138 [Marsineni, bis. de piatră, sec. XVIII]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 292 [pisania]; Anuar 1909, p. 107 [despre cele două bis.]; A. Rom., 21 și 25 dec. 1857 [arendarea moșiei M. de Jos].

M-REA MĂRGINENI (m-rea de la Cricov, Drăghicești, m-rea lui Drăghici vornicul, Sf. Mihail și Gavril, ante 1486²⁷, refăcută la 1646, de C-tin Cantacuzino postelnicul și ginerele său, Pană Filipescu spătarul, dărîmată de cutremur, refăcută de Antim egumenul de la Sinai, 1742; dărîmată din nou de cutremur la 1802 cînd au căzut biserica, chiliiile din dreapta și împrejmuirea, refăcută de egumenul Ioachim Sinaiul 1806; fost metoh al m-rii Sinai²⁸; acum ruine; ruinele caselor familiei Cantacuzino sec. XVII; fintină din 1822—1828, refăcută de Macarie de la muntele Sinai, 1848), com. Mărginenii de Jos, jud. Prahova. M-rea a fost folosită ca loc de surghiu, printre cei care au locuit aici numărîndu-se și N. Bălcescu.

Documente, sec. XIV—XVII (indice); Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 124—127 [m-rea postelnicului]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 15*, Buc., 1958, [869 doc. 1486—1866]; Hurmuzaki, XIV/1, p. 219—221, 238—244 [doc. 1677 și 1681 metoh la Sf. Mormînt; „Arhiva”, Iași, I, 1889—1890, p. 249—254 [testamentul Elinei, 1682]; *Istoriile domnilor Tării Românești*, ed. N. Iorga, p. XXVI [doc. 1731] și XXVIII [doc. 1747]; Iorga N., *Două hrisoave domnești pentru m-rea Mărgineni închinată muntelui Sinai*²⁹, Buc., 1935, 28 p. + 5 pl. [din 1720 și 1753, cu știri despre starea m-rii în sec. XVIII și refacerea ei]; Giurescu, *Material* (indice); *Documente agrare* (indice); B.O.R., 1890, p. 724 [ante 1747 fusese refăcută din temelie];

Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 70—71; VI, p. 74, 218; VII, p. 14, 314, 441—442 [crăpată de cutremur]; VIII, p. 333—334; X A, p. 16; XII, p. 340; Tunusli, p. 173, Bauer, p. 138 [m-re, trei capele]; Fotino, II, p. 115, 129, 149 [întărituri făcute de austriaci, 1716], 263—264 nota [istoric], III, p. 155;

Istoria Tării Românești, p. 150, 172, 181—182; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 156; *Istoria Tării Românești de la oct. 1688 la mart. 1717*, p. 128; Iorga N., *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 32, 91, 116, 190 și *Doc. Cantacuzino*, p. 43, 72, 107 [testamentul Elinei]; vezi și indice.

Mémoire sur les couvents roumains; Memorium asupra monastirilor române [despre închinarea m-rii]; Bengesco, *Memorandum*, p. 43—47 [doc. 1731]; Negri C., *Second supplement au mémoire présenté à la Commission internationale pour les couvents dédiés*, 1866, p. 18—20 [doc. 1731]; Iorga, *Inscripții*, f. I, p. 92—97³⁰; BCMI, 1931, p. 46—47 [inscripții]; Greceanu, *Genealogii*, p. 257 [la 1841, N. Bălcescu trimis aci în surghiu]; V. Rom., 24 febr. 1854 [averea m-rii]; A. Rom., 21, 29, aug. și 4 sept. 1857 [arendarea moșilor m-rii]; Antoniu, *Album*, partea I, p. 29; Bezviconi, *Călători ruși*, p. §64, nota 1; Voinescu T., G. Tattarescu, p. 49, 87—89 [contractul pentru zugrăvirea bisericii]; „Biserica”, II, 1863, nr. 1, p. 6—7, nr. 2, p. 14—15; M. Of., 1864, p. 281 [inventar, 1863]; Iorga N., *Studii și doc.*, III, p. 56 [despre biblioteca m-rii]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 291 [istoric];

Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 255—256 [descriere, istoric]; Dumitrescu, *Istoricul*, III, p. 30—33; Ștefulescu Al., *M-rea Tismana*, Buc., 1909, p. 118; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. XXXII; R.V., 7 și 13 sept. 1914, p. 1 [despre ruinele caselor și descriere biserică]; BCMI, XXIV, 1931, p. 46—47; Florescu G.D., *Genealogia boierilor din Mărgineni din sec. XV și XVI*, Buc., 1930 (din B.C.I., IX, 1930, p. I—V și 5—100 + o spînă) (recenziea lui N. Iorga, R.I., 1933, p. 290—293); Nicolaescu Stoica, *Domnia lui Radu vodă Paisie și a fiului său*

Marcu voievod (A.O., XVII, 1938, p. 195); A.R., V, 1940, p. 113; Zagoritz Al., *Bis. și casa din Mărgineni* (BCMI, XIX, 1926, p. 108—119) [descrierea ruinelor și a sculpturilor în piatră rămase]; *Arta feudală*, p. 205;

Meteș, *Zugravi* (indice); Bobulescu, *Zugravi*, p. 11; Golescu M., *Danses et danseurs dans la peinture des églises roumaines* (RHSEE, 1946, p. 137—138, 139);

Archives diplomatiques 1864. Partea I — Documents sur la question des monastères grecs dans les Principautés-Unies, p. 307—309 [despre situația m-rii M.]; *Urmarea procesului d. Comite N. de Rosetti cu egumenul monastirii Margineni și comunitatea sa*, Buc., 1862; *Inscriptii București*, p. 563—564 [cădelniță, 1652—1653], p. 584—585 [cruce, 1662—1663], p. 586 [cruce, 1673] passim (vezi și indice, foarte multe obiecte cu inscripții, astăzi acum la București) R.I.R., 1934, p. 32 [la 1716 m-rea era „împrejmuită bine cu ziduri”; și despre întăriturile făcute]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 144, 289, II, p. 64;

Dima-Drăgan Corneliu, *Cultura teologică a stolnicului Constantin Canicuzino în lumina reconstituirii bibliotecii de la m-reia Mărgineni* (B.O.R., 1965, nr. 9—10, p. 943—975) [catalog de cărți]; Golescu Maria, *Simbolica animală în sculptura veche bisericăescă* (R.F.R., 1939, p. 600—607); Bulat T.G., *Mărginenii, o veche și bogată cistorie prahoveană închinată sfântului munte Sinai* (G.B., 1966, nr. 11—12, p. 1072 și urm.);

Iorga N., *Art et littérature des roumains*, pl. XLII, Idem, *L'art roumaine*, I, fig. 25; Idem, *Vechea artă religioasă la români*, pl. 23; L.A.R., 1899—1900, p. 333 [iconostas]; Brun Jules, *L'art religieuse*, p. 18; Tocilescu, *Catalogul*, p. 106, 115, 117, 131, 137—138, 147, 148; Nicolescu Corina, *Argintăria decorativă* (S.M., I, 1957, p. 50—51); Năsturel P., *Străvechile odoare înapoiate de URSS* (M.B., VII, 1957, p. 208).

MĂRGINENI-Vilcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Voievozi, 1637, preînnoită de Preda Stegarul și alții la 1807, construită de zid 1913 și Sf. Gheorghe—Glugești, 1827, construită de Păun Mazilu și diaconul Nicolae Ioan, construită din zid 1902).

Popescu, *Biserici*, 0. 105—106; Anuar 1909, p. 225; AMO, 1941, p. 737—738; A.O., 1942, p. 171 [cat. 1834].

MĂRGINENI, jud. Olt (bis. Sf. Paraschiva-M. de Sus, de lemn, și Intrarea în biserică-M. de Jos de zid, la începutul sec. XIX):⁰ bis.

Bauer, p. 187 [două bis. sec. XVIII]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 84; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 85 [catagr. 1845]; A.E.A., 1929, p. 117 [bis. din 1867]; Anuar 1909, p. 294; *Documente*, sec. XVII, vol. IV, p. 427 [satul amintit la 1624]; Ionașcu, *Biserici Olt*, p. 136—137, [doc. 1743].

MĂRGINENI-Ilfov (bis. ante 1833):¹

MĂRGINENI, vezi Oteșani.

MARICEȘTI, vezi Săpata.

MARINEȘTI, com. Slăvuța-Vilcea (bis. de lemn Sf. Voievozi, reconstruită din zid 1924—1934 și M bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul, 1754, renovată 1889)

MO, 1956, nr. 8—9, p. 541; Anuar 1909, p. 168 [bis. de lemn Sf. Nicolae, 1752—1754] *Dicț. Rom.*, IV, p. 242.

MARIŞASCA, vezi Vadul Săpat.

MARIȚA-Vilcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Apostoli, 1745 și Sf. Ioan Zăvoianu, construită de Ion Ursanu, 1812, una din ele M și bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1556—1557). Vezi și Fometești.

Bauer, p. 205. [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 51—52; *Dicț. Rom.*, IV, p. 242 [legenda bis.]; AMO, 1941, p. 716 [bis. nouă, 1880]; Anuar 1909, p. 222) *Documente*, sec. XVI, vol. V, p. 336 [satul amintit la 1587].

MARIUȚA, jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1775 la M. = Băsești reclădită 1865—1870)³¹ bis Vezi și Hagiști.

Indice cronologic nr. I (indice) [doc. M = Băjești pe Mostiște); Popescu N., *Catagrafia*, p. 51—52; Anuar 1909, p. 79; Brătulescu, *Ilfov*, p. 49.

MARMURILE, vezi Nedeia.

MAROTINU-ILFOV (dispărut).

Nandriș Gr., *Documente slavo-române*, p. 190—218 [doc. 1649]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul dispărut]; *Indice cronologic nr. 18* [doc.].

MAROTINU, jud. Dolj (fost Romanați) (la 1840, trei bis. de lemn: Sf. Paraschiva-M. de Sus, 1832, reconstruită de zid 1868; Sf. Nicolae-M. de Sus, 1832, reconstruită de zid 1868; Sf. Nicolae-M. Zgaveti, 1808, ambele construite de preoți și locuitori, și Sf. Voievozi-M. de Jos, construită de Stoica Burozăscu postelnicul, 1812 sau 1744—1747?, reconstruită de zid 1872).

Documente, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1489]; Cellarianu I., *Copie scoasă după carteoa a 6 boieri care au hotărât cu semne împrejur moșieia Marotinului cum ni le arată* (A.O., 1925, p. 184—185) [din 1714]; *Indice cronologic nr. 15* [doc.]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 243 [M. de Jos = Ghimpăți; M. de Sus = Galeșul];

„Renașterea”, 1944, p. 89 și 90 [cat. 1840]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 444—445 [cat. 1845]; Odobescu, *Antichitățile*, p. 130. [bis. din 1795]; Anuar 1909, p. 213; AER, 1921—1925, p. 552; *Monografia jud. Romanați*, p. 401—402; AMO, 1941, p. 629—630.

MARSILIENI, jud. Ialomița (numit și Dilga sau Șerboaică)³² (bis. Sf. Împărați, 1812—1813).

Anuar 1909, p. 63; A. Rom., 29 iunie [arendarea moșiei Dilga]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul D. amintit de la 1582]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 491) [Dilga]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 243.

MARTALOGI — Arges (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX).

Dicț. Rom., IV, p. 243 [M. = Urzicești]; Ionascu, *Catagrafia Argeș*, p. 63; Stoicescu N., *Curteni și slujitori*, Buc., 1968, p. 135—137.

MARTALOGI — Mehedinți.

Crețeanu Radu, *Satele de martalogi de la granița de Vest a Olteniei în lumina hărții austriece din 1722* (Almanahul parohiei române ortodoxe din Viena, 1968.)

MĂRUNTEI, vezi Maldăru.

MĂRUNȚIȘU, vezi Bogăți.

M SCHITUL MĂRUNȚIȘUL (sec. XVIII³³), jud. Buzău

Indice cronologic nr. 3, Ep. Buzău, Buc., 1958 (indice); B.C.I., V, p. 269 [doc. 1778]; Filitti, *Inventarul*, p. 29 [descriere, bis. de zid, avere]; Anuar 1909, p. 249; AEB, 1926, p. 36 și 1928, p. 61 [bis. din 1875—1876]; Popescu, *Învelișurile*, p. 68.

MASLOȘI — Gorj.

Stefulescu Al., *Tismana*, ed. III, p. 389—394 [hotărnicie, 1696]; vezi și indice.

SCHITUL MĂSTĂNEȘTI, vezi Apostolachi.

MATARA, vezi Hagiști.

MĂTĂSARU, jud. Dîmbovița. Vezi și Tetcoiu

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1600]; Bauer, p. 163 [fără bis.]; A. Rom., 29 sept., 2 oct. 1857 [arendarea moșiei]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 299.

MĂTĂSEȘTI-lalomîța (cruce de piatră a lui Simu, sec. XVII)³⁴. Vezi și Bucu.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1583]; în *Dicț. Rom.* nu este.

MĂTEȘTI, com. Sapoca, jud. Buzău (M bis. Sf. Constantin și Elena, construită de Constantin căpitanul Filipescu, 1691³⁶, reparată și zugrăvită 1880).

Bauer, p. 122 [bis. Motesti]; Iorgulescu I., *Cronicarul căpitan Constantin Filipescu și bis. din Mătești zidită de dînsul* (L.A.R., IV, 1899–1900, nr. 8, p. 509–521); *Cronica familiilor vechi boierești. Neamul Filipeștilor* („Ilustrațiunea”, 1909, p. 55–57); *Istoriile dominilor Tării Românești*, ed. N. Iorga, introducere, p. XX și p. nenumerotate [pisania, 1691, frescă]; Săndulescu-Verna, *Bis. din Mătești* (G.Ad. Buzău, 13 ian. 1929) [inscripție, descriere]; Iorga N., *Bis. din Mătești* (BCMI, XXVII, 1934, p. 68–69) [pisania, despre restaurarea din sec. XIX]; Idem, *Istoria bisericii*, II, p. 69; Filitti C. I., *Arhiva Cantacuzino*, p. 215–216 [doc. 1643]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1540–1541].

MATEEȘTI, jud. Vilcea (la 1840 nouă bis. de lemn: Sf. Voievozi-Scăunisul, 1660, construită de popa Ion Dogaru și alții refăcută 1862–1863, Sf. Împărați-Bărblești, 1790, construită de C-tin Codreanu și Ion Bărbleșcu, refăcută de zid 1935, Sf. Ingeri-Bodești, 1675, Sf. Ioan-Căpenișu, 1810, Sf. Voievozi-Modrești, 1700, construită de Radu și Mihai Modrescu, Sf. Paraschiva-Călărașești, 1720, construită de Barbu călărașu și alții, refăcută 1852, Sf. Ioan — Popița, 1760, Sf. Ingeri-Negoiu, 1750, construită de popa Dragu Ursuianu, și Intrarea în biserică-Turbătești, construită de Radu Turbătescu preot 1700 și cruce pe șosea din 1777–1778).

Popescu, *Biserici*, p. 46–47; Anuar 1909, p. 224 [bis. noi]; AMO, 1941, p. 732; Drăghiceanu, *Catalogul* (indice); *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1587, fiind cumpărat apoi de boierii Buzești]; *Indice cronologic nr. 14* [doc.]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 247. [bis. din 1836 și 1862 și alte două rep. 1859 și 1868]

MATEEȘTI, vezi Pietrarii de Sus.

MATIȚA, jud. Prahova (bis. sec. XVIII, ante 1745³⁶, reclădită 1886; fostă metoh al ep. Buzău).

Documente, sec. XVII, vol. II, p. 344 [satul amintit la 1614]; G. B., 1965, nr. 7–8, p. 680 [doc. c. 1745]; Nicolescu Andrei-Păcureți, *Monografia comunei Păcureți, jud. Prahova*, p. 92 [despre bis. veche și cea nouă]; Anuar 1909, p. 106; Popescu, *Învelișurile*, p. 77; A. Rom., 14 aug. 1857 [arendarea moșiei a m-rii Sinaia]; Lechliu Grigorie, *Carte de hotărnicie a trupurilor de moșie cu numirile de: Izești-Matița și Sarasca din județul Prahova proprietățile Eforiei Spitalelor Civile*, Buc., 1887; *Indice cronologic nr. 3* [doc.]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 248 [bis. din 1800].

MĂȚĂU-Muscel (patru cruci de piatră: a lui N. Băbuși, 1727–1728; a lui Burtea pîrcălab, 1712, ambele M; și alte două în Valea Mățăului, din 1786–1787 și fără dată; bis, sec. XVII, dispărută³⁷; altă bis. ante 1832³⁸).

Coman P., *Cele mai vechi cruci ale Mățăului-C. lung* (BCMI, 1931, p. 102–104); Rădulescu-Codin C., *Muscelul*, p. XXIV–XXV și LXXX [5 cruci de piatră]; „Dacoromania”, 1924–1926, p. 497–498 [originea numelui]; Teulescu P., *Documente istorice*, Buc., 1860, p. 88–90 [doc. scutire pentru a avea grije de săracii din C. Lung]; Vezi și Vătămanu N., *De la începuturile medicinei românești*. Buc., 1966, p. 94–98 și *Dicț. Rom.*, IV, p. 299; R.A., 1940, nr. 1, p. 143–154 [doc.].

MAVRODINU (Zbrăglezile), jud. Teleorman ³⁹ (bis. Schimbarea la față, 1856, renovată 1934).

Documente agrare, p. 555—556 [despre mutarea aci a locuitorilor din Lăceni]; Sacerdoteanu A., *Însemnări de la Mavrodin — Teleorman* (R.I., XXI, 1935, p. 117—119) [însemnări de pe cărti și despre bis.]; Anuar 1909, p. 121; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 17 [originea numelui]; A. Rom., 26 mart. 1860 [moșia de vînzare]; R. I., 1935, p. 118 [însemnare, 1743, bis. Sf. Gheorghe — Zbrăglezile]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 248—249 [M. = Repezi, ruină de bis.]

MĂZĀROI, vezi Călești.

MĂZGANI-Muscel (dispărut).

Nandris Gr., *Documente slavo-române*, p. 97—105 [doc.]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [sat dispărut].

SCHITUL MĂZGANI (sec. XVII, făcut de Daniil monahul ante 1689; fost metoh al m-rii Căluiu; dispărut) ⁴⁰.

Indice cronologic nr. 8 [doc.].

MAZILI, vezi Slujitori-Mazili și Fîntînele-Mazili.

MAZILI-Vilcea (bis. de lemn Sf. Apostoli, arsă 1821, refăcută de zid 1900).

AMO, 1941, p. 772.

MAXENU (Maxin), jud. Buzău (bis. Sf. Gheorghe, «prefăcută din temelie» de episcopul Filotei al Buzăului 1855). ⁴¹

Constantinescu H., *Cîteva pisani* („Ingerul, „XIV, 1942, p. 222) [din 1855]; G.B., 1961, nr. 1—2, p. 146; Anuar 1909, p. 249; *Documente agrare*, p. 501, 550—551 [sat al m-rii Banu-Buzău]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit adesea în documente de la 1575]; *Indice cronologic nr. 3* [multe doc. despre sat], nr. 5.

M-REA MĂXINENI ((Sf. Ioan Botezătorul, ante 1637 ⁴², zidită de Matei Basarab pe locul unei bis. de nuiele; fost metoh al m-rii Sf. Ioan din Focșani și m-rii Pantelimon din București, dărîmată în 1917), com. Măxineni — Rm. Sărat.

Istoria Țării Românești, p. 106; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 97; *Indice cronologic nr. 3, Ep. Buzău*, Buc., 1958 (indice); *Mag. istoric*, IV, p. 205—206. [descrierea poziției m-rii, 1718]; Tunusli, p. 172; Fotino, III, p. 149; Gălășescu, *Eforia*, p. 220 [doc. 1752, m-rea dărăpănată, închinată la Pantelimon] ⁴³; A. P., 1848, p. 404, 408, 412, 418, 420 passim [venituri, 1832—1846]; V. Rom., 10 iunie 1843; Iorga N., *Inscripția de la Măxineni* (BCMI, XXIV, 1931, p. 31—32); „Ingerul”, 1937, p. 546; Anuar 1909, p. 262; Giurescu C. C., *Matei Basarab cel mai mare ctitor bisericesc al neamului nostru. Știri noi despre lăcașurile lui*, în vol. *Prinos I.P.S.S. Nicodim*, Buc., 1946;

Bulat T. G. *O ctitorie a lui Matei Basarab, azi dispărută (Măxineni-Rm. Sărat)* (G.B., 1964, nr. 3—4, p. 265—293) [documente, 1637—1863, istoric, pisania]; Potra G., *Documente brîncovenesti în legătură cu biserici și mănăstiri din țară și străinătate* (G.B., 1964, nr. 11—12, p. 1116—1117) [din 1698]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 286; A. Rom., 9 sept. 1859 [arenda moșiei M = Spiridonaneanca]; supl. 12 și 19 dec. 1859 [moșile m-rii].

MĂXINENI, vezi Grădiștea-Măxineni

SCHITUL MEANTI, jud. Mehedinți (Sf. Nicolae, a doua jumătate a sec. XVII ⁴⁴, dărîmat în sec. XVIII; fost metoh al m-rii Tismana).

Ştefulescu Al., *Tismana*, p. 381 [doc. 1692]; Petroșanu D., *Schituri necunoscute* (A. O., 1940, p. 32—33 și 1941, p. 131—134) [documente]; Bauer, p. 220 [M. din Față, cu bis. și M. de Jos, sat pustiu]; AMO, 1941, p. 514—515 [bis. mai noi și despre ruinele unei bis. de lemn]; A.O., 1938, p. 90—93, 1939, p. 452—455, 1940, p. 93—94 [doc. ref. la sat]; „Oltul”, 1857, p. 204, 208

[moșia de arendat]; *Documente*, sec. XIII—XV [la 1469 era seliște]; *Indice cronologic nr. 22*; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 476—477.

MECEA, vezi Văleni.

MECULEȘTI, jud. Argeș (M bis. Sf. Voievozi, construită de Șerban Meculescu sau de boierii Lerești, 1751—1752, zugrăvită 1845 de Maria Pleșoianu și Elena slugereasa). Vezi și Găvana.

Bauer, p. 181 [bis. sec. XVIII]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 25—26; B.O.R., 1921, p. 681 [catagr. 1808]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 90, pl. CCCLXXXII—CCCLXXXV); Brătulescu V., *Inscriptii și însemnări* (M.O., XIV, 1962, nr. 10—12, p. 697—699) [descriere și inscripții]; AEA, 1929, p. 56.

MEDGIDIA, jud. Constanța.

„Arhiva Dobrogei”, II, 1919, p. 144—145 [descriere Evlia Celebi, mijlocul sec. XVII]; Wallace Sig., *Sur le Danube, de Vienne a Constantinople et aux Dardanelles*, Viena, 1864, p. 113; *Dicț. Rom.*, IV, p. 303—304.

— **M MOSCHEIA PRINCIPALĂ** (construită la 1860), str. I. C. Frimu nr. 2. *Schițe asupra istoricului înființării moscheii principale din orașul Medgidia, plasa Medgidia, jud. Constanța*, Constanța, 1906, 14 p.

— **BISERICA ORTODOXĂ**.

Mărăculescu Em., preot, *Bisericile dintre Medgidia și Cerna-Vodă*, teză de licență, Inst. teologic Buc., 1932.

MEDVEJDA-Gorj

Ionașcu, *Biserici Olt*, p. 180 [doc. 1634].

MEENI, com. Dăești, jud. Vîlcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Voievozi din 1715)

Popescu, *Biserici*, p. 86 [cat. 1840]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 304 [bis. din 1835].

MEHEDINȚA-Podeni, jud. Prahova (bis. Sf. Nicolae, 1821, refăcută 1861, și cruce de piatră din 1856).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 252; Anuar 1909, p. 108—109; *Documente*, sec. XVI, vol. II, p. 31 [satul M. amintit la 1526—1527].

MEIDAN-CHIOI-Tulcea (bis. din 1844).

Dicț. Rom., IV, p. 306—307.

MELICEȘTI, com. Telega, jud. Prahova (bis. Sf. Voievozi, 1820, refăcută 1899—1904). Vezi și Telega.

Teodorescu Stoica, *Monografia com. Telega*, p. 282—284 [pisania, însemnări de pe cărți]; Anuar 1909, p. 99.

MELINEȘTI, vezi Bodăești.

M-REA MENEDIC (Benedic, Vintilă Vodă⁴⁵, 1532⁴⁶ construită de Vlad Vintilă Voievod, dispărută; rezidită mai jos de fosta m-re din îndemnul episcopilor Misail și Metodie ai Buzăului, 1748,⁴⁶ bis, rezidită cu chilii de episcopul Chesarie la 1845—1846⁴⁷, reparată și zugrăvită 1900; fostă metoh al ep. Buzău) com. Vintilă-Vodă, cart. Răghinari, jud. Buzău.

Istoria Tării Românești, p. 47, 207; *Istoriile*, p. 53; *Documente*, sec. XVI—XVII (indice); *Indice cronologic nr. 3, Ep. Buzău*, Buc., 1958 (indice); Fotino, II, p. 51; III, p. 151; Tunusli, p. 173; Bauer, p. 117; Secretanu C., *Un hrisov dat pentru m-rea Menedic* („Ingerul”, IX, 1937, nr. 4—5, p. 217—221) [din 1643]; AARMSI, s. II, t. XXXIV, p. 68 [doc. 1704 despre starea m-rii]; *Documente agrare* (indice); Filitti, *Inventarul*, p. 25—26 [descriere, bis. cu turle de lemn, avere]; Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 63; CA., 1875, p. 63; Antoniu Al., *Album*, partea I, p. 48;

Furtună D., *Chesarie episcopul Buzăului*, p. 18; Bilciurescu *Mănăstirile*, p. 62—63; *Dicț. Rom.*, V, p. 747 [istoric]; *Dicț. Buzău*, p. 524; Nicolaescu St., *Domnia lui Vlad Vintilă Vodă de la Slatina în lumina unor noi documente*.

mente istorice inedite, 1532—1535 (A.O., 1936, p. 11—12) [istoricul m-rii]; Anuar 1909, p. 256 [istoric];

Tănase Bratu, *Bis. din com. Vintilă vodă-Buzău* („Muguri”, 1928, nr. 8—9, p. 17—19) [istoric, pisanie]; Drăghiceanu V., *M-rea Vintilă vodă-Buzău. Săpături la prima fundație* (BCMI, XXVI, 1933, p. 167—171) [descrierea și planul m-rii vechi, dărîmată în 1748]; Iorga N., *M-rea Vintilă Vodă. Observații și note istorice* (*ibidem*, p. 178—181) [inscripții, doc. 1830—1833; despre primele două clădiri ale m-rii]; „Ingeul”, 1937, p. 541 și 548; Constantinescu N. A., *M-rea Vintilă vodă-Menedic* („Ingerul”, XIII, 1941, p. 379—380); Constantinescu N. A., *Monumente buzoene*, p. 47—48 (descriere, inscripții); Baniță G., *M-rea Menedic* (*Vintilă Vodă*), teză de licență, Buc., 1941; Tocilescu, *Catalogul*, p. 109, 138; SMIM, IV, p. 205;

Archives diplomatiques 1864. Partea I. Documents sur la question des monastères grecs dans les Principautés-Unies, p. 232—234 [doc. din 1667]; *Mémoire sur les couvents roumains*, p. 86—89 [doc. 1667]; *Memoriu asupra mânăstirilor române*, p. 74—77 [același doc.]; Bodogae, *Sf. Munte Athos*, p. 305 [m-rea închinată la Costamonit]; *Inscripții București*, p. 577 [cruce din 1532—1535]; G.B., 1965, nr. 7—8, p. 674 [despre refacerea m-rii].

MENTI, vezi Meanti.

MEREI, jud. Buzău (cruce de hotar din 1700 și un metoh al episcopiei Buzău, după Geanoglu-Lesviodax).

Tudor S., preot, *Cruci vechi în părțile Buzăului* (G. B., 1967, nr. 1—2, p. 120—121) [inscripție, descriere cruce]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 314.

MERENI, jud. Ilfov (fost Vlașca) (bis. Adormirea — M. de Sus, 1848—1849 și o bis. mai veche la Ștefeni-Mereni, ante 1840)⁴⁸.

Bauer, p. 166 [bis. sec. XVIII]; Stoian M. Voina și C. Dumitrescu, *Monografia com. Merenii de Sus, jud. Vlașca*, Buc., 1905, 111 p.; Anuar 1909, p. 135; *Monografiile Vlașca*, p. 152—193 [bis. din 1865]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1536].

MERI, vezi Cojocaru.

MERI-Drăgăneștii de Vede — Teleorman (bis. Sf. Dumitru, 1838—1841, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 121; *Dicț. Rom.*, IV, p. 316 [M. Goala].

MERII PETCHI (fost Berilești), jud. Ilfov (bis. Adormirea, 1802—1803, reparată 1896).

Anuar 1909, p. 79; *Indice cronologic nr. 1* (M.P. = Berilești); Poteca Ioan, *Carte de hoiașnicie a moșierelor Meri-Petchi și Netezești-Nuci din jud. Ilfov, plasa Mostiștea, proprietatea d-lui C. Bantas-Villara*, Buc., 1897, 8 p. [se rezumă doc. relative la Merii Petchii = Berilești]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 316. M-REA MERIȘ. vezi Corbii de Piatră.

MERIȘ-Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1795, reparată sau refăcută 1878).

Anuar 1909, p. 198; AMO, 1941, p. 515; *Documente*, sec. XVI, vol. III, p. 160 [satul M. = Merișani amintit la 1562]; *Indice cronologic nr. 22* [doc. despre sat].

MERIȘANI, com. Dobrogostea, jud. Argeș, (M bis. Adormirea, construită de C-tin Vișoreanu, ante 1808).

Documente, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la <1428>]; Ionașcu, *Cartografia Argeș*, p. 6; *Dicț. Rom.*, IV, p. 317.

MERIȘANI, jud. Teleorman (bis. sec. XVIII⁴⁹ construită de Barbu Merișanu, și ruinele casei familiei Merișanu).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1562—1563]; *Indice cronologic nr. 1* [doc.]; Greceanu, *Genealogiile*, II, p. 437 [doc. 1771];

Bauer, p. 186; *Dicț. Rom.*, IV, p. 317 [ruinele casei Merișanu]; B.O.R., 1921, p. 648 [M.-Argeș, catagr. 1808]) Anuar 1909, p. 121; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 3 [originea numelui].

MERIȘEȘTI, vezi Nemoiu.

MERIȘOARA, vezi Surpați.

MERIȘORI, vezi Vai de Ei.

MESTEACÂN, com. Văleni-Dîmbovița, jud. Argeș (la 1840 bis. de lemn Adormirea, 1744).

B.C.I., IX, 1930, p. 117; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 889 [cat. 1840].

MEȘINEȘTI, vezi Potcoava.

METELEU (Scutelnici), jud. Buzău⁵⁰ (bis. Sf Nicolae, construită de C-tin Lipănescu paharnic, 1845—1846, reparată 1898).

„Ingerul”, 1937, p. 548; *Dicț. Rom.*, IV, p. 319—320; Constantinescu H., *Cîteva pisaniî* („Ingerul”, XIV, 1942, p. 221—222); Anuar 1909, p. 249—250; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1576].

MICEȘTI, jud. Argeș (fost Muscel) (cruce din sec. XVII⁵¹ și bis. Adormirea, 1844—1848, reparată 1879).

Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XLVII—XLVIII; Anuar 1909, p. 92; *Documente agrare*, p. 905 [sat al m-rii Aninoasa]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1456]; *Indice cronologic nr. I și 23* [doc.]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 321 [bis. din 1846 și școală din 1840].

SCHITUL MICȘANI, vezi Pîrliți.

MICȘANI, vezi schitul Giurgii.

MICȘUNEȘTII MARI, com. Micșunești Moara, jud. Ilfov (M bis. Naștereia Sf. Ioan, Sf. Gheorghe și Sf. Nicolae, construită de Iordache Micșunescu mare stolnic și soția sa, 1743; și casele fam. Micșunescu).

Bauer, p. 147 [bis. și case boierești]; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 20; ACMI, 1914, p. 17—18 [bis. declarată monument]; Drăghiceanu V., *Bis. din Micșuneștii Mari-Ilfov* (ACMI, 1914, p. 87—92) [descriere, inscripții, foto]; Brătulescu, *Ilfov*, p. 41—43 [pisanie, descriere bis, și despre casele boierești]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 97—98, pl. CDLVI—CDLXIV); Pillat Cornelia, *Popa Dima zugravul* („Studia et acta Musei Nicolae Bălcescu,” 1969, p. 354—363) [Descrie pictura bis. din Micșuneștii Mari, făcută de popa Dima, străbunicul lui Nicolae Bălcescu]; Anuar 1909, p. 79 [bis. în ruină]; A.G.R., 23 oct. 1864 [arenda moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII;

MICȘUNEȘTII MOARA, vezi schitul Balamuci.

MICULESTI, jud. Gorj sau Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, renovată 1872).

Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din raionul Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 409 și 427); Ionescu I., *Agricultura română*, p. 450—452. [M.—Mehedinți]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 325.

MIELUȘEI, com. Slăvuța, jud. Dolj (bis. de lemn Adormirea, 1720—1721, reparată 1891).

Anuar 1909, p. 168; *Dicț. Rom.*, IV, p. 326.

MIERĂI, vezi schitul Dălhăuți.

MIERCANI, com. Uda,—Argeș (M bis. Adormirea, 1820, zugrăvită 1843 reparată 1878). AEA, 1929, p. 60; Anuar 1909, p. 284; în *Dicț. Rom.* nu este.

MIEREA, vezi Poienari Ghioroiu.

MIEREA BIRNICI (Crușetu), jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul-Bojin, preînnoită 1794, reparată 1907 și bis. de lemn Sf. Nicolae—M. Moșneni, 1839—1840).

Vincenz I., *Din trecutul Craiovei* (A.O., V, 1926, p. 186); M.O., VIII, 1956, nr. 8—9, p. 540; Anuar 1909, p. 158, 152; AMO, 1941, p. 254—255; A. Rom., 1858 iulie 2 [vînzarea moșiei]; vezi și „Vocea Oltului”, 1860 iunie 2; *Dicț. Rom.*, IV, p. 326—327.

MIERLARI-Jilava-Ilfov (bis. Sf. Gheorghe, 1843—1844, reparată 1897).

Lapedatu, *Catagrafia*, p. 33; Anuar 1909, p. 77—78.

MIERLEȘTI, vezi Bârbătești.

MIERLEȘTI, com. Perieți, jud. Olt (la 1873 două cruce vechi, din care una pe locul fostei bis.⁵²; bis. Sf. Nicolae, 1810, construită de popa Drăghici, C-tin Oporanu și alții, zugrăvită 1855, reparată 1901). Vezi și Perieți.

Bauer, p. 185 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 88 [M. de Jos și de Sus]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 86 [la 1845 trei bis: Sf. Ilie-M. de Sus, Sf. Nicolae și Adormirea-M. de mijloc]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 328 [pisania]; *Notițe din Perieți* („I. Neculce,” IV, 1921, p. 288—289) [bis. Sf. Nicolae-M. de Sus, 1830, inscripție]; AEA, 1929, p. 132 și 154; Anuar 1909, p. 302; Stăncescu Marin, *Bisericile de pe valea Iminogului din jud. Olt*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., ms. 723, f. 76, 80—81 [pisania, 1749 și inscripție 1800].

MIHĂIEȘTI, jud. Vilcea (bis. Sf. Nicolae, sec. XVIII (1756?) ctitorii fiind C-tin preotul, Oprea eromonah și alții;⁵³, reparată 1926 și 1939). Vezi și Măgura și Negreni

Dicț. Rom., IV, p. 331 [pisania]; Bauer, p. 201 [bis. sec. XVIII]; și A.O., 1924, p. 304; Popescu, *Biserici*, p. 69; Răuțu, *Monografia*, p. 104; Anuar 1909, p. 225—226; BCMI, XXVI, 1933, p. 188 [pisania]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 61, pl. CIX—CXII și DLXXXVII—DLXXXIX); AMO, 1941, p. 740—741; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 50, pl. XXV); *Documente*, indice, sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1531]; *Indice cronologic nr. 4*

MIHĂIEȘTI, jud. Argeș (fost Mușcel) (patru cruce vechi și ruine de biserică la 1871⁵⁴). Vezi de Furnicoși.

Rădulescu-Codin C., *Muscelul*, p. XXXVI; Iorga N. *Inscripții*, f. I, p. 124—125; Anuar 1909, p. 92 (bis. din 1648—1650); Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 143; *Documente*, indice sec. XVI și XVII (satul amintit de la (1512—1513); Vezi și *Indice cronologic nr. 23* (doc.); *Dicț. Rom.*, IV, p. 329—330.

MIHĂIEȘTII DE JOS, com. Mihăiești, jud. Olt (bis. Sf. Apostoli, 1708, construită de Șerban Cantacuzino mare vornic, fiul lui Drăghici, dispărută; probabil este bis. Sf. Apostoli din Roșiorii de Vede).

Bauer, p. 186 [bis. sec. XVIII]; *Dicț. Rom.*, II, p. 281 [despre o biserică ruinată, numită schitul lui Cămăreșescu]; Florescu G. D., *O ctitorie necunoscută a Cantacuzinilor din veacul al XVIII-lea* (C. L., LXIV, 1931, p. 48—52) [doar temelia se mai păstra]; Fălcianu Alex., *Restabilirea unei ctitorii* (*ibidem*, p. 264—265); AEA, 1929, p. 130 [bis. noi, din 1868⁵⁵ și 1877]; Anuar 1909, p. 301; G.B., 1961, nr. 3—4 p. 289 [P. Cernovodeanu crede că pisania este a bis. Sf. Apostoli din Roșiorii de Vede]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul M. amintit de la 1562—1563]; Ionașcu, *[Biserici Olt]*, p. 29 [hotărnicie, 1703].

MIHĂILEȘTI, satul Tufa-Costieni, jud. Ilfov (M bis. Sf. Voievozi, sec. XVIII; și case boierești, sec. XVIII).

B.O.R., II, 1875—1876, nr. 5, p. 325 [însemnare, 1746]; Bauer, p. 164 [bis. și case boierești]; Anuar 1909, p. 135; A. Rom., 7 sept. 1860 și urm. [moșia Tufa de arendat].

MIHĂILEȘTI, jud. Buzău. (bis. Sf. Nicolae-Mărgineanu, 1822—1826, reparată 1856.)

Anuar 1909, p. 250; *Dicț. Rom.*, IV, p. 333.

MIHĂILEȘTI, com. Dobrești-Argeș (bis. Sf. Nicolae Nou, 1830—1832).

Anuar 1909, p. 284; *Dicț. Rom.*, IV, p. 333 [cătun].

MIHĂITĂ, com. Coțofenii din Dos, jud. Dolj⁵⁶ (bis. începutul sec. XIX).

„Oltenia”, XI, 1944, p. 68 [catagr. 1831]; Anuar 1909, p. 162 [bis. din 1814 și 1875] *Dicț. Rom.*, IV, p. 334 [legenda satului]; Buzatu D., *Toponimie doljeană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 62); *Documente*, sec. XVII, vol. II, p. 239 [la 1614 era seliște]; Iorga, *Situația Olteniei*, p. 295 [doc. 1826 amintind preotul].

M-REA MIHOVENI (a doua jumătate a sec. XV, fostă în jud. Argeș; și M bis. Sf. Gheorghe, 1840—1843 reparată 1880).

Documente, XIII—XV, p. 182—183 [doc. 1485]; Bauer, p. 175 [bis. sec. XVIII, M.-Muscel]; Anuar 1909, p. 92.

MIJATI, vezi Lăpușata.

MIJLOCU, com. Potcoava, jud. Olt (M bis. Adormirea, zidită de preoții Gheorghe și Badea, 1807, zugrăvită 1817). Vezi și următorul

Dicț. Rom., IV, p. 338 [pisania]; Anuar 1909, p. 301 [bis. de lemn].

MIJLOCU, fost r. Vedea (bis. Intrarea în biserică, 1828, reparată 1903).

Vezi și Păroși și precedentul.

AEA, 1929, p. 106; Anuar 1909, p. 284.

MILCOIU, jud. Vilcea (două bis. de lemn, ambele Adormirea la începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 23; B.O.R., 1921, p. 685 [catagr. 1808]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 339 [M.—Argeș].

MILCOV (Milcoveni), jud. Olt (bis. de lemn Sf. Nicolae, sec. XVIII și M bis.

Sf. Dumitru-M. din Deal, începută la 1781, terminată 1831, construită de Matei comis și Ion Polihron, reparată 1874 și 1916).

Bauer, p. 184 [Milcoveni, bis. sec. XVIII]; B.O.R., 1921, p. 685 [M.-Arges, catagr. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 89; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 83 [la 1845 două bis.: Sf. Dimitrie din Deal și Sf. Nicolae-bis. Milcovenilor]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 339 [bis. Veche, M. din Deal]; Anuar 1909, p. 295 și 301; AEA, 1929, p. 120 [bis. Adormirea — Milcoveni, 1802] și 130 [bis. Sf. Dumitru-Milcovul din Deal, 1823]⁵⁷; *Documente*, indice sec. XVI și XVII (satul amintit de la 1512—1513].

MILEȘTI, jud. Dolj (bis. Sf. Gheorghe, 1850, reparată 1908).

Bauer, p. 207 [fără bis.]; „Oltenia”, XI, 1944, p. 132 [catagr. 1831]; Anuar 1909, p. 162—163; AMO, 1941, p. 256; „Oltul”, 1857, p. 212 [moșia de arendat]; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 63) [M. de Jos = Duțulești]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1556].

MILEȘTI, vezi Făurești.

MILOSTEA, com. Slătioara, jud. Vilcea (la 1840 trei bis. de lemn cu hramul

Cuv. Paraschiva, 1750, 1730 și 1645, din care două refăcute de lemn la 1906 și 1919; o cruce din 1756—1757 și alte două din c. 1829 și 1840 la Sacoți).

Documente agrare, p. 347, 752 [sat al m-rii Bistrița]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1508, cînd fusese dăruit m-rii Bistrița de boierii Craiovești]; Popescu, *Biserici*, p. 45; Anuar 1909, p. 226; AMO, 1941, p. 741—742; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 147—148 [doc. 1805].

MILOVANU, com. Pleșoiu, jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Ioan, 1833).

„Oltenia”, II, 1941, p. 127; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 448 [cat. 1845]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 345.

SCHITUL MILUIȚI-Buzău (pe apa Nișcovului, începutul sec. XVIII⁵⁸; fost metoh al ep. Buzău). Vezi și schitul Barbu. Satul se numește acum Valea Săcăilor.

Indice cronologic nr. 3, ep. Buzău, Buc., 1958 (indice); Tunusli, p. 173 [mentiune]; Ionașcu, *M-rea Grăjdana*, p. 49—50 [doc. 1728]; „Îngerul”, VIII, 1936, p. 84—86, 92 [doc. 1749—1763, 1800] și I. Ionașcu, *M-rea Izvorani*, p. 56—58; Anuar 1909, p. 247; AEB, 1926, p. 34 [bis. Sf. Voievozi, 1850—1852].

MÎNASTIREA, vezi Cobia, Coconi, Cornățel și Crețulești-Minăstirea.

MÎNASTIRENI, vezi m-rea Dintr-un lemn.

MÎNDREȘTI-Rm. Sărat (bis. Sf. Voievozi, 1823—1825, reparată 1889). Anuar 1909, p. 262; *Documente*, sec. XVI, vol. III, p. 163 [satul amintit la 1562]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 359 [bis. din 1844].

MÎNECIU, jud. Prahova (bis. Adormirea — M. Pământeni, construită de arhimandritul Iosif și eromonahul Paisic de la m-rea Sinaia, 1841, reparată 1885 și bis. Sf. Nicolae-M. Ungureni, reclădită 1858—1866)⁵⁹. Vezi și schitul Cheia.

Dicț. Rom., IV, p. 278 [pisanie 1841]; Brătulescu V., *Biserici din Valea Teleajenului* (BCMI, XXXI, 1938, p. 175—181) [pisanie, descriere pictură, foto, ambele biserici]; Anuar 1909, p. 107; R.I., 1936, p. 199 [despre originea numelui Mineciu = Rucăr]; A. Rom., 14 aug. 1857 [arendarea moșiei a m-rii Sinaia]; *Documente*, indice sec. XV—XVII [satul amintit de la 1556]; Lehliu Grigore, *Carte de hotărnicie a moșiei Mineciurile din jud. Prahova*, Buc., 1886, 16 p. [se rezumă și numeroase doc. vechi].

MÎNJINA, vezi Izvoarele-Dîmbovița.

MÎNZALEȘTI, vezi Jghiabu.

MÎNZĂNEȘTI — Pielea-Teleorman (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1802, reparată 1894, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 123; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2.

MIOVENI, vezi Mihoveni.

MIRĂU, com. Stoenesti, jud. Ilfov (fost Vlașca) (bis. de lemn Sf. Gheorghe, adusă de la Frătești la 1863).⁶⁰

Anuar 1909, p. 139; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 89—90).

MIRCEȘTI-Buzău? (bis. din 1743)⁶¹.

Anuar 1909, p. 258 [M.-Rm. Sărat, bis. de lemn din 1824]; *Indice cronologic nr. 5*; *Dicț. Rom.*, IV, p. 349 [M = Odăile și Nenciul].

MIRCEȘTI-Olt (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, refăcută de zid 1859).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 86; *Dicț. Rom.*, IV, p. 348; Anuar 1909, p. 301 [bis. de zid din 1819—1822, în ruină]; AEA, 1929, p. 147—148.

MIREȘ, jud. Prahova (fost Buzău) (bis. Sf. Nicolae și Sf. Dumitru, 1823, construită de Barbu Văcărescu fost mare ban și Alexandru Văcărescu fost mare stolnic, refăcută 1850, reparată 1904 și 1924, reparată și zugrăvită 1927).

Dicț. Rom., IV, p. 350 [pisanie, 1823]; Constantinescu N.A., *Bis. din Mires-Buzău* („Îngerul”, XIII, 1941, p. 387—389); Idem, *Munumente buzoene*, p. 55 [inscripții, însemnări de pe cărți]; Anuar 1908, p. 107.

MÎRGHIA, jud. Argeș (fost Teleorman) (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX, reclădită 1883—1885 și bis. Sf. Nicolae-M. de Jos, 1848, reparată 1889).

Ionașcu, *Catagrafia Arges*, p. 64; AEA, 1929, p. 90; Anuar 1909, p. 284.

MIRONEȘTI, vezi Coianii-Mironești și Oteșani.

MIROSLĂVEȘTI, vezi Puchenii.

MIROSLOVENI, com. Albeni, jud. Gorj (M bis. de lemn Cuv. Paraschiva, „prefăcută” de Gheorghe Bengescu fost maie paharnic, 1812, refăcută 1926; cruce funerară din 1729—1730).

Bauer, p. 210 [fără bis.]; „Renașterea”, 1944, p. 363—364 [cat. 1840 bis. Intrarea în biserică, 1640]; AER, 1921—1925, p. 381; AMO, 1941, p. 324. **MIROȘI**-Buzău⁶².

A. Rom., 31 iulie și 7 aug. 1857, 16 febr. 1858, 7 febr. 1859 [arendarea moiei]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit la 1625]; *Indice cronologic nr. 3* [doc.].

MIROȘI, jud. Argeș (fost Teleorman) (două bis. de lemn în sec. XVIII, din care una în M. de Jos, Sf. Gheorghe; cea din M. de Sus arsă în 1840 reclădită 1879 și 1908). Vezi și Surdulești.

Spiru I., *Din trecutul satului Miroși* (M.O., 1958, nr. 7—8, p. 556—560) [note scurte; și despie cele două biserici]; Anuar 1909, p. 121—122; *Documente*, indice sec. XVI [localiz, probabilă] și XVII; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 3 [originea numelui, de la meiș]; A. Rom., 12 oct. 1857, 8 mart. 1859 [arendarea moiei].

MÎRŞA, jud. Ilfov (fost Vlașca) (bis. sec. XVII, ante 1662⁶³, dispărută și han sec. XIX). Vezi și Coșoiaia.

Bauer, p. 166 [bis. sec. XVIII]; V. rom., 1852, p. 124 [han]; Anuar 1909, p. 135 (bis. nouă) A. Rom., 21 iunie 1860 și u.m. [moia M. din Deal, cu han, de arendat]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1451]; Zăgănescu R., *Carte de hotărnicie a moiei Mîrșea de Sus (Brădeasca) din jud. Vlașca, plasa Neajlovu de Sus, com. Mîrșea, proprietate a d-lor moștenitorii lui Ioan S. Cristea*, Buc., 1894, 23 p. [se rezumă doc. din sec. XIX].

MÎRŞANI, jud. Dolj (bis. Sf. Ioan, 1793, construită de Matei Burada, reparată 1896 și bis. Sf. Nicolae, construită de Radu diacon și alții, 1831, refăcută în parte la 1868).

Dicț. Rom., IV, p. 368 [pisanii, 1793 și 1868]; „Renașterea”, 1944, p. 90 [catagr. 1840]; Anuar 1909, p. 162] AMO, 1941, p. 252—253) M.O. 1965, nr. 5—6, p. 444 [la 1845 două bis. de zid, din care una în mah. Scorușu]; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 62).

MÎRTEȘTI, com. Săpata de Jos, jud. Argeș (bis. Sf. Paraschiva, 1830, sau 1814—1816, reparată 1883). Vezi și Săpata.

AEA, 1929, p. 90; Anuar 1909, p. 284; în *Dicț. Rom.*, nu este.

MÎRZĂNESTI, vezi Puțintei

SCHITUL MISCHII-Dolj (Sf. Nicolae, sec. XVIII, fost metoh al m-rii Găneșcu-Craiova)⁶⁴. Vezi și Motoci și următorul.

Episcopia Rimnic, p. 426—427; Donat, *Fundațiile*, p. 61; „Oltenia”, XI, 1944, p. 121; Anuar 1909, p. 163; AMO, 1941, p. 257 [bis. Sf. Nicolae, 1860]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 452 [cat. 1845]; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M. O., 1967, nr. 1—2, p. 63) [M. = Ciutureștii Mari]

MISCHII-Gorj (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1817, reparată 1883—1884).

Anuar 1909, p. 179; *Dicț. Rom.*, IV, p. 353 [M. — Dolj].

MISLEA, com. Cobia de Sus, jud. Dâmbovița (M bis. Cuv. Paraschiva construită de preotul Ioan și Eftene din Frasinu, 1782, refăcută 1831, zugrăvită 1857⁶⁵ reparată, 1881 și 1910).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 86 [la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae]; Drăghiceanu, *Călăzuza*, p. 29; Anuar 1909, p. 45—46; Diaconescu Ilie, *Materiale documentare* (G. B., 1965, nr. 5—6, p. 471—474) [descriere sumară, însemnări, pomelnice].

M M-REA MISLEA (Sf. Treime, construită de Radu Paisie, 1536—1537⁶⁶; pustiită de Mircea Ciobanul, refăcută în parte de Petru Cercel, 1584; în 1878 a fost transformată în penitenciar pentru minori; m-reia arsă în 1883 și reparată după incendiu; din 1924 devine închisoare pentru femei; se păstrează biserică, chiliile pe pivnițe boltite, zidul de incintă cu contraforți și clopotnița-turn de la intrare; fostă metoh la m-reia de la lanina), com. Mislea, jud. Prahova.

Documente, sec. XVI—XVII (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 16*, Buc., 1949 [530 doc., 1511—1866]; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 399 [doc. 1620]; *Istoria Țării Românești*, p. 48; *Istoriile*, p. 54 [zidită de Radu Paisie]; *Mémoire sur les couvents romains*, p. 75—82 [doc. 1639]; Bengesco, *Memorandum*, p. 17—23 [acelaș doc.]; Negri C., *Mémoire avec pièces justificatives présentées à la Commission Internationale pour les couvents dédiés*, Constantinople, 1865, p. 131 [venituri sec. XVIII]; *Documente agrare*, indice (doc. despre satele m-rii); Tunusli, p. 173; Bauer, p. 136; Fotino, II, p. 51; III, p. 155; Urechia, *Ist. Rom.*, III, p. 74—76; VI, p. 123; VII, p. 370; X A, p. 16;

Constantinescu N.A., *Cîteva inscripții inedite din Prahova și Vlașca*, în vol. *Lui I. Bianu, amintire*, Buc., 1916, p. 41—47 și în S.O.V., I, 1920, nr. 1—3, p. 79; Iorga N., *Domnia lui B. Știrbei*, p. 118; V. Rom., 20 febr. 1854 [averea m-rii]; M. Of., 1864, p. 262 [inventar 1863];

Dicț. Rom., IV, p. 354 [istoric și despre penitenciar]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 152; Iorga N., *Biserici prahovene* (BCMI, XXX, 1937, p. 66—71) [diverse foto, îndeosebi pivniță]; Nicolaescu Stoica, *Domnia lui Radu vodă Paisie și a fiului său Marcu* (A. O., XVII, 1938, p. 197); A. O., 1938, p. 214—215; Popescu, *Învelișurile*, p. 67;

Romanu Nădejda, *O cupă de argint a logofătului Coresi* (C.N.A., VIII, 1928, nr. 77—82, p. 2); Idem, *Cupa de argint a logofătului Coresi* (B.O.R., 1961, nr. 11—12); Constantinescu N.A., *O precizare* (*ibidem*, 1963, nr. 3—4, p. 379); *Inscripții București*, p. 311 [disc, 1781] și 313 [cupă, 1781].

MIŞULEŞTI, vezi Pojogi.

MITRENI, jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae, sec. XVIII⁶⁷, apoi bis. de zid din 1867—1868).

Popescu N., *Catagrafia*, p. 76 [bis. de lemn Sf. Nicolae la 1810]; Anuar 1909, p. 79; *Documente agrare*, p. 796 [doc. 1792 amintind de popa din Mitreni]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 356 [M. — Clătești și Fundeni].

MITROFANI, jud. Vilcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Voievozi, 1813; bis. Sf. Nicolae — Cetățeană, 1792, construită de Pîrvu și Andrei preotul; bis. de lemn Sf. Nicolae-Schitu, 1783, data unei inscripții). Vezi și Verdea și Nemoiu.

Popescu, *Biserici*, p. 21 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 226 [și un fost schit]; AMO, 1941, p. 742; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez* (indice). **MIȚEȘTI**, com. Mărăcineni, jud. Buzău (bis. Sf. Impărați, 1724—1726).

Anuar 1909, p. 249.

MIULEŞTI — Argeș (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 22.

MIZIL, jud. Buzău (bis. Sf. Treime-Fefelei, construită de Nicolae połcovnicul Stambolianu, începutul sec. XIX; bis. Sf. Ioan-Mizil, 1857, construită cu cheltuiala marelui agă I. Cantacuzino și cu ajutorul locuitorilor, repictată și făcut catapeteazma, 1916; o cruce de piatră dispărută și o alta pe str. Tepeș vodă, din 1822—1828).

Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 309 [doc. 1817]; Anuar 1909, p. 240 [bis. nouă]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul F. amintit de la 1600,

cînd nu exista încă Mizilul, numit astfel după menzil = poștă]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 357—358 [M. fost Istău].

MLĂCENI — Argeș (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 13.

MLĂJET, jud. Buzău ⁶⁷ bis. (bis. Nașterea Maicii Domnului, sec. XVII—XVIII, reclădită 1880—1883). Vezi și Stănila.

Săndulescu-Verna C., *Bis. din Mlăjet* (G. Ad., 10 febr. 1929) [însemnări de la bis. veche, sec. XVII—XVIII]; Anuar 1909, p. 250;

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1586—1587]; *Indice cronologic nr. 3* [doc.]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 369—370

MLECĂNEȘTI, com. Mischii, jud. Dolj (bis. Sf. Dumitru, de lemn ante 1845, refăcută 1874).

„Oltenia”, XI, 1944, p. 119 [cat. 1831]; M. O., 1965, nr. 5—6, p. 452 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 163; *Documente agrare*, p. 305—306 [doc. 1723; sat al consilierului Șirbeil]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1598>, cînd era al boierilor Buzești].

MOARA BANULUI (Săcuiani) — Ilfov.

Phanhauser Fr., *Carte de hotărnicie a moșiei Manolache—Moara Banului (zisă în vechime și Secuieni) din com. Bobești—Bălăceanca, plasa Dîmbovița, jud. Ilfov, proprietatea Așezămintelor Brîncovenesci din Bucuresci*, Buc., 1896, 12 p. [se rezumă și doc.].

MOARA BRĂILOIULUI, vezi Slobozia Moara.

MOARA DOMNEASCĂ (Morile) — Mehedinți ⁶⁸.

MOARA DOMNEASCĂ — Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae, construită de Zoița Cantacuzino ante 1810, reclădită de Triandafil postelnicul 1817, refăcută 1862).

Bauer, p. 149 [bis. și casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 43 [la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae]; Anuar 1909, p. 75—76; A. Rom., 15 mai 1857 [moșia de arendat M. D. —Prahova?].

MOARA DIN GROAPĂ — Dîmbovița (bis. Nașterea Maicii Domnului, 1837—1838).

Anuar 1909, p. 136; *Dicț. Rom.*, IV, p. 371 [M. G. — Vlașca].

MOARA DE HÎRTIE, vezi Cațichi

MOARA NOUĂ — Dîmbovița (două hanuri sec. XIX și bis. Sf. Impărați, 1820). ⁶⁹

C. Rom., 1836, p. 28 [hanuri]; Anuar 1909, p. 42.

MOCEASCA — Buzău (dispărut). Vezi și următorul.

A. Rom., 31 iulie, 7 aug. 1857 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [sat dispărut]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 373 [M. = Ceapa, moșie].

MOCEȘTI (Mucești) — Rm. Sărat ⁷⁰ (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1824)

Vezi și precedentul.

AEB, 1926, p. 61 și 1928, p. 81; Anuar 1909, p. 105 [bis. de lemn Sf. Nicolae, 1795, M. com. Iordăchianu]; *Documente*, indice sec. XVII; *Indice cronologic nr. 1 și 19* [doc.]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 497—498) [sat dispărut — Buzău].

SCHITUL MOCIORLIȚA (Mociorița, construit la mijlocul sec. XVII de Pahomie Poenaru ⁷¹; schitul exista la 1835; fost metoh al m-rii Tismana).

Giurescu C. C., *Principatele române*, p. 233; Ștefulescu Al., *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 161 [istoric]; Donat, *Fundațiile*, p. 91; M. O., 1968, nr. 5—6, p. 404 [însemnare, 1822].

MODOAIA, com. Armășesti, jud. Vilcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae 1712, reparată 1849 și 1883).

A. O., 1942, p. 174—175 [la 1834 două bis. de lemn]; Popescu, *Biserici*, p. 97 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 226; AMO, 1941, p. 743.

MODREȘTI, vezi Mateești.

MODRUZEȘTI (Modruzeasca) — Buzău (bis. din a doua jumătate a sec. XVI, fost metoh al ep. Buzău, dispărută, ca și satul).

Documente, XVI, vol. IV, p. 437 și V, p. 264 [doc. 1579 și 1586]; Bauer, p. 113 [bis. Modrusasca] și 116 [Modrusesti fără bis.]; *Indice cronologic nr. 3* [multe doc. despre sat]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 374.

MOFLENI, vezi m-rea Bucovăț.

MOGOȘANI, com. Bobu, jud. Gorj (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1730, apoi bis. din 1911). Vezi și următorul.

„Oltenia”, I, 1940, p. 171 [doc. 1764]; Bauer, p. 212 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 462—463 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 179 [bis. de lemn Nașterea Maiciei Domnului, 1815—1816]; AMO, 1941, p. 375; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul a mintit de la 1480, cind era al lui jupân Tieuci și al fraților săi]; Ștefulescu, *Documente slavoromâne* (indice).

MOGOȘANI, jud. Dolj. Vezi și precedentul, probabil același.

A. Rom., 23 și 25 sept. 1857 [arendarea moșiei].

MOGOȘANI, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea, 1839—1840, reparată 1891) Anuar, 1909, p. 49—50; A. Rom., 4 iulie 1859 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1613].

MOGOȘEȘTI — Muscel.

M. O., 1966, nr. 7—8, p. 700—701 [doc. 1665—1667 ref. la sat].

MOGOȘEȘTI, jud. Olt (bis. Sf. Nicolae—M. de Jos, 1822—1828, pe locul unei bis. de lemn din sec. XVIII și bis. Sf. Dimitrie—M. de Sus 1841).⁷²

Bauer, p. 187 [fără bis.]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 376 [pisania]; Ionașeu, *Catagrafia Argeș*, p. 84 [și bis. de lemn Adormirea—M. de Sus]; Anuar 1909, p. 301 [și bis. Sf. Nicolae-Olteni, 1824; AEA, 1929, p. 131; *Indice cronologic nr. 9* [doc.].

MOGOȘEȘTI—LUCIENI, jud. Dîmbovița (bis. din 1807)⁷³. Vezi și Lucieni.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 45 [la 1810 bis. Sf. Nicolae]; Anuar 1909, p. 50; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul M. amintit de la 1557, ajungând apoi în stăpînirea mitropoliei].

MOISIĆA, com. Smeeni, jud. Buzău (bis. Sf. Nicolae, 1842, reparată 1904—1909).⁷⁴

V. Rom., supl. 12 și 22 mart. 1852; A. Rom., 15 iunie, 17 aug., 12 oct. 1857, supl. 29 ian. 1858 etc. [arenda moșiei]; Anuar 1909, p. 254; AEB, 1926, p. 27 și 1928, p. 29; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 234 [doc. 1781].

MOLANI, vezi Comănești.

MOLDOVENI — Romanați (bis. Sf. Ioan, 1837—1845, construită de Barbu Știrbei?, reparată 1896 și 1924; ridicată pe locul unei bis. bordei).

M. O., 1965, nr. 3—4, p. 294 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 213; *Monografla jud. Romanați*, p. 350—351; AER, 1921—1925, p. 552; „Oltenia”, I, 1940, p. 21; AMO, 1941, p. 631; Popescu, *Învelișurile*, p. 97; *Dicț. Rom.*, IV, p. 384—385.

MOLDOVENI, jud. Ilfov (fost Ialomița) (bis. Adormirea, 1840—1851).

Bauer, p. 139 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 63; *Dicț. Rom.*, IV, p. 385.

MOLOGEȘTI, vezi Laloșu.

MOMOTEȘTI—Vilcea (bis. Adormirea, construită de Iancu Lahovari stolnic, 1818)⁷⁵ Vezi și Drăgășani.

Popescu, *Biserici*, p. 10 [cat. 1840]; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 234—235; AMO, 1941, p. 684; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1527].

MORĂREȘTI, vezi Brădești și Săpata.

MORĂȘTI — Argeș (bis. Sf. Gheorghe, constituită de slugerul Iordache Drăgoescu, ante 1824).

Ionașcu, *Cataagrafia Argeș*, p. 17; *Dicț. Rom.*, IV, p. 388.

MORĂTEȘTI — Brăila⁷⁶.

MORENI, jud. Prahova⁷⁷ (bis. sec. XVIII, apoi bis. Schimbarea la față, 1866—1867)⁷⁸

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 14—15 [doc. 1663, parte din sat al lui Drăghici Cantacuzino] și 73 [doc. 1668]; Bauer, p. 138 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 107; Chivărău I., Gh. și I. Negoeșcu-Bucur, *Moreni*, Buc., 1926 (prezentarea lui N. Iorga, R. I., 1926, p. 362—364); *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă]; *Indice cronologic nr. 21* [doc.]

MORENI, com. Breasta, jud. Dolj (la 1845 bis. de lemn Sf. Nicolae).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 436 [cat. 1845]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 389.

MORILE NOI, vezi Baloteasca.

MOROENI, jud. Dîmbovița (bis. Intrarea în biserică, 1825—1827, reparată 1866).

Anuar 1909, p. 50; *Dicț. Rom.*, IV, p. 393.

MORTENI, vezi Cacova-Morteni.

MORUNGЛАVU, jud. Olt⁷⁹ (fost Romanăți) (bis. Sf. Treime, mijlocul sec. XVIII, construită de C-tin Morunglăveanu, preînoită 1840, refăcută 1880 și ruinele casei Morunglavu, sec. XVII? M) Vezi și Poiana Mare.

Bauer, p. 197 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 14 [catagr. 1840]; M.C., I, 1913, nr. 5, p. 78; A.O., 1943, p. 208 [mențiune]; Anuar 1909, p. 214; AER, 1921—1925, p. 553; *Monografia jud. Romanăți*, p. 387—388; *Documente*, indice sec. XIII—XVI [satul amintit de la 1489]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 395 [bis. din 1652].

SCHITUL MORUNGЛАVU, vezi Șerbănești-Morunglavu.

MORUNESTI, com. Morunglavu, jud. Olt (la 1840 bis. Sf. Paraschiva, 1833, refăcută 1883, reparată 1904 și bis. Sf. Nicolae-Bărăști, 1834 sau 1842?, în ruină la 1909). Vezi și Poiana Mare.

„Renașterea”, 1944, p. 14; Odobescu, *Antichitățile*, p. 129; Anuar 1909, p. 213; AER, 1921—1925, p. 552; *Monografia jud. Romanăți*, p. 388—389; AMO, 1941, p. 631; M.C., 1913, p. 78—79 și 1914, p. 31.

SCHITUL MOȘANI (începutul sec. XVIII, construit de monahul Teofil-Tudor-Greceanu, ante 1708; fost metoh al mitropoliei).⁸⁰

Bauer, p. 185 [bis. sec. XVIII]; *Documente*, indice sec. XVII [satul M.-Olt, dispărut].

MOŞASCA (Vizireni) — Buzău⁸¹.

Documente, indice sec. XVI și XVII [Moșești-Buzău]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 397 [M.=Pietraru].

MOŞNA, vezi Știubei.

MOŞOAIA, jud. Argeș fost Teleorman (cruce hrisov din 1741⁸²; bis. de lemn Sf. Nicolae — M. de Sus și bis. de zid Sf. Paraschiva — M. de Jos la începutul sec. XIX, 1806).

Bauer, p. 179; Ionașcu, *Cataagrafia Argeș*, p. 60—61; Berechet Șt., *O nuvelă cu privire la legenda satului Moșoaia* („Viața lit.”, 1914); *Argeșul în lumina toponimiei* („Argeș”, nov. 1966, p. 13) [despre numele satului].

MOŞOAIA, vezi Balaci-Moșoaia.

MOŞTENI — Olt (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 88.

MOŞTENI, vezi Colnicu-Surpatele.

MOŞTENI — Vlașca (bis. Adormirea și Sf. Nicolae, 1850).

Brăila I. Ion, *Pisanii și însemnări*, p. 138.

M-REA DE PE MOSTIȘTE, vezi Codreni.

SCHITUL MOTNĂU—Buzău (Sf. Teime, ante 1587; schitul exista la 1786).⁸³

Documente, sec. XVI—XVII (indice); *Indice cronologic nr. 3, ep. Buzău* (indice); Filitti, *Biserici și cititori*, p. 12; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 165 [doc. 1837].

MOTOȚI, com. Mischii, jud. Dolj (bis. Sf. Paraschiva și Sf. Nicolae, re-clădită 1850—1853).

„Oltenia”, XI, 1944, p. 124 [catarg. 1831]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 399—400 [legenda satului și despre bis.]; Anuar 1909, p. 163; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 452 [cat. 1845].

M-REA MOTRU, vezi Gura Motrului.

MOTRUCENI, vezi Robești.

MOTĂIENI, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Voievozi, Sf. Împărați, Sf. Nicolae și Sf. Ioan, sec. XVIII?, reconstruită 1860⁸⁴; M. cruce de piatră din 1674).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 22 [la 1810 bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 90.

MOTĂȚEI, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1802—1804, refăcută 1845—1848, rezidită 1914—1916).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 435 [cat. 1845, bis. de lemn Sf. Împărați]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 402 [M. fost Bălăceni]; Anuar 1909, p. 163; AMO, 1941, p. 260.

MOTESTI, vezi Musculești.

MOTOEȘTI—Teleorman (fost Olt) (bis. de lemn Sf. Teodor Tiron la începutul sec. XIX, reclădită de zid 1889—1890).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 94; Anuar 1909, p. 294; AEA, 1929, p. 148; *Dicț. Rom.*, IV, p. 403.

MOVILA BANULUI, jud. Buzău (M cruce de piatră din 1709 în centrul satului).

MOVILA OII, com. Cilibia, jud. Buzău (bis. Sf. Nicolae, 1846, reparată 1906).

Anuar 1909, p. 244; A. Rom., 1858 mai 7, 1860 nov. 19 [arendarea moșiei; și bis. de zid].

MOVILENI, vezi Tîmpeni.

MOZĂCENI, vezi Bădești-Mozăceni.

MOZĂCENI, jud. Argeș (două bis. de lemn la începutul sec. XIX: Sf. Voievozi—M. de Jos și Sf. Paraschiva—M. de Sus).

Bauer, p. 166 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 76; Musicescu I., preot, *Monografia comunei Mozăceni, plasa Mozăceni, jud Argeș*, Mușetești-Argeș, 1905, 27 p. [descriere geografică, istoric sumar, situația economică etc.; două biserici noi]; Anuar 1909, p. 285; AEA, 1929, p. 91; *Documente*, sec. XVII, vol. III, p. 559 [satul amintit la 1620].

MRENEȘTI, vezi Crețeni.

MUCEȘTI, vezi Mocești.

MUGEȘTI, vezi Slătioara.

MUIEREASCA, jud. Vilcea (bis. sec. XVII, dispărută⁸⁵; bis. Sf. Paraschiva—M. de Sus, construită de Andrei și Maria Drăgoescu la 1762⁸⁵ bis

bis. Sf. Nicolae —M. de Jos, construită de Marin și alții 1785⁸⁶ ambele M; și cruce de piatră din 1772—1773). Vezi și schitul Comanca.

Bulat T. G., *Inscripții*, (A.O., II, 1923, p. 131); BCMI, XXVII, 1933, p. 134 și 187 [inscripții]⁸⁷; Popescu, *Biserici*, p. 26—27; Ionescu Em., *Bisericile din Olănești și Muierasca de Sus-Vilcea* (BCMI, VIII, 1915, p. 177—179) [descriere sumară, stare de ruină]; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, XXVI, 1933, p. 68—69) [pisanie, descriere sumară, bis. din 1721—1722]; Anuar 1909, p. 226; AMO, 1941, p. 744—745; Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 319—321 [doc. c. 1641]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1574, cînd era sat de oașmeni liberi]; *Documente agrare*, p. 667—668 [doc. 1780, sat al episcopiei Rîmnic]; vezi și *Indice cronologic nr.4* [doc.].

MUIERENI, com. Goești, jud. Dolj (M bis. Adormirea, 1743—1746, reparată 1880, 1907, și 1937).

Bauer, p. 207 [fără bis.] „Oltenia”, XI, 1944, p. 156 [3 bis. la 1831]; Anuar 1909, p. 160; AMO, 1941, p. 261.

MUNCELUL, vezi Turcești.

MUNCELUL—Romană⁸⁸.

MUNTENI, vezi Malurile-Munteni.

MURATAN, jud. Constanța.

Catzingri Ion, *Din trecutul satului Muratan (com. Topraisar)* (A.D., III, 1922, nr. 3, p. 435—437) [dsspre înființarea satului după 1854]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 421.

MURFATLAR (fost Basarabi) jud. Constanța (complex monastic din sec. IX—X săpat în dealul de cretă, cel mai vechi din cîte ni s-au păstrat).

Bogdan D. P., *Grafilele de la Basarabi* („Analele Univ. C. I. Parhon-Buc.”, Științe sociale, istorie, nr. 16, anul IX, 1960, p. 33—47); Mihăilă G., *Inscripții slave vechi la Basarabi* („Studii și cerc. lingvistice”, XV, 1964, nr. 1, p. 39—58) [Din a doua jumătate a sec. X-prima jumătate a sec. XI, cu litere chirilice, afară de două cu litere probabil glagolitice]; Idem, *Staroslavianskie nadpisu V. C. Basarabi* („Revue roumaine de lingvistique”, XIV, 1964, nr. 2, p. 149—169); Comșa M., *K voprosu istolkovania nekotorâih graffito iz Basarabi* („Dacia”, t. VIII, 1964, p. 365 și urm);

Nicolescu Corina, *Începuturile artei feudale în țările noastre în lumina ultimelor descoperiri arheologice* (SCIA, 1959, nr. 1, p. 52—54);

Barnea I. și V. Bilciurescu, *Santierul arheologic Basarabi (reg. Constanța)* (M.C.A., VI, 1959, p. 541—566); Barnea I., *Monumente de artă creștină descoperite pe teritoriul RPR*, II (S.T., 1960, nr. 3—4, p. 211—221) [descriere, plan, foto a primei biserici, descoperite în anul 1957]; Barnea I., *Predvaritelânie svedenia o Kamennâih pamiatnikah v Basarabi* („Dacia”, VI, 1962, p. 293—316); Idem, *Les monuments rupestres de Basarabi en Dobroudja* („Cahiers archéologiques”, t. XVIII, Paris, 1962, p. 187—203) și extras; Idem, *Ceramica din cariera de cretă de la Basarabi (reg. Dobrogea)* (SCIV, 1962, nr. 2, p. 349—371); Idem, *Reprezentarea labirintului pe monumentele rupestre de la Basarabi (reg. Dobrogea)* (SCIV, 1963, nr. 1, p. 189—195); *Istoria României*, II, p. 194—195; Barnea I., *Monumente de artă creștină descoperite pe teritoriul RPR*, III (S.T., 1965, nr. 3—4, p. 160—172) [descrierea celor trei biserici descoperite în 1960—1962, inscripții și reprezentări grafice]; Barnea Ion, *Über die Mittelalterlichen Tierdarstellungen in der Dobrudscha (10—14. Jahrhundert)* („Revue des études sud-est europeennes”, t. III, 1965, nr. 3—4, p. 585—610) [Reprezentări de animale

îndeosebi în bis. din Basarabi]; Istudor I., *Cercetări de laborator privind conservarea monumentelor rupeștre de la Basarabi* (R.M., III, 1966, nr. 2, p. 125—128); Bilciurescu Liana, *Cum restaurăm monumentele istorice. Monumentele rupeștre („Contemporanul”, 6 ian. 1967).*

SCHITUL MURGAȘUL (Sf. Arhangheli, construit de Ilie din Murgași, devenit Isaia monahul în a doua jumătate a sec. XVII⁸⁹, fost între hotarul satului Murgaș și Gaia-Romanăți; fost metoh al m-rii Sadova; și M. bis. Adormirea-Murgaș, 1807—1811, construită de popa Miu, jupân C-tin Cercel, negustorii din Craiova, Hristea Belivacă și elții reparată 1860—1866 și 1897), jud. Dolj.

„Oltenia”, XII, p. 60 și 69 [doc. 1676] și XI, 1944, p. 14; Iorga, *Studii și doc.*, VIII, p. LVIII—LIX [despre fam. Murgășanu]; p. 53—54 și 69 [doc. despre construirea bisericii, c. 1816—1823]; Chenadie, *O vizită canonica*, p. 89—90; A.O., 1937, p. 448; Anuar 1909, p. 163; AMO, 1941, p. 262 [fragment de pisanie]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, pl. CDXLVI); Bălașa D., preot, *Schituri oltene* (M.O., 1965, nr. 3—4, p. 283—284) [istoricul schitului]; *Documente, indice sec. XVI* [satul amintit de la 1529]; *Documente agrare*, p. 376 [sat al m-rii Sadova]; Vezi și *Indice cronologic nr. 19* [doc.]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 423 [bis. din 1811].

MURGEANCA—Ialomita (bis. Sf. Nicolae și Adormirea, 1849—1852).

Anuar, 1909, p. 64; *Documente, indice sec. XVII* [localiz. probabilă]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 423.

MURGEȘTI, com. Dobroteasa, jud. Olt (fost Argeș) (bis. Sf. Voievozi, începutul sec. XVIII, refăcută 1849—1856 de Dumitru, fiul lui Dima Locusteanu postelnic).

Dicț. Rom., IV, p. 424 [parte din pisanie]; B.O.R., 1921, p. 683 [M.—Argeș, catag. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 41; AEA, 1929, p. 141; Anuar 1909, p. 295; *Documente, indice sec. XVI și XVII* [satul amintit de la 1535]; Ștefulescu, *Strîmba*, p. 125—126 [doc. 1759, satul acesta sau unul din Oltenia?]

MURGULEȘTI, vezi Hobița-Murgulești.

MURTA (Murata), com. Dobrești, jud. Dolj (bis. Intrarea în biserică, 1839—1845, reparată 1894).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 444 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 163; *Dicț. Rom.*, IV, p. 425 [bis. din 1848 și 1850].

SCHITUL MUSCELUL—Buzău (a doua jumătate a sec. XVII⁹⁰). Vezi și Valea Muscelului.

Florescu G., *Schitul ot Muscel-Buzău („Îngerul”)*, XIII, 1941, p. 359—360 [doc. din 1684]; *Indice cronologic nr. 3, Ep. Buzău* (indice); Anuar 1909, p. 250 [bis. din 1866—1867].

MUSCULEȘTI, com. Andreești, jud. Gorj (culă de la începutul sec. XIX, a familiei Moscu, dispărută și bis. Sf. Împărați, 1818, construită de familia Muscă).

Bauer, p. 212 [bis. sec. XVIII]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. LXVII, 351 [culă], 351—352 [biserica, inscriptii, ctitori]; Ștefulescu, *Din trecutul Gorjului*, p. 130—131 [descriere culă]; BCMI, XXIV, 1931, p. 107 [despre vechimea culei dispărute]; Antonescu Teohari, *Culele sănt sau nu naționale?* (C. L., 1907, p. 495—506, 578—586); Anuar 1909, p. 179; AMO, 1941, p. 376 [și bis. din Moțești și Rogojina] și p. 385 [bis. Sf. Gheorghe din 1908].

M-REA MUŞETEŞTI, vezi Seaca.

MUŞETEŞTI, jud Argeș, (bis. Sf. Gheorghe, fost schit, sec. XVIII?, refăcută de egumenul Visarion, 1843, zugrăvită de Teodosie eromonah, 1848).⁹¹

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1526]; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 343—344 [doc. 1635]; *Documente agrare*, p. 538—539 [sat al m-rii C. de Argeș]; vezi și *Indice cronologic nr. 2*; B.O.R., 1911, p. 684 [catagr. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 9 [bis. de lemn]; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 418 [catagr. 1845; și bis. Buna Vestire—Gura Robaiei]; Anuar 1909, p. 285; AEA, 1929, p. 75 [bis. din 1857].

MUŞEŞTEŞTI, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Ingeri din cimitir, 1751, restaurată în 1882). Vezi și Bîrcaci.

„Renașterea”, 1944, p. 298 [catagr. 1840]; Anuar 1909, p. 180; AMO, 1941, p. 377 [bis. închisă]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 641; *Dicț. Rom.*, IV, p. 438—439 [și o legendă cu C. Brâncoveanu].

MÛȚI—Teleorman.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2 [originea numelui]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1567]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 439 [legenda satului].

NOTE

¹ Amintită de numeroase ori în documente, la 1646 iulie 12, 1656 iunie 4, 1675 april. 7 etc. (Arh. St. Buc., m-rea Arnova, VI/1,2 și 4). Vezi și planul moșiei Cîrna = Măceșul Mare din 1837 (Arh. St. Buc., Min. Agric.).

Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMXIV.

² Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 401.

³ Făcute de Drăghici Cantacuzino, care este mare spătar între 1665 febr. 17 și 1667 sept. 21; vîndute la 1775 dec. 20 lui C. Hrisoscoleu, „atât cele de jos cît și cele de asupra” Vezi descrierea ruinelor casei, la 1871 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 600 și 679—679 v.).

⁴ O bis. mai veche este amintită la Măgureni la 1634 mai 1, cînd Gheorghe logofătul îi lasă ociină, arătînd că acolo se îngropaseră părinții și frații săi (Acad. R. S. România, XLII/79).

⁵ La 1792 iunie 3, Pană Filipescu lasă fiului său, Nicolae fost mare logofăt, casele și biserică din Maia (Acad. R. S. România, I/143).

⁶ Vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDXLIV.

^{6 bis.} La 1743 a fost închinat ca metoh episcopiei Rimnic de către Matei Bîrzeanu îspravnicul.

⁷ Amintită la 1834 febr. 19 (Acad. R. S. România, DCCCXV/10).

⁸ Vezi Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 346.

⁹ Vezi: pomelnicul bis. de lemn, din 1812 (Acad. R. S. România, ms. 5539); descrierea, inscripțiile (ibidem, ms. 5142, f. 330—332) și Stampe, GR, I, Kaindl A, 12 și 23

¹⁰ În ms. rom. 221 (Acad. R. S. România, f. 104 v.—105), sunt amintite bis. din M. de Sus, 1828, M. de Mijloc, 1833 și M. Guești, 1863, lîngă una veche.

¹¹ Vezi doc. din 1802, cînd moșia a fost vîndută lui M. Brâncoveanu (Acad. R. S. România, DLII/58, 59).

¹² Vezi doc. din 1659 iunie 15, în care m-rea Mamul este considerată ctitoria boierilor Buzău (Acad. R. S. România, ms. 5722, f. 314 v.). Satul Mamul este foarte vechi, fiind amintit de la 1437 (*Documente*, sec. XIII—XV, p. 99).

¹³ Vezi doc. din 1696 dec., în care se dau datele de mai sus, confirmate și de cronicarul Radu Greceanu (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 103—104). Vezi și pomelnicile din 1833—1859 (Acad. R. S. România, ms. 2065, 2068 și 2190). Vezi și catagrafile din: 1844, 1852 și 1862 la Arh. St. Buc., m-rea Brâncoveni, XXXI/14—15 și Min. Instr., dos. 1139/1862.

¹⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 402, 405 și ms. rom. 230, f. 230—231 și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 14—15. Vezi și picturile lui Trenk înfățișînd m-rea în veacul trecut (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, DR III 4325 și 4252).

¹⁵ Nu este amintit în doc. în secolul al XVI-lea; satul este însă pomenit de la 1565 (vezi *Documente*, indice).

¹⁶ Vezi și doc. din 1690 nov. 24 (Arh. St. Buc., ms. 713, f. 879 v.), 1714 april. 28, 1722 ian. 29 și 1743 iunie (idem, m-rea Bistrița, XXXIV/10, 12 și 17). Catagrafia din 1840 indică anul fundației 1690 și ctitorii pe popa Ion și Toma Sirbu.

¹⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 343—345 (descriere, pisanie, ms. Tocilescu).

¹⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 345.

¹⁹ Vezi și harta mașiei din 1868, cînd moșia era a lui M. Obrenovici (Acad. R. S. România, Hărți).

²⁰ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. A 545, f. 137.

²¹ Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 304.

²² Acad. R. S. România, ms. rom. 225, f. 137.

²³ Amintită la <1585—1592> iunie 15, sub numele de m-reă boierilor Stâncești din Măneștii de Jos (Acad. R. S. România, CXXVI/181).

²⁴ Un alt schit Mănești este acela pe care monahul Stefan îl închină m-rii Căldărușani la 1689 febr. 18 (Arh. St. Buc., m-reă Căldărușani, LX/2). Vezi și doc. din 1710 mart. 8 și 1773 ian. 29 (Arh. St. Buc., m-reă Căldărușani, LX/4 și 5). Vezi, de asemenea, pictura lui Trenk înfățișind m-reă Mănești (?) în veacul trecut (Muzeul de artă al R. S. România, DI II 1433).

²⁵ Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXXIX.

²⁶ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 401.

²⁷ Dintr-un doc. din nov. 1603 rezultă că a fost făcută de Drăghici vornic din Mărgineni (*Documente*, XVII, vol I, p. 107). Acesta apare ca mare vornic la 1482 iulie 13 și între 1493 sept. 2 și 1495 iunie, iar m-reă sa este amintită în doc. la 1486 sept. 10 (*Documente*, XIII—XV, p. 186).

²⁸ Aici era „scaunul casei Mărginescu” al Cantacuzinilor, cum îi spunea postelniceasa Elina Cantacuzino.

²⁹ Vezi și doc. din 1724 sept. 18 (Acad. R. S. România, LIII/26).

Despre arderea m-rii la 1856 vezi Arh. St. Buc., m-reă Mărgineni, XIII/11 și Min. Instr., dos. 4431/1856; diverse reparații, ibidem, dos. 1234/1862, 1424/1864, 3326/1876; vezi și catagrafile din: 1863 (*ibidem*, dos. 1095 și 1372/1863), 1823 și 1828 (idem, m-reă Mărgineni, XIII/7 și 9 și Catastișe m-rești, dos. 57 și 59 și Acad. R. S. România, ms. 723, f. 45—52 și 255—286). Vezi și istoricul m-rii la Arh. St. Buc., m-reă Mărgineni, dos. 2/1832 și idem, ms. grec 194 de societăți și inventare ale m-rii.

Despre închinarea m-rii la muntele Sinai vezi doc. din 1731 mart. 1 (Acad. R. S. România, MCXXIX/109).

Despre diverse reparații vezi și doc. următoare, printre care și o catagrafie din 1846. Despre stricăciunile provocate de cutremurul din 1838 vezi Arh. St. Buc., dos. m-rești, m-reă Mărgineni, dos. 5/1838; despre focul din 1856, ibidem, dos. 4/1856; despre diverse reparații și reclădiri după incendiu, ibidem, dos. 6/1857 și 8/1858.

³⁰ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 84 v. — 88 și 730, f. 23 v. — 27.

³¹ bis. Vezi și planul moșiei M. de Jos = Slobozia din 1855 (Arh. St. Buc., Min. Agric.).

³¹ Amintită la 1833 ian. 24 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/215). Despre arderea bis. vezi Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 7165/1834.

³¹ bis Vezi descrierea și inventarul din 1840 al bis. din 1775 din Măriuța = Băsești la Acad. R. S. România, CMLXXXI/3.

³² Vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXII.

³³ Vezi și catagrafia din 1819 la Acad. R. S. România, CXXVIII/14.

³⁴ Amintită în doc. la 1650 ian. 8 (Arh. St. Buc., m-reă Cotroceni, XXXV/11).

³⁵ Vezi și doc. din 1691 iunie 28, prin care megiașii din Pătârlagele arată că Const. Filipescu căpitanul „au făcut dumnealui biserică de piatră pe moșia Lerii celui mare” și „au avut dumnealui case și temei bun” (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XXXII/16).

³⁶ Amintită la 1745 dec. (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XXXIX/24).

³⁷ Bis. din gura văii lui Bude este amintită la 1671 iunie 25, cu ocazia unei hotărnicii (Arh. St. Buc., Dep. I. Șucu, XXXIX/32).

³⁸ Amintită la 1832 mai 10 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/167).

³⁹ Vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDXLIII/168 și urm. și harta moșiei din 1850, cînd era proprietatea lui M. Obrenovici (Acad. R. S. România, Hărți). Moșia s-a numit Mavro-dinu după numele lui Mavrodin slugerul, fost ispravnic al județului Teleorman (*Documente agrare*, p. 555).

⁴⁰ Vezi doc. din 1689 febr. 8 (Arh. St. Buc., m-reă Căluuiu, III/5).

⁴¹ Despre ruinele unei biserici sau mânăstiri, existente la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 224, f. 326—326 v.

⁴² Amintită la 1637 sept. 2 și 1638 aug. 13, cînd i se dă o slobozie în jurul m-rii (Acad. R. S. România, CXVI/175 și 176). La 1640 nov. 27, Matei Basarab spune că a zidit-o „de iznoavă de în temeiul” iar la 1639 april. 23 este amintită data cînd „s-au tîrnosit m-reă” (Arh. St. Buc., Peceți 54 și ep. Buzău LVI/3). Despre surparea locului unde se găsea m-reă, de către apele Siretului, vezi doc. din 1708 (Arh. St. Buc., ms. 173, f. 343 v.).

⁴³ Vezi și doc. din 1750 iunie 14 și 1832 aug. 19 (Acad. R. S. România, CXXVI/55 și ms. 169, f. 169—170). Vezi și catastiful de avere din 1742 aug. 20 (Acad. R. S. România, CXXVII/222) și catagrafile din 1848 și 1857 (Acad. R. S. România, ms. rom. 718, f. 580 589 și ms. 723, f. 287—300).

Despre refacerea schitului, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3056/1858; diverse reparații, *ibidem*, dos. 1219/1862. Depresitația m-rii la 1744, cind era pustie, vezi Acad. R. S. România, CXXVI/68.

⁴⁴ La 1692 mart. 23 este închinat m-rii Tismana de ctitora sa, Caplea Părdescu (Arh. St. Buc., m-reia Tismana, LXII/6 și 7).

⁴⁵ Într-un doc. din 1641—1642 î se spune m-reia lui Vintilă vodă „ce să cheamă Menedic” (Acad. R. S. România, CCXLIV/5) iar în alt doc., din 1636—1637, se arată că era situată „într-un loc cu supărare și cu nevoie și la marginea țării” (Arh. St. Buc., m-reia Bradu, XXI/15).

⁴⁶ Amintită în documente la 1573 mai 9 (*Documente*, XVI, vol. IV, p. 102). Vezi și doc. din 1625 iunie 30 (*Documente*, XVII, vol. IV, p. 536). Vezi și catagrafia de la Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2282/1850 și catastifele de avere din 1782, 1787 și <1827> (Acad. R. S. România, CXXVII/212, 223 și CXXVIII/170).

⁴⁷ bis. Dintr-un doc. din 9 april 1742, afărm că răposatul episcop Misail al Buzăului colectase suma de 2800 taleri pentru ridicarea unei biserici la mănăstirea Vintilă vodă (Arhiva Magistratului Brașov, dos. III, nr. 99).

⁴⁸ Despre diverse reparații vezi: Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 540/1860, 1036/1862, 690/1870 etc. Vezi și documentul nedatat, în care un egumen al m-rii arată starea de părăsire în care a găsit schitul și îmbunătățirile ce a făcut (Acad. R. S. România, CD/255).

Despre niște ruine de ziduri, existente la 1871 în apropierea m-rii, vezi Acad. R. S. România, ms. 224, f. 493. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 46 (istoricul m-rii făcut de maiorul Pappazoglu).

⁴⁹ Vezi descrierea din 1840 a bis. din Mereni = Ștefeni la Acad. R. S. România, CMLXXXI/26.

⁵⁰ La 1761 mai 19, Irina monahia, fiica lui Badea Șirbei, o închină mitropoliei (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CXXXVI/10). Vezi și doc. din 1752, prin care jumătate din Merișani e dată în schimbul altelui moșii lui I. Bălăceanu (Acad. R. S. România, LXXXVII/12).

⁵¹ Vezi și hotărnicia din 1844 a moșiei, proprietatea m-rii Căldărușani (Acad. R.S. România, MCXL/136 și urm.).

⁵² Amintită la 1667 dec. 1, sub numele de crucea Margăi (Acad. R. S. România, XLIV/120 a).

⁵³ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 228, f. 482—483. La 1875 exista aici o bis. din 1794 (idem, ms. 221, f. 111 v. — 112). Vezi și doc. *ibidem*, pach. CDXXX și CDXLVII

⁵⁴ Vezi și pomelnicul din sec. XIX (Acad. R. S. România, ms. 5540) și doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCXC.

⁵⁵ Acad. R. S. România, ms. rom. 228, f. 106 — 106 v. și 269.

⁵⁶ În ms. 221, f. 106 v. — 107, de la Acad. R. S. România, se dă ca an al fundației unei biserici 1836.

⁵⁷ La 1805 era a lui Stănuță Jianu iar la 1855 moșia a fost vândută de Sm. Jianu lui Sandu Goranu pitar (Acad. R. S. România, CDXLVII/81 și CDLXI/134).

⁵⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 113 v. — 114.

⁵⁹ Amintit la 1728 sept. 2 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, LI/1).

⁶⁰ Vezi și cererea de ajutor pentru terminarea bisericii (Arh. St. Buc., Min. Cult., și lnstr., dos. 1092/1863, f. 50—51).

⁶¹ Despre reclădirea bisericii vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1092/1863, f. 91—92.

⁶² Vezi așezămîntul din 1743 april. 21, făcut de Safta, soția lui Pană Negoeșcu mare logofăt, și doc. de închinare la m-reia Sf. Apostoli — Buc. (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CXVI/59 și m-reia Sf. Apostoli, IX/45).

⁶³ Despre sat vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCLXXXIV.

⁶⁴ La 1662 mai 10, a fost vândută ,odată cu satul, de Preda Brădescu paharnicul lui Iane negustorul (Arh. St. Buc., m-reia Stavropoles, X/13).

⁶⁵ Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMLXXV.

⁶⁶ Acad. R. S. România, ms. A 545 (fost 2409), f. 37 v.

⁶⁷ Vezi doc. din 1614 mai 19, în care, se spune că a fost zidită de Radu Călugărul (Paisie) la 7045 (1536—1537) (*Documente*, veac XVII, vol. II, p. 276; vezi și p. 98 și 235). Amintită prima oară în doc. de la 1543 april. (*idem*, veac XVI, vol. II, p. 298).

Vezi și numeroasele catagrafii din: 1823, 1829, 1833, 1843, 1845, 1851, 1862, 1863 și 1864 de la Arh. St. Buc., Catastișe m-rești, m-reia Mislea, dos. 53 și 54 și Min. Instr., dos. 7877/1833, 2128 și 2135/1843, 1684 și 1754/1845, 1760/1851, 2883/1853, 1106/1862, 1417/1863, 1612/1864 și Acad. R. S. România, ms. rom., 724, f. 1—175. Despre diverse reparații, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1325/1847, 1206/1863, dos. 1443/1864, f. 18—20, 2717/1874. Vezi și istoricul făcut de maiorul Papazoglu (Arh. St., Buc. ms. 729, f. 93 v. — 94) și inscripțiile culese de același (*ibidem*, ms. 730, f. 18—19). Vezi, de asemenea, planurile vetrei m-rii din 1856 și 1861 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

⁶⁸ Amintită la 1793 nov. 29 (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 54 v.).

⁶⁹ bis. Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCCCXXXIII.

⁶⁸ Vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDXXXIV/53 și urm.

⁶⁹ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 239. Vezi și planul moșiei Bolovani = Moara Nouă din 1870 (Arh. St. Buc., Min. Agric.).

⁷⁰ La 1828 satul era proprietatea dr. Arsache (Acad. R. S. România, DLXXVIII/202).

⁷¹ Vezi doc. din 1662 mart. 15 (Arh. St. Buc., m-rea Tismana, LXVIII/1); despre construirea unei chilii vezi doc. din 1795 nov. 30 (*ibidem*, LXXXIX/87).

⁷² Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 103 v. — 104.

⁷³ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 371.

⁷⁴ Vezi și planul moșiei Albești = Moisica din 1869 (Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri).

⁷⁵ Despre satul Momotești = Gărdești vezi doc. din 1856 (Acad. R. S. România, CDXXXIII/152).

⁷⁶ Vezi harta moșiei din 1862 (Acad. R. S. România, Hărți).

⁷⁷ Vezi și planul moșiei la Acad. R. S. România, Hărți.

⁷⁸ La 1864 satul nu avea biserică (Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 109).

⁷⁹ Vezi și hotărnicia din 1755 (Acad. R. S. România, CCCLXXI/143).

⁸⁰ La 1708 doc. 1, Teofil Greceanu monah, ctitorul schitului, îl lasă nepotului său, Radu (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CLII/16); la 1723 mart. 1 este închinat ca metoh mitropoliei (*ibidem*, CLII/17).

⁸¹ Despre numele satului vezi doc. la Acad. R. S. România, CDLXXIX/202—212.

⁸² Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 223, f. 143.

⁸³ Vezi doc. din 1786 mai 4 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, VI/8). Vezi și doc. din 1697 mart. 15 (*ibidem*, VI/4).

⁸⁴ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 354.

⁸⁵ Vezi doc. din 1619 iulie 15, în care se spune că Oprea și fratele său, Măzăraru, au făcut o bis. la Muereasca (*Documente*, XVII, vol. III, p. 396).

⁸⁶ ^{bis}. Data 1721—1722 din pisanie nu se potrivește cu domnia lui C-tin Racoviță și păstoria episcopului Grigore al Rimnicului, cind a fost zidită biserică. În catagrafia din 1840 data construcției este 1811—1812.

⁸⁷ Despre construirea unei bis. vezi doc. din 1787 ian. 30 (Arh. St. Buc., ep. Rimnic, LVII/24).

⁸⁸ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 9.

⁸⁹ Vezi hotărnicia din 1750 (Acad. R. S. România, CCVIII/60).

⁹⁰ Vezi doc. din 1675 mai 3, prin care ctitorul închină schitul său m-rii Sadova (Arh. St. Buc., ms. 715, f. 1025—1026). Vezi și f. 1016—1016 v. și ms. 296, f. 96 v. — 98.

⁹¹ Amintit la 1684 și 1714 iunie 18 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, C/1).

⁹² Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 281.

N

NADANOVA, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Dimitrie, 1825, refăcută 1843, reparată 1901 și casa Tătucu, 1835—1840 la Cerna Vîrf).

Anuar 1909, p. 190; A.O., 1942, p. 195—196 [hotărnicie, 1782]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1511].

NĂENI — Ialomița (bis. sec. XIX)¹. Vezi și următorul; același?

NĂENI, jud. Buzău (bis. Sf. Dumitru, 1857—1859 și bis. Buna vestire-Tudorachești, 1824—1825, reparată 1894). Vezi și Proșca—Năeni.

AEB, 1926, p. 37 și 1928, p. 56; *Dicț. Rom.*, II p. 513 [ruine de schit]; Anuar 1909, p. 250: *Indice cronologic nr. 20*; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1568, cind era în parte al m-rii Tisău].

NAIPU (Bohari), jud. Ilfov (fost Vlașca).

A. Rom., 20 și 23 april. 1860 [arenda moșiei]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 412—413
NALBANT, jud. Tulcea (bis. din 1839, reclădită 1880—1891).

Ursăchescu V., *Monografia comunei Nalbant*, 1910; Ursăchescu V., *Monografia parohiei Nalbant*, Tulcea, 1908; A.D., 1922, nr. 1, p. 31 [N. Iorga despre originea numelui]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 443.

SCHITUL NĂMĂEȘTI (Sf. Ioan Bogoslovul, bis. săpată în piatră, nu se știe exact de cind există, sec. XV—XVI?), com. Valea Mare, satul Nămăești, jud. Argeș (fost Muscel). Vezi și următorul.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 16*, Buc., 1949 [149 doc., 1495—1864] Iorga, *Inscriptii*, I, p. 140²; B.O.R., III, 1876—1877, p. 181—182 [legenda schitului 1746]; Vezi și S.C.I.A., 1956, nr. 3—4, p. 284; A.O., 1941, p. 74—75 [doc. 1653] Bauer, p. 175 [bis. de piatră și de lemn]; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 34—35, 340—341 [scoală], 415; Răuțescu I., *Acte și documente privitoare la schitul de maici din Nămăești* (R.L., III, 1931, nr. 1, p. 31—41) [5 doc. 1839—1840, catagrafie 1839 și istoricul schitului]; B.G.O., 1845, p. 118 [moșile schitului]; Margot, *O viatorie*, p. 14—16 [descriere, 1859]; Aricescu, *Cîmpulungul*, partea II, p. 80—84; Pelimon Al., *Impresiuni de călătorie*, p. 65—68; *Monumente naționale*, II, p. 246—247 [reparații necesare]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 162—163; P. Gîrboviceanu, *M-reia Nămăești* („Albina”), III, 1899—1900, p. 177—178); *Dicț. Rom.*, IV, p. 448—449 [legenda m-rii]; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 283; Rădulescu-Codin C., *Muscelul*, p. XXV—XXVI, LXXX; *Monumente istorice ale României* [foto];

Ulieru G., *M-reia Nămăești*, <C. Lung>, 31 p.; Popescu M., *M-reia Nămăești* (A.L.A., IX, 1930 s. II, nr. 485, 23 martie, p. 1, 4, [cu un desen; legenda schitului]; Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 138; ACMI, 1943, p. 30 [restaurare]; Popescu, *Învelișurile*, p. 70; Răuțescu I., *Schitul*

Nămăești (G.B., XVI, 1957, p. 565—586); Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric* (G.B., 1960, nr. 3—4, p. 292);

G.B., 1965, nr. 9—10, p. 888 [cat. 1840]; Walker Mrs. *Untrodden Paths*, p. 250—253; *M-re Nămăești* (V.B., II, 1895, nr. 10, p. 2—3); Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 100—102; Rădulescu-Codin C., *De cind e mănăstirea Nămăești?*, în vol. *Din trecutul nostru Legende tradiții și amintiri istorice*, Buc., <f.a.>, p. 51—52 [legenda icoanei făcătoare de minuni].

NĂMĂEȘTI, jud. Argeș (fost Muscel) (bis. din sec. XVI³; două cruci de piatră din 1599, a lui Radu mare comis, și 1659, a lui Udriște Năsturel și bis. Sf. Nicolae, construită de Gheorghe Rucăreanu clucerul, 1788). Vezi și precedentul.

Năsturel P.V., *Patru inscripțiuni... Crucea de la Nămăești* („Albina”, X, 1906—1907, p. 915—917) [1659]; R.I.A.F., XI, p. II, 1910, p. 326—334⁴; B.C.I., IX, 1930, p. 116 [la 1840 bis. Sf. Nicolae, 1788]; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 22—31 [doc. despre sat]; *Documente agrare*, p. 213 [doc. 1707, satul lui Barbu Corbeanu]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1547].

NĂNEȘTI (bis. sec. XVII)⁵

AEB, 1926, p. 62 și 1928, p. 93 [bis. Înălțarea, 1846—1849, N. — Buzău]. NANOV (Nanoveni), jud. Teleorman (bis. Sf. Nicolae — N. de Sus, 1816—1818, bis. de lemn — N. de Jos, 1833—1834, ambele în ruină la 1909).

Gîrboviceanu P., *Biserici cu averi proprii*, s. III, p. 45—61 [bis. din 1892—1893]; Iorga M., *Revelații toponimice*, p. 9 [originea numelui]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1570]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 444

NĂSIPITU, vezi Berbești.

NĂSIPOASA, vezi Nisipoasa.

NAVÎRGENI, vezi Bătărești—Năvîrgeni.

NAZÎRU (acum Siliștea) — Brăila (bis. Sf. Nicolae, 1840 sau 1843—1848).

Didicescu I., *Biserici din Brăila*, p. 138; Vasilescu N.A., *Schițe istorice*, p. 221; Anuar 1909, p. 455 [bis. în ruină]; Romniceanu I., *Carte de hotărnicie a moșiei Nazarul din jud. Brăila, plasa Vădeni, proprietatea d-nei Eufrosina I. Sulioti*, Buc., 1892, 16 p. <se rezumă și doc. din sec. XIX>; *Dicț. Rom.*, IV, p. 446.

NEAGOMIREȘTI (sat dispărut, fost în Muscel).

Chelcea Ion, *Un sat dispărut : Neagomireștii* (G.B., 1965, nr. 9—10, p. 856—874) [istoricul satului, 12 doc., 1609—1845, crede că pietrele de moară de la Hobaia—Suslănești ar putea fi de la bis. acestui sat]; *Indice cronologic nr. 9*; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit adesea în doc.].

NEAGRA—Vlașca⁶. Vezi și Negreanca.

Documente, indice sec. XVI și XVII [Neagra sat dispărut, fost lângă Glavacioc].

NEAJLOVUL, vezi Babele, Cacova.

NEBUNA, vezi Velea Nebuna.

NEBUNEȘTI, vezi Alimănești.

NECŞEȘTI — Teleorman.

A. Rom., 29 sept. 2 oct. 1857 [arendarea moșiei]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 474. **NECŞEȘTI** — Mehedinti (dispărut).

A.O., 1937 p. 107—108 <hotărnicie, 1781>; *Documente*, indice XIII—XVI <sat dispărut>.

NECULELE — Rm. Sărat (bis. sec. XVIII apoi bis. de lemn Sf. Voievozi, 1861—1862).

Bauer, p. 110; Anuar 1909, p. 263; *Documente*, veac. XVI, vol. IV, p. 421 <satul amintit la 1579>.

NEDANOVA, vezi Nadanova.

NEDEIA — Dolj (bis. Sf. Dimitrie ante 1845).^{6 bis}

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 438 [cat 1845]; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 64) <Nedeia = Marmura>, *Documente agrare*, p. 303, 725—726 [sat al m-rii Hurez]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1530, cînd era al m-rii Sadova]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 124 passim.

NEDELEA, com. Aricești—Rahtivani, jud. Prahova (M bis. Sf. Voievozi, 1793, reparată 1849, 1895, 1927 și 1941; zugrăvită din nou la 1941, pește pictura mai veche din 1850 și 1933; han sec. XIX; cruce de piatră din prima jumătate a sec. XIX, în parcul Școlii tehnice).

V. Rom., suppl. 8 și 22 mart. 1852 <han>; *Dicț. Rom.*, IV, p. 476 [istoricul satului]; Anuar 1909, p. 107.

NEFLIU, com. Vîrteju, jud. Ilfov (bis. Adormirea, sec. XVIII, reclădită 1830, reparată 1879, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 86; Popescu, *Catagrafia*, p. 33—34; *Dicț. Rom.*, IV, p. 477.

NEGHNIEȘTI, com. Zmeurătul — Vilcea (bis. Sf. Ioan, clădită de preotul Ioan și alții, 1823).

M-REA NEGOEȘTI (construită de Stanciu sluger la <1602—1611>?).

Greceanu, *Viața lui C. Brâncoveanu*, anexe, p. 33 <doc. 1624>.

M-REA NEGOEȘTI (Sf. Mihail și Gavril, făcută de Matei Basarab și doamna Elina, 1648—1649⁸, reparată 1777, cînd s-au refăcut fereștele, zidul împrejmuitor și s-au reparat chilile de egumenul Serafim; restaurată 1850; fostă metoh la Sf. Mormânt), com. Șoldanu, jud. Ilfov.

Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 212 [m-re nouă]; *Istoria Tării Românești*, p. 106; B.O.R., II, 1875—1876, nr. 5, p. 322—323 [însemnare, 1746]; vezi și SCIA, 1956, nr. 3—4, p. 279; Tunusli, p. 173; Bauer, p. 154; Fotino, III p. 168; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 80, 455—456; VI, p. 126; VII, p. 320, 371; X A, p. 15; Hușmuzaki, XIV/2, p. 1267 [doc. 1777, reparații]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 327—328; Drăghiceanu V., *Inscriptii* (BCMI, VIII, 1915, p. 46—47) [pisania]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 77—78 (m-re stricată de turci); B.G.O., 1838, p. 321—322 [despre mutarea „zmintiților” de la m-rea N. la Malamuc]; V. Rom., 20 febr. 1854 [averea m-rii]; A.C., 1868, p. 22; Iorga N., *Conducător istoric*, p. 22; Anuar 1909, p. 67; Năsturel P.V., *Genealogia Năsturelor* (RIAFA, XII, p. I, 1911, p. 8—11) [foto, inscripții];

Drăghiceanu V., *Bis. fostei m-ri Negoesti—Ilfov* (ACMI, 1915, p. 102—106) [ruine, foto]; AARPAD, s. II, t. II, p. 13; Trajanescu I. D., *Ziduri bătrîne* („Arhitectura”, I, 1916, nr. 1, p. 22) [inscripție, descriere, picturi și plan]; Brătulescu, *Ilfov*, p. 56 [pisania, istoric]; Popescu N., *M-rea Negoesti*, teză de licență, Buc., 1941; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 287, II, p. 64.

NEGOEȘTI, vezi Rîneaciov.

NEGOEȘTI, jud. Dolj (M bis. Sf. Voievozi, construită de familia Brăiloiu, 1774, reparată 1894, 1933—1934 și pivnițe de case boierești existente la 1871⁹).

„Oltenia”, XI, 1944, p. 169 [2 bis. la 1831]; Năsturel P.V., *Bis. din Negoești pe Amaradia—Dolj* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 100—101); Drăghiceanu V., *Bis. din Negoești—Dolj* (ACMI, 1915, p. 77—85) [descrierea picturii, foto]; AMO, 1941, p. 263; Anuar 1909, p. 163—164, [și bis. Sf. Haralambie, 1820, lîngă sat, ruinată]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 478—479.

NEGOEȘTI, jud. Gorj (M bis. Nașterea Maicii Domnului, construită de Staico Bengescu, 1730¹⁰, reparată 1912). Vezi și Călugăreasa, Bengești și Toțoi.

Ştefulescu, *Gorjul*, p. 374—377 [doc., inscripție]; N. Iorga, *Studii și doc.*, XV, p. 326—328, VIII, p. XII—XV [despre fam. Bengescu]; „Renașterea”, 1944, p. 364—365 [pisania din 1730; la 1840 și bis. Sf. Ilie-mah. Viilor, 1825]; AMO, 1941, p. 378; Anuar 1909, p. 174 [bis din 1813—1815]; Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 467 [scutire preot, 1627—1628]; *Indice cronologic nr. 17*; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1586]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

NEGOEȘTI—Mehedinți (vezi și precedentele două sate), (bis. de lemn Sf. Dumitru, sfîrșitul sec. XVIII sau începutul sec. XIX).

Dinculescu N. G., *Zapis din Negoești* (A.O. 1924, p. 248—249) [din 1781—1784]; Idem, *Un zapis și o carte domnească din Negoești—Mehedinți* (ibidem, p. 430—431) [din 1629—1650]; Idem, *Documente din Negoești—Mehedinți* ¹⁰ bis. (A.O., 1923, p. 217—218, 460—462) [1724—1805]; vezi și A.O., 1922, p. 301—302 și 379—380 *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1561—1568>]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 400—402 [despre sat]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 479—480.

NEGOEȘTI, jud. Prahova (bis. Adormirea, construită de Safta Brîncoveanu 1834—1835, reparată 1891).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1537]; *Indice cronologic nr. 19* [N. — Dîmbovița]; Anuar 1909, p. 109; A. Rom., 12 oct. 1857 [arendarea moșiei]; vezi și A.G.R., 8 nov. 1864. *Dicț. Rom.*, IV, p. 480 [bis. din 1811 și 1834].

NEGOIU—Dolj (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1814—1816, construită de Hagi Enuș, în ruină la 1909)¹¹.

MO, 1965, nr. 5—6, p. 437 [la 1845 bis. Sf. Ioan]; Anuar 1909, p. 164; *Dicț. Rom.*, IV, p. 481—482 (bis. din 1816).

NEGOIU, vezi Mateești și Uriți.

NEGOMIRU, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Nicolae, 1813, reparată 1884 și bis. Sf. Gheorghe, 1814—1816, în ruină la 1909). Vezi și Ursoaia.

R.I., 1922, p. 88—90 [doc. 1651]; *Documente*, sec. XVI, vol. VI, p. 93—94 [1593]; A.O., 1939, p. 451—452 [doc. 1644]; 1937, p. 107—108 [hotărnicie, 1781, Negomirești]; Anuar 1909, p. 199; *Dicț. Rom.*, IV, p. 482—483.

NEGRAIA, vezi Vladimiri.

NEGRĂȘI, jud. Argeș, (ruine de mănăstire la 1871¹² și bis. de lemn Sf. Mucenic Teodor, ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 75; *Dicț. Rom.*, IV, p. 484 [N. = Piscul; AEA, 1929, p. 92 [bis. din 1877]; Anuar 1909, p. 285; Filitti, *Arhiva Canta cuzzino*, p. 140—151 [doc.]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1535].

NEGREANCA — Vlașca. Vezi și Negreni.

B.G.O., 1848, p. 74—75 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 12* <Negreni>.

NEGRENI, jud. Argeș (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX; bis. Sf. Voievozi—N. de Sus, 1798, zugrăvită 1818 de logofătul Ștefan Bellu¹³, reparată 1903—1906)..

B.O.R., 1890, p. 724 [mențiune la 1747]; Baner, p. 175 [fără bis.] și 186 [bis. sec. XVIII, două sate]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 85 [Negreni—Olt]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 485; Anuar 1909, p. 301 [și bis. Sf. Dimitrie—Chițeasca, 1801—1802]; AEA, 1929, p. 131; A. Rom., 9 ian. 1860 [arendă moșiei N = Șerbănești]; *Documente*, indice XVI și XVII <satul amintit de la 1559>.

NEGRENI, com. Mihăiești, jud. Vilcea (M. bis. Sf. Nicolae, sec. XVIII, zugrăvită 1814, pridvorul zugrăvit la 1824; bis. reparată 1924 și 1939; pictură exterioară). Vezi și Fometești.

Indice cronologic nr. 14 [doc.]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 486.

NEGRENI — Vlașca, jud. Teleorman. Vezi și Negreanca.

Monografiile Vlașca, p. 144—151 [și Negreni de Sus sau Toporani]
NEGREȘTI — Muscel.

A. Rom., 25 febr. și 4 mart. 1859 [arenda moșiei]; *Indice cronologic nr. 9*; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă] și XVII; *Dicț. Rom.*, IV, p. 486 [Negreni].

NEGREȘTI — Dimbovița (fost Muscel?) (cruce din 1708 pe vatra fostei bis. de lemn, mutată pe malul drept al Cîrcinovului și bis. de lemn din 1720, existentă la 1840).

Diaconescu G. Ilie, *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 5—6, p. 484—485) [inscripție cruce]; G.B. 1965, nr. 9—10, p. 895 [cat. 1840].

M-REA NEGRU-VODĂ, vezi Cîmpulung.

M CETATEA ȘI SCHITUL NEGRU VODĂ (a doua jumătate a sec. XIII sau sec. XIV; schitul ruinat, refăcut la 1859 și 1915—1916; altă bis. din sec. XVI), com. Cetățeni—Muscel, jud. Arges.

Istoria Tării Românești, p. 4, 205; Hurmuzaki, XI, p. 191 [Bongars, 1585; *Relatio historica (Mag. istoric*, V, p. 69) [cetatea lui Negru Vodă]; Bauer, p. 173 [capelă de piatră Cetății]; Tunusli, p. 174; *Tezaur de monumente*, I, p. 31; Răuțescu I., *Însemnări de pe cărți vechi* (B.O.R., 1928, p. 243); Urechia, *Ist. rom.*, II p. 120—121, 389, VII, p. 440—441, VIII, p. 344; X A, p. 17; *Dicț. Rom.*, IV, p. 490 [pisanie, 1859]; Margot, *O viatorie*, p. 21 [descriere, 1859]¹⁴; M. Of., 1861, p. 791 [descriere]; *Monumente istorice le României* [foto]¹⁵; Antoniu, *Album*, partea I, p. 19;

Aricescu C. D., *Istoricul orașului Cîmpulung*, partea II-a, p. 95—96; Mihăilescu I., *Ruinele cetății Negru vodă* („Albina”, I, 1897—1898, p. 1255—1256); Apostolescu N. I., *Cetățua lui Negru vodă și a lui Tepeș. Valurile romane, brasde și troiane. Sisteme de apărare în trecut*, Buc. 1910 (din „Revista armatei”, 1910); Idem, *Despre cetatea lui Negru Vodă* (R.I.A.F., XII, 1911, partea I, p. 214—215); *Cetatea și schitul Negru vodă* („Prietenu nostru”, II, 1912, nr. 4, p. 105—109) [descriere, foto]; Drăghiceanu V., *Cetatea și schitul Negru vodă* (BCMI, V, 1912, p. 89—94 [crede că aceasta e cetatea Dimboviței]; ACMI, 1915, p. 36; BCMI, 1917—1923, p. 17; „Anuarul Inst. Istorie” — Cluj, II, 1923, p. 309—310 [bibliografie]; Dumitriu Gabriel, *Cetatea Negru Vodă* (ASTR, 1911, p. 19—26); Catzian Smaranda, *La cetatea Negru Vodă* (ibidem, p. 27 și urm.); Müller G.E., *Burg Negru vodă, im Torzbürger Pass* („Korrespondenzblatt des Vereins für Siebenbürgische Landeskunde”, 1923, p. 48—51); Rădulescu — Codin, *Muscelul*, p. XXII—XXIII, LXXVIII; Idem, *Cîmpulungul*, p. 65—66; Ștefanescu I. D., *La peinture*, p. 66—68; ACMI, 1942 p. 12; Popescu, *Învelișurile*, fig. 4;

Răuțescu I. și Z. Petrescu, *Schitul Cetățuia Negru Vodă* (G.B., 1956, p. 153—157); B.O.R., 1959, p. 692 [C. C. Giurescu despre vechimea schitului, sec. XIII]; vezi și idem, *Ist. rom.*, I (indice); SCIV, 1959, nr. 1, p. 153; 1961, nr. 1, p. 142; 1962, nr. 1, p. 207; Rosetti D., *Şantierul arheologic Cetățeni* (M.C.A., VIII, 1962, p. 78—87) [descrierea săpăturilor făcute pentru cercetarea celor două biserici]; vezi și G.B., XXII, 1963, nr. 3—4, p. 403 și B.O.R. 1964, nr. 1—2, p. 169;

Rădulescu — Codin C., *Schitul lui Negru Vodă*, în vol. *Din trecutul nostru. Legende, tradiții și amintiri istorice*, Buc., <f.a.>, p. 84; Idem, *Pestera de la cetatea lui Negru vodă*, în același volum, p. 84—86; Enăcescu E., *Pe urmele szrámoșilor*, p. 81.

NEHOIAȘU, jud. Buzău (M bis. de lemn Adormirea, 1820—1821, în stare rea la 1909 și bis. de lemn Sf. Împărați — Jetu, 1830—1834). Vezi și schitul Arseniile.

Anuar 1909, p. 250; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 42 [bis. de lemn de la începutul sec. XVIII].

NEMOIU—Vilcea (la 1840, șase bis. de lemn: Sf. Nicolae 1832, făcută de popa Marin, construită de zid 1907, Sf. Nicolae—Coman, preînoină de popa Ioan Nemoianu și enoriași, 1832, Sf. Nicolae—Capul Piscului, 1806—1807, făcută de popa Șerban Nemoianu, construită de zid 1857 și 1920, M bis. Sf. Nicolae—Cetățuia sau Cetățeaua, construită de Pîrvu Tătaru, popa Andrei și alții, 1791—1792, Sf. Voievozi—Racu, 1808, construită de Vlad Merișanu și alții și Sf. Nicolae-Mitrofan, 1703—1704).

Popescu, *Biserici*, p. 20—21; *Dicț. Rom.*, IV, p. 492—494 [4 bis.]; AMO 1941, p. 745; Anuar 1909, p. 226.

NEMOIU, vezi Amărăști¹⁶.

NENCIULEȘTI—Ilfov (bis. ante 1810) Vezi și Chirnogi.

Popescu N., *Catagrafia*, p. 10 și 69—70 (Nenciulești = Chirnogi — Ulmu); *Indice cronologic nr. 8* [N = Ulmu] și 10; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [sat dispărut?].

NENCIULEȘTI—Vilcea (la 1840, două bis. de lemn: Sf. Treime, 1640 (?) preînoină de preoții Radu și Dumitrașcu 1814 și Sf. Voievozi—Cocălești, construită de Gh. Melinescu și Stan diaconul 1814, rezidită 1905).

Popescu, *Biserici*, p. 113—114; AMO, 1941, p. 708; *Indice cronologic nr. 5* [N. = Săraca]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 495.

NENCIULEȘTI (Bogdana)—Teleorman^{16 bis}

NENIȘORI, vezi Armășesti.

SCHITUL NETEDA—Vilcea (sec. XVIII).

Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 174 [mențiune]; Donat, *Fundațiile*, p. 62. **NETEZEȘTI**, jud. Ilfov. (bis. Adormirea, sec. XVIII, reclădită 1834—1837¹⁷, reparată 1888).

Documente, indice sec. XVII [satul amintit de la 1608]; Bauer, p. 147 [bis și casă boierească, sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 80; „Arhitectura”, 1941, p. 124 [casă veche, acuarelă]; Poteca Ioan, *Carte de hotărnicie a moșinelor Meri Petchi și Netezești—Nuci din jud. Ilfov, plasa Mostiștea, proprietatea d-lui C. Bantaș-Villara*, Buc. 1897, 8 p. [se rezumă și doc.].

NETOTI (acum Dumbrava)—Prahova (bis. de lemn Sf. Nicolae, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 107; *Documente*, veac. XVI, vol. V, p. 252 [satul amintit la 1586, cînd era al lui Mitrea mare vornic].

NETOTI (Tălpeni-Netotî)-Teleorman fost r. Olteni (bis. Cuv. Paraschiva reclădită 1887)

Anuar 1909, p. 122; *Indice cronologic nr. 22*. [N. — Teleorman]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 497—498.

NETOTI-TRESTIENI-ILFOV (acum Păltinișul) (casele fam. Samurcaș și două hanuri).

V. Rom., suppl. 22 mart. 1852; A. Rom., 6 iunie 1857 și suppl. 29 ian. 1858 [arendarea moșiei].

NETEȘTI, com. Urși, jud. Vilcea (bis. de lemn din 1824).

Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 42 passim

NICHITOIAIA, com. Pielești-Dolj (bis. de lemn Sf. Voievozi, ante 1845).

M.O. 1965, nr. 5—6, p. 452 [cat. 1845].

NICULEȘTI, jud. Buzău (trei bis. de lemn: Sf. Apostoli, 1800—1801, în ruină la 1909, Sf. Voievozi, 1795—1798 și Înălțarea, 1840—1843).

Vezi și Coca Antimirești, Podul Muncii și Petrăchești.

Bauer, p. 113 [bis. sec. XVIII] AEB, 1926, p. 25 și 1928 p. 68; „Ingerul”, 1937 p. 548; Anuar 1909, p. 250; *Dicț. Rom.*, IV, p. 503.
NICULIȚEL, jud. Tulcea (fundațiile unei bis. din sec. XI—XII, descoperite în anul 1954).

R. I., 1632, p. 220 (N.Iorga despre originea numelui); SCIV, 1955, nr. 3—4, p. 735—743 (despre fundațiile bisericii); Barnea I., *Monumente de artă creștină descoperite pe teritoriul R.P.R.I.* (ST, 1958, nr. 5—6, p. 305—306) (descriere); Nicolescu Corina, *Începuturile artei feudale în țările noastre în lumina ultimelor descoperiri arheologice* (SCIA, 1959, nr. 1, p. 56) *Istoria României*, II, p. 195—196; Pașcanu S., *Niculitelul (Dobrogea) pitoresc și sanitar*, Buzău, 1908, 20 p+1 tablou.

SCHITUL NIFON (bis. Sf. Nicolae, de lemn, construită de arhidiaconul Nifon, 1810—1811¹⁸, bis. de zid Izvorul Tămăduirii, 1842—1845¹⁹, bis. cimitirului, 1856—1860), com. Măgura, jud. Buzău. Vezi și m-rea Zamfira.

Arh. St. Buc. *Indice cronologic nr. 16*, Buc. 1949 [129 doc., 1545—1864]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3, ep. Buzău*, Buc., 1958 (indice); *Dicț. Rom.*, IV, p. 504 [inscriptii, 1845 și 1860]; V. Rom., 20 iunie 1843 [despre refacerea bisericii]; M. Of., 1864, p. 425 [listă de proprietăți]; A.C., 1868, p. 11; Voinescu I., *Monumente și peisagii* [2 foto]; Berechet Șt., *Note de la m-reia Zamfira* (N. R.L., 1912, p. 452, 453) [Însemnări, sec. XIX]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 65; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 178 [la 1906 era spital]; A.R., 1940, p. 140 [Însemnări 1815 și 1840, bis. Buna vestire] L.A.R., 1909, p. 109—110.

NISIPI-Vilcea (la 1840 două bis. de zid: Sf. Voievozi, 1713, reclădită 1858—1861 și Sf. Nicolae-Becșani, construită de Radu Becșanu și alții 1816, reclădită? 1842—1850; și bis. de lemn Sf. Voievozi-Seciurile, construită de Matei Lemnaru și alții 1803, reclădită 1898—1906).

Popescu, *Biserici*, p. 103; A.O., 1942 p. 173 [la 1834 o bis. de zid și trei de lemn]; Anuar 1909, p. 226—227; *Documente*, sec. XVII, vol. III, p. 548—549 [satul amintit la 1620].

NISIPOASA (Năsipoasa) — Prahova bis. sec. XVIII).

Bădiceanu Dim., *M-rea Poiana-Prahova*, Buc., 1938, p. 14.

NISIPURI-Dîmbovita (bis. Sf. Apostoli construită de Marghioala Ruset și Șerban Zahangiu, 1828).

Bauer, p. 160 [fără bis.]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 272; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 25; Anuar 1909, p. 43—44.

NISTOREȘTI-Gorj (bis. din 1837, reparată 1922).

AMO, 1941, p. 358; Anuar 1909, p. 176 [bis. de lemn în stare rea].

NISTOREȘTI, vezi Greci și Breaza.

SCHITUL NIȘCOV-Buzău (Sf. Mihail, sfîrșitul sec. XVII²⁰, fost metoh al m-rii Sinaia), Vezi și Gura Nișcovului.

Bauer, p. 123 [bis. sec. XVIII]; *Indice cronologic nr. 3,6.*

NIȚOEȘTI-Valea Stanciului — Dolj (bis. Sf. Voievozi, ante 1845).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 440—441 [cat. 1845].

NOAPTEȘ, jud. Argeș (bis. de lemn Sf. Ingeri la începutul sec. XIX, reclădită 1869).

M.O., 1956, nr. 6—7, p. 420 [catagr. 1845] și 1961, nr. 5—8, p. 399 [catagr. 1833]; Anuar 1909, p. 292; AEA, 1929, p. 80 [bis. din 1865]²¹; *Dicț. Rom.*, IV, p. 509.

NOVĂCENI, vezi Novaci.

NOVACI, jud. Ilfov (M bis. Adormirea, sec. XVIII, reparată 1873 și 1896).

Bauer, p. 164 [bis. sec. XVIII, Navaz]; ACMI, 1942, p. 61 [restaurare],

69, 74; 1943, p. 85; Anuar 1909, p. 136 [bis. din 1650]; *Documente*, indice sec. XVII.

NOVACI-Gorj (bis. de lemn Sf. Ingeri, N. — Români, 1740, reparată 1881, 1930 și 1950 și bis. de lemn, Intrarea în biserică-Vlădoi, 1834, reparată 1850 și 1896).

Indice cronologic nr. 14 [doc.]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1502, cînd era în parte al lui jupan Radu]; Bauer, p. 210 bis. sec. XVIII; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 119—123 [icoane 1803 din bis. de lemn, despre sat]; Stamatoiu P., *Monografia comunei Novaci*, Tg. Jiu, 1921, 18 p.; Lianu C., *Monografia com. Novaci-Gorj*, Tg. Jiu, 1935, 62 p. +1 pl. [scurt istoric, descriere fizică, populație etc.; despre biserici, p. 37—40; bis. din 1803, arsă 1854 și reclădită 1864 și bis. din Novăceni, 1847]; „Renașterea”, 1944, p. 213—215 [catagr. 1840 trei bis. de lemn și istoric]; M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 411; A MO, 1941, p. 366 [bis. Sf. Voievozi, de lemn din 1847] și p. 380 [bis. nouă, 1935]; Anuar 1909, p. 178; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 86 [doc.]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice). NUCEȘTI vezi Strîmbeanu.

M-REA NUCET, vezi Cozia și Stînișoara.

M M-REA NUCET (Sf. Gheorghe, construită de Gherghina pîrcălab și soția sa, Neaga, sfîrșitul sec. XV²², „prefăcută”, 1746²³ și reclădită 1840—1849 de egumentul Gherasie; fost metoh al m-rii Dusicon²⁴), com. Nucet, jud. Dîmbovița.

Documente, XVI—XVII (indice); *Cronologia tabelară*, p. 30; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 16*, Buc., 1949 [745 doc., 1501—1880]; Greceanu, *Genealogii*, p. 260—261 [doc. 1501]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 32 [doc. 1640] și 39—40 [doc. 1692]; *Mémoire sur les couvents roumains*, p. 75—82. [doc. 1639]; *Memoriu asupra monastirilor române*, p. 62—71; Bengesco, *Memo randum*, p. 25—28 [doc. 1640, închinare la Dusicon]; Negri C., *Mémoire avec pièces justificatives présenté à la Commission internationale pour les couvents dédiés*, Constantinople, 1865, tabelele p. 24 și urm., 131 [venituri, sec. XVIII]; *Documente agrare* (indice); *Istoria Țării Românești*, p. 34; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 99—100 și 361—363; Bolliac, *Monastirile din România*, p. 557—592 [socoteli, 1732—1739]; Tunusli, p. 174; Bauer, p. 156; Fotino, III, p. 157; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 54—56; VI, p. 128—129; VII, p. 315; X A, p. 16; „T. Codrescu”, III, 1934, nr. 4, p. 60—61 [pomelnicul m-rii]²⁵; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 49; B.O.R., 1890, p. 723 [despre „prefacere”, 1747]; V. Rom., 24 febr. 1854 [averea mr-ii]; M.Of., 1864, p. 281 [inventar 1863]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 514 [istoric]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 281; Anuar 1909, p. 50;

Iorga N., *Fundațiuni religioase ale domnilor români în Orient*, Buc., 1914, p. 14—15 [istoric]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 23—24; Răuțescu I., preot, *Monografia comunei Topoloveni*, 1939, p. 17—34 [despre m-rea Nucet, istoric, documente, relațiile cu Topolovenii]; Popescu, *Învelișurile*, p. 43, 68; Vătășianu, *Istoria artei*, p. 191, 194; Drăghiceanu, *Catalogul* (îndice);

Giurescu C. C., *Două monumente religioase din veacul al XIV-lea. Nucetul sau Cozia din Vilcea și Nucetul din Dîmbovița* (M.O., 1961, nr. 1—4, p. 38—49); Idem, *La 450 de ani de la moartea lui Radu cel Mare* (BOR, LXXVI, 1958, nr. 3—4, p. 378) [despre m-rea Nucet]; Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric* (G. B., 1960, nr. 3—4, p. 275—278) [pisanie 1861, descriere]; M.C., 1916, p. 209—210, 231—232 [doc. 1696—1700]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 133; *Istoria bisericii române*, I, p. 407; Gheorghiu Aurel, *Nucetul* (G.B., 1966, nr. 1—2, p. 188—138) [istoricul m-rii].

SCHITUL NUCET-Buzău (zidit de Preda căpitanul, sfîrșitul sec. XVII)²⁶.

Tunusli, p. 173; Fotino, III, p. 151 [mențiune]; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 34 [schit părăsit Nuci].

NUCET-Prahova (M. bis. de lemn Sf. Dumitru, 1774).

Brătulescu V., *Bis. din Prahova* (BCMI, 1939, p. 31—34) [descriere sumară, plan]; Anuar 1909, p. 100 și 102 [două bis. de lemn Sf. Dimitrie, ultima din 1828]; *Indice cronologic nr. 5, 20* [doc.]; *Documente*, indice sec. XVII; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 42 passim; *Dicț. Rom.*, IV, p. 513 [bis. din 1814].

NUCETEANCA, vezi Topoloveni.

NUCI, com. Merii Petchii, jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Împărați, 1780—1783, reparată 1880).

Anuar 1909, p. 80; *Dicț. Rom.*, IV, p. 515.

NUCȘOARA, jud. Argeș (bis. de lemn Toți Sfinții, 1817²⁷ și trei cruci de piatră).

B.C.I., IX, 1930, p. 11—112; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. LXXX; Anuar 1909, p. 92—93 [bis. nouă, 1881—1890]; A. Rom., 14 nov. 1859 [arenda moșiei]: G. B., 1965, nr. 9—10, p. 885 (cat. 1840); *Indice cronologic nr. 2*; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1547, cînd era în parte al m-rii Argeș].

NUCȘOARA (RÎNCEZI), jud. Prahova (bis. Sf. Treime, construită de Eufrosin Poteca, 1840, reparată 1895).

Drăghiceanu V., *Inscriptii* (BCMI, IV, 1913, p. 195); *Dicț. Rom.*, IV, p. 518 [pisania]; Iorga N., *Note* (R. I., VII, 1921, p. 208); Idem, *Inscriptii* (R.I. XVIII, 1932, p. 275—276); Anuar 1909, p. 107—108.

NUCU-Buzău (crucea Spătarului, 1821 și bis. de lemn Intrarea în biserică, 1765).

Dicț. Rom., V, p. 454; Anuar 1909, p. 243; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 43 [bis. de lemn din 1833].

NOTE

¹ Despre starea de ruină a bisericii la 1864 vezi Arh. St. Buc., Min. Cult și Instr., dos. 1367/1864, f. 119, 123.

² Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 57 v. și 739, f. 41 v. și catagrafile din 1830, 1839 și 1842 (Acad. R. S. România, ms. rom. 724, f. 202—218 și 228—251). Vezi și pomelnicul schitului din 1843 (Arh. St. Buc., ms. 365). Vezi, de asemenea legenda m-rii la 1873 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 161—162) și Acad. R. S. România, Stampe, GR III, Danielis G. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 83, 730, f. 57 v.—58 v. și 739, f. 41—42 v. (ms. Papazoglu).

³ Bis. „care este de piatră” din Nămăești este amintită la 1547 iulie 1 (*Documente*, XVI, vol. II, p. 363). E posibil ca acesta să fie schitul Nămăești.

⁴ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 58 și 739, f. 11 v și Acad. R. S. România, ms. rom. 228, f. 161—162.

⁵ La 1681 iunie 4, ca să nu stea pustie, a fost închinată mitropoliei de Ilina, jupineasa lui Istrate logofătul; aici erau îngropăți și părinții săi, ceea ce dovedește că biserică era mai veche (Arh. St. Buc. Mitr. Tăru Rom., CXXVIII/4). Despre satul Nănești (Năneasca)—Vlașca, vezi *Indice cronologic nr. 1*.

⁶ Despre sat vezi Acad. R. S. România, pach. DLII.

^{6 bis.} Vezi și planurile din 1861 și 1873 ale moșiei Nedea = Marmurile la Arh. St. Buc., Min. Agric.

⁷ Într-un doc. din 1624 ian. se spune că, în timpul domniei lui Radu Șerban, Stanciu sluger făcuse o m-re „din sus de Negoești”, în jud. Ilfov (Arh. St. Buc., m-rea Cotroceni, II/2). Nu știu dacă această m-re a fost construită pe alt loc decât m-rea cu același nume ridicată de Matei Basarab.

⁸ Data pisaniei; m-reia e amintită în doc. la 1680 iunie 5 (Arh. St. Buc., m-reia Cotoceni, LXXI/2). Vezi și catagrafiile din: 1823, 1847, 1860 și 1863 de la Acad. R. S. România, ms. rom. 724, f. 252—275 și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1431/1863; despre diverse reparații ibidem, dos. 1318/1847, 1415/1864, 3329/1864, 3329/1876 și 914/1890 și doc. grecesc din 1777 (Acad. R. S. România, DCLXXXI/113). Vezi de asemenea catastiful de venituri din 1820 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CDXX/4) și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 48).

⁹ Acad. R. S. România, ms. rom. 225, f. 304.

¹⁰ Menționez că la Negoești-Gorj a existat o bis. mai veche; la 1628 sept. 2, preotul de aici era scutit de dări, ca să se roage ziua și noaptea (Muzeul Tg. Jiu).

¹¹ bis. Vezi și harta moșiei N. = Șipotu din 1861 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

¹² Despre moșia Negoiu = Uriți vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDL/23.

¹³ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 223, f. 281—282.

¹⁴ Vezi și idem, ms. 221, f. 103 v.—104. Despre satul Negreni-Olt vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDL.

¹⁵ Vezi și descrierea făcută bisericii și cetății la 1873 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 46) și ms. Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 730, f. 60—61 și 739, f. 44 v.—45 v.).

¹⁶ Vezi și pictura lui Trenk înfățișând cetatea acum un veac (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe DR III 4506) și Acad. R. S. România, Stampe GR III, Danielis 7.

¹⁷ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLII.

¹⁸ bis. Vezi planul moșiei din 1855 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

¹⁹ Bis. e amintită la 1832 aug. 21 (Acad. R. S. România, DCCCXV/194).

²⁰ În anul 1810 se dăruiște arhidiaconului Nifon un loc în Măgura pentru a construi un schit, care exista în anul următor (Arh. St. Buc., sch. Nifon, IV/1 și 2).

²¹ Despre clădirea bisericii vezi ibidem, IV/12 (1842). Vezi și catagrafia din 1863 (idem, m-reia Ciolanu, IV/1). Despre arderea și repararea schitului vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1437/1865. Despre lucrările din 1862—1863 la schit vezi numeroasele doc. de la Acad. R. S. România, MCXXII/76, 82, 91 și urm. și contractul din 1865 (MCXXII/103). Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 224, f. 401 v. și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 48 v. (istoricul făcut de maiorul Pappazoglu).

²² Vezi doc. din 1700 oct. 26, prin care popa Stan din Nișcov încină m-rii Sinaia schitul Sf. Mihail din Nișcov-Vădicel, cu moșia din Nișcoveni (Arh. St. uc. B Mitr. Tării Rom. CCCXII/3).

²³ Vezi și Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 285, 333, 347.

²⁴ Amintită în doc. la 1501 dec. 15 (*Documente*, XVI, vol. I, p. 7—9).

²⁵ Vezi pisania din 1746 mart. I (Arh. St. Buc., m-reia Nucetu XXIII/4) și inscripțiile strinse de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 730, f. 41 v. și 739, f. 12 v.—13).

²⁶ Vezi doc. din 1640 mai 17 (Arh. St. Buc., m-reia Nucet, I/2).

²⁷ Vezi și pomelnicul din 1826—1837 (Acad. R. S. România ms. 4875), inscripțiile de pe pietrele de mormânt din 1658, 1795 și fără dată (Arh. St. Buc., m-reia, Nucet XXIII/24), catagrafiile din: 1806—1830, 1809, 1823, 1829 1842, 1847, 1851 și 1863 (Arh. St. Buc., ms. 292 și 1412, catastre m-rești, m-reia Nucet. dos. 65 și Min. Instr., dos. 1152/1863 și R. S. România, ms. 724, f. 276—420).

Vezi de asemenea doc. din 1738 ian. 4. — jefuirea m-rii — 1815 nov. 16 și 1823 mai 5, despre avereia m-rii (Arh. St. Buc., m-reia Nucet, XXII/4 și 60, ms. 298, f. 647—657 v.). Despre starea proastă a m-rii la mijlocul sec. XIX vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3666/1854.

La 1835 locuitorii din satul Nucetu cereau voie să facă biserică nouă (Arh. St. Buc., Log. pricinilor bisericești, dos. 917/1835 și m-reia Nucet, XXIII/38).

²⁸ Amintit în doc. la 1692 iunie 6 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XLII/6). Într-un document, din 1710 oct. 30, este menționat schitul Nucet, zidit de Preda căpitan (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., VI/19).

²⁹ Bis. e amintită la 1831 dec. 30 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/147).

O

M-REA OBEDEANU, vezi Craiova.

OBEDENI-Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae ante 1810¹, construită de zid 1870—1871).

Popescu N., *Catagrafia*, p. 86 [bis. de lemn, slabă]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 73 [doc.]; V. Rom., 1847, p. 28 [moșia de vînzare].

OBEDENI (Obedeanca) — Vlașca (bis. Adormirea și Sf. Trei Ierarhi zidită de marele clucer Grigore Obedeanu 1839, reparată 1902).

Bauer, p. 154; Brătulescu V., *Comunicări* (BCMI, XIX, 1926, p. 89) [inscripții]; Anuar 1909, p. 136; „Oltul”, 1857, p. 144, 148 și A. Rom., 1857 sept. 23 și urm. [O. — Vlașca a lui Mișa Anastasievici, de arendat].

OBEDIN, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, construită de clucereasa Smaranda Oteteleșteanu, 1819, în ruină la 1914).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1614]; Filitti I. C., *Despre satele Albești și Obedin din Dolj*, în vol. *Cercetări și documente privitoare la istoria principatelor române*, Buc., 1935, p. 23—27 și în A.O., 1932, p. 299—302); M.O., 1965, nr. 5—6, p. 446 [cat 1845]; ACMI, 1914 p., 102 [foto ruină bis.]; „Oltenia”, II, 1941, p. 127, XI, 1944, p. 75; AER, 1921—1925, p. 375; Iorga N., *Studii și doc.*, IV, p. 21—23 [doc. 1668, Obedeni].

OBENI, vezi Ionești,

OBIDITI (fost Măciucești acum Rîmnicelul²) — Rm. Sărăt, jud. Buzău (bis. Sf. Voievozi, 1798).

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 31 [doc. 1663, parte de sat a lui Drăghici Cantacuzino]; vezi și p. 55, 57, 91—92 [și jud. Ialomița]; AER, 1926, p. 63 și 1928, p. 76; *Documente*, indice sec. XIII—XVII [sat dispărut în Ialomița și sat în Rm. Sărăt].

OBILEASCA, vezi Obilești.

OBILEȘTI (Simuleasca)³ — Rm. Sărăt (bis. sec. XVIII, reclădită 1875—1876).

Bauer, p. 113; Anuar 1909, p. 263; *Dicț. Rom.*, IV, p. 525.

OBILEȘTI-Ilfov (ruinele casei lui C. Brîncoveanu⁴; bis. și școală sec. XVIII⁵; două bis. de lemn Sf. Nicolae la 1810, din care una reclădită de zid 1860—1861).

Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 327 [satul era a lui C. Brîncoveanu], V, p. 496, 499 [doc. 1750—1753, Obileasca]; *Istoria Tării Românești de la oct. 1688 la mart. 1717*. ed. C. Grecescu, p. 87 [despre plimbările făcute aci de C. Brîncoveanu și boierii săi]; Greceanu, *Viața lui Brîncoveanu*, p. 114, 129, 161, 225; Bauer, p. 143 [m-re, bis. și casă boierească]; *Dicț. Rom.*, I, p. 350

și IV, p. 526 [despre urmele beciului palatului lui Brîncoveanu pe dealul Beciul]; BCMI, III, 1910, p. 49; Drăghiceanu V., *Curțile domnești Brîncovenesti*, IV, *Curți și conace fărimate* (BCMI, IV, 1911, p. 49—50); Popescu N., *Catagrafia*, p. 64—66 [două bis. de lemn Sf. Nicolae-O. Noi și Sf. Nicolae-O. Vechi]; Anuar 1909, p. 80 [bis. din 1796—1797 și 1860—1861]; *Indice cronologic nr. 1; Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1575]; Giurescu, *Ist. Rom.*, III (indice).

SCHITUL OBÎRȘIA, vezi Peștera Ialomiței.

OBÎRȘIA, vezi Mădulari.

OBÎRȘIA, jud. Olt (fost Romanăț).⁶ (bis. din 1867).

Iorga N., *Studii și doc.*, XVI, p. 74—75 [doc. 1752, O. — Romanăț]; A. Rom. 2 oct. și supl. 5 oct. 1857 [arenda aceleiași moșiei]; *Indice cronologic nr. 7; Documente*, veac. XVII, vol. III, p. 628 (satul amintit la 1619].

OBÎRȘIA DE CÎMP, jud. Mehedinți (M bis. Sf. Nicolae, construită de locuitorii satului la 1802, reparată 1858, 1902 și 1913; pictura nouă).

Documente, veac XVII, vol. IV, p. 510 [satul amintit la 1625]; Bauer, p. 223 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 199; AMO, 1941, p. 518; *Carte de hotărnicie a moșiei Obîrșia din districtul Mehedinți, plasa Cîmpul — Blahnița, proprietatea d-lui George G. Plessia*, 1887, 28 p.; Ionescu I., *Agricultura română*. p. 396—397. 508—509.

OBÎRȘIA CLOȘANI, jud. Mehedinți (bis. Sf. Voievozi-Godeanu, începutul sec. XIX, refăcută 1860).

Crețeanu R., *Biserici de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 298) [inscripții]; Idem, *Inscripții* (M.O., 1962, p. 710) [însemnare, 1821]; AMO, 1941, p. 519; Anuar 1909, p. 198; *Documente*, indice sec. XIII—XVI [satul amintit de la 1486].

SCHITUL OBÎRȘIA DÎMBOVIȚEI, vezi Peștera Dîmboviței.

OBISLAVU, vezi Crovu-Obislavu-Vlașca.⁶ bis.

OBISLAVU, jud. Vilcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, construită de Nanu, Ioan Voinescu și alții 1768, preînătă de popa Dinu și locuitori 1822, reclădită 1850—1852)?

Popescu, *Biserici*, p. 109—110; Anuar 1909, p. 227; *Dicț. Rom.*, IV, p. 526—527.

OBOGA, jud. Olt (fost Romanăț) (la 1840 trei bis.: Sf. Nicolae — O. de Sus, 1808, construită de preot și locuitori, reconstruită 1846, Sf. Dumitru — O. de Mijloc, 1814, construită de Costache, fiul căpitanului Niță reparată 1863 și 1921, și Sf. Nicolae-O. de Jos, de lemn, construită de Dincă Argetoianu, 1795, reconstruită de zid 1859 sau 1846?).

„Renașterea”, 1944, p. 14; Anuar 1909, p. 214; AER, 1921—1925, p. 553—554; *Monografia jud. Romanăț*, p. 389—390; AMO, 1941, p. 634; „Oltul”, 1857, p. 124, 128 [moșia O. de Jos cu două hanuri, de arendat]; *Documente agrare*, p. 608 [moșie a schitului Morunglavu]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 529—530 [bis. din 1846].

OBOGENI-Vilcea (bis. Buna Vestire sau Intrarea în biserică?. 1830 sau 1832—1835).

AEA, 1929, p. 98; Anuar, 1909, p. 274.

OBORANI, vezi Vișina.

OBRECEȘTI, vezi Stroești.

OBROCENI, vezi Stroești.

OCINA, jud. Prahova (bis. Adormirea, 1808, reclădită? 1886—1887).

Bauer, p. 138 [fără bis.]; Aldem [Demetrescu-Aldem], *Satul Ocina și locuitorii Ocineni*, Tg. Jiu, 1905, 104 p. [istoricul satului, îndeosebi epoca

modernă, situația economică-socială etc.,; despre bis. p. 2—27]; Anuar 1909, p. 108; *Dicț. Rom.*, IV, p. 533.

OCNELE MARI, jud. Vîlcea.

Documente, indice veac. XIII—XVI și XVII [orașul amintit de la <1409—1418>; despre vechimea sa vezi și Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1275); M.O., 1967, nr. 11—12, p. 915 [mențiune Paul de Alep]; Tunusli, p. 175; Bauer, p. 201; și A.O., 1924, p. 304 [5 bis. de piatră, una de lemn, 3 capele + Titireciu și Slătioarele]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 350 [despre oraș]; Fotino, III, p. 173 [sch. Teica și 5 bis. la 1815]; A.O., XI, 1932, p. 222 [despre arderea orașului, 1802]; Samarian P., *O veche monografie*, p. 210—211 [descriere, începutul sec. XIX]; C.D.A., 25 ian. 1838, p. 159 [despre stricăciunile pricinuite la biserici de cutremur]; Popescu, *Biserici*, p. 71—73; Donat I., *Bisericile Ocnelor Mari*⁸. *Inscriptii, documente, însemnări* (A.O., 1932, p. 221—230, 366—369) [biserica domnească, Maica Domnului-Afumați, Sf. Ioan-Broșteni, Sf. Nicolae-Făcăi, Cu bradu, m-rea Slătioarele, Sf. Nicolae-Răureni]; Gînrescu, *Ist. rom.*, II și III (indice); *Dicț. Rom.*, IV, p. 535—536 [despre biserici].

— ȘCOALA VECHE.⁹

— FÎNTÎNA LUI ALEXANDRU MIRCEA (1571; și cișmelele vechi)¹⁰.

Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 50 [doc. 1620]; *Documente*, sec. XVII (indice, 1620); Nicolaescu Stoica, *O prețioasă pisanie de la Alexandru Vodă Mircea, 1568—1577* („Universul”, 23 febr. 1932, nr. 120, p. 18) [text și trad.]; Iorga N., *Fîntîna lui Alexandru vodă Mircea* (BCMI, 1933, p. 32) [inscripție, după St. Nicolaescu] Nicolaescu Stoica, *Istoricul m-rii Sf. Treime (Radu Vodă) din Buc.*, („București”, III, 1937, nr. 1—2, p. 122)] și în „Gazeta municipală”, 1939, nr. 387, din 27 aug.; Donat I., *Fîntîna lui Alexandru Vodă Mircea* (A.O., 1936, p. 462—463); *Inscriptii București*, p. 479—480 [inscripție].

— M BISERICA ADORMIREA MAICII DOMNULUI-AFUMATI (sfîrșitul sec. XVII, făcut amvonul de Constantin Hiotu, 1746,^{10bis} zugrăvită 1809, reparată 1836, avariată de cutremur la 1940; acum în ruină).

Răuțu, *Monografia*, p. 93—94; Drăghiceanu V., *Inscriptii* (BCMI, V, 1912, p. 134—135)¹¹; A.O., 1932, p. 225—229; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 103 și pl. DXVII—DXXII); AMO, 1941, p. 680; Anuar 1909, p. 151.

— BISERICA CU BRAD (Sf. Mihail și Gavriil, începutul sec. XVIII, 1703 sau 1711?, construită de popa Nica, arsă la 1802, dărîmată de cutremur, 1838, refăcută 1839—1844, de Nectarie eclesiarul, fiica sa Zineca și Ioanichie ieromonahul, reparată 1904 și 1934).

BCMI, XXVI, 1933, p. 185 [pisania, 1703]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 328 [1737]; Bulat T. G., *Inscriptii* (A.O., I, 1922, p. 243—244)¹²; A.O., 1932, p. 366—368; Daniilescu C., *Condica bisericii cu Bradu din Ocnele Mari* (A.O., 1932 p. 80—88); AMO, 1941, p. 680; Anuar 1909, p. 151.

— M BISERICA BUDA (Izvorul Grecului, bis. Sf. Treime și Sf. Nicolae, construită de popa Teodosie, fiul lui popa Iosif Brâncescu din Olănești, 1731^{12bis}, părăsită la mijlocul sec. XIX).

Ghenadie, *Iconografia*, p. 42 [despre zugrăvirea bis.]; *Dicț. Rom.*, II, p. 39 [pisania, 1751]; BCMI, XXVI, 1933, p. 188 [inscripție schit]; Popescu, *Biserici*, p. 76; NV., VII, 1934, nr. 73—78, p. 172 [pisania]; Donat, *Fundațiile*, p. 56—57 [bis. Izvorul Grecului, cătunul Buda-Ocnele Mari]; A.O., 1936, p. 311; 1937, p. 444—450; 1938, p. 391—394; Anuar 1909, p. 151 [bis. din 1849].

- BISERICA CĂPĂȚINA ÎN DEALUL LICURA (arsă la 1802 de cîrjalii). *Dicț. Rom.*, IV, p. 536.
- M BISERICA DOMNEASCĂ (Sf. Gheorghe, construită de Statie vistierul, 1676 —1677¹³, zugrăvită de Duca din Sinope cămăraș la Ocnele Mari și jupan Statie, 1717—1718, arsă de cîrjalii odată cu orașul la 1802, reparată 1880, pictată 1882; și cruce din c. 1640). Gura Suhașului.
- Inscripția bis. domnești Sf. Gheorghe din Orașul Ocnele Mari* (M.P., III, 1892, nr. 9, p. 7)¹⁴; *Dicț. Rom.*, IV, p. 535; B.O.R., III, 1875—1876, p. 6 [însemnare, 1746]; Urechia, *Ist. rom.*, VIII, p. 380; BCMI, I, 1908, p. 179; Drăghiceanu, V., *Bis. domnească din Ocnele Mari* (BCMI, V, 1912, p. 132—134 și XXIV, 1931, p. 128—130) [inscripții, istoric, doc., foto]; A.O., 1932, p. 221—225; BCMI, 1933, p. 138; Donat I., *Cîteva rectificări în legătură cu biserică domnească din Ocnele Mari* (A.O., 1932, p. 393—394); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 93, pl. CDXVIII—CDXIX); Anuar 1909, p. 151; AMO, 1941, p. 680; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 105—106 [descriere].
- BISERICA FĂCĂI, vezi Sf. Nicolae-Făcăi.
- SCHITUL LUI FIERA VĂTAF (Sf. Trei Ierarhi, ante 1687, fost metoh al m-rii Bistrița)¹⁵.
- Popescu-Cilieni, *Schituri oltene necunoscute* (M.O., VIII, 1956, nr. 1—3, p. 120—121).
- BISERICA INTRAREA ÎN BISERICĂ, vezi Trăistari.
- BISERICA RÎURENI, vezi Sf. Nicolae-Riureni.
- BISERICA SF. GHEORGHE, vezi bis. Domnească și schitul Teica.
- M BISERICA SF. IOAN-BROȘTENI (sec. XVII sau începutul sec. XVIII, refăcută 1793 de preoții Chera, Radu și alții,¹⁶ prinoită ante 1840 de Mihailă Lupu).
- Dicț. Rom.*, IV, p. 535—536 [doc. din 1597, trecut greșit la bis. Broșteni]; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, V, 1912, p. 135) [din 1794¹⁷]; A.O., 1932, p. 229—230; Popescu, *Biserici*, p. 73 [bis. mah. Afumatil]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 59—60; pl. XCVII—XCIX); Donat, *Fundațiile*, p. 71; Anuar 1909, p. 151 [bis. închisă]; AMO, 1941, p. 680.
- BISERICA SF. IOAN ZLATAUST, vezi Titireciu.
- M BISERICA SF. NICOLAE — FĂCĂI, (construită de Antonie monahul, sec. XVIII, zugrăvită de Barbu Cătană și fiii săi în timpul domniei lui C-tin Mavrocordat, 1761—1762; în ruină la 1909; la 1941 era dărămată).
- Dicț. Rom.*, III, p. 329 [pisanie]¹⁸; A.O., 1932, p. 230; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 56, pl. XLV—XLVIII); AMO, 1941, p. 680; Anuar 1909, p. 151.
- M BISERICA SF. NICOLAE — RÎURENI (1743, construită de popa Gheorghe și preînoită de Dinu Riureanu, reparată 1929).
- Popescu, *Biserici*, p. 70 [catagr. 1840]; A.O., 1932, p. 368; Brătulescu V., *Bis. din Argeș și Vilcea* (BCMI, XXVII, 1934, p. 46—47) [inscripții, foto]; Anuar 1909 p. 152 [bis. din lemn]; AMO, 1941, p. 682.
- BISERICA SF. TREIME, vezi Buda.
- BISERICA SF. TREI IERARHI, vezi schitul lui Fiera vătaf.
- BISERICA SF. VOIEVOZI, vezi bis. cu Brad.
- M-REA SLATIOARELE (Slătineanca, Sf. Nicolae, construită de Ecaterina Salvaressi, soția lui Alexandru Mircea voievod, 1568—1577¹⁹; reparată de doamna Elina, soția lui Matei Basarab, 1632—1654²⁰; reparată 1744—1745, zugrăvită de stareța Olimpia, 1796, boltile

surpate de cutremurul din 1838, clopotnița și zugrăveala reparate de enoriași, 1911—1912; fost metoh al m-rii Titireciu²¹ și al ep. Rîmnic²².

Documente, sec. XVI—XVII (indice); Bulat T. G., *Contribuțiuni documentare*, p. 82—88 [doc. 1633—1753]; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 247 [doc. 1644]; B.O.R., III, 1876—1877, p. 7 [însemnare, 1746]; Giurescu, *Material* (indice); Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 320, 372; X A, p. 182; Tunusli, p. 175; Bauer, p. . . . și A.O., III, 1924, p. 304; Fotino, III, p. 174; „Dîmbovița”, 7 sept. 1859, p. 360;

Monumente naționale, II, p. 195—196; *Dicț. Vilcea*, p. 402; Dobrescu N., *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 273; AER, 1900, p. 40; Răutu, *Monografia*, p. 92—93, 118; *Episcopia Rîmnic*, p. CIV, 165; Iorga N., *Biserica doamnei Ecaterina* (BCMI, XXIV, 1931, p. 38—39); [despre asemănarea cu Cobia și despre portretele ctitorilor]; Filitti, *Ctitori*, p. 44—45 [istoric] și în S.O.V., 1920, p. 155; A.O., 1932, p. 368 [pisanie, 1796 și 1912]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1932, p. 27 și 40—41 pl. I—VII); Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, XXVI, 1933, p. 52) [pomelnic, descriere, foto]; BCMI, XXVI, 1933, p. 137 [pisanie, 1806?]²³; Donat, *Fundațiile*, p. 72; Popescu, *Biserici*, p. 44; AMO, 1941, p. 724; Simedrea Tit, *M-rea Titireciu* (G.B. 1963, nr. 5—6, p. 477—478) [despre schitul Slătinence] și 498 [însemnare, 1728]; Anuar 1909, p. 151.

— M SCHITUL TITIRECIU (Sf. Ioan Zlataust, sec. XVI²⁴, refăcut la începutul sec. XVIII (pisania afirmă că din temelie) de Mihai Cantacuzino mare spătar; bis. zugrăvită la 1746—1747 de Damaschin Cernovodeanu monahul,^{24 bis.} reparată 1904; casele egumenesti refăcute 1840; fost metoh al m-rii Pantelimon de la 1752; de la 1870 bis. cătunului Lunca; cruce din 1754—1755)²⁵.

C. Giurescu, *Material* (indice); B.O.R., III, 1876—1877, p. 7 [însemnare 1746]; Găleșescu, *Eforia*, p. 219—220 [doc. 1752, închinare la Pantelimon]²⁶; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 225; VII, p. 371; *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 344; Bauer, p. 201 și A.O., III, 1924, p. 506; Fotino, III, p. 173; *Dicț. Rom.*, IV, p. 535—536 [doc. din 1597 trecut la bis. Broșteni] și V, p. 603 [inscripții]; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, VII, 1914, p. 196); Bălașel T., *Un manuscris din 1799 al lui Dionisie Eclesiarhul* (A.O., 1933, p. 238—242) [pomelnicul m-rii T.]; Idem, *Inscripții* (A.O., 1935, p. 132—134) [pomelnic, inscripții, „stambe”]; BCMI, XXVI, 1933, p. 137—138 [pisanie, 1752, pomelnic; V. Rom. 10 iunie 1843; Alexandrescu Gr., *Memorial de călătorie*, p. 23—24; A.P., 1848, p. 406, 408, 412, 418, 420 [venituri, 1832—1846]; B.G.O., 1843, p. 66 [mosiile schitului]];

Monumente istorice, II, p. 196 [descriere, reparațiile necesare]; *Episcopia Rîmnic*, p. CIV, 72; Dobrescu N., *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 267—268; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. XXXIV; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 131 și urm.) [inscripții, ctitori, descriere sumară, foto]; AMO, 1941, p. 682;

Simedrea Tit, *M-rea Titireciu* (G.B. 1963, nr. 5—6, p. 468—501) [inscripții, despre ctitori; istoric documentat, arătând că schitul nu a fost refăcut de Mihai Cantacuzino; listă de egumeni, însemnări de pe cărți și două doc., 1674—1706]; (recenzie lui V. Brătulescu, M.O., 1964, nr. 5—6, p. 499—502); Crețeanu Radu, *Despre importanța studiului elementelor de construcție în datarea monumentelor istorice. Biserica „roșie” din Tîrgsorul Vechi. Biserica fostei mănăstiri Titireciu din Ocnele Mari* (*Monumente istorice, Studii și lucrări de restaurare*, 2, 1967, p. 153—157) [discută datarea bisericii fostei mănăstiri, comentind articolul lui Tit Simedrea]; Bălașa D., *Gheorghe zugravul care în călugărie s-a numit Gherontie* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 78) [icoană]; Anuar

1909, p. 151; A. Rom., 21, 29 aug. 4 sept. 1857, suppl. 12 și 19 dec. 1859 [arenda moșilor schitului].

— BISERICA TRĂISTARI (Intrarea în biserică, construită de Theodosie și alții, 1747—1748²⁶ bis, refăcută de Silion egumenul de la Titireciu și Panait Rusu, 1856—1862), Gura Suhașului.

Dicț. Rom., IV, p. 535; BCMI, XXVI, 1933, p. 185; Anuar 1909, p. 151 152; AMO, 1941, p. 681; Bălașa D., *Gheorghe zugravul care în călugărie s-a numit Gherontie* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 78) [icoană]

— M SCHITUL TEICA (Sf. Dimitrie, construit din lemn pe dealul Teica, din sus de Ocnele Mari, la 1674—1678, de Dionisie ieromonahul din Tricala și închinat episcopiei de Rîmnic la 1681²⁷; refăcut de zid din Mihalcea logofătul Literati din Constantinopol la 1726²⁸ cu case, clopotniță și alte „nemestii”; tinda și altarul zugrăvite la 1742).

Fotino, III, p. 173; Drăghiceanu V., *Inscriptii* (BCMI, V, 1912, p. 134—135) [din 1726 și pomelnic]; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 130—131) [inscriptie, pomelnic] *Dicț. Vilcea*, p. 450; BCMI, XXVI, 1933, p. 138 [pisanie, greșită 1702]²⁹; Popescu, *Biserici*, p. 91; *Uricarul*, VII, p. 18—22 [doc. 1776 cu istoricul schitului]; *Episcopia Rîmnic*, p. 69, 393—397; Răuțu, *Monografia*, p. 93; BCMI, 1931, p. 130 și 1926, p. 112—113; Donat I., *Cîteva rectificări* (A. O., 1932, p. 394—395); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 72, pl. CCXL—CCXLVII); Donat, *Fundațiile*, p. 81—82; AMO, 1941, p. 682; Popescu Victor, preot, *Ceva interesant*, Rm. Vilcea, 1938; Anuar 1909, p. 151.

— CRUCE din prima jumătate a sec. XVIII, nedatată, din Țigănie.

BCMI, XXVI, 1933, p. 185.

OCNIȚA, lîngă Ocnele Mari-Vilcea (bis. de lemn Sf. Ingeri, 1854).

Nadia Grosman-Bulughiu, *Cum se distrug monumentele* (BCMI, XX, 1927, p. 112—113) [despre bis. de lemn adusă de la Șerbănești].

OCNIȚA, jud. Dîmbovîța (bis. Sf. Voievozi, 1842³⁰)

Bauer, p. 160 [fără bis.]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 33 [la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 28; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 285 [ante 1783]; Anuar 1909, p. 50; *Documente agrare* (indice) [sat al m-rii Dealu].

OCRACU, vezi Coltești

OCULEȘTI — Vilcea [bis. de lemn, prefăcută de Stanciu, fiul său Dumitru și alții, prima jumătate a sec. XIX, reparată 1870].

Dicț. Rom., IV, p. 543.

ODAIA PITARULUI-Ilfov (bis. ante 1834)³¹.

Indice cronologic nr. 11 [doc.]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 545 [= Cîmpurelul].

ODAIA VIZIRULUI-Brăila.

R.I.R., 1945, f. III, p. 329—333 [istoric]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 370 [despre sat]; Bauer, pe 190; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 15 [despre originea numelui Odaia]; Vezi și Giurescu C. C., *Împrumuturi cumane în limba română. Odaie și cioban* („Studii și cerc. lingvistice”, 1961, nr. 2, p. 205—214) „Ani”, II, 1937, vol. II, p. 86 [despre restituirea satului Tării Românești, după Hugas Ingingian].

ODAIA VLĂDICĂI-Curătești-Ilfov (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX, refăcută de zid 1834—1835, reparată 1909).

Bauer, p. 155 [bis. și casă boierească, Vlădiki]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 68; Anuar 1909, p. 73; *Dicț. Rom.*, IV, p. 545.

ODĂILE, com. Jilava, jud. Ilfov (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX). Vezi și Mierlari.

Bauer, p. 155 [fără bis.])Popescu N., *Catagrafia*, p. 32; Anuar 1909, p. 77—78 [bis. de zid Adormirea — Jilava Mierlari, 1817—1818].

ODĂILE, jud. Buzău (M bis. Sf. Gheorghe, 1826—1829, reparată 1906; bis. de lemn Sf. Nicolae-Valea Fântânei, 1846—1849 și Adormirea — Posobesti, 1815—1819, reparată 1897).

AEB, 1926, p. 25; *Dicț. Rom.*, IV, p. 546; Anuar 1909, p. 250; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 43 [bis. din 1827].

ODĂILE, com. Puchenii, jud. Prahova (bis. de lemn din 1742).

Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 43 passim.

ODAILE-PODARI, com. Ileana, jud. Ilfov (bis. Sf. Nicolae, 1818—1821, reparată 1898).

Anuar 1909, p. 77; *Dicț. Rom.*, IV, p. 546—547.

ODIVOALA, vezi Hodivoaia.

ODOBASCA, vezi Cotești.

ODOBASCA-Teleorman (bis. de lemn Adormirea, 1741?, reparată 1888)

Bauer, p. 108; Anuar 1909, p. 260; A. Rom., 5 iunie 1857 și urm. [arendarea moșiei]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 548 [cătun].

ODOBEȘTI, jud. Dâmbovița (bis. Adormirea 1830—1833).

Anuar 1909, p. 50; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1533]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 549.

ODOLENI, com. Melinești-Vilcea (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1825). *Dicț. Rom.*, IV, p. 550.

ODORĂȘTI, vezi Hodărăști.

OEȘTI-PĂMÎNTENI, jud. Argeș (M bis. Sf. Nicolae, 1840, reparată 1861).

Anuar 1909, p. 285; A. Rom., 7, 14, 17 aug. 1857 [arenda moșiei].

OGRADA, jud. Ialomița (case boierești, sec. XIX).

A. Rom., 1857 aug. 3, 17 și urm., 1858 febr. 19 și urm. [arendarea moșiei]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 552.

OGRĂZILE-Buzău (cruce de piatră din 1834, la intersecția drumului Atîrnați-Merei).

A. Rom., 2 mart. 1857 [de arendat moșia. O. = Săpata]

OGRETIN, jud. Prahova (M bis. Sf. Paraschiva și Sf. Dumitru, construită de Radu negustorul, preotul Mihai și alții, 1817, zugrăvită 1848, casele lui Radu neguțător din aceiași vreme și cruce veche).

Dicț. Rom., IV, p. 553 [pisania, 1817]; Iorga N., *Studii și doc.*, XIX, p. 81—83 [pisania 1817 și însemnări pe cărți]; Idem. *Tara românilor*, p. 11 și partea II, p. 4 [descriere, inscripție]; Drăghiceanu V., *Bis. din Ogretin-Prahova* (ACMI, 1915, p. 99—101) [și despre case]; BCMI, XIX, 1926, f. 48, p. X; Brătulescu V., *Bis. din Valea Teleajenului* (BCMI, XXXI, 1938, p. 185—188) [descriere, îndeosebi a picturii, pisanie, foto]; N.R.R., V, 1908, nr. I, p. 11 [desen cruce de lemn]; Codreanu Virginia, *Troițele. Semnificația și ornamentația lor* (A.T.G., f. IX—X, 1933—1934, p. 49]; Anuar 1909, p. 108 [bis. aproape ruinată];

Alexiu Eleonora, *Documente de pe Valea Teleajenului*, Buc., 1939 (indice) [doc. despre sat]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1486—1487, cind era al lui Stîngaciu și alții]; (aici a avut loc luptă lui Radu Șerban cu polonii și Simion Movilă; vezi *Documente*, XVII, vol. I, p. 134—135).

OGREZENI, jud. Ilfov (bis. sec. XVII ³², dispărută).

Bauer, p. 164 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 80 [bis. din 1856—1857]; Iorga N., *Doc. Cantacuzino*, p. 153—154 [doc. 1691—1692]; *Documente agrare*, p. 396 [sat al m-rii Mihai-Vodă]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1588].

OHABA-Dolj (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1813—1825 sau 1842—1843?, reparată 1885).

Bauer, p. 207 [sat părăsit]; AER, 1921—1925, p. 375; AMO, 1941 p. 186; Anuar 1909, p. 154—155 și 199.

OHABA — Gorj (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1803).

Bauer, p. 212 [fără bis.] și 215 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944 p. 298—299; Anuar 1909, p. 172 [bis. din 1824]; AMO, 1941, p. 381 [bis., Sf. Paraschiva, 1904 și Sf. Voievozi, 1933]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 554 [două bis. din 1803 și 1830]; Iorga N., *Studii și doc.*, XI, p. 267 [doc. 1772]; A.O., 1940, p. 88—93, [doc. 1645]; *Documente*, sec. XVI, vol. III, p. 149 [satul amintit la <1561—1568.>]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice). OHABA, com. Sovarna-Mehedinți (fîntîină din 1836; informație de la C. Bălan). OINACU-Vlașca, jud. Ilfov (bis. Adormirea și Sf. Gheorghe, 1846,³³ construită cu ajutorul marelui logofăt I. Filipescu).

A.P., XII, 1843, p. 112, 116, 563 [despre construirea bisericii]; Anuar 1909, p. 136; *Monografile Vlașca*, p. 90—98 [bis. din 1844]; Popescu G. D-tru, *Istoricul bisericilor de pe malul Dunării*, teză de licență, p. 19—20 [pisania].

OLĂNEȘTI, jud. Vilcea (bis. Sf. Nicolae, construită de Drăghici Olănescu căpitanul și jupîneasa Ecaterina Oteteleșteanu, 1718; reparată de logofătul Gheorghe Olănescu; păstrează pictura originară cu portretele ctitorilor; și ușă sculptată din 1728—1729; bis. Sf. Ioan, Sf. Voievozi și Sf. Gheorghe, construită de Gheorghe Brănescu și Barbu, fratele său, din Olănești și de arhimandritul Iosif de la schitul Sărăcinești, 1820, pridvorul adăugat la 1832; casa Olănescu sec. XVII, dispărută³⁴ și alta de la începutul sec. XIX, toate trei M; bis. Sf. Voievozi, 1820, construită de Ioan Armăceanu protopop și Alex. Olănescu logofăt; bis. de lemn zisă a lui Horia din Albac, refăcută la Olănești. Vezi și schiturile Bradu-Cheia, Iezeru și Comanca).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit adesea în doc. de la 1527]; Bauer, p. 200 [bis. sec. XVIII]; Lecca O.G., *Familile boierești*, p. 371—377 [fam. Olănescu]; Anuar 1909, p. 227; Năsturel P.V., *Bis. din Olănești-Vilcea* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 76—84) [pisanii, foto, portrete, ctitori, descriere]; Ionescu Em., *Bisericile din Olănești și Muierasca de Sus-Vilcea* (BCMI, VIII, 1915, p. 179—181) [inscripții, descriere]; BCMI, XXIV, 1931, p. 127; Dinculescu G., *Inscripții de la bis. Sf. Nicolae din O.-Vilcea* (A.O., XIII, 1934, p. 160); Ghika-Budești, *Evoluția* ((BCMI, XXIX, 1936, p. 56—57, pl. LI—LVII); Brătulescu V., *Biserici din Vilcea* (BCMI, XXX, 1937, p. 49—60) [bis. Sf. Nicolae și bis. Sf. Ioan, descriere, îndeosebi, pictură și foto]; Bobulescu, *Lăutari*, p. 19; Popescu, *Biserici*, p. 27—28 [și bis. Sf. Voievozi, 1820]; AMO, 1941, p. 686; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 47, 50 pl. XXIV—XXV) [ambele biserici]; Popescu, *Învelișurile*, p. 60; Bărbulescu Ilie, *O școală necunoscută în Olănești din Oltenia la 1697* („Arhiva”, XXVIII, 1921, nr. 2, p. 273—277) [După o relație tipărită în *Acta Bulgariae ecclesiastica*]; Diaconescu Gh. Ilie, *Cîteva date și însemnări despre ctitorile din Olănești-Vilcii* (M.O., 1968, nr. 1—2, p. 70—77) [despre schiturile Comanca și Iezerul și bis. sf. Voievozi]; Pănoiu A., *Pictura votivă*, fig. 3. OLANU-Vilcea sau Argeș (două bis. de lemn la începutul sec. XIX).

B.O.R., 19 21, p. 683 [catagr. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 32.

OLARI-CIUMĂȚI, jud. Prahova (bis. de lemn sec. XIX³⁵).

Toponimie și viață socială („Argeș”, ian. 1967, p. 8) [despre numele Olari]; *Indice cronologic nr. 15* [doc.].

OLARI-Vilsănești — Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1821, reparată 1909 și 1939).

, „Renașterea”, 1944, p. 166; AER, 1921—1925, p. 554; *Monografia jud Romanați*, p. 390; AMO, 1941, p. 635, M.O., 1965, nr. 3—4, p. 290 [catagr. 1845]; *Documente indice sec. XVII* [localizare probabilă].

OLARI-Gorj.

Ştefulescu, *Strîmba*, p. 125—126 [doc. 1759].

OLARI, vezi Horezu.

OLCEȘTI — Urlueni — Teleorman (bis. Sf. Teodor Tiron, de lemn, 1737—1740, reparată 1909).

Anuar 1909, p. 127.

OLESĂȘTI, jud. Buzău (bis. Înălțarea, reclădită de preotul Ion Oaleş, Gh. Negrea și alții 1846—1849).

Bauer, p. 122 [bis. Uleşesti și Olişesti]; Anuar 1909, p. 254; Potlogea I., *Bis. din Olesăști-Buzău* („Îngerul”, XII, 1940, nr. 7—8, p. 499—511) [descriere, inscripții, însemnări, pomelnic, despre sat]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 561 [cătun]

OLOGENI, vezi Pîrliți.

OLOGI-Teleorman (bis. Sf. Nicolae, 1840—1845, reparată 1883).

Anuar 1909, p. 122—123; *Dicț. Rom.*, IV, p. 561; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 4 [originea numelui].

OLTEANCA, jud. Vîlcea (bis. de lemn Cuv. Paraschiva-Sânculești, 1782, pictură din 1864 și bis. de lemn Sf. Nicolae-Chituci, 1847). Vezi și Roesti.

Documente, veac XVI, vol. II, p. 24 [satul amintit la 1526. cînd era at lai Dobre al Neagăi și altora].

OLTENI-Olt (bis. Adormirea, ruină) Vezi și Mogoșești.

Anuar 1909, p. 301; AEA, 1929, p. 131.

OLTENI, jud. Prahova (bis. Sf. Nicolae și Sf. Împărați, construită de Manolache Hrisoscoleu și Elena, 1805 și M cruce de piatră din 1804 în satul Tarina). Vezi și Teișani.

Dicț. Rom., IV p. 562 [pisania, 1805]; Constantinescu N. A., *Inscripții* (S.O.V., I, 1920, nr. 1—3, p. 175) și în vol. *Lui I. Bianu Amintire*, Buc., 1916, p. 46—47.

SCHITUL OLTENI, vezi R. Vîlcea.

OLTENITA, jud. Ilfov³⁶ (bis. Sf. Nicolae, sec. XVIII, arsă de turci ante 1810, refăcută 1858).

Bauer, p. 155 [bis. și casă boierească]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 304; vezi și Oniciu Grățiana, *Localități din jud. Ilfov*, Buc., 1935, p. 15; Popescu N., *Catagrafia*, p. 22 [bis. arsă de turci]; Anuar 1909, p. 31 și 80; BCMI, XXXI, 1938, p. 191 [bis. din 1846, lîngă Oltenița];

Cernovodeanu Paul, *Cîteva monumente comemorative și funerare ruse din Tara Românească*, în vol. *Omagiu lui P. Constantinescu-Iași cu prilejul împlinirii a 70 de ani*, Buc., 1965, p. 665 [monumentul comemorativ închinat ostașilor ruși morți în 1853, aflat în curtea bis. Sf. Nicolae]; R.I., 1932, p. 15 [descriere oraș, 1852]; Wallace Sig., *Sur le Danube, de Vienne a Constantinople et aux Dardanelles*, Viena, 1864, p. 111 [despre localitate];

Mărăculescu I. Al., *Oltenița Studiu album monografic*, Buc., 1932, 113 p. + 2 h. [istoric, originea numelui, înființarea orașului descrierea lui, despre satele din jur etc.];

Bălășescu Nifon, *Cuvinte casuale rostite de...*, Buc., 1858, p. 17—18 [la punerea pietrii fundamentale a bis. Sf. Nicolae și Sf. Alexandru din Oltenița, 1858]; A. Rom., 13 mart. 1857 și urm. [despre arendarea moșiei]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 68—69 [doc. 1776]; Greceanu, *Genealogiile*, I, p. 307 [doc. 1679]; *Documente, indice sec. XVI*.

OMORICEA (acum Dunăreni), vezi Rusănești.

ONCEȘTI, com. Gemenea, jud. Dîmbovița (bis. de lemn. Toți Sfinții și Sf. Ioan, 1814, reparată 1857 și cruce de piatră din 1712) ³⁷.

Panaitescu I. Gh., *Istoricul bisericilor de pe valea Dîmboviței de la Gemenea la Ungureni*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., p. 19 și 22—23 [pisanie cruce și inscripție biserică, 1814]; Anuar 1909, p. 46.

ONEȘTI, vezi Slăvești.

OPĂRITI (acum Poenile) — Prahova (bis. Adormirea, de lemn, 1807, clădită de zid 1852 și bis. Adormirea-Vitioara sau Ghitioara, 1841, reparată 1897). Vezi și Păcureți.

Dicț. Rom., IV, p. 590 [două bis. din 1841 și 1852]; Iorga N., *Bis. din Opăriti* (BCMI, XXII, 1929, p. 157); Bauer, p. 128 [bis. Ghitioara]; Teodorescu Voicu, *Monografia comunei Opăriti, jud. Prahova, 1582—1933*, Vălenii de Munte, 1935, 56 p. [istoric, documente; despre biserici, p. 43—45]; Anuar 1909, p. 108 și 115—116; *Indice cronologic nr. 3 ; Documente*, veac. XVI, vol. IV, p. 499 [satul O. amintit la <1580—1582>] și indice XVI—XVII [satul Ghitioara și ocaz de acolo].

OPĂTEȘTI-Argeș sau Vîlcea (bis. Cuv. Paraschiva, la începutul sec. XIX, c. 1742? în ruină la 1909).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 20; Anuar 1909, p. 287; *Documente*, veac. XVII, vol. I, p. 266 [O. — Vîlcea]; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 25—26 și 43 [bis. din c. 1742].

OPORELU, jud. Olt (bis. de lemn Nașterea Sf. Ioan O. — de Sus, la începutul sec. XIX, reclădită de zid la 1901).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 92; Anuar 1909, p. 295; Lupescu Const., *Carte de hotărnicie a moșilor Oporelu și Horezu sau Comănița care sănt alipite și încorporate din districtul Olt, plasa Vedea și com. Oporelu, proprietăți ale domnului C. Fortunatu*, Buc., 1893, 41 p. [se rezumă și doc.]

OPRIȘEȘTI, vezi Drăgoești.

OPTAȘI, jud. Olt (M bis. Adormirea, construită de Ioan diaconul, Nedelea vameșul, Dumitrașco Olcescu căpitanul și alții, 1785, reparată 1902; păstrează pictura originară, restaurată în parte; bis. Sf. Nicolae, 1833 ³⁸, reparată 1907).

„Anuarul Școlii Normale din Slatina”, 1927—1930, p. 111 [inscripție, 1785]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 86; Dicț. Rom., IV, p. 594 [fragmente de pisanii, 1786 și 1833]; Anuar 1909, p. 301—302; AEA, 1929, p. 131.

ORĂȘTI (Oreasca), jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru, sec. XVIII, ante 1792, refăcută de zid, la 1817 de Alexandru Lămotescu medelnicerul; bis. Sf. Treime și Adormirea—Filastache, clădită de familiile Crețulescu și Cantacuzino, 1833 ³⁹; cruce veche, existentă la 1873) ⁴⁰.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1577]; Bauer, p. 152 [bis. sec. XVIII]; Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 306 [refacere bis.], 429, X A, p. 120—121 [doc. 1813, bis. fiind „părăduită” fusese reparată de Alexandru Lămotescu biv vel medelnicer, având și un grămatic pentru elevi]; Lupescu Const., *Carte de hotărnicie a moșiei Orăștii sau Orasca ce-i zice și Aschiecovici din districtul Ilfov, plasa Dîmbovița-Mostiștea, comuna Ștubeu — Orăștii, proprietate a d-lui Grigore Arion*, Buc., 1888, 26 p.; *Documente agrare*, p. 544—545 [doc. 1756, moșia era a lui Dumitrache logofătul]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 8—9 [bis. de lemn Sf. Îngeri—Ștubei]; Anuar 1909, p. 80; Brătulescu, *Ilfov*, p. 57 [bis. Sf. Împărați — Ștubei — Orăști — Frunzănești, 1796]; A. Rom. 1858 sept. 13 [arendarea moșiei Orăști—Lămotești].

ORAŞUL DE FLOCI, ruinele M (fost lîngă Piua Pietrii, jud. Ialomița).

Documente, XIII—XVII (indice) [orașul amintit de la 1467]; *Documente*, Moldova, veac. XV, p. 394 [despre arderea orașului, 1470]; despre vechimea orașului vezi și Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1277—1278); Veress, *Documente*, IV, p. 183 [lupte, 1595]; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 157—158 [doc. 1768, moșia dată m-rii Sf. Spiridon din București]; vezi și Urechia, *Ist. Rom.*; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 318—319; Tunusli, p. 173 [două bis. de piatră și două de lemn]; Bauer, p. 26, 141—142 [orașul ruinat de 80 de ani]; Fotino, II, p. 142 [despre ruinele orașului]; *Piua Pietrii* („Mercur”, II, 1841, p. 34—35); Margot, *O viatorie*, p. 76 [ruine, 1859]⁴¹; *Dicț. Rom.*, III, p. 389—390 [istoricul orașului];

Dumitrescu Al., *Despre Orașul de Floci* (R.I.A.F., vol. XI, partea II-a, 1910 [numele de Ifloci de la Vlahi]); Iliescu Dan, *Un vechi oraș dispărut. Cetatea de Floci. Încercare de monografie*, Buc., 1930, 43 p. [despre numele orașului datorit comerțului cu lînă, istoric, resturile vechiului oraș dispărut ante 1779, inscripții de pe pietre de mormânt]; Costăchescu M., *Arderea Tîrgului Floci și a Ialomiței 1470. Un fapt necunoscut din luptele lui Ștefan cel Mare cu munteni*, Iași 1935, XIII + 208 p + 1 pl. [de fapt este o istorie a relațiilor lui Ștefan cel Mare cu Tara Românească în anii 1470—1474; în cap. I, II și III, p. 1—21, se reproduce doc. din 1473 și se comenteză evenimentele povestite. Vezi și adăugirile de la p. 168—173]; recenzie lui N. Iorga, R.I., XXII, 1936, p. 83; Iorga N., *Ruinele Piua Pietrei* (R.I., XVII, 1931, p. 4—5 + o foto) [despre ruinele unei bis.]; Idem, *Biserica din Piua Pietrii* (BCMI, XXIV, 1931, p. 45) [însemnări și piatră de mormânt];

Iorga N., *Istoria românilor*, III, p. 161 [despre numele orașului]; vezi și indice vol. II și III (Floci); Giurescu C. C., *Tîrguri și orașe românești dispărute* (R.F.R., VI, 1939, p. 557—561); Stoicescu N., *Curteni și slujitorii. Contribuții la istoria armatei române*, Buc., 1968, p. 82 [despre slujitorii așezăți pe ocina orașului]; Giurescu C. C., *Un vechi oraș al Tării Românești: Cornățelul* (S.A.I., II, 1957, p. 103); Anuar 1909, p. 64 [bis. noi]; A. Rom., 9 sept. 1859 [arenda moșiei].

—**M-REA FLĂMÎNDA** (din sau de lîngă orașul de Floci, la Cătun, m-rea lui Hranite postelnicul, Vovidenia, mijlocul sec. al XVII-lea⁴², la 1873 în ruină).

Bauer, p. 141—142 [bis. F., ruinată]; Giurescu, *Principatele române*, p. 238 [la 1835 m-rea Orașul de Floci].

—**SCHITUL GHIDILIȚI** (lîngă Orașul de Floci-Piua Pietrii, dispărut)

Giurescu C. C., *Harta stolnicului Cantacuzino* (R.I.R., 1943, p. 20); Bauer, p. 141—142 [bis. G., ruinată].

CETATEA ORĂȚII, vezi Cetatea Dîmboviței.

ORBEASCA, jud. Teleorman (bis. Cuv. Paraschiva-O, de Jos, 1844, construită de Eufrosina Ghica, reparată 1877 și 1905 și bis. Cuv. Paraschiva-O, de Sus, 1757—1760, reparată 1899, în ruină la 1909).

Bauer, p. 169 [O. Mare, bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 123; A. Rom., 29 mai, 14 sept. 1857 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1594]; Brătulescu V., *Inscripții și însenmări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 651) [pisania].

ORBENI, com. Broșteni jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1832, construită de Vasile Cobianu, Gheorghe Grecul și alții, reparată 1870, părăsită.)

Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din r. Strehiaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 403, și 426); *Documente*, indice XVII [probabil Orbeni].

ORBETI-Vîlcea (bis. Sf. Arhangeli, sec. XVIII, zugrăvită 1794).

Bauer, p. 220; BCMI, XXVI, 1933, p. 137⁴³.

ORBETI, vezi Rugi.

ORBI-Gorj (sat dispărut)

Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 478—479 [doc. 1657—1658]; A.O., 1941, p. 128—129 [doc. 1700]; *Indice cronologic nr. 22* [doc.]; *Documente*, veac. XVII, vol. IV, p. 424 [sat dispărut]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. XV.

ORBOEȘTI, com. Andrășești-Ialomița (bis. Sf. Nicolae, 1795—1797, reparată 1890).

Bauer, p. 140 [Boești?, bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 57; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 9—15 [doc. 1667—1804]; *Documente*, indice XVI și XVII [sat dispărut?]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 599.

ORDOREANU-Slobozia-Clinceni, jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, refăcută de zid 1876—1877).

Bauer, p. 154 [fără bis.]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 35; Anuar 1909, p. 71; *Dicț. Rom.*, IV, p. 599.

OREȘTI, vezi Orăști.

OREVITA (Orehovița), jud. Mehedinți (bis. Adormirea, sec. XVII, dispărută⁴⁴; acum bis. nouă).

Documente, indice XVI [localizare probabilă] și XVII [sat dispărut]; *Indice cronologic nr. 1* (indice) [multe doc. despre sat]; A.O., 1938, p. 78—80 [doc. 1652]; *Documente agrare* (indice) [sat al mitropoliei]; Bauer, p. 224 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 199 [bis. de lemn din 1881—1889]; AMO, 1941, p. 521 [bis. nouă din 1925]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 600 [ruine].

OREZU (Hurez) — Ialomița (bis. Sf. Nicolae, construită de Nicolachi Lahovari, Niță Bucșanu și locuitori, 1846⁴⁵, reparată 1896; ridicată pe locul uneia din sec. XVIII).

Bauer, p. 140 [fără bis.]; Lapedatu, *Catagrafia*, p. 44; Anuar 1909, p. 58; *Dicț. Rom.*, IV, p. 600—601.

ORLEA, jud. Olt (fost Romanății) (bis. de lemn Sf. Nicolae, ante 1845, refăcută 1863—1864, pe locul unei bis. bordei).

Bauer, p. 194 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 214; AER, 1921—1925, p. 554; *Monografia jud. Romanății*, p. 353—354; AMO, 1941, p. 636; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 295 [cat. 1845]; *Documente agrare* (indice) [doc. despre sat]; Bălan, *Numiri de localități*, p. 73 [numele satului]; *Indice cronologic nr. 11*, 22 [doc.]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la <1407>].

ORLEA, vezi Mădulari.

ORLEȘTI (Urlești), jud. Vîlcea (la 1840, patru bis. de lemn; 1821, construită de Ghiță Bucșenescu mah. Țăcăliile, 1800, Sf. Ioan Botezătorul-Scăioși, 1804, econstruită de popa Preda Scăioșanu și locuitori și Sf. Nicolae, prefăcută 1741, avariată la 1840, construită de zid 1913).

Bauer, p. 200 [fără bis.] și 202 [casă boierească]; Popescu, *Biserici*, p. 6—7; AMO, 1941, p. 749; Anuar 1909, p. 227 [bis. din 1844—1845 și bis. din Valea Bisericii, refăcută]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1388].

ORNEȘTI, vezi Hornești.

ORODELU (Horodel), jud. Dolj (bis. sec. XVIII, reclădită 1925—1929).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1567]; Donat Ioan, *Documente moșnenesti din Orodel-Dolj* (A.O., 1932, p. 64—69) [începând din 1763]; A.O., 1937, p. 329—331 [hotărnicie din 1756, O. de Sus și de Jos — Mehedinți]; Bauer, p. 227 [fără bis.]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 434 [la 1845 bis. de lemn Sf. Nicolae]; Anuar 1909, p. 164 [bis. din 1846—1849, reclădită 1894]; AMO, 1941, p. 265; Stănică C., preot, *Documente din trecutul Olteniei* (M.O., 1957, nr. 5—6, p. 380—382) [despre sat și biserică, 1754—1823];

Idem, *Monografia comunei Orodel*, ms. 1961, (Vezi M.O., 1962, p. 239); Idem, *Mutarea Orodelului („Oltenia”, II, 1941, p. 76)* [la Glogova].

ORTACHIOI-Constanța,

A.D., 1922, nr. 1, p. 31 [N. Iorga, despre originea numelui satului = așezare de ortale]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 604—605.

ORZEȘTI — Mehedinți (bis. de lemn Sf. Gheorghe, ante 1838, dispărută).

Crețeanu R., *Inscripții* (M.O., 1962, nr. 10—12, p. 703—704) [însemnări de pe cărți]; Anuar 1909, p. 199 [bis. nouă]; AMO, 1941, p. 522; M.O., 1964, nr. 1—2, p. 74; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 399 [despre sat]. OSĂȘTI, vezi Pitigaiia.

OSICA, jud. Olt (fost Romanați) (bis. Sf. Nicolae — O. de Jos, 1825, rezidită 1894; bis. Sf. Voievozi — O. de Jos 1841; bis. de lemn Sf. Impărați, 1820).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1580—1581]; Filitti, I. C., *O rumâniere cu sila sub Mihai Viteazul*, în *Cercetări și documente privitoare la istoria principatelor române*, Buc., 1935, p. 13—14; *Documente agrare*, p. 781—782 [doc. 1791, satul O. de Jos al lui Barbu Știrbei și O. de Sus al lui Manolache Brîncoveanu]; Bauer, p. 196 [fără bis.]; „Renașterea”, 1944, p. 166 [cat. 1840]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 293 [la 1845 două bis. de zid; Sf. Impărați — O. Mare și Sf. Voievozi — mah. de jos] și p. 290 [și alte două bis. de zid: Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva — O. Mică]; Anuar 1909, p. 214; AER, 1921—1925, p. 554; *Monografia jud. Romanați*, p. 441, 459—460; AMO, 1941, p. 636—637.

OSTROV, vezi Greci.

M SCHITUL OSTROV-Călimănești ((Nașterea Maicii Domnului, sec. XV⁴⁶, bis. rezidită de Neagoe Basarab, 1520—1521, altarul zugrăvit 1752—1760, reparată 1927; cruce de piatră din sec. XVIII), jud. Vilcea. Vezi și Călimănești.

Documente, sec. XIII—XVII (indice); Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 168; Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 161; B.O.R., 1921, p. 681 [catagr. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 11; B.O.R., II, 1875—1876, nr. 12, p. 744 [însemnare, 1746]; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 195, 153; VII, p. 313—314, 370; X A, p. 200; BCMI, XXVI, 1933, p. 134 [inscripții]⁴⁷; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, IX, 1916, p. 95); *Indice cronologic nr. 2*;

Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 53; *Episcopia Rîmnic*, p. C—CI, CIV passim; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 272—273; Idem, *Istoria bisericii sec. XV*, p. 57; BCMI, I, 1908, p. 177; Ionescu-Sachelarie C., *Drumuri prin țară* (N.R.L., 1910, p. 727—728) [descriere]; AER, 1921—1925, p. 618—621; Georgescu I.B., *Biserica Ostrovul* (A.O., 1940, p. 25—31) [inscripții, descriere și foto]; Neda I.M., *Documente ale schitului Ostrov* (ibidem, p. 136—141; Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 112—114, pl. 29; Idem, *Peintures murales*, p. 62—63; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIII, 1930, p. 12—13, pl. XVI—XXI); Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, XXVI, 1933, p. 69—70) [inscripții, foto, descriere]; Donat I., *Fundațiile*, p. 63—64; Brătulescu, *Călimănești*, p. 13—16; Rașcu, *Mănăstirile*, p. 21—22; AMO, 1941, p. 857—859; vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 48—49; Popescu, *Învelișurile*, p. 17; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 25, pl. VIII); *Arta feudală*, p. 101; Vătășianu, *Istoria artei* (indice); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 298;

Drăghiceanu, *Catalogul* (indice); Brătulescu V., *Icoanele de familie ale lui Neagoe Basarab* (B.O.R., 1961, nr. 7—8, p. 775—784) [descriere, foto]; *Inscripții București*, p. 316 [icoană 1517] și 737—738 [icoane c. 1522 și după 1522];

C.L. 1934, p. 661; 666—667 și 668—669 [Al. Odobescu despre schit, 1860]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 133; Chihia Pavel, *Date noi despre începiturile m-rii Govora* (SCIA, s. artă plastică, t. XIII, 1966, nr. 2, p. 247) [datează m-reă din 1500];

Bălașa D., preot, *Complexul Călimănești : M-rea Călimănești-Ostrov, m-rea Cozia cu bolnița, schitul Piatra și biserică de mir din Călimănești* (M.O., 1968, nr. 1—2, p. 38—61) [despre cele două asezări monahale din vremea domniei lui Mircea cel Bătrân: Călimănești și Cozia sau Nucet; crede că cea de la Călimănești a fost reînființată sub numele de Ostrov; despre m-rea Cozia Veche, fost schitul Piatra, clădit 1670 și despre bis. veche din Călimănești].

OSTROVENI — Argeș (fost. r. Băbeni — Bistrița) (bis. Sf. Gheorghe la începutul sec. XIX, construită de Toma Leurdeanu).

Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 482 [doc. 1670—1671] B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 30; *Indice cronologic nr. 13* [doc.]

OSTROVENI, jud. Dolj (M bis. Adormirea, zidită de protopopul Oprea, preotul Manea, Dobre Măciucă, Florea Ciobanul și alții, 1796; terminată la 1818 de Neagu logofăt și alții; reparată 1889, 1902 și 1931). Vezi și Grindeni.

A. Rom., 23, 26 sept. 1857 [arendarea moșiei O. — Dolj]; *Dicț. Rom.*, III, p. 641 [pisanie]; IV, p. 611—612 și p. 407 [siliștea Biserica Arsă]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 442 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 164; AMO, 1941, p. 266.

OSTROVUL MARE, jud. Mehedinți (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1841). Anuar 1909, p. 199—200; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 531—533.

OTEȘANI, jud. Vîlcea (la 1840 M bis. de zid Buna Vestire, zidită de polcovnicul Cincă, preînoită clopotniță de Matei Grecu și Stan Predescu, zugrăvită de Ioan Predescu, 1740; bis. de lemn Sf. Ingeri-Mărginești, construită de Stoian Sasu și frații săi, 1808 și Sf. Ingeri-Chilia, 1690, preînoită 1776—1777, ruinată în 1941).

Băuer, p. 202 [bis. sec. XVIII] și 205; Popescu, *Biserici*, p. 39—41; Anuar 1909, p. 227; AMO, 1941, p. 749 [bis. Buna Vestire-Burta, 1773]; Ghenadie, *Vizite*, p. 65; *Indice cronologic nr. 14* [doc.]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1610].

OTEȘTI, jud. Olt (fost Vilcea)⁴⁸ (M bis. Sf. Impărați — O. de Jos, zidită de Constantin Povarnagiul, fiul lui Ioan Gorgan din Timpeni și de Pîrvu, nepotul său la 1838, reparată 1877, 1884 și 1903 și bis. Adormirea — O. de Sus, 1802—1807).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 91 [bis. de zid. Adormirea]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 617—618 [pisanie]; Anuar 1909, p. 302; AEA, 1929, p. 188 [bis. Adormirea, 1810]; ACMI, 1943, p. 56 [restaurarea picturii]; *Indice cronologic nr. 17* [doc.]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII; M.O., 1966, nr. 5—6, p. 435 [doc. 1711, moșie a m-rii Horez]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 58—59 [doc. 1695, satul era jumătate al m-rii Horez].

OTETELIȘU (Oteteleșani) — Vîlcea (M bis. Sf. Ingeri construită de Șerban Oteteleșeanu clucerul, 1774; reparată 1930). Vezi și Pietroasa.

A.O., 1942, p. 175 [la 1834 o bis. de zid și două de lemn]; *Documente agrare*, p. 318, 319 [sat al fam. Oteteleșanu]; Popescu, *Biserici*, p. 124; Anuar 1909, p. 218—219; AMO, 1941, p. 750; „Albina”, XI, 1908—1909, p. 126 [foto culă]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1592].

OTOPENI, (Hodopeni), jud. Ilfov (bis. Sf. Nicolae, Sf. Haralambie și Sf.

Impărați — O. de Jos, de lemn, sec. XVIII, de zid 1851, aproape

ruinată la 1909 și bis. Sf. Gheorghe — O. de Sus, 1802, dărămată de cutremurul din același an, refăcută 1803, reparată 1907—1909⁴⁹.

Anuar 1909, p. 80—81; Lapedatu, *Catagrafia*, p. 22; *Documente*, indice XVI și XVII [satul Hodopeni amintit de la 1587].

OVESELU-MĂCIUCA, jud. Vilcea (bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva, fostă de lemn, reconstruită 1846—1849 de Iordache Măciuceanu).

Dicț. Rom., IV, p. 621 [pisania, 1849].

OVEZENI, vezi Zăvoieni.

OVREEȘTI, vezi schitul Jghiabul.

NOTE

¹ Amintită la 1833 aug. 12 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/249).

² Vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDXLIV/105 și urm. și CDXLVI/317 și urm.

³ Despre moșia O. = Simuleasca vezi ibidem, CDLII/122 și urm. și pach. CDXXXVIII.

⁴ La 1751 iulie 15, Ruxandra Cantacuzino lasă fiului său Toma moșia Obileana cu casele (Acad. R. S. România, CCII/13).

⁵ La 1793 sept. 19, popa din Obilești se obligă să învețe carte pe copii satului (Arh. St. Buc., ms. 141, f. 145 v.) Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. CCCLXVIII; la 1752 satul era al m-rii Pantelimon (doc. nr. 163).

⁶ La 1752 satul era a, m-rii Brîncoveni (Acad. R. S. România, CCLXXVII/50).

⁷ Foarte probabil aici a fost o biserică mai veche, aci fiind amintit în sec. XV Hamza banul din Obislav.

^{7 bis} Vezi și harta moșiei Fundul Părului = Obislavu, fără dată, la Arh. St. Buc., Min. Agric.

⁸ Despre monumentele din Ocnele Mari, existente la 1871, vezi și Acad. R. S. România, ms. 230, f. 150—154.

⁹ Despre școală din Ocnele Mari vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2879/1842 și Vornicia din lăuntru, dos. 4553/1839.

¹⁰ Despre repararea cișmelelor din Ocnele Mari, existente la 1871, vezi și Arh. St. Buc., Min. Lucr. publice, dos. 16/1842; pentru „meremetul” fântâni domnești, idem, Vornicia din lăuntru, dos. 1116/1839. La 1634 ian. 13 este amintită fântâna băii din Ocnele Mari (Arh. St. Buc., m-rea Bistrița, LXII/184).

^{10 bis} În catagrafia din 1840 se spune că a fost preînoită de polcovnicul Grigoraș și alții.

¹¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 350—351 (legenda bis. și pisania) și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 6 v.

¹² Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 348—349.

^{12 bis} În catagrafia din 1840 se dau drept ctitor Antonie monah și Petrișor abagiu la 1760.

¹³ Amintită în doc. la 1689 ian. 14 cînd urmașii lui Statie vîstierul ctitorul o închină m-rii Bistrița (Arh. St. Buc., m-rea Bistrița, XLIII/286). Această biserică a devenit domnească în vremea domniei lui C. Brîncoveanu, după ce vechea bis. domnească se surpase. Bis. domnească există la 1634 ian. 13 (ibidem, LXII/184).

¹⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 358—359 și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 10

¹⁵ Vezi doc. din 1687 mart. 15, unde se spune că schitisorul fusese făcut „la Vel Ocna, spre luncă” (Arh. St. Buc., m-rea Bistrița, XXIX/1).

¹⁶ Bis. este amintită într-un doc. din 1723 nov. 28 (Arh. St. Buc., A.N. MMDCCLXI/3).

¹⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 347—348 (legenda bis. și pisania).

¹⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 352 (descriere, pisanie). În catagrafia din 1840 anul fundației este 1770.

¹⁹ Amintită în doc. la 1579 sept. 1 (*Documente*, XVI, vol. IV, p. 415). Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 59 și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 335 (descriere, inscripții).

²⁰ Vezi doc. din 1668 dec. 17 (Acad. R. S. România, XC/75).

²¹ Vezi doc. din 1674 ian. 22 (idem, CCCLXXII/179) și 1834 oct. 26 (Arh. St. Buc., ep. Rimnic, LXXXII/21).

²² Vezi Arh. St. Buc., ep. Rimnic, pach. LXXXII. Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 701/1869. Vezi și gravura lui Kaindl (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, CS, I 11126, 13145) și catagrafia din 1853 (Acad. R. S. România, MCCLXXXVII/16).

²³ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 6.

²⁴ Amintit în doc. la 1597 iulie 3, sub numele de m-rea Sf. Ioan Zlatauț din Ocnele Mari (*Documente*, XVI, vol. VI, p. 282). La 1674 ian. 22 era atât de vechi încit nu i se mai știau ctitorii (Acad. R. S. România, CCCLXXII/179).

Vezi și *Călători străini*, I, p. 282, unde se pomenește, la 1528, localitatea „Retz”, identificată de autori cu m-rea Titireci.

^{24 bis} Catagrafia din 1840 indică greșit ca „preînnoitor” al lăcașului pe Isaia eromonah, năstavnicul schitului; este posibil ca în vremea egumeniei lui să fi avut loc reparațiile.

²⁵ Vezi Arh. St. Buc., ms. 394, f. 6 și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 336, 337.

²⁶ Vezi și doc. din 1832 aug. 19 (Arh. St. Buc., ms. 719, f. 169—170). Vezi și pictura lui Trenk înfățișând schitul în veacul trecut (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, DR III, 4255) și catagrafia din 1858 (Acad. R. S. România, ms. rom. 726, f. 437—441).

^{26 bis} În catagrafia din 1840 se susține că a fost zidită de C-tin Malache și locuitorii la 1794.

²⁷ Vezi doc. din 1681 iulie 3 (Arh. St. Buc., ep. Rimnic, LXVII/32). Din pisania tîrzie rezultă că schitul a fost făcut în timpul domniei lui Duca vodă.

²⁸ Vezi așezămîntul bis. Teica din 1726 sept. 1 (Acad. R. S. România, LX/41) În catagrafia din 1840 se spune că a fost clădit la 1631.

²⁹ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 6 v.

³⁰ Despre construirea bisericii vezi Arh. St. Buc., Log. pricinilor bisericești, dos. 1124/1842. Despre o bis. veche din Ocnita vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 225, f. 209 v.

³¹ Amintită la 1834 oct. 10 (Acad. R. S. România, DCCCXV/54).

³² Amintită la 1691—1692, cind este vîndută împreună cu casele lui Pavlache banul, fiului Serban Greceanu (Acad. R. S. România, LXXIV/176)

³³ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 282.

³⁴ La 1692 aug. 7, erau lăsate de Goran Olănescu logofătul fiului său, Radu (Arh. St. Buc., m-rea Hurezi, XVI/15).

³⁵ La 1863, bis. de lemn fiind dărăpanată cu totul, locuitorii satului cer ajutor pentru construirea unei noi biserici (Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1092/1863, f. 2).

³⁶ Despre înființarea orașului vezi doc. din 1853 (Acad. R. S. România, CDLIII/128—130; despre moșia Oltenița a fam. Cantacuzino și apoi Alexeanu vezi doc. din 1764—1782 (ibidem, CDLIII/121—122). La 1831 moșia a fost cumpărată de Al. Ghica (ibidem, CDLIII/123). Vezi și ibidem, pach. DXXXV.

³⁷ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 360.

³⁸ În ms. 221 de la Acad. R. S. România, f. 103 v.—104 sunt trecute două biserici: din O. de Sus, 1833 și O. de Jos, 7134 (1625—1626).

³⁹ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 248. Vezi și contractul încheiat de Iosif N. cu Smaranda Crețulescu, la 1837 oct. 8, pentru „prefacerea” bis. din Orești (Arh. St. Buc., A. N., CCXCVIII 63). Despre satul O. = Pițigai, vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLV.

⁴⁰ Acad. R. S. România, ms. rom. 227, f. 101.

⁴¹ Vezi și descrierea făcută la 1873 ruinelor orașului, a două biserici, două cruci și rui-nelor schitului Flămînda (Acad. R. S. România, ms. 227, f. 242—243). Vezi și Acad. R. S. România, ms. Bobulescu, Arhiva A 1580, f. 685, unde se reproduce o însemnare de pe o carte a bisericii „domnești” din Orașul de Floci.

⁴² Cu aceste nume, m-rea este amintită de numeroase ori în documente la mijlocul sec. XVII, la: 1652 aug. 25 și oct. 8, 1661 oct. 6, 1664 april. 19, 1665 mart. 22 etc (Arh. St. Buc., m-rea Radu Vodă, XXVII/5, 7 și XXVII/10). În ultimele două doc. i se spune „la Cătun”, iar în penultimul doc. se arată că ctitorii erau moșii Ancăi, fata armășului Gheorghe Portescu din Blagodești, care erau îngropăți la m-re. Dintr-un alt doc. din 1699 mart. 3, rezultă că ctitorii erau Cazan clucer și Arion (ibidem, (ibidem, XXIV/4).

⁴³ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 7.

⁴⁴ La 1662 dec. 1, Petru vel sluger lasă bani să fie acoperită (Arh. St. Buc., m-rea Radu vodă, XXI/19).

⁴⁵ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 112.

⁴⁶ La 1500 april. 26, cind este amintită în documente, Radu cel Mare spune că era „părăsită de la binecinstitorii, sfînrăposații domni, moșii și strămoșii noștri”, ceea ce indică o vechime destul de mare (*Documente*, XIII—XV, p. 268).

Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Lucr. publice, dos. 105/1858, 3673/1877; vezi și planul de clădire a unor dependințe, idem. Min. Instr., dos. 2311/1850. Vezi și catagrafile din: 1810 mai 10, 1838 april. și 1839 sept. 10 (Arh. St. Buc., ep. Argeș, XCV/2, LXX bis. I/5 și LXX bis. 11 și 132); despre „milele” m-rii vezi ibidem, pach. LXX bis. II. Vezi și catastiful de venituri și cheltuieli din 1824 (ibidem, LXX. bis. I/1).

⁴⁷ Vezi și Arh. St. St. Buc., ms. 394, f. 4.

⁴⁸ Despre satul O.-Olt vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLV. La 1875 sunt amintite aci două bis.: O de Sus, 1810 și O. de Jos, 1838 (Acad. R. S. România, ms. 221, f. 116—117).

⁴⁹ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 254 v.—255.

P

PĂCALĂ (acum Plapcea), jud. Olt (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, refăcută de zid 1853).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 87; Anuar 1909, p. 296; AEA, 1929, p. 152.

PĂCALEȘTI — Buzău? (bis. sec. XVII¹).

Indice cronologic nr. 3 ; Documente, indice sec. XVII [sat dispărut].

PĂCIOIU, com. Cosesti — Muscel (bis. Adormirea, 1849—1850, reparată 1896). Anuar 1909, p. 93.

PĂCUIUL LUI SOARE (cetate bizantină din sec. X ale cărei ziduri au fost descoperite prin săpăturile arheologice din ultimii ani).

Nestor I. și P. Diaconu, *Săpăturile arheologice de la Păcuiul lui Soare* (M.C.A., V, p. 587 și urm.); Diaconu P., *Săpăturile de la Păcuiul lui Soare* (M.C.A., VI, p. 653 și urm.); Nicolescu Corina, *Incepiturile artei feudale din țările noastre în lumina ultimelor descoperiri arheologice* (SCIA, 1959, nr. 1, p. 51); Diaconu P., *Kreposti X — XV vv. V. Păcuiul lui Soare v svete arheologiceskikh issledovaniï* („Dacia”, t V, 1961, p. 485—501).

Vilceanu D., *Cu privire la data de început a cetății de la Păcuiul lui Soare, r. Adamclisi* (SCIV, 1963, nr. 1, p. 207—211) [din a doua jumătate a sec. X, legată de recucerirea Dobrogei de către bizantini]; Popa Radu, *Păcuiul lui Soare. O așezare dunăreană cu trăsături urbane în veacurile XIII — XIV* („Studii”, XVII, 1964, nr. 1, p. 107—115); Diaconu Gh., *Cetatea bizantină de pe insula Păcuiul lui Soare* (R. M., 1965, nr. 1, p. 15—19); Vilceanu D., *Cu privire la tehnica de construcție a zidului de incintă al cetății bizantine de la Păcuiul lui Soare (sec. X e.n.)* (SCIV, XVI, 1965, nr. 2, p. 291—303) [Arată că zidul cu „emplecton” este făcut de meșteri bizantini „moștenitori ai tradițiilor constructive din epoca romană”]; Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6)];

Popa R., *La forteresse byzantine (X-e siècle) de Păcuiul lui Soare et ses relations avec l'architecture militaire byzantine, în Premier congrès international d'études balkaniques du Sud-est européen, Resumés des Communications de la délégation roumaine, Moyen âge*, Buc., 1966, p. 42—45; Vilceanu D., *Debarcaderul și problema poziției geografice a cetății bizantine de la Păcuiul lui Soare* (SCIV, t. 18, 1967, nr. 4, p. 593—616); Coteș P. V., *Scurte considerații morfohidrografice asupra ostrovului Păcuiul lui Soare din Balta Ialomiței* (*ibidem*, p. 617—622).

PĂCUREȚI, jud. Prahova (bis. Adormirea, sec. XVIII, refăcută 1807, zugrăvită de Stroc vameș și Moise polcovnic, 1815, reparată 1879). Vezi și Opăriți.

Bauer, p. 138 [bis. sec. XVIII la Păcureți și Ghitioara]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 643 [pisania 1815]; Nicolescu-Păcureți Andrei, *Monografia istorică, economică, statistică, culturală și socială a comunei Păcureți din jud. Prahova. Cu o descriere amănunțită asupra păcurei, privind industria generală a țării. Documente, planuri, facsimile, ilustrațiuni*, Ploiești, 1912, 2233 p. [îndeosebi despre exploatarea petrolului; despre bis. p. 89—98]; Anuar 1909, p. 108.

PĂCURILE² — Buzău.

Indice cronologic nr. 5 [doc.].

PADEA, jud. Dolj (la 1845 bis. de lemn. Sf. Nicolae).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 441 [cat. 1845]; „Oltul”, 1857, p. 96 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1594].

PADES — Gorj (bis. Pogorîrea Sf. Duh, arsă 1821—1822, apoi bis. Sf. Nicolae, 1830; bis. actuală, Sf. Atanasie și Chiril, 1883).

Bauer, p. 223 [fără bis.]; Simionescu D., *Un Ohtoih al lui Bojidar Vucovici la noi și legăturile acestuia cu tipografia românească* (R.I.R., 1933, p. 227—228); Crețeanu R., *Inscriptii* (M.O., 1962, nr. 10—12, p. 704—705) [însemnări pe cărți]; M.O., 1964, nr. 1—2, p. 74; AMO, 1941, p. 524; Anuar 1909, p. 200; *Indice cronologic nr. 5*; *Documente*, indice XIII — XVI și XVII [satul amintit de la 1463 cînd apare în sfatul domnesc Mihai de la Pades]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 400; Stefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

PADINA, vezi Amărăști.

PADINA, jud. Buzău (bis. Sf. Nicolae, 1835, în ruină la 1909; bis. Sf. Ioan, 1837—1838 și crucea Curganului, 1836).

AEB, 1926, p. 25 și 1928 p. 51; Anuar 1909, p. 251; *Documente*, veac. XVI, vol. II, p. 207 [satul amintit la 1536, cînd era al lui Stroe mare spătar].

PADINA, jud. Mehedinți (bis. începutul sec. XIX).

Iorga N., *Studii și doc.*, XI, p. 228 [doc. 1811, bani pentru construirea bisericii]; AMO, 1941, p. 524—525 [biserici noi]; Anuar 1909, p. 200 [bis. din 1820—1821 și 1854—1855]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 503.

PADINA STRUNGII, vezi Peștera Ialomitei.

PĂDUREȚI, com. Balaci, jud. Teleorman (bis. de lemn sec. XVIII, apoi bis. Sf. Nicolae, 1842—1843, în ruină la 1909).

Bauer, p. 172 [P. de Sus și de Jos, cu o bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 68; AEA 1929, p. 92; Anuar 1909, p. 116.

PĂDUREȚI-VÂRSATURA-Prahova (bis. Sf. Vasile).

ACMI, 1942, p. 61 [restaurare].

PĂDUREȚI, com. Scundu, jud. Vilcea (bis. începutul sec. XIX). Vezi și Scundu.

N.V., VII, 1934, nr. 75—76, p. 75 [însemnare clopot, 1833].

PĂDUROIU, jud. Argeș (bis. Sf. Nicolae, 1737, reparată 1892 și Sf. Nicolae — P. din Vale, 1789, reparată 1889, ambele M.).

B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 36 [bis. Cuv. Paraschiva]; Anuar 1909, p. 285; AEA, 1929, p. 60.

SCHITUL LUI PAHOMIE (Pahomnea), vezi Izvorul Frumos.

PAIA-Bătosești — Dolj³ (bis. Sf. Nicolae-Botoșești, 1815, zugrăvită 1823, renovată 1914);

Documente, indice XVI și XVII [satul P. amintit de la 1589, cînd era proprietatea urmașilor boierilor Craiovești]; Bauer, p. 227 [Botoșești, fără bis. și Paia, sat pustiu]; Niculescu H., *Însemnări de pe cărți vechi*, Craiova, 1941, p. 5—22; AMO, 1941, p. 187. Vezi și Botoșești.

PĂIŞANI, com. Stoina, Dolj sau Mehedinți (M bis. Sf. Împărați, 1800 sau 1810? avariată de cutremur la 1940).

Anuar 1969, p. 164; AMO, 1941, p. 268; Popescu, *Învelișurile*, p. 84 [bis. învelită cu coceni].

PAJERA — **TĂRTĂȘEȘTI DE SUS** — Ilfov (M bis. Sf. Nicolae, construită de Mihai Aninoșeanu ieromonahul și Grigore ierodiacon, 1779, reparată 1894).

Ionescu I. D., *Două ctitorii de călugări („Amvonul”)*, XVIII, 1916, nr. 11, p. 330—333); Anuar 1909, p. 70.

PALANCA, com. Urechești — Vrancea (bis. Sf. Nicolae, construită de Toma clucerul, 1840—1841, reparată 1884).

Anuar 1909, p. 266; AEB, 1926, p. 68 și 1928, p. 90; Tărîlă Zosima, *Istoricul m-rii Vărzăresti*, Buc., 1934, p. 86; *Dicț. Rom.*, IV, p. 627.

PALANCA, com. Buda Palanca, jud. Prahova (bis. din 1824 și patru hanuri sec. XIX).

M. Of., 1865, p. 127; C. Rom. 1833, p. 344; Anuar 1909, p. 99 [două biserici noi]; A. Rom., 4 sept., supl. 7 sept. 1857, 5 și 11 april. 1859 [arendarea moșiei Palanga]; *Documente*, indice sec. XVII [Palanca Gherghiții]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 628.

PALANCA (Palanga), jud. Ilfov (bis. Sf. Voievozi — P. Stoenești, sec. XVIII, și bis. din Palanga, 1800—1801).

Anuar 1909, p. 84; Radu G. Ioan, *Biserici din jurul Floreștilor*, p. 109; Pisone B., *Carte de hotărnicie pentru moșia Palanca — Șirbești din districtul Ilfov, plasa Sabaru, proprietate a d-lui Ioan Serachitopolu*, Buc., 1887, 8 p. [se invocă și doc. mai vechi].

PALANCA, com. Amărăști — Vilcea (M bis. de lemn Intrarea în biserică, 1847, reparată 1880, în ruină la 1909; reparată 1958).

Anuar 1909, p. 218.

PALANGA, com. Popești — Palanga, jud. Argeș (M bis. Sf. Nicolae, 1840—1843, reparată 1896).

Anuar 1909, p. 117.

PALEOLOGU, vezi Albești — Paleologu.

PALILULA, com. Bucovăț, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, construită de Pătru boiangiul, hagi Marincea abagiul și Țacu Matei Brașoveanul, 1830, reparată 1872 și 1912). Vezi și Podari.

„Oltenia”, II, 1941, p. 128; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 446 [căt 1845]; Anuar 1909, p. 164; AMO, 1941, p. 267; *Indice cronologic nr. 15* [doc. P. = = Podari]; *Dicț. Rom.*, I, p. 671 [bis. din 1864]).

PALOȘU-Buzău.

A Rom., supl. 2 mart, 23, 25 oct. etc. 1857 [arendarea moșiei].

PĂLTINENI, jud. Buzău (bis. Sf. Paraschiva, sec. XV — XVI (?), refăcută 1872).

Sândulescu-Verna, *Bis. din Păltineni* (G. Ad. Buzău, 17 martie 1929) [istoricul bis. vechi, însemnări]; Anuar 1909, p. 251; AEB, 1926, p. 38 și 1928, p. 62 [bis. de lemn Sf. Gheorghe-Curmătura, 1829—1832]; „Îngerul”, 1937, p. 550 și 553; *Documente*, veac. XVII, vol. II, p. 451 [satul amintit la 1615, cind preotul de aci scrie un zapis].

M-REA PANAGHIA (Adormirea, construită de Mihail clucer ante 1585⁴; fost metoh al m-rii Nucet⁵), fostă în jud. Dâmbovița).

M.C., 1916, p. 209—210 și 231—232 [doc. 1696—1700]; *Indice cronologic nr. 23* [doc.]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 39—40 [doc. 1692]; *Documente*, XVI — XVII (indice); Iorga N. *Studii și doc.*, XV, p. 363; idem, *Inscripții*, II, p. 277; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 263—264, 290—291 și 310 [doc.]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 33; Gheorghiu Aurel I, *Două locașuri sfinte din trecut m-reia Panaghia și schitul Lăculețe* (B.O.R., LXXXI, 1963,

nr. 11—12, p. 1204—1211 și 1217—1222) [despre ctitori; în anexă 6 doc. după *Documente* și I. C. Filitti]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 147.

SCHITUL PANAGHIA-SĂLCUȚA⁶ (Adormirea, sec. XVI (?)) refăcut de Paisie monah sec. XVII⁷; fost metoh al ep. Rîmnic; dispărut la începutul sec. XIX), com. Panaghia, jud. Dolj. Vezi și Sălcuța.

Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 274 [capelă]; Donat, *Fundațiile*, p. 69; Crețeanu R., *Schituri ștene necunoscute* (M.O., 1963, nr. 1—2, p. 38—42) [istoric] și 63—67 [8 documente, 1668—1815].

PANAGHIA DE SUS, jud. Dolj (bis. Nașterea Precistii, 1805—1815⁸, construită de Dumitru Urdăreanu și locuitorii).

„Oltenia”, II, 1941, p. 126; Anuar 1909, p. 164 [bis. de lemn în stare foarte real]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 447 [cat. 1845, Panaghiile].

PĂNĂTĂU, jud. Buzău (bis. de lemn Sf. Apostoli, 1848—1851 și cruce din 1790 în fața bisericii). Vezi și schitul Begu și Plăisor.

Anuar 1909, p. 251; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1515]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 651.

PANDURI — FRUMUȘICA — Ialomița (bis. Adormirea, 1816—1817, reparată 1900).

Anuar 1909, p. 61; *Dicț. Rom.*, IV, p. 632.

PĂNGĂLEȘTI-Vlașca (crucea Țiganului, sec. XVIII).

Zăgănescu R., *Carte de hotărnicie a moșiei Păngălești din jud. Vlașca plasa Călugăreni*, com. Păngălești, proprietate a d-lor Em. și Maria Pangal, Buc., 1895, 36 p. + 1 plan. [se rezumă și reproduc doc. vechi în care a amintită Crucea Țiganului]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 653 [moșie].

PANTAZI, vezi Lungulețu.

PANTAZI, com. Dîrvari, jud. Prahova (bis. Sf. Trei Ierarhi, 1812, reparată 1896).

Anuar 1909, p. 102; *Dicț. Rom.*, IV, p. 632 [moșie].

PAPA, com. Cucuți jud. Teleorman (bis. Sf. Gheorghe, 1846—1847, reparată 1898).

Anuar 1909, p. 123; *Dicț. Rom.*, IV, p. 634.

PAPATU, vezi Timna.

PĂPENI-Ialomița (dispărut).

Indice cronologic nr. 20 [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [sat dispărut].

PĂPEȘTI, com. Sovarna de Jos, jud. Mehedinți, (bis. Intrarea în biserică, 1831).

Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 305) [însemnări]; Idem, *Noi completări la inscripțiile din bisericile de lemn din r. Baia de Aramă* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 71 și 76).

M SCHITUL PĂPUȘA (Eleonul, Sf. Grigore Decapolitul, făcut de boierii Craiovești, sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI?), refăcut de Stefan egumenul m-rii Bistrița, 1711—1712; fost metoh al m-rii Bistrița), com. Costești, satul Bistrița, jud. Vilcea.

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 32 [pisania, 1712]⁹; C. Ad., 1905, nr. 14; Odobescu, Al., *Schiturile și metoasele m-rii Bistrița* (BCMI, I, 1908, p. 103), [pisania 1712, pomelnic]; și în „Bul. instr. publice”, 1865—1866, p. 137—143; Iorga N., *Const. Brâncoveanu*, p. 185 [foto pisanie]; Sacerdoteanu A., *Inscripții și însemnări din Costești-Vilcea* (BCMI, 1935, p. 106) [însemnări 1743 1772 etc.]; Bălășel T., *Un manuscris din 1800 al lui Dionisie Eclesiarhul* (A.O., XV, 1936, p. 364—372) [pomelnicul schitului Păpușa de pe muntele Eleon]; A.C., 1868, p. 24; Pelimon Al., *Impresiuni de călătorie*, p. 155; *Dicț. Rom.*, IV,

p. 654 [două schituri, unul între m-rile Bistrița și Arnota și al doilea lîngă Bistrița, la Costești, inscripții]; *Dicț. Vilcea*, p. 313;

Balș G., *Influences arménienes*; Meteș, *Zugravi* (indice); Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, XXVI, 1933, p. 58) [inscripții, descriere]; Golescu M., *Roata lumii* (R.I.R., 1934, p. 297—300); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 68, pl. CLXXVI — CLXXIX); Donat, *Fundațiile*, p. 64; Răuțu, *Monografia*, p. 38; Rașeu, *Mănăstirile*, p. 16; AMO, 1941, p. 756; Popescu, *Învelișurile*, p. 45—46; Bălașa D., preot, *Skitul Păpușa* (I.E.E.R.A., V, 1949, oct., p. 34—37) [despre resturile unei fundații din sec. XVI]; Brătulescu V., *Zugravul cîntăreț Gheorghe-Gherontie* (M.O., 1962, nr. 1—2, p. 27); Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 49, 50, 54.

PARAPANI, vezi Arsache.

SCHITUL PARÂMNA, vezi Peleticu.

PĂRĂUȘANI, com. Tina, jud. Vilcea (M bis. de lemn Sf. Voievozi, 1798). **PARDOȘI**, jud. Buzău (bis. de lemn St. Voievozi, 1821).

AEB, 1926, p. 64 și 1928, p. 82; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 43 passim.

PAREPA (Inotești sau Inoteasca)¹⁰, jud. Prahova (M bis. Schimbarea la față — P. Rușani, sec. XVIII, reparată 1884, 1939 și 1950).

R.I., 1916, p. 198—200 [hotărnicie din 1765, din care rezultă că satul și-a luat numele de la Parepa postelnicul]; *Indice cronologic nr. 11*; Anuar 1909, p. 108; ACMI, 1943, p. 68 [restaurare]; A. Rom., 11 sept., supl. 18 sept. 23 sept. 1857 [arendarea moșiei]; Oneanu Andrei și Cordea G. N., *Carte de hotărnicie pentru moșile Degerăti, Baba — Sima și Parepa (Dîmboviceanca) proprietăți ale d-lui P. S. Aurelian, din jud. Prahova, plasa Cricov, com. Parepa și Fulga*, Buc., 1938, 20 p. [Se rezumă doc. ref. la Parepa = Inotești].

PARIȘEȘTI, com. Crevenicu, jud. Teleorman (fost Vlașca).

Constantinescu N. A., *Inscripții* (S.O.V., 1920, p. 174) și în vol. *Lui I. Bianu Amintire*, p. 41.

SCHITUL PĂROAIA, vezi Bărbătești.

PĂROȘI, com. Leleasca-Olt (fost Argeș) (bis. de lemn. sec. XVIII, circa 1771 — data unei însemnări sau 1787 ?¹¹ și M bis. de zid Adormirea — P. Mijlocu, construită de popa Gheorghe și Badea, 1807—1817, reparată 1882). Vezi și Mijlocu.

Bauer, p. 184 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Arges*, p. 41; B.O.R., 1921, p. 683 [la 1808 două bis. de lemn și una de zid]; Balș G., *Bis. de lemn din Păroși* (BCMI, VIII, 1915, p. 124—125) [descriere, foto]; Anuar 1909, p. 302; *Documente*, veac. XVI, p. 52 [satul amintit la 1509].

PĂRUL (Părul Rotund = Viespari¹²) — Teleorman (bis. de lemn la începutul sec. XIX; bis. Sf. Nicolae — P. Rotund, 1840).

B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Anuar, 1909, p. 122; *Dicț. Rom.*, IV, p. 656 [cătun].

M M-MREA PASĂREA (bis. mare, Sf. Treime, construită de arhimandritul Timofei de la Cernica la 1813, dărâmată de cutremur la 1838, reclădită 1846—1847 de arhimandritul Calinic al m-rii Cernica; bis. din cimitir, construită de același Calinic la 1834—1838; împodobită de Meletina stareță și Manole cojocaru; trapeza din 1827; clădirile m-rii reparate la 1847), satul Pasărea, com. Brănești, jud. Ilfov.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 17*, Buc., 1950 [203 doc., 1632—1865]; Iorga, *Inscripții*, f. I, p. 73; „Biserica”, II, 1863, nr. 3, p. 15—16; M. Of., 1864, p. 302 [listă de proprietăți]; *Monumente istorice*, II, p. 243 [reparațiile 1864, p. 302 [listă de proprietăți]; *Monumente istorice*, II, p. 243 al necesare]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 639 [scurt istoric]¹³; Bachelin Leo, *Les caloyers*

roumaines, Paris, 1890, 39 p.; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 206 [descriere]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 152—154;

Stănoiu D., *M-rea Pasărea*, Buc., 1926, 32 p. [istoric, descriere, avere]; (recenzie lui N. Iorga, R.I., 1926, p. 274); Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 135—136 [pisanie]; Iordan Al., *La Pasărea („Mișcarea”*, XXV, 1932, nr. 522, p. 1—2) [istoric, descriere]; Brătulescu, *Ilfov*, p. 16; Brătulescu V., *Zugravi de biserici din sec. XVIII — XIX* (G.B., 1959, p. 278); Drăghiceanu, *Catalogul* (indice); Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 109—110. PĂSĂREȘTI, vezi Igoiu.

PĂSCULEȘTI — Teleorman (bis. ante 1833)¹⁴.

PĂTÎRLAGELE, jud. Buzău¹⁵ (bis. familiei Cîndescu, sec. XVII¹⁶, și casele aceleiași familii, dispărute; apoi bis. de lemn pe temelie de zid Sf. Dumitru, 1835—1836 și bis. Sf. Dumitru — P. de Jos, 1820—1821). Vezi și Mătești.

Lecca, *Familiiile boierești*, p. 127—129 [fam. Cîndescu]; Anuar 1909, p. 251; AEB, 1926, p. 38, 1928, p. 62. „Îngerul”, 1937, p. 550; *Indice cronologic nr. 3, 6, 15* [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la <1523—1528>].

M SCHITUL PĂTROAIA (Adormirea, bis. începută de Pîrvu Cantacuzino mare stolnic, 1691—1693, terminată, după moartea sa, de ginerele său, Radu Greceanu fost mare agă¹⁷, 1715; reparată după 1802¹⁸ și la 1861; restaurată în exterior 1930, pictată 1958; în clădirile schitului a existat o școală în sec. XVIII; fost metoh al mitropoliei; acum bis. din Pătroaia din Vale, jud. Argeș; și cruce din 1650? și o alta a lui Constantin căpitanul, 1767—1768).

Documente agrare, p. 455, 722, 783, 874, 903 [sat al mitropoliei]; *Indice cronologic nr. 1, Mitrop. Tării Românești*, Buc., 1961 (indice) [f. multe doc.]; B.O.R., 1875—1876, p. 633 [descriere case și biserică, despre școală, 1746; și despre „cetatea tătarilor”]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 76; Mihordea V., *Un colaborator al lui Constantin Mavrocordat la desființarea româniei : mitropolitul Neofit (1738—1753)* (B.O.R., LXXXIII, 1965, nr. 7—8, p. 715—734) [În anexă 5 doc., 1746—1794, despre școală de la Pătroaia];

Răuțescu I., *Metoașele mitropoliei sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R. L., III, 1931, nr. 3, p. 180—181) [la 1819]; M. Of., 1861, p. 485—489 și 842 [proiect amănunțit pentru reconstruirea schitului și restaurarea bisericii; descrierea schitului și a lucrărilor necesare]; A.C., 1868, p. 24; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 87; Anuar 1909, p. 50—51;

Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 98—99, pl. CDLXV—CDLXXII); Idem, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 47, 52 pl. XXX); Deleta G., *Schitul Pătroaia — D-ța*, teză de licență Inst. teologic Buc., 1939; M.O., 1959, nr. 5—6, p. 368—369 [crucea, descriere, inscripție];

M.C., 1914, p. 35—36 [doc. 1746 despre școală]; Brătulescu Victor, *Inscripții și însemnări documentare la bisericile din raionul Găești* (G.B., 1964, nr. 3—4, p. 368—375) [descriere, inscripții]; Diaconescu Gh. Ilie, preot, *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 3—4, p. 284—287) [descriere, pisanie, însemnări pe cărți, fără să amintească de articolul precedent]; Diaconescu G. Ilie, preot, *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 5—6, p. 483) [inscripțiile celor două cruci];

PATRU FRATI, jud. Ilfov (fost Ialomița) (bis. Sf. Nicolae, construită de Joița Văcărescu, 1846, reparată 1870)¹⁹.

Bauer, p. 139 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 63; *Dicț. Rom.*, IV, p. 641. SCHITUL PĂTRUNSA (Sf. Paraschiva și Sf. Nicolae, construit probabil de Barbu Craiovescu?; refăcut de episcopul Clement, 1735—1749, (?))

, zugrăvit 1806, refăcut 1840²⁰ și 1935—1936), com. Bărbătești, jud. Vîlcea.

Giurescu, *Principatele române*, p. 285; *Episcopia Rimnic*, p. 137; Donat, *Fundațiile*, p. 64; Răuțu, *Monografia*, p. 103 și 107; AMO, 1941, p. 859; Vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 49—50 [din AMO]; Vartolomeu diacul, *Schitul Pahomie* (M.O., VIII, 1956, nr. 10—12, p. 634—637) [istoric]; C.L. 1934, p. 675—676 [descriere Al. Odobescu, 1860]; C. Ad., 1 nov. 1904; Bălașa D., preot, *Schitul Pătrunsa* (I.E.E.R.A., V, 1949, aug.—sept., p. 19—22); Păcurariu Mircea, *Episcopul Climent al Rimnicului (1735—1748)* (M.O., 1965, nr. 1—2, p. 39) [scurt istoric și bibliografie].

PĂTULE, jud. Mehedinți²¹ (bis. de lemn Sf. Nicolae, ruinată la sfîrșitul sec. XIX).

A.G.R., 10 ian. 1865 [arendarea moșiei, a lui G. Știrbei]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 662; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 157; Anuar 1909, p. 200; AMO, 1941, p. 536—537 [bis, din 1883 și 1904]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 524—526.

PĂULEASCA, com. Frumoasa, jud. Teleorman (bis. Adormirea, 1805—1806, reparată 1861).

Anuar 1909, p. 120; *Indice cronologic nr. 12* [doc., Păulești]; *Dicț. Rom.*, IV., p. 663 [cătun].

PĂULEȘTI, jud. Prahova²².

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1587]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 663.

PĂUNEȘTI, vezi Roești.

PĂUNEȘTI — Godeanu — Mehedinți (bis. de lemn Sf. Dumitru, 1838, reparată radical 1884).

AMO, 1941, p. 491; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 543.

SCHITUL PĂUȘA (schitul de sub muntele cel mare al Coziei, Sf. Arhangheli, mijlocul sec. XVII²³, refăcut 1854—1857).

Popescu-Cilieni, *Schituri oltene necunoscute* (M.O., VIII, 1956, nr. 1—3, p. 122) [doc. din 1676]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 79; X A, p. 150; B.O.R., 1921, p. 686 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 11 și XIII; AEA, 1929, p. 105; Brătulescu V., *Comunicări* (BCMI, 1933, p. 90—91) [descriere, pictură și inscripții, Păpușa-Argeș]; Urîtescu Gr., *M-rea Stânișoara*, Buc., 1943, p. 31—35; Brătulescu, *Călimănești*, p. 40—41 [pisanie, descriere]; Anuar 1909, p. 283.

PĂUȘEȘTI — **MĂGLAȘI**, jud. Vîlcea (bis. Sf. Nicolae, construită de preotul Ioan, jupan Constantin și alții 1778, bis. Sf. Ingeri — Vlăduceni, 1704, zugrăvită 1844 și Sf. Împărați — Vlăduceni, 1744, construită de jupin C-tin Mihalache și Onisifor monahul, refăcută 1894). Vezi și Chiciura și Coasta.

Grecceanu, *Genealogii*, II, p. 7 [doc. 1623]; Răuțu, *Monografia*, p. 99; Drăghiceanu V., *Bis. din Păușești-Măglași* (ACMI, 1915, p. 93—98) [descriere, foto picturi]; Idem, *Comunicări* (BCMI, XVII, 1924, p. 192) [pisanie 1778²⁴]; Bulat T.G., *Inscriptii* (A.O., II, 1923, p. 390); BCMI, XXVI, 1933, p. 135—136; Petrescu Al., *Bis. Vlăduceni-Vîlcea* (B.O.R., XXVII, 1903—1904, p. 812—821) [istoric, pomelnic, inscripții]; Ghica-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 57, pl. LVIII — LXII, DCV); Idem, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 52, pl. XXIX); Popescu Victor G., *Bisericile din Păușești-Măglași Vîlcea*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., 1936; Popescu, *Biserici*, p. 64; AMO, 1941, p. 750—751; Anuar 1909, p. 227 [bis. din 1833—1837] și p. 234; Petroșanu Dragoș, *Cîteva acte vechi din Păușești-Măglași („Oltenia”*, II, 1941, nr. 10, p. 141—146) [1808—1850]; *Indice cronologic nr. 4* [doc.].

PĂUȘEȘTI DE OTĂSĂU, jud. Vîlcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Voevozi, 1777, făcută de popa Lazăr și Radu Avramescu, reclădită 1890 și Sf. Nicolae-Tilvici, construită de Dumitache Genuneanu și alții 1833²⁵, construită de zid 1900).

Popescu, *Biserici*, p. 79—80; Anuar 1909, p. 227; AMO, 1941, p. 751; *Indice cronologic nr. 11, 13* [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul P. amintit de la 1453].

PAZARLIA, jud. Constanța.

Grigoraș Gheorghe, preot, *Parohia (comuna) Pazarlia din jud. Constanța* 1909, 39 p.; *Dicț. Rom.*, IV, p. 641—642.

PELETICU²⁶, com. Dealul Lung, Vrancea (bis. de lemn Sf. Ioan, 1842—1844; schitul Peleticul, construit de popa Fătu, sfîrșitul sec. XVII²⁷ și schitul Părămna, ante 1686²⁸).

G.B., 1963, nr. 11—12, p. 1047—1048 [doc. 1717, schitul Peleticu]; Anuar 1909, p. 263 [bis. din 1842—1844]; AEB, 1926, p. 64 și 1928, p. 87; Constantinescu Horia, preot, Bis. fostei m-ri din Rm. Sărăt (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 50) [istoricul schitului Peleticu, fost metoh al m-rii Rm. Sărăt]; *Indice cronologic nr. 19* [doc. și despre schit].

PEREȘTI, com. Ciocadia, jud. Gorj (M bis. de lemn Intrarea în biserică, datare incertă, 1790 sau 1820?, construită de Trocan căpitanul și Ioan Perescu; mutată ulterior pe locul actual; în stare rea la 1909; M cruce de piatră din 1831).

„Renașterea”, 1944, p. 358 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 171; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 410; *Dicț. Rom.*, IV, p. 675 [cătun].

PERETU, jud. Olt (bis. Sf. Nicolae, 1805)²⁹. Vezi și următorul.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 32 [bis. de lemn]; AEA, 1929, p. 131; Golescu M., *O fabulă a lui Esop trecută în iconografia religioasă* (BCMI, 1934, p. 72); BCMI, 1940, p. 65; Anuar 1909, p. 298.

PERETU, jud. Teleorman³⁰ (bis. Sf. Gheorghe, 1843, în ruină la 1909).

Documente agrare, p. 700 [doc. 1784, satul lui Paraschiva cămărașul]; Anuar 1909, p. 123; *Dicț. Rom.*, IV, p. 675—676.

PERIETI (Fundeni)³¹ — Ialomița (bis. Sf. Nicolae, 1780—1783, reparată 1848 și bis. Adormirea, 1796—1800³²).

Bauer, p. 140 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 64; Lapedatu, *Catagrafia* p. 45; *Indice cronologic nr. 1* [P.-Brăila] și 20 [P.-Ialomița]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 678

PERIETI, jud. Olt (bis. Sf. Nicolae, de lemn pe temelie de zid, construită de Andrei și Dumitru Căldărușe și alții 1822, zugrăvită 1856, învelită 1868, refăcută 1903). Vezi și Mierlești³³.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 88 [la 1824 și bis. Sf. Vasile — P. de Jos]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 86 [la 1845 bis. Sf. Nicolae]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 679 [pisania, 1868]; Anuar 1909, p. 302; *Notițe din Perieti* („I. Neculce”, IV, 1924, p. 288—289); AEA, 1929, p. 132; Stăncescu Marin, *Bisericile de pe Valea Iminogului din jud. Olt.*, teză de licență, Inst. teologic Buc., 1935, ms. 723, f. 21—22, 44—45 [inscripții]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1600].

PERII RÎIOSI — Teleorman (bis. Sf. Nicolae, 1842, reparată 1887, în stare rea la 1909).

Anuar 1909, p. 123; *Dicț. Rom.*, IV, p. 677.

PERIŞ, jud. Ilfov.

Documente, indice XVI și XVII (satul amintit de la 1579]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 207 [doc. 1719].

PERIŞANI, jud. Vîlcea (fost Argeș) (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1797—1799, reparată 1892).

Anuar 1909, p. 285—286; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 13; *Documente*, indice XVII [satul amintit la 1604].

PERISORU, jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Voievozi, ante 1845).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 435 [cat. 1845]; *Documente agrare*, p. 488, 756; Plopșor C. N., *Un pistornic slavon* („Oltenia”, II, 1941, p. 75) [descoperit la Perișor]; *Indice cronologic nr. 7*; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1573, cînd era pe jumătate al lui Ștefan fost mare clucer]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 680 [bis. din 1862].

M-REA PERIVOLI, vezi Cornetu.

PERŞINARI, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Ioan Botezătorul, 1792—1794³⁴).

Anuar 1909, p. 51; A. Rom., 1858 oct. 8 [arendarea moșiei]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 152—153 [doc. 1646—1799]; *Documente agrare*, p. 590 [sat al m-rii Nucet.].

PESTRITA, com. Comănesti-Mehedinți (bis. de lemn Adormirea, 1812—1814, reparată 1906).

Anuar 1909, p. 192.

PEŞTEANA, com. Fărcăsești, jud. Gorj (M bis. Sf. Nicolae, sec. XVIII, ante 1720?; bis. de lemn Sf. Ioan, 1820).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1562]; (în jud. Gorj sînt trecute două sate P.: unul în r. Baia de Aramă, altul r. Tg. Jiu); *Doc. relații agrare*, I, p. 290 [doc. din 1720, amintind bis. din P.—Gorj?]; Bauer, p. 213 [bis. sec. XVIII]; și 220; Anuar 1909, p. 180 [două bis. de lemn, Sf. Nicolae, noi] și p. 186 [bis. de lemn Sf. Ioan — P. de Jos, 1820]; A. Rom. 3, 10 aug. 1857 și urm. [arendarea moșiei, cu han]; vezi și AGR., 16 oct. 1864; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 212—213 [P. de Jos]; Idem, *Documente slavo-române* (indice).

PEŞTEANA — GLĂVILE — Vîlcea (bis. Sf. Voievozi, construită de preoții Radu și Constantin și de Ion dogarul, 1848). (În Vîlcea e un sat Pesceana).

Dicț. Rom., IV, p. 684 [pisanie, 1848]; AMO, 1941, p. 735; *Documente*, indice, XVI și XVII [satul P. amintit de la 1526, cînd era proprietate moșenească].

PEŞTENUȚA, vezi Zegujani.

SCHITUL PEŞTERA BISTRITÉI, vezi Bistrița.

SCHITUL PEŞTERA DÎMBOVIȚEI (Obîrșia Dîmboviței, Sf. Ioan, sec. XVIII)³⁵.

A.P., XII, 1843, p. 449; Giurescu C., *Principatele române*, p. 225 [la 1835 schitul Peștera-Dîmbovița]; Antoniu Al., *Album*, partea I, p. 35; Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 135; Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 111.

SCHITUL PEŞTERA sau OBÎRȘIA IALOMIȚEI — Prahova (Sf. Apostoli, sec. XVIII³⁶, ars 1818, reclădit de preotul Gheorghe, Ion Baltag și ieromonahul Gherontie din Pietroșița, 1819, ars 1940, refăcut 1940—1942).

Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 323; A.C., 1868, p. 12; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 87; Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 91; Popescu M., *Schitul Peștera* (A.L., IX, s. II, nr. 492, 11 mai 1930, p. 5); Remus Ilie, *Schitul de la Peștera Ialomiței* (G.B., XIII, 1954, p. 173); L.A.R., 1903, p. 347 [foto]; Brătulescu Victor, *Inscripții, însemnări și acte privind schitul Peștera de la Obîrșia Ialomiței* (G.B., 1964, nr. 5—6, p. 509—532) [despre drumurile de acces la schit, istoric, descriere, legenda întemeierii, documente, 1819—1866, inscripții]; „Telegraful român”, 18/31 ian. 1903 [descriere].

PEŞTIŞANI, jud. Gorj (bis. de lemn pe temelie de piatră Sf. Paraschiva — Pistrîta, construită de preotii Alexandru și Roman, 1735; bis. Cuv. Paraschiva — Suseni, 1856, reparată 1904 și 1923³⁷). Vezi și Boașca, schitul Ploștina Drăgoeștilor, Gureni și Hobița.

*Indice cronologic nr. 22 [doc.]; Documente, indice XIII — XVI și XVII [satul amintit de la 1451 cînd era proprietatea lui Barbu cu fiili săi]; Ștefulescu, *Strîmba*, p. 71—72 [doc. 1622]; Bauer, p. 216 [două bis. sec. XVIII]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 268—271 [doc. despre sat, icoană 1735]; „Renașterea”, 1945, p. 375—376 [la 1840 două bis. de lemn; Sf. Paraschiva, 1735 și Sf. Gheorghe, 1727];*

Popescu G., *Monografia com. rurale Peștișani, plasa Ocolu — Vîlcan, jud. Gorjiu*, Buc., 1904, 19 p.; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 325 [descriere case]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 641—642; AMO, 1941, p. 384 [bis. Sf. Paraschiva, de lemn, 1856 și Sf. Gheorghe, 1904]; Anuar 1909, p. 180; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

PETICEI, com. Alimpești, jud. Gorj (M bis. de lemn pe temelie de piatră Sf. Voievozi, construită de preotul Constantin Petecel și Ion Ispir 1750, refăcută 1938 și cruce în curtea bisericii din 1790—1791).

M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 408; AMO, 1941, p. 358; Anuar 1909, p. 176 [bis. de lemn în stare rea].

PETRA, vezi Podul Grosului.

PETRACHEȘTI, com. Niculești, jud. Buzău (M bis. Sf. Apostoli, începutul sec. XIX³⁸, c. 1801, altarul zugrăvit la 1842 de Const. Tocilescu).

„Ingerul”, 1937, p. 552; Constantinescu N.A., *Bis. din Petrăchești, com. Niculești-Buzău* („Îngerul”, 1941, nr. 5—6, p. 383); Potlogea I., *Bis. din Lapos* (*ibidem*, nr. 7—12, p. 506); Constantinescu N. A., *Monumente buzoene*, p. 51 [pisania]; Tudor Sandu, *Biserici de pe Valea Slănicului*, p. 115; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 43 [bis. din 1801].

PETRĂCHIOAIA, com. Creața Leșile, jud. Ilfov (bis. Adormirea, construită de stolnicul Petrache Arion, 1815, aproape ruinată la 1909), reparată 1952).

Brătulescu, V., *Zugravi de biserici din sec. XVIII — XIX* (G.B., 1959, p. 275—276); Anuar 1909, p. 81; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 653).

PETRENI, vezi Pietreni.

PETREȘTI-BALOTEAȘTI-ILFOV (bis. Sf. Ingeri, construită de Scarlat și Bălașa Petrescu, 1820, refăcută de fiul lor Alexandru, 1869, reparată 1906—1909). Vezi și Preoțești.

Brătulescu, *Ilfov*, p. 33; Anuar 1909, p. 68.

PETREȘTI — Gorj (urme de bis. la 1874³⁹).

Bauer, p. 211 [bis. sec. XVIII, P. de Jos] și 212 [Petrești]; AMO, 1941 p. 384 [bis. Sf. Dumitru și Sf. Toma, 1891]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 690 [bis. din 1738 și 1795]; Anuar 1909, p. 180 [bis. din 1816, P de Sus și 1891 — P de Jos]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1504]; (în jud. Gorj sînt trecute trei sate cu numele Petrești în fostele raioane Novaci, Gilort și Tg. Jiu); Glogoveanu Maria, *Contribuții la istoria Tismanei* (R. I., 1927, p. 377—378) [doc. 1743, satul P. de Jos dat m-rii]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 93—95 [Petrești] și 347—350 [P. de Jos, două sate]; Idem, *Documente slavo-române* (indice); Idem, *Strîmba*, p. 84—87 [doc. 1648].

PETREȘTI-VLAȘCA (bis. Sf. Treime, Adormirea și Sf. Nicolae, construită de căminăreasa Ruxandra Mavrodin și serdarul Nicolae Brătescu, 1840—1842, reparată 1896)⁴⁰.

Bauer, p. 165 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 136; *Documente*, indice XVI și XVII [localizare probabilă].

PETREȘTI, jud. Dîmbovița⁴¹ (la 1810 bis. de lemn Adormirea și han „nem-tesc” sec. XIX).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 91—92 și 93—94 și *Indreptări*, p. 8; V. Rom., 1851, p. 68; Anuar 1909, p. 51 [bis. nouă]

PETRICHIOAIA, vezi Petrâchioaia.

PETROȘANI, vezi Pietroșani

PIATRA, jud. Olt.

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1592, cind era în parte al jupanitei Neacșa și al flului său]; A. Rom., 20, 23 nov. și 4 dec. 1857 [arenada moșiei].

PIATRA, jud. Teleorman.

B.C.I., XI, 1932, p. 17—18 [doc. 1730]; A.G.R., 13 nov. 1864 [arendarea moșiei].

PIATRA, com. Brăduleț, jud. Argeș (bis. de lemn Sf. Serghei și Vacho, construită de enoriași la începutul sec. XIX).

B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 18; *Dicț. Rom.*, IV, p. 695 [bis. veche]; Anuar 1909, p. 280 [bis. de lemn Sf. Ingeri, 1821—1825].

PIATRA-Romanăți (două hanuri, sec. XIX și bis. Sf. Nicolae, construită de Elena Brătășanu 1839, pe locul uneia de lemn).

Bauer, p. 196 [bis. sec. XVIII]; V. Rom., 1850, p. 340 și suppl. 19 ian. 1852; „Renașterea”, 1944, p. 164 [catagr. 1840] și p. 165 [alte două bis. de lemn: Sf. Nicolae-P. de Sus, 1760 și Sf. Nicolae-P. de Jos, 1740]; Anuar 1909, p. 214 [bis. din 1844—1846]; *Monografia jud. Romanăți*, p. 442; AER, 1921—1925, p. 555; M.O. 1965, nr. 3—4, p. 291 [la 1845 bis. de zid Sf. Dimitrie — P. de Sus, bis. de lemn Sf. Nicolae — mah. de jos și bis. de zid Adormirea — cart. Piatra]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 694—695.

SCHITUL PIATRA, vezi m-rea Cozia Veche (la m-rea Cozia).

PIATRA ALBĂ, vezi Cernetă.

PIATRA EPII-RUNCU (acum Piatra), jud. Dîmbovița (M bis. Adormirea și Sf. Ignatie, construită de logofătul Șerbu Popescu din Pietroșita și tatăl său, logofătul Ion Popescu, 1844—1845)⁴². Vezi și Runcu.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 15—16 [bis. de lemn Sf. Nicolae]; Anuar 1909, p. 53.

SCHITUL DE SUB PIATRĂ, vezi Izvorul Frumos (Pahomnea)

PICIOR DE MUNTE, jud. Dîmbovița (bis. de lemn ante 1810).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*; Anuar 1909, p. 51.

PICLELE, com. Berca, jud. Buzău (bis. Sf. Voievozi, 1694? reparată 1887, în ruină la 1909 și bis. Sf. Nicolae, 1817). Vezi și Glodu.

Anuar 1909, p. 251; AEB, 1926, p. 25 și 1928, p. 69; *Hotărnicia moșiei Piclele și Urlătorii-Berca, din jud. Buzău, plasa Pîrscov*, 1897, 27 p. [se invocă și doc. vechi]; *Indice cronologic nr. 3,5 și 19* [Piclele și Picleni]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1515].

PIELEA-Vlașca (bis. ante 1833)⁴³.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 4 [originea numelui]

PIELEA, vezi Groșeni-Pielea

PIELEȘTI, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae începutul sec. XIX, apoi bis. Sf. Voievozi, 1859—1862). Vezi și Lăcrița.

Fotino G., *Documente oltene. Din proceșele moșiei Pielești* (A.O., 1927, p. 203—205) [doc. din 1814]; „Oltenia”, XI, 1944, p. 101—102 [cat. 1831]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 452 [la 1845 P. de Sus și de Jos]; *Dicț. Rom.*, IV, p.

703—704 [pisania, 1862]; Anuar 1909, p. 164 [și bis. Adormirea — Richitoaia, de lemn, ruinată]; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 62). **PIEPTANI**, com. Cîlnicu, jud. Gorj. (M bis. de lemn Sf. Vasile, începutul sec. XIX, 1810 sau 1815, pictura în pridvor din 1881).

Anuar 1909, p. 178; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 640.

PIETREȘTI-Teleorman. Vezi și Petrești-Vlașca.

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 10 [doc. 1659], 164 [doc. 1696].

PIERSICA (Dor Mărunt) jud. Ialomița (bis. Sf. Împărați-Piersica, 1802—1803, reparată 1821, 1867, 1904).

Anuar 1909, p. 58; Lehliu Grig., *Carte de hotărnicie a moșiei Piersica-Mierlari ce-i zice și Dor Mărunt, din jud. Ialomița, proprietatea Eforiei Spitalelor Civile din București*, Buc., 1891, 15 p. [se rezumă numeroase doc. vechi]; *Indice cronologic nr. 18 și 23* [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul P. amintit de la <1595>, cînd era în parte al lui Stoica vîstierul].

PIETRARI, jud. Dîmbovița (bis. sec. XVIII, apoi bis. Sf. Ioan, Sf. Apostoli și Sf. Nicolae, construită de Nicolae Papadat, preotul Antofie și Ion Bănescu, 1832—1841⁴⁴; și cruce de piatră din sec. XVIII).

Documente agrare, p. 183—184 [doc. 1700, despre proprietarii satului]; B.O.R., III, 1876—1877, p. 11 [însemnare 1746, bis. și case de piatră]; Bauer, p. 159 [bis. de piatră]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 23 [la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae]; Anuar 1909, p. 51 [bis. nouă]; Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 42 [casă]; *Indice cronologic nr. 15* [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1542, cînd era în parte al lui Dragul clucer].

1.1 **SCHITUL PIETRARI**, jud. Vilcea (construit de episcopul Clement al Rîmnicului, 1742—1744⁴⁵, reparat 1880, 1911 și 1934; fost metoh al episcopiei de Rîmnic din 1747), com. Pietrarii de Jos, jud. Vilcea. Vezi și următorul.

Sacru doțeanu A., *Acte referitoare la comuna Pietrarii, plasa Govora, jud. Vilcea* (A.O., 1930, p. 39—42) [1764—1850]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 705 [pisania, 1728?]; Răuțu, *Monografia*, p. 102—103; Dumitrescu Al. T., *Actele Pietrarilor din Vilcea* (R.I.A.F., X, 1909, p. 324—328) [și despre biserică]; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, VIII, 1915, p. 48); *Episcopia Rîmnic*, p. 137, 402—406; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1933, p. 52—53) [inscripții, descriere sumară]; Donat, *Fundațiile*, p. 64—65; Popescu, *Biserici*, p. 32—33; AMO, 1941, p. 753—754; Năsturel P. S., *Fostul schit Buna Vestire din Pietrarii de Jos* (M.O., 1955, nr. 3—4, p. 205—210) [istoric, inscripții⁴⁶, listă de cărți]; Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 48 [casă]; Anuar 1909, p. 228; Păcurariu Mircea, *Episcopul Clement al Rîmnicului (1735—1748)* (M.O., 1965, nr. 1—2, p. 38—39) [inscripție, descriere sumară și bibliografie].

PIETRARII DE JOS, jud. Vilcea (la 1840, două bis. de lemn; Sf. Nicolae, 1737 și Sf. Nicolae-Cârpeniș, 1810; una din ele M; și casele episcopului Clement). Vezi și precedentul.

Bauer, p. 201 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 32—33; Anuar 1909, p. 228; AMO, 1941, p. 753—754; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1933, p. 65) [descriere casă].

PIETRARII DE SUS, com. Pietrari, jud. Vilcea (la 1850 bis. de lemn. Sf. Paraschiva — Motesti, construită de Clement episcopul, 1737—1749).

Bauer, p. 201 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 33; AMO, 1941, p. 755; Anuar 1909, p. 228 [bis. nouă].

PIETRARI, pl. Rîmnic-Vilcea (la 1840 bis. Sf. Nicolae, 1777, clădită de episcopul Chesariei).⁴⁷

Popescu, *Biserici*, p. 63; BCMI, XXVI, 1933, p. 188; *Indice cronologic nr. 11; Documente*, indice XVI și XVII [satul P. amintit de la 1536 cînd era în parte al lui Negomir și Coman].

SCHITUL PIETRENI (de sub Piatră, Schitul 40 de izvoare, Sf. Nicolae, construit de Ștefan eromonahul, egumenul m-rii Bistrița, Epifanie și Nicodim eromonahi, 1700—1701, bis. zugrăvită de Ștefan, egumenul m-rii Bistrița și alții, 1779; fost metoh al m-rii Bistrița), com. Costești jud. Vîlcea.

Odobescu Al., *Schiturile și metoșele m-rii Bistrița* (BCMI, I, 1908, p. 104); *Schitul de sub Piatră* („Albina”, XII, 1908—1909, p. 94) [după BCMI]; Popescu, *Biserici*, p. 36 [se indică drept ctitor și C. Brîncoveanu]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 688 [pisania]; Sacerdoțeanu A., *Inscripții și însemnări din Costești* (A.O., 1935, p. 105)⁴⁸; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1933, p. 63) [pisania, descriere sumară]; A.O., 1937, p. 448—449; Donat, *Fundațiile*, p. 64 și 70; AMO, 1941, p. 756; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 47, pl. XXIV); Idem, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 95, pl. XXXV—XXXIX); Anuar 1909, p. 228.

SCHITUL PIETRICELE (cătunul Pietricica-Lapoș, sec. XVIII, desființat 1825)⁴⁹, jud. Buzău.

Dicț. Rom., IV, p. 709 [despre ruinele fostului schit]; Potlogea I., *Biserici din Lapoș* („Ingerul”, XIII, 1941, nr. 7—12, p. 492); „Ingerul”, X, 1938, p. 1121—1122 [însemnări, 1770—1780, schitul Pietricea]; Anuar 1909, p. 108 [Pietriceaua-Prahova, bis. din 1852—1855].

PIETRILE, jud. Ilfov (fost Vlașca) (bis. Adormirea, prima jumătate a sec. XIX).

Indice cronologic nr. 10 [Piatra = Pietrile]; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1505 cînd era în parte al lui Badea din Șuici și al familiei sale]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 240, 247 [doc. 1660, 1672]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 56—57 [doc. 1679] „Buciumul;” 5 și 10 sept. 1863 [doc. 1690, satul dat m-rii Cotroceni]; *Documente agrare*, p. 400, 406, 518, 564 [sat al m-rii Cotroceni]; Popescu G. D-tru, *Istoricul bisericilor de pe malul Dunării dintre Giurgiu și Flămînda*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., 1934, ms. 932, f. 112—113 [inscripție, 1838].

PIETRIȘU, jud. Dolj (fost Romanăti) (la 1840 bis. de lemn Intrarea în biserică, 1792, construită de preot și locuitor).

Bauer, p. 197 [fără bis]; „Renașterea”, 1944, p. 14 [cat. 1840]; AMO, 1941, p. 585 [bis. din 1865]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 710.

PIETRIȘU-Vlașca⁵⁰.

Romniceanu I., *Carte de hotărnicie pentru moșia Petrișu din jud. Vlașca, plasa Marginea, proprietatea d-nei Zoe G. Em. Lahovary și a d-lui N. I. Alexandrescu*, Buc., 1885, 14 p. [se rezumă și doc. vechi]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 710—711 [cătun].

PIETROALA-DOLJ (bis. Sf. Nicolae și Sf. Dumitru, 1852, reparată 1902).

Anuar 1909, p. 164—165; *Dicț. Rom.*, IV, p. 712.

PIETROALA, vezi Beloți — Pietroala și Pătioaia.

PIETROASA, com. Valea Mare, jud. Vîlcea (M bis. Sf. Împărați, construită de familia Oteteleșteanu la 1839, zugrăvită 1840, renovată 1919—1923, repictată 1927; bis. de lemn din 1822, mutată de la Săliștea).

Popescu, *Biserici*, p. 125 [la 1840 trei bis.: Sf. Împărați, 1839, Sf. Paraschiva-Valea Mare, de lemn, 1769, construită de zid 1880 și Sf. Nicolae-Slavesti, 1801, construită de zid 1868]; Anuar 1909, p. 228; AMO, 1941, p. 756—757.

PIETROASA, com. Sutești, jud. Vîlcea (M bis. de lemn Adormirea, 1779—1780). Vezi și Crețeni.

Dicț. Rom., IV, p. 713 [incripții]; AMO 1941, p. 709.

PIETRÖASELE, jud. Buzău (două cruci din 1857, înfrățite, la 2—3 km. sud de sat; bis. Adormirea — Pietroasa de Jos, construită de Partenie arhimandritul de la m-rea Bradu și locuitorii la 1835, reparată 1860 și 1899; M cruce de la începutul sec. XIX-P. de Sus; han sec. XIX-Pietroasa).

A. Rom., 1858 oct. 11 [han, Pietroasa]; A. Rom., 10 aug. 1857 și urm. [arendarea moșiei Pietroasa]; „Îngerul”, XIII, 1941, nr. 5—6, p. 372; Constantinescu N. A., *Monumente buzoene*, p. 40 [pisanie]; Anuar 1909, p. 252; AEB, 1926, p. 38 și 1928, p. 56; *Indice cronologic nr. 3* [Pietroasa = Bădeni].

PIETROIU, jud. Ialomița ^{50bis} (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1839—1840, în stare „foarte rea” la 1909).

Anuar 1909, p. 64; *Dicț. Rom.*, IV, p. 715.

PIETROSU, vezi Costești.

PIETROȘANI, jud. Argeș (fost Muscel) (bis. sec. XVIII și cruci vechi).

Bauer, p. 162 [bis. și casă boierească]; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. LXXX; Anuar 1909, p. 93 [bis. nouă, 1876—1879]; *Documente*, indice XVI și XVII [localiz. probabilă].

PIETROȘANI-Prahova (bis. din 1760, reparată 1860).

Dicț. Rom., IV, p. 718.

PIETROȘANI-Vlașca, jud. Teleorman (bis. Sf. Treime, 1812—1819, reparată 1887). Vezi și Pietrișu, probabil același

Constantinescu Marius și T. Popescu, *Monografia comunei Pietroșani-Vlașca*, Buc., 1922, 40 p. [istoricul satului din poveștile bâtrânilor, descrierea fizică, starea economică, culturală, etc.; despre bis., p. 33—34]; Anuar 1909, p. 136; A. Rom., 27 febr. 1857 [despre arendarea moșiei]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 154—157 [doc. 1678—1874, P.—Teleorman]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 90, 234 [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII, [satul P., r. Zimnicea].

PIETROȘIȚA, jud. Dâmbovița (M bis. Adormirea și Cuv. Paraschiva-Joseni, construită la 1765—1767 de Negoiță, fiul lui Șerban Fusea cupetul din Tîrgoviște și de Radu vătaf de plai, fiul lui Bordea Vătășescu; păstrează frescă originară).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1592]; *Documente agrare*, p. 399—400 [doc. 1742, moșie a schitului Lăculețe]; Bauer, p. 159 [bis. sec. XVIII]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 14—15; Iorga N., *Trei biserici de sat muntene. Pietroșița, Calvin și Cremenari* (BCMI, XXIV, 1931, p. 49—52) [descriere sumară, pisanie, foto]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 92—93 și pl. CDII—CDVI) Idem, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 52, pl. XXX); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 221; Vătășescu I. G., *Bis. Adormirii din Pietroșița*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., 1937; Meteș, Zugravi (indice); Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 44—46 [case]; Anuar 1909, p. 51; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 212.

PILSEȘTI, vezi Turcești.

SCHITURILE PINUL (Nașterea Născătoarei de Dumnezeu, construit de boierii din Sărata, sec. XVI ⁵¹ de lemn, bis. construită de zid de Matei Basarab și doamna Elina, 1647—1648 ⁵²; fost pe dealul Brăești ⁵³, jud. Buzău; și schitul Pinul Mare, sec. XVIII ⁵⁴; fost metoh al ep. Buzău).

Inscripții București, p. 481 [pisanie, 1647—1648]; *Documente*, XVI—XVII (indice); *Indice cronologic nr. 3*, ep. Buzău (indice); „Îngerul”, V, 1933,

nr. 3—4, p. 25—27 [doc. 1625]; Iorga N., *Studii și doc.*, XI, p. 100 [doc. 1630] și VII, p. 294; Giurescu C.C., *Harta stolnicului Cantacuzino* (R.I.R., 1943, p. 20); Tunusli, p. 173; Bauer, p. 121; Iorga N., *Două pietre de la Muzeul Național din București* (BCMI, XXII, 1929, p. 178—179) [pisania, 1647—1648]; Filitti, *Inventarul*, p. 29—30 [descriere, bis. de zid., avere]; Bulat T.G., *O ctitorie buzoiană a lui Matei Basarab uitată: m-rea Pinu* (G.B., 1968, nr. 1—2, p. 118—124) [doc., istoric, bis. satului Brăești];

Neamu I., *O m-re dispărută: Pinul Mare* („Îngerul”, V, 1933, nr. 2, p. 14—15) [se referă la cea din sec. XVI]; Popescu, *Învelișurile*, p. 68.

PÎRDEȘTI- Romanăți (bis. sec. XVIII, ante 1780).

Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 198 [doc. 1780] și V, p. 188 [1680] PÎRÎIENI (Spineni), jud. Vilcea (bis. Sf. Dumitru, 1840—1841 sau 1852—1853?, reparată 1927 și bis. Întîmpinarea Domnului — P. de Mijloc, 1825, reparată 1920 și 1940).

Fotino G., *Zapis de la 1843 de adeverire a unei vînzări anterioare* (A.O., 1931, p. 338) [„Pirieni ce-i zice și Spineni”]; R.I., 1926, p. 257—258 [hotărnicie, 1709]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1480, cînd se afla în stăpînirea jupanului Ticuci și a fraților săi]; Răuțu, *Monografia*, p. 110—111; Anuar 1909, p. 227—228; AMO, 1941, p. 752; Pănoiu A., *Pictura votivă*, fig. 31—32 [figuri ctitori, P. Mijloc].

PÎRÎEȘTI-Muscel, jud. Argeș (bis. Sf. Voievozi, 1817, construită de Scarlat vătaful, reparată 1904, zugrăvită 1912).

B.C.I., IX, 1930, p. 114; Anuar 1909, p. 94—95; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 886 [cat. 1840].

M-REA DE LA PÎRÎU (sec. XVI).

Documente XVI, vol. III, p. 301 [doc. 1569].

PÎRÎU-BOIA, com. Jupinești-Gorj (două bis. de lemn: Sf. Nicolae 1740, reparată 1886 și Sf. Dimitrie, 1816—1817, reparată 1889).

Anuar 1909, p. 178—179; *Dicț. Rom.*, IV, p. 745; *Indice cronologic nr. 6*; Ștefulescu Al., *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 384—385 [hotărnicie, 1694]; Vezi și indice; *Documente*, indice XVI și XVII [satul P. amintit de la <1536—1540> cînd era al m-rii Tismana]; (în indice sunt trecute două sate: unul în r. Baia de Aramă și altul în r. Gilort); Ștefulescu, *Gorjul*, p. 133—134; Idem, *Documente slavo-române* (indice).

PÎRLITA, vezi Adunați-Copăceni.

PÎRLITA-Brăila (bis. Sf. Nicolae, 1830 sau 1833—1834, reparată 1898).

Vasilescu N. A., *Schițe istorice*, p. 225; Anuar 1909, p. 455; AEB, 1926, p. 49 și 1928, p. 113; *Dicț. Rom.*, IV, p. 748.

PÎRLITA, jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, apoi bis. Sf. Gheorghe, 1852)⁵⁵. Vezi și Sărulești și următorul.

Bauer, p. 144 [bis. și casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 59; Anuar 1909, p. 81; A. Rom., 1857 iulie 27, aug. 7, [arendarea moșiei P. = Stănești]; vezi și A.G.R., 1864 oct. 23 și urm.

PÎRLITI-Ialomița (acum Măgureni), (bis. lui Socol vornicul, ante 1654)⁵⁶. Vezi și precedentul.

Nandriș Gr., *Documente slavo-române*, p. 127—141 [doc. din 1626]; *Documente*, indice XVII [sat dispărut]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 749 [Pîrlita = Gura Ialomiței].

PÎRLITI-Olt (bis. Nașterea Maicii Domnului, construită de săteni⁵⁷ 1802).

Vezi și Cireașov.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 90 [moșia lui D. Gigîrtu]; *Indice cronologic nr. 23* [Pîrlita = Cioroaică — Teleorman]; *Documente*, indice, XVII, vol. I, p. 421 [satul P. — Olt amintit la 1609]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 750—751.

SCHITUL PÎRLIȚI—Dîmbovița (Pîrlita, Micșani,^{57bis} Micșenești, Adormirea, bis. de lemn ante 1669⁵⁸, metoh la mitropolie; altă bis. clădită din zid de Dumitrașco Știrbei și soția sa, ante 1683⁵⁹; bis. zugrăvită de egumenul Teofan, 1773—1774⁶⁰; terminată de Neofit Criteanul de la m-reia Cotroceni; fostă metoh a m-rii Cotrocenii)⁶¹.

Documente agrare, p. 482, 567, 578, 865—867 [doc. sec. XVIII, schitul metoh la m-reia Cotroceni]; *Indice cronologic nr. 10* [doc.]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 686 [doc. 1689]; Tunusli, p. 174; Fotino III, p. 168 [metoh Pîrlita]; Bauer, p. 160 [m-reia Pîrlita]; B.C.I., XI, 1932, p. 84 [doc. 1779]; Io-nașescu, *M-reia Grăjdana*, p. 55 [doc. 1780]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 54 [bis. Sf. Nicolae la 1810]; Ionescu, G. M., *Istoria Cotrocenilor*, p. 92—93 [istoric]; Virtosu I., *Date noi despre Dionisie Eclesiarhul* (B.O.R., LV, 1937, p. 343—344) [zugrăvirea bisericiei]; Popescu, *Învelișurile*, p. 66 și fig. 14 [desen de Dionisie Eclesiarhul, 1807]; *Inscriptii București*, p. 675 [potir, 1669—1670 și după 1683—1684].

PÎRSCOV, vezi Bădila-Pîrscov.

SCHITUL PÎRSCOV (Sf. Apostoli, sec. XVII⁶², bis. de lemn refăcută de episcopul Chesarie al Buzăului, 1844—1845; fost metoh al ep. Buzău), jud. Buzău. Vezi și schitul Ulmeni și m-reia din Valea lui Purcal.

Dicț. Rom., IV, p. 754 [pisania, 1844—1845]⁶³; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3, Ep. Buzău*, Buc., 1958 (indice); Tunusli, p. 173; Bauer, p. 122; Fotino. III, p. 151; Filitti, *Inventarul*, p. 32—33 [descriere, bis. de lemn, avere]; Anuar 1909, p. 251—252; Furtună D., *Chesarie episcopul Buzăului*, p. 18; AEB, 1926, p. 25, 38 și 1928, p. 43 [bis. Sf. Apostoli-P. de Sus, 1843—1846, bis. de lemn din 1811, refăcută 1886 și alta refăcută 1772]; Popescu cu, *Învelișurile*, p. 77; „Îngerul”, 1937, p. 541; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit adeseori în doc. de la 1515, cînd era al lui Tatul vătaf și al altora].

PÎRȘANI, vezi Robănești.

PÎRȘCOVENI, jud. Olt (fost Romanați) (bis. Sf. Nicolae, construită de Ștefan Pîrșcoveanu, începutul sec. XVIII⁶⁴, refăcută (sau alta?) mijlocul sec. XIX și casele fam. Pîrșcoveanu). Vezi și Olari.

Bauer, p. 197 [fără bis.]; „Renașterea”, 1944, p. 166 [la 1840 bis. Sf. Nicolae, 1634—1635 și Adormirea-P. Butoiu, 1820]; V. Rom., 4 ian. 1847 [case boierești]; 22 mai 1848 și 1851, p. 348 [bis. nouă și case boierești]; Odo-bescu, *Antichitățile*, p. 128;

Lecca, *Familiile boierești*, p. 390—392; N. Iorga, *Studii și doc.*, VIII, p. LXI—LXIII [despre boierii Pîrșcoveni]; Năsturel P.V., *Neamul boierilor Pîrșcoveni* (L.A.R., IX, 1905, p. 97—101, 167—174, 285—292, 367—374, 567—574, 727—735) și Buc., 1906; Idem, *Bis. din Pîrșcoveni-Romanați* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 130—137) [descriere, despre ctitor; bis. din 1761]; Anuar 1909, p. 214; AER, 1921—1926, p. 554; *Monografia jud. Romanați*, p. 390—391; AMO, 1941, p. 638 [bis. din 1909]; A.O., 1942, p. 204 și urm. [doc.]; *Documente*, indice, sec. XVII [satul amintit la 1610]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 254 [cat. 1845].

M-REA PÎRVULEȘTI, (Sf. Treime, începutul sec. XVII⁶⁵, fost metoh al m-rii Balamuci). Vezi și Mănești.

PÎRVULEȘTI, com. Corcova, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae și Năsterea Maicii Domnului, dărămată). Vezi și Vălari.

M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542; Crețeanu R., *Biserici de lemn din r. Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 405—406).

PÎRVULEȘTI-Dîmbovița (bis. ante 1833)⁶⁶.

Indice cronologic nr. 18 [doc.]; Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1526, cind era al lui Neagoe mare vistier și al altora].

PISCANI, com. Scornicești, jud. Olt (bis. de lemn Adormirea 1817⁶⁷, construită de megiashi reclădită).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 84; Anuar 1909, p. 303.

PISCANI, jud. Argeș (M bis. Sf. Voievozi, 1798—1818⁶⁸, reparată 1879 și 1894.)

*Documente, indice XVI și XVII [satul P. — Argeș amintit de la 1532, cind era în cea mai mare parte al lui Vlaicu clucer și al fraților săi]; Bauer, p. 174 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 93; Panaitescu P.P., *Manuscrisele slave din Biblioteca Acad. R. P. R.*, I, p. 363—364 [însemnare, bis. marelui logofăt Vlaicu din Piscani, sec. XVI]; Indice cronologic nr. 23 [doc.]; Dicț. Rom., IV, p. 723 [bis. foarte veche, fost schit]. Vezi schitul Pisculești.*

PISCOIU, vezi Voievoda.

SCHITUL PISCUL BANULUI, vezi Dealul Banului.

PISCUL CALULUI-Argeș (bis. de lemn Cuv. Paraschiva ante 1824; bis. de lemn Sf. Treime, 1833—1834, reparată 1879).

Anuar 1909, p. 284; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 28.

PISCUL MARE, vezi Cacova.

PISCUL SADOVEI, com. Sadova-Dolj (bis. Sf. Nicolae și Sf. Ioan Botezătorul, 1844, zidită de preotul Clement, Iovan Radovici și alții).

Dicț. Rom., IV, p. 726 [pisania, 1844]; ACMI, 1915, p. 124, 156 [foto pisanie]; AMO, 1941, p. 273 [bis. din 1884]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 443 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 165 [Piscu].

PISCUL URSULUI, vezi Bîrsoiu.

PISCULENI, jud. Buzău (bis. Adormirea, bis. ot Nișcov, clădită de C-tin logofăt, fiul lui Bîrcă, din bîrne, sec. XVIII, 1791, reclădită din zid 1863).

Coman I., *Bis. Bădeni din satul Pisculeni („Ingerul”)*, V, 1933, nr. 3—4, p. 28—33 și nr. 6—7, p. 30—35) [istoric, înmormântări, doc. 1794].

SCHITUL PISCULEȘTI-Muscel, satul Purcăreni, Argeș (sec. XVIII, făcut de călugărița Eupraxia, 1773). Vezi și Piscani.

Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 159 [mențiune]⁶⁹.

PİSLARI, vezi Dărăști.

PISTEŞTI, com. Budieni, jud. Gorj (la 1840 două bis. de lemn: M Sf. Treime-P. din Deal, 1700, clopot din 1834, refăcută 1875 și Sf. Nicolae-P. din Vale, 1717).

„Renașterea”, 1944, p. 614—615; Anuar 1909, p. 171 [bis. din 1857]; AMO, 1941, p. 430; Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 59 [ctitori P. Deal]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 640; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 106—110; Idem, *Documente slavo-române* (indice) [doc. despre sat].

PISTRITA-Gorj (bis. de lemn Adormirea, c. 1816—1819, reparată 1906).

AMO, 1941, p. 470; Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 290—291) [inscripție, înmormântări]; Vezi și M.O. 1964, nr. 1—2, p. 73; *Documente*, sec. XVI, vol. V, p. 14 [satul amintit la 1581].

PITARU, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea, ante 1810⁷⁰). Vezi și Strîmbeanu și Văcărești pe Răstocă.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 70; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1610].

PITEASCA, com. Găneasa, jud. Ilfov (bis. de lemn Adormirea, construită de săteni, sec. XVIII; apoi bis. Sf. Ilie, zidită de Profiria Blaremburg și de Ivanciu și Costea Mihailovici, 1849⁷¹).

Bauer, p. 149 [bis. și casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 43—44 [bis. de lemn pe temelie de zid Adormirea]) Anuar 1909, p. 81 [bis. Adormirea,

1849—1850]; A. Rom., 7, 14 aug. 1857 [arendarea moșiei]; vezi și A.GR., 1864 oct. 13.

PITEȘTI, jud. Argeș. Vezi și Meculești-Găvana și schitul Valea Mare.

Documente, XIII—XVII (indice) [orașul amintit de la 1388]^{71bis}; *Monumenta Spectantia, XVIII* p., 98 [descriere, 1640]; Vezi și Iorga N., *Călători și misionari*, p. 63 [Baksici]; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 140 [10 biserici, 1656]; vezi și M.O., 1967, nr. 11—12, p. 912; C.L., 1941, p. 474 [descriere, 1688]; B.O.R., II, 1875—1876, nr. 10, p. 633—634 [7—8 biserici la 1746]; Tunusli, p. 175 [8 biserici]; Mayer Luigi, *Wiews in Turkey... Wallachia* [vedere]; vezi și Lugoșianu O., *Stampe vechi înfățișând vederi din Țara Românească*, (BCMI, V, 1912, p. 115—118); Bauer, p. 181 [o m-re și 8 biserici]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 336 [despre oraș]; Sestini, *Viaggio curioso*, p. 19 [descriere, 7 biserici și cîteva m-ri]; vezi și „Arhiva” Iași, IV, 1899, p. 578;

B.O.R., 1921, p. 681 [la 1808 schiturile: Trivalea, Buliga și Beștelei și bis.: Domnească, Adormirea, Voivodenia, Sf. Nicolae, Buna Vestire și Sf. Ioan]⁷²; Fotino, III, p. 161 [8 biserici la 1815]; Stürmer L. *Skizze einer Reise nach Constantinopel*, Pesta, 1821, p. 59—60 [descriere, 1816]; Walsch, *Narrative of a journey from Constantinople*, Londra, 1828, p. 212 [descriere];

Hunter William, *Travels in the year 1792 through France, Turkey and Hungary to Viena*, Londra, 1796, p. 337—338 [descriere]; Samarian P., *O veche monografie a Munteniei*; p. 204. [descriere începutul sec. XIX]; Schmidt Adolf, *Reisehandbuch durch das Königreich Ungarn mit dem Nebenländern und Dalmatien, nach Serbien, Bukarest und Constantinopol*, Viena, 1835, p. 361 [descriere]; Uimösy Sandor, *Az eburjdosott magyarok Olahorozagban*, Cluj, 1844, p. 81 [despre oraș]; Bezviconi Gh., *Călători ruși* (indice);

M. O., 1961, nr. 5—8, p. 398—399 [catagr. 1833]; Tocilescu, *Raporturi*, p. 7 [însemnare despre incendiul din 1848]; „Monitorul român,” 1848, p. 57 [despre incendiul din 1848];^{72bis} Margot, *O viatorie*, p. 28—29 [descriere, 1859]; „Dîmbovița”, 11 iulie 1859, p. 318 [descriere]; „Albina”, XVI, 1912 1913, p. 1861—1863 [descriere Lancelot, 1866];

Dicț. Rom., IV, p. 735—736 [istorie]; Iorga N., *Drumuri și orașe*, p. 50—53 [descriere]; Rădulescu G. I., *Comerțul și industria în trecutul orașului Pitești*, Pitești, 1938 [din sec. XVI—XIX; publică și scrisori după Urechia, D. Z. Furnică și inedite]; AEA, 1929, p. 45—49 [9 biserici];

Iorga N., *Istoria românilor*, III, p. 160 [despre numele orașului de la Pitul]; Iulian Matei, prof., *Piteștiul în documentele vremii* („Secera și Ciocanul”, 22 oct. 1960); Giurescu, *Ist. rom.* (indice);

Bobancu Tatiana, *Album religios. Bisericile din orașul Pitești, cu un istoric*, Pitești, 1933, 49, p. [cite un scurt istoric al fiecărei biserici, folosind pe Tocilescu și informațiile preotilor]; Butculescu D., *Monografia orașului Pitești* (în ms. la Muzeul regional Pitești); Braniște M., *Însemnări pe vechile cărți de slujbă de la bisericile din Pitești* (M. O., 1961, nr. 1—4, p. 195—208) [despre cutremure, focul din 1848, bis. Mavrodolu, Sf. Nicolae, Sf. Gheorghe, Sf. Ioan, etc.].

— CONACUL LUI C. BRÎNCOVEANU DIN DEALUL PITEȘTILOR.

Cordica vistieriei lui C. Brîncoveanu, p. 335 passim; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 57, 83, 88, 164, 179, 196; vezi și BCMI, IV, 1911, p. 51.

— HANURI⁷³.

Rădulescu G. I., *Comerțul și industria în trecutul orașului Pitești*, Pitești, 1938, p. 39—40 [despre hanuri]; M.O.f., 1864, p. 851 [hanul ep. Argeș]; M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 750 [doc. 1819, han lîngă m-rea Buliga]; M.O., 1967, nr. 1—2, p. 81—82 [doc. 1751, hănișorul făcut de Buliga negustorul].

— SPITALUL VECHI.

V. Rom., 17 sept. 1855, p. 289; Gălesescu, *Eforia*, p. 345.

— SCOALA VECHE. Vezi și schitul Buliga și bis. domnească.

Urechia, *Ist. rom.*, I, p. 91; C.D.A., 17 iulie 1837, p. 88—89^{73bis}) B.O.; f., 5 iulie 1857, p. 206; Braniște M., preot, *Câteva știri despre școlile de orașul Pitești, înființate le pînă biserici, înainte de Rregulamentul Organic* (M.O., 1965, nr. 3—4, p. 173—185) [despre școlile de la bis. domnească și schitul Buliga]; „Gaz. Transilvaniei”, 1846, p. 261—262; „România”, 1838, p. 675 [știri diverse despre școală].

— CIȘMELE VECHI.

A.P., 1835—1836, p. 698⁷⁴.

— BISERICA ADORMIREA, vezi Mavrodolu.

— SCHITUL BEȘTELEI (Sf. Treime, bis. de lemn la începutul sec. XIX, din 1732?, reparată de Policarp egumenul m-ii Mihai Vodă, 1862; la 1890 în ruină; fost metoh al m-rii Mihai Vodă).

Odobescu Al., *Beșteleiul* (C. T., 1873, p. 182); Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 34 [bis. de lemn]; *Monumente istorice*, II, p. 198—199 [descriere, pisanie]⁷⁵; *Dicț. Rom.*, I, p. 396 [istoric, clădirile în ruină]; Bobancu, p. 28—31; Anuar 1909, p. 271.

— SCHITUL BULIGA (Sf. Ingeri, construit de Martin Buliga cupețul, 1745⁷⁶, ars în 1834, refăcut în 1839; dărîmat la 1900; fost pe locul actualei clădiri a Consiliului Popular Județean; în clădirile schitului a existat o școală în sec. XVIII și la începutul sec. XIX; fost metoh al mitropoliei). Vezi și școlile vechi.

Indice cronologic nr. 1, Mitr. Tării Rom., Buc., 1961 (indice); Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 161; Răuțescu I., *Meteoșele mitropoliei sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R. L., III, 1931, nr. 3, p. 179—180) [la 1819]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 34; B.O.R., 1905, p. 58—59 [doc. din 1831 despre școală de la schit]; B.G.O., 1837, p. 102—103 [arenda moșilor schitului]; C.D.A., 14 ian. 1839, p. 185—186 [despre arderea schitului]; A.C., 1868, p. 23) Tocilescu, *Raporturi*, p. 5—6 [descriere, obiecte, inscripții]⁷⁷; *Monumente istorice*, II, p. 198, 227 [descriere, reparații necesare]; Răuțescu I., *M-reia Aninoasa*, p. 158—159 [doc. 1794, școală]; *Dicț. Rom.*, II, p. 68; Bobancu, p. 15—19; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 282; M.O., 1961, nr. 1—4, p. 196—199, 201—202, 206 [însemnări];

Braniște M., preot, *Partenie Nica Buligeanu (1786—1827)* (M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 735—760 [și doc., printre care și catagrafia din 1819]; Idem, *Samuil Tărtășescu, episcop locotenent de Argeș (11 ian. 1845—29 sept. 1849)* (M.O., 1964, nr. 11—12, p. 881—884) [despre arderea schitului la 1834 și refacerea lui la 1839 și despre școală de la schit]; Idem, *Schitul Buliga, un metoc în Pitești al mitropoliei Tării Românești* (M. O., 1966, nr. 1—2, p. 47—106) [istoric, despre egumeni, școală de la schit, documente, 1751—1900, printre care catagrafile din: 1758, 1819, 1842, 1850, 1861, etc].

— BISERICA BUNA VESTIRE, vezi bis. lui Noroceea logofătul.

— M BISERICA DOMNEASCĂ (Sf. Gheorghe, începutul sec. XVI?, refăcută de Matei Basarab, 1632—1654⁷⁸; terminată la 1656⁷⁹; refăcută sec. XVIII; arsă, reparată la 1844 și 1869, reparată 1872), Str. Doamna Bălașa 15. Vezi și școlile vechi.

Istoria Tării Românești, p. 106 [făcută de Matei Basarab]; B.O.R., II, 1875—1876, p. 634 [descriere, nezugrăvită la 1746]; vezi și SCIA, 1956, nr. 3—4, p. 280; Urechia, *Ist. rom.*, XA, p. 146—147, 149—150, 315; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 33 și p. XIII, n. 1 [însemnare, 1784, școală la bis. domnească]; M.O. 1961, nr. 1—4, p. 196, 199—200, 207 [însemnări]; Braniște M., *Însemnări* (M.O., 1967, nr. 11—12, p. 933—935 și 938) [din 1838, 1856, 1863 etc.];

- Tocilescu, *Raporturi*, p. 4; Brătulescu V., *Bis. din jud. Argeș* (BCMI XXVI, 1933, p. 41) [inscripții]; „Ingerul”, 1937, p. 544; Rădulescu I. Gr., *Un monument istoric. Bis. Sf. Gheorghe din Pitești* (P.O., XX, 1939, p. 376—381); Bobancu, p. 19—23; B.O.R., 1964, nr. 1—2, p. 169—170 [despre săpaturile arheologice făcute]; Anuar, 1909, p. 271; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 282; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 108;
- BISERICA GRECI, vezi bis. lui Norocea logofătul.
- BISERICA LUI IANACHE VISTIERUL (sec. XVII, c. 1672—1688)⁸⁰.
- SCHITUL MĂGURICEA (sec. XVII)⁸¹.
- M BISERICA MAVRODOLU (Adormirea, Maica Precista Nouă, fostă de lemn, construită de Ene cupețul, sec. XVIII, construită din zid Ioan Mavrodolu fost mare căminar, 1815—1818; arsă 1848 reparată 1849 și 1868; cruce din 1832), Str. Teiuleanu 20.
- Bărănescu C-tin, *Condica bisericii Mavrodolu* (P.O., 1934, p. 159—162) [din 1840; se reproduce]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 34—35; Bobancu, p. 31—34; Brătulescu V., *Bis. din jud. Argeș* (BCMI, XXVI, 1933, p. 41—42) [inscripții;⁸²] Idem, *Zugravi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G.B., 1959, p. 280); Ionescu V-le, *Bis. Mavrodolu-Pitești* (M.O., VII, 1955, nr. 1—2, p. 75—77) [istoric, inscripții]; M.O., 1961, nr. 1—4, p. 196, 199, 205 [însemnări]; Anuar 1909, p. 272.
- BISERICA LUI NOROCEA LOGOFĂT (Buna Vestire-Greci, a doua jumătate a sec. XVI, clopotnița din 1712; bis. reparată radical 1912—1914).
- B.O.R., II, 1975—1876, nr. 10, p. 634 [însemnare, 1746]; Tocilescu, *Raporturi*, p. 4—5⁸³; Totoiu Georgeta, *Rolul logofătului Ivan Norocea în viața politică a țărilor române, în a doua jumătate a sec. al XVI-lea* («Studii», 1963, nr. 2, p. 409—426); Anuar 1909 p. 272; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, 34; Bobancu, p. 12—15.
- BISERICA PRECISTA VECHE DIN COASTĂ (Ovidenia și Izvorul Tămăduirii, 1540?, refăcută 1754, arsă 1794 și refăcută; bis arsă la 1848, reparată radical 1859—1864; amvonul din 1887).
- Tocilescu, *Raporturi*, p. 5 și 7 [însemnare]⁸⁴; Bobancu, p. 8—12; Anuar 1909, p. 272; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 282.
- BISERICA SF. ILIE ȘI PANTELIMON (1826—1828, restaurată și mărită 1893—1896)⁸⁵.
- M.O., 1961, nr. 5—8, p. 398 [la 1838 bis. nouă]; Bobancu, p. 42—45; Anuar 1909, p. 271; P.O., 1904, nr. 11, p. 22 [inscripții noi]; Braniște M., preot, *Însemnări* (M.O., 1967, nr. 11—12, p. 932) [din 1822].
- BISERICA SF. IOAN BOTEZĂTORUL (pe locul foisorului de foc, 1728, de lemn, reconstruită de Hagi Matei Tăcălie, 1806 și apoi la 1881—1888). Vezi și bis. din gura Văii Stănceștilor, probabil aceeași, dar cu alte date de construcție.
- Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 34; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 398 [cat. 1833]; M.O., 1961, nr. 1—4, p. 203, 204—205 [însemnări]; Bobancu, p. 34—36; Anuar 1909, p. 271—272.
- M BISERICA SF. NICOLAE ȘI PANTELIMON (sec. XVIII?, dărîmată de cutremur la 1802, refăcută de „mahalagii”, 1812, arsă 1848, refăcută și zugrăvită după incendiu, la 1864), Str. Doamna Bălașa 56.
- Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 33; Brătulescu V., *Bis. din jud. Argeș* (BCMI, XXVI, 1933, p. 41) [inscripții]; M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 747 [doc. 1817]; Tocilescu, *Raporturi*, p. 7⁸⁶ [însemnare, incendiu 1848]; M.O., 1961, nr. 1—4, p. 196, 200, 202—204, 205, 207—208 [însemnări]; Bobancu, p. 36—38; Anuar 1909, p. 271.

- BISERICA SF. TREIME, vezi schitul Trivalea.
- BISERICA SF. VINERI (Sf. Ioan și Sf. Paraschiva, bis. Ungurelu din Vale, construită de slugerul Ioan Ungurelu și Hagi Tenea; terminată de Alexandru Ungurelu, 1817—1827, refăcută 1903—1909). Berechet Șt., *Inscriptii* (S.O.V., I, 1920 nr. 1—3, p. 78) ⁸⁷; Ghibănescu G., *Inscriptii* („Ioan Neculce”, III, 1923, f. III, p. 169); Bobancu p. 39—42; Anuar 1909, p. 272.
- M SCHITUL TRIVALEA (Sf. Treime, făcut de mitropolitul Varlaam, 1672—1674 ⁸⁸, terminat 1678—1688, avariat de cutremur la 1802, după care se repară biserica și se refac casele egumenesti; dărămat de cutremur 1827; bis. rezidită de arhimandritul Ierotei, 1854—1856⁸⁹, restaurată și zugrăvită 1904; fost metoh al m-rii Cozia ⁹⁰; acum bis. de mir). Dealul Papucești. Vezi și schitul Măguricea.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 22*, Buc., 1951 [321 doc. 1617—1858]; Iorga N., *Inscriptii*, f. I, p. 140—141; M.O., 1961, nr. 1—4, p. 206 [însemnări]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 488 [doc. 1687] XIV ,p. 48 [doc. c. 1730, bis. din gura Văii Trivalii] și 207—208; Ionașcu, *Catalografia Argeș*, p. 35 ; Braniște M., *Însemnări* (M. O., 1967, nr. 11—12, p. 936, 937) [din 1847, 1848]; V. Rom., 21 ian. 1856, p. 21 [reclădirea bisericii]; Tocilescu, *Raporturi*, p. 6—7 ⁹¹; *Monumente naționale II*, p. 224—225 [descriere, reparații necesare];

Apostolescu I. N., *Schitul Trivalea* (R.I.A.F., IV, 1902, vol. VIII, p. 110—116); Năsturel P.V., *Schitul Trivalea* (ibidem, vol. XII, partea II, 1911, p. 285—289) [documente, istoric, foto]; AER, 1929, p. 39; Bobancu, p. 23—28 [după Tocilescu și Apostolescu]; Stănciulescu Al. I., *Schitul Trivalea*, teză de licență, Inst. Teologic Buc., 1934; Topologeanu P., *Bis. de pe Valea Topologului*, p. 25 ; Strempel, *Copii de manuscrise*, p. 117;

Braniște M., preot. *Partenie Nica Buligeanu (1786—1827)* (M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 741—742, 746—747, 752, 754—757) [despre repararea schitului după cutremurul din 1802 și documente din 1811 și 1823];

Rădulescu Gr. Ion, *Schitul Trivalea* (P.O., XXI, nr. 1—2, p. 249—254); Stănciulescu Al., diacon, *Date în legătură cu schitul Trivalea* (P.O., 1935 nr. 6—7, p. 214—217); Șerbănescu N., preot, *Mitropolitul Varlaam, întemeietorul tipografiei bisericești din București* (B.O.R., 1958, nr. 12, p. 1120—1158);

Urătescu Gr., arhim, *Schitul Trivalea din Pitești* (M.O., 1965, nr. 3—4, p. 186—267) [despre prima fundație, probabil din sec. XV, despre ctitoria mitropolitului Varlaam; istoricul m-rii, metoașele sale, egumenii, documente, 1617—1856, printre care materiale privind refacerea schitului, 1854—1856; listă de donatori; cred că autorul confundă biserică din gura Văii Stancii sau Stâncești, de lîngă Pitești, cu Trivalea; greșeli de transcriere la documente] ⁹²; C.L., 1934, p. 647—648 [Al. Odobescu despre biserică, 1860]; vezi și Odobescu Al., *Opere*, II, Buc., 1967, p. 363.

— SCHITUL DIN VALEA GRUIULUI (Dealul Piteștilor, sec. XVII, fost metoh al m-rii Cîmpulung) ⁹³Vezi și următorul.

— BISERICA DE SUB DEALUL PITEȘTILOR (sec. XVIII) ⁹⁴.

— BISERICA DIN GURA VĂII STÂNCESTILOR (Stancii, sec. XVII ⁹⁵; fost metoh al schitului Trivalea). Vezi și bis. Sf. Ioan.

Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 225 [doc. 1754]; M.O., 1961, nr. 1—4, p. 203, 204 etc. [însemnări, bis. Gura Văii Stancii cu hramul Sf. Ioan] *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul S. amintit de la <1424> cînd era al m-rii Cozia].

- CRUCEA DIN DEALUL PITEȘTILOR (crucea hrisov a lui Matei Basarab 1635, pentru vinărici, acum în fața bisericii din Tîrgul Dealului). Vezi și schitul Valea Gruiului.
- Năsturel P. V., *Patru inscripțuni...* *Crucea din D. Piteștilor, Ștefănești, Golești* („Albina”, X, 1906—1907, p. 918—919); Drăghiceanu V., *O tocmeală a lui Matei Basarab* (BCMI, IV, 1911, p. 148); Braniște M. și Ilie Diaconescu, pr., *Vechile cruci de piatră din cuprinsul și vecinătatea orașului Pitești* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 43—44) [inscripție, descriere, foto].
- CRUCEA DIN VALEA MARE — Pitești (îngă casele brâncovenenești, sec. XVII);
- CRUCEA DIN TÎRGUL SĂPTĂMÎNAL AL ORAȘULUI (1722);
- CRUCEA LUI RADU POSTELNICUL (Sf. Nicolae, 1716, adusă de la Ștefănești) și
- CRUCEA DIN CURTEA SPITALULUI DE ADULTI (sec. XVIII). Pentru toate vezi: Braniște M. și Ilie Diaconescu, *Vechile cruci de piatră din cuprinsul și vecinătatea orașului Pitești* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 42—43 și 49—50) [inscripții, descriere].
- M-REA PITRECEA (Puturosul, Sf. Treime, mijlocul sec. XVII⁹⁶, fost metoh al mitropoliei⁹⁷; fost în jud. Dîmbovița, com. Bezdead. Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 12).
- PITULAȘI-BÎRZA, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Dumitru, 1831, dărămată 1933, reclădită de zid 1937).
- Buzatu D., preot, *Bîrza-Pitulași* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 51—57) [scurtă monografie, folosind lucrarea în ms. a pr. Ion Sfetcu; și despre biserică]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 585.
- PITICU-BUMBEȘTI, jud. Gorj (M bis. Adormirea, construită de Răducanu Busuioceanu și alții, 1827—1828, reparată 1887; ruinată; păstrează fresca originară în interior și exterior; bis. Sf. Nicolac — B. din Deal, 1763, dată scrisă pe piciorul sf. mese).
- „Renașterea”, 1944, p. 357 [bis. Adormirea, 1828] și p. 459 [bis. de lemn Sf. Nicolae, 1785]; Anuar 1909, p. 181; AMO, 1941, p. 386; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 65, 67); Voinescu T. și Opera I., *Meșteri locali* (ibidem, p. 218).
- PITIGAIA, com. Orăști, jud. Ilfov (M. bis. Sf. Nicolae, construită de Radu Caramanliu log. 1796, reparată 1900⁹⁸ și han sec. XIX). Vezi și Orăști. V. Rom., 1851, p. 52 [han]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 10 [bis. de zid Sf. Nicolae, „slabă”]; Brătulescu, *Ilfov*, p. 57; Anuar 1909, p. 75 [bis. din 1785?]; B. Of., 1844, p. 27; A. Rom. 9 febr., 1 iunie, 10 aug., 1857 [arendarea moșiei P. = Orăști].
- PIUA-Muscel (bis. de lemn Sf. Dimitrie, 1804, în stare rea la 1909). Anuar 1909, p. 87.
- PIUA PIETRII, vezi Orașul de Floci.
- PLĂINEȘTI, jud. Vrancea (bis. Adormirea, 1802). Vezi și schitul Recea. AEB, 1926, p. 64 și 1928, p. 88; *Dicț. Rom.*, IV, p. 756—757.
- PLĂIȘOR, com. Pănătău, jud. Buzău (bis. de lemn Sf. Voievozi, începută de Iordache Bilciurescu, 1838—1839, reparată 1888—1890, cruce din 1793, în fața bisericii M și o alta din 1825 la punctul numit „la muchea priporului”). Anuar 1909, p. 253; AEB, 1926, p. 39 și 1928 p. 63; „Ingerul”, 1937, p. 550; Dobrescu, I. *Bis. din Plăișor-Buzău* („Ingerul”, XI, 1939, nr. 10—11, p. 734—737) [istoric]; „Ingerul”, XIII, 1941, nr. 5—6, p. 370 [inscripție cruce]; Constantinescu N. A., *Monumente buzoene*, p. 37—38 [inscripție cruce]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 757 [căutun].

PLAPCEA, vezi Păcală.

M M-REA PLĂTĂREȘTI (Sf. Mercurie, făcută de Matei Basarab și doamna Elina, 1646⁹⁹, reparată și zugrăvită în sec. XVIII, reparată 1890, acum doar biserică de stat și ruine de ziduri; fostă metoh la Sf. Mormânt), com. Plătărești, jud. Ilfov.

Istoria Tării Românești, p. 106; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 212; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 17*, Buc. 1950 [24 doc., 1685—1862]; Tunusli p. 173; Bauer, p. 152; Fotino, III, p. 168; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 111; 491; VI, p. 184; VII, p. 322, 417; X A, p. 15; Iorga, *Studii și doc.*, XV, p. 6; Popescu N., *Catagrafia*, p. 82; C. Rom., 1836, p. 108 [arenda moșilor m-rii]; V. Rom. 20 febr. 1854 [averea m-rii]; M. Of., 1864, p. 281 [lipsuri inventar 1863]; A.C., 1868, p. 22; Negri C., *Mémoire avec pièces justificatives présenté à la Commission internationale pour les couvents dédiés*, Constantinople, 1865, p. 131 [venituri]; Anuar 1909, p. 81; ACMI, 1915, p. 12—13 [declarată monument]; 1942, p. 48; 1943, p. 25, 51; Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 52—53 [pisania]; Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, p. 107; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 286, II, p. 64; Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 112;

Dumitrescu Marin, *M-reia Plătărești* („Bis. și școala”, 1902, nr. 51, p. 539—540); Brătulescu, *Ilfov*, p. 16—17 [descriere, pisanie]; Brătulescu V., *Bis. de cîmp* (BCMI, 1939, p. 125—132) [descriere, inscripții, foto pisanie și picturi]; Popescu, *Învelișurile*, p. 67; Ghika — Budești, *Évoluția* (BCMI, 1932, p. 55—56, pl. CIX—CXIV); Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 36, pl. XIX); *Arta feudală*, p. 201; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 83, 85; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 499) [satul Plătărești].

PLAVIA — Prahova (bis. Sf. Nicolae, 1817—1818, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 105; *Indice cronologic nr. 14* [doc.].

PLĂVICEANCA, vezi Grădinile.

M M-REA PLĂVICENI (Alunișul, Sf. arhanghel Mihail și Gavriil, construită de Dragomir din Plăvicieni mare vornic, 1646—1649¹⁰⁰, bis. pictată la 1815; din vechea m-re se păstrează doar biserică a cărei turlă era prăbușită la 1926; chiliiile au dispărut iar zidul de incintă și clopotnița sînt ruinate), satul Dudu, com. Plopia Slăvitești, jud. Teleorman.

Indice cronologic nr. 4 [doc.]; Tunusli, p. 175; Bauer, p. 195 și A.O., III, 1924, p. 229; Fotino, III, p. 172; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 59—60; VI, p. 188 [în stare proastă, 1793]; VII, p. 327, 371; X A, p. 16, 273; Tuducescu Iuliu, *Din monumentele ridicate de familia Kretzulescu* (L.A.R., IX, 1905, p. 435—437) [pisanie]; Drăghiceanu V., *Pisania m-rii Plăviceni-Olt* (BCMI, VII, 1914, p. 144) [și portrete]; Kretzulescu E., *Doamna Stanca Kretzulescu Basarab*, Buc., 1927, p. 4—5 [inscripție]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 79; Poboran G., *Din istoria jud. Olt. M-reia Plăviceni* (R.S.T.R., 1922, nr. 1—4, p. 72—77) [istoric, doc. 1775]; Karadja C.I., *Un manuscris al lui Ieremia Cacavela din biblioteca lui C. Brîncoveanu* (R. I., XII, 1926, p. 17) [Ieremia, egumen la m-reia Plăvicieni]; Kretzulescu Em. E., *Memoriu asupra asezămintului bisericii Kretzulescu*, Buc., 1938, p. 74—78 și 85—86 [doc. 1820—1865]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 293 [catagraf. 1845]; Bogrea V., *M-reia Pavliceni și altele* (R. I., 1926, p. 7—8); *Documente agrare* (indice);

Filitti, C.I., *Citorii de la Plăviceni-Olt și neamul doamnei Stanca* (A.O., 1927, p. 266—281) [descriere și identificarea portrelor, cu note genealogice]; Idem, *Citori*, p. 41—44 [descriere portrete, ruină]; Ionașcu, *Biserici Olt*, p. 60; AEA, 1929, p. 125;

Nicolaeșcu Stoica, *Hrisovul lui Mihai Vodă Viteazul pentru satele sale din jud. Romanăți* (A.O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai*

Viteazul, (SMIM, IV, p. 484); A. Rom., 31 iulie, 7 aug. și supl. 3 iulie 1857 [arenda moșiei]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul P.]

PLEAȘA, jud. Prahova (bis. Intrarea în biserică, refăcută de pitarul Procopie Filitti la 1850, refăcută 1913; bis. Sf. Ioan, 1858). Vezi și Bucov.

Filitti, *Ctitori*, p. 31—32 [descriere portretele ctitorilor]; Anuar 1909, p. 111; *Indice cronologic nr. 18* [Pleașa-Saac].

PLEAȘOV-Teleorman.

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1512—1513]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 484); *Dicț. Rom.*, IV, p. 759 [despre o întăritura veche]; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 9 [originea numelui]; „Romanoslavica”, I, 1958, p. 85 [toponimie de origine bulgară.]

PLENIȚA, jud. Dolj (bis. de lemn ante 1845, clădită de zid, Sf. Nicolae, 1850—1851).

Indice cronologic nr. 8 [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1562, fiind apoi proprietatea boierilor Buzesti]; Bauer, p. 228 [bis. sec. XVIII]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 434 [la 1845 bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 165; Nicolaescu-Plopșor C., *Plenița de demult*, Craiova, 1926, 28 p.; Ionescu Tudor, *Note despre Plenița-Dolju* (A.O., 1927, p. 158—162) [Note istorice după lucrarea precedentă]; Popa C., *Monografia orașului Plenița-Dolj*, Craiova 1932, 175 p.; R.O., 1937, p. 25 [despre originea numelui]; vezi și Buzatu D., *Toponomie doljeană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 65); AMO, 1941, p. 173—174. PLEŞA, vezi Porceni și Stăneşti-Pleşa.

PLEŞEŞTI, vezi Roșile.

PLEŞEŞTI-Rm. Sărat (bis. de lemn Sf. Voievozi, ante 1830).

Anuar 1909, p. 264; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1613]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 761.

SCHITUL PLEŞOAIA-Prahova (începutul sec. XIX)^{100bis}.

PLEŞOIU-Romanăți, jud. Olt (M bis. Sf. Arhangeli, construită de boierii Pleșoieni, Radu și Dumitrașco, 1734¹⁰¹; refăcută 1848, reparată 1932, pictată 1945; fostă metoh al m-rii Bistrița).

Bauer, p. 197 și A.O., 1924, p. 307 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 164 [catagraf. 1840]; Odobescu, *Antichitățile*, p. 129; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 226—227; Bănescu N., *Un dascăl uitat*, Grigore Pleșoianu (AARMSI, s. II, t. XXXVII, 1914—1915, p. 377); *Monografia jud. Romanăți*, p. 443; AMO, 1941, p. 640; „Oltenia”, XI, 1944, p. 46 [Pleșoiu de Jos]; Bălașa D., preot, *Skitul Pleșoiul* (I.E.E.R.A., V, 1949, nov.-dec., p. 33—35); M.O., 1965, nr. 3—4, p. 291 [cat. 1845].

PLEŞOIU, jud. Dolj¹⁰² (bis. Sf. Nicolae și Sf. Ioan, 1780, „preînoită” 1815; rezidită 1842—1843 de colonelul Ioan Solomon, al cărui portret se păstrează în biserică). Vezi și Milovanu.

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 448 [cat. 1845, P. de Jos și de Sus]; Nicolaescu-Plopșor C., *Însemnări din trecutul Olteniei. Bis. din Pleșoi-Dolj* (A.O., I, 1922, p. 411—416) [inscripții, însemnări, despre ctitor]; Anuar 1909, p. 165; AMO, 1941, p. 274 [bis. din 1842]; „Oltenia”, II, 1941, p. 127; *Indice cronologic nr. 6*; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1568—1569].

PLEŞOIU-Vilcea (la 1840 bis. Intrarea în biserică, construită de protopopul Marin Pleșoianu și locuitori, 1807, reparată 1903 și bis. de lemn Sf. Nicolae — Croitori, construită de Petru Părăușanu și locuitori ante 1778, „preînoită” 1797; cruce veche, existentă la 1871).¹⁰³

A.O., 1935, p. 122—124 [doc. 1659, judecată între boierii Rudeni și boierii Vlădeni și Slăviteștili]; Bauer, p. 205 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 111—112; Anuar 1909, p. 232; AMO, 1941, p. 778 [bis. Sf. Nicolae, 1817].

PLOIEȘTI, jud. Prahova.

Documente, XIII—XVII (indice) [orașul amintit de la 1587]; *Mihai Viteazul și orașul Ploiești* („Rev. Ploieștilor”, april-mai 1930, p. 2—3); *Vîrtosu Emil, Mihai Viteazul și Ploiești. Documente nouă* (C. P., I, 1939, p. 118—122); Urechia V.A., *Moșnenii din Ploesci și Mihai-Vodă*, în vol. *Legende române. Viața în trecut. Reminiscențe*, ed. III-a, Buc., 1896, p. 298—299 [Legenda înfăntării tîrgului]; despre vehimea orașului vezi și St. Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1271);

„Tinerimea română”, I, p. 17; Tunusli, p. 173 [6 bis. la 1774]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 312 [despre oraș]; B.C.I., IV, 1925, p. 112—121 [doc. 1783]; Bauer, p. 136 [8 biserici]; Fotino, III, p. 155 [6 bis. la 1815]; Bezviconi G., *Călători ruși* (indice); Urechia, *Ist. rom.*, IX, p. 369—370 [doc. 1808, în care se arată că orașul Ploiești se trăsese „mai la deal cu locuința” și biserică domnească rămăsese fără „mahalagii”]; Petrescu-Sava G.M., *Cât de mari erau Ploieștii în anul 1810* („Rev. Ploieștilor”, april-mai 1929, p. 6—7); *Actele orașului* (*ibidem*, iunie 1928, p. 2 [doc. din 1807]);

Bulat T. G., *Un proces între ploieșteni și bezizadea Costache Caragea* („Arh. Bas.”, 1929, nr. 4, p. 47—65) [doc. 1809—1811]; despre procesele cu Ianachi Moruzi vezi și Urechia, *Ist. rom.*, I, p. 489—490; III, p. 69, V, p. 242—245, VI, p. 101—103, IX, p. 586, XII, p. 426—430;

Samarian P., *O veche monografie*, p. 199—200 [descriere, începutul sec. XIX]; Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 19, 61 [8 biserici]; Urmösy Sandor, *Az ebujdosott magyarok Olohorzagban*, Cluj, 1844, p. 31—38 [descriere Ploiești și Bereasca]; Zagorit G., *Un călător francez în Ploiești la 1840* (R.V., 3 mai 1915) [Vaillant]; A. P., XII, 1843, p. 127; C. Rom., 1 april, 1843, p. 109; V. Rom., 31 aug. 1843 și „Albina rom.”, 1843, p. 120 [incendiul din 1843]; „Dîmbovița”, 27 iunie și 4 iulie 1859, p. 296 și 306 [descriere]; Margot, *O viațorie*, p. 67 [descriere, 1859]; A. S., 1860, trim. II, p. 121—122 [descrierea orașului]; M. Of., 1861, p. 708 [despre dezvoltarea orașului]; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 242—243 [la 1834 erau 17 biserici].

Stoicescu I., *Schițe de istoria patriei urmate de istoria Ploieștilor. Fapte istorice, cele mai multe văzute cu ochii...* Scrise de..., Ploiești, 1880, 77 p. [despre evenimentele de pînă la 1821 petrecute la București, lupta orașenilor din Ploiești pentru apărarea moșiei lor, despre clădirile vechi din oraș la 1880]; extrase și în C.P., I, 1939, p. 97—108; Iorga N., *Un povestitor ploieștean despre București și Ploiești în prima jumătate a sec. al XIX-lea. Retipărire după Schitze de istoria patriei...* Vălenii de Munte, 1928, 45 p.; Nicorîță Sabiu, *Ploescii în 1881. Studiu socialu și economicu*, Ploiești, 1881, 91 p. (extrase în C.P., I, 1939, nr. 1, p. 109—117); Crapellianu C.A., *Planul urbei Ploesci*, Buc., 1883¹⁰⁴;

Popescu-Ciocănel Gh., *Descrierea orașului Ploiești din punct de vedere istoric și geografic din timpurile cele mai vechi și pînă în ziua de azi* (B.S.G., 1895, trim. 1—2, p. 121—216); [legenda orașului și originea numelui de la ploaie; istoric sumar și descrierea orașului în sfîrșitul secolului trecut]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 764—767 [istoric, dezvoltarea orașului]; Iorga, *Drumuri și orașe*, p. 82—85 [descriere]; Idem. *Tara românilor*, p. 3—8 [descriere];

Moruzi I., *Spiculuri istorice din Prahova și fondarea orașului, Ploiești (după documente)*, Buc., 1906, 57 p. [după I. Stoicescu și V. A. Urechia; și despre lupta orașenilor pentru apărarea moșiei tîrgului]; Zagoritz G., *Din trecutul Ploieștilor. Monumente istorice. O cronică imediată*. Brazda lui Novac, Ploiești, 1914, 71 p. + 1 h. [generalități despre monumentele din oraș și împrejurimi, cronică mahalalei Sf. Vasile de preot N. Ioachimescu]; Florinescu A., *Orașul Ploiești din punct de vedere geografic. Dezvoltarea orașului în legătură cu așezarea sa* (A.G.A., 1914—1915, p. 118—144) și extras 29 p.;

Zagoritz Al., *Evoluția istorică a târgurilor și orașelor dintre Buzău, Tîrgoviște și București* (A.G.A., 1914—1915, p. 295—321, 333—346, 357—359, 369—372, 374—377) și extras;

Budescu Alex., *Ploieștii. I. Documentări: demografice, istorice, economice. Municipiul Ploiești în comparație cu celelalte municipii*, 1934, 182 p. + 1 plan [creșterea populației, istoricul orașului, dezvoltarea economică și urbanistică etc.; date sumare despre biserici, p. 96—100];

Alexandrescu G. St., *Câlăuză orașului municipiu Ploiești*, Ploiești, 1925, 83, p.; „Prahova”, I, 1935, nr. 2 [despre vechiul oraș]; Petrescu Sava G.M. <Gh. Zagoritz>, *Un apostol al moșilor trecut pe timpul lui Horia în Tara Românească și urmașii lui ploieșteni*, Ploiești, 1935 [cu știri despre trecutul orașului]; Iorga N., *Lipsuri și îndreptări ploieștene*, Vălenii de Munte, 1938, 12 p.; Zagoritz Al., *Luptele lui Mihai Viteazul cu polonii* (R.I., 1940, p. 131—132) [despre tabăra lui Mihai Viteazul de la Ploiești]; Giurescu, *Ist. rom.*, II—III (indice)

Sevastos M., *Monografia orașului Ploiești*, Buc., 1937, IV + 905 p. + 18 pl. 3 h. [istoricul cel mai complet al orașului, doc. despre turbările din 1831—1832, 1870, dezvoltarea și organizarea orașului etc.; cap. III, *Arhitectura*, p. 143—216, biserici, case, hanuri, scris de arh. T. T., Socolescu; cap. *Scoala*, p. 685—749, cu anexe, scris de M. Popescu; cronică mahalalei Sf. Vasile, p. 771—773, după Zagoritz; documente 1615—1843];

Zagoritz G., *Monumentele istorice ale orașului Ploiești și ale împrejurimilor lui* (R.V., 31 august 1914); Angelescu I., *Biserici ploieștene. Istorici și cărți vechi*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., 1933; Tomescu Gogu, *Istoricul cartierului Bereasca din Ploiești*, Ploiești, <1938>, 83 p. + fig. [nu-și merită titlul; publică doc. Asociației improprietărilor urbanii];

Petrescu Sava G. M. <Zagoritz Gh.>, *Dezvoltarea comercială a orașului Ploiești în cadrul istoriei pe scurt a comerțului românesc*, Ploiești, <1943>, 15 p.; Grigorescu I., *Ploiești*, Buc., 1964, 52 p.;

Teodorescu Stoica, *Din viața economică a Ploieștilor de altă dată, în vol. Din activitatea muzeelor noastre. Studii, referate, dări de seamă, documente*, I, Ploiești, 1956, p. 93—100 [fragment din lucrarea *Istoricul meșteșugurilor și comerțului ploieștean*];

Moisescu G., *Catagrafia bisericilor și preoților din Ploiești la anul 1810*, Ploiești, 1939, 11 p. (din rev. C.P., I, 1939, nr. 1, p. 88 și urm.) [bis. Sf. Voievod-Popa Dima, Adormirea, Buna Vestire-Popa Radu, Sf. Gheorghe Vechi, Sf. Dimitrie-Ceaus Dobre, Sf. Nicolae-Abagiu, Sf. Paraschiva-mah. Barbu Croitoru, Sf. Împărat și bis. domnească — Sf. Apostoli; datele din catagrafie completează cu scurte note istorice]; pentru comparație vezi și lista mahalalelor la 1821, la Acad. R.S. România., ms. rom. 247, f. 19 v — 24 v.);

Socolescu T. T., *Arhitectura în Ploiești, Studiu istoric*, Buc., 1938, 112 p. [despre bisericile vechi; Sf. Apostoli, Sf. Nicolae Vechi-ruină, Sf. Nicolae cu Brazi, Sf. Gheorghe Vechi, Sf. Vasile etc.; casele vechi: Moruzi, Hagi Prodan, Dobrescu, Petre Ion zis Boiangiu etc.; descrieri, foto și planșe colore];

Potra George, *Focul din Ploiești din martie 1843* („Studii și materiale privitoare la trecutul istoric al jud. Prahova”, II, 1969, p. 79—81);

Potra George și N. Simache, *Contribuții la istoricul orașelor Ploiești și Tîrgșor (1632—1857)*, Ploiești, 1970 [Publică cu o introducere despre orașul Ploiești îndeosebi în sec. XIX 139 documente, 1632—1857]; îl voi cita Potra-Simache, *Contribuții*;

Stoicescu N., *Curteni și slujitori. Contribuție la istoria armatei române*, Buc., 1968, p. 81—82 [despre așezarea slujitorilor pe ocina orașului și procesele purtate].

— CURTEA DOMNEASCĂ A LUI MIHAI VITEAZUL.

Panaitescu P. P., *Influența polonă în opera și personalitatea cronicarilor Gr. Ureche și M. Costin* (AARMSI, s. III, t. IV, p. 363) și extras, p. 215 [existența unui castel, 1600, după Guagnin].

— CASE VECHI¹⁰⁵.

— CASĂ BOIEREASCĂ (începutul sec. XIX).

Zagoritz Al., *O casă veche românească pentru Muzeul Prahovei* (R.V., 3 mai 1915, p. 2).

— CASA CANTILI — OBROCEA, vezi bis Sf. Visarion Ploieștiori.

— M CASA DOBRESCU, (sec. XVIII, restaurată 1960), fostă piața Stalin nr. 34. Acum Muzeul I. L. Caragiale.

Munteanu-Rimnic, *Din Ploieștii de altădată* (R.V., 12 april, 1915); Socolescu T. Toma, *Casa Dobrescu din Ploiești* (BCMI, XIX, 1926, p. 58—60) [descriere, planuri]; Georgescu Nic., *Case bătrînești la orașe* („Arhitectura”, III, 1924, p. 17) [foto]; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 399—400; Simache N. I., *O veche locuință ploieșteană* (R.M., II, 1965, nr. 2, p. 150—151); Idem, *Casa Dobrescu-Ploiești*, Buc., Ed. Meridiane, 1966, 45 p.

— CASA LUI PETRE ION ZIS BOIANGIUL (începutul sec. XIX), str. Ulieru.

Socolescu Toma, *Din trecutul Ploieștilor. Casa Petre Ion, zis Boiangiul* (R. V., 17 mai 1915, p. 1—2); Idem, *Case vechi românești* (ibidem, 15 ian. 1921, p. 11—12) [descriere].

— M CASA HAGI PRODAN (c. 1785, cu ornamente de stuc și stâlpi de lemn), str. Democrației nr. 2, Calea București.

Socolescu Toma, *Din trecutul Ploieștilor. Casa din Calea Bucureștilor* (R.V., 3 mai 1915, p. 2—3); Idem, *Casa lui Hagi Prodan din Ploiești* (BCMI, IX, 1916, p. 82—90) [descrierea arhitecturii, cu foto și relevée]; Zagoritz Al., *O casă veche românească pentru Muzeul Prahovei* (R. V., 3 și 17 mai 1915) și în vol. *Din trecutul Ploieștilor*, p. 10; Idem, *Casa Hagi Prodan* (C.L., 1915); Socolescu T., *Case vechi românești* (R. V., 15 ian. 1921, p. 11—12) [descriere]; Ionescu Gr., *Arhitectura populară*, p. 197—203 (deschiere, foto, plan); Idem, *Istoria arhitecturii*, II, p. 343—345 [descriere] Iorga N., *Hagi Prodan* (R. I., 1936, p. 39); *Documente de arhitectură nr. 2*; Simache N., *Casa Hagi Prodan*, Buc., 1964, 40 p.

— HANURI¹⁰⁶.

Munteanu-Rimnic, *Din Ploieștii de altădată* (R. V., 10 febr. 1925, p. 3—4) [despre dărâmarea hanurilor Clinci și Țarcădău].

— HANUL DIN BEREASCA.

C. Rom., 1833, p. 128.

— HANUL LUI CHIRIAC (începutul sec. XIX).

Potra-Simache, *Contribuții*, p. 199 [doc. 1820].

— HANUL LUI GRIGORE (aproape de piata orașului, ante 1820) Potra-Simache, *Contribuții*, p. 195 [doc. 1820].

— HANUL LUI HAGI GHÎTA VULPESCU.

A. Rom., 1858 nov. 22 [hanul era de vînzare].

— HANUL M-RII SLOBOZIA.

M. Of., 1863, p. 814 și 1864, p. 951.

— HANUL SPITALULUI BOLDESCU (din Ulița brașovenilor, ante 1840. Iennescu C., *Reclădirea spitalului Boldescu*, p. 102—103; Găleșescu, *Eforia*, p. 689; B. Of., 1857 mai 24, p. 159 [locul hanului]).

— HANUL ȘANDRU.

V. Rom., 1851, p. 76¹⁰⁷.

— HANUL TEODORACHE GHEORGHIU.

C. Rom., 1832, p. 128.

— HANUL LUI PANĂ (devenit apoi al m-rii Ghighiu (în mahalaua Sf. Dumitru)

Potra-Simache, *Contribuții*, p. 234—236 [la 1832 vîndut lui Nica Costoiu]; p. 323—325 [era al m-rii Ghighiu].

— SPITALUL BOLDESCU (1831, reconstruit 1893—1894).

V. Rom., 10 iunie 1843 [despre construirea spitalului]¹⁰⁸; Gălesescu, *Eforia*, p. 433, 456, 492, 686—702; A. P., XII, 1842, p. 398, 1846—1847, p. 607 passim [vezi cap. privind veniturile și cheltuielile spitalului]; „Buletin”, foaie oficială, 1843, p. 270 [despre îmbunătățiri la clădiri]; *Eforia spitalelor civile, 1832—1932*, Buc., 1932, p. 26; Iennescu C., *Reclădirea spitalului Boldescu de Eforia Spitalelor Civile. Dare de seamă de serbarea ce a avut loc cu ocazia unei punerii pietrei fundamentale, în ziua de 12 septembrie 1893*. Ploiești 1894, 158 p. [despre spitalele din București — și documente — ; descrierea spitalului vechi din Ploiești, documente și despre reclădire].

— ȘCOALA VECHE¹⁰⁹ (o clădire din 1865—1866, str. Democrației M)

Urechia, *Ist. rom.*, I, 90—91; *Inființarea școalei domnești din Ploiești la 1777 cu dascălul Barbu* (C.P., I, 1939, p. 123) [doc. 1777]; „Muzeul național”, 1836—1837, nr. 22, p. 88 [în loc de 78]; „România”, 1838, nr. 29, p. 1, p. 663; V. rom., 1844, p. 262—263, 1846, p. 222 etc. [diverse știri despre funcționarea școlii vechi]; M. of., 1863, p. 408 [despre clădirea gimnaziului]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 766—767 [despre școalele vechi]; Munteanu-Rîmnic, *Din Ploiești de altădată* (R. V., 5 iunie 1915) [despre școală veche]; Zagoritz G., *O pagină din istoria învățămîntului național* (ibidem, 15 ian. 1921, p. 13).

— CASA MAGISTRATULUI ORAȘULUI^{109bis}.

— FOIȘORUL DE FOC.

B. Of. 14 dec. 1856, p. 393¹¹⁰.

— SCHITUL ABAGIILOR (Sf. Nicolae Vechi, făcut de Ion Tuzluciu, mijlocul sec. XVIII¹¹¹, în ruină; fost metoh al mitropoliei de la 1766)

Iorga, *Tara românilor*, p. 113; Socolescu T. T., *O ruină* (R. V., 17 mai 1915); Potra-Simache, *Contribuții*, p. 164—165, 169 [doc. 1766, 1792]; Zahoritz M. Al., *Timpă și tronul arhieresc. Origini și caractere* (BCMI, VII, 1915, p. 55—59) [bis. ruină Sf. Nicolae-Tabaci]; Filitti, *Ciitori*, p. 30; Popescu, *Învelișurile*, p. 44.

— BISERICA ADORMIREA, vezi bis. Maica Precista.

— BISERICA BEREAȘCA (sec. XVIII și casele boierești ale fam. Bălăceanu).

Bauer, p. 136 [bis. și casă boierească]; C. Rom., 1833, p. 128 [case mari de zid, han și biserică]; R. V., 7 sept. 1914 [2 ruine de bis.].

— M BISERICA BUNA VESTIRE (mahalaua Popa Radu, bis. domnească de jos, sec. XVIII, ante 1780, refăcută la 1833 de mai mulți negustori: Teodor Zaplan, Mihail Șerban, Ruxandra și Hagi Nicolae Căzacu; reparată 1937—1938, avariată de cutremurul din 1940 și de bombardamente, refăcută la 1956).

Bianu, *Catalogul manuscriselor românești*, III, p. 78 [însemnare 1780; „bis. domnească cea de jos”]; Iorga, *Inscripții*, II, p. 371; Idem, *Tara românilor*, p. 104; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 21; ACMI, 1943, p. 42; Anuar 1909 p. 37; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 186 [doc. 1819 amintind mahalaua Buna Vestire].

— BISERICA CEAUŞ DOBRE, vezi bis. Sf. Dimitrie.

— M BISERICA DOMNEASCĂ (Sf. Apostoli, ridicată de Matei Basarab, probabil pe locul unei bis. de lemn la 1639¹¹², zugrăvită de Avram Brașoveanu, 1742¹¹³, reparată în sec. XIX și la 1879, cînd a fost zugrăvită din nou), str. Matei Basarab.

Istoria Tării Românești, p. 106; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 528 [doc. 1686]; Urechia, *Ist. rom.*, IX, p. 369—370 [doc. 1808]; C. A., 1862, p. 32; Iorga, *Inscripții*, f. II, p. 369—370; Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 82—83 [pisania, 1742]¹¹⁴; Iorga, *Tara românilor*, p. 102; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 167—169 [doc. 1787 despre starea bisericii, necesitatea refacerii acoperișului și repararea unei băi]; Zagoritz G., *Bis domnească din Ploiești* (R.V., 30 mart. 1923, p. 4—6); Pavlov, *Lăcașuri*, p. 15—17; BCMI, 1942, p. 190—191 [însemnări sec. XVIII—XIX pe un Miniat]; Sevastos, p. 144; Budescu, p. 73; ACMI, 1943, p. 40 și 59 [lucrări de restaurare]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 284.

— M BISERICA MAICA PRECISTA (Adormirea, 1820, balconul adaos 1859, reparată 1903, restaurată de C.M. I, la 1934; pictura tâmpalei din 1841 executată de Chiril monahul), str. Armoniei nr. 3.

„I. Neculce”, III, 1923, p. 170 [însemnare]; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 23; Goruneanu Tullius, *Cîteva cuvinte în legătură cu bis. Maica Precista din Ploiești și proprietățile învecinate* (C. P., I, 1939, nr. 2, p. 76—83); ACMI, 1942, p. 51, 1943, p. 58; Brătulescu V., *Zugravi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G.B., 1959, p. 277); Anuar 1909, p. 36.

— BISERICA PLOEȘTIORI, vezi bis. Sf. Visarion.

— BISERICA POPA DIMA, vezi bis. Sf. Voievozi.

— BISERICA Sf. APOSTOLI, vezi bis. Domnească.

— BISERICA SF. ATANASIE ȘI CIRIL (1834—1842, construită de enoriași, reparată 1895).

Pavlov, *Lăcașuri*, p. 20—21; Anuar 1909, p. 36.

— BISERICA Sf. DIMITRIE (Ceauș Dobre, ante 1810, reclădită de „mahalagii” 1856, reparată 1898).

Iorga N., *Tara românilor*, p. 103; Anuar 1909, p. 35; Brătulescu V. *Inscripții și însenmări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 651—652) [pisania]; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 227 [la 1832 amintită mahala Sf. Dimitrie].

— BISERICA Sf. GHEORGHE NOU (Schimbarea la față și 40 de mucenici, 1844—1846, reparată și zugrăvită 1862—1870).

Pavlov, *Lăcașuri*, p. 11—13; Sevastos, p. 758—759; „Ingerul”, 1937, p. 546; ACMI, 1943, p. 37; Zagoritz Al., *Sculpturi în piatră* (BCMI, VI, 1913, p. 67—72, foaia X); Anuar 1909, p. 35.

— BISERICA SF. GHEORGHE VECHI (clădită 1831—1833 probabil pe locul unei biserici mai vechi existentă la 1810, reparată 1890).

Pavlov, *Lăcașuri*, p. 11; Budescu, p. 73; ACMI, 1942, p. 36 și 1943, p. 37 [restaurare]; Anuar 1909, p. 35; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 209 [la 1823 amintită mahala Sf. Gheorghe].

— BISERICA SF. HARALAMBIE (reclădită? 1875—1879).

Brătulescu V., *Zugravi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G.B., 1959, p. 277, 277) și Anuar 1909, p. 35—36.

— BISERICA SF. ILIE (1847—1849, reparată 1903).

Pavlov, *Lăcașuri*, p. 22; Anuar 1909, p. 36; Zagoritz G., *Două mari descoperiri istorice privitoare la trecutul orașului Ploiești* („Rev. Ploieștilor”, april. 1927, p. 3) [despre vechimea bis.].

— BISERICA SF. IMPĂRATI (mahala Măjari sau Pescari, de lemn, c. 1700, reclădită de Polihronie și Boșcu, 1831 refăcută 1894—1902, dărămată de cutremur 1940, reclădită 1941—1945);

Budescu, p. 74; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 13—15; Anuar 1909, p. 36; Ștefanescu I.D. și Aurel Popescu, *Biserica Sf. Împărați din Ploiești* (G.B., 1964, nr. 3—4, p. 245—264) [descrierea bisericii noi]; Zagoritz G., *Două mari des-*

- coperiri istorice privitoare la trecutul orașului Ploiești („Rev. Ploieștilor”, april. 1927, p. 3 [însemnare, 1743].
- BISERICA SF. IOAN (1843). V. Rom., 1843, supl. nr. 45, p. 1—2 [sfintirea bisericii]; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 174 [doc. 1815 amintind mahalaua Sf. Ioan la Obor], p. 218 [doc. 1830], p. 222 passim.
- BISERICA SF. NICOLAE VECHI, vezi schitul Abagiilor.
- BISERICA SF. NICOLAE-ISPRAVNICI SAU UȚA (1816, zidită de Mariuța sau Uța Slătineanu portăreasă și sora ei Ruxandra Bălăceanu păhărniceasa, refăcută 1863 (?)). Greceanu, *Genealogii*, I, p. 176; Filitti, *Ctitori*, p. 29—30 [despre ctitor]; și în S.O.V., 1920, p. 152—153; Budescu, p. 72—73 [crede că e din vremea domniei lui Mihai Viteazul]; Filitti, *Familia Slătineanu*, p. 20.
- BISERICA SF. PANTELIMON (Sf. Troiță, de lemn c. 1760, reclădită de Dinu brutarul, Nicolae pescarul și alții, 1819 și apoi la 1934). Iorga, *Inscriptii*, f. II, p. 371—372; Idem, *Tara românilor*, p. 104—105; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 209 [la 1823 amintită mahalaua Sf. Pantelimon]; Budescu, p. 74 Anuar 1909, p. 36.
- BISERICA SF. PARASCHIVA, vezi bis. Sf. Vineri.
- BISERICA SF. SPIRIDON (refăcută cu ajutorul cavafilor și cismarilor, 1854). Pavlov, *Lăcașuri*, p. 33; Sevastos, p. 761; Anuar 1909, p. 36.
- BISERICA SF. TREIME (și sf. Tiron, zidită de Alex. Manea pescarul și alții, 1842, restaurată sau reclădită? 1900).
- Pavlov, *Lăcașuri*, p. 9—10; Sevastos, p. 760; Brătulescu V., *Zugravi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G. B., 1959, p. 276—277, 280); Anuar 1909, p. 36—37; Brătulescu V., *Inscriptii și însemnări* (G. B., 1966, nr. 7—8, p. 652).
- BISERICA TREI IERARII (și Sf. Vasile, construită de preotul Ioachim Ioachimescu, logofătul Mihai Mehedințeanu și Năstăsache Bădulescu, 1834, ieseță 1857—1858, arsă și refăcută 1872, reparată 1907).
- R. V., 17 august 1914, p. 2; Anuar 1909, p. 37; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 18—19; Zagoritz G., *Din trecutul Ploieștilor...*, Ploiești, 1914, p. 57 și urm. [cronica mahalei și Sf. Vasile de preot N. Ioachimescu].
- BISERICA SF. VINERI (Cuv. Paraschiva, mahalaua Barbu Croitoru, începutul sec. XIX, ante 1810, rezidită 1875—1890, zugrăvită de G. Tătărescu).
- Voinescu T., *G. Tătărescu*, p. 53, 119—121 [contractul pentru zugrăvirea bisericii]; Anuar 1909, p. 37.
- M BISERICA SF. VISARION-PLOEȘTIORI (în cimitir, 1745—1760?, construită de Iane Slătineanu și Scarlat Greceanu, reparată 1834, zugrăvită la mijlocul sec. XIX; a fost părăsită la 1935, mobilierul și timpla fiind duse la Muzeul Regional; și M casa Cantili-Obrocea, sec. XVIII, ruinată de bombardamente la 1944 și părăsită).
- Bauer, p. 136 [bis. și casă boierească]; Urechia, *Ist. rom.*, XII, p. 32; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 75; Filitti, *Ctitori*, p. 30—31 [despre ctitor]; Iorga N., *Biserici muntene de curînd reparate* (BCMI, XXII, 1929, p. 94) [despre pictura veche a bisericii]; Idem, *Casa și biserică din Ploëștiori* (BCMI, 1933, p. 173—175) [foto și descriere sumară]; Iorga N., *Studii și doc.*, XI, p. 289—290 [doc. 1761, moșia Ploiești ori a fam. Slătineanu].
- M BISERICA SF. VOEVÖZI (Popa Dima, ante 1810, reclădită, zugrăvită 1835, restaurată 1930—1933), str. Ștefan cel Mare nr. 23.
- Iorga, *Inscriptii*, f. II, p. 371; Idem, *Tara românilor*, p. 104; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 26; Budescu, p. 73—74; ACMI 1942, p. 48 [restaurare]; Anuar

1909, p. 37; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 209 [mahalaua Sf. Voievozi amintită la 1823].

PLOPEASĂ (Plopeni) — Buzău (bis. de lemn Sf. Spiridon 1727—1729, reclădită de mitropolitul Firmilian al Olteniei).

Anuar 1909, p. 252; *Documente*, veac. XVI, vol. VI, p. 278 [satul amintit la 1597] și XVII [Plopeni, localizarea probabilă].

PLOPI, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1719—1725.)

A. Rom., 17 aug. 1857 [arendarea moșiei P. = Teiu]; Anuar 1909, p. 200.

PLOPI-Olt (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 80.

PLOPSOR-Dolj (bis. sec. XVIII, apoi bis. Sf. Treime și Sf. Impărați, construită de conțopistul C-tin Plopșoreanu, 1840, refăcută 1904).

Documente, indice XVI [localizarea probabilă] și XVII; *Documente agrare*, p. 209 [doc. 1704 amintind un popă din Plopșor-Gorj]; *Documente privitoare la moșia Plopșor-Dolj* („Oltenia”, I, 1940, nr. 4, p. 61—62) [1792—1859]; Bauer, p. 213 (P.-Gorj); M.O., 1965, nr. 5—6, p. 447 [cat. 1845]; Nicolăescu-Plopșor C., *Bis. veche din Plopșor-Dolj* (A.O., I, 1922, p. 253—254) [ruina unei bis.]; „Oltenia”, II, 1941, p. 127; AMO, 1941, p. 274 și 885 [despre m-reau nouă]; Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 76—77 [din AMO].

PLOPU-Dimbovița (bis. Adormirea, 1834—1836, reparată 1868).

Anuar 1909, p. 51.

PLOPU-Rm. Sărăt (bis. de lemn sec. XVIII apoi bis. de lemn Sf. Nicolae, 1847, reparată 1896).

Bauer, p. 112; Anuar 1909, p. 263; AEB, 1926, p. 64; *Indice cronologic nr. 5* [P. -Ialomița] și 19 [Plopii Vechi = Cotești].

PLOSCA, jud. Dolj (la 1845 două sate: bis. bordei Cuv. Paraschiva și bis. de lemn Cuv. Paraschiva).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 437—438 și 449 [cat 1845]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la <1575—1577> cînd era al lui Barbu postelnic].

PLOSCA, jud. Teleorman (bis. Nașterea Maicii Domnului, construită de Gheorghe Castrîș Tesaloniceanu, 1812, dărîmată de cutremur 1838, reclădită 1841 de Elisabeta Castrîș).

A.G.R., 10 ian. 1865 și urm. [moșia de arendat, proprietatea casei Safta Castrîșoaia]; Anuar 1909, p. 124; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G. B., 1966, nr. 7—8, p. 652) [pisania].

PLOȘTINA, jud. Gorj (bis. de lemn Buna Vestire, 1809—1811 sau 1845). Vezi și Porceașa.

Documente, indice XIII—XVI [satul amintit de la <1409—1418> cînd era al m-rii Tismana, dania lui Mircea cel Bătrîn]; *Documente agrare*, p. 275, 281 [moșie a m-rii Tismana]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 448, 630—636 [P. — Mehedinți]; Anuar 1909, p. 200; AMO, 1941, p. 529.

SCHITUL PLOȘTINA DRĂGOEȘTIILOR, de lîngă Peștișani (Intrarea în biserică, Hobița, sfîrșitul sec. XVI, bis. refăcută ante 1649¹¹⁵; fost metoh al m-rii Tismana), com. Peștișani, jud. Gorj. Vezi și Hobița.

Ştefulescu Al. *M-reu Tismana*, ed III-a, p. 161—162, 319—322, 325—329; vezi și indice; Crețeanu R., *Schituri oltene necunoscute*, (M.O., 1963, nr. 1—2, p. 52—55) [istoricul așezării și al schitului]; *Indice cronologic nr. 22* [doc.]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

POBORU, jud. Olt (la 1875 trei bis.: Sf. Treime — P. de Sus, 1762, Sf. Ingeri — P. de Jos, 1810 și P. de Mijloc 1845)¹¹⁶.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 84—85 [două bis. de lemn: Sf. Ingeri și Sf. Treime]; Anuar 1909, p. 302 [bis. noi].

POCIOVALIȘTE, jud. Gorj (bis. de lemn Adormirea — P. de Sus, 1494?, amintită la 1588, refăcută? 1781—1788, reparată 1832, 1855, reconstruită 1927 și bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul — P. de Jos, 1832—1833).

Bauer, p. 210 [bis. sec. XVIII]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, pl 328 [sec. XVIII, amintită bis. cea veche]; „Renașterea”, 1944, p. 215—217 [catagr. 1840: două bis. de lemn: Sf. Ioan, 1434? și Adormirea, 1690]; M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 412; *Dicț. Rom.*, IV, p. 781 [bis. din 1732]; AMO, 1941, p. 388 [bis. Sf. Ioan, 1910]; Vătășianu, *Istoria artei* (indice); Anuar 1909, p. 181; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1587, cind a fost întărât lui Calotă mare sluger și Gheorghe logofăt]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 118—119; Idem, *Documente slavo-române* (indice).

POCIOVALIȘTE, jud. Ilfov¹¹⁷ (bis. familiei Slătineanu de la începutul sec. XIX¹¹⁸ și o cruce veche de hotar¹¹⁹).

Bauer, p. 148 [bis. și casă boierească]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 304.; Vezi și Oniciu Grațiana, *Localități din jud. Ilfov*, Buc., 1935, p. 15; Filitti, *Arhica Cantacuzino*, p. 242 [doc. 1827, case și bis. de piatră]; A. Rom., 12 dec. 1859 [moșia P. = Corbeanca, cu două hanuri, de arendat]; *Dicț. Rom.*, V, p. 63 [bis. ruinată]; Șerban C., *Întreprinderile manufacтурiere de postav de la Pociovaliște și București* („Studii”, 1952, p. 86—105).

POCRUIA, jud. Gorj (M bis. Sf. Andrei, 1807 — data din pomelnic¹²⁰, reparată la 1846 și 1959).

Bauer, p. 128 [bis. sec. XVIII]; AMO, 1941, p. 389; Anuar 1909, p. 181 [bis. de lemn în stare rea]; Crețeanu R., *Biserici de lemn* (M.O., 1959, nr. 5-6, p. 299—300) [inscripții, însemnări]; vezi și M.O., 1964, nr. 1—2, p. 75; *Indice cronologic nr. 22* [doc.]; *Documente*, indice XIII—XVI [satul amintit de la <1399>]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 127—128; Idem, *Documente slavo-române* (indice).

PODARI, jud. Ilfov, Vezi și Ileana.

A. Rom., 2 și 6 mai 1859 [arenda moșiei]; vezi și A.G.R., 31 ian. 1865 și urm.

PODARI, vezi Odăile Podari.

PODARI, jud. Dolj (schitul Vîrla-Podari, sec. XVIII, dispărut și bis. Sf. Grigore Decapolitul, construită de Hagi Mladen Stoianovici și Hagi Neagoe la 1817, zugrăvită de locuitorii satului la 1832; reconstruită 1914—1928)^{120bis}.

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 446 [cat. 1845]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 85—86; *Dicț. Rom.*, IV, p. 783 [pisania]; Iorga N., *Împrejurimi craiovene* (F.D., II, 1907, nr. 2, p. 28—29 [descriere bis.]; „Oltenia”, II, 1941, p. 128; „Renașterea”, 1941, p. 87 [despre urmele schitului Vîrla-Podari]; Anuar 1909, p. 165; Donat, *Fundațiile*, p. 86—87; AMO, 1941, p. 275).

PODBELEȘTI, vezi Cazaci.

SCHITUL PODENI-Saac (fost metoh al ep. Buzău). Vezi și schitul Chilie¹²¹ (același?).

Filitti, *Inventarul*, p. 27—28 [bis. de lemn, descriere 1825]; Popescu, *Învelișurile*, p. 76—77; *Indice cronologic nr. 3*.

PODENI, jud. Prahova (bis. Adormirea — P. Noi, 1810 și bis. Sf. Gheorghe — P. Vechi, 1840—1843, reparată 1882). Vezi și precedentul.

G.B., 1965, nr. 7—8, p. 680 [doc. c. 1745, bis. făcută de Manea Brăceanu]; Anuar 1909, p. 108—109; *Dicț. Rom.*, IV, p. 784—785.

PODENI, jud. Mehedinți (bis. Sf. Ilie și Sf. Ioan Botezătorul, 1859—1860).

Brătulescu V., *Bis. din Podenii Mehedinților* (M.O., 1964, nr. 7—8, p. 588—592) [pisanie, 1860, descriere pictură]; *Indice cronologic nr. 22*;

- Ionescu I., *Agricultura română*, p. 409—411 [despre sat]; Ștefulescu Al., *M-rea Tismana*, ed. III-a (indice).
- PODGORIA**, vezi Văleni Podgoria și Jideni.
- PODGORIA**, jud. Buzău (cruce de piatră din 1752—1752 M, în centrul satului și o altă cruce de hotar din sec. XVI—XVII, pe drumul Udrești-Tătaru).
- PODINELE**-Voitești, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1826, în stare rea la 1909).
- Anuar 1909, p. 185; în *Dicț. Rom.*, IV, nu este.
- PODIȘOR**-Olt (sau Teleorman) (bis. Sf. Nicolae, 1812—1814, reparată 1907).
- G. T<heodorian>, M., *Cartea lui Radu vodă Mihnea din 18 febr. 1626 referitoare la satul Podișor* (A.O., 1928, p. 419—424); *Documente*, indice, XVII [satul P.-Olt amintit de la 1662]; Anuar 1909, p. 116—117; *Dicț. Rom.*, IV, p. 788 [cătun — Teleorman].
- PODIȘORU**, vezi Bucșani.
- PODUL BROȘTENI**, vezi Broșteni.
- PODUL BURCHII**, com. Poenari Burchi jud. Prahova (la 1871 o cruce mare de piatră în cătunul Podul Văleni și bis. Sf. Voievozi din același cătun)¹²².
- Anuar 1909, p. 108.
- PODUL DÎMBOVIȚEI**, com. Dîmbovicioara, jud. Argeș (fost Muscel) (M cruce din 1711 la podul făcut de C. Brîncoveanu peste apa Dîmboviței).
- Iorga N., *Inscripții*, I, p. 140¹²³; Idem, *Studii și doc.*, XV, p. 104; Potra George, *O cruce puțin cunoscută (?) ridicată de voievodul Constantin Brîncoveanu* (B.O.R., 1964, nr. 9—10, p. 953—954) [inscripție, descriere]; BCMI, I, 1908, p. 179—180; *Monumente istorice ale României* [foto]; Bauer p. 173 [mențiune].
- CETATEA DE LA PODUL DÎMBOVIȚEI**, vezi cetatea Dîmboviței.
- PODUL DOAMNEI**, vezi Babele.
- PODUL GROSULUI**, com. Petra, jud. Mehedinti (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1810—1812, în ruină la 1909 și bis. de lemn Intrarea în biserică — Petra, 1845, reparată 1895—1896).
- Anuar 1909, p. 200—201; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 501—502.
- SCHITUL PODUL LACULUI** (sec. XVII)¹²⁴.
- PODUL MUNCII**, com. Niculești, jud. Buzău (bis. Sf. Voevozi adusă la 1755 de la schitul Poteca, reconstruită 1814, restaurată 1909; și cruce de hotar din 1700).
- Sandu Tudor, *Biserici de pe Valea Slănicului*, p. 89, 103—104, 195—196.
- PODUL PITARULUI-Ilfov** (bis. Sf. Vasile, 1818¹²⁵, construită de Neagu postăvarul, Ioan Ușeveche și alții pe locul unei bis. de lemn din sec. XVIII, făcut de Pancu și Gheoca).
- Bauer, p. 152 [P. P. sau Plătărești, cu m-re]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 81—82 [moșia m-rii Plătărești]; Anuar 1909, p. 73.
- PODUL VĂLENI**, vezi Podul Burchii.
- SCHITUL PODURE**, vezi Chiliile.
- SCHITUL PODURILE-Prahova**. Vezi și următorul.
- Moisescu G., *Încercări pentru întemeierea unei ctitorii ardelene pe Valea Doftanei acum un veac: schitul Podurile* (C.P., I, 1939, nr. 2, p. 91—98) [doc. 1839].
- PODURI**-Prahova (bis. începutul sec. XIX¹²⁶). Vezi și precedentul.

PODURILE-Dîmbovița (bis. Adormirea, 1834—1836, reparată 1871, în stare rea la 1909)

Anuar 1909, p. 51—52.

POENI-Buzău (bis. Sf. Voievozi-Poenii de Sus, 1768, construită de Vasilica, Dragomir și alții, reparată 1897; bis. Sf. Nicolae-Poenii de Jos, Gura Bîscii, construită de Costea Ionomu pitar, 1856—1857). Vezi și Gura Bîscii.

Constantinescu Horia, *Bisericile din Poeni-Buzău* („Îngerul”, X, 1938, nr. 12, p. 1124—1129 și XIV, 1942, nr. 5—9, p. 221—222) [pisani, însemnări, descriere, pomelnic] „Îngerul”, 1937, p. 549; Anuar 1909, p. 249; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la <1523—1528>].

POENILE, vezi Opărăti.

POENI, com. Cătunu-Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae, începutul sec. XIX?, reparată 1854).

Anuar 1909, p. 136.

POENILE-Rm. Sărăt (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1834—1835, reparată 1886). Anuar 1909, p. 259.

POENILE BARZA, vezi Strîmbeni.

POGANU-Olt (la 1824 două bis. de lemn: Sf. Nicolae-P. de Jos și Intrarea în Biserică-P. de Sus).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 91; *Documente*, indice XVI și XVII [satul P. r. Drăgășani].

POGORÎSU (Coborîsu) com. Raciu, jud. Dîmbovița [bis. de lemn Sf. Ioan, sec. XVIII]).

Documente agrare, p. 637—640 [doc. 1777, moșie a mitropoliei]; „Tîrgoviștea”, 1940, nr. 6, p. 17 [doc. 1779 despre mutarea bis. de lemn de la Brănești]; Popescu — Runcu, *Catagrafia*, p. 47.

POIANA, com. Morunglavu, jud. Olt (casă boierească a familiei Morunglav, azi ruine M) ¹²⁸ bis. Vezi și Poiana Mare și Moiunglavu.

Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 189 [castel „măret” și bis.]; *Dicț. Rom.* V, p. 26 [despre ruinele palatului]; Bâlașa D., *Ctitoria lui Matei Morunglavu din satul Șterbănești, r. Drăgășani* (M. O., 1959, nr. 7—8, p. 441—442).

POIANA—Dolj bis. Sf Apostoli—P. de Sus, 1813—1818, reparată 1884). Vezi și Poienari-Dolj.

Iorga N., *Sudii și doc.*, XI, p. 233 [doc. 1813]; „Oltul”, 1857, p. 116, 120, 128 [arendarea moșiei]; Anuar 1909, p. 165.

POIANA, jud. Gorj (casa fam. Poenaru, sec. XVII, cula lui Dincă Poenaru, c. 1821, în ruină la 1906 și bis. Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru, renovată 1929).

R.I.A.F., vol. XIV, 1913, p. 8—11 [doc. sec. XVII despre fam. Barbu Poenaru și arbore genealogic]; Bauer, p. 215; Ștefulescu, *Din trecutul Gorjului*, p. 131 [descriere culă]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 203—207 [cula lui Dincă Poenaru și doc. despre sat]; Antonescu Teohari, *Culele sănt sau nu naționale?* (C.L., 1907, p. 495—496, 578—586)) AMO, 1941, p. 401; *Documente*, indice XVI și XVII [P., r. Filiași și P., r Tg. Jiu]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

POIANA-Ialomița (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1746, bis. Sf. Nicolae 1804—1806 și școală la sfîrșitul sec. XVIII — începutul sec. XIX).

Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 395—396, VIII, p. 448, X A, p. 91 [doc. școală și biserică; aceasta fusese „dărăpânată” și reparată ante 1813]; Anuar 1909, p. 64 [două bis.]; *Indice cronologic nr. 2*; *Documente*, indice XVI și XVII [localizare probabilă]; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 37, 43 [bis. din 1737].

POIANA, com. Severinești, jud. Mehedinți (bis. sec. XVIII, apoi bis. Nașterea Maicii Domnului, 1836, construită de Tânase Retezeanu, reparată 1872 și 1937).

Bauer, p. 209 [bis. sec. XVIII] și 213 [sat părăsit]; AMO, 1941, p. 547; Crețeanu R., *Biserici de zid de pe Valea Coșuștei* (M. O., 1961, nr. 7—9, p. 489—490) [pisanie, descriere]; *Indice cronologic nr. 14* [doc.].

M M-REA POIANA, jud. Prahova (Adormirea, construită de spătarul Toma Cantacuzino, sfîrșitul sec. XVII — începutul sec. XVIII, ante 1711¹²⁷, reparată la 1785, avariată de cutremur la 1802 și 1838, reparată de marele ban Mihai Ghica la 1841; bis. a fost pictată inițial de zugravul Pirvu Mutul, pictura a fost refăcută la 1940; din casele m-rii, acum în ruină, se păstrează doar pivnițele; casele au fost reparate în 1861; zidul de incintă și turnul de intrare sînt și ele ruinate; m-rea a fost metoh al m-rii Pantelimon din București)¹²⁸.

Genealogia Cantacuzinilor, p. 352 [despre ctitorie, ante 1711]; Iorga N., *Doc. Cantacuzino*, p. 72, 87, 229; Gălășescu, *Eforia*, p. 218 [doc. 1752, închinare la Pantelimon], și 946, 965; Ionașcu I., *Documente bucureștene privitoare la proprietățile m-rii Colțea*, Buc., 1944, p. 118 [doc. 1731, prin care m-rea este despărțită de m-rea Sinaia „ca să se poată chivernisi mănăstirile mai bine”]; Iorga N., *Meșteri din alte vremi* (L.A.R., 1899—1900, p. 687—689) și Iorga N., *Scrisori și zapise de meșteri români*, Buc., 1925, p. 42—45 [contractul lui I. Ratner, 1785, pentru refacerea m-rii]; Tunusli, p. 173; Bauer, p. 133 [m-re și capelă]; Fotino III, p. 155; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 124; VII, p. 308 [reparații, școală]; X A, p. 17, 184; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 79, 193 [doc. 1803 și 1837, arderea m-rii]; A.P., 1848, p. 404, 408, 412, 418, 422 passim [venituri, 1832—1846]; V. Rom., 10 iunie 1843; A. Rom., 21, 29 aug. și 4 sept. 1857 [arendarea moșilor];

Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 198—199; *Dicț. Prahova*, p. 371; *Dicț. Rom., Rom.*, V, p. 28 [pisanie, 1841]; Anuar 1909, p. 109; Iorga N., *Cum se poate descoperi o mănăstire („Ramuri,”* XVII, 1923, p. 441—443); Idem, *Istoria românilor în chipuri și icoane*, p. 283 [despre refacerea m-rii]; R.I., 1924, p. 62 [inscripții]; Pavlov P., *Poiana-Cîmpina-Prahova* (G.M., VII, 1930, nr. 226);

Bădiceanu Dim., *M-rea Poiana-Prahova*, Buc., 1938, 29 p. (din B.O.R., LVI, 1938, p. 205—229) [istoric documentat, listă de egumeni, avere, cărti vehi]; A.R., 1940, p. 113—114; Bobulescu, *Zugravi*, p. 11—12; Voinescu T., *Pîrvul Mutul* (SCIA, 1955, nr. 3—4, p. 137); Grigorescu Ioniță, preot, *Sindicul schitului și comunei Poiana din jud. Prahova* (ms. în arhiva bisericii).

POIANA CÎMPINEI, jud. Prahova (bis. Sf. Voievozi-Bobolia, 1830—1831 sau 1836, construită de egumenul schitului Predeal, reparată 1864; fost metoh al schitului Predeal)

Pavlov P., *Poiana Cîmpina* (G.M., VII, 1930, nr. 226, p. 2—3); Anuar 1909, p. 109; *Dicț. Rom.*, I, p. 482 [bis. din 1838].

POIANA LACULUI, jud. Argeș (bis. de lemn Sf. Paraschiva la începutul sec. XIX¹²⁹, reclădită de zid la 1885—1891).

Ionașcu, *Cartografie Argeș*, p. 36—37; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 402 [cat. 1833]; Anuar 1909, p. 286.

POIANA LUNGĂ-Dîmbovita (bis. Adormirea, 1814—1819, reparată 1869 și bis. Sf. Nicolae, 1852—1853).

Anuar 1909, p. 52; A. Rom., 5 febr. 1858, supl. 19 april 1858 și urm. [arendarea moșiei]; *Documente, indice XVI și XVII* [satul amintit de la 1531?].

POIANA MARE, com. Morunglavu, jud. Olt (M bis. Sf. Paraschiva, construită de Pătru ceaus, zugrăvită 1833, reparată 1901).

„Renasterea”, 1944, p. 14 [catagr. 1840]; Anuar 1909, p. 213—214; AER, 1921—1925, p. 552—553; AMO, 1941, p. 632; *Documente indice XVI*.
POIANA MARE, jud. Dolj (bis. bordei, apoi bis. de zid Sf. Voievozi, 1849, reparată 1902, 1917, și 1936).

„Oltenia”, I, 1940, p. 13; AMO, 1941, p. 276; Popescu, *Învelișurile*, p. 98; Anuar 1909, p. 165; Buzatu D., *Toponomie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 63); M.O., 1965, nr. 5—6, p. 436 [bis. de lemn la 1845].

M SCHITUL POIANA MĂRULUI (sec. XVIII, circa 1730, ars 1771, refăcut 1781—1784; bis. mare, Toți sfintii, de lemn, 1810—1812 și bis. mică, Nașterea Maicii Domnului)¹³⁰, satul Jitia de Sus-Rm. Sărat. Vezi și schitul Jitia.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1, Mitr. Tării Rom.*, Buc., 1961, (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 17*, Buc., 1950 [48 doc., 1541—1863]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3, Ep. Buzău*, Buc., 1958 (indice); Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 207; VII, p. 320; VIII, p. 318—320; X A, p. 16, 81—83; R.I., XI, 1925, p. 251 [schitul ars la 14 april. 1771]; Comănescu M., *Din documentele m-rii Poiana Mărului („Ingerul”)*, I, 1925, n. 9—10, p. 19—21). [despre arderea schitului, 1771]; Tunusli, p. 172; Fotino, III, p. 149; *Diata starețului Vasile (Uricarul*, XIV, p. 308—312) [din 1764, după Al. Pelimon, *Memoriu*, p. 51—60]; Săndulescu Al., *O colecție de hrisoave („Ingerul”)*, XVI, 1944, nr. 7—12, p. 32—37) [3 doc., 1785—1803]) Filitti, *Inventarul*, p. 6—8; Mironescu Ath., *Istoria m-rii Cernica*, p. LIV [doc. 1827, metoh]; A.C., 1868, p. 11;

Pelimon Al., *Catastrofa întîmplată boierilor în muntele Găvanul la 1821*; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 211—212; *Dicț. Rom.*, IV, p. 295 [inscripții]; Popescu-Ciocănel, *M-rea Găvanul, com. Cîmpulungeanca, Corbu, Jitia, Odobeasca*, Ploiești, 1898, p. 35; Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, p. 125;

Noaptes C., *M-rea Poiana Mărului*, teză de licență, 1929; Moșescu O., *Rm., Sărat*, Buc., 1931, p. 77; Teofil ieremonah, *Sf. schit Poiana Mărului* (G.M., XI, 1933, nr. 341); Sava A., *Contribuții la istoricul bisericii vrîncene („Milcovia”)*, II, 1931, vol. II, p. 24—25); Popescu Bănică (prezentare în „Milcovia”, 1933, p. 132—135); Tărlă Zosima, *Istoricul (monografia) m-rii Dălhăuți*, Cernica, 1932, 63, p. [și despre m-rea Poiana Mărului]; Anuar 1909 p. 260;

Saegiu Dimitrie, *Carte de hotărnicie a moșiei Toropălesci situată în jud. Rm. Sărat* . . . Buc., 1892, p. 4 [doc. 1778 despre arderea schitului Poiana Mărului]; Zamfirescu Al., *Note despre schitul Poiana Mărului* (A.T.G., caietul 7, mart.-iunie 1930);

Bezviconi G., *Călători ruși*, p. 348; Ciocănel Gh., *M-rea Poiana Mărului* (V.B., I, 1894, nr. 24, p. 5); Toma Dobre, *Poiana Mărului („Muguri”)*, IV 1925, nr. 1—2);

Constantinescu Horia și Gabriel Cocora, „*Poiana Mărului*” (G.B., 1964, nr. 5—6, p. 466—500) [istoric, descriere, despre ctitori și avereia schitului; legăturile sale cu schiturile din jur: Bonțești, Valea Neagră, Ciolanu etc., stareții schitului, importanța schitului ca centru monahal etc.]; Constantinescu Horia, preot, *Bis. fostei m-ri din Rm. Sărat* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 52) [cîteva note sumare]; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 13, 17, 21, 34, 41 passim [despre cele două bis. de lemn];

Iorga N., *Vechile biblioteci românești* (F.D., I, 1907, nr. 2, p. 65—71); Tocilescu, *Catalogul*, p. 111, 119, 120, 126, 127—128, 129, 131, 139, 141; Drăghiceanu, *Catalogul* (indice).

SCHITUL POIANA RUSULUI, vezi Rogozu.

POIANA-SECIURI, jud. Gorj (la 1840 bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1740, ruinată la 1909; cruci din 1831 și 1835 la Stejaru)

Bauer, p. 215; „Renașterea”, 1944, p. 366 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 177; AMO, 1941, p. 390 [bis. de lemn Adormirea — Stejaru, 1812].

POIANA DE SUS-Olt (bis. Sf. Dumitru, 1813).

AMO, 1941, p. 276.

M CETATEA POIENARI (Căpățineni, Cetatea Argeșului sec. XIII—XIV, refăcută de Vlad Țepeș), satul Căpățineni-Ungureni, com. Arefu, jud. Argeș.

Documente, XV—XVI (indice) [cetatea amintită de la 1481, cind apare ca martor în sfatul domnesc un pîrcălab de Poienari]; *Istoriile*, p. 15—16; *Istoria Tării Românești*, p. 4 și 205; B.O.R., 1890, p. 719 [descriere, 1747]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 322—323; C. Rom., 1845, p. 363—365 [impresiile de drum ale lui C. Bolliac]; A. S., 1860, trim. II, p. 39—40 și M. Of., 1861, p. 756 [descrierea cetății]¹³¹; Pelimon Al., *Impresiuni de călătorie*, p. 93—98; *Monumente istorice ale României* [foto]; „Arhitectura” I, nr. 1, p. 42—43 [descriere];

Apostolescu N. I., *Cetățuile lui Negru vodă și a lui Tepeș. Volurile romane; brasde și troiene. Sisteme de apărare în trecut*, Buc., 1910, 27 p.; Lapedatu Al., *Două vechi cetăți românești. Poienarii și Dîmbovița* (BCMI, III, 1910, p. 177—189) [Aceasta e „Castrum Argias”, din 1330; istorie, vezi și bibliografia din note]; Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 135—146 [după BCMI]; *Ruinele cetății lui Tepeș („Prietenul nostru”)*, I, 1911, nr. 5, p. 77—78; Stahl H., *Cetatea lui Tepeș (Poenari)* („Neamul rom.” nr. 207—210, din 11—15 sept. 1921); BCMI, 1917—1923, p. 11, 15 [foto, plan]; Husar Al., *Dincolo de ruine. Cetăți medievale*, Buc., 1959, p. 36—47 [istoric, descriere, cetatea Argeș-Poienari]; Vătășianu, *Istoria artei* (indice); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 109, 111; Andreescu D.N., *Cetatea lui Tepeș de la Căpățineni, pe rîul Arges* (B.S.G.R., VIII, 1887, trim. 2, p. 150—156) [descriere, legenda cone struirii]; Bileciurescu Liana, *Cum restaurăm monumentele istorice? Monumentelor rupestre („Contemporanul”*, 6 ian. 1967), Giurescu, *Ist. rom.*, II (indice); **POIENARI** — Argeș (bis. sec. XVII)¹³². Vezi și Corbeni și Ceaușești.

B.O.R., 1921, p. 685 [3 bis. de lemn la 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 25 [bis. de zid Sf. Îngeri și bis. de lemn Sf. Paraschica] și p. 10 [bis. de lemn Sf. Ștefan]; B.C.I., IX, 1930, p. 113 [bis. de lemn Sf. Paraschiva-Poienărei, 1706]; AEA, 1929, p. 76 și 110 [bis. din 1812]; Anuar 1909, p. 286 [bis. nouă]; *Indice cronologic nr. 23; Documente*, indice sec. XVI și XVII.

POIENARI-Dimbovița (han mare sec. XIX. Vezi și Poienari-Prahova. V. Rom., 1851, p. 112.

POIENARI-Dolj (bis. Sf. Nicolae, construită de Barbu Poenaru sluger, 1787). BCMI, XXII, 1929, p. 138 [inscriptii].

POIENARI (Poeni) — Gorj (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1728, construită de Alex. Sturzu și Ion Dobrescu).

Bauer, p. 210 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 459; Anuar 1909, p. 181; AMO, 1941, p. 389 [bis. Sf. Voevozi, renovată 1894]; Ștefulescu *Gorjul*, p. XXV—XXVII [Poienile = Poienari, sat dispărut]; *Documente*, indice sec. XVI—XVII [Poeni]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice). **POIENARI ENUȚĂ**, com. Poenari, jud. Ilfov (bis. Sf. Nicolae, ante 1810, reparată 1892). Vezi și Ulmeni.

Bauer, p. 148 [bis. și casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 26 [bis. Sf. Nicolae]; Radu G.T., *Bisericile din jurul Floreștilor*, p. 120; Anuar, 1909, p. 82; A. Rom., 1858 mai 3 [arendarea moșiei P.]

POIENARI-ORNEȘTI-Ilfov (casă boierească și han, sec. XIX). Vezi și Hornești.

V. Rom., 1850, p. 8; Bauer, p. 153—154 [P. și O., fără bis].

POIENARI-Muscel (cruce sec. XVII) ¹³³.

Indice cronologic nr. 9 și 19 [doc.].

POIENARI (Burchi și Apostoli ¹³⁴). jud. Prahova (bis. Adormirea-P. Apostoli, 1820—1823, reparată, 1870, reclădită 1900; bis. Sf. Nicolae — P. Vechi, 1744—1745, în ruină la 1909) ¹³⁵. Vezi și Poienari-D-ță.

Bauer, p. 162 [P. Apostoli și Rari?, bis. și casă boierească]; *Dicț. Rom.*, V, p. 21; Anuar 1909, p. 102; A. Rom., 27 iulie și 7 aug. 1857 [P. lui Burchi de arendat]; *Documente agrare* p. 386 [doc. 1741, satul P. al lui Apostol pîrcălab de curte]; *Documente*, indice XVI [Poienari = Poiana].

POIENARI, jud. Vilcea (bis. Sf. Voievozi-Mierea, 1841, reconstruită 1924—1934).

Episcopia Rimnicului, p. 365—367; Popescu, *Biserici*, p. 123—124 [la 1840 bis. din 1560?], preînnoită la 1825 de popa Nițu Vladimirescu și alții]; Anuar 1909, p. 223; AMO, 1941, I. 757; A.O., 1942, p. 172 [cat. 1834].

SCHITUL POIENARI-Vlașca ¹³⁶ bis.

Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 170 [mențiune]; Bauer, p. 168 [bis. Poienari de Jos]; *Documente agrare*, p. 316—317 [doc. 1726, P. Teleorman, sat al m-rii C. de Argeș].

POIENI-Argeș (bis. sec. XVIII). Vezi și următorul.

B.O.R., 1921, p. 686 [cat. 1808].

POIENIȚA jud. Argeș (bis. Sf. Gheorghe 1820—1823, reparată 1878).

Anuar 1909, p. 286; AEA, 1929, p. 108.

POJAR, jud. Gorj ¹³⁶ (bis. de la începutul sec. XIX, ante 1818). Vezi și Strîmba.

Săvoiu Em., *Însemnări culese din cărți bisericești vechi gorjene* (A. O., XXI, 1924, p. 203); Anuar 1909, p. 18 [bis. în stare real] și 182 [bis. Sf. Voievozi-P. de Jos]; AMO, 1941, p. 391; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1516].

POJOGENI, jud. Gorj (culă din 1834—1838, dispărută; M bis. Sf. Gheorghe, construită de Ioan Scărdeanu, C-tin Bobincă și alții, ale căror portrete se păstrează în biserică; 1834—1838, reparată 1877; cruce sec. XVIII (?) și M bis. de lemn Sf. Voievozi din cimitirul Dealul Ocii, 1797. Vezi și Comănești).

Ştefulescu Al., *Din trecutul Gorjului*, p. 132 [descriere culă]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. XVI—XVII, p. LXVIII—LXIX [culă] și 331—332; Antonescu Teohari, *Culele sănt sau nu naționale?* (C.L., 1907, p. 495—506, 578—586); Tzigara-Samurcaș Al., *Arta în România*, p. 13, 18, 20 [foto, descriere, plan culă]; Bauer, p. 211 [bis. sec. XVIII]; Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 13 [culă]; Drăghiceanu V., *Monumente istorice din Oltenia* (BCMI, XXIV, 1931, p. 105—107) [cruce, culă și biserică]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, pl. CDXLIV); „Renașterea”, 1944, p. 464 și 544 [la 1840 bis. Adormirea, 1760 și două bis. de lemn: Sf. Îngerimah. de mijloc, 1769 și Sf. Ingerimah. de jos, 1800]; Ionescu Gr., *Arhitectura populară*, p. 203, 205; Popescu I. G., *Bis. de pe Valea Blahniței*, p. 185—187; Anuar 1909, p. 181—182; AMO, 1941, p. 392; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 229—232 [descriere culă].

POJOGI-Vilcea (bis. Sf. Treime, construită de stolnicul C-tin Borănescu, 1820, reparată 1867 și 1899).

Răuțu, *Monografia*, p. 97; Popescu, *Biserici*, p. 42—43 [la 1840 și patru bis. de lemn; Sf. Nicolae-Mișulești, 1632 (?), Sf. Paraschiva-Motîrcesti, 1717,

Sf. Nicolae-Furnești, 1832, și Sf. Dumitru-Florești, 1793]; Anuar 1909, p 228; Pănoiu A., *Pictura votivă*, fig. 30.

POLICIORI (Policioaia), com. Scorțoasa, jud. Buzău (bis. și școală, începutul sec. XIX a lui Iordache Filipescu biv vel vornic).

Bauer, p. 120 [fără bis.]; Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 97—98 și XII, p. 97—98 [doc. 1820]; Anuar 1909, p. 252; AE B 1926, p. 26 [bis. de lemn, f. veche]; *Indice cronologic* nr. 3; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1554—1557].

M M-REA POLOVRAGI (m-rea de la Braniștea Semănătă, Adormirea, prima construcție de la începutul sec. XVI, probabil 1505; reclădită de Danciu Pîrîianu logofăt din Milești la 1647—1648¹³⁷; terminată, bis. zugrăvită și făcut pridvor de egumenul Ioan de la m-rea Hurezi în timpul domniei lui Constantin Brîncoveanu, 1698—1703¹³⁸; restaurată de C.M.I., 1935—1939; M bolnița Sf. Nicolae, construită la 1731—1732, de egumenul Lavrentie, zugrăvită 1738; chiliile refăcute parțial 1854; se păstrează zidul de incintă, clopotnița, stăreția și chiliile; unele clădiri gospodărești refăcute la 1952. M-re, fiind întărิตă, a fost folosită ca bază de operații de Tudor Vladimirescu. M-rea a fost metoh al m-rii Hurezi, în grija căreia a dat-o C. Brîncoveanu; M cruce din 1795—1796, în apropierea m-rii, ridicată de Ursache, vătaful plaiului Novaci), com. Polovragi, jud. Gorj.

Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 176 [m-re nouă și bis. de lemn]; vezi și M.O., 1967, nr. 11—12, p. 917; Arh. St. Buc., *Indice cronologic* nr. 17, Buc., 1950 [495 doc., 1502—1860]; B.O.R., 1891, p. 696—699 [doc. 1693]; Bolliac, *Monastirile Brîncovenesci*, p. 172 [doc. 1711, reparații]; M.O., 1966, nr. 5—6, p. 435 [același document]; *Documente agrare*, (indice); Giurescu, *Material* (indice); Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 85—86; VI, p. 166; VIII, p. 371; X A, p. 15; Tunusli, p. 176; Bauer, p. 210 și A.O., III, 1924, p. 412; Fotino, III, p. 175; Ionașcu I., *Istoricul m-rii Hurezi* (A.O., 1935, p. 434—437) [catastih, 1791]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 88—91 [catastih de avere, 1791] și 134 [bis. m-rii arsă de cîrjalii]; Vezi și passim; Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 201—207 și XV, p. 329 [m-rea arsă la 1802]; Ion Dascălu, *Însemnări pe cărți* (M.O., 1954, nr. 7—8, p. 424) [arderea m-rii, 1802]; A.O., 1936, p. 424 [reparații]; Geanoglu — Lesviadax, *Istoria bisericii*, p. 546 [explicarea numelui];

Antoniu, *Album*¹³⁹, partea I, pl. 36; *Vederi din Gorj*; A.S.T.R., IV, 1906, p. 32;

„Albina rom.”, 1845, p. 361—363 [descriere m-re]; A. Rom., 21, 29 aug., 4 sept. 1857 [arendarea moșilor m-rii]; Alexandrescu Gr., *Polovraci* (F.M.L., IX, 1846, p. 28—29); Idem, *Polovragi* („Noua bibliotecă populară”, I, 1889, p. 124—126); idem, *Memorial de călătorie*, p. 74—76; *Monumente nationale*, II, p. 220—221 [descriere, istoric, despre reparațiile necesare]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. LV, 141—156 [inscripții, despre ctitor, și foto]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 99; Lecca, *Familile boierești*, p. 387—389 [fam. Pîrîianu]; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 248—249; *Episcopia Rîmnic*, p. CII, CIV, passim; AER, 1900, p. 31—32;

Ștefulescu Al., *Monastirea Polovragi* („Jiul”, I, 1894, nr. 5, p. 7—12+3 planse) [desen m-re și portrete ctitori];

Ștefulescu Al., *M-rea Polovragi*, Buc., <f. a.>, 32 p. [istoric, inscripții, descriere, doc. despre ctitor]; Ștefulescu Al., *Polovragi*, Tg. Jiu, 1906, III + 158 p. + 16 pl. + 1 h; Bârcăcilă Al., *Însemnări de drum prin Gorj* (A.O., III, 1924, p. 468—469); AER, 1921—1925, p. 590—591; A.O., 1923, p. 133 și 1926, p. 128—129; Popescu M., *Oltenia în timpul stăpînirii austriece* (BCMI,

1926, p. 103—104) [planul și perspectiva m-rii]; Vasilescu, *Descrierea* (A.O., 1928, p. 261, 283—284); Obedeanu C.V., *Danciu Pîrîianu* (A.O., 1928, p. 118—120); Meteș, *Zugravi* (indice); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1932, p. 52, pl. CXXVII — CXXXIII);

Atanasescu I. L., *M-rea Polovragii* („Ion Maiorescu”, II, 1932, nr. 3—4, p. 57—71 și nr. 5—6, p. 60—63) [istoric, inscripții, descriere, foto, despre ctitorii]; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1933, p. 63—64) [inscripții, ctitorii, foto, descriere sumară]; Donat, *Fundațiile*, p. 65—66; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 137;

Brătulescu V., *M-rea Polovragi* (BCMI, 1940, p. 5—34+6 planșe) și extras, Buc., 1940 [inscripții, descriere, îndeosebi a picturii, foto picturi și planuri]; AMO, 1941, p. 861—864; vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 52—55 [din AMO]; Popescu-Cilieni, *M-rea Polovragi* („Renașterea” XXIII, 1944, nr. 4—5, p. 206—208) [istoricul m-rii]; Popescu, *Învelișurile* p. 45, 59;

Moisescu G., *Tricentenarul m-rii Polovragi* (M.O., 1954, p. 624—626); Voinescu T. și Oprea P., *Meșteri locali* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 218); Voinescu T., *Elemente realiste* (ibidem, p. 76); *Arta feudală*, p. 217; Brătulescu V., *Zugravul Constantinos* (M.O., 1961, nr. 10—12, p. 688—698); Andreeșu Ștefan, *Data zidirii Polovragilor* (M.O. XV, 1963, nr. 11—12, p. 922—925) [1647];

Andreeșu Ștefan, *Ctitorii de la Polovragi* (M.O., 1964, nr. 3—4, p. 231—235) [crede că a fost clădită la 1505]; Sacerdoțeanu Aurelian, *Constantin Brâncoveanu și ctitorile sale din Oltenia* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 726) [pisania, 1703]; Bulat T.G., *Știri noi cu privire la fundațiunile Brâncoveniști oltene* (ibidem, p. 753) [doc. 1711, despre repararea m-rii]; Andreeșu Ștefan *O mențiune privitoare la episcopul Climent al Rimnicului* (M.O., 1965, nr. 7—8, p. 631—632) [din pomelnicul m-rii]; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 84;

Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 120 [cruce de argint, 1662—1663] (și indice); Strempel, *Copiști de manuscrise*, p. 157—158, 194.

POLOVRAGI, jud. Gorj (la 1840, bis. de lemn Sf. Nicolae, construită de căp. Șerban Măgheriu, 1806).

„Renașterea”, 1944, p. 208—209; Anuar 1909, p. 182 [aceeași bis.]; AMO, 1941, p. 392 [bis. Sf. Dumitru, 1921]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1480]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 143—145 [doc. despre sat].

POMETEȘTI, com. Tandăra, jud. Dolj (bis. Sf. Dumitru, sec. XVIII)

„Oltenia”, XI, 1944, p. 167 [catagraf. 1831]; Anuar 1909, p. 152; *Documente*, sec. XVII, vol. I, p. 169 [satul amintit la 1605].

SCHITUL POMETUL BROȘTANULUI (sec. XVIII, dispărut).

Săndulescu M., *O colecție de hrisoave* („Ingerul”, XVI, 1944, nr. 7—12, p. 36) [doc. 1783]; G.B., 1964, nr. 5—6, p. 488.

PONORELU (dispărut, fost în r. Baia de Aramă, Vezi și următorul).

A.O., 1939, p. 446—448 [doc. 1595]; Donat, *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 484).

PONOARELE — Gorj (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1841).

Anuar 1909, p. 181.

PONOARELE, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Niculae, 1766). Vezi și Proiectești.

Anuar 1909, p. 201 [P.-Mehedinți]; AMO, 1941, p. 532; Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 300) [însemnări] vezi și M.O. 1964, nr. 1—2, p. 75; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 402—404; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 107 (vezi și indice).

POPEŞTI-Argeş (bis. sec. XVIII, apoi bis. Sf. Paraschiva) ¹⁴⁰. Vezi și Gălășești. Ionașcu, *Catagrafia Argeş*, p. 38 și 71 [fost Vlașca]; M.O., 1961, nr. 5—6, p. 402 [cat. 1833]; AEA, 1929, p. 61 [bis. din 1866—1869] și 108 [bis. din 1910]; Anuar 1909, p. 286—287.

POPEŞTI — Gorj (bis. sec. XVIII). Vezi și Sănătești.

Bauer, p. 209 [bis. sec. XVIII]; A.O., 1942, p. 203 [însemnări]; Anuar 1909; p. 182; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); Idem, *Gorjul, p. XXIII — XXV [Logreşti = Popeşti, dispărut]*.

POPEŞTI, jud. Ilfov (fost Vlașca) (M bis. Sf. Treime, construită de Căstea Popescu mare vîstier, 1688—1689, a cărui numeroasă familie este zugrăvită în tinda bisericii; turla, căzută de cutremur, reclădită de lemn după 1838 de Petrache Prejbeanu serdarul și refăcută de zid de C.M.I. cu ocazia restaurării din 1910).

Bauer, p. 163 [bis. sec. XVIII] și p. 164 [bis. de piatră și case boierești]; BCMI, I, 1908, p. 181; Lapedatu Al., *Inscripțiile de la bis. din Popești — Vlașca* (BCMI, IV, 1911, p. 148—149); Iorga N., *Inscripții* (R.I., XV, 1929, p. 269—270); BCMI, V, 1912, p. 41, 187; ACMI, 1914, p. 69 [reparații]; Trajanescu I., *Bis. din Popești — Vlașca* (BCMI, IV, 1911, p. 115—118; și V, 1912, p. 47—48) [descriere, inscripții, despre restaurare]; Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 181—182; Iorga N., *Popești pe Argeş, Cîteva note* (BCMI, XXII, 1929, p. 70) [descrierea tablourilor]; Florescu G. D. și Cantacuzino G., *Bis. din Popești — Vlașca, 1688* (BCMI, XXIV, 1931, p. 40—42) [inscripții, descriere portrete și icoane vechi]; *Documente*, indice sec. XVI — XVII;

Iorga N., *Istoria românilor*, VI, fig. 28; Ionașcu, *Catagrafia Argeş*, p. 71 [P. — Vlașca] ¹⁴¹; Anuar 1909, p. 136—137; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 235 [doc. 1784, Popești de Jos].

POPEŞTI, com. Gălbinași, jud. Ilfov (M bis. Sf. Nicolae, 1660, construită de Radu Popescu și alții — după părerea lui V. Brătulescu și de Antonie vodă din Popești — restaurată de C. Bărcănescu, 1800, în ruină la 1909) ¹⁴².

Crețeanu R., *O pretinsă ctitorie a lui Antonie vodă : biserica din Popești — Gălbinași, reg. Bucureşti* (G.B., 1958, nr. 8, p. 752—753); Popescu N., *Catagrafia*, p. 18 [bis. pustie, Popești — Vasilați]; Anuar 1909, p. 82 [bis. Sf Nicolae]; Brătulescu, *Ilfov*, p. 57; A. Rom., 1858 mai 14 și urm. [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 17 și 18* [doc.].

POPEŞTI, com. Băltăti, jud. Olt (bis. Intrarea în biserică, 1819—1821, reparată 1904).

Anuar 1909, p. 294.

POPEŞTI, jud. Prahova ¹⁴³ (ruinele caselor boierilor Negoești și bis. Sf. Apostoli, 1835—1836, reparată 1896).

Bauer, p. 137 [bis. și casă boierească]; Anuar 1909, p. 109; R.V., 7 sept. 1914, p. 1; Brătianu N.D., *Carte de hotărnicie pentru moșia Popeștii din plasa Cricovu — Podgoria, districtul Prahova, proprietatea d-lui subloc. Al. N. Steriadi*, Buc., 1892, 25 p. [se rezumă numeroase doc. mai vechi]; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1602]; *Indice cronologic nr. 20* [P. — Saac].

POPEŞTI — Rm. Sărat (bis. Adormirea, 1817, reparată 1856 și 1899).

Anuar 1909, p. 264; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 58 [mențiune bis., 1804].

POPEŞTI — Vilcea (la 1840 două bis. de lemn; Sf. Nicolae, făcută de Ion Ciuci și Barbu Simionescu, 1780, construită de zid 1872 și bis. Sf. Ingeri — Siliștea Veche, construită de locuitori 1800) ¹⁴⁴. Vezi și Gorunești.

Bauer, p. 202 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 85; Anuar 1909, p. 223; AMO, 1941, p. 721; *Dicț. Rom.*, V, p. 50 [pisanie 1889]; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 43 passim [bis. din 1752]; *Documente*, indice sec. XVII. POPEȘTI — Ohaba Mare (bis. de lemn Intrarea în biserică, 1831, reparată 1889). Vezi și precedentul

Anuar 1909, p. 199.

POPEȘTI, vezi Stoilești, Văleni, Bleici, Tunai.

POPI — CORNETU — Vilcea (cruce din 1776—1777).

M-REA POPÎNZALEȘTI (Vîrtopu, Sf. Nicolae, construită de Ioan monahul, fost Hamza Popînzălescu, ante 1678¹⁴⁵, refăcută 1799 și 1853¹⁴⁶; fost metoh al ep. Rîmnic), jud. Dolj.

B.O.R., 1888, p. 616 [avere, 1786]; Hurmuzaki, VI, p. 453; Iorga N., *Studii și doc.*, XI, p. 235 [doc. 1813]; „Renașterea”, 1944, p. 88 [catagr. 1840]; Bauer, p. 198; Bolliac, *Monastirile din România*, p. 446 [starea bisericii]; A.C., 1868, p. 25; AER, 1900, p. 38; Dobrescu, *Istoria bisericiei din Oltenia*, p. 141, 274; *Episcopia Rîmnic*, p. 69, 164—165, 388—390; Odobescu, *Antichitățile*, p. 28, 178—179; Anuar 1909, p. 214; *Monografia jud. Romanați*, p. 460; AER, 1921—1925, p. 555; BCMI, 1934, p. 115 [pisanie 1853]; Donat, *Fundațiile*, p. 82; AMO, 1941, p. 640; Popescu, *Învelișurile*, p. 61; Popescu-Cilieni, *O catagrafie a ep. Rîmnicului* (R.I.B., 1943, nr. 1, p. 136—137) *Indice cronologic nr. 4* [doc.]; M.O., 1968, nr. 5—6, p. 415 [doc. 1858, metohul Popînzălești].

POPITA, vezi Mateești.

PORCAȘA (acum Dealul Pomilor), com. Ploștina, jud. Gorj (bis. de lemn Nașterea Sf. Ioan, 1807—1809?, în ruină; clopotniță din 1840—1850, construită de preotul Ion Stănculescu, cu pictură interioară și exterioară, este M; ușile împărătești ale bis. din 1883).

Crețeanu R., *Biserici de zid de pe Valea Motrului* (M.O., 1957, nr. 1—2, p. 44—45) [despre clopotniță]; Idem, *Biserici de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 304 și M.O., 1964, nr. 1—2, p. 75); Anuar 1909, p. 200.

PORCENI, com. Sîmbotin, jud. Gorj (două bis. de lemn: Sf. Voievozi — P. Birnici, numit acum Pleșa, 1823—1824 — data unei inscripții, și Sf. Andrei — P. Moșneni, numit acum Gornăcelul, construită de Andrei schevofilax 1812 sau 1826, reparată 1918, ambele M).

Indice cronologic nr. 4; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1514]; Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 468 [doc. 1632]; Ștefulescu, *Documente slavoromâne* (indice); A.O., 1937, p. 328 [hotărnicie, 1755]; „Renașterea”, 1945, p. 186—187 [cat. 1840]; Bolliac C., *Excursiune archeologică din anul 1869*, Buc., 1869, p. 63 [ruinele bis., m-rea Vișina?]; Romniceanu I., *Carte de hotărnicie pentru moșia Porcenii, jud. Gorj, plaiul Vulcan*, com. Cartiu . . ., Buc., 1897, 16 p. [se rezumă și doc. vechi]; *Dicț. Rom.*, V, p. 56 [despre ruina numită Cetatea]; Anuar 1909, p. 184; AMO, 1941, p. 404—405 [bis. de lemn Sf. Andrei, 1826 și bis. de lemn Sf. Voievozi, veche]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 642; Ionescu Gr., *Arhitectura populară*, p. 117—119 [bis. de lemn, descriere, plan].

POROIINA, jud. Mehedinti (cruce din sec. XVII¹⁴⁷ și bis. Sf. Apostoli, 1815—1841].

Bauer, p. 225 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 201; AMO, 1941, p. 532—533; *Documente*, indice XVII [localizare probabilă]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 542—543 [P. Mare].

POROINITA, com. Rogova, jud. Mehedinti (M bis. Sf. Nicolae și Sf. Ioan Botezătorul, construită de protopopul Ioan Untaru, începutul sec. XIX, zugrăvită la 1822, de jupan Lepădat, reparată 1924).

Anuar 1909, p. 201; AMO, 1941, p. 557; Săndulescu-Verna C., *Cîteva biserici din Mehedinți* („Renasterea”, 1936, p. 365—367); *Documente*, indice XIII — XVI [satul amintit de la <1399>].

PORTĂREȘTI, jud. Dolj (bis. Sf. Voievozi și Sf. Treime, de lemn și paianță, 1827, refăcută 1850—1851, renovată 1913—1916). Vezi și Giurgița.

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 439; *Dicț. Rom.*, III, p. 540—541 și V, p. 60 [pisania, 1851]; AMO, 1941, p. 279.

PORUMBITA, vezi Gura Sărătii.

PORUMBRENI — Vlașca¹⁴⁸ (dispărut).

Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 326 [satul era al lui C. Brâncoveanu] *Documente agrare*, indice [sat dispărut]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 499).

POSADA, vezi schitul Lespezi.

POSEȘTI, jud. Prahova (la 1824 bis. de lemn Adormirea; la 1842, două bis. de lemn: Adormirea și Sf. Voievozi). Vezi și schitul Bodești.

Iorga N., *Bis. dîmbovițene* (BCMI, XXXII, 1939, p. 44) [piatră de mormânt, 1783]; Obrocea Ene, *Monografia com. Poșești* (C.P., I, 1939, nr. 1, p. 161—180 și 192); Eufrosin G. Corneliu, *Poșești jud. Prahova. Monografie științifică. Așezare geografică, clima, pămîntul, apele, animalele și plantele*, Buzău, 1938, 76 p.; Anuar 1909, p. 109—110 [bis. Adormirea 1833—1835 și bis. de lemn Sf. Voievozi, 1732—1733]; A. Rom., 13 febr. 1857 [moșia P. — Ialomița de arendat]; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 32, 36, 43 [bis. din c. 1750].

POSOBEȘTI, vezi Odăile.

POSTĂVARI, com. Ștubei — Orăști, jud. Ilfov (bis. Sf. Voievozi și Sf. Nicolae, 1841¹⁴⁹).

Anuar 1909, p. 80 [bis. din 1852—1854, aproape ruinată].

POTCOAVA, jud. Olt (la 1845 patru bis.: Sf. Nicolae, Sf. Paraschiva, Intrarea în biserică și Sf. Paraschiva — Colțeasca).

Bauer, p. 187 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Arges*, p. 83—84; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 85 [cat. 1845]; AEA, 1929, p. 132—133 [bis. Adormirea — Meșinești, 1821 și alte două noi]; Anuar, 1909, p. 302; Constantinescu Ștefan, *Carte de hotărnicie a hotarelor moșiei Potcoava, partea d-nei Elisa Tonescu, situată în comuna Potcoava, plasa Mijlocu, jud. Olt*, Craiova, 1890, 10 p.

SCHITUL POTECA (Schei, Sf. Paraschiva, fost deasupra Văii Călugărești, a doua jumătate a sec. XVII¹⁵⁰; ruine la 1913; fost metoh al ep. Buzău¹⁵¹). Vezi și Podul Muncii și Scheau.

Indice cronologic nr. 3, Ep. Buzău, Buc., 1958 (indice); Tunusli, p. 173 [mențiune]; Zagoritz Al., *Sculpturi în piatră* (BCMI, VI, 1913, f. I) [fereastră]; *Dicț. Rom.*, V, p. 65.

POTELU, jud. Olt (fost Romanați (bis. sec. XVIII, apoi bis. Adormirea, 1843, reparată 1890¹⁵², 1926 și 1934). Vezi și schitul Crucișoara.

Anuar 1909, p. 214—215; *Monografia jud. Romanați*, p. 354—355; AER, 1921—1925, p. 555; AMO, 1941, p. 641; Bauer, p. 194 [bis. sec. XVIII]; *Documente agrare*, p. 198, 222, 316 [sat al m-rii Bistrița]; *Indice cronologic nr. 6*; *Documente*, indice XIII — XVI [satul amintit de la 1493].

POTIGRAFU, vezi Crivina.

POTLOGENI — Pătroaia, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea, Sf. Paraschiva și Sf. Nicolae, construită de Cristache vîstier și alții 1810, reparată 1912, zugrăveala refăcută în a doua jumătate a sec. XIX sau la 1910).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 81; Anuar 1909, p. 43 [bis. Sf. Nicolae — P. din Deal, în stare rea] și p. 51 [bis. Adormirea, 1810—1812]; Brătulescu

Victor, *Inscripții și însemnări documentare la bisericile din r. Găești* (G.B., 1964, nr. 3—4, p. 375—376) [descriere, inscripții]; Diaconescu Gh. Ilie, *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 3—4, p. 287—289) [descriere, inscripții, însemnări, fără a aminti de articolul precedent].

POTLOGENI, com. Tia Mare, jud. Olt (bis. de lemn Sf. Nicolae, ante 1845)¹⁵³. M.O., 1965, nr. 3—4, p. 294 [catagr. 1845].

POTLOGI, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Dumitru, construită de Constantin Brâncoveanu mare spătar la 1683, reparată și pictată la 1901—1904; fresca originară a fost redescoperită și restaurată la 1945; palatul construit de C. Brâncoveanu la 1698 pentru fiul său Constantin; avariat în sec. XVIII — XIX și restaurat 1954—1959; ambele M: două hanuri sec. XIX)¹⁵⁴.

Vîrtosu E., *Foletul novel*, p. 176, 178, 186, 188, 189; Greceanu, *Viața lui C. Brâncoveanu*, p. 88, 89, 96 [zidirea palatului], 272 [doc.] (și indice); *Documente agrare*, p. 221 [doc. 1708, scris la conacul de la P.]; Sulzer, *Geschichte I*, p. 301 [descrierea palatului]; Vezi și Oniciu Grațiana, *Localități din jud. Iffov*, Buc., 1935, p. 14 [trad. după Sulzer]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 47; Bauer, p. 157 [bis. de piatră]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 32—33; Idem, *De la palatul din Potlogi („Arta română”)*, Iași, 1908, p. 74—77) [despre distrugerea zidurilor palatului]; Iorga N., *Un palat al lui Brâncoveanu* (F.D., I, 1906, nr. 1, p. 39—50, nr. 12, p. 112) [descriere, istoric, biserică și palat];

Drăghiceanu V., *Curțile domnești brâncovenesti, III Potlogii. Situație și istorie. Descriere. Meșteri și stil* (BCMI, III, 1910, p. 49—69) [istoric, descriere, despre asemănarea cu Mogoșoaia] (prezentarea lui N. Iorga, N.R.L., 1910, p. 561—562); R., *Palatul Brâncovenesc din Potlogi („Albina”)*, 1910—1911, p. 33—34) [după BCMI]; BCMI, III, 1910, p. 140 [declarat monument]; Drăghiceanu, *În amintirea lui C. Brâncoveanu*, p. 72—78; Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 164—170 [după V. Drăghiceanu]; Iorga N., *C. Brâncoveanu*, p. 49, 175, 177 passim; Drăghiceanu V., *Palatele domnești*, p. 8, 12, 14—17, 18, 20—24; Iorga — Balș, *Histoire*, p. 242; Balș St. *Restaurarea palatului brâncovenesc de la Potlogi* (A. R.P.R., nr. 2, 1955);

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 66; V. Rom., suppl. 22 mart. 1857 [două hanuri de vînzare]; Anuar 1909, p. 52; BCMI, III, 1910, p. 56; Zagoritz Al., *Sculpturi în piatră* (BCMI, 1913, p. 67—72 și anexe); A.O., 1932, p. 304; Balș G., *Arhitectura Sf. Munte*; Năstase D., *Restaurarea monumentelor de artă medievală în R.P.R.* (SCIA, 1960, nr. 1, p. 147, 160—161); Ionescu Gr. *Istoria arhitecturii*, II, p. 146—149, 168.

POTOCEÑI, com. Mărăcineni, jud. Buzău (bis. Sf. Impărați, 1725—1726).

AEB, 1926, p. 27 și 1928, p. 69; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1597].

POTOPINU, com. Dobrosloveni-Romanați (bis. de lemn Sf. Grigore Decapolitul ante 1845)¹⁵⁵.

M.O., 1965, nr. 3—4, p. 295 [cat. 1845]; *Documente*, indice sec. XVII [cat în hotar cu Osica].

SCHITUL PRAHOVITA, vezi Provița.

PRĂJANI, vezi Slănic.

SCHITUL PREAJBA (începutul sec. XVIII¹⁵⁶; pe locul său s-a ridicat bis. lui Hagi Stan Jianu paharnicul din 1778—1779; fost metoh al m-rii Segarcea) com. Malu Mare, jud. Dolj, Vezi și următorul.

Donat, *Fundațiile*, p. 93—94; Crețeanu R., *Schituri ștene necunoscute* (M.O., 1963, nr. 1—2, p. 50—51) [istoric] și p. 75—76 [2 doc., 1716—1725]¹⁵⁷

PREAJBA, com. Malu Mare, jud. Dolj (bis. Sf. Ștefan și Sf. Gheorghe, construită de Hagi Stan Jianu mare paharnic, 1778—1779, reparată

1833 de Constantin și Teodor din Preajba; și casele familiei Jianu, sfîrșitul sec. XVIII, ambele M).

Dicț. Rom., V, p. 85 [pisania]; Bauer, p. 198; Iorga N., *Inscriptii* (R.I., 1922, p. 80) [și portrete ctitori]; Urechia, *Ist. rom.*, I, p. 391; IV, p. 123—124; VII, p. 34—35; Odobescu, *Antichitatele*, p. 129 [bis. din 1783, Pr. de Pădure]; Iorga, *Studii și doc.*, VIII, p. LII — LVI [despre ctitori]; p. 31 [doc. 1795], vol. XXV, p. 186 [doc. 1820];

Năsturel P. V., *Bis. din satul Preajba* („Albina”, XII, 1908—1909, p. 1015—1018, XIII, 1909—1910, p. 219—221) [descriere, inscripții, despre ctitori și foto]; ACMI, 1914, p. 100—101 [descriere, inscripții, foto]; Drăghiceanu V., *Inscriptii* (BCMI, VIII, 1915, p. 47) [și pomelnic, portrete ctitori]; Zagoritz Al., *Sculpturi în piatră* (BCMI, VI, 1913, p. 67—72, f. II, III și VI); Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, p. 67; Dăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, XXIV, 1931, p. 112—115) [inscripții, ctitori, descriere, foto, casa Jianu și biserică]; Donat I., *Cîteva școli de sat în Oltenia înainte de 1800* (A.O., 1931, p. 320—332); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 44, 62—63, pl. CXXV — CXXXIV); A.O., 1936, p. 465; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 221; Metes, *Zugravi* (indice); Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 50, pl. XXV); „Oltenia”, II, 1941, p. 29; AMO, 1941, p. 280; Anuar 1909, p. 165—166; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 450 [cat. 1845]; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 215.

PREAJBA — Romanați, com. Băbiciu (la 1840 bis. Nașterea lui Hristos, 1810, construită de logofătul Dinu Nicolae, refăcută 1892).

A.O., 1938, p. 360 [doc. 1818, unde se spune că moșieia Preajba îi zicea mai înainte Scărișoara și Băbiciu]; Bauer, p. 195 [fără bis.]; „Renașterea”, 1944, p. 89 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 215; *Monografia jud. Romanați*, p. 461 [bis. ruinată]; AER, 1921—1925, p. 555; AMO, 1941, p. 643; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 297 [la 1845 bis. de lemn]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 455 [doc. 1838]; A. Rom., 9,13 nov. 1857 [arendarea moșiei]; Pascal M., *Carte de hotărnicie a moșiei Preajba, din jud. Romanați, proprietatea prințului Alex. Bibescu*, Buc., 1900, 16 p. [se rezumă și doc. vechi]; *Indice cronologic nr. 4, 15* [doc.]; *Documente*, indice, XVI [P. de Pădure].

PREAJBA MARE, jud. Gorj (bis. de lemn Intrarea în biserică, 1819).

Anuar 1909, p. 182; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1575].

SCHITUL PREAJMA DE LA CISLĂU — Saac (începutul sec. XVIII)¹⁵⁸.
PREASNA NOUĂ, com. Gurbănești — Ilfov (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX, refăcută de zid 1860)¹⁵⁹.

Popescu, N., *Catagrafia* p. 62; Anuar 1909, p. 82; A. Rom., 23 sept. 1857; „Romanoslavica”, I, 1958, p. 85 [originea numelui].

SCHITUL PREDEAL (Sf. Nicolae, bis. mică, construită de ieromonahul Ioanichie, 1774¹⁶⁰; bis. de lemn, arsă la 1788, refăcută de Ghenadie ieromonah; clopotnița din 1827; bis. mare, Nașterea Maicii Domnului, construită de starețul Ghermano cu ajutorul Sevastiței Bujoreanu; schitul avariat la 1916—1918 și reparat 1924).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. I, Mitr. Tării Rom.*, Buc., 1961 (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 17*, Buc., 1950 [4 doc., 1812—1847]; Urechia, *Ist. rom.*, IX, p. 374; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 128 și 239 [doc. 1783, 1810]; *Dicț. Rom.*, V, p. 92 [doc. din 1844]; „Gazeta Trans.”, 1844, p. 234—235 [stiri despre schit]; Ghermano ieromonah, *Din schitul Predeal* (ibidem, 1845, p. 3); M.Of., 1864, p. 425 [listă de proprietăți]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 201; Gibescu G. I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 132—133 [inscripții]; Pavlov, *Călăuza*, p. 25—26;

Tacu I. I., *Predealul cu împrejurimile. Monografie istorică, geografică*, Buc., 1927, 103 p. + 2 pl.; Enăescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 115—116; ACMI, 1942, p. 78 [restaurare]; 1943, p. 22; Brătulescu V., *Însemnări din cărți vechi* (G.B., 1959, nr. 5—6, p. 420).

SCHITUL PREDEALUL — Saac (începutul sec. XVIII)¹⁶¹.

Indice cronologic nr. 16 [P. — Buzău].

PREDEȘTI, jud. Dolj (la 1845 două bis. de lemn: Adormirea și Sf. Nicolae — mah. Dia).

A.O., 1927, p. 57—58 [doc. 1779—1783, hotărnicie]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 449 [cat. 1845]; A. Rom., 7 sept., 16 oct. 1857 [arendarea moșiei]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 73 [doc. 1668, P. — Mehedinți]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1589].

PREDEȘTI, com. Tinosu, jud. Prahova (bis. Sf. Treime, 1828—1829, reparată 1872).

Anuar 1909, p. 113.

PREJNA, jud. Mehedinți (M bis. de lemn Adormirea, făcută de Tudor Vladimirescu sluger, 1808, refăcută 1859 și refăcută pictura 1893; se păstrează catapeteasma de lemn din 1803). Vezi și Costești și Gornovița.

Documente privind răscoala din 1821 (indice); Bauer, p. 223 [fără bis.]; Aricescu C. D., *Notiță despre portretele lui Tudor Vladimirescu* (R.I.A.F., II, 1884, vol. III, p. 128); [și reproducere coloră a portretului]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 407—408; A.O., 1929, p. 255; Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 511—512; Idem, *Domnul Tudor din Vladimîr*, Buc., 1939, p. 36—37; Virtosu Emil, *Mărturii noi din viața lui Tudor Vladimirescu*, Buc., 1941, p. 2, pl. II, p. V — VII; AMO, 1941, p. 534; Oțetea A., *Tudor Vladimirescu*, Buc., 1945, p. 71—73 și fig. 2 din anexă; Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 303—304) [însemnări] și M.O., 1964, nr. 1—2, p. 75; Anuar 1909, p. 201; *Documente*, indice XIII — XVI [satul amintit de la 1486]; Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 25.

PREJOI, com. Frățila, jud. Vilcea (la 1840, bis. de lemn Intrarea în biserică, construită de Radu Purcărin, C-tin Bălcescu și un alt Constantin, 1794, construită din zid 1886).

Popescu, *Biserici*, p. 122; A.O., 1942, p. 176 [cat. 1834]; Anuar 1909, p. 223; AMO, 1941, p. 717; *Condica metoșelor sfintei episcopiei Rîmnic. Metohu Gănescu din Craiova, Moșia Prejoi* („Oltenia”, III, 1942, p. 128 și urm.) [diverse doc. ref. la sat].

PREOTESTI, jud. Vilcea. Vezi și Făurești.

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1567]; Demetrescu M.V., *Două sureturi* (A.O., 1923, p. 209—214) [reproduce după C.L., XXIX, nr. 2 p. 199—204].

PREOTESTI — BALOTESTI, jud. Ilfov¹⁶² (bis. Sf. Apostoli, 1802, în ruină la 1909). Vezi și Petrești.

Bauer, p. 149 (bis. și casă boierească); Brătulescu, *Ilfov*, p. 33; BCMI, XXXII, 1939, p. 100; Anuar 1909, p. 68; A.G.R., 23 sept. 1864 [P. = Crețulești Noi]; *Documente*, indice sec. XVII [localiz. probabilă].

SCHITUL PRIBEGI — Ialomița (sfîrșitul sec. XVII; construit de Barbu Bădeanu logofătul; același cu schitul Barbu?)¹⁶³ (satul se chiamă acum Stejarul).

Bauer, p. 140 [bis. P. — Ialomița]; Anuar 1909, p. 64 (P. — Ialomița, bis. din 1851—1852]. Vezi și schitul Barbu.

Potra George și N. Simache, *Contribuții la istoricul orașelor Ploiești și Tîrgșor (1632—1857)*, Ploiești, 1970, p. 383—384 [doc. 1702, schitul Pribegi făcut de Barbu Bădeanu logofăt].

PRIBOIENI — Muscel, jud. Argeș (bis. Buna Vestire — P. de Sus, 1845, reparată 1902, bis. Nasterea Maicii Domnului — P. de Jos, 1851 și M crucea lui Negru vodă).

G.B., 1965, nr. 9—10, p. 894 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 93; Rădulescu-Codin C., *Mircea-vodă Ciobanul*, în vol. *Din trecutul nostru Legende, tradiții și amintiri istorice*, Buc., <f. a>, p. 105—107 [publică un doc. din 1577 ref. la satul Priboianî]; Idem, *Monografia comunei Priboieni-Muscel*, C. Lung, 1904, 44 p. [despre biserică p. 36]; Idem, *Muscelul*, p. LV—LVI, LXXX—LXXXI; *Indice cronologic nr. 9, 10; Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1577].

PRIBOIU, com. Tătărani, jud. Dîmbovița (bis. Înălțarea, 1831—1835, reclădită 1896—1909). Vezi și Sturzeni ^{163bis}.

Panaiteescu I. Gh., *Istoricul bisericilor de pe valea Dîmboviței*, teză de licență, Inst. teologic Buc., ms. 1260, f. 91 [pisania]; Anuar 1909, p. 52.

PRIGORIA, jud. Gorj (bis. sec. XVII ¹⁶⁴, apoi bis. Sf. Dumitru, Sf. Nicolae și Sf. Împărați, construită de Anica Ruset, 1836, reparată 187 și 1902—1906; cruce de piatră din 1764).

Bauer, p. 210 [bis. sec. XVIII]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 377—379 [inscripție, doc.]; „Renasterea”, 1944, p. 370—371 [pisania]; AMO, 1941, p. 394; Anuar 1909, p. 182; A. Rom., 8 oct. 1858, 28 ian. 1859 și urm. [arendarea moșiei]; *Documente*, indice XIII — XVI și XVII [satul amintit de la 1486]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

PRISEACA, jud. Olt (bis. Sf. Dumitru, de lemn, începutul sec. XIX, rezidită 1864 și bis. de lemn Sf. Ilie — P. de Sus, 1830).

Dicț. Olt, p. 209 și *Dicț. Rom.*, V, p. 101—102; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 89—90 [bis. de lemn Sf. Dumitru — P. din Vale și Sf. Ilie — P. din Deal]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 84 (la 1845 aceleasi biserici); Anuar 1909, p. 302—303; Ep. Grigore, *Dare de seamă*, p. 16; AEA, 1929, p. 133.

PRISEACA, com. Dragomirești, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Împărați, 1800, reparată 1876).

Anuar 1909, p. 43—44.

PRISEACA — Băzgărei — Romanăți (bis. de lemn Adormirea, 1806—1807, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 218.

PRISICENI — Vlașca (bis. ante 1832) ¹⁶⁵.

Indice cronologic nr. 20 [doc.].

PRISLĂVEȘTI, vezi Șitoaia.

PRISLOP, vezi Băbana.

PRISTOL, jud. Mehedinți (bis. Sf. Nicolae, sec. XIX, reparată 1892—1897, 1927—1929 și 1937—1938).

Bauer, p. 224 [fără bis.]; AMO, 1941, p. 535; *Indice cronologic nr. 11*; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 522, 670—672; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1604, cînd era al m-rii Cozia].

PRIȘCOVENI, vezi Pîrșcoveni.

PROFA (Profeni), com. Alunișu, jud. Olt (bis. Sf. Nicolae, zidită de popa Ioan, Voicu Căpățină și alții 1820, reparată 1896) ¹⁶⁶.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 87; Anuar 1909, p. 303; AEA, 1929, p. 150.

SCHITUL PROFIR (ante 1638) ¹⁶⁷.

Indice cronologic nr. 3, Ep. Buzău (indice); Filitti, *Biserici și ctitori*, p. 12.

PROIENI — Vîlcea (M bis. Toți Sfinții, construită de C-tin David Rîmniceanu, 1798, zugrăvită 1801—1802, amvonul făcut de Macarie monahul și Iamandi din Rîmnic la 1817; bis. zugrăvită 1875, reparată 1936).

Dicț. Rom., V, p. 110 și II, p. 265 [pisania și despre o altă bis. veche]; A.O., II, 1923, p. 328—329 [inscripții]¹⁶⁸; Brătulescu Victor, *Bis. din satul Proieni, com. Călinești* (BCMI, 1934, p. 42) [pisanie, ctitorii]; Neda M. I., *Pomelnicul bisericii noi din Proieni — Vilcea*¹⁶⁹ (A.O., 1942, p. 158—164); Popescu, *Biserici*, p. 25; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 16; Brătulescu, *Călimănești*, p. 50—52; Anuar 1909, p. 220; AMO, 1941, p. 701; Strempel, *Copiști de manuscrise*, p. 51.

PROIETEȘTI, com. Ponoarele, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Înger, 1792, reclădită apoi de zid).

„Renașterea”, 1944, p. 459—460; Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 300—301) [însemnări, despre ctitorii]; și M.O., 1964, nr. 1—2, p. 75.

PROOROCI (acum Ulmi), com. Milcov, jud. Olt (bis. Sf. Voievozi la începutul sec. XIX, 1816—1818, reparată 1880).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 84 [cat. 1851] Anuar 1909, p. 30; *Documente*, indice XVI și XVIII satul amintit de la 1539].

PROSANICHIU — Ilfov (bis. de lemn Adormirea, sec. XVIII).

Popescu N., *Catagrafia*, p. 79; *Indice cronologic nr. I* [P. — Rasa].

SCHITUL PROSIA (Intrarea în biserică, 1793—1796¹⁷⁰; dispărut, fost pe apa Vilsanului; fost metoh al m-rii Argeș).

Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 191, VII, p. 304, 315, 373, 424—425; M.C., 1915, p. 73—74 [doc. 1834]; Neda M. Ioan, *Contribuiri la istoricul desfințatului schit Prosiia din jud. Argeș* (R.I.R., 1937, p. 392—395) [și doc. 1795]; B.O.R., 1921, p. 681 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 44.

PROŞCA, com. Năeni, jud. Buzău (M bis. Sf. Treime, Schimbarea la față, Sf. Paraschiva și Sf. Nicolae, construită de logofătul Manolache Proșcanu și soția sa la 1804 sau 1774?¹⁷¹; reparată la 1867, 1925 și după cutremurul din 1940; pridvorul adăugat ulterior; se păstrează parte din pictura veche deasupra cafasului). Vezi și Năeni.

Dicț. Rom., V, p. 111 [schitul Proșca — Năeni]; Anuar 1909, p. 250; AEB, 1926, p. 38 și 1928, p. 56 [bis. din 1804]; Constantinescu H., *Biserica din Proșca* („Îngerul”, XII, 1940, nr. 1—2, p. 109—112) [pisania, descriere]; „Îngerul”, XIV, 1942, nr. 10—12, p. 221 [pisania]; ACMI, 1942, p. 58; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1548 sub numele de Procica].

PROTOSINGHEL, vezi Zamfira.

SCHITUL PROVIȚA, jud. Prahova (Prahovița, Adormirea, construit de Ghermano ieromonah, mijlocul sec. XVII¹⁷², rezidită de Mihalache vătaf de plai, arhimandritul Gheorghe și alții, 1834—1835 ca bis. a satului Provița de Sus¹⁷³, reparată 1889; fost metoh la Vatoped¹⁷⁴ și la m-rea Sf. Gheorghe Nou?).

Hurmuzaki, XIV/1, p. 202—203 [doc., 1664]; Tunusli, p. 173; Bauer p. 138 [m-re și casă boierească]; Fotino, III, p. 155; Filitti, *Arhiva Contacuzino*, p. 193 [doc. 1838]; *Dicț. Rom.*, V, p. 113 [pisania, 1834]¹⁷⁵; A.C. 1868, p. 25; Anuar 1909, p. 110; Teodorescu Stoica, *Monografia orașului Cîmpina*, p. 25—26 [despre sat; două bis. la 1810].

PRŪNARU, com. Asan Aga (acum Bujoreni)—Vlașca (bis. Toți Sfinții, construită de marele clucer Eftimie Răsuceanu, 1839, reparată 1891, 1906).

Brăila I., *Pisanii de la 30 de biserici*, p. 26; Anuar 1909, p. 137.

PRUNDENI, jud. Vilcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1787, construită de Duțu ceauș și popa Barbu Mustătea, preînoită 1815 de Ene Căli-

neanu și Nicolae Stoichină și bis. de zid Sf. Nicolae-Dăiești, 1811—1836, rezidită 1885).

Popescu, *Biserici*, p. 8; Anuar 1909, p. 229; AMO, 1941, p. 760—761 [și bis. Sf. Voievozi, reparată 1885—1890].

PRUNDU — Argeș (două bis. de lemn la începutul sec. XIX). Vezi și Pitești¹⁷⁶.

B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 35; Anuar 1909, p. 287; AEA, 1929, p. 62 [bis. din 1876—1877].

PRUNDU — Ilfov¹⁷⁷.

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 51, 73, 89, 251 [P. — Vlașca]; *Documente*, indice XIII — XVI și XVII [satul P., r. Vidra, fost al boierilor Craiovești].

PRUNESTI — Gorj (bis. de lemn Sf. Dumitru, fostă Sf. Ioan, construită de Rădoi Danciu și C-tin Trandafir, 1822, renovată 1935).

„Renașterea”, 1944, p. 365; AMO, 1941, p. 431; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 373—374 [P. = Cincu].

PRUNIŞORI — Mehedinți (bis. din 1842, construită de Const. Glogoveanu clucer).

Iorga, *Situarea Olteniei*, p. 346—347 [contract construirea bis., 1842];

Iorga N., *Scrisori și zapise de meșteri români*, p. 96—99 [același contract]; Anuar 1909, p. 196 [bis. nouă]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 567; *Documente*, sec. XVI, vol. VI, p. 81 <1593>.

PUCHENI — Muscel (bis. zugrăvită 1844).

Bauer, p. 162 [bis. și casă boierească]; *Dicț. Rom.*, V, p. 122; Rădulescu-Codin C., *Muscelul*, p. XXXIII; Anuar 1909, p. 93 [bis. în reclădire]; *Documente*, sec. XVI, vol. V, p. 90 [satul amintit la 1582].

PUCHENI, jud. Dîmbovița (bis. Toți Sfinții la începutul sec. XIX).

Bauer, p. 155 [bis. sec. XVIII]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 24; *Documente*, indice sec. XVI [1564] și XVII [localiz. probabilă].

PUCHENI, jud. Prahova (bis. Sf. Gheorghe-Puchenii Marii, construită de Nicolae Niculescu căpitan și familia, 1858—1861, bis. Sf. Voievozi-Puchenii Mari¹⁷⁸, 1742, reparată 1893 și M bis. Sf. Nicolae—Puchenii — Moșneni, 1818, zugrăvită 1862, reparată 1885—1890).

Bauer, p. 137 [bis. și casă boierească]; *Dicț. Prahova*, p. 474 și *Dicț Rom.*, V, p. 123 [pisania, 1818]; ACMI, 1914, p. 15—16 [monument]; Brezianu Barbu, *Cea din urmă biserică pictată de Grigorescu* (SCIA, 1957, nr. 1—2, p. 255—276) [descriere, foto]; Georgescu D-tru, *Încă o biserică pictată de N. Grigorescu: biserică din Puchenii Mari, reg. Ploiești* (B.O.R., LXXVI, 1958, nr. 1—2, p. 140—150); Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 652—653) [bis. din Puchenii Mari din 1858—1861]; Anuar 1909, p. 110; Șerbănescu N., *Istoria m-rii Snagov*, p. 140—141 [despre moșia P. = Brăgărești]; *Documente*, indice sec. XVI—XVII [satul amintit de la 1575].

PUCIOASA, vezi Șerbănești și Podurile

PUEȘTI-Rm. Sărat, jud. Buzău (bis. Sf. Gheorghe, 1837—1844, reparată 1884, 1889).

Anuar 1909, p. 264; AEB, 1926, p. 65 și 1928, p. 94.

PUNTEA DE GRECI, com. Petrești, jud. Dîmbovița [bis. Sf. Nicolae, 1841—1842, reparată 1898).

Anuar 1909, p. 52

PUPEZENI-Ialomița¹⁷⁹ (bis. sec. XVIII, apoi bis. Adormirea, 1842—1844, reparată 1897).

Indice cronologic nr. 10 [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVIII [sat dispărut?]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 499); Bauer, p. 140 [Popesenia, cu bis.]; Anuar 1909, p. 57; Potra G., *Cîteva documente*

inedite de la Constantin Brâncoveanu (B.O.R., LXXXII, 1964, nr. 9—10, p. 951—952) [Doc. din 1713 prin care se întărește lui Grigore Băleanu vornic moșia Petrești „care să zice și Pupezenii”]; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 319 [doc. 1729.]

PURANII DE SUS, com. Purani, jud. Teleorman (fost Vlașca) (bis. de lemn Sf. Împărați, 1800—1810, reparată 1852).

Anuar 1909, p. 137; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 72—73) [plan, descriere sumară, inscripție]; Idem, *Biserici de lemn*, p. 43; *Indice cronologic nr. I* [P. = Cătrun]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1576]; (in indice sunt două sate, unul în Vlașca, altul în Teleorman).

PURCĂRENI-Dîmbovița (la 1810 bis. de lemn Înălțarea).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 96; G.B., 1963, nr. 9—10, p. 934 [însemnări sec. XVII, bis. Purcăreni — Prahova?].

PURCĂRENI, jud. Argeș (fost Muscel) (două cruce de piatră, bis. din sec. XVI¹⁸⁰ și M bis. Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe, 1779 sau 1800?, construită de Șerban, Joița etc., reparată 1898 și bis. Toți Sfinții sau Adormirea — P. Mari, 1835—1837, reparată 1891). Vezi și schitul Pisculaști.

Aricescu C. D., *Istoria Cîmpulungului*, partea II-a, p. 110; *Dicț. Muscel*, p. 296; Rădulescu Codin, *Muscelul*, p. XLVIII—LXXXI; Anuar 1909, p. 93—94; *Indice cronologic nr. 23* [doc.]; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la <1510—1512>]; G. B., 1963, nr. 9—10, p. 934 [însemnare, 1757].

M-REA PURCARIUL (începutul sec. XVII). Vezi și m-rea din Valea lui Purcal.

Documente, XVII, vol. I, p. 224 [doc. 1606]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 478—479 [doc. 1606].

PURCELENI (acum Stejarul), com. Pojogeni, jud. Gorj. (bis. Sf. Ioan Botezătorul, 1807—1808, construită de C-tin Bălteanu stolnic și alții).

Bauer, p. 211 [fără bis.]; „Renașterea”, 1944, p. 24 [cat. 1840]; AMO, 1941, p. 355 [bis. dărămată]; Popescu I. Gh., *Biserici de pe Valea Blahniței*, p. 241, pl. 16.

PUTINEIU, jud. Ilfov (fost Vlașca) (bis. Sf. Ioan Botezătorul, 1835, reparată 1866).

Anuar 1909, p. 137; *Monografile Vlașca*, p. 118—126; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1580].

PUTINEIU, jud. Teleorman (bis. Sf. Împărați, 1836, reînnoită 1865—1868¹⁸¹ și bis. de lemn Sf. Gheorghe din Cîrlomanu, 1862).

Niculescu Gh., *Bisericile de pe Burnasul Vlașiei*, p. 94; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 81; M.O., 1962, nr. 1—2, p. 394; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 83—84) [însemnări de pe cărți]; Anuar 1909, p. 124; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 3 [originea numelui]; *Documente*, sec. XVII, vol. III, p. 625 [satul amintit într-un doc. fals].

PUTUROSU, vezi schitul Pitrecea și Buteasca de Jos.

PUTINTEI (Mîrzănești) — Teleorman¹⁸² (bis. Sf. Nicolae, 1826, reparată 1904).

Bauer, p. 170 [Puzenti Noi și Vechi, bis. sec. XVIII]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 29, 31 [doc.]; *Indice cronologic nr. I* [doc.]

SCHITUL PUTURI (Sf. Trei Ierarhi, construit de Vasile manahul, începutul sec. XVIII¹⁸³; fost metoh al episcopiei Rîmnic), com., Castra Nova, jud. Dolj.

Crețeanu R., *Schituri oltene necunoscute* (M. O., 1963, nr. 1—2, p. 42—44) [istoric] și 68—70 [3 doc., 1727—1752]; Anuar 1909, p. 159; AMO, 1941, p. 281 [bis. Trei Ierarhi, 1868 și Adormirea, 1862]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 445 [la 1845 două bis. de lemn; Sf. Trei Ierarhi și Adormirea-mah. Spiridon estești]; M.O., 1965, nr. 11—12, p. 944—947 [despre cele două biserici; și însemnări de pe cărți];

N. S. Plopșor și I. Șucu, *Documente privitoare la moșiiile Bratovoesti, Gioroc și Puțuri („Oltenia”)*, II, 1941, p. 16—41); *Indice cronologic nr. 14; Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1609, cind devine proprietatea lui Pană vistierul]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 59 [doc. 1695, parte de sat dată m-rii]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 499).

NOTE

¹ Amintită la <1693> și 1693—1694, cind Dimian și alții din Păcălești vînd ocină în siliște satului care mergea „pă în măgură, pă beserică” (Arh. St. Buc., ms. 366, f. 29 și ms. 173, f. 208 v.).

² Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DLXII.

³ Vezi și lista de doc. din 1747—1783 la Acad. R. S. România, DCXIII/196. Despre satul Paia-Mehedinți vezi ibidem, pach. CDLV.

⁴ Dintr-un doc. din 1585 dec. 15 rezultă că a fost zidită de Mihail clucer, care i-a făcut și diverse danii (*Documente*, XVI, vol. V, p. 219). Întrucît Udrea banul i-a lăsat mai multe sate și a fost îngropat la m-re în 1601 (*idem*, XVII, vol. I, p. 19), acesta a fost considerat ctitorul m-rii; el „s-a făcut ctitor ca și Mihail banul”, cum spune un doc. din 1639 iulie 10 (Arh. St. Buc., A.N., MMDCCCLVI/41, m (Arh. St. Buc., A.N., CXI—CXII/37).

⁵ Vezi doc. din 1692 febr. 5 și april, prin care Bălenii o închină m-rii (Arh. St. Buc., A.N., MMDCCCLVI/41, m-re Nucet X/14, Peceți 89 și m-re Nucet, III/5).

⁶ Vezi doc. din 1673 mai 10 și 1678 iunie 16, în care se spune că schitul era „la Sălcuța care să cheamă Panaghia” (Acad. R. S. România, XC/85 și 91).

⁷ Vezi și doc. din 1677—1678 (ibidem, XC/96), în care se afirmă că era schit vechi de călugări; rămas pustiu, fusese refăcut de Paisie monah sub Radu Leon.

⁸ Vezi doc. din 1815 mart. 31 despre sfintirea bisericii (Arh. St. Buc., m-rea Zlătari XXVII/1). Vezi și harta moșiei Seaca = Panaghia la Arh. St. Buc., Min. Agric. (din 1780 și 1856).

⁹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 387 (descriere, inscripții). Vezi ,de asemenea, miniaatura de la Arh. St. Buc., ms. 193, f. 328 și pictura lui Szatmary (Muzeul de artă R. S. România, DR, III, 10) și Trenk (idem, DR III, 4236 și 4293). Despre diverse reparații, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3735/1857. Vezi și istoricul de la Arh. St. Buc., ms. 729, f. 48 v. (ms. Pappazoglu).

¹⁰ Despre cele două nume ale satului vezi Acad. R. S. România, CDLV/174.

¹¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 116—117.

¹² Despre numele satului vezi doc. de la Acad. R. S. România, DXXXVI/112.

¹³ Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 72—73) și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 236—238 v. Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1423/1864, 3327/1876. Vezi și pictura lui Szatmary înfățișând interiorul mănăstirii acum circa un veac, la Muzeul de artă R. S. România, Secția Stampe, DR, IV 4114.

¹⁴ Amintită la 1833 iulie 23 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/244).

¹⁵ Despre moșia P. = Măruntișu, cumpărată de familia Sturza de la Anica Crețulescu, vezi doc. de la Acad. R. S. România, MCCCLXXVII/106—107, MCCCLXXVIII/80.

¹⁶ La 1649 iulie 6, este amintită bis. lui Radu Cîndescu mare comis iar la 1677 iulie 3 existau două biserici; casele sănt amintite la 1636 iulie 17 (Acad. R. S. România, C/175, Arh. St. Buc., ep. Buzău, XXXII/10 și Acad. R. S. România, CXXVI/183).

¹⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 323 și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 84, ms. 730, f. 42 v.—43 și ms. 739, f. 15.

Despre înființarea școlii vezi doc. din 1746 iunie 3 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., LVII/123) și ms. 141, f. 164).

¹⁸ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 626, f. 72. La același dată s-au făcut și niște case de zid (ibidem). Despre diverse alte reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3005/1858. Vezi și catagrafile de la Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1608/1864, și Acad. R. S. România, ms. 660, f. 182 și ms. 725, f. 1—20. Vezi și catagrafia de odoare din 1849 (Acad. R. S. România, ms. rom. 919, f. 53).

¹⁹ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 149

²⁰ Amintit la 1783 dec. și 1839 (Acad. R. S. România, CMLXXIX/109 și Arh. St. Buc., Înaltul Divan, dos. 5171). Vezi și pictura lui Trenk înfățișând schitul în sec. trecut (Muzeul de arte R. S. România, Stampe DR III, 4224 și 4306).

²¹ Vezi și rezumatele doc. din 1832 la Acad. R. S. România, DCXIII/186.

²² Vezi și planul moșiei la Acad. R. S. România, Hărți și hotărnicia din 1833, cu rezumate din doc. vechi (ibidem, CDLXXV/78, CDLXXII/87).

²³ În catagrafia citată, se spune că a fost zidit de doamna Bălașa, soția lui Constantin Șerban (1654—1658). Este amintit în doc. la 1676 oct. 30 (Arh. St. Buc., ms. 209, f. 138). Despre milele schitului vezi doc. din 1733 nov. 1 și 1742 mart. 1 (idem, m-rea Cozia, XLIX/23 și XLVI/16).

²⁴ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 4 v.—5.

²⁵ Despre ruinele unei bis., la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 230, f. 76, 252. Vezi și idem, ms. ms. 5142, f. 304 (ms. Tocilescu).

²⁶ Despre Peleticu vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXXXIX.

²⁷ Vezi doc. din 1717 dec. 27, prin care preotul Cîrstea închină m-rii din Rm. Sărăt un schitisor rămas de la părintele său, popa Fătu, „pe apa Rîmnicelui în sus, în Gura Calitii, pe moșia Bordești”, cu „toate cărțile și odăjidiile și sfintele vase... și cu casele ce sunt lîngă biserică”. (Arh. St. Buc., m-rea Rm. Sărăt, XI/4).

²⁸ Vezi doc. din 1686 mai 20, în care se vorbește de moșia Peleticul a lui popa Condea de la schitul Părămna, hramul Sf. Arhangeli (Arh. St. Buc., m-rea Rm. Sărăt, XI/1). Nu știu dacă este același cu schitul Peleticul.

²⁹ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 106—107.

³⁰ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXXXVI; la 1834 se află în proprietatea lui C. Belu.

³¹ Despre echivalența celor două nume vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDXLVIII /62 și pach. CDLXXI. Vezi și hotărnicia din 1840 (ibidem, MCCCXLIV/299).

³² Bisericele din P. de Jos și de Sus sunt amintite în doc. la 1833 dec. 4 (Arh. St. Buc. A.N., MMIDLXXXIX/13).

³³ Despre echivalența celor două nume vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLVIII.

³⁴ Bis. e amintită la 1817 aug. 10 (Acad. R. S. România, DCCCXIII/26). Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCXXIV; la 1835 era al lui I. Văcărescu.

³⁵ La 1752 oct. 27, schitul de la Peștera Padina Strungii Dîmbovița a fost închinat la mitropolie de Iacov ieromonahul (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 372 v.). Geanoglu-Lesviodax îi spune Obîrșia. (p. 459).

³⁶ Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 28 și 730, f. 20 v.) și Acad. R. S. România, Stampe GR III, Demielis., 4.

³⁷ Despre urmele unei bis. vechi, existente la 1874, vezi Acad. R. S. România, ms. 226, f. 89 v.

³⁸ Icoanele din 1803 și 1822 și clopotul din 1804 pledează pentru această datare.

³⁹ Acad. R. S. România, ms. 226, f. 178—178 v.

⁴⁰ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 291.

⁴¹ În jud. Dîmbovița sunt acum două sate Petrești.

⁴² Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 352 v.

⁴³ Bis. e amintită la 1833 mart. 6 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/222).

⁴⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 225, f. 169—170, unde sunt amintite, la 1874, ruinele unui schit și cinci cruci vechi.

⁴⁵ Vezi și doc. din 1743 febr. 10, 1749 iunie 11 și 1752 nov. 25 (Acad. R. S. România, XCIV/20, 23 și 25).

⁴⁶ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 305—306 (descriere și inscripții, ms Tocilescu).

⁴⁷ Satele Pietrari le-am indicat după catagrafia din 1840. După noua împărțire administrativă, există o singură comună Pietrari.

⁴⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 380 (descriere, inscripții) și 5143, f. 305. Vezi și pictura lui Trenk (Muzeul de artă R. S. România, Stampe, DR III, 4235, și desenul lui Theodorescu-Romanati (DR, II, 4756).

⁴⁹ Despre ruinele schitului Petricei-Fințeni, existente la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 224, f. 552.

⁵⁰ Bis. din :P. — Teleorman e amintită la 1834 febr. 19 (Acad. R. S. România, DCCCXV 14. Vezi și planul moșiei P. = Pietroșani din 1854 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

⁵⁰ bis. Vezi și harta moșiei P. = Timberești din 1840 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

⁵¹ Amintit în doc. la 1582 aug. 29, cind se spune că avea ocine din vremea lui Radu vodă (Radu Paisie sau Radu de la Afumați?), deci din prima jumătate a secolului XVI (*Documente*, XVI, vol. V, p. 75—76). Vezi și doc. din 1638 aug. 15 și 1678 ian. 12 (Acad. R. S. România, CXXVI/173 și Arh. St. Buc., m-re Bradu, III/7).

⁵² Într-un doc. din 1694 ian. 24, se spune că fusese „schitisor prost ca și alte schitișare ce se astă imprejurul ei de se ţin la dînsele călugărași siastri”; Matei Basarab o făcuse „m-re de piatră, mamă tuturor schitisoarelor de acolo”. Pentru datearea zidirii mănăstirii vezi doc. din 1647 sept. 8, în care se vorbește de tîrnosirea bisericii construite de Matei Basarab (idem, ep. Buzău, LII/3). Pustiindu-se, domnul o dă în grija lui Mihalcea Cîndescu mare stolnic (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 22 v.) La 1714 sunt amintite două schituri: Pinul Mare și Pinul Mic (idem, ep. Buzău, C/1). Vezi și doc. din 1779 nov. 11 (Acad. R. S. România, CXXVI/184).

Vezi și însemnarea din 1723 (Panaitescu P. P., *Catalogul ms. slave*, II, ms. Acad. R. S. România, f. 340).

⁵³ Despre ruinele unei bis. la Pinu, lîngă Pîrscov, la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 224, f. 302. În *Dicț. Rom.*, IV, p. 720, se spune că fostul schit Pinul era bis. de sat la sfîrșitul secolului trecut. Este vorba probabil de schitul Pinul Mic.

⁵⁴ Amintit în doc. la 1714 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, C/1). Despre dărîmarea bis. de bîrne de la Pinu, vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 62.

⁵⁵ Despre ruinarea bis. vechi și construirea celei noi din Pîrlita-Sărulești, vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 188—189. Bis. din Pîrlita-Ilfov e amintită la 1833 dec. 13 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/268).

⁵⁶ Vezi doc. 1654 oct. 11 (Arh. Buc., ms. 314, f. 1) Bis. din P. mai este amintită și la 1626 iulie 10 (*Documente*, vol. XXI, p. 219).

⁵⁷ Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 112—113.

⁵⁸ bis Vezi și planul moșiei Micșani-Ologeni din 1862 (Arh. St. Buc., Min. Agric., Hotărnicii, jud. Dimbovița).

⁵⁹ Bisericuță de lemn din Micșani exista la 1669 iulie 13, cind este închinată la mitropolie de Dumitrașco, fiul lui Neacșu ceaus de postelnic (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CCXC/7). Schitul este amintit la 1671—1672 (Arh. St. Buc., m-re Cotroceni, LVII/25). Un potir din 1669—1670, dat de ctitor, este o dovadă că schitul exista la această dată.

⁶⁰ La 1683 mai 1, Dumitrașco mare medelnicer și soția sa arată că zidiseră „den temelie” mănăstioara, deoareec nu aveau copii. O înzestreză cu tot ce-i trebuie, neprimind pe alții ca ctitori (Arh. St. Buc., m-re Cotroceni, LVII/34). La 1689 april. 12, Dumitrașco Știrbei serdarul arată că m-rea de piatră clădită de el și de soția sa fusese înzestrată cu odoare și podoabe, urmînd ca fiul său, Cernica mare armaș, să o zugrăvească (Acad. R. S. România, L/15). Vezi și doc. din: 1689 iunie 5, 1694 febr. 26, 1697 april. 3 etc. (Arh. St. Buc., m-re Cotroceni, LVII/40, 44 și 45).

⁶¹ Vezi pisania din 1774 iunie 4 (Arh. St. Buc., m-re Cotroceni, LVII/57). R. S. România, ms. 720, f. 143—143 v.) Despre repararea bisericii, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1850/1851. Vezi și catastafe de avere, din 1745, <după 1813>, nedatată de la Arh. St. Buc., m-re Cotroceni, CXIII/73, LVII/35, XCX/2, doc. din ms. 207 și miniatura schitului de la începutul sec. XIX (Arh. St. Buc., ms. 207, f. 6).

⁶² Vezi doc. din 1694 febr. 26 (Arh. St. Buc., m-re Cotroceni, LVII/44 și Acad.

⁶³ La Pîrscov au existat în sec. XVII două sau mai multe biserici:

1. Bis. din Pîrscov—făcută de monahul Atanasie—amintită la 1672 sept. 6, 1674 iulie și 1698 iulie 7 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XLVIII/37, 38 și 96).

2. Schitul lui popa Lăudat, menționat la 1700 iulie 30 (ibidem, XLVIII/133).

3. Schitul lui popa Lupu, pomenit la 1695 febr. 20 (ibidem, XLVIII/81). La 1684 mart 2, Chirvasie vinde o vie lui popa Lupu, ginerele lui popa Lăudat din Pîrscov, „ca să fie sfintului schit moșie stătătoare” (Acad. R. S. România, CXXVIII/85). Din acest doc. rezultă că preoți Lupu și Lăudat erau rude, ceea ce poate fi o dovadă că cele două schituri sînt, de fapt, unul singur.

Nu știu la care din aceste e referă doc. din 1698—1699, în care se spune că, sub Șerban vodă, se spăreseră casele și m-re de piatră din Pîrscov (Acad. R. S. România, CXXVII/239). Vezi și catagrafia din 1836 april. 22 (Acad. R. S. România, CXVIII/25).

⁶⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 453 v.

⁶⁵ Amintită la 1728 aug. 24 (Acad. R. S. România, CLXXXIII/116). Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCCXXX.

⁶⁶ Dintre-un doc. din 1631 april 15, prin care a fost închinată m-rii Balamuci, rezultă că a fost construită de Vîntilă (Corbeanu) mare vornic din Clătești (copie Inst. de istorie; vezi și Arh. St. Buc., m-re Sărindar, VII/2). Dintre-un doc. din 1633 aug. 5, reiese că m-re, situată „aproape de satul Pîrvulești”, cu hramul Sf. Treime, a fost construită de Cîrstea vornicul și jupanita Maria, între 1614—1617 (Arh. St. Buc., m-re Sărindar, VI/12). Cîrstea

era cunnatul lui Vintilă vornicul. Schitul Pîrvulești e amintit și la 1762 dec. 16 (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 372).

⁶⁶ Bis. e amintită la 1833 mart. 26 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/226).

⁶⁷ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 103 v. — 104.

⁶⁸ Bis. e amintită la 1812 iulie 8 (Acad. R. S. România, DCCCXIII/25).

⁶⁹ Bis. din Piscul-Muscel e amintită la 1832 mai 10 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/167).

⁷⁰ O biserică în satul Pitaru — vecin cu satul Letca, r. Mihăilești — este amintită la 1621 april. 23 (*Documente*, XVII, vol. IV, p. 26).

⁷¹ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 244. Despre satul P. = Boleasca vezi do de la Acad. R. S. România, pach. MCCXXXV.

⁷¹ bis. În *Călători străini*, I, p. 19, este amintit la 1385 Nuwestand, identificat de autori cu probabil Pitești. Vezi și Olteanu, *Geneza orașelor* („*Studii*”, 1963, nr. 6, p. 1279).

⁷² În catagrafia jud. Argeș, publicată de I. Ionașcu, figurează ca existând „pe moșia orașului Pitești” și următoarele biserici (în afară de cele menționate separat cu bibliografie):

— Sf. Spiridon, de lemn din Prundu (vezi și Prundu-Argeș).

— Înălțarea, de zid, din Geamăna și

— Sf. Evanghelist Matei, de lemn, din Vătășești (I. Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 35).

Se mai amintește tot aici o biserică de zid, cu hramul Intrarea în biserică, în oraș făcută de doi negustori (*ibidem*, p. 33—34). În catagrafia din 1833 sunt menționate de asemenea bis. Sf. Spiridon din Prund și bis. Înălțarea din Geamăna. Vezi și catagrafia din 1842, în care sunt cuprinse și bisericile orașului (Acad. R. S. România, MCLXVIII/99) și jalba din 1848 pentru capelă catolică (Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 924/1848).

⁷² bis. Despre alinierea ulițelor și „înfrumusețarea” orașului vezi Arh. St. Buc., Min. Lucr. publice, dos. 61/1849, 123/1851.

⁷³ Vezi și doc. din 1831 (Arh. St. Buc., Min. Justiției, dos. 18842 /1831) și 1847 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CLXXXIII/122). Despre hanul făcut de M. Buliga vezi doc. din 1751 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CCXCIX/10).

⁷³ bis Vezi și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos 6680 și 6713/1837, 2140/ 1843 și Min. Lucr. publice, dos. 58/1844 (clădire școală normală).

⁷⁴ Vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos 6575/1834.

⁷⁵ Vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3193/1858. Despre reparății, *ibidem*, dos. 1184/1863. Despre starea schitului, dată în arendă, vezi și doc. din: 1820 febr. 23, 1824 mai 20 și 1833 april. 23 (Arh. St. Buc., ms. 430, f. 32 și 503 și ms. 456, f. 177 v. — 178).

⁷⁶ La 1751 febr. 7 a fost închinată mitropoliei de ctitorul său, Martin Buliga (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CCXCIX/10). Aci era și o școală românească la 1751 și 1819 (*ibidem*, CCXCIX/11 și Acad. R. S. România, ms. 659, f. 14). Vezi și catastul de avre din 1811—1820 (Arh. St. Buc., ms. 157, f. 134 v. — 137, catagrafie din: 1764, 1819, 1842, 1850, 1861 și fără dată (Acad. R. S. România, ms. 657, f. 33—34, 64—66, 659, f. 11—14, 718, f. 135—156, ms. 660, f. 153 și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 621/1861). Despre diverse reparății, *ibidem*, dos. 545/1861. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 76 (ms. Pappazoglu). Despre casele schitului date pentru școală vezi doc. din 1831 ian. 11 (Acad. R. S. România, DCCCV/95).

⁷⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 279.

⁷⁸ Într-un doc. din 1666 april. 5 se spune că, biserică veche fiind stricată, Matei Basarab „s-au scutat de au făcut-o cu temelia de piatră și în sus de lemn”. După aceia, „fiind răotăți, au ars”. Domnul dă voie lui Neacșu din Pitești să refacă biserică și să fie pe seama lui „cum au fost și mai înainte vreme” (Arh. St. Buc., ms. 479, f. 183 v.). Vezi și pomelnicul de la Acad. R. S. România, ms. 3453.

⁷⁹ Amintită la 1656 mai 27 (Arh. St. Buc., A. N., MMDLXII/14) Despre repararea catedrei din Pitești după incendiul din 1847 vezi Arh. St. Buc., Min. Cult și Instr., dos. 4367/1864, f. 242, 282.

⁸⁰ Din cîteva documente, din 1691 april. 23, 1693 mai 24 și 1696 iulie, 5, rezultă că a fost construită de Ianache vîstierul cu cărămidă pregătită pentru schitul Trivalea, de mitropolitul Varlam, cind acesta nu era în țară și că a fost terminată în timpul domniei lui Șerban Cantacuzino de Gavrilă paharnicul, nepotul lui Ianache (Arh. St. Buc., sch. Trivalea, XII/6, ms. 477, f. 136 v. — 138—139).

⁸¹ La 1685 iulie 6, Șerban Cantacuzino voievod dă voie schitului de la Pitești „care să chiamă Măguricea” să ia dijma de pe moșile sale (Arh. St. Buc., m-rea Trivalea, XX/2). Să fie oare Trivalea?

⁸² Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 274.

⁸³ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 230.

⁸⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 280.

⁸⁵ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 278.

⁸⁶ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 273.

⁸⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 273.

⁸⁸ Din pisania din 1698 rezultă că a fost început în vremea domniei lui Grigore Ghica de Varlaam mitropolitul (1672—1679). Schitul este amintit la 1676 nov. 22, 1678 ian. 28, 1697 mai 8 etc. (Arh. St. Buc., ms. 477, f. 163 v.—164, m-rea Trivalea, II/7, ms. 477, f. 145 v.).

⁸⁹ Gr. Tocilescu afirmă că a fost rezidită lîngă biserică veche dărîmată de cutremur, ale cărei temeli le-a văzut; pisania din 1856 afirmă însă că s-a rezidit pe temelia celei vechi.

⁹⁰ Vezi doc. din 1702 nov. 15 (Arh. St. Buc., sch. Trivalea, I/1). Despre diverse reparații, idem, m-rea Cozia, LVII/122 (1823) și Min. Instr., dos. 4349/1856, 1436/1865, 3081/1879. Vezi și pictura lui Trenk, înfățișînd schitul acum un veac (Muzeul de artă R. S. România, DR III, 4221) și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 77 v.).

⁹¹ Vezi și ms. același de la Acad. R. S. România, ms., 5142, f. 272.

⁹² Menționăm aci că metoh nu înseamnă totdeauna o m-re mai mică sau un schit închinat altie m-ri mai mari, ci și «sucursalele» sau diverse case ale m-rilor, aflate îndeosebi în orașe. De pildă, la 1649 febr. 27, Matei Basarab poruncește pîrcălabului de Pitești să lase în pace „pentru cămănarie și alte cheltuieli” metohul m-rii Cotmeana din Pitești (Arh. St. Buc., m-rea Cozia, L/8). Cum cămăna plăteau numai prăvăliile și circumile, metohul m-rii Cotmeana de la Pitești va fi fost desigur un loc de desfacere a produselor m-rii. Alte cazuri: la 1654 iunie 14., se spune că Pirvu logofăt dăduse m-rii Cozina casele sale din București „să fie metoh pentru pomană” (Arh. St. Buc., m-rea Zlătari, XII/10) iar la 1665 mai 19, Radu logofăt dăruia m-rii Cozia un loc de casă și grădină la Berești” ca să-și facă metoh acolo..., să le fie de conac și de odihnă” (idem, ms. 357, f. 49).

⁹³ La 1689 april 13, Nica cupet din Pitești închină m-rii C. Lung un schitisor în dealul Piteștilor, unde se chiamă Valea Gruiului, cu casele, podoabele bisericii etc. (Arh. St. Buc., m-rea C. Lung, XLVII/9).

⁹⁴ Vezi catagrafia de avere din 1784 nov. 15, din care rezultă că bis. a fost făcută de arhimandritul Partenie Argeșanu (Arh. St. Buc., ep. Argeș, LXVIII/7). Nu știu care biserici sunt acestea două, de la Valea Gruiului și Dealul Piteștilor.

⁹⁵ La 1698 ian. 20, cînd este închinată de Marin Ungurul schitului Trivalea, se spune că fusese făcută de fratele său Isar și că era pustie de mai multă vreme (Arh. St. Buc., m-rea Trivalea, XIV/1). În indicele colecției *Documente*, veac. XVII, satul Stâncesti apare ca făcind parte din orașul Pitești.

⁹⁶ Amintită în doc. la 1660 febr. 6, cînd i se întăresc fintinile de păcură de pe valea Puturosului, pe care le avea din vremea domniei lui Constantin Șerban (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., LIII/4).

⁹⁷ La 1675 april. 26, Patrichie ieromonahul închină schitul Puturosul de la Bezdead mitropoliei (ibidem, LIII/5 și Acad. R. S. România, ms. rom. 671, f. 131).

⁹⁸ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 246 v. Bis. e amintită la 1833 iulie 2 (ibidem, DCCCXIV/242).

⁹⁹ Ca și la alte m-ri zidite de Matei Basarab, există o nepotrivire între pisanie și documente. Desi pisania este din 1646, într-un doc. din 1640 nov. 27 Matei Basarab spune că a zidit de „iznoavă de în temeu” m-rea Plătărești (Arh. St. Buc., Peceti, nr. 54). La 1646 oct. 27 i se întăresc ocinele date de domn (Acad. R. S. România, CCXCI/74). Dîntr-un doc. din 1663 nov 4 rezultă că m-rea a fost jefuită de turci la 1659 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., X/2).

Vezi și catagrafile din: 1823, 1834, 1836 și 1849 (Arh. St. Buc., Catastișe m-rești, dos. 86 și min. Instr., dos. 8871 b/1834, 7794/1836, 2626/1849 și Acad. R. S. România, ms. 725, f. 21—44. Despre diverse reparații, Arh. St. Buc., Min. Instr. dos. 1318/1847, 1420/1864 și dos. 1443/1864, f. 42—48, 93—94, 124 passim și doc. grec din 1785 de la Acad. R. S. România, DCLXXXIV/70. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 84 (ms. Pappazoglu).

¹⁰⁰ Din pisania din 1648 rezultă că a fost zidită de Dragomir mare vornic pe locul numit Aluniș. Dragomir din Plăvicieni a fost mare vornic între 1644—2 ian. și 1652 febr. 26. Vezi și doc. din 1652 mart. 6, despre avere laasată de ctitor m-rii, la moartea sa (Acad. R. S. România, CXCVII/186). M-rea este amintită de numeroase ori în documente în sec. XVII la: 1651 ian. 22, 1652 iulie 18, 1658 mai 1, 1667 sept. 9, 1685 aug. 4 etc. etc. (Acad. R. S. România, DXCIV/19, CCCXCVII/49 și CXCII/69, Arh. St. Buc., ms. 707, f. 175 v, ep. Rîmnic, LXVII/11). Vezi și pisania de la Arh. St. Buc., ms. 730, f. 68 și 739, f. 59 v. și descrierea din 1875 (Acad. R. S. România, ms. 221, f. 108 v.—109). Vezi, de asemenea, numeroasele doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXCIV (referitoare și la bis. Crețulescu).

^{100 bis.} Amintit la 1814 mart. 27 (Arh. St. Buc., ms. 157, f. 147).

¹⁰¹ La 1744 dec. 25, schitul Pleșoiu a fost închinat m-rii Bistrița (Arh. St. Buc., m-rea Bistrița, XVIII/1).

¹⁰² Despre sat vezi Acad. R. S. România, pach. DXLI.

¹⁰³ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 230, f. 46.

¹⁰⁴ Vezi și planurile din: 1891, 1902—1904 și 1941 la Acad. R. S. România, Hărți. Despre vederile vechi înfățișînd orașul vezi „Studii”, 1963, nr. 4, p. 959.

Despre ulițele orașului Ploiești la mijlocul secolui trecut vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCXXIX.

¹⁰⁵ Despre construirea caselor lui Ianache Moruzi, stăpînul orașului, urit de ploieșteni, vezi doc. din 1784 aug. 31 (Acad. R. S. România, CXCVII/9).

¹⁰⁶ Despre hanul m-rii Apostolache (1847), vezi Arh. St. Buc., m-rea Slobozia, XVI/19; despre hanul m-rii Ghighiu, din mahala Sf. Dumitru idem, m-rea Ghighiu, pach. XIX.

¹⁰⁷ Un alt han e amintit în V. Rom., din 1850, p. 244. Vezi și doc. din 1857, în care este amintit hanul Pavel Predescu de pe Ulița Frantuzească (Acad. R. S. România, MCXXIX/35).

¹⁰⁸ Despre „preînoarea și reformarea” spitalului vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 2643/1840.

¹⁰⁹ Despre școala domnească din Ploiești vezi doc. din 1797 april. 1 (Arh. St. Buc., ms. 141, f. 113). Vezi și doc. din 1793 sept. 1 (ibidem, f. 145). Vezi, de asemenea, Arh. St. Buc., Minist. Instr., dos 4151/1831, 6700/1837, 2107/1843, 2138/1843, Vornicia din lăuntru, dos. 5393/1838 și Min. Lucr. publice, dos. 43/1845.

^{109 bis.} Vezi Arh. St. Buc., Min. Lucr. publice, dos, 43/1845.

¹¹⁰ Vezi și Arh. St. Buc., Min. Lucr. publice, dos. 90/1856.

¹¹¹ La 1766 iulie 5, schitul a fost închinat la mitropolie (Arh. St. Buc., ms. 132, f. 180—180 v.). Vezi și doc. din 1792 nov. 28 (idem, ms. 143, f. 53 v.—54) și catagrafia din 1765 (Acad. R. S. România, ms. 657, f. 148 v.—149). Aceasta este probabil bis. Sf. Nicolae a neguțătorilor din Ploiești, amintită la 2 mart. 1736 (B.C.I., 1927, p. 243). O bis. Sf. Nicolae, acum și ea în ruină, a fost atribuită lui Mihai Viteazul. Vezi și bis. Sf. Nicolae-Ispravnici.

¹¹² Bis. este amintită în documente la 1686.

¹¹³ Vezi și doc. din 1787 mai 5, prin care Const. Brăileanu se angajează să repară bis. Sf. Apostoli împreună cu baia și să-i lucreze via părăginită (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., LXXXIV/12).

Vezi și catagrafia din 1810, la Acad. R. S. România, ms. 616, f. 38—39 v.

¹¹⁴ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 28.

¹¹⁵ Vezi doc. din <1583> mai 5, în care se spune că Ion și călugărul Vasile cumpăraseră ocina la Ploștina Drăgoștuor după care au jurat” să ridice un hram al preaștei Văvidenii” (*Documente*, veac. XVI, vol. V, p. 105). Într-un doc. din 1649 mart. 30, se spune că schitul fusese într-adevăr construit în timpul domniei lui Mihnea Turcitu de popa Ioan și călugărul Vasilie. Aceștia fiind uciși de locuitorii din Peștișani în timpul domniei lui Radu Șerban, metohul rămăsese pustiu. Acum călugărul Andonie de la Tismana, rudă cu primii ctitori, a făcut o nouă biserică și chilii în codrul „mereu”, închinând-o metoh la Tismana. Pe verso doc. serie „pentru chilii la Teliști” (Arh. St. Buc., m-rea Tismana, XVI/2). La 1649—1650 i se spune schitul de la Ploștina (ibidem, XVI/3).

Vezi și doc. din 1649 sept. 10, prin care bătrînul Bîlț din Peștișani închină schitului Intrarea în biserică al m-rii Tismana vie în dealul Gorunilor, la Hobița (Arh. St. Buc., m-rea Tismana, XV/3).

¹¹⁶ Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 105 v.—106.

¹¹⁷ La 1806 vorniceasa Safta lasă moșia nepotului său Iancu (Acad. R. S. România, CDLXVI/78).

¹¹⁸ Vezi Acad. R. S. România, ms A 545, f. 297 (potrivit din 1804).

¹¹⁹ Vezi Arh. St. Buc., m-rea Zlătari, XXXIII/53.

¹²⁰ Vezi inscripția la Acad. R. S. România, ms. rom. 226, f. 128.

^{120 bis.} Vezi și planurile moșiei Podaru = Palilula din 1856 și 1862 la Arh. St. Buc. Min. Agric.

¹²¹ Este posibil ca acest schit (sau Chilile?) să fie „m-rea de la Podure” — Teleajen, existentă în sec. XVI, în vremea domniei lui Pătrașcu cel Bun (1554—1557) (*Documente*, XVII. vol. III, p. 235—236).

¹²² Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 228, f. 587, 656 v., 668.

¹²³ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 61 și 739, f. 45 v.

¹²³ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 247. Despre ruinarea bis. vezi Arh. St. Buc., Min Cult. și Instr., dos 1367/1864, f. 68—69.

¹²⁴ La 1674 april. 13, Roman, Pădure și Bălan dau lui popa Vlaicu un loc la Podul Lacului „să facă un schit” (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., LXXXVIII/22).

¹²⁵ Amintită la 1808 dec. 12 (Acad. R. S. România, DCXXXIX/63).

^{126 bis.} Despre ruinele caselor boierești, biserică și crucea veche, toate existente la 1871 vezi Acad. R. S. România, ms. 225, f. 227.

¹²⁷ A fost făcută de Toma Cantacuzino, care nu a reușit să termine decât biserică înainte de a pribegi în Rusia, în 1711. M-rea este amintită la 1745 (Arh. St. Buc., m-rea Crasna, IV/1). Vezi și catagrafia din 1830 mai 8, 1848, 1857 și 1861 (Acad. R. S. România, CCLXXVI/16, ms. 725, f. 81—110).

Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos 2061/1851.

¹²⁸ Vezi și doc. din 1832 aug. 19 (Acad. R. S. România, ms. 719, f. 168—169). Vezi, de asemenea, ms. Papazoglu (Arh. St. Buc., ms. 730, f. 19 v.—20).

¹²⁹ Despre sfântirea bisericii noi la 1862 vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 98.

¹³⁰ Despre necesitatea reclădirii bisericii vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3704 și 3723/1857. Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu, Arh. St. Buc., ms. 729, f. 12—14. Despre arderea schitului, la 1877, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3720/1877. Vezi și catagrafia din 1864 (ibidem, dos. 1599/1864). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Isntr., dos. 1020/1866. Vezi și însemnările de la Acad. R. S. România, ms. P. P. Panaitesci, *Catalogul ms. slave*, vol. II.

¹³¹ Despre ruinele cetății Poienari la 1871, vezi și Acad. R. S. România, ms. 223, f. 245—245 v. și 308 v. — 313 v. Vezi și picturile lui Trenk (Muzeul de artă R. S. România, Stampe, DR, III, 4204—4205 și 4292).

¹³² Amintită la 1692 febr. 10 (Arh. St. Buc., m-rea C. Lung, XXI/29). În jud. Argeș sunt acum două sate Poienari.

¹³³ Amintită la 1685 oct. 8, cînd Ștefan monahul vinde schitului Golești o delniță la Poienari cu casa „la cruce”. (Arh. St. Buc., m-rea C. Lung, XXI/12).

¹³⁴ Despre satul Poenarii lui Apostol — Cojocăreanca vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDLX/1).

¹³⁵ La 1833 ian. 3 și febr. 8 sunt amintite două bis. la P. și P. Ralii — Dîmbovița (Acad. R. S. România, DCCCXIV/212 și 217).

^{135 bis} Despre satul Poieni — Vlașca vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXLIII.

¹³⁶ Vezi și hotărnicia din 1752 (Acad. R. S. România, XXX/50).

¹³⁷ La 1648 iulie 6 domnul arată că m-rea, a fost făcută și zidită din temelia ei” de Danciu Pîrîuanu logofătul din Milești, care a închinat-o la Sf. Mormânt (Arh. St. Buc., m-rea Polovragi, I/10 și XI/15). Despre daniile făcute m-rii vezi și doc. din 1650 mart. 13 și april. 1 (ibidem, XVI/7 și XV/1).

¹³⁸ Din doc. din 1693 iunie și 1695 april. 25, rezultă că zidurile unor chilii se dărîmaseră iar altele erau gata să se dărîme, motiv pentru care domnul o închină m-rii Hurezî, care urma să o repare (Arh. St. Buc., m-rea Polovragi, XVI/8, 9, 10 și 11 m-rea Hurezî, Suluri, nr. 9). Despre reparații făcute vezi și doc. din 1712 nov. 15 (idem, ms. 705, f. 534—535).

Vezi și pomelnicul din 1785 (Acad. R. S. România, ms. 2209) și catastifele de aveere dih 1791 iulie 27 și 1803 april. 23 (Acad. R. S. România, CCCLXXVI/72 și Arh. St. Buc., m-rea Polovragi, XV/51). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 946/1867, 3685/1877.

¹³⁹ Vezi și Muzeul de artă R. S. România, Secția Stampe, Kaindl CR II, 15548, 18367, 19669, 19670, Ghirovici, DR, IV, 6607 și Acad. R. S. România, Stampe GR I Kaindl 53. Vezi, de asemenea, istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 81) și ms. Tocilescu (Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 327—329).

¹⁴⁰ Vezi doc. din 1777 sept. 24 despre zidirea bisericii (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., XCII/8).

¹⁴¹ Despre satul P. — Vlașca vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXLVI, unde este și o hotărnicie din 1830 (doc. nr. 14).

¹⁴² Biserică lui Radu Staico-Popescu fost mare vornic din Popesti este amintită la 1671 mart. 18, cînd acest mare boier, rudă cu Matei Basarab, cere să fie îngropat la biserică sa (Arh. St. Buc., m-rea Radu vodă, XLVII/4). Despre interzicerea zidirii unei bis. catolice la Popești-Illfov vezi doc. din 1832 (Acad. R. S. România, DCCCXI/126—128).

¹⁴³ La 1828 satul era proprietatea doctorului Arsache Acad. R. S. România, DLXXVIII/197—201).

¹⁴⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 333 (bis. din Popești-Valea Mare), În *Dicț. Rom.*, loc cit., se spune că această biserică are o inscripție „foarte veche”.

¹⁴⁵ În doc. din 1678 iunie 28, Ioan monah, fost Hamza din Popînzălești cu fiii săi arată că au făcut schitul” din temelia lui aici pe hotarul Vîrtopului și l-au închinat sfintei episcopiei metoh „(Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XXXVII/2).

¹⁴⁶ Vezi doc. din 1853 ian. 14 (Arh. St. Buc., ms. 182, f. 1). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 568/1860. Vezi și descrierea m-rii la 1873 (Acad. R. S. România, ms. 229 f. 266) și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 57 v.). Vezi și doc. de la Acad. R. S. România. R. S. România, CMLXXVI/149—358.

¹⁴⁷ Amintită la 1695 iunie 3 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CCXCV/17).

¹⁴⁸ Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCXLII.

¹⁴⁹ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 248 v.

¹⁵⁰ Amintit de numeroase ori în documente, la: 1682 dec. 22, 1687 oct. 17, 1693 oct. 21, 1696 sept. 24, 1698 mai 30 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, LV/9, 11, 15 și 17 și XXXVII/27, ms. 705, f. 133 v.). În doc. din 1698 i se spune schitul Potecă de la Șchiai; la 1696, schitul Șchiai de pe Cîlnic iar la 1787 schitul din Potecă.

¹⁵¹ Vezi doc. din 1717 april. 6, unde se spune că a fost făcut de Damaschin (Arh. Sf. Buc.. ep. Buzău, LV/47 și Acad. R. S. România, CXXVII/198).

- ¹⁵³ Vezi și cererea pentru repararea bisericii la Arh. St. Buc., Min. Instr. și Cult., dos. 1092/1863, f. 58.
- ¹⁵⁴ Bis. e amintită la 1832 sept. 6 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/196).
- ¹⁵⁵ Despre ruinarea bis. de lemn vezi Arh. St. Buc., Min. Instr. și Cult., dos. 1367/1864, f. 321. Vezi și planul moșiei P. = Ghindeni la Arh. St. Buc., Min. Agric. (din 1850).
- ¹⁵⁶ La 1716 a fost închinat de Tudor Vilcănescu (monahul Teodosie) patriarhiei de Alexandria.
- ¹⁵⁷ Vezi și Arh. St. Buc., m-rea Zlătari, XIX/4). La 1835 satul Preajba era al lui E. Teodoru negustor (Acad. R. S. România, CDLXI/176).
- ¹⁵⁸ Amintit la 1712 aug. 22 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XXXIV/86).
- ¹⁵⁹ Bis. din Preasna Veche și amintită la 1832 iulie 3 (Acad. R. S. România, DCCCCIV/185).
- ¹⁶⁰ Amintit în doc. la 1778 iulie 30 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CCCXXVIII/1). Despre locul dăruit de Gr. Hrisoscoleu, fost mare sluger, pe care s-a reclădit apoi schitul, vezi doc. din 1779 ian. 28 (*ibidem*, doc. 2). Vezi și catalogația de la Acad. R. S. România, ms. rom. 723, f.164—170. Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 936/1867. Vezi și desenul de la Muzeul de artă R. S. România, Anonimi, D.R. II 4957 și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 74 și 730, f. 22 v.).
- ¹⁶¹ Amintit la 1714 iunie 18 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, C/1).
- ¹⁶² La 1828, satul P. era proprietatea fam. Crețulescu (Acad. R. S. România, DCXXI/151).
- ¹⁶³ Amintit în doc. la 1702 mart. 6, cînd se spune că este ctitoria lui Barbu Bădeanu mare logofăt (Acad. R. S. România, CCCLXXV/190). Acesta a fost logofăt între 1684 april 12 și 1686 iulie 5. Despre satul Pribegi = Lăscăiu vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach, CDLXII.
- ^{163 bis.} Vezi și planul moșiei Priboiu = Sturzeanca din 1845 la Arh. St. Buc., Min. Agric.
- ¹⁶⁴ La 1628 sept. 2, preotul de aici este scutit de dări pentru a se ruga ziua și noaptea (Muzeul Tg. Jiu).
- ¹⁶⁵ Bis. e amintită la 1832 iulie 24 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/188).
- ¹⁶⁶ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 221, f. 115—116.
- ¹⁶⁷ Amintit la 1678 ian. 12, cînd este scutit de dări, fiind însă mai vechi (Acad. R. S. România, CXXVI/173); la 1698 aug. 15, apare ca martor călugărul Calivit, „(ot) Porfirie” (Arh. St. Buc., m-rea Bradu, III/7).
- ¹⁶⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 2081 (din 1798).
- ¹⁶⁹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 312.
- ¹⁷⁰ Într-un doc. publicat de V. A. Urechia, din 1793 dec. 29, se spune că schitul nu putea fi terminat de cei care începuseră, care cer milă domnului. Vezi actele de înființare a schitului din 1795 bov. 21 și 1796 aug. 18 (Arh. St. Buc., ep. Argeș, XCVII/17 și 18). În 1828 schitul se surpase (*ibidem*, XCVII/8—9).
- ¹⁷¹ Despre schitul Proșca-Năeni vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 224, f. 554.
- ¹⁷² Amintit în doc. la 1649 april. 15, cînd se spune că a fost făcut de Ghermano ieronim monah (Arh. St. Buc., m-rea Plumputita, IV/1, nr. 2). Vezi și doc. din 1661 febr. 11, 1666 mai 4, 1695 mart. 4 etc. (*ibidem*, nr. 5, 7 și 8).
- ¹⁷³ Despre ruinele unei m-ri mari, construite la 1629, existente la Provița în 1873, vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 549 v.
- ¹⁷⁴ Vezi doc. din 1704 april. 28 (Acad. R. S. România, XIV/4).
- ¹⁷⁵ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 20.
- ¹⁷⁶ La Pitești există o bis. Sf. Ioan Botezătorul, construită de același ctitor ca bis. Sf. Spiridon de aici:Hagi Matei Tăcălie.
- ¹⁷⁷ Vezi și planurile din 1811, 1856 și 1866 ale moșiei, proprietatea lui Șt. Belu (Acad. R. S. România, Hărți).
- ¹⁷⁸ Despre ruinele unei bis. la Puchenii Mari, la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 566. Despre satul Puchenii = Miroslăvești vezi *ibidem*, CDLXII/132 și urm. Despre satul P. = Crivina vezi doc. din 1804 oct. 14 (*ibidem*, CDLXII/69).
- ¹⁷⁹ Despre sat, proprietatea bis. Sf. Vineri din București a fam. Herăscu-Năsturel, vezi și doc. de la Acad. R. S. România, MCLXXXIX/204, 205 și urm.
- ¹⁸⁰ Amintită în documente la 1576 aug. 17 (*Documente*, XVI, vol. IV, p. 240—241). O altă bis. din Purcăreni e menționată la 1833 iulie 31 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/245). Despre sat vezi *ibidem*, pacjh. MCXCIII.
- ¹⁸¹ Acad. R. S. România.. ms A 545, f. 281. Despre sat vezi *ibidem*, pach. DXLVIII.
- ¹⁸² Despre cele două nume ale satului vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDLVI/207. Vezi și harta moșiei din 1844 la Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri și Hotărnicii, jud. Teleorman.
- ¹⁸³ Amintit în doc. la 1727 aug. 20 (Acad. R. S. România, XCIV/19).

R

RĂCARI, jud. Dîmbovița (bis. de lemn 1810, zidită 1845, refăcută și pictată 1894 și bis. Sf. Nicolae-Boanga, clădită de clucereasa Ruxandra Catar-
giu și alții la 1812).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 56—57; Popescu-Rucăreanu N. M., *Mos-
nenii rucăreni ot Boanga și satul lor Răcari jud. Dîmbovița. Fapte și documente*,
Tîrgoviște, 1939, 166 p.

RĂCARI, jud. Dolj (bis. Sf. Voievozi, construită de Ene Morait?, 1833,
zugrăvită 1875, în ruină la 1941), Vezi și Tatomirești.

Bauer, p. 218 [sat pustiu]; *Dicț. Rom.* V, p. 193 [pisanie]; Anuar 1909,
p. 166; AMO, 1941, p. 285; *Documente*, XVI, vol. V, p. 61 [satul amintit cu
numele Văcarul la 1582, cînd era al lui Dumitru bân].

RĂCENI, com. Voinești-Argeș (bis. Sf. Treime, 1802, sfîntită 1821, reparată
1879, 1893 și 1900).

Anuar 1909, p. 96.

RĂCENI — Vlașca (dispărut).

Documente, indice sec. XVI—XVII [sat dispărut]; Nandriș Gr., *Documente
slavo-române*, p. 190—218 [doc. 1649].

RĂCHITA, vezi Vilcomu.

RĂCHIȚELE, jud. Argeș (trei bis. de lemn la începutul sec. XIX: Adormirea
— Ciripani R., Sf. Nicolae-Plesăști de R. și cuv. Paraschiva — R.
și Gura Frasinului, toate făcute de săteni).

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 90 [doc.]; B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808];
Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 38; Anuar 1909, p. 288 [bis. din 1810].

RĂCHICIOARA (Richicioara) — Teleorman sau Olt? [bis. de lemn Cuv.
Paraschiva la începutul sec. XIX; bis. Sf. Nicolae-Richicioara, 1847—
1848, în ruină la 1909].

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 86; Anuar 1909, p. 300.

RACIU, jud. Dîmbovița (bis. ante 1832 și sau bis. de lemn Sf. Nicolae 1711—
1712, reparată 1864, în stare rea la 1909). Vezi și Ragu.

Anuar 1909, p. 52; A. Rom., 2, 6, 9 nov. 1857 etc. [arendarea moșiei
Racu].

RACI, jud. Gorj (M bis de lemn Sf. Ioan Botezătorul-Arțanu, 1768 sau 1825,
reparată 1944).

Bauer, p. 215 [bis. sec. XVIII]; *Dicț. Rom.*, V, p. 150 [bis. de lemn din
1780]; Alexianu C., *Monografia comunei Racii din plasa Jiu, jud. Gorj*, Buc.,
1905, 20 p.; Anuar 1909, p. 182; AMO, 1941, p. 395; Crețeanu Radu, *Bisericile
de lemn din r. Strehiaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 411 și 427); *Documente*, indice

sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1586>]; Ștefulescu, *Strîmba*, p. 125—126 [doc. 1759]; *Indice cronologic nr. 4* [doc.].

RĂCOREȘTI — Teleorman (bis și școală la începutul sec. XIX²⁾).

RACOTI — Gorj.

Ștefulescu, *Gorjul*, p. 131—132; Idem, *Documente slavo-române* (indice); Idem, *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 325—329 și indice.

RACOVITĂ, jud. Argeș (fost Mușcel) [bis. Sf. Nicolae și Sf. Apostoli, 1786, zugrăvită 1790, construită de Daniil, egumentul m-rii Rîncăciu și D-träșco Brătianu, reparată și zugrăvită 1877, reparată 1910³; culă din 1797 sau 1806, construită de jupan Dumitrașco, reparată 1878 și cruce de piatră, toate trei M].

Dicț. Rom., V. p. 154 [pisania bis. și despre culă]; B.O.R., XXIII, 1899, p. 443—444 și L.A.R., 1901, p. 222 [contract zugrăvire bis., 1790]; Anuar 1909, p. 94; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XLVII—XLIX, LXXXI [cula, ruine de case, cruce]; Brătulescu V., *Bis. și cula din Racovița-Muscel* (BCMI, XXVI, 1933, p. 83—84) [inscripții, ctitori, foto culă și bis.]; Ionescu D., *Biserici și schituri*, p. 62—67 [pisanie, descriere]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1569].

RACOVITĂ, jud. Vilcea sau Arges (M bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva, construită de Anastasie vătaf de plai și preotul Ioan, 1811—1812, zugrăvită 1835, reparată 1863 și o cruce de piatră din 1734). Vezi și precedentul

Bauer, p. 177 [fără bis.]) Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 14; Anuar 1909, p. 287; Ionescu D., *Biserici și schituri*, p. 67 și 118; AEA, 1929, p. 77 și 100 [și bis. din 1848]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul R. din Loviștea amintit de la 1575];

RACOVITĂ — Vilcea (la 1840 două bis. de lemn; Sf. Ingeri, construită de locuitori, 1760, refăcută 1886—1890 și Sf. Ingeri-Oteești, construită de Mihailă Bulacu, 1777; cruce din 1777—1778). Vezi și Călinești și precedentul.

Popescu, *Biserici*, p. 51; Anuar 1909, p. 229 și 276; AMO 1941, p. 761; *Indice cronologic nr. 14* [doc.]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 85 [doc. 1791, parte de sat a m-rii Horezi].

RACOVITĂ — Dîmbovița (bis. Toți Sfinții, 1806, reparată 1890).^{3bis}

Bauer, pe. 168 [fără bis.]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 273 și 286; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 32—33; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 26; Anuar 1909, p. 48; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII (satul amintit de la 1451, cind era al lui jupan Mihail); vezi și *Indice cronologic nr. 16* [doc.].

RACOVITĂ — Gorj (bis. sec. XVIII).

Bauer, p. 216; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); *Documente*, indice sec. XVI.

RACOVITĂ, com. Mărgăritiști, jud. Olt (fost Romanăți)⁴ (M bis. Sf. Împărați, construită la 1779 de Șerban Racoviceanu, reparată 1881 și 1935, cind partea de sus a bisericii a fost refăcută; pictura nouă).

Bauer, p. 195 [R. de Sus și de Jos, sate ruinate] și p. 197 [bis. sec. XVIII]; M. O., 1965, nr. 3—4, p. 290 [la 1845 bis. de zid Intrarea în biserică] și p. 294 [alt sat, bis. de lemn Sf. Nicolae]; Anuar 1909, p. 215; *Monografia jud. Romanăți*, p. 391; AER, 1921—1925, p. 556; AMO, 1941, p. 643; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la <1517—1519>].

RACOVITĂ, vezi Izlaz.

RACU, com. Mitrofani, jud. Vilcea [bis. de lemn Sf. Voievozi, 1808, reparată 1852 și 1934; pictura din 1938). Vezi și Nemoiu.

Dict. Rom., V, p. 157; AMO, 1941, p. 704.

RĂDĂCINEȘTI, jud. Vilcea (bis. din sec. XVII⁵; la începutul sec. XIX bis. de lemn Sf. Voievozi și M bis. Buna Vestire-Dîngești⁶, construită de Isaia ieromonahul, 1811—1820).

Bauer, p. 178 [bis. sec. XVIII]; B.O.R., 1921, p. 688 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 12 [R. Argeș, și bis. Dîngești]; Anuar 1909, p. 287; AEA, 1929, p. 109; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1533]; Vezi și *Indice cronologic nr. 11*.

RĂDEȘTI, com. Oporelu, jud. Olt (la 1875, bis. R de Jos, 1744; R. de Sus, 1785⁷).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 92 [două bis. de lemn: Nașterea Maicii Domnului — R. de Jos și Sf. Trei Ierarhi — R. de Sus]; Anuar 1909, p. 303 [bis. din 1903—1907 și una de lemn]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1619]; Vezi și *Indice cronologic nr. 14* [doc.].

SCHITUL RĂDEȘTI — Muscel (1778—1779, reparat 1868 și o cruce)⁸; satul Rădești acum înglobat în orașul C. Lung, jud. Argeș.

Bauer, p. 174 [m-re și bis.]; Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 159; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 306 [R. de Sus]; *Dicț. Rom.*, V, p. 207 [bis. din 1778]; Anuar 1909, p. 94; Rădulescu-Codin C., *Muscelul*, p. XXXVII, LXXX; *Documente*, XVII, vol. IV, p. 311 [satul amintit la 1623, cind era al m-rii Valea]; Vezi și *Indice cronologic nr. 23* [doc.].

RĀDILA (Băbeni), com. Coslegi, jud. Prahova⁹ (bis. Tăierea Capului Sf. Ioan, 1800—1802, reparată 1895). Vezi și Băbeni.

Bauer, p. 135 [fără bis.]; A. Rom., 19 iunie 1857 [arendarea moșiei]; Anuar 1909, p. 102; Coriolan G., *Resturi istorice în satele Coslegi, Dîrvari și Rădila din jud. Prahova* (BCMI, 1926, p. 120—122) [nu spune nimic despre Rădila]; *Documente*, indice sec. XVI [R., munte în jud. Prahova].

RĀDINA — Dolj

Bădescu N., *Povestea satelor Rădina și Rădinița din județul Dolj* (A. O., 1935, p. 445—447).

RĀDINEȘTI jud. Gorj

Donat I., *Documente olteniști felurite* (A. O., 1937, p. 100—104) [hotărnicie 1722 și alte doc.]; A.O., 1937, p. 324—325 [doc. 1747]; *Documente*, XIII—XV, p. 198 [satul amintit la 1489].

RĀDOEȘTI — Teleorman¹⁰. Vezi și Sfințești.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2 [originea numelui].

RĀDOMIREȘTI, jud. Olt (fără bis. la 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 81—82; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă, r. Drăgășani] și XVII.

RĀDOMIRU, jud. Dolj (fost Romanați) (cula Radianu, sau Stoian Hagi Tolea, 1815, dărâmată 1861, și bis. Sf. Gheorghe 1815, construită de Hagi Maciu, reparată 1898 și 1937).

Odobescu, *Antichitățile*, p. 174—175 [ruine de case boierești]; „Renașterea”, 1944, p. 89; Anuar 1909, p. 215; AEA, 1921—1925, p. 556; *Monografia jud. Romanați*, p. 462; AMO, 1941, p. 644; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 298 [cat. 1845]; *Documente*, XVI, vol. IV, p. 47

RĀDOȘI — Gorj (la 1840 bis. de lemn Intrarea în biserică, 1500?).

„Renașterea”, 1944, p. 220; Anuar 1909, p. 170; AMO, 1941, p. 396 [bis. Sf. Paraschiva, 1902].

RĀDOVANU, jud. Ilfov (casele fam. Ghica, sec. XVIII, în ruină la 1871¹¹; M bis. Adormirea, 1754, reparată 1835, ruinată).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1576; a fost al Craioveștilor, după care a ajuns al lui Nica postelnic]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 49—50, 73, 88 [doc. despre sat]; Bauer, p. 154 [bis. sec. XVIII]; Popescu N.,

Catagrafia, p. 19 [bis. stricată]; *Dicț. Rom.*, V, p. 157 [despre ruinele casei fam. Ghica]; Anuar 1909, p. 83; A.G.R., 19 nov. 1864 [arendarea moșiei]; Lehliu Grig., *Carte de hotărnicie a moșiei Radovanu din jud. Ilfov, proprietatea Soc. g-le de asigurare Dacia-Romania*, Buc., 1891, 15 p. [se reproduce și un doc. din 1793].

RĂDOVANU, jud. Dolj (bis. sec. XIX) ¹².

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit adeseori de la 1558, locuitorii săi mergind după Mihai Viteazul la Alba-Iulia și Iași pentru a se răscumpăra din rumânie]; *Indice cronologic nr. 7*.

RĂDULEȘTI — Prahova ¹³. Vezi și următorul.

Greceanu, *Genealogii*, I, p. 292—293 [doc. 1632].

RĂDULEȘTI (acum Brazi) ¹⁴, jud. Ilfov (M bis Sf. Nicolae-R. Filitis, sec. XVIII, refăcută de Nicolae Filiti — Cremidi sedarul, 1834, reparată 1901).

Bauer, p. 147 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 83; Filitti, *Ctitori*, p.2 [descriere]; și în S.O.V., 1920, p. 159—160; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 21—22 [doc. 1663, parte din sat a lui Drăghici Cantacuzino]; *Documente*, indice sec. XVIII [localiz. probabilă].

RĂDULEȘTI, vezi Întorsura.

RAETI, com. Sadova-Dolj (la 1845 bis. Sf. Nicolae).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 443 [cat. 1845].

RÄGEȘTI (Ragu) — Dîmbovița (la 1810 bis. de lemn Sf. Voievozi — Răgești, apoi bis. Cuv. Paraschiva-Ragu, 1844, construită de clucerul Ianache Arion).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul Ragu amintit de la 1567]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 84 [Răgești]; Anuar 1909, p. 51; Diaconescu G. Ilie, *Materiale documentare* (G. B., 1965, nr. 3—4, p. 289—290) [descriere, inscripții, bis. Cuv. Paraschiva-Ragu]; A. Rom., 17 iulie, 7,17 aug. 1857 [arendarea moșiei Ragu].

RÄGHINARI, vezi m-rea Menedic.

RAGU, vezi Răgești.

RAHOVA — Podenii Noi, com. Mehedința, jud. Prahova (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1821—1822, reparată 1862 și M cruce de piatră din 1812, lîngă biserică).

Anuar 1909, p. 109.

RASA, jud. Ialomița (bis. Adormirea, 1833—1836, reparată 1897). Vezi și Bogata — Rasa și Prosanichiu.

Anuar 1909, p. 64; Popescu N., *Catagrafia*, p. 80 [Rasa-Ilfov bis. de gard]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [sat dispărut].

RÄSCÄETI — Vilcea (bis. Cuv. Paraschiva, 1821—1823). Vezi și Fișcălia.

Anuar 1909, p. 287; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1611].

RÄSIMNICI, com. Rădulești, jud. Ilfov (bis. Adormirea, 1816—1817, reparată 1883).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1534, Răsimnici]; Anuar 1909, p. 93; A. Rom. 5 april. 1859, 16 sept. 1861 [arendă moșiei]; *Indice cronologic nr. 8* [multe doc. despre sat].

RÄSMIREȘTI, vezi Răzmirești.

RASNICU, jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1846—1855, refăcută).

Bauer, p. 227 [fără bis.]; *Dicț. Rom.*, V, p. 163) Anuar 1909, p. 166 [bis. în ruină și bis. de lemn]; Ionescu I., *Un exemplar al liturghierului lui Antim Ivireanul* (M. O., 1967, nr. 9—10, p. 762—763) [se reproduc însemnările]; AMO, 1941, p. 283—284.

RASOVA, com. Bălești, jud. Gorj (his. de lemn Adormirea — Sarapatin, 1833—1834, ruinată).

Bauer, p. 217 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 182; M.O., 1955, nr. 10—12, p. 640; A.M.O., 1941, p. 397 [bis. închisă]; Bălașa D., *Biserica din cătunul Sarapatini, parohia Rasova (Gorj)* (M.O., XXI, 1969, nr. 9—10, p. 730—735) [Despre bis. de lemn Adormirea, 1833—1834, ruinată; se reproduc și însemnările de pe cărți]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI [satul amintit de la 1428, cind a fost întărit de regele Sigismund m-rii Vodă].

RASOVITA, com. Lelești, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1802, construită de Ianache Simboteanu medelnicer, și altii, reconstruită 1898—1900).

„Renașterea”, 1945, p. 328; Anuar 1909, p. 182; AMO, 1941, p. 397. RAST, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva, zugrăvită 1844, reparată 1909 și 1928).

Bauer, p. 205 [sat părăsit]; *Dicț. Rom.*, V, p. 165 [pisania, 1844]; Anuar 1909, p. 166; AMO, 1941, p. 284; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 437 [cat. 1845]; *Documente*, indice sec. XVI [satul Hrastu amintit de la 1535].

RĂSUCENII DE JOS, com. Răsuceni, jud. Ilfov (fost Vlașca) (bis. de lemn Adormirea, ruinată).

Anuar 1909, p. 137; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G. B., 1964, nr. 1—2, p. 73—74); *Monografile Vlașca*, p. 11—20; A. Rom., 1858 supl. 20 dec. și urm. [arendarea moșiei R.]

RAȘI, com. Sălcioara — Ialomița (bis. Cuv. Paraschiva, 1827, reparată 1872 și 1896).

Anuar 1808, p. 65; *Documente*, XVII, vol. III, p. 600 [satul amintit la 1620].

RĂȘINA, jud. Gorj (bis. Sf. Andrei, 1829, reconstruită 1920).

Bauer, p. 213 [bis. sec. XVIII]; *Dicț. Rom.*, V, p. 214 [bis. de lemn din 1752 și 1832]; Ticleanu G. Gr., *Istoricul comunei Rășina din jud. Gor-Jiu*, Tg. Jiu, 1909, IX + 96 p. + 1 pl.; Anuar 1909, p. 182 [bis. nouă]; AMO, 1941, p. 398; *Documente agrare*, p. 289—290 [doc. 1720].

SCHITUL RĂTEȘTI (bis. Sf. Treime, ante 1634¹⁵, de lemn, refăcută tot de lemn la începutul sec. XVIII și 1794; bis. construită din zid de episcopul Chesarie al Buzăului, 1844, pe locul celei de lemn¹⁶; bis. cimitirului, Sf. Lazăr, 1825—1826 sau c. 1840, mutată mai jos 1867, zugrăvită 1875; zugrăveala înnoită 1925; fost metoh al m-rii Poiana Mărului; și crucea Dorobanțului, 1821, la c. 500 m. de m-re), com. Gura Aninoasei, satul Rătești, jud. Buzău.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19*. Buc., 1951, [74 doc., 1584—1861]; Arh. St. Buc. *Indice cronologic nr. 3*, ep. Buzău, Buc., 1958, (indice); Urechia, *Ist. Rom.*, VI, p. 229; VII, p. 330, 370, X A, p. 17, 132, 186; *Dicț. Rom.*, V, p. 215 [pisania, 1844]; Iorga, *Inscriptii*, I, p. 69; V. Rom., 1852 mart. 8, p. 77 [clădiri arest]; A.C., 1868, p. 13;

Bilciurescu, *Mînăstirile*, p. 70; Voinescu I., *Monumente și peisagii* [9 foto]; Andronescu Virgil, *M-reia Rătești*, în vol. *Contribuțiuni istorice*, I, Constanța 1901, p. 27—38 [istoric]; Iorga, *Sate și mînăstiri*, p. 179; Idem, *La Roumanie pittoresque*, p. 125; Furtună D., *Chesarie episcopul Buzăului*, p. 18; Moșescu Oct., *Rm. Sărat. Călăuză*, 1931, p. 20 [m-reia la 1867]; „Îngerul”, 1937, p. 541 și 546; Savela Aurel, *M-reia Rătești, Valea Buzăului* („Viitorul”, 19 april 1925, p. 3—4); AEB, 1928, p. 21;

Beșchea I. G., *De la m-reia Rătești („Îngerul”*, 1938, nr. 9, p. 785—807, XI, 1939, p. 85—100) [descriere, foto, inscripții tîrzii]; Idem, *M-reia Rătești* (*ibidem*, 1939, p. 337—359 și 636—660) [doc. 1752—1819]; Idem, *Istoricul și înzestrarea m-rii Rătești („Îngerul”*, 1938, p. 925—944); Wertheimer G.

Pictorul Tattarescu elev al pitarului Nicolae Teodorescu (SCIA, 1957, nr. 1—2, p. 350); Popescu I. Mihai, *M-reia Rătești*, teză de licență, Buc., 1948; G.B., 1964, nr. 5—6, p. 483;

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul R. amintit de la 1575]; Sturdza Aureliu, *M-reia Rătești din jud. Buzău* (L.A.R., 30 iulie 1911, p. 404); Beșchea I.G., *M-reia Rătești*, teză de licență, Inst. teologic Buc., ms. nr. 692 din 1936; Cocora Gabriel, *Date noi despre anii de formăție ai pictorului Gh. Tattarescu* (B.O.R., 1965, nr. 5—6, p. 593—599) [despre niște icoane]; Idem, *Cîteva știri despre m-reia Rătești* (G.B., 1967, nr. 5—6, p. 597—608) [cu doc. și poemnic].

RĂTEȘTI, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea, Sf. Ioan Botezătorul și Sf. Nicolae, 1732, reclădită de Grigore Rătescu, 1839, reparată și zugrăvită 1909)

Diaconescu Gh. Ilie, preot *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 3—4, p. 290—292) [inserții, însemnări]; *Documente*, indice sec. XVII [localiz, probabilă]; Bauer, p. 163 [bis. sec. XVIII]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 68—69 [R. Vlașca]; AEA, 1929, p. 62; Anuar 1909, p. 291.

RĀTIVOESTI (Retevoești), jud. Argeș (bis. începutul sec. XVI¹⁷?; M bis.

Sf. Treime, construită de Scarlat Drugănescu mare stolnic și familia sa, 1795, zugrăvită 1853; tîmpla din 1911 de pictorul Belizarie; cruce veche M; un han sec. XIX¹⁸ și culă din 1822 construită de Gh. Drugănescu căminarul). Vezi și Piscani, unde a fost o bis. a lui Vlaicu logofăt.

Bianu I., *Catalogul manuscriselor românești*, II, p. 148; M. O., 1961, nr. 1—4, p. 198, 201 [însemnare 1795, despre construirea bis.]; *Dicț. Rom.*, V, p. 231 [despre bis. veche din Siliștea]; Iorga, *Inscripții* (BCMI, XX, 1927, p. 113); Anuar 1909, p. 94; Rădulescu-Codin, *Muscelui*, p. XLIV—XLV; Rosetti Dinu, *Săpăturile arheologice de la Retevoești*, r. *Curtea de Argeș*, reg. Pitești (M.C.A., VI, 1959, p. 708—715) [descriere și planul unei biserici vechi, pe locul numit la Siliște; morminte; obiecte pisante, 1795]; vezi și Barnea I., *Monumente de artă creștină* (S.T., 1960, p. 225—226) și B.O.R., 1964, nr. 1—2, p. 165—167; Vătășianu, *Istoria artei*, p. 501; A. Rom., 28 nov. 1859 și urm. [arendarea moșiei R. Muscel]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1567].

RĀTUNDA, vezi Rotunda.

RĀTALEȘTI, vezi Roșile și Românești.

RĀZMIREȘTI (Ludăneasca)¹⁹ — Vlașca (bis. Sf. Împărați, 1850, construită de clucerul Iordache Steriade).

Niculescu G., *Bisericile de pe Burnasul Vlăsciei*, p. 40; *Indice cronologic nr. I*; A. Rom., 10 iulie 1857 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1535].

RĀZVAD, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Nicolae, construită de Socol Cornățeanu și familia sa, 1643—1644, reparată sec. XVIII, ante 1793 de Scarlat Greceanu biv vel vornic; casele și crucea lui Socol Cornățeanu clucerul²⁰, 1648, cu hramul Adormirea pe locul unei bis. de lemn).

B.C.I., X, 1931, p. 97—102 și XI, 1932, p. 54 ș.u. [doc. 1645, 1649]; Mano I., *Doc. fam. Mano*, p. 20 [doc. 1649, amintind bis. și casele lui Socol Cornățeanu]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 220 [doc. 1657]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1431]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 271—272, 372, 96—97²¹; Drăghiceanu V., *Epitaful unei fete de domn* (C.L., XLII, 1908, p. 611—612); jal Marulei, fiica lui Mihai Viteazul]; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 200 [repararea bisericii]; VII, p. 321, 368; X A, p. 17, 111;

Iorga, B., *Începuturile lui Socol din Cornăteni* (C. L., XXXIX, 1905, p. 120—121); Voinescu I., *Monumente de artă tărânească*, pl. 78 [cruce]) Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 24—25; Florescu G.D., *Un sfetnic al lui Matei Basarab, ginere al lui Mihai Viteazul* (R.I.R., 1941—1942, p. 74, 76—77, 86—89); Bauer, p. 10 [bis. de piatră la R. de Jos și de Sus]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 34; Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric* (G.B., 1960, nr. 3—4, p. 292—294) [bis. R. de Jos, 1859—1860, pe locul uneia de lemn]; Anuar 1909, p. 52; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 284; A. Rom., 1858, dec. 3 [arendarea moșiei R. de Sus].

RĂZVADUL DE JOS, com. Răzvad, jud. Dîmbovița (crucea lui Cîrstea clucerul, 1632—1653 M și bis., de lemn Adormirea, la 1810).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 272; Popescu-Runeu, *Catagrafia*, p. 34—35; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 25; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXV, 1933, pl. CCCXXVIII).

REBEGEȘTI, vezi Crețulești-Mănăstirea

M SCHITUL RECEA — Rm. Sărat (Nașterea Maicii Domnului și Sf. Nicolae sfîrșitul sec. XVII²², refăcut 1802—1804).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19*, Buc., 1951 [74 doc., 1753—1861]; Bălăiță D., *Testamentul lui Alecu Bagdat* („Îngerul”, 1938, nr. 7—8, p. 683) [din 1833]; A.C., 1868, p. 25; Anuar 1909, p. 266; AEB, 1926, p. 64 și 1928, p. 88; *Documente*, XVI, vol. III, p. 274 [satul amintit la 1568—1569].

RECEA, jud. Argeș (M bis. Adormirea-R. de Sus, 1805²³, reparată 1903 și două bis. de lemn la începutul sec. XIX la R. de Jos și de Mijloc).

(Bauer, p. 169 [bis. Reci de Sus]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 50—52 [R. de Jos, Mijloc și Sus]; Anuar 1909, p. 287—288; AEA, 1929, p. 93).

RECEA — Mehedinti (bis. Sf. Teodor Tiron, 1858, reparată 1904—1933).

AMO, 1941, p. 537; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1607, cînd era al lui Stanciu mare paharnic]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 515—516.

RECEA, jud. Vîlcea (la 1840 patru bis. de lemn: Sf. Voievozi-Bradu, 1757, construită de Avram și alții, refăcută 1870; Sf. Ioan-Rîpa, construită de Ioan Urșanu și alții, 1800, Intrarea în Biserică — Gruiu, construită de același și de Dincă Obrocescu, 1810 și Cuv. Paraschiva-Mijlocu, 1710, reparată 1868; bis. de lemn Sf. Voievozi, 1765 aflată acum în cimitirul cătunului Bădulești din com. Izvorul Rece).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1576]; Vezi și *Indice cronologic nr. 14* [doc.]; *Documente agrare*, p. 372, 647 [doc. sec. XVIII, amintind și de preot]; Ionescu I., preot, *Pomelnicul bisericii Recea de Sus din raionul Horezu* (M. O., 1967, nr. 3—4, p. 268—270); Popescu, *Biserici*, p. 52—53 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 229.

RECEA, jud. Olt (bis. Adormirea, construită de treți logofătul C-tin Rătescu; refăcută 1855).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 89; AEA, 1929, p. 137.; B.O.R., 1967, nr. 11—12, p. 1213 [însemnare 1832, m-rea Recea—Teleorman; aceasta?].

M-REA RECICA (Sf. Nicolae, a doua jumătate a sec. XVI²⁴). Vezi și Reșca.

Nandriș Gr., *Documente slavo-române*, p. 228—236 [doc. 1658, satul Recica-Dolj].

REDEA, jud. Olt (fost Romanăti) (M bis. Intrarea în biserică, 1828—1830, pe fundații mai vechi, renovată 1937; bis. Sf. Ioan, 1834, reparată 1882—1884 și bis. Sf. Nicolae, 1802—1804 sau 1842? ruinată).

Bauer, p. 198 [bis. sec. XVIII]; Anuar, 1909, p. 215; AER, 1921—1925, p. 556; *Monografia jud. Romanăti*, p. 402—404; AMO 1941, p. 645—646;

M.O., 1965, nr. 3—4, p. 296—297 [patru bis. la 1845]; Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai Viteazul pentru satele sale din jud. Romanați* (A. O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 484); *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1537, sub numele Rediu]; *Indice cronologic nr. 7* [doc.].

M SCHITUL REȘCA (Sf. Nicolae și Sf. Apostoli, construit de Ilinca Dobroslovenau, 1781, bis. reparată 1923—1924; fost metoh al m-rii Bistrița²⁵ și ep. Rîmnic)²⁶, acum bis. satului Reșca, com. Dobrosloveni, jud. Olt. Vezi și Recica.

Popescu-Cilieni, *Starea schitului Recica ot sud Romanați* (R.I.B., 1943, nr. 1, p. 137—138); B.O.R., 1888, p. 617 [avere, 1786]; BCMI, 1934, p. 110 [pisanie]; Bulat T. G., *Vechi preoccupații arheologice* (R. I., XI, 1925, p. 110—111) [despre luarea de „cloțuri” de cărămidă pentru școala satului, la 1838]; Anuar 1909, p. 215; Nicolaescu St., *Inscripții* (A.O., 1930, p. 54); Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 212; Năsturel P.V., *M-rea Reșca* (R.I.A.F., XI, 1910, p. 391); *Episcopia Rîmnic*, p. 155—156 și 441—444; AER, 1921—1925, p. 557; Ionescu D., *Schituri și biserici*, p. 46—47 și 125; *Monografia jud. Romanați*, p. 419—420; Donat, *Fundațiile*, p. 66—67; AMO, 1941, p. 646; ACMI, 1942, p. 50; Popescu, *Învelișurile*, p. 61; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 295 [cat. 1845]; *Indice cronologic nr. 4*. [doc.]

RETEVOIEȘTI, vezi Rătivoiești.

SCHITUL RÎCA — Teleorman (a doua jumătate a sec. XVII²⁷; fost metoh al m-rii Aninoasa), jud. Argeș.

Anuar 1909, p. 124 [bis. din 1856—1859]; *Documente*, indice XVII [localiz. probabilă].

RICHITOIAIA, vezi Pielești.

RICHITELE, vezi Răchițele.

RÎFOV, jud. Prahova (M bis. Sf. Nicolae, construită de Dumitru paharnicul, 1743, zugrăvită 1748, reparată 1897 și 1923 și hanuri sec. XIX). Vezi și Goga și Mălaești.

Bauer, p. 135 [două bis. de piatră]; V. Rom., 1851, p. 268 [hanuri]; Anuar 1909, p. 110; Popescu N., diacon, *Bis. din Rîfov-Prahova* (B.O.R., XXV, 1911—1912, p. 1137—1140) [descriere, inscripții, însemnări]; R. V., 7 sept. 1914, p. 1; Zagoritz Al., *Sculpturi în piatră* (BCMI, VII, 1913, p. 67—72 și foile anexă); Filitti, *Ctitori*, p. 31; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 100, pl. CDLXXXVIII—CDXCIV); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 220; *Dicț. Rom.*, V, p. 234 [bis. din 1724, 1776 și 1783]; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 211; A. Rom., 15 mai 1857 [arendarea moșiei]; *Documente de arhitectură*, nr. 2; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1546, cînd a fost dăruit în parte episcopiei Buzău].

RÎIOASA (acum Lunca), acum jud. Teleorman (bis. de lemn, sec. XVIII)²⁸.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 80; (R. Olt, bis. de lemn); Mustăciosu Andrei *Bisericile de pe valea Oltului din jud. Teleorman*, teză de licență. Inst. teologic Buc., ms. 152, p. 42 [piatră de mormânt din 1853; bis. în ruină].

RÎIOASA-Vîlcea (la 1840 bis. de lemn. Sf. Împărați, construită de locuitorii 1770)

Popescu, *Biserici*, p. 91 cat. 1840].

RÎJLETU (acum Săliștea), jud. Olt (bis. Sf. Paraschiva, Sf. Ioan și Sf. Nicolae-Rîjlet Govora, construită de Ioan Ciorîceanu diacon, 1824—1828, bis. Adormirea-Gura Geamăna, 1792, ruinată, bis. Adormirea-Rîjletu-Vieroș, 1760²⁹ și bis. Adormirea-Linia Mare, 1836).

Documente, XVI, vol. III, p. 185; *Indice cronologic nr. 23* [doc.]; *Dicț. Rom.*, V, p. 236 [pisania, 1828]; B.O.R., 1921, p. 682 [la 1808 ,trei bis. de

lemn]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 42 [trei bis. de lemn: R. Govorii și R. Vieroș]; M. O., 1961, nr. 5—8, p. 402 [cat. 1833]; AEA 1929, p. 150; Anuar 1909, p. 303.

RÎMA, vezi Slăvești, pl. Horezu.

RÎMEȘTI, jud. Vilcea (bis. Toți Sfinții, construită de mitropolitul Ștefan, 1658—1659, părăsită apoi, reparată 1859 cînd se zidește timpla și 1933; fost metoh al m-rii Horez)³⁰.

Iorga N., *Studii și doc.*, XXI, p. 311—358 [doc. 1723—1845]; Bauer, p. 202 [două bis.]; Anuar 1909, p. 229 [bis. din 1793 și 1853]; *Dicț. Rom.*, I, p. 289 [legenda bisericii]; Drăghiceanu V., *O ctitorie mitropolitană. Bis. din Rîmești-Vilcea* (BCMI, IV, 1911, p. 130—132) [descriere, foto]; A., *Bis. din Râmești* („Albina”, XV, 1911—1912, p. 1989—1991) [după BCMI]; Iorga-Balaș, *Histoire*, p. 196; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1933, p. 65) [despre repararea bis.]; Donat, *Fundațiile*, p. 6; Popescu, *Biserici*, p. 16 și 54—55 [la 1840 două sate: bis. Sf. Împărați — Râmești — plasa Oltului, 1700, Sf. Vasile-Cofrești, 1824, Intrarea în bis. — Efrimești, 1700 și bis. de lemn Sf. Voievozi — Ciofrigăști, 1817 ultimele trei la Râmești plasa Horezu];

Bălașa D., preot, *Skitul Bălănești-Vilcea* (I.E.E.R.A., V, 1949, nr. 11—12, p. 36—39) [inscripție, 1859, istoric și însemnare; este vorba de bis. din Rîmești, numită din mahalaua Bălănești; se precizează data zidirii, după portretul lui Mihai Radu];

Bulat T. G., *Știri noi cu privire la fundațiile Brîncoveniști oltene (Brîncoveni, Mamul și Hurezi)* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 752—753) [doc. 1703, închidere la m-reia Hurezi]; *Documente agrare*, p. 258—260 [doc. 1713 ref. la proprietatea satului]; Sacerdoțeanu A., *Acte referitoare la com. Rîmești-Urșani, plasa Horez, jud. Vilcea* (A.O., 1930, p. 38—39) [1811—1820]; Nicolaescu St., *Un act privitor la satul Râmești-Vilcea* (*ibidem*, 1939, p. 132—134) [din 1640]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 350; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 176; vezi și M.O., 1967, nr. 11—12, p. 917 [Paul de Alep despre zidirea bis.]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1487]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 107—108 [doc.]; Vezi și *Indice cronologic nr. 14* [doc.].

RÎMNICELUL, vezi Obidiți.

RÎMNICENI — Buzău (bis. de lemn Sf. Dumitru, 1835—1836, reparată 1873—1894).

Anuar 1909, p. 263; AEB, 1926, p. 66 și 1928, p. 95.

RÎMNICUL-SĂRAT³¹, jud. Buzău (fost. Rm. Sărat).

Documente, sec. XIII—XVII (indice) [amintit ca oraș la 1574, cînd se găseau aici oștile muntene plecate în expediție în Moldova]; *Rîmnicul în cronică* („Analele Rîmnicului”, 1924, nr. 8—9); *Călătoria lui Evlia Celebi* (B.C.I., XVI, p. 273) [descriere, numărul bisericilor, 1659]; B.C.I., XII, p. 26 [despre arderea orașului de turci, 1659]; Bauer, p. 112 [nr. bisericilor; orașul ars pe jumătate]; Tunusli, p. 172; Fotino, III, p. 149 [o m-re și 5 bis. de piatră la 1815]³²; Bezziconi G., *Călători ruși* (indice); Reimers, *Reise der russisch — Kaiserlichen Gesandschaft...*, I, p. 117 [descriere, 1793; cînd orașul era ruinat]; Hunter William, *Travels in the year 1792 through France, Turkey and Hungary to Vienna*, Londra, 1796, p. 311—312 [orașul distrus de război]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 307 [despre oraș];

Samarian P., *O veche monografie*, p. 191 [numărul caselor și bisericilor, începutul sec. XIX]; Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 19, 61; Margot, *O viață*, p. 71—72 (descriere, 1859);

Iorga, *Drumuri și orașe*, p. 133—136 [descriere]; Moșescu O., *Rm. Sărat. Călăuză întocmită de...*, Buc., 1931, 92 p. + 1 pl. [reproduce după N. Iorga,

Drumuri și orașe, Odoebescu, Vlahuță, Pelimon, etc. ; lucruri generale despre oraș și monumentele sale și despre cîteva monumente din județ] ; Giurescu *Ist. rom.*, II și III (indice).

— HANURI.³³

— HANUL M-RII ADORMIREA³⁴.

B.O.R., XXII, 1963, nr. 11—12, p. 1042—1043 [doc. ref. han].

— HANUL M-RII SF. IOAN.

M. Of., 1864, p. 224 [hanul m-rii Sf. Ioan și un han ruinat].

— HANUL LUI ALECU BAGDAT³⁵.

— HANUL ZISSU³⁶.

— SPITALUL³⁷. Vezi și bis. Sf. Dumitru-Bagdat.

— SCOALA VECHE³⁸.

Popescu M., *Începuturile învățămîntului în tîrgul Slam Rîmnic („Milcovia”*, V—VII, 1936, p. 36—49) ; „Muzeul național”, 1836—1837, p. 92 [despre deschiderea scolii naționale de tip lancasterian].

— CIŞMELE³⁹.

A. P., 1835—1836, p. 698.

— M M-REA ADORMIREA (m-rea din Rm. Sărat, construită de Constantin Brîncoveanu și unchiul său, Mihai Cantacuzino spătarul la 1690—1696⁴⁰, ridicată pe locul unei bis. de lemn ; reparată 1784—1793, reparată și zugrăvită 1814, reparată 1871—1872 și 1898 ; fost metoh la muntele Sinai)⁴¹, str. V. Cristoforeanu 4.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19*, Buc., 1951 [1489 doc., 1519—1871] ; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 76—77, 153 [despre zidirea m-rii, descriere] (vezi și indice) ; Gane Ion, *Radu Greceanu despre m-rea din Rîmnic („Analele Rîmnicului”)*, 1923, nr. 6, p. 78—79) ; Hurmuzaki, XIVI p. 266—268 [doc. sfîrșitul sec. XVII, închinare la muntele Sinai] ; *Eclaircissements sur la Question des monastères grecs situés dans les Principautés Danubiennes*, 1857, p. 89—93 [doc. din 1704 de închinare la Muntele Sinai] ; *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 343 [descriere] ; Iorga, *Studii și doc.*, XVI, p. 356—357 [inscripții, 1691—1697] ; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 82—84 ; VI, p. 216 ; VII, p. 314 ; X A, p. 16, 192 ; Iorga N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, III, p. 235 [scris. 1778] ; V. Rom., 24 febr. 1854 [averea m-rii] ;

Pelimon A., *Memoriu*, p. 29—44 ; Bolliac. *Minăstirile din România*, p. 553—554 ; C.A., 1866, p. 64—66 ; Arnoteanu Kesarie, *Propunerি pentru modificarea devizului estimativ al reparațiunii bisericii catedrale din com. urbană R. Sărat* (M. Of., nr. 156, 1869) ; Anuar 1909, p. 241 ; Iorga N., *La un vechi vad de vrăjmășie între români*, Vălenii de Munte, 1909, p. 13—15 [descriere] ; Drăghiceanu V., *C. Brîncoveanu*, p. 52—58 ; Idem, *M-rea Rm. Sărat („Albina”)*, XVIII, 1915—1916, p. 1406—1408), [descriere] ; Niculescu G., *M-rea din Rîmnic („Analele Rîmnicului”)*, 1923, nr. 4, p. 52—57) ; reprodusă și la Moșescu Oct., *Rm. Sărat, Călăuză*, p. 34—40 ; Mihăilescu I., *Relevul bis. m-rii din Rm. Sărat („Arhitectura”)*, V, 1926, p. 121—123) ;

Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 195—199 ; Bobulescu, *Zugravi*, p. 15 ; A. R., 1940, p. 117 ; Voinescu T., *Pîrvul Mutul* (SCIA, 1955, nr. 3—4, p. 138, 142) ;

Ghika — Budești, *Evoluția* (BCMI, XIX, 1936, p. 45, pl. CCLXXX—CCLXXXV) ; Jantea N., *Ctitorile Brîncovenești din orașul Rm. Sărat („Ingerul”)*, IX, 1937, nr. 10—11, p. 613—622) [avere, istoric, descriere] ; Idem, *M-rea Adormirea Maicii Domnului din Rm. Sărat ; Descriere arhitectonică („Ingerul”)*, IX, 1937, nr. 12, p. 719—737 și X, 1938 p. 94—105) ; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 42, pl. XIX) ; ACMI, 1943, p. 24, 25 [restaurare] ; Golescu M., *Motive de animale* (BCMI, 1943, p. 36—48) ;

Popescu, *Învelișurile*, p. 67; Cocora Gabriel, *Din trecutul legăturilor episcopiei Buzăului cu Rusia* (G.B., XV, 1956, p. 330);

Bulat T.G. *O ctitorie brîncovenească închinată Sfîntului munte Sinai (Rîmnicu Sărat, 1700)* (G.B., XXII, 1963, nr. 11—12, p. 1031—1049) [pisania documentele de ctitorie ale m-rii, milele și avere sa, despre metoașele m-rii]; Cernovodeanu Paul, *Cîteva monumente comemorative și funerare ruse din Tara Românească*, în vol. *Omagiu lui P. Constantinescu-Iași, cu prilejul împlinirii a 70 de ani*, Buc., 1965, p. 663 [piatra de mormînt a generalului Arcadie Suvorov]; Potra George, *Documente Brîncovenesti în legătură cu biserici și mînăstiri din țară și străinătate* (G.B., XXII, 1964, nr. 11—12, p. 1120—1121) [doc. 1700];

Constantinescu Horia, preot, *Biserica fostei m-ri Rîmnicu Sărat. Ctitorie brîncovenească și monument de artă feudală* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 30—71) [despre oraș, istoricul m-rii, proprietățile sale, metohurile, egumenii m-rii, descrierea arhitecturii și picturii după Ghika-Budești, Gr. Ionescu etc.]; Chihaia Pavel, *Un sculptor român din epoca brîncovenească: Lupu Sărătan* (R. M., V, 1968, nr. 1) [despre sculpturile în piatră lucrate de meșteri din Rm. Sărat];

Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 20, 26 (și indice).

- BISERICA ASĂNICHIÖAIA, vezi Năsterea Sf. Fecioare.
- BISERICA BAGDAT, vezi bis. Sf. Dumitru-Bagdat.
- BISERICA CÎȚA (Sf. Arhangheli, zidită de Iordache Neculescu slugerul, 1765, arsă la 1821, reparată și zugrăvită după aceea, de vornicul C-tin Neculescu, reparată 1891 și 1921).

Anuar 1909, p. 241; *Biserici cu averi proprii*, s. III, Buc., 1916, p. 1—16 [pisania, foto, doc.]; „Îngerul”, 1937, p. 546; ⁴² Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G. B., 1966, nr. 7—8, p. 653—656)

— BISERICA LUI ȘTEFAN CEL MARE (bis. domnească ⁴³, Sf. Paraschiva, 1473—1481, refăcută de C. Brîncoveanu de la ferestre în sus, 1704, reparată la mijlocul sec. XVIII ⁴⁴, darîmată și refăcută 1898—1899). Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 73—74 [doc. 1775]; Georgianu I. C., *O pagină din viața lui Ștefan cel Mare* („Junimea lit.”, V, 1908, p. 108—109); Lapedatu Al., *O biserică a lui Ștefan cel Mare în Tara Românească* (BCMI, III, 1910, p. 107—109) [pisania și istoric]; A. O bis. a lui Ștefan cel Mare în Tara Românească („Albina”, XIV, 1910—1911, p. 533—534) [după BCMI]; AARPAD XVII, 1894—1895, p. 449; Anuar 1909, p. 241; Ursu I., *Ștefan cel Mare*, Buc., 1925, p. 414, n. 3; Balș G., *Bis. lui Ștefan cel Mare*, (BCMI, 1925, p. 150);

Jantea N., *Ctitorii Brîncovenesti din orașul Rm. Sărat* („Îngerul”, IX, 1937, nr. 10—11, p. 613—622) [istoric]; Popescu, *Învelișurile*, p. 85; *Repertoriul monumentelor lui Ștefan cel Mare*, p. 209; Drăghiceanu, *Catalogul* p. 20 (și indice);

Constantinescu Horia, *O ctitorie a lui Ștefan cel Mare în Tara Românească* (G.B., 1965, nr. 7—8, p. 684—690 nimic nou, în afară de un doc. din 1753 și despre avere bisericii); Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 655—657).

— BISERICA GRECILOR (Sf. Gheorghe, a doua jumătate a sec. XVII ⁴⁵). Pe locul ei s-a ridicat m-reia Adormirea.

— MBISERICA NĂSTEREA SF. FECIOARE (Robeasca sau Asănicchioiaia ^{45bis}, construită de Asanache Neculescu fost mare pităru, 1781—1784, reparată 1884; fost metoh al Sf. Mormînt ⁴⁶).

Arh. St. Buc. Indice cronologic nr. 3. Episcopia Buzău, Buc., 1958 (indice); A.G., 1942, p. 115 și doc., p. 149—152 [1784, închinată la Sf. Mormînt];

- Dicț. Rom.*, V, p. 244; Anuar 1909, p. 241 [bis. Asănicchioie sau Robeasca]. — **BISERICA SF. ARHANGHELI**, vezi bis. Cîța.
- **M BISERICA SF. DUMITRU** — Bagdat (1707—1708, construită de căpitanul Dumitrașco Bagdat, renovată 1833 de Alecu Bagdat, refăcută radical 1870—1871, cind a fost pictată de G. Tattarescu; fostă metoh al schitului Poiana Mărului), Str. Păun Pincio 11.
- Bălăiță D., preot, *Monografia bis. Sf. Dumitru-Bagdat din R. Sărat*, teză de licență Buc., 1935; Idem, *Bis. St. Dumitru — Bagdat* („Ingerul”, X, 1938, nr. 9, p. 807—819 și nr. 10—11, p. 949—954) [istoric, descriere, pomelnic, foto]; Idem, *Averea lăsată de Alecu Bagdat bisericii și spitalului din R. Sărat* („Ingerul”, XI, 1939, nr. 8—9, p. 623—635); Idem, *Testamentul lui Alecu Bagdat* (ibidem, 1938, nr. 7—8, p. 681—686) [din 1833]⁴⁷; Anuar 1909, p. 240—241; Voinescu T., G. Tattarescu, p. 51, 104—106 [contractul pentru zugrăvirea bisericii]; Brătulescu V., *Inscriptii și însemnări* (G.B., 1966, în 7—8, p. 654—655) [pisanie, 1707]; ACMI, 1943, p. 28 [restaurarea picturii]; Brătulescu V., *Zugravi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G.B., 1959, p. 276); G.B., 1964, nr. 5—6, p. 484.
- **BISERICA SF. GHEORGHE**, vezi bis. Grecilor.
- RÂMNICUL-VÎLCEA**, jud. Vîlcea. Vezi și Licura.
- *Documente, XIII—XVII* (indice) [orașul amintit de la 1388]; Vezi și Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”), 1963, nr. 6, p. 1279); M. O., 1967, nr. 11—12 p. 914 [mențiune Paul de Alep]; Giurescu, *Material* (indice); Bauer, p. 200 [o m-re, 5 bis. de piatră și o capelă]; Tunusli, p. 175; Sulzer, *Geschichte*, I p. 350 [despre oraș]; Fotino, III, p. 173 [numărul bis., 1815]; Hunter William, *Travels in the year 1792 through France, Turkey and Hungary to Vienna*, Londra, 1769, p. 340 [oraș mare];
- Samarian P., *O veche monografie*, p. 210 [descriere, începutul sec. XIX]; Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 19, 60, 61 [episcopia, 5 biserici și o bis. catolică]; Uricarul, XV, p. 263 [bis. rudinească, bis. din sus, bis. Sf. Gheorghe]⁴⁸ A. O., 1931, p. 132 [despre starea de necurătenie a orașului, 1835]; C.D.A., 25 ian. 1838, p. 159 [despre stricăciunile pricinuite de cutremur];
- V. Rom., 1847, p. 131, 185, 205 [despre incendiul din 1847, cind au ars episcopia, seminarul, școala și alte case]; „Dîmbovița”, 22 iulie 1858, p. 325 [descriere]; Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 33—36 [case]; Iorga, *Drumuri și orașe*, p. 22—28 [descriere]; Iorga N., *Orașele oltene* (C.L., XLI, 1907, p. 64—67 și A.O., 1928, p. 281—282); Iorga N., *Din trecutul Rîmnicului Vîlcii* (N. V., 1936, p. 126—128) [despre biserici]] Giurescu, *Ist. rom.*, II—III (indice);
- Dragoiescu P., *Rîmnicul Vîlcii*, Craiova, 1944, 16 p. + 1 pl.; Grigore Constantin, *Rîmnicul Vîlcii, loc de amintiri și recreiere*, Rm. Vîlcea, 1944, 100 p. [descrierea monumentelor]; *Doc. priv. ist. Rom.*, *Introducere*, vol. II, p. 496—498 [organizarea orașului]⁴⁹.
- **ȘCOALA VECHE**⁵⁰.
- M.C., 1915, p. 74 [la 1832 în hanul Popa State]; C. Rom., 1833, p. 35]; „România”, 1838, p. 715—716 [Știri despre școală]; Lahovari George, *Hîrtii vechi. La istoria școalelor din Oltenia II. Clădirea școalei naționale din Rîmnicu-Vîlcea (1833—1838)* („Conv. lit.”, XXVII, 1893, p. 106—125) [Publică documente și un plan de clasă].
- **SEMINARUL** (ars în 1837, refăcut 1856). Vezi și Episcopia.
- C.D.A., 1841, p. 182 [descriere seminar]; Bulat T.G., *Din trecutul seminarului de la Rm. Vîlcea* („Renașterea”, 1945, p. 320) [doc. 1845]; Idem, *Din arhiva Sf. episcopiei a Rîmnicului* („Renașterea”, 1942, p. 551—553) [despre seminar, 1848]; Idem, *Material pentru istoria seminarului din Rm.*

Vilcea („Viitorul”, Iași, iunie 1914, p. 3—5 și iulie 1914, p. 3—5); M. Of., 1861, p. 637 [proiect de restaurare a seminarului]; *Episcopia Rîmnic*, p. 287—300; Ionescu G.M., *Istoria seminarilor preoțești*, Buc., 1906, p. 62—65; M.O., 1963, nr. 9—10, p. 675—678;

Bulat T.G., *Acte referitoare la înființarea Seminarului din R. Vilcea*⁵¹ („Rev. ortodoxă”, II, 1913, nr. 1, p. 23—25); Ionașcu I., *Material documentar privitor la istoria seminarului din Buzău, 1836—1936*, Buc., 1937 [publică doc. despre înființarea seminarilor pe lîngă eparhii]; *Schiță istorică a seminarului din Rm. Vilcea* (M.P., IV, 1893, nr. 2, p. 2); „Anuarul Sem. Sf. Nicolae din Rm. Vilcea” pe anul școlar 1924—1925 [doc. privind întemeierea seminarului].

— CIȘMELE VECI⁵² (cișmeaua lui Filaret, pe malul Oltului, 1784, reparată, 1898; fântâna episcopaliei, 1748, refăcută la 1792 — dispărută — cișmeaua din Zăvoi, 1856, refăcută 1913 și cișmeaua lui Măldărescu, 1844, reparată 1896).

M.C., 1915, p. 60 [cișmea, 1844]; Pamfile T., *Fântâne din Rm. Vilcea* (M.C., IV, 1916, nr. 2, p. 205—208); B. Of., 4 oct. 1852, p. 346 [repararea cișmelor]; V. Rom., 17 sept. 1855, p. 290 [înființarea a 4 cișmele]; *Episcopia Rîmnic*, p. 156, 233—234 [cișmeaua lui Filaret].

— M SCHITUL ARHANGHELUL (m-rea de la Rîmnic, lîngă Olt, Sf. arhanghel Mihail, începutul sec. XVI⁵³, refăcută de egumenii Petronie și Gherman ai m-rilor Segarcea și Arhanghel, 1725, bis. reparată de Hagi Enuș și Sofronie arhimandrit, 1811—1817 și la 1881; pictura din 1811 în pronaos, restul din 1894; fost metoh al patriarhiei de Alexandria⁵⁴).

Documente, XIII—XVI și XVII (indice); Bulet T.G., *Contribuțiuni documentare*, p. 114—115 [1667]; Hurmuzaki, XIV/2, p. 838 [bis. pustiită, 1718]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 142; *Documente agrare*, p. 239—240 [doc. 1710]; Bulat T.G., *Cartea de închinare a schitului Arhanghel la patriarhia din Alexandria* (R.I., XI, 1925, p. 309—310) [doc. din 1717]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 173; Vîrtosu I., *Inscripții* (BCMI, XXVI, 1933, p. 188) [1817]; Daniilescu C., *Inscripțiile bisericii din cătunul Arhanghel-Rm. Vilcea* (N.V., 1934, nr. 81—82, p. 273)⁵⁵; Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 174; A.C., 1868, p. 24; Odobescu Al. *Schitul Arhanghelu, districtul Vilcea* (C.T., 1873, p. 208); *Monumente naționale*, II, p. 196—197 [descriere, istoric]; AER, 1900, p. 33; Răuțu, *Monografia*, p. 90—91, 116; Anuar 1909, p. 152; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 260; Donat, *Fundațiile*, p. 13—15; Popescu, *Biserici*, p. 63; AMO, 1941, p. 677; A.O., XVI, 1937, p. 444—450 și XVII, 1938, p. 391—394; *Dicț. Rom.*, I, p. 114;

Bălașa D., preot, *Istoricul m-rii Arhangel (Vilcea)* (I.E.E.R.A., V, 1949, nr. 1—2, p. 20—26) [istoric; arată că a fost reconstruit de Stoica vel paharnic, strămoșul boierilor Pîrfieni, la 1521—1522];

— M BISERICA BUNA VESTIRE (și Sf. Nicolae, Maica Precista, construită, de Mircea voievod, fiul lui Mihnea cel Rău, sau de Mircea Ciobanul? mijlocul sec. XVI⁵⁶, arsă la 1736—1739, refăcută de Radu Rîmniceanu logofăt și altii la 1747, reparată 1903, 1925—1926 și 1942), str. General D. Praporgescu. Vezi și bis. din deal (aceiași?).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 306—307; Daniilescu C., *Inscripții* (A.O., 1930, p. 372) [din 1747]; M.O., 1962, nr. 9—10, p. 713 [însemnare, 1811]; C.A., 1875, p. 75—77; Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 68—69; Răuțu, *Monografia*, p. 75—77; Anuar 1909, p. 152; R.I.A.F., XIV, 1913, p. 75; Iorga N., *Istoria bisericii*, II, p. 143 [bis. Maica Domnului]; BCMI, XXVI, 1933, p. 186 [inscripție] și 177⁵⁷, Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI,

XXIX, 1936, p. 92, pl. CCCXCVI—CDI); Idem, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 51, pl. XXVII); „Renașterea”, 1940, p. 539—540; MO, 1941, p. 675; Ștefănescu I.D., *Peintures murales*, p. 61;

Popescu, *Biserici*, p. 57—58; ACMI, 1942, p. 36, 43; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 52, 55, 58 (și indice); Buzatu D., *Gheorghe zugravul care în călugăriile să numit Gherontie* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 77) [icoane]; Bălașa D., preot, *Cine e ctitorul bisericii Buna Vestire din Rm. Vilcea?* („Argeșul”, oct. 1967, p. 19) [Mircea voievod, nu Ciobanul].

— BISERICA CATOLICĂ (m-rea franciscanilor, Sf. Anton de Padova, ante 1530, ruinată mijlocul sec. XVII, reclădită 1723)⁵⁸.

Monumenta Spectantia, XVIII, p. 101—102 [Baksici, 1640] și 269 [bis. ruinată, 1660]; D.I., I, 1925, p. 104 [idem, 1670] și II, 1930, p. 428 [idem, 1644]; Iorga N., *Documente scoase din arhiva m-rii catolice din Rîmnic* (*Studii și doc.*, I—II, p. 448—461); vezi și p. 234—235, 250, 251—252 și îndeosebi 434 și indice [*doc. 1715—1847*]; Giurescu, *Material* (indice); Iorga N., *Studii și doc.*, VIII, p. 97 [1781]; Bulat T. G., *Contribuțiuni documentare*, p. 112—113 [1798]; Urechia, *Ist. rom.*, IV, p. 97; V, p. 54; VII, p. 25, 375; Vasilescu, *Descrierea* (A.O., 1928, p. 251—252);

Mateescu C.N., *Un misionar român din sec. XVII în serviciul bisericii romano-catolice* (A.O., XII, 1933, p. 357); Chihaia Pavel, *Un vechi monument de arhitectură din Rm. Vilcea: bis. Sf. Dumitru* (SCIA, artă plastică, t. 14, 1967, nr. 2, p. 175—176) [crede că bis. catolică, ridicată în sec. XV, a fost reconstruită de ortodocși în sec. XVIII]; Idem, *Monuments romans et gothiques du XIII-e au XVI-e siècle en Valachie* (RRHA, t.V., 1968, p. 55) [despre bis. veche catolică, devenită apoi bis. Sf. Dumitru].

— M SCHITUL CETĂTUIA (Sf. Mihail și Gavril, schitul de la cetate, construit de Teodosie fost mitropolit, 1677—1680⁵⁹, bis. și casele refăcute de Nifon mitropolitul, 1850—1853⁶⁰, bis. pictată de G. Tattarescu; fost metoh al mitropoliei. În bis. veche a fost ucis Radu de la Afumăți la 1529).

Indice cronologic nr. 1 Mitrop. Tării Rom. (indice); Sacerdoteanu A., *Arhimandritul Vasile Tismăneanul și mitropolitul Teodosie* (M.O., XV, 1963, nr. 7—8, p. 546—567) [publică mai multe doc. referitoare la schit]; B.O.R., II, 1875—1876, nr. 12, p. 738) [despre cetatea pe locul căreia a fost construită, 1746]⁶¹; Răuțescu I., *Metoasele mitropoliei sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R.L., III, 1931, nr. 3, p. 178) [la 1819]; Bălașa D., *Două pomelnice ale schitului Cetățuia din Rîmnicu-Vîlci* (M.O., 1967, nr. 3—4, p. 261—268) [se reproduc] *Dicț. Rom.*, V, p. 350 [legenda schitului];

Ghenadie, *Albumul episcopiei Rîmnic* [foto]; M.P., III, 1892 nr. 6; Antoniu, *Album*, partea I, pl. 14;

Pelimon Al., *Impresiuni de călătorie*, p. 128; Wertheimer-Ghika, G. Tătărescu, p. 120, 122—123; Ștefănescu I. D., *Peintures murales*, p. 72;

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 2—5 [inscripții, descriere]; *Dicț. Rom.*, II, p. 350 [legenda schitului]; Iorga N., *Sate și minăstiri*, p. 307 [descriere]; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 274; Anuar 1909, p. 152; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 126—127) [inscripții, 1680 și 1853, descriere sumară, foto]; A.O., 1937, p. 446; R.I.R., 1937, p. 192; AMO, 1941, p. 676; Șerbănescu N., preot, *Mitropolitul Teodosie al Tării Românești (1688—1672, 1679—1708)* (S.T., V, 1853, nr. 5—6).

— BISERICA DOMNEASCĂ, vezi bis. Sf. Paraschiva.

— BISERICA EPISCOPALĂ (Sf. Nicolae, sfîrșitul sec. XIV⁶², refăcută de Matei Basarab⁶³, arsă și surpată în timpul războiului, 1736—1737, refăcută de episcopul Clement, 1737—1745, arsă 1847, refăcută

1852—1856⁶⁴; bis. pictată de G. Tattarescu; bolnița Adormirea construită de episcopul Clement, 1744, zugrăvită 1748, reparată 1852—1857⁶⁵; M paraclisul Sf. Grigore Bogoslovul, construit de episcopul Grigore, 1750—1751; clopotnița din 1680, restaurată 1886, 1890 și 1930 și cruce din 1656).

Arh. St. Buc., *Índice cronologic nr. 4 Ep. Râmnicului, Noului Severin* Buc., 1954 [3826 doc., 1472—1880]; *Documente*, XVI—XVII (indice); Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 161 [episcopia și palatul episcopal]; vezi și M.O., 1967-p. 914; Șerbănescu N., *Documente din timpul păstoriei mitropolitului Antim Ivireanul la Râmnic* (M.O., 1966, nr. 9—10, p. 845—851) [publică 10 doc., 1705—1708]; *Documente agrare*, indice [doc. ref. la proprietățile episcopiei]; Hurmuzaki, VI, p. 268, 270—272, 275, 430; Giurescu, *Material* (indice); B.O.R., II, 1875—1876, p. 737 [despre reclădirea bis. episcopale, 1746 și bis. cimitirului]; vezi și SCIA, 1956, nr. 3—4, p. 231; Bulat T.G., *Contribuțiuni documentare*, p. 12—54, 109—112 [doc. 1500—1792]; Vezi și indice; Iorga N., *Acte păstrate în arhiva ep. de Râmnic* (*Studii și doc.*, VII, p. 8—20) [1713—1835, printre care și un catastih de venituri și cheltuieli, 1796—1805; și despre tipografie]; *Documente privitoare la vechile proprietăți din Craiova și București ale episcopiei Râmnic* (A. O., 1941, p. 150—164); Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 2—4, 391; VI, p. 136—152; VII, p. 320—330, 332, 374; VIII, p. 345—348; X A, p. 203—206, 390—392 [școală];

Bulat T.G., *Însemnări istorice din arhiva episcopiei de Râmnic* („Renașterea”, 1940, p. 511—513 și 978—980) [1836—1839]; Idem, *Acte din arhiva episcopiei de Râmnic* (*ibidem*, p. 791—794) [1780—1828]; C.D.A., 25 ian. 1838, p. 159 [despre stricăciunile pricinuite de cutremur]; Bulat T.G., *Dincorespondență episcopală Calinic al Râmnicului*, Rm. Vîlcea, 1927; Voinescu T., G. Tattarescu, p. 29—30, 35, 77—78, 84—85 [contractul pentru zugrăvirea bisericii]; Wertheimer-Ghika, G. Tattarescu, p. 122—123, 141; Popescu-Cilieni I., *O catagrafie a episcopiei Râmnic* (R.I.B., I, 1943, p. 116—145) [din 1824]; A.P., 1841—1842, p. 44—46, 648 [moșile episcopiei]; C.D.A., 1842, supl. nr. 3; B.G.O., 1845, p. 50—51 [arenda moșilor]; vezi și A. Rom., 12 și 19 dec. 1859; Margot, *O viatorie*, p. 32—35 [descriere, 1859];

R.I., VIII, 1922, p. 79 [pisanie, 1857]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 304 [1857], 318—321 [inscripții]⁶⁶ și 322—333 [însemnări de pe cărti din biblioteca episcopiei]; Bulat T.G., *Vechile inscripții ale episcopiei de R. Vîlciu* (R.I., IX, 1923, p. 117—118; N.V., X, 1937, nr. 116—117, p. 274 [inscripția bolniței];

„Le tour de monde”, XVII, 1868, premier semestre, p. 298 [Lancelot]; Vezi și Teleguț M., *Minăstiri din Oltenia văzute de un pictor francez* (M.O., 1966, nr. 7—8, p. 634); Ghenadie, *Albumul episcopiei Râmnic* [13 foto]; Antoniu, *Album*, partea I, pl. 24;

Pelimon Al., *Impresiuni de călătorie*, p. 124—125; C.A., 1875, p. 66—69; Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 68—69; *Monumente istorice*, II, p. 211 [reparații necesare]; B.V., 22 oct. 1885; B.O.R., XIII, 1889—1890, p. 281—282 [istoric]; *Dicț. Rom.*, V, p. 246—247 [istoric, inscripții]; *Schită istorică pentru episcopia Râmnicului Noului Severin* (M.P., II, nr. 1, 1 mart. 1891, p. 7—8 și III, 1892, nr. 13); Bilciurescu, *Minăstirile*, p. 261—218; Anuar ep. Râmnic, 1900, p. 3—13 [notițe istorice]; Tocilescu, *Raporturi*, p. 21—24 [pisania, descriere, istoric]; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 1 [repararea episcopiei, 1890]; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 232—235 [istoric și avere];

Mironescu Atanasie, *Sfânta episcopie a eparchiei Râmnicului Noul Severin în trecut și acum*, Buc., 1906, CXXXIV + 694 p. [istoricul episcopiei, rezumate

de documente, pomelnice, metohurile și averile sale]; Iorga N., *O istorie a episcopiei Rîmnicului* (F.D., I, 1907, p. 257—262); Iorga N., *Drumuri și orașe*, p. 23—25; BCMI, V, 1912, p. 188 [paraclisul]; ACMI, 1914, p. 70 și 1915, p. 57 [reparații și rest. picturii paraclis]; Dumitrescu, *Istoricul*, III, p. 9—26; Popescu M., *Oltenia în timpul stăpîririi austriace* (BCMI, XIX, 1926, p. 101—102) [planul și perspectiva m-rii]; Vasilescu, *Descrierea* (A.O., 1928, p. 251—254, 283); Iorga N., *Istoria bisericii*, II, p. 143; N.V., VI, 1933, nr. 70; Donat I., *Reședințele celei de a doua mitropolii a Țării Românești* (A.O., 1935, p. 67—76); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 54, pl. XXVI—XXXIV) [paraclisul]; Donat, *Fundațiile*, p. 43—44;

Ștefănescu I. D., *Peintures murales*, p. 72 [capela episcopalie]; Meteș, Zugravi (indice), [bis. bolniță]; Grecu V., *Filozofi și sibile* (A.T.G., caietul 10, 1939 [paraclisul];

Popescu-Cilieni, *Pe firul istoric al mitropoliei Olteniei*, Craiova, 1941; AMO, 1941, p. 671—674 [inscripții]; *La episcopia ot Rîmnic* (R.I.B., I, 1943, nr. 1, p. 118—124); Popescu, *Învelișurile*, p. 45, 61; Giurescu C.C., *Întemeierea mitropoliei Ungravlahei* (B.O.R., 1959, p. 691—692) [despre vechiul lăcaș, din sec. XIV, pe locul actualei clădiri a episcopaliei]; *Istoria bisericii române*, I, p. 322—325; Cocora G., *Pictura icoanelor de la episcopia Rîmnicului de către pictorul G. Tattarescu* (M.O., 1959, nr. 9—12, p. 664—667) [contractul și devizul]; Dineață Ghermano, arhim., *Innoiri în viața sfintei episcopiei a Rîmnicului și Argeșului în ultimii 15 ani* (M.O., XV, 1963, nr. 11—12, p. 891—896) [despre lucrările de restaurare];

Păcurariu Mircea, *Episcopul Climent al Rîmnicului (1735—1748)* (M.O., 1965, nr. 1—2, p. 37—38 și 44—46) [despre lucrările făcute la episcopalie, refacerea bisericii și a caselor și construirea bolnitei; și despre avereia episcopaliei în timpul său]; *Înscripții București*, p. 585 [cruce, 1670—1671], p. 602—603 [cutie, 1767], p. 645 [Evanghelie, 1750—1751]; Bulat T. G., *Danii făcute de Radu cel Mare, Neagoe Basarab și de Vlad Vîntilă episcopaliei de Rîmnic* (R.I., 1926, p. 338—341);

Lungulescu D., preot, *Viața și minunile episcopului Calinic cel Sfint al Rîmnicului — N. Severin*, Craiova, 1930; <Popescu Grigore>, *Viața și faptele sf. Ierarh Calinic de la Cernica, episcopul Rîmnicului*, ed. II-a, Buc., 1955; Ciurea Al. I., preot, *Sfintul ierarh Calinic de la Cernica, episcop al Rîmnicului Nou lui Severin (14 sept. 1850—11 april. 1. 1868)* (M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 667—685) [și despre lucrările făcute la episcopalie în timpul său];

Serbănescu N., *Episcopii Rîmnicului* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 171—212; [și despre începuturile episcopaliei și lucrările făcute de episcopi];

Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 56, 57 (indice); Strempel, *Copiști de manuscrise*, p. 91—94, 157, 194, 210—212, 270—272; M. Of. 1861, p. 510 [două policandre pentru biserică].

— TIPOGRAFIA EPISCOPIEI.

Urechia, *Ist. rom.*, XII, p. 104 [doc. 1787]; Ionescu G., *Tipografia episcopaliei de la Rîmnicul Vilcea* (RIAIF, vol. X, 1909, p. 319—353) [activitatea sa în sec. XVIII—XIX pînă la 1861]; Sacerdoțeanu A., *Tipografia episcopaliei Rîmnicului* (M.O., XII, 1960, nr. 5—6, p. 291—349) [istoricul și activitatea tipografiei, listă de cărți tipărite]; Molin Virgil, *Tiparnița de la Rîmnic, mijloc de luptă ortodoxă împotriva catolicismului din Transilvania* (*ibidem*, nr. 7—8, p. 458—471); Idem, *Tiparnița de la Rîmnic în timpul episcopalului Ioanichie, Încercări de înnoire în anii 1730—1732* (M.O., XV, 1963, nr. 3—4, p. 187—196); M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 678.

— M SCHITUL INĂTEȘTI (Hinătești, două schituri: Buna Vestire, 1751⁶⁷ și Sf. Gheorghe, 1765; cruce din 1730—1731)⁶⁸.

BCMI, I, 1908, p. 47; Iorga N., *Un schit căzut în proprietatea particulară Inătestii* (F.D., 1907, nr. 30, p. 474—476 [descriere]; Anuar 1909, p. 152; Năsturel P.V., *Metohul Inătesti al m-rii Cozia* (RIAF, XII, p. II-a, 1911, p. 289—292) [doc., foto, planuri]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 110 și pl. DXIV); Donat, *Fundațiile*, p. 55—56 și A.O., 1937, p. 448; R.I.R., 1937, p. 192—193; ACMI, 1942, p. 28; Popescu, *Biserici*, p. 76; Drăghiceanu, *Catalogul* (indice); Popescu-Cilieni, *Schituri oltene necunoscute* (M.O., VIII, 1956, nr. 1—3, p. 114—115 și 125—127) [două schituri: Buna Vestire și Sf. Gheorghe-Tropeoforos]; *Documente*, indice sec. XIII, XVI [sat Hinătesti].

— BISERICA MITROPOLITULUI ȘTEFAN (1648—1653).

Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 176 (Este foarte probabil bis. din Rîmești)

— BISERICA DIN DEAL (sec. XVIII).

M.O., 1964, nr. 5—6, p. 454—455 [doc. 1740]. Este foarte probabil vorba de bis. Buna Vestire

— BISERICA MAICA PRECISTA, vezi bis. Buna Vestire.

— M SCHITUL OLTENI (Sf. Nicolae, fost sediu al episcopiei de Rîmnic, construit de episcopii Eftimie și Mihail, 1580—1590⁶⁹, bis. mărită și zugrăvită în sec. XVII sau XVIII; altarul zugrăvit 1794—1795; bis. zugrăvită 1830, cind se face amvonul și clopotnița de către popa Marin și alții; cruce din 1683(?)).

Documente, XVI—XVII (indice); Iorga N., *Studii și doc.*, XVI, p. 359—361 [inscripții]; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, XIII, 1915, p. 47—48 și XXVI, 1933, p. 187); R.I., IX, 1923, p. 118 [inscripții]; *Episcopia Rîmnic*, p. 8, 10—11, 28, 29, 176, 327—335 [doc., inscripții]; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 5—9 [inscripții, descriere, istoric]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 563—564 [istoricul fostei episcopii]; Răuțu, *Monografia*, p. 110;

Iorga N., *Drumuri nouă prin lucruri vechi* (N.R.L., I, 1909, nr. 4, p. 267—268) [despre schit]; Bălaşel T., *Prin munți și mînăstiri*, Buc., 1913, p. 10; Ghika-Budești, *Bis. din Olteni-Vîlcea* (BCMI, XXVIII, 1930, p. 26); Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, XXIV, 1931, p. 127) [inscripții, descriere sumară]; BCMI, XXVI, 1933, p. 134 [cruce 1683]⁷⁰; Donat, *Fundațiile*, p. 62; Popescu, *Biserici*, p. 61; AMO, 1941, p. 699; M.M., I, 1958, p. 180; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 382.

— BISERICA RUDENEASCĂ (sec. XVI—XVII⁷¹, fost metoh al m-rii Fedeleșiori).

Uricarul, XV, p. 263 [doc. 1693].

— BISERICA SF. ARHANGHELI, vezi schiturile Arhanghelul și Cetățuia

— M BISERICA SF. DUMITRU (sec. XVIII, construită de Pahomie monahul — Preda Bujoreanu — și fiul său, Constantin Bujoreanu, 1784?, amvonul din 1838, făcut de logofătul Ion Zugravul, bis. reparată 1914 și 1937), str. 23 August nr. 1.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 316⁷²; Răuțu, *Monografia*, p. 77; Anuar 1909, p. 152; N.V., V, 1932, nr. 57, p. 6; BCMI, XXVI, 1933, p. 187 [pisanie 1756?]; „Renașterea”, 1940, p. 541—542; Popescu, *Biserici*, p. 59—60; AMO, 1941, p. 675; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 57 (și indice); *Inscripții București*, p. 799 [icoană, sec. XVIII];

Chihaiă Pavel, *Un vechi monument de arhitectură din Rm. Vîlcea : biserică Sf. Dumitru* (SCIA, artă plastică, t. 14, 1967, nr. 2, p. 175—186) [crede că bis. a fost catolică din sec. XV, fiind reconstruită de ortodocși în sec. XVIII]

— M BISERICA SF. GHEORGHE (începutul sec. XVII⁷³, refăcută de mitropolitul Teodosie la 1681, arsă la 1737, reparată 1737, de Mihai, nepotul

mitropolitului și alții, reparată și zugrăvită 1763; biserică mărită la 1779, reparată 1856, restaurată 1933—1934).

M.O., XV, 1963, nr. 7—8, p. 555 și 563—565 [doc. 1636, 1681 și 1682]; *Uricarul*, XV, p. 263 [doc. 1693]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 316—318; Anuar 1909, p. 152; BCMI, XXVI, 1933, p. 186⁷⁴; „Renasterea”, 1940, p. 540—541; Popescu, *Biserici*, p. 58—59; AMO, 1941, p. 678; Bălașa D., *Cartea de aur sau pomelnicul-ctitoricesc al bisericii Sf. Gheorghe din Rm. Vilcii* (B.O.R., 1967, nr. 1—2, p. 145—162) [se reproduce]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., 1966, nr. 5—6, p. 466—467) [de pe icoane din sec. XIX]. — M BISERICA SF. IOAN BOTEZĂTORUL (Sf. Ioan de peste apă, bis. mai veche, sfîrșitul sec. XVIII? neisprăvită, boltită, terminată și zugrăvită la 1815, de Dumitache Ievoiu și alții reparată 1903).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 318; BCMI, XXVI, 1933, p. 186 [pisania]⁷⁵; Urechia, *Ist. rom.*, X A p. 16; Brătulescu V., *Bis. din Vilcea* (BCMI, XXX, 1937, p. 56—58); „Renasterea”, 1940, p. 542; Popescu, *Biserici*, p. 60; Anuar 1909, p. 152; AMO, 1941, p. 678 [bis. capelă a cimitirului].

— BISERICA SF. NICOLAE, vezi bis. Episcopală și schitul Olteni.

— M BISERICA SF. PARASCHIVA (bis. domnească, construită de Pătrașcu cel Bun, 1554—1557⁷⁶, făcut amvonul, boltită și clopotniță de negustorii chiproviceni Sava, Ilie și Iova, sec. XVIII, ante 1738, stricată de turci la 1788, cînd ajunge grajd de cai, reparată și zugrăvită 1790 și 1844; amvonul și clopotniță din 1849; biserică zugrăvită la 1789; restaurată 1895, 1910—1911 și 1930—1933, cînd s-a refăcut exteriorul din cărămidă aparentă; cruce în curte din 1837), Str. Mihai Bravu.

Dicț. Vilcea, p. 362—363; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 309—316 [pomelnic]; Ionescu I., *Pomelnicul bis. Cuvioasa Paraschiva din orașul Rm. Vilcea* (M.O., 1958, nr. 7—8, p. 561—573) [și istoricul bisericii; reproduce pomelnicul cu multe știri din trecutul bisericii]; Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 68; C.A., 1875, p. 68; Tocilescu, *Raporturi*, p. 19—20 [descriere, istoric]; Răuțu, *Monografia*, p. 85—88; *Dicț. Rom.*, V, p. 247;

Ionescu Gr., preot, *Biserica Sf. Paraschiva — Rm. Vilcii* (M.P., III, 1892, nr. 4); Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 146; Anuar 1909, p. 152; N.V., V, 1932, nr. 59; BCMI, XXVI, 1933, p. 186⁷⁷; „Renasterea”, 1940, p. 540; Popescu, *Biserici*, p. 58; AMO, 1941, p. 676; Popescu, *Învelișurile*, p. 43; Angelescu N., *Biserica Cuvioasa Paraschiva (Sf. Vineri) din Rm. Vilcii*, Rm. Vilcea, 1957, 55 p.

— M BISERICA TOȚI SFINTII (și Sf. Mucenic Mina, construită de episcopul Grigore al Rîmnicului, hagi Constantin Malache și Teodosie egumenul, 1762—1765, completat pictura 1878, reparată 1933), str. Lenin.

Iorga N., *Studii și dos.*, XV, p. 307—309⁷⁸; *Dicț. Rom.*, V, p. 247; Tocilescu, *Raporturi*, p. 20—21 [descriere]; Daniilescu C., *Inscripția de afară a bis. Toți Sfinții din Rm. Vilcea* (N.V., V, 1932, nr. 60); BCMI, XXVI, 1933, p. 187; M.P., V, 1894, nr. 19, p. 7; *Episcopia Rîmnic*, p. 146; Anuar 1909, p. 152; Răuțu, *Monografia*, p. 79—83; A.O., 1928, p. 413; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 47, 86 pl. CCCXXXIX—CCCXLVI); Idem, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 48, pl. XXVI); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 222; „Renasterea”, 1940, p. 541; AMO, 1941, p. 679; Ștefanescu I. D., *Peintures murales*, p. 71; Brătulescu V., *Zugravul cîntărăț Gheorghe-Gherontie* (M.O., nr. 1—2, p. 30); Buzatu D., *Gheorghe zugravul care în călugărie s-a numit Gherontie* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 77—78) [icoane]; Popescu, *Biserici*, p. 59 [cat. 1840].

— SCHITUL TROIAN (Romanii, Tăierea capului Sf. Ioan, sec. XVIII, bis. refăcută de Hrisant Penetis egumenul m-rii Hurezi, 1840—1842⁷⁹; fost metoh al m-rii Cozia⁸⁰ și Hurezi).

V. Rom., 25 mart. 1843 [sfintire bis. Troian, metoh al m-rii Horezi]; Bulat T.G., *Inscriptii* (A.O., I, 1922, p. 244—245); A.C., 1868, p. 24; *Monumente istorice*, II, p. 231 [descriere, reparații necesare]; Const. Grigore, *Rm. Vilcii*, p. 33; AER, 1900, p. 41; Gnehadie, *Iconografia*, p. 43—44 [1842]; Brătulescu V., *Zugravul cîntăreț Gheorghe-Gherontie* (M.O., 1962, nr. 1—2, p. 29); *Dicț. Rom.*, V, p. 654; Donat, *Fundațiile*, p. 80; Cocora Gabriel, *Alte știri despre arhimandritul Hrisant Hurezeanu* (M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 792—793); Plopșor N., *Troianul* (A.O., 1927, p. 69—80) [despre nume].

— CRUCI VECHI⁸¹.

Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 82 [cruce].

— CRUCEA MIȘEILOR (cruce de hotar, sec. XVI, avînd textul unui document din 1580)⁸².

BCMI, XXVI, 1933, p. 186 [inscripția]; Constantin Grigore, *Rîmnicul Vilcii*, p. 50.

— CRUCEA DE LÎNGĂ BOLNIȚA EPISCOPIEI (Sf. Nicolae, ridicată de Constantin Șerban voievod, 1656, în via episcopiei).

Episcopia Rîmnic, p. 232—233; Tocilescu, *Raporturi*, p. 170; BCMI, V, 1912, p. 184 [inscripție, 1665?]; M.O., 1965, nr. 7—8, p. 583—584.

— CRUCEA DIN ȚIGĂNIE (ridicată de episcopul Ștefan cu hramul Sf. Nicolae, 1674—1675), str. Traian, nr. 238.

BCMI, V, 1912, p. 184; XXIV, 1931, p. 127; XXVI, 1933, p. 187⁸³; Iorga N., *Studii și doc.*, XVI, p. 361; N.V., VI, 1933, nr. 69, p. 3 [pisania]; Constantin Grigore, *Rîmnicul Vicii*, p. 52.

— CRUCEA LUI SPIRIDON MONAHUL DIN ȚIGĂNIE (1737—1749; dispărută)

BCMI, XXVI, 1933, p. 187⁸⁴.

— CRUCEA DE LA CIȘMEAUA LUI FILARET (1784).

M. C., IV, 1916, nr. 2 p. 206.

— CRUCEA DE LA CIȘMEAUA LUI C. MĂLDĂRESCU (amintind că cișmeaua a fost făcută la 1844 și reparată la 1896).

M.C., IV, 1916, nr. 2, p. 206.

M M-REA RÎNCĂCIOV (Rîncăciog, Înălțarea, sec. XV⁸⁵, refăcută de căpitânul de păhărnicei Arsenie Soimul, 1648⁸⁶; refăcută 1848—1852⁸⁷ sub egumenia lui David monahul; și trei cruci vechi în sat), com. Rîncăciov—Dîmbovița.

Documente, indice veac. XV—XVIII; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1. Mitr. Tării Rom.*, Buc., 1961 (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19*, Buc., 1951 [206 doc., 1498—1856]; B.O.R., XIII, 1889—1890, p. 282 și 1888—1889, p. 677—679 [doc. 1691]; Giurescu, *Material* (indice); Urechia, *Ist. rom.*, X.A., p. 16, 289—290, 323—324; Tunusli, p. 174; Bauer, p. 175; Fotino, III, p. 159; *Documente agrare* (indice); B.G.Ö., 1839, p. 39 [moșile m-rii]; A. Rom., supl. 12 și 19 dec. 1859 [arendarea moșilor m-rii]; A.P., XI, 1841—1842, p. 326—329; XII, 1843, p. 412, 414—417; XIII, 1844, p. 254—255; XIV, 1846—1847, p. 646—649, 698—703 [venituri, 1839—1844]; A.P., XIV, 1846—1847, p. 700 și 1094 [despre rezidirea și zugrăvirea bise icii]; *Monumente istorice ale Rîmniei* [foto]; *Episcopia Rîmnic*, p. 60; Dobresu, *istoria bisericii în sec. XV*, p. 55; *Mémoires sur les couvents roumains*, p. 75—82 [doc. 1693]; Vezi și *Memoriu asupra mînăstirilor române*, p. 62—71 și Ben-gesco, *Memorandum*, p. 17—23;

Popescu Constantin, *M-reia Rîncăciu*, Buc., 1937, 20 p. (din B.O.R., LV, 1937, p. 311—328) [descriere după catagr. din 1823, cărți vechi, despre ctitori, inscripții, istoric, egumenii și avereia m-rii]; Lucrarea în ms. se află la Inst. Teologic Buc., ms. 1209/1937, 220 p. (fiind doar în parte publicată); Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. LVI, LXXXI; Răuțescu I., *M-reia Aninoasa*, p. 2—3; ACMI, 1942, p. 77 [restaurare]; 1943, p. 22; Popescu, *Învelișurile*, p. 66; Giurescu, *Ist. rom.*, II (indice).

RÎNCĂCIOV-LUCIENI, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Paraschiva, zugrăvită 1830)⁸⁸.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 30 [la 1810 bis. de lemn]; Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric* (G.B., 1960, nr. 3—4, p. 294—296) [descriere, pisania, 1830]; Anuar 1909 p. 50.

RÎNCEZI, vezi Nucșoara Rîncezi.

RIOȘANI, vezi Scurta.

RÎPA, vezi Recea.

SCHITUL DIN RÎPA BRADUUI, vezi Bradu-Cheia.

RÎPELE, vezi Tega.

RISIPIȚI (Răsipiți) — Mehedinți sau Dolj? (la 1845 bis. Sf. Nicolae — R.-Dolj).

Documente, indice sec. XVII [satul R.-Dolj, amintit la 1615]; Bărcăcilă Al., *Acte vechi inedite* (A.O., 1922, p. 230—234) [doc. din 1617]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 73, 91 [doc.]; Sacerdoțeanu A., *O copie după un act de danie* (A.O., 1928, p. 142) [doc. 1711, satul R. de cîmp dăruit m-rii D. Lemn]; F^{ortunescu} C. D., *Hrisovul lui Constantin voevod prin care întăreste mai multor megiași din satul Risipitii din jud. Mehedinți stăpînire peste părțile lor de moșie* (A.O., 1926, p. 29—32) [din 1697]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 324—325 [doc. 1749]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 434 [cat. 1845]; *Indice cronologic nr. 8* [doc.].

RISIPIȚI, jud. Vilcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Îngeri, construită de popa Radu și alții, 1799).

Popescu, *Biserici*, p. 121 (cat. 1840); A.O., 1942, p. 172 [la 1834 bis. de lemn Intrarea în biserică]; *Indice cronologic nr. 4* [doc.].

RÎȘCA, vezi Reșca.

RÎU, vezi Bozioru.

RÎUL ALB, jud. Dîmbovița (la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae, apoi bis. Sf. 40 de mucenici, 1853—1854).

Popeșcu-Runcu, *Catagrafia*, p. 23; Anuar 1909, p. 52—53.

RÎUL VADULUI — Vilcea (cruce de hotar din 1741).

Tunusli, p. 99; „Calendarul istoric” al lui G. Ioanid, 1857, p. 72—77; Uricarul, IV, p. 368—369; XII, p. 89—90; Donat I., *Hotarele Olteniei* (A.O., 1937, p. 247); *Mag. istoric*, IV, p. 105—106 [despre așezarea hotarelor țării după pacea de la Belgrad]; Vasilescu Al., *Oltenia sub astriaci*, p. 228; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 584—585 [despre cruce, după Vasilescu].

RÎURENI, vezi și Căzănești și Ocnele Mari (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1746).

Indice cronologic nr. 4 (multe doc. despre sat].

SCHITUL ROABA, vezi Jdrelea.

SCHITUL ROATA (Adormirea, bis. construită de Serafim călugărul la 1668⁸⁹; înfrumusețată și făcut amvon la 1861; acum M bis. Sadina din satul Roata Cătunu, com. Roata, jud. Ilfov (fost Vlașca)).

Documente, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit dela 1451]; *Documente agrare*, p. 719 [doc. 1785, relațiile cu m-reia Stavropoleos]; Vezi și *Indice cronologic nr. 21*; A.G.R., 17 ian. 1865 și urm. [arendarea moșiei]; Bauer, p. 166 [capela de piatră, Rada?]; *Lui I. Bianu, Amintire*, Buc., 1916, p. 42—43; Anuar 1909, p. 137; BCMI, 1938; p. 60 [despre restaurare];

Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 657—658) [Roata, r. Titu?].

M SCHITUL ROBAIA (Sf. Gheorghe, fost de lemn, sec. XVI⁹⁰, refăcut de Sava șifarul ante 1644⁹¹, rămas pustiu, refăcut 1843, de starețul Visarion, bis. zugrăvită 1848 de Tudosie monahul; fost metoh al ep. Argeș⁹²), com. Mușetești, satul Robaia, jud. Argeș.

Documente, veac. XVII (indice); *Schitul Robaia, metohul Bucovățului* (A.O., 1936, p. 463—464) [doc. 1609]; Neda M.I., *Știri mărunte din trecutul bis. Icoana — Buc., și a schiturilor Robaia și Văleni-Argeș* (R.I.R., 1938, p. 246—251) [doc.]; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 345 [doc. 1672—1673]; Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 161; B.O.R., 1921, p. 680 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 43 [descriere]; A.P., XII, p. I, 1843, p. 529; Braniște M., *Insemnări* (M.O., 1967, nr. 11—12, p. 937) [din 1848]; M.O., 1968, nr. 1—2, p. 75 [însemnare, 1853];

A.C., 1868, p. 12; Bilciurescu, *Mînăstirile*, p. 48—49; *Monumente istorice*, II, p. 236—237 [reparații necesare]; AEA, 1929, p. 36—37, 77 și 110 [bis. Sf. Nicolae, 1815]; Anuar 1909, p. 289 [bis. Sf. Nicolae, 1836—1838]; Ep. Grigore, *Episcopia Argeș*, p. 11; Idem, *Dare de seamă*, p. 6,7 [ruinele chililor]; Ghika — Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. DLXXXIII); *Bis. m-rii Robaia* (BCMI, 1942, p. 190) [pisanie, istoric]; Strempel, *Copiști de manuscrise*, p. 55, 173;

Iorga N., *Studii și doc.*, XIII, p. 52 [însemnare, 1785]; C.L., 1934, p. 645 [descriere Al. Odobescu, 1860]; Vezi și Odobescu Al., *Opere*, Buc., 1967, II, p. 369; Ionașcu I., *Ieromonahul transilvan Nicodim în Tara Românească*, Buc., 1941, p. 5—6 (extras din vol. *Omagiu prof. I. Lupaș*) [și despre m-reia Robaia]; *Toponomie și viață socială* („Argeș”, ian. 1967, p. 8) [despre numele Robaia].

SCHITUL ROBĂNEȘTI (începutul sec. XVII⁹³, fost metoh al m-rii Brîncoveni), jud. Dolj (fost Romanați).

Bauer, p. 198 [bis. sec. XVIII]; BCMI, IV, 1911, p. 78; „Renașterea”, 1944, p. 88 [la 1840 bis. Adormirea-R. de Sus, 1820, construită de Anghel Bojoianu vîstier și bis. de lemn Înălțarea — R. de Jos, construită de D-trache Sărariu, 1810]; Anuar 1909, p. 215; AER, 1921—1925, p. 557; AMO, 1941 [bis. noi, 1882 și 1905]; *Monografia jud. Romanați*, p. 392 [bis. din 1821 și 1840]; A. Rom., 2 oct. și supl. 5 oct. 1857 [arendarea moșiei a m-rii Brîncoveni]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1551]; *Indice cronologic nr. 7* [doc.].

ROBEȘTI, (acum Motruleni), jud. Vilcea (M bis. Sf. Voievozi, zidită de C-tin Robescu vătaful, 1777, zugrăvită 1817; și bis. de lemn Sf. Nicolae-Mah. Sărăcinești, construită de Dumitru și Nicolae Șoifilcă, 1760, rezidită 1912).

Bulat T. G., *Inscripții* (A.O., 1925, p. 61) [însemnări]; *Dicț. Rom.*, V, p. 257 [despre ruinele unei bis. vechi și pisania, 1817]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 15; Brătulescu V., *Bis. din Argeș și Vilcea* (BCMI, XXVII, 1934, p. 45—46) [ctitori, descriere, portrete]; Idem, *Călimănești*, p. 56—58 [descriere, foto, inscripții]; Anuar 1909, p. 220 [bis. din 1818—1822]; AMO, 1941, p. 702; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 21 [doc. 1783].

ROCIU, jud. Argeș (bis. de lemn Înălțarea, la începutul sec. XIX, construită de zid 1834).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 74; Brătulescu V., *Biserica din Rociu*, r. C. de Argeș (M.O., 1960, nr. 7—8, p. 513) [inscripție, 1834]; Anuar 1909, p. 288 [bis. din 1905]; AEA, 1929, p. 93.

ROCŞORENI, jud. Mehedinți (bis. Intrarea în biserică, 1787, refăcută 1887—1891).

Anuar 1909, p. 201; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 491, 651—653; Bărbătescu Sava, *Însemnări monografice asupra satului Rocșoreni*, T. Severin, 1939; AMO, 1941, p. 537; *Documente*, XVI, vol. VI, p. 296 [satul amintit la 1597]; vezi și *Indice cronologic nr. 21*.

ROEȘTI, jud. Vilcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Paraschiva, construită de popa Simion și alții 1759, făcută din zid 1830 sau 1834—1844, și M bis. Sf. Voievozi-mah. Olteanca, 1817, construită de popa Marin și Amza Zdrancu; bis. Sf. Voievozi — Păunești, construită de Ioan Ceaușul și alții, 1799).

Popescu, *Biserici*, p. 97—98; Anuar 1909, p. 221; AMO, 1941, p. 709; *Dicț. Rom.*, V, p. 258 [despre ruine de cetate]; A.O., 1942, p. 174 [la 1834 bis. de lemn și bis. de zid].

ROGOJELU, com. Roșia Jiu, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Voievozi, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 183; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 139.

ROGOJINA - GORJ. Vezi și Musculești.

Ștefulescu, *Gorjul*, p. 341—343 [doc. despre sat]; Idem, *Documente slavo-române* (indice).

ROGOVA, jud. Mehedinți (bis. Sf. Nicolae, construită de Lepădat, Dragomir, Constantin și alții, 1832, păstrează pictura originară; bis. reparată 1879 și 1923). Vezi și Poroinița.

Bauer, p. 224 [R. de Sus, sat pustiu și R. de Jos, cu bis.]; Anuar 1909, p. 201; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 539—541; Săndulescu-Verna, *Cîteva biserici din Mehedinți („Renașterea”)*, XV, 1936, p. 367—369); AMO, 1941, p. 538; *Documente*, indice sec. XVII; Ștefulescu Al., *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 375 [doc. 1683]; vezi și *Indice cronologic nr. 22*.

SCHITUL ROGOZU (sec. XVIII⁹⁴), de lemn, reclădit 1825; fost metoh al schitului Poiana Mărului, com. Slobozia, jud. Buzău.

Bauer, p. 115 [fără bis.]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19*, Buc., 1951 [10 doc., 1797—1857]; Giurescu, *Principatele române*, p. 263; Comănescu M., *Din documentele schitului Rogoz din jud. Rm. Sărat* (G. Ad., I, 1928, nr. 20, p. 4) [doc. din 1830 despre reclădirea schitului]; A.C., 1868, p. 13; *Dicț. Rom.*, V, p. 260; Bilciurescu, *Mînăstirile*, p. 211; Moșescu O., *Rm. Sărat*, p. 77;

Potlogea I., *Despre schitul Rogozu („Îngerul”)*, XII, 1940, nr. 5—6, p. 353—358) [istoric, însemnări]; G.B., 1964, nr. 5—6, p. 484.

ROJIȘTEA jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, construită de Ștefan Cotofeanu, 1780, reparată 1832, 1866 și 1917).

Urechia V.A., *Ist. rom.*, V, p. 317 [la 1794 bis. era dărăpănătă și descovertă]; Anuar 1909, p. 166 [bis. veche]; Donat, *Fundațiile*, p. 67; AMO, 1941, p. 287 [bis. Sf. Nicolae, 1838]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 445 [la 1845 R. de Sus, fără bis. și R. de Jos, bis. Sf. Nicolae]; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 9 [originea numelui]; *Documente*, XVI, vol. IV, p. 276 [satul amintit la 1577, fiind unul din satele familiei Craioveștilor].

SCHITUL ROMANITI, vezi Troian — Rm. Vilcea.

ROMÂNEȘTI, jud. Dâmbovița (la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae, reclădită de zid 1869).

Bauer, p. 157 [bis. sec. XVIII]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 66; Anuar 1909, p. 53; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabil] și XVII.

ROMÂNEȘTI, jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Anastasie, 1798 și bis. Nașterea Maicii Domnului, ruinată la 1909).

„Oltenia”, II 1941, p. 128; Anuar 1909, p. 168; *Dicț. Rom.*, IV, p. 69 și V, p. 272 [bis. din 1800]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 451 [la 1845 bis. Sf. Nicolae].

ROMÂNEȘTI (R. pe Jiu), jud. Gorj (bis. sec. XVIII, ante 1785, arsă de cîrjalii la 1802; M bis. Sf. Împărați, construită de Const. Bâlteanu stolnic, medelnicerul Costache Măldărăscu și alții, 1820—1830, reparată 1883, 1927 și 1937; păstrează pictura interioară și exterioară din 1830; și bis. de lemn Sf. Voievozi-Botorogi, 1830).

Documente, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1486]; Smîntînescu Dan, *Cîteva documente gorjene*, (A.O., 1934, p. 126—127) [din 1777]; Bauer, p. 214 [bis. sec. XVIII]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 329 [despre luptele din 1802, cînd au ars satul și biserică]; Ion Dascălu, *Însemnări pe cărți* (M.O., 1954, nr. 7—8, p. 424) [însemnare 1802 despre arderea bis.]; Anuar 1909, p. 183; AMO, 1941, p. 399; Smîntînescu C., *Monografia comunei Românești* (jud. Gorj), Buc., 1904, 73 p. + 1 h. + tabele; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 197—200 [doc. despre sat].

ROMÂNEȘTI — Băilești — Muscel (bis. Duminica Tuturor Sfintilor, 1824—1826, reparată 1887).

Anuar 1909, p. 87; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul R. amintit de la 1572].

ROMÂNEȘTI (Rumânești), com. Bărcănești, jud. Prahova (bis. Sf. Ioan Botezătorul la începutul sec. XIX)⁹⁵.

N.R.L., 1912, p. 455 [însemnare, începutul sec. XIX]; *Documente* XVII, vol. IV, p. 255; satul R. de la Mocioriți amintit la 1623].

ROMÂNEȘTI (Romanești), jud. Vilcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Ioan Botezătorul, construită de polcovnicul Ioan Străchineșcu și Sf. Nicolae — R. de Jos, construită de popa Dumitrașcu și Ioan Romănescu). Vezi și Roșile.

Documente, XVI, vol. IV, p. 170 [satul amintit la 1575—1576]; Popescu, *Biserici*, p. 114 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 229; AMO, 1941, p. 764 [bis. nouă].

ROMÂNI (Romani) — Vilcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Îngeri, 1815, construită de moșneni și două bis. de zid: Sf. Îngeri — mah. Tigănia, construită de m-rea Horezi, 1700 și Sf. Îngeri — mah. Bîrzotești, construită de boierul Simion și Radu Grecu Oteșanu, 1821; una din ele zugrăvită de egumenul Dionisie Bălăcescu și frații săi). Vezi și schitul Sf. Ioan Hurezi și schitul Tigănia.

Popescu, *Biserici*, p. 55—56; Anuar 1909, p. 229; Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 85 [cruce⁹⁶]; SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 215 [mențiune zugrav, 1757]; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 49—50, 51, 52, 54 (și indice); Iorga N., *Hotărnicia moșilor Hurezului* (*Studii și doc.*, XXI, p. 303 și urm.); *Documente agrare*, p. 487 [doc. 1749, despre relațiile cu m-reia Hurezi]; vezi și *Indice cronologic nr. 14* [doc.].

ROSCIORI — Olt (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX). Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 84.

ROSTĂCELUL (sat dispărut, bis. din sec. XVI)⁹⁷.

ROŞIA — Mehedinți (bis. Sf. Vasile, 1820, ruinată la 1909).

Anuar 1909, p. 195.

ROŞIA-JIU, satul Roșia, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Voievozi și Cuv. Paraschiva — R. de Jos, 1782, clădită de Mihăilă, fiul lui Gh. Burduharu, mutată și transformată ulterior; și bis. de lemn pe temelie de piatră Sf. Ioan Botezătorul — R. de Sus, construită de vîstierul Ioan Roșianu și alții, 1840; cruce din 1804). Vezi și Timișeni.

Bauer, p. 210 [bis. sec. XVIII] și 215; „Renașterea” 1944, p. 367—368 [la 1840 două bis. de lemn: Sf. Paraschiva — R. de Sus, 1690 și Sf. Îngeri — R. de Jos, 1790]; Anuar 1909, p. 183 [trei bis. de lemn, una ruinată]; AMO, 1941, p. 400 [bis. Sf. Arhangheli-Becheni, 1834, rezidită 1936—1937 și bis. de lemn Sf. Paraschiva, 1775] și p. 401 [bis. de lemn Sf. Ioan, 1840, renovată 1936]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 642; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă] și XVII; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 207—208; Idem, *Documente slavo-române* (indice) [doc. despre sat]; Idem, *M-reu Tismana*, ed. III-a, p. 377 și indice; *Indice cronologic nr. 22* [doc. despre sat].

ROŞIENI, com. Dobrunu, jud. Olt (bis. Sf. Nicolae, 1843, închisă la 1909).

Anuar 1909, p. 210; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 293 [cat. 1845]; A. Rom., 2 oct. și supl. 5 oct. 1857 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 500) [Roșianii — Romanății].

ROŞIILE, jud. Vilcea (la 1840 cinci bis.: Sf. Nicolae, de lemn, 1560, preînnoită 1600, 1680, 1740; Intrarea în biserică — Hătăroaia, de lemn, construită de popa Grigore Coman și alții 1805, preînnoită 1825; M. Intrarea în biserică — Pleșesti, de zid, construită de popa Preda și alții, 1792; Sf. Nicolae — Rățălești, de lemn, 1773, construită de popa Pătru Rățală și locuitorii, preînnoită 1816, dispărută, fostă M și Sf. Îngeri — Budele, 1751 construită de popa Dumitru și alții, preînnoită la 1817; și cruce din 1795—1796 la Cherăști).

Popescu, *Biserici*, p. 115—116; Bauer, p. 204 [bis. și casă boierească, sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 229.

SCHITUL ROŞIOARA — Prahova (Sf. Troiță, 1819—1820 ⁹⁸, bis. zugrăvită 1833; fost metoh al m-rii Zamfira; în dealul Călineștilor; și bis. Buna Vestire, 1791).

Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, VIII, 1915, p. 95) [însemnare, 1791]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1, Mitr. Tării Rom.*, Buc., 1961 (indice); A.P., X, 1840—1841, p. 325; M. Of., 1864, p. 425 [listă de proprietăți]; Moisescu I. G., *M-reu Zamfira* (B.O.R., 1954, nr. 2—3, p. 340, n. 31); Potra G. și N. Simache, *Contribuții la istoricul orașelor Ploiești și Tîrgsor*, p. 335 [doc. 1856].

ROSIOARA, vezi Berbești.

ROŞIORII DE VEDE, jud. Teleorman.

Documente, XIII — XVII (indice) [amintit la 1512—1513] ⁹⁸ bis; Bauer, p. 171 [4 biserici]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 328; Samarian P., *O veche monografie*, p. 206 [descriere, începutul sec. XIX]; Fotino, III, p. 171 [două bis. la 1815]; Tunusli, p. 174 [la fel]; Margot, *O viațorie*, p. 81 [descriere, 1859]; *Dicț. Rom.*, V, p. 278—279 [istoric sumar];

Brătulescu V., *Biserici din Roșiorii de Vede* (BCMI, XIX, 1926, p. 124—125) [inscripții de la bis. Sf. Ilie, Sf. Vineri și Sf. Spiridon];

Roescu C-tin, *Călăuză orașului Roșiorii de Vede*, Alexandria 1909, 27 p.; Stroescu Petre, *Orașul Roșiorii de Vede, Spiculiri de manuscris*, Alexandria, 1933, 118 p. (recenzie negativă în R.I.R., 1935, p. 627);

Rădulescu Al., *Monografia bisericilor din Roșiorii de Vede — Teleorman*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., 1936, ms. 952; Cernovodeanu Paul, *Bisericele din orașul Roșiorii de Vede* (G.B., 1961, nr. 3—4, p. 287—307) [inscripții, descriere, foto];

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 10—11 [despre originea numelui = tîrgul rușilor, nu de la roșii sau curtenii]; Urechia V. A., *Ist. rom.*, II, p. 61—64, passim [doc. 1775, moșia dată m-rii Sf. Spiridon — Buc.,] ⁹⁹; A. Rom., 1 iunie 1857, 8 iulie 1859 [moșia de arendat]; „Buciumul”, 10 april. 1863 [despre

situată moșiei]; vezi și Stoicescu N., *Curteni și slujitori. Contribuții la istoria armatei române*, Buc., 1968, p. 82—83; *Documente agrare*, p. 660—661 [doc. 1780].

— HANURI^{99 bis}.

— ȘCOALA VECHE¹⁰⁰.

C. Rom., 1834, p. 329 [despre inaugurarea școalei lancasteriene].

— BISERICA ADORMIREA (1836, restaurată și pictată 1936).

Stroescu, p. 67; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 302—305 [pisania, numeroase însemnări].

— M-REA DRĂGĂNEȘTI (Sf. Dumitru, sec. XVII, refăcută de Matei Basarab împreună cu rudele sale Diicu Buicescu spătarul și Drăgușin Deleanu paharnicul, 1647¹⁰¹, refăcută 1708¹⁰², stricată de cutremur la 1838, reparată 1841¹⁰³; fost metoh al m-rii Văcărești¹⁰⁴ și Sf. Spiridon — București; acum în ruină), Tigănia, Roșiorii de Vede.

B.C.I., XI, 1932, p. 19 [doc. 1746]; Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 431—439, 440; Tunusli, p. 174; Bauer, p. 171 [capelă de piatră]; Fotino, III, p. 171; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 338—339¹⁰⁵; Lăpedatu > Al., *Piatră monumentală din biserica fostului schit Drăgănești* (BCMI, VIII, 1915, p. 93) [din 1743]; Brătulescu V., *Bis. Tigănia — Drăgănești din jud. Teleorman* (BCMI, XIX, 1926, p. 124) [inscripții]; Bolliac, *Monastirile din România*, p. 440—441, 449 [inscripții, descriere, m-rea dărăpănată, 1862]; Stroescu, p. 59—61; *Inscripții București*, p. 481 [pisania, 1647]; B.O.R., 1959, p. 693 [C. C. Giurescu despre vechimea m-rii].

— BISERICA POPII TUDOR (începutul sec. XVIII)¹⁰⁶.

— BISERICA SF. APOSTOLI și Sf. Spiridon (construită de Șerban Cantacuzino mare vornic, 1708, stricată de cutremur 1838, „preînoită din temelie” 1841 de m-rea Sf. Spiridon Nou, reparată 1876). Vezi și Mihăeștii de Jos, foarte probabil aceiași; au același hram, același ctitor și același an de construcție).

Stroescu, p. 51—59; BCMI, 1926, p. 125 [inscripții]; Anuar 1909, p. 39; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 287—291 [inscripții, însemnări descriere].

— BISERICA SF. CRUCE (Sf. Vineri — Delcel, 1849—1850).

Anuar 1909, p. 39; Stroescu, p. 69; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 306—307.

— BISERICA SF. ILIE (și Sf. Arhangheli și Sf. Haralambie, fostă de lemn; refăcută de vîstierul Neagu Mălurescu, 1804, „preînoită din temelie” la 1833¹⁰⁷ de vîstierul Andrei Teodor, pictura refăcută 1923, bis. renovată 1916—1923).

BCMI, 1926, p. 124 [pisania]; Anuar 1909, p. 39; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 296—297 [inscripție, descriere, însemnări].

— BISERICA SF. ÎMPĂRĂȚI — SERDAREAESA (prima jumătate a sec. XIX, 1832—1835).

Stroescu, p. 66; Anuar 1909, p. 39 [bis. din 1825—1827]; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 297—300 [descriere, inscripții, însemnări].

— BISERICA SF. IOAN (1842—1845).

Anuar 1909, p. 39 [bis. din 1853—1854]; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 305—306 [pisania, descriere sumară]; Stroescu, p. 68—69.

— BISERICA SF. NICOLAE, construită de vîstierul Ioan și jupân Radu, 1779—1780, zugrăvită de vîstierul Marin Butculescu, 1799—1800, acum în ruină), str. Depărățeanu.

BCMI, 1938, p. 95 [însemnare, 1811]; Butculescu D.C., *Figuri contemporane din România*, p. 252; Stroescu, p. 63; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 292—293 [pisania, foto ruină].

— BISERICA SF. TEODOR TIROŃ (fostă de lemn, 1786, făcută de Tudorica postelnic, refăcută de zid, de paharnicul Sandu Depărățeanu, 1818, s-au făcut abside și zugrăveala la 1883, pictura din 1923); Stroescu, p. 63—64; Anuar 1909, p. 39; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 293—295 și 301 [inscriptia, însemnări].

— BISERICA SF. VINERI — GARĂ (Cuv. Paraschiva, „împodobită” de Sandu Depărățeanu slugerul, fiul lui Stanciu căpitanul, 1836, pictura refăcută 1935).

BCMI, 1926, p. 124—125 [pisania]; Anuar 1909, p. 39 [bis. din 1811—1813]; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 300—302.

ROȘIUTA — Gorj (bis. Intrarea în biserică, 1801—1802, ruinată).

Bauer, p. 206; Anuar 1909, p. 201—202; AMO, 1941, p. 539—540; Crețeanu R., *Biserici de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 305) [inscriptie]; vezi și M.O., 1964, nr. 1—2, p. 75; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 448—449; Ștefulescu Al., *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 350 [doc. 1668, sat al m-rii Tismana]; vezi și indice; Iorga N., *Situarea Olteniei*, p. 105—106 [doc. 1819 amintind biserică].

ROTARI, jud. Prahova (casă boierească și han sec. XIX, bis. de lemn Sf. Nicolae — Șoimescu, c. 1700, reparată 1876 și Adormirea, sfintită 1872). Vezi și următorul.

V. Rom., suppl. 12 mart. 1852; Anuar 1909, p. 110.

ROTARI — FÎNTâNELE — Prahova (trei hanuri, sec. XIX).

V. Rom., 1851, p. 228; A. Rom., 1858 sept. 17 [arendarea moșiei R.].

ROTUNDA, jud. Olt (fost Romanați) (bis. bordei ante 1830, apoi bis. Buna Vestire, 1841—1843, reparată 1906).

Documente, XVI, vol. VI, p. 339 [satul amintit la 1598]; *Documente agrare*, p. 280 [doc. 1716, sat al m-rii Brâncoveni]; Cîncea I. V., *Hotărnicia moșiei Rătunda și <Poiana> (rupt) a m-rii Horezului* (A.O., 1930, p. 329—330) [din 1699]; *Indice cronologic nr. 7* [doc.]; Anuar 1909, p. 215—216; AER 1921—1925, p. 557 [bis. din 1852, ruinată]; *Monografia jud. Romanați*, p. 401—405; „Oltenia”, I, 1940, p. 175—176; AMO, 1941, p. 648; Popescu, *Învelișurile*, p. 97; Drăganu N., *România în veacurile IX—XIV...*, Buc., 1933, p. 292 [despre nume].

ROVINA (Rovinele) — Vilcea.

Iorga N., *Hotărnicia moșilor Hurezului (Studii și doc.)*, XXI, p. 303 și urm.).

ROVINE, vezi Cernele.

ROVINARI, jud. Gorj (culă dispărută, bis. Schimbarea la față, mijlocul sec. XIX, 1854, reparată 1930—1933; urme de bis. veche la 1874) ¹⁰⁸.

Bauer, p. 213 [bis. sec. XVIII]; *Dicț. Rom.*, V, p. 284 [bis. din 1796]; Ștefulescu, *Din trecutul Gorjului*, p. 132—133 și 144—145 [foto și descriere culă]; Tzigara — Samurcaș, *Arta în România*, p. 18—19 [foto, descriere ruine culă]; Antonescu Teohari, *Culele sănt sau nu naționale?* (C.L., 1907, p. 495—506, 578—586); Anuar 1909, p. 183; AMO, 1941, p. 401; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1599]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

ROZETI — CLĂCAȘI, jud. Ialomița (bis. Sf. Ioan Botezătorul, 1845—1847).

Anuar 1909, p. 66; A. Rom., 16 oct. 1857. [arenda moșiei R. Cioroiu = Hirbor] ¹⁰⁹.

RUCĂR, jud. Argeș (fost Muscel) (două case vechi: casa lui Ion Băjan, 1814 și casa din curtea fostei primării, 1739—1740; bis. de jos (Joseni), Adormirea, 1747, construită de vameșii Drăghici, Hristea și Sterie, dărămată și refăcută 1890—1894; M bis. de sus, sau din Suseni, a

cimitirului, Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru, 1780, construită de boierul Gheorghe Rucăreanu și soția sa, reparată 1870, închisă și bis. Adormirea — Mijlocul, 1744, construită de Drăghici Lupoiianu și trei preoți localnici, refăcută sfîrșitul sec. XIX; 18 crucei vechi de piatră, din care 4 M¹¹⁰. 1. lîngă Oborul de vite, Adormirea, 1604; 2. crucea de pe luncă, Adormirea, 1669—1671; 3. alta cu același hram din 1670—1671; 4. crucea din spatele fostei Primării, Adormirea, 1673—1674; 5. pe ulița Ivancii, 1674; 6. La gura Cheii, Adormirea, 1678—1688; 7. Crucea lui Răceală, Adormirea <1688—1714>; 8. Pe vîrful Posadei, 1692; 9. în ograda Băstichii din Raghină, 1709—1710; 10. lîngă drumul domnesc, 1710—1711, amintind de repararea drumului „la Posadă”; 11. Crucea pustnicului de la Nisip, Sf. Paraschiva, 1714; 12. crucea Cheii, 1722—1723; 13. Crucea Lancii <1732> sau (1532)? 14. Crucea din Valea Muerii, Sf. Fecioară, 1732—1733; 15. crucea din Suseni, Sf. Ioan, 1735; 16. crucea din Vîrful Posadei, Sf. Gheorghe, 1767—1768; 17. crucea de la Poarta Cîmpului, Buna Vestire și Sf. Gheorghe, 1822—1828 și 18. crucea de la Vama Veche, la hotarul cu Transilvania, sec. XVII (îngropată în beton). Vezi și cetatea Dîmboviței.

Iorga, *Inscripții*, I, p. 139—140; Băjan D. I., *Însemnări marginale pe cărțile bisericești de la biserică Rucărul de Jos* („Piatra Craiului”), I, 1928, nr. 8, p. 5—6); Idem, *Însemnări marginale pe cărțile bisericești de la biserică Rucărul de Mijloc*, (*ibidem*, nr. 9, p. 3—4); Idem, *Însemnări marginale scrise de preotul Ion Băjean Geantă de la biserică Rucărul de Jos* (*ibidem*, II, 1929, nr. 2—3, p. 3—4); Răuțescu I., *Însemnări de pe cărți vechi*, (B.O.R., 1928, p. 237—238); Brătulescu V., *Inscripții* (S.T., 1953, p. 146—151);

Chishull, *Travels in Turkey . . .*, p. 84 [descriere case, 1702]; La Mottraye, *Voyages en Europe, Asie et Afrique*, II, Haga, 1727 [descriere]; Bauer, p. 173 [două bis.]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 333; B.C.I., IX, 1930, p. 118—119 [la 1840, trei bis.: Sf. Gheorghe. 1780, Adormirea, mijlocul sec. XVIII și bis. de Jos, 1746—1747]; Strempele, *Copiști de manuscrise*, p. 255—256; Giurescu, *Ist. rom.*, II și III (indice);

Ocolnita satului Rucăr la 7306 (1797) nov. 30, C. Lung, 1915, 14 p.; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 890—891 [la 1840 trei biserici]; R.I., 1936, p. 199 [despre numele satului de la ruc = mînă]; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 51—52, X, indice [multe doc. ref. la sat]; vezi și *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1502]; vezi și Bogdan I., *Relațiile* (indice) și *Indice cronologic nr. 9* [doc. despre sat];

Aricescu, *Istoria Cîmpulungului*, partea II-a, p. 84—91; *Dicț. Rom.*, V, p. 287—288 [istoric și legendă]; Iorga, *Sate și mînăstiri*, p. 274—276 [descriere bis.]; Anuar 1909, p. 94; Dumitrescu, *Istoricul*, III, p. 45—52; Rădulescu — Codin C., *Muscelul*, p. XXVI — XXIX, LXXXI; Bobulescu, *Lăutari*, p. 38; Răuțescu I., *Bisericile din Rucăr* (G.B., 1961, nr. 9—10, p. 816—836) [istoric, descriere, pisani, însemnări, trei biserici];

Vătășianu, *Istoria artei* (indice, cetate); despre cetate vezi și: Clinciu I., *Cetatea de deasupra Podului Dîmboviței, zisă și Cetatea Neamțului, numită de inginer G. Treiber și W. Horwath „Rucărburg”* („Bul. Muz. militar”, 1939, nr. 5—6, p. 94—99, 1940—1941, nr. 7—8, p. 80—83); *Das Burzenland*, 1929, p. 57; Muller G.E., *Burg „Negru Vodă” im Torzenburger Pass* („Korrespondenzblatt”, 1923, p. 51); Rosetti R., *Despre unguri și episcopii catolice din Moldova*, p. 263 [crede că e făcută de cavalerii teutoni]; „*Studii*”, X, 1957 nr. 1, p. 154 [se arată că cetatea nu a fost făcută de teutoni].

RUCȘORENI, vezi Rocșoreni.

RUDA, com. Bercioiu, jud. Vîlcea (M bis. Sf. Voievozi, sfîrșitul sec. XVI¹¹¹, zugrăvită 1624, pridvorul de la mijlocul sec. XVII, bis. reparată 1772, arsă 1810, reparată 1812 și 1884).

Bauer, p. 178 [bis. sec. XVIII]; B.O.R., 1921, p. 685 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 21—22 [bis. de zid Sf. Îngher]; Drăghiceanu V., *Fabrica de hîrtie de pe Olt, din satul Ruda-Argeș* (A.O., II, 1923, p. 449) [despre paralcul caselor boierilor Rudeni din sec. XVI și inscripții]; Lecca, *Familiiile boierești*, p. 425—428 [fam. Rudeanu]; Anuar 1909, p. 288; AEA, 1929 p. 99;

Ionescu D., *Cîteva biserici vechi: Ruda* (N.R.B., VI, 1924 nr. 1—2, p. 15—19); Drăghiceanu V., *Bis. din Ruda — Argeș. Note înainte de spălarea picturii* (BCMI, XXII, 1929, p. 121—122) [descriere sumară, inscripții, foto]; Teodorescu G.C., *Bis. Ruda — Birsești, com. Bercioiu — Argeș. Note asupra picturii* (BCMI, XXII, 1929, p. 172—177) [descriere și despre restaurare, foto]; Ionescu D., *Biserici și schituri*, p. 48—53 [inscripții, descriere]; R.I., 1931, p. 118; ACMI, 1943, p. 59 [Ruda — Bercioiu]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1523, cînd era al m-rii Argeș]; vezi și *Indice cronologic nr. 11*.

RUDA — Prahova (bis. începutul sec. XIX)¹¹².

RUDARI (acum Izvoarele), jud. Dolj (bis. de lemn ante 1845 apoi bis. Sf. Ioan Botezătorul, Sf. Apostoli și Cuv. Paraschiva, 1853).

Rădulescu D., *Monografia satului Rudari — Dolj („Izvorașul”)*, III, 1922, nr. 4—8 și 9—12; Anuar 1909, p. 166; AMO, p. 288—289; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 435 [la 1845 bis. de lemn]; A. Rom., 2 oct. și supl. 5 oct. 1857) [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1585].

RUDARI — Mehedinti (bis. reclădită 1816).

Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 299 [despre reclădirea bisericii, 1816]; „Oltenia”, I, 1940, p. 14 [bis. bordei].

RUDENI — Dolj (bis. bordei).

„Oltenia”, I, 1940, p. 14.

RUDENI, vezi řuici.

M-REA RUDINA, fostă în jud. Mehedinti, (începutul sec. XVII¹¹³, Sf. Nicolae; altă bis. de la sfîrșitul sec. XVII¹¹⁴ și bis. Sf. Nicolae — Vladimirești, c. 1806, reparată 1894).

Sacerdoțeanu A., *Unde a fost m-rea Rudina?* (M.O., 1961, nr. 1—4, p. 185—187) [r. Baia de Aramă]; Bauer, p. 222 [fără bis.]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 417—418 [descriere casa pr. Gh. Rudinaru]; Anuar 1909, p. 202; AMO, 1941, p. 540—541 [bis. nouă, 1915]; Crețeanu Radu, *Noi completări la inscripțiile din bisericile de lemn din Baia de Aramă* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 71 și 75).

RUGI, com. Turcineni, jud. Gorj (la 1840 două bis. de lemn; M Sf. Gheorghe, 1691, modificată 1800 sau 1833, renovată 1939 și Înălțarea — mah. Orbeți, 1825, construită de fam. Hortopan).

„Renasterea”, 1945, p. 252; Anuar 1909, p. 178 [bis. Înălțarea — O., 1825 și Sf. Gheorghe — R., 1838]; AMO, 1941, p. 367 [bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1833, restaurată 1939]; A.O., 1942, p. 189—191 [doc. 1743, R. — Mehedinti]; *Documente*, XVII, vol. IV, p. 322 [satul R. amintit la 1623]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

RUGINOASA, com. Brăești, jud. Buzău (M bis. de lemn Sf. Vasile, 1858?). Anuar 1909, p. 243.

RUJANI, vezi Greci.

RUMÂNEȘTI, vezi Românești.

RUNCENI — Buzău (bis. începutul sec. XVIII) ¹¹⁵.

R.I., 1927, p. 399 [doc. 1808, bis. Runceasca; aceiași?].

RUNCȘORU, com. Rudina, jud. Mehedinți (bis. Sf. Gheorghe, 1834, refăcută 1895).

Anuar 1909, p. 193; Crețeanu R., *Biserici de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 305) [inscripții] și 1964, nr. 1—2, p. 75.

M-REA RUNCÚ (Năsterea Sf. Ioan, a doua jumătate a sec. XVI, dispărută). *Documente*, XVI, vol. V, p. 238—239 [doc. 1586] ¹¹⁶.

RUNCU — Argeș (bis. Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, refăcută? 1855).

B.O.R., 1921, p. 685 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 19; Anuar 1909, p. 288; Ionescu D., *Un mester crucer: Mușat diaconul* (A. Bis., VI, 1923, nr. 1, p. 16) [1805?]; AEA, 1929, p. 109; *Toponimie și viață socială („Argeș”)*, ian. 1967, p. 8) [despre numele satului]; vezi și C.L., 1891, p. 705—716 și Drăganu N., *Toponimie și istorie*, Cluj, 1928, p. 120—121.

RUNCU, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Paraschiva, sfîrșitul sec. XVI, arsă 1680 și 1715, reparată de Costache Vlădăianu ^{116bis} 1834—1837, rezidită 1900 și M ruinele casei Buzeșanu) ¹¹⁷.

Bauer, p. 215 [bis. sec. XVIII]; A. Pop., 1901, nr. 7, p. 235—236 [despre bis. din timpul lui Mihai Viteazul]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 166—173 [și despre bis. dărîmată]; Idem, *Documente slavo-române* (indice); „Renașterea”, 1945, p. 329—330 [catagr. 1840]; Anuar 1909, p. 183 [bis. nouă]; AMO, 1941, p. 402; Cărăbiș V., *Biserici de pe valea Jaleșului* (M.O., 1958, nr. 5—6, p. 351—355) [istoric, descriere, însemnări de pe cărți]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 292 [catagr. 1845]; Barnea I., *Monumente de artă creștină descoperite pe teritoriul RPR* (S.T., 1960, nr. 3—4, p. 226—227) [despre săpăturile arheologice făcute];

Cărăbiș V., *Sate de pe Valea Jaleșului (r. Gorj). Runcul* (M.O., 1965, nr. 11—12, p. 978—988) [evoluția proprietății, și doc. 1655—1784]; Idem, *Unele date cu privire la problema transmisiunii stăpînirii funciare în cîteva sate de pe Valea Jaleșului în veacurile XV—XIX* („Studii”, XI, 1958, nr. 5, p. 159—167); A. Rom., 23 sept. 1857 [arenda moșiei]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 59, 73, 91, 301 [doc. despre satul R. de la Jaleș]; *Documente agrare*, p. 322 [doc. 1729, satul R. „tot una” cu moșia Dobrița]; *Documente*, indice sec. XVI (r. Baia de Aramă) și XVII (r. Tg. Jiu).

RUNCU, jud. Dîmbovița (bis. Intrarea în biserică, Sf. Nicolae și Duminica Tomii, construită de Oprea diaconul și fiul său, Toma logofătul, 1844—1846) ¹¹⁸. Vezi și Piatra Epui — Runcu.

Popescu — Runcu, *Catagrafia*, p. 16 [la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae]; Anuar 1909, p. 53; *Documente*, indice sec. XIII — XVI și XVII [satul amintit de la 1492]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 658) [pisania].

RUNCU — Vilcea (M bis. Sf. Gheorghe, construită de banul Dobromir, 1577, „preînoită” de setrarul Teodor și alții din îndemnul lui Dorotei egumenul m-rii Horezi 1830, cind se reface partea de sus; și case boierești) ¹¹⁹. Vezi și Strejești și precedentul.

Bauer, p. 203 [bis. sec. XVIII]; Bulat T. G., *Știri noi cu privire la fundațiile Brîncovenesti olene* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 754) [doc. 1711, încchinare case și bis. Sf. Gheorghe la m-reia Horezi]; Bolliac, *Monastirile Brîncovenesti*, p. 175; Drăghiceanu V., *Bis. lui Dobromir banul. Runcu — Vilcea* (BCMI, V, 1912, p. 184) [inscripții]; Odobescu, *Antichitățile*, p. 128; Bălașel T., *Inscripții, însemnări* (M.C., 1913, p. 62, 64); Anuar 1909, p. 216; M.O., VII, 1955, nr. 3—4, p. 154 [însemnare, 1697]; Popescu, *Învelișurile*, p. 62; Bălașa D., *Dobromir marele ban al Craiovei* (M.O., 1960, nr. 1—2, p. 24—40)

[inscripție, 1830, istoric biserică] ; Constantinescu N., *Sondajele de la Runcu — Grădinari, r. Drăgășani, reg. Pitești* (M.C.A., VI, 1959, p. 719—725) [descriere, pisaniai, 1830 și 1577; relevu, planuri]; A.O., 1935, p. 115 [doc. 1635]; *Doc. agrare*, p. 680—681; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1532]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 27, 86, passim [1/2 din sat al m-rii Horezil];

SCHITUL RUPTURA PRAHOVEI, vezi Gherghița.

RUPTURA — Olt (bis. de lemn sec. XVIII)¹²⁰.

RUPTURILE — Prahova. Vezi și Gherghița.

A. Rom., 25 ian. 1861 [arendarea moșiei].

RUPTURI — Mehedinti (bis. Sf. Dumitru, sec. XVIII; 1790, 1812 sau 1816, construită de Tudor căpitan, Matei mare căpitan, Dumitru căpitan, reparată radical 1932). Vezi și Velești.

Anuar 1909, p. 169; AMO, 1941, p. 314; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă].

RUSĂNEȘTI, jud. Olt (fost Romanți) (M bis. Sf. Dumitru sau Sf. Treime și Sf. Nicolae, construită de familia Rusănescu la 1837—1838, în ruină la 1909, reparată 1939 și 1957; cruce existentă la 1871¹²¹; bis. Adormirea — R. de Jos, 1827—1830 sau 1832, reparată 1928—1933). Vezi și Jieni.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1537]; Plopșor N., *Rusănești și Vilsăneștii — Romanăți* (A.O., 1923, p. 463—465); [doc. 1766—1779, moșia vîndută lui Ștefan Pîrșcoveanu paharnicul]; B.C.I., XI, 1932, p. 18 [doc.]; Hagi — Moscu Emanoil; *Documente oltenesci. Moșia Rusănești — Romanăți* (A.O., 1930, p. 179—186) [doc. 1537—1658]; Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai Vodă Viteazul pentru satele sale din jud. Romanăți* (A.O., 1923, p. 126—131); Vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIN, IV, p. 484); Bauer, p. 197 [bis. sec. XVIII]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 290 [la 1845 bis. de zid Sf. Dumitru]; și p. 293 [bis. de zid Adormirea]; Anuar 1909, p. 216; AER, 1921—1925, p. 557—558; *Monografia jud. Romanăți*, p. 420; AMO, 1941, p. 649—650; Popescu, *Învelișurile*, p. 63; A. Rom., 7 sept. și supl. 18 sept. 1857 [moșia R. de Jos, cu han, de arendat].

RUSĂNEȘTI — Vilcea (la 1840 trei bis. de lemn: Sf. Nicolae, 1746, ruinată la 1909, construită de zid 1912; M Sf. Nicolae — mah. Afinata, 1828 și Sf. Voievozi — mah. Omoricea, 1792, reconstruită 1896).

A.O., 1942, p. 171 [la 1834 trei bis. de lemn]; Popescu, *Biserici*, p. 104—105; Anuar 1909, p. 229—230; AMO, 1941, p. 765.

RUȘANI, vezi Parepa — Rușani.

RUȘAVĂT — Buzău (bis. Adormirea, construită de Grigore Rușavăeanu, 1847—1849, zugrăvită de fiii săi, 1865).

Ionescu Gh., *Viața lui Filotei episcopul Buzăului*, ed. II-a, Buc., 1941, p. 64 [pisania].

SCHITUL RUȘCIORI — Arges (Valea Teiș, în hotarul Rusciori, Adormirea, a doua jumătate a sec. XVII, fost metoh al schitului Trivalea din Pitești)¹²² Vezi și Teiușul.

Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 161 [mențiune]; AEA, 1929, p. 152 [bis. din 1664]; B.O.R., 1958, nr. 12, p. 1153; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 210—211.

RUȘETU — Brăila¹²³, jud. Buzău?

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 57, 92, 164 [doc. R. de la Călmățui]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 510, cînd era al lui jupan Neagoe al lui Drăghici]; *Indice cronologic* nr. 15 [R. — Buzău].

RUŞI — HORTOPANI, com. Turcineşti, jud. Gorj (bis. de lemn pe temelie de piatră Sf. Gheorghe, 1691, reînăltă 1800 de N. și I. Romanescu și V. Hortopan).

Bauer, p. 209 [sat părăsit]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 642—643.
RUŞII DE VEDE, vezi Roşiorii de Vede.

NOTE

¹ Bis. e amintită la 1832 iulie 3 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/184).

² Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 242, p. 156.

³ Despre ruinele unei bis. la 1873 vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 181.

³ bis. Vezi și planul moșiei Racovița = Hăbreni din 1876 (Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri, jud. Dâmbovița).

⁴ Vezi și planul moșiei din 1916 la Acad. R. S. România, Hărți.

⁵ Amintită la 1669 dec. 6 (Arh. St. Buc., ms. 712, f. 512 v.).

⁶ Despre ruinele unei bis. la 1871 vezi Acad. R. S. România, ms. 223, p. 303.

⁷ Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 105 v. — 106.

⁸ Ruinele unei bis. și o cruce veche sunt amintite la 1873 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 113). Vezi și devizul de repararea bisericii din <1852> (Arh. St. Buc., m-rea Stavropoleos, XXVIII/14 bis. și ter.).

⁹ Vezi și hotărnicile din 1829 și 1833 (Acad. R. S. România, DVIII/84, CDLXIII/36—37 și 45).

¹⁰ Despre sat vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCXXX, în care se afă și o hotărnică din 1803 și a moșiei lui M. Butulescu (doc. 111).

¹¹ Acad. R. S. România, ms. rom. 227, f. 35.

¹² Despre reclădirea bisericii vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos 1367/1864, p. 349—350. Vezi și planul masiei Radovanu = Vianu din 1847 și 1848 la Arh. St. Buc., Min. Agric., Hotărnicii).

¹³ Vezi și hotărnicia din 1806 (Acad. R. S. România, DIII/31).

¹⁴ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCCXI.

¹⁵ Amintit la 1634 mai și 1680 sept. 3 (Arh. St. Buc., sch. Rătești, II/4 și ep. Buzău VIII/13). Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 63 v. — 64)

¹⁶ Despre diverse „prefaceri”, clădiri noi și reparări, vezi Arh. St. Buc., Log. pricinailor bisericești, dos 829/1842, 1159/1842, Min. Instr., dos. 1944/1851, 1450/1864, 3321/1876, Min. Lucr. publice, dos 151/1852 (clădire arest femei); vezi și catagrafile din 1854 și 1863 (Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4052/1854 și m-rea Ciolanu, IV/1). Despre vopsirea clopotniței vezi învoiala din 1866 iulie 30 (Acad. R. S. România, MCXXII/125).

¹⁷ În pisanie se spune că a fost construită de Vilcu (sau Vlaicu) mare logofăt, la 1515—1516, dar un asemenea mare logofăt nu apare în documente în această vreme, cind mare logofăt este Harvat din Grozești (1514—1522). În schimb, Vlaicul din Piscani — localitate apropiată — e mare logofăt în 1534—1540. Bis. este amintită la 1610 aug 19 (Muzeul reg. Craiova nr. 1465).

¹⁸ Ruinele unei biserici și hanul sunt amintite la 1873 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 130 și 256).

¹⁹ Despre satul R. = Ludăneasa vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDLVI/217 și urm. Vezi și hotărnicia din 1750 (ibidem, CCCLXXIV/39).

²⁰ Bis. de piatră a lui Socol Cornățeanu clucerul și casele sale din Răzvad sunt amintite la 1645 și 1649 mart. 31 (Acad. R. S. România, CI/17). La 1871 sunt menționate ruinele unei biserici la Răzvad (Acad. R. S. România, ms. 225, f. 202).

²¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 378.

²² La 1685 oct. 16 apare ca martor Leontie ieromonahul de la schitul Recea (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XV/12) iar schitul este amintit la 1700 mai 23 (Arh. Buc., ep. Buzău, LXVI/5). Vezi și doc. din 1753 aug. — numire de egumen — și testamentul lui Alecu Bagdat (Acad. R. S. România, CDIX/144 și 146 și Arh. St. Buc., sch. Recea, III/1). Despre diverse reparări vezi Arh. St. Buc., Min. Instr. Publice, dos. 1422/1864). Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 46 v. — 47 v.).

²³ Bis. din Recea-Teleorman e amintită la 1834 april. 4 (Acad. R. S. România, DCCCVI/29).

²⁴ Amintită în doc. la 1580 sept. R și ian. 17 (Acad. R. S. România, MCXCV/11 și Arh. St. Buc., m-rea D. Lemn, V/57).

²⁵ Vezi și doc. din 1781 iunie (Arh. St. Buc., m-reă Bistrița, LVIII/1).

²⁶ Vezi doc. din 1784 nov. 10 (Acad. R. S. România XCIV/38 și Arh. St. Buc., m-reă Bistrița, LXV/492). Despre zidirea bisericii vezi societatele din 1785 sept. 25 și nov. 6 (*ibidem*, XCI/267 și 301). Vezi și lista de lucruri din biserică, din <c. 1784> (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XII/67, nr. 13) și inventarul de la Acad. R. S. România, CMLXXVI/541. Vezi și planul moșiei Rîșca — Hotărani din 1841 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

²⁷ Într-un doc. din 1683 april. 12, se spune că fusese făcut de un călugăr Macarie și inițiat m-rii Aninoasa (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CXV/29). La 1685 aug. 10, popa din sat e avertizat de mitropolit să lase în pace biserică, pe care voia să o spargă (*ibidem*, CXLV/30).

²⁸ Vezi doc. din 1792 oct. 20, prin care se dă voie protopopului de Slatina să mute biserică mai sus, pentru a o feri de înec (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 22).

²⁹ Vezi Acad. R. S. România, ms. 221, f. 116—117.

³⁰ Vezi doc. din 1701 dec. 21 (Arh. St. Buc., m-reă Hurezi, I/15). Vezi și planul moșiei R. = Florești din 1857, la Arh. St. Buc., Min. Agric.

³¹ Despre reclădirea temniței vezi „Bul. oficial”, 1856 mai 11, p. 145. Vezi și planul orașului din 1924 (Acad. R. S. România, Hărți) și hotărnicia orașului din 1844 (Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 1398/1844).

³² Din *Catagrafia preoților din eparchia Buzăului în anul 1835*, publicată de I. Ionașcu, Buzău, 1938, p. 29, rezultă că la această dată existau la Rîmnicul Sărat 8 biserici; Sf. Nicolae, Sf. Paraschiva, Adormirea, Intrarea în biserică, Sf. Voievozi, Nașterea Maicii Domnului, Sf. Dimitrie și Adormirea.

³³ Despre hanurile din Rîmnicul Sărat vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 193/1831 și doc. din <1826> în care se spune că paharnicul C. Dăscălescu vînduse un han în Rm. Sărat (Acad. R. S. România, CDLXXXIII/137).

³⁴ Vezi doc. din <1689—1714>, prin care C. Brîncoveanu dă voie m-rii sale să facă un han pe locul domnesc, ca să fie de adăpost neguțătorilor ce vor veni la tîrg (Arh. St. Buc., ms. 721, f. 581—581 v.).

³⁵ Vezi doc. din 1844 mart. 30 (Acad. R. S. România, CDIV/146). Vezi și bis. Sf. Dumitru-Bagdad.

³⁶ Vezi doc. din 1831 (Arh. St. Buc., A. N., MMDCCLVI/55).

³⁷ Vezi testamentul lui Alecu Bagdat, din 1833 și 1842, pentru cele lăsate spitalului (Acad. R. S. România, CDIX/144 și 146).

³⁸ Vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 253/1839 și 1018/1843 (arderea școlii) și Min. Instr., dos. 6703/1837 și 324/1860.

³⁹ Vezi Arh. St. Buc., Min. Lucr. publ., dos. 58/1847, 116/1862, Vornicia din lăuntru, dos. 6251/1833.

⁴⁰ M-reă este amintită de numeroase ori în documente la: 1692 mart. 23, 1693 nov. 26, 1698 nov. 23 etc. (Arh. St. Buc., m-reă Rm. Sărat, IX/23, I/13, ms. 724, f. 543). Pentru datarea zidirii m-rii vezi îndeosebi doc. din 1700 iunie 30 și iulie 4, în care Constantin Brîncoveanu arată că zidit-o împreună cu unchiul său Mihai Cantacuzino, începînd -o în al doilea an al domniei și terminînd -o în al optulea (*ibidem*, I/18 și ms. 724, f. 547—553); datele din doc. nu se potrivesc însă cu spusa pisaniei, că m-reă a început „a se lucra la 1691 și s-au isprăvit la leat 1697”.

La 1688 febr. 12 este amintită „m-reă din tîrgu din Rîmnic a dumisale Mihai (Cantacuzino) spătar” (Arh. St. Buc., m-reă Rîmnic, IX/22). Este greu de precizat dacă este vorba de biserică Grecilor — unde făcuse danii spătarul Mihai Cantacuzino — sau de m-reă Adormirea, ridicată pe locul acestei biserici. M-reă din Rîmnicul Sărat mai este menită și la 1690 iunie 13 și 20, cînd i se închină ca metoh schitul din Fundul Cocorăștilor (*ibidem*, XIII/8 și 48).

⁴¹ Vezi doc. din 1700 iunie 30 (Arh. St. Buc., m-reă Rm. Sărat, I/18).

Vezi și catagrafile din: 1793, 1823, 1833, 1836, 1845, 1846, 1851 și 1852 (Arh. St. Buc., m-reă Rm. Sărat, IV/49, Catastige m-rești, dos. 75, 77—79 și Min. Instr., dos. 7795 a/1836, 1753/1845, 2051/1851 și Acad. R. S. România, ms. rom. 725, f. 223—336. Despre diverse reparații și reclădiri, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1853/1852, 964/1862, 3306/1876 și m-reă Rm. Sărat, XII/15 (doc. din 1822). Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 40 v.—41 v. (istoric, despre ctitori și inscripții).

⁴² Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, CDXLVI/105 și urm. (începînd din 1798).

⁴³ Amintită de numeroase ori în documente cu acest nume, la: 1642 mart. 8, 1657 aug. 12, 1666 ian. 2, 1695 iunie 1 (Arh. St. Buc., m-reă Rm. Sărat, IX/3 și ep. Buzău, XXX/40, Acad. R. S. România, ms. 2593, f. 105, Biblioteca Centr. de Stat, CIV/10).

⁴⁴ Vezi doc. din 1775 april. 28, în care se spune că a fost reparată de Const. Racoviță; acum i se lasă niște meșteri pentru a o repară în continuare (Acad. R. S. România, CXXVI/52).

⁴⁵ Amintită în doc. la 1682 mai 10, cînd primește danii de la Constantin Brîncoveanu mare spătar (Arh. St. Buc., m-reă Rm. Sărat, II/38). La 1682 oct. 24 și 1684 ian. 8 — cîn primește danii de la Mihai Cantacuzino fost mare spătar — se spune că avea și egumen (*ibidem*, II/41

și XIX/15). Din doc, referitoare la m-reia Adormirea rezultă că a fost o bisericuță de lemn pe locul căreia s-a ridicat apoi m-reia lui Brincoveanu.

^{46 bis} Biserică sau schitul este menționat cu numele de Asănicioia (de la numele ctitorului său) la 1852 mai 22 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, LXII/60).

⁴⁷ Vezi doc. din 1781 sept. 24 al lui Asanache Neculescu fost mare pitar pentru zidirea bisericii închinată la Sf. Mornint (Arh. St. Buc., A. N., MMDC/2) și doc. ctitorului de înzestrare și închinare a bisericii, din 1784 mart. 7 (Arh. St. Buc., m-reia Văcărești, XXXVIII/2). Despre starea proastă a bisericii la 1856 vezi idem, Min. Instr., dos. 4459/1856. Despre diverse reparații, ibidem, dos. 708/1869. Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, 73–73 v.), precum și istoricul bisericii de la Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1354/1864, f. 43.

⁴⁸ Vezi testamentul din 1833 și 1842 al lui Alecu Bagdat pentru biserică Sf. Dumitru refăcută de el (Acad. R. S. România, CDIX/144 și 146).

⁴⁹ Vezi și doc. din 1693 mai 10, în care sunt amintite: bis. din deal, bis. cea din sus și bis. bătrînă de piatră (Arh. St. Buc., m-reia Zlătari, XII/13).

⁵⁰ Despre focul din 1847 vezi Arh. St. Buc., Obșteasca Aunare, dos. 539/1855 și Acad. R. S. România, DCXCIX/139 (listă de sinistrații). Vezi și un plan vechi al orașului de la Acad. R. S. România, Hărți. Despre „înfrumusețarea” orașului vezi Arh. St. Buc., Min. Lucr. publice, dos. 62/1852.

⁵¹ Despre școala din Rm. Vilcea vezi și Arh. St. Buc., Eforia scoalelor, pach. VIII, Vornicia din lăuntru, dos. 5658/1838 și Min. Instr., dos. 4140/1831, 6715, 6718 și 6728/1837, 6062/1838, 3396/1840; despre „prefacerea” școlii vezi idem, Așez. Brincovenesci, dos. 125/1847.

⁵² Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCCIX. Despre reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4701/1855, Min. Lucr. publice, dos. 80/1861.

⁵³ Despre cișmelele vechi vezi și: Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 2032/1833, 3336/1835, 251/1837 și Min. Lucr. Publice, dos. 46/1858.

⁵⁴ 1522 este data indicată de pisania nouă. Amintit prima oară în documente la 1535 dec. 11 (*Documente*, XVI, vol. II, p. 196–197). Din doc. din 1667, publicat de T. G. Bulat, rezultă că ar fi o ctitorie a strămoșilor boierilor Pîrieni. Despre starea bis., la 1839 vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 719, f. 574 v. Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 78–78 v.). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 706/1869.

⁵⁵ Vezi doc. din 1717 sept. 28 (Arh. St. Buc., ms. 275, f. 280 v. — 281).

În catagrafia din 1840 se susține că a fost clădită la 1721 de Stoica paharnicul și preînoită de Natrie arhimandridul.

⁵⁶ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 316 și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 316. 7zezi și doc. din 1811 (Arh. St. Buc., m-reia Zlătari, XXVIII/45).

⁵⁷ Această bis., zidită de Mircea (Ciobanul), sau Sf. Paraschiva, zidită de Pătrașcu cel Bun, este amintită cu numele de bis. domnească la 1671 sept. 1 (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XXXIX/20).

⁵⁸ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 8 și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 317, 320 — 322 și doc. din 1751 și 1754 (Arh. St. Buc., m-reia Cozia, X/1 și 2.)

⁵⁹ Despre biserică franciscanilor din Rm. Vilcea vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 700/1833.

⁶⁰ Data pisaniei e 1680; schitul este amintit la 1677 mai 2, cînd se spune că a fost zidit de Teodosie fost mitropolit și de numeroase ori după aceea (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CXVI/7, 10, 11, 12, 14, 16 etc.). Vezi și așezămîntul ctitorului din 1700 mai 2 (*ibidem*, CLXVI/53).

Vezi și catagrafile din: 1764, 1810, 1842, 1849, 1858, 1862 și 1863 (Acad. R. S. România, ms. 657, f. 14 v. — 15, 98, 197 v., 220 v. — 221, ms. 626, f. 67 v. — 69 v., ms. 660, f. 259 v. și ms. 720, f. 386—404 și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1061/1863. În catagrafia din 1840 se spune că a fost clădită de Matei Basarab și preînoită de Teodosie.

⁶¹ Despre „săvîrșirea” bisericii vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4350/1856; pentru averea schitului la 1814 și 1815 vezi Mitr. Tării Rom., CLXVI/73 și CCC/46. Vezi și catagrafia de odoare din 1849 (Acad. R. S. România, ms. rom. 919, f. 60 v.) și pictura lui Trenk înfățișind biserică în secolul trecut (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, DR III 4327). Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 78 și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 313.

⁶² Locul de „la Cetate” de „sub Cetate” sau de la „Gura Văii Cetății” este amintit de numeroase ori în documente, înainte de construirea schitului (doc. din 1658 iunie 20, 1664 febr. 5, 1665 iunie 6, 1667 nov. 26 etc. (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CLXVI/4 și 5, ep. Rîmnic, XXXIX/10 și 11).

⁶³ Amintită în doc. la 1602 iunie 2 (*Documente*, XVII, vol. I, p. 47).

⁶⁴ Vezi doc. din <1632–1654> (Acad. R. S. România, XCIV)/88).

⁶⁵ Despre lucrările din 1828, cînd s-au pregătit 300.000 de căramizi și 100.000 șindrile, vezi doc. de la Acad. R. S. România, DCCCIV/73, 75, 76. Despre repararea clopotniței vezi Arh. St. Buc., Min. Instr. dos. 687/1870.

⁶⁵ Despre repararea bolniței episcopiei vezi doc. din 1805 nov. 28 (Acad. R. S. România, XCIII/28).

⁶⁶ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 325—326; Arh. St. Buc., ms. 729, f. 23—24 și 394, f. 11. Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 1143, f. 218—221 v. (listă de episcopii care au înzestrat episcopia) și Arh. St. Buc., ms. 545, f. 12—40 (pomelnicul) și doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCCLXXXVII.

Despre restaurarea episcopiei vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 5201/1889, f. 44. Despre diverse reparări vezi Arh. St. Buc., Min. Instr. dos. 2268/1850; reparări metoașe ruinate, *ibidem*, dos. 554/1861. Vezi și catastiful de averea metoașelor episcopiei, din 1793 aug. 3 (Arh. St. Buc., A.N., CLXI/32).

Vezi și pictura lui Trenk înfățișând episcopia acum un veac (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe DR III, 4226) și catagrafile din 1824 și 1850 (Acad. R. S. România, ms. rom. 725, f. 169—222). Vezi, de asemenea, planul vărei episcopiei la 1857 (Arh. St. Buc., Min. Agric., planuri și hotărnicii).

⁶⁷ La 1859 biserică era amenințată să fie surpată de apa Rîmnicului (Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2599/1859); vezi și catagrafia din 1863 (*ibidem*, dos. 1437/1863) și doc. din, 1765 aug. 8 (idem, m-rea Cozia, VII/4).

⁶⁸ Vezi Arh. St. Buc., ms. 394, f. 7 v. și ms. 729, f. 57 și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 358. Vezi și pictura lui Trenk înfățișând schitul în sec. trecut (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, DR III 4220).

⁶⁹ La <1580> ian. 10 i se întărește episcopului Mihail o jumătate din satul Olteni iar la 1590 dec. 11 este amintită m-rea (*Documente*, XVI, vol. IV, p. 444—445 și V, p. 478). M-rea este pomenită apoi de numeroase ori în doc. în ultimul deceniu al sec. XVI, cind este numită de Ștefan Surdu „m-rea domniei mele”, deși nu era ctitorie domnească (*Documente*, XVI, vol. VI, p. 36, 42—43, 205, 478 etc.); la 1644 era biserică (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XXXIV/43). Pisania tîrzie indică drept an al construirii 1562.

⁷⁰ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394 f. 4.

⁷¹ Într-un doc. din 1676 nov. 23 — prin care este închinată m-rii Fedeleseciori — se spune că bis. „au fost spartă și stricată” (Arh. St. Buc., ms. 721, f. 818—820). La 1693 mart. 4 este amintit un loc la bis. „Rudenească din deal” (Acad. R. S. România, CCLXV/73).

⁷² Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 8 v. și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 318—319 (inscripții, pomelnice). —

⁷³ Bis. este amintită la 1636 febr. 18, 1682 mart. 20, 1693 mai 10 etc. (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XLVI/3, XXX/4, și m-rea Zlătari, XII/13).

⁷⁴ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 8.

⁷⁵ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 8.

⁷⁶ Bis. Sf. Paraschiva este pomenită la 1616 oct. 30 (*Documente*, XVII, vol. III, p. 46). Aceasta sau bis. Sf. Gheorghe este probabil bis. „bătrînă de piatră”, amintită la 1693 mai 10 (Arh. St. Buc., m-rea Zlătari, XII/13).

⁷⁷ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 8 și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 323 (descriere, inscripții).

⁷⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 324 (inscripție) și Arh. St. Buc., ms. 394 f. 8 v.

⁷⁹ Despre înființarea metohului Troianu vezi și Arh. St. Buc., Așez. Brîncovenesci, dos 99/1843. Vezi și doc. din 1654 aug. 18, prin care se întăreste episcopiei Rîmnic ulița cea mare de acolo „ce să numește Troianul” (Arh. St. Buc., ms. 209, p. 323 v.).

⁸⁰ Vezi doc. din 1751 și 1754 (Arh. St. Buc., m-rea Cozia, X/1 și 2). La 1754 se spune că schitul Romanii-Vilcea (care pare altul), metoh al m-rii Cozia, avea vie la Troian (idem Mitr. Tării Rom., CDVII/77, nr. 65). Despre diverse reparări vezi Arh. St. Buc., Min. Instr. dos. 943/1867. Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 35 v)

⁸¹ În afară de crucile menționate aci, mai sunt amintite în documente:

— crucea cea nouă de piatră de lîngă Rm. Vilcea, la 1681 sept. 17, o cruce de piatră și de lemn la 1680 nov. 8, crucea dicheiului la 1684 aug 1 și crucea de piatră din capul orașului Rm. Vilcea, la 1694—1695, care sunt greu de identificat (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XXXIX/39, 44, 71 și 51). Ele pot fi însă unele din crucile cunoscute astăzi sub alte nume.

⁸² Vezi doc. din 1580 iulie 25 (*Documente*, XVI, vol. IV, p. 474—480). Crucea este amintită și la 1680 iulie 10 (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XXXIX/73).

⁸³ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 8 v.

⁸⁴ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 9.

⁸⁵ Amintită prima oară în documente, fiind mai veche, la 1498 iulie 19, cind primește danii de la Radu cel Mare (*Documente*, XIII—XV, p. 254—255). La 1539 ian. 20, cind o înnoiește, întărește și milujește, Radu Paisie spune că lăcașul a rămas de la bunicii și străbunicii săi (*ibidem*, XVI, vol. II, p. 257).

⁸⁶ Data pisaniei. Din diata ctitorului, căpitanul de păhărnicei Arsenie Soimul, din 1652 oct. 10, rezultă că acesta nu apucase să termine m-rea, în care scop lasă 200 de galbeni să se facă „zidul împrejur și clopotnița” (Arh. St. Buc., m-rea Rincăciuov, I/1) La 1635 iulie 20,

fiind „ajunsă la lipsă și la sărăcie, pentru multe nevoi și dări ale țării” și ca să nu rămînă „dizvălită și să să strice și să pice” egumenul ia măsuri „dă am învălit sf. m-re” (*ibidem*, XIII/20).

⁸⁷ Despre diverse alte reparații vezi și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos 551/1861 și 707/1869. Vezi și catastiful de avere din 1817 oct. 13 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CCCXXVI/5) și catagrafile din: 1823, 1824, iș 6 și 11862 (Acad. R. S. România, ms. rom. 725, f. 111—168). Vezi și Arh. St. Buc., ms. 72 ‘9.f 28 v., 730, f. 52 v. și 739, f. 32—3v.2 și doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMLXIX.

⁸⁸ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 371—371 v. Bis. din Rîncăciu e amintită la 1834 febr. 5 (Acad. R. S. România, DCCCXV/4). Vezi și planul moșiei Negoești = Rîncăciu din 1851 (Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri).

⁸⁹ Data pisaniei; la 1672 aprilie 14, cînd este amintită în documente, se spune că a fost făcută de Serafim călugărul și zugrăvită cu ajutorul lui Iani Pop cupeț și că avea scutiri de la Radu Leon (1664—1669) (Arh. St. Buc., m-rea Stavropoleos, X/18). M-rea mai este menită de numeroase ori, la 1677 mai 15, 1685 april. 1, april. 27 și nov. 21 etc. (*ibidem*, XXIV/1, X/24—27). Vezi și catastiful de avere din 1689 april. 26, doc. de închinare din 1729 mart. 5 și doc. din 1807 nov. 5, despre starea rea a schitului (Arh. St. Buc., m-rea Stavropoleos, V/26, X/41 și 87). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos 3757/1857,

Despre satul Roata-Vlașca vezi doc. și de la Acad. R. S. România, CDLXIV/135—154, unde se afă și o hotărnicie.

⁹⁰ Amintită în doc. la 1608 aug. 14, cînd era metoh al m-rii Bucovăț (*Documente*, XVII, vol. I, p. 403). Este însă posibil ca această m-re să fie alta decît Robaia din Argeș, care era însă și ea veche (vezi nota următoare).

⁹¹ Vezi așezămîntul ctitorului, Sava șifarul, din 1644 april. 23, în care acesta declară că a făcut o m-re de piatră pe apa Robăei, a săvîrșit-o, împodobit-o și înzestrat-o (Acad. R. S. România, CXCVIII/88 și Arh. St. Buc., ep. Argeș, III/25). Vezi și doc. din 1648 aug. 10, în care domnul arată că m-rea a fost înainte de lemn, ridicată de moșii lui Sava șifarul, care a făcut-o „de piatră, din temelia ei” (Arh. St. Buc., ep. Argeș, III/28).

⁹² Vezi doc. din 1671 mai 1 și mai 4, în care se spune că Livera, sotia ctitorului, a închinat-o episcopiei, ca să nu se pustiască (*ibidem*, III/35—37.). Vezi și doc. din 1673 mai 28 și sept. 6 (*ibidem*, III/39—41).

Vezi și doc. din 1672 april. 24, în care se susține că m-rea fusese „de bastină” a lui Preda Balomirescu vornicul și că fiica acestuia, Voica, o închină m-rii Argeș „ca să cate de dinsa și să <o> dreagă să nu se spargă pomana părinților miei și moșilor și a strămoșilor” (Arh. St. Buc., ep. Argeș, III/38).

Vezi și pomelnicul de la Acad. R. S. România, Arhiva 1649—1; catagrafile din 1834 și 1862, de la Arh. St. Buc., Min. Instr., dos 2136/1843 și 907/1862. Despre diverse reparații, *ibidem*, dos. 546/1861. Vezi și pictura lui Trenk înfățișînd schitul în veacul trecut (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe DR III, 4202).

⁹³ La 1635 mai 23, Rafail călugărul închină schitisorul m-rii Brîncoveni; la 1652 aug. 6 e numit metohul Robănesti de pe Tezelui iar la 1654 sept. 30 este amintit locul „unde a fost schitul lui Rafail călugărul” (Arh. St. Buc., m-rea Brîncoveni, XL/4, 8 și 12). Schitul e amintit și la 1702 (*Documente agrare*, p. 177). Vezi și planul moșiei Robănesti = Pirșani din 1852 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

⁹⁴ Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1419/1865. Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 31—31 v.).

⁹⁵ Bis. e amintită la 1833 iunie 28 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/241).

⁹⁶ Vezi și pictura lui Kaindl, înfățișînd biserică Romani-Horezu (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, CR I 13141).

⁹⁷ La 1577 mai 8 se spune că Stan logofătul făcuse aci o biserică (*Documente*, XVI, vol. IV, p. 270).

⁹⁸ Despre sfintirea bis. din dealul Călineștilor vezi doc. din 1820 iunie 23 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CLXXXII/4). Toponimul Roșioara de lîngă Călinești este amintit încă din sec. XVI (*Documente*, XVI, vol. III, p. 470 și 473). Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 23—23 v. (ms. Pappazoglu). Vezi și catagrafia de la Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1628/1864).

^{98 bis.} Vezi și *Călători străini*, I, p. 19, unde este amintit la 1385 Russenart, identificat de autori cu Roșiorii de Vede. Vezi și Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1272).

⁹⁹ Vezi și memoriu din 1834 despre situația moșiei (Acad. R. S. România, MCCXCIII/131).

^{99 bis.} Vezi doc. din 1766 mart. 27 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CCLXXXIX/25).

¹⁰⁰ Vezi doc. din 1793 mart. 21, prin care Nedelcu dascălul se obligă să învețe pe copii carte românească (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 127). Vezi, de asemenea, Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 6707/1837 și 3386/1840.

¹⁰¹ Data pisaniei este 1647 aug. 1. Bis. este însă mai veche; fiind stricată, Matei Basarab o reface, sau mai sigur o repară, începînd lucrările la 30 iunie și terminîndu-le peste o lună, timp în care nu s-ar fi putut construi o biserică. Ca și la alte ctitorii ale domnului, există

o nepotrivire între documente și inscripție: la 1640 nov. 27, Matei Basarab spune că a făcut „de iznoavă, de în temei m-rea Drăgănești de la Ruși” (Arh. St. Buc., Peceți nr. 541). M-rea Drăgănești este amintită și la 1700 mai 18 (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 250—251).

¹⁰² Vezi doc. din 1711 mai 11 (Arh. St. Buc., m-rea Arnotta, XVIII/78).

¹⁰³ Despre diverse alte reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2428/1873. Vezi și doc. din 1862 dec. 28 și 1865 febr. 2 (Acad. R. S. România, CDXXIX/52 și 55). Vezi și doc. ibidem, pach. CDXXIX.

¹⁰⁴ Vezi doc. din 1820 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CDXXX/3).

¹⁰⁵ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 80—80 v. și Acad. R. S. România, ms. rom. 229, f. 652.

¹⁰⁶ Amintită la 1702 dec. 21, fiind foarte probabil una din bisericile vechi ale orașului, cunoscută azi sub alt nume (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., LXXIII/38).

¹⁰⁷ Bis. e amintită la 1833 oct. 13 și nov. 16 (Acad. R. S. România, DDCCIV/134 și DCCCXIV/265).

¹⁰⁸ Acad. R. S. România, ms. 226, f. 86 v.—87.

¹⁰⁹ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DLVIII.

¹¹⁰ O cruce de hotar între Transilvania și Țara Românească, la o leghe distanță de Bran, este amintită la 1585 de Bongars („Archiv des Vereines für siebenbürgische Landeskunde”, XII, p. II-a, 1874, p. 357). Despre cele 10 cruci vechi din Rucăr, existente la 1873, vezi și Acad. R. S. România, ms. 228, f. 61—62.

¹¹¹ Bis. a fost făcută în vremea domniei lui Mihai Viteazul de boierii Rudeni; două pietre de mormânt din 1600—1601 dovedesc aceasta. Ctitorul nu este însă Chircă mare logofăt, care nu a trăit în această vreme.

¹¹² Amintită în doc. la 1807 nov. 3 (Arh. St. Buc., ms. 140, f. 160 v.) Vezi și doc. din 1837 april. 23 — danie pt. bis. din Ruda (Acad. R. S. România, CMXLIV/247).

¹¹³ La 1610 mai 20 se întâreste m-rii Rudina ocine la Rudina și Vladimirești (*Documente*, XVII, vol. I, p. 469—470).

¹¹⁴ La 1699 april. 2, Preda Duncea dă popii Gheorghe din Rudina ocină „să aibă a-și face biserică și casă” (Arh. St. Buc., ms. 1234, f. 465).

¹¹⁵ Vezi doc. din 1702 mart. 15 (Arh. St. Buc., ms. 173, f. 77 v.).

¹¹⁶ Vezi și *Indicele colecției de documente*, veac. XVII, p. 80, unde M-rea Călugărițelor, pomenită în *Documente*, veac. XVII, vol. II, p. 323, ca avind danii de la doamna Neaga, este identificată probabil cu Runcu.

^{116 bis.} În *Catagrafia* din 1840 „preînnoitori” sănt popa Enache Runceanu, Neagoe Starîsin și alții.

¹¹⁷ Despre bis. și urmele unor case vechi la 1874 vezi Acad. R. S. România, ms. 226, f. 125.

¹¹⁸ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 352.

¹¹⁹ După cum se spune într-un doc. din 1695 iunie 4, la Runcu-Vilcea a fost temeul caselor și biserică de piatră a lui Dragomir mare vornic (Arh. St. Buc., m-rea Hurezi, XIV/7).

¹²⁰ Vezi doc. din 1792 oct. 20, prin care se dă voie protopopului de Slatina să mute mai sus biserică, pentru a o feri de inec (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 22).

¹²¹ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 229, f. 186 v.

¹²² Amintit la 1689 aprilie 6 și aug. 5, cind a fost închinat ca metoh schitului Trivalea de Antonie călugărul (Arh. St. Buc., ms. 370, f. 19 și ms. 477, f. 149—150 v.).

¹²³ Vezi harta moșiei din 1915 la Acad. R. S. România, Hărți.

S

SĂBIEȘTI, com. Colacu, jud. Dîmbovița¹ (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX).

Bauer, p. 158 [bis. sec. XVIII, Sobjești]; Popescu — Runcu, *Catagrafia*, p. 58.

SĂCĂTURI, vezi Costesti.

SĂCEL, jud. Gorj (la 1840, trei bis. de lemn: Sf. Paraschiva, construită de Giurca Corcoveanu, 1728, Sf. Paraschiva — mah. Lolești, 1810 și Sf. Voievozi — mah. Bereasca, 1762). Vezi și Gurani.

„Renașterea”, 1944, p. 546—547; Anuar 1909, p. 183; AMO, 1941, p. 403 [bis. Sf. Paraschiva, 1902 pe locul fostei bis. de lemn și prestolul de la bis. Sf. Voievozi]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 177—180; *Documente*, indice sec. XIII — XVI și XVII [satul amintit de la 1480, cind apare ca martor preotul satului].

SĂCENI, jud. Teleorman (bis. Sf. Voievozi, 1849—1855).

Anuar 1909, p. 125; A. Rom., 27 iulie, 3 aug. 1857 [arendarea moșiei].

SACOTI, vezi Milostea.

SĂCUENI (Săcuiani), jud. Dîmbovița (M bis. Nașterea Domnului, făcută de Neagoe Săcuijanu mare postelnic, 1654², zugrăvită 1667, reparată 1875, 1903; fostă metoh al mitropoliei; casele familiei Săcuijanu³ și trei cruci din sec. XVII)⁴. Vezi și schitul Cetățuia — Dîmbovița și Moara Banului.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 277—278⁵; Popescu — Runcu, *Catagrafia*, p. 32; Bauer, p. 160 [bis. și casă boierească]; Drăghiceanu, *Călăuză*, p. 23; Anuar 1909 p. 53; Mihai I., *Pictura bis. din Săcuieni — Dîmbovița*. (BCMI, XIX, 1926, p. 154—166) [descriere; și despre pictură în vremea lui Matei Basarab]; Petrescu Dragoe, *Restaurarea picturii bis. din Săcuieni*, (*ibidem*, p. 167—169); Metes, *Zugravi* (indice); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXV, 1932, p. 28 și 41); ACMI, 1942, p. 68; Drăghiceanu V., *Testamentul marelui ban Neagoe Săcuijanu și ctitoriiile sale* (BCMI, 1933, p. 38) [despre cariera sa politică]; Idem, *Mitropolia Tîrgoviștei*, Buc., 1933 [data lui Neagoe Săcuijanu]; Bulat T. G., *Din preocupările gospodărești ale mitropolitului Antim Ivireanul* (B.O.R., 1966, nr. 9—10, p. 987—988) [publică doc. din 1706 despre închinarea ca metoh a bis.]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 289;

Indice cronologic nr. 1 [multe doc.]; M.O., 1966, nr. 9—10, p. 987—988 [doc. 1708, satul era al mitropoliei]; Mano, *Doc. fam. Mano*, p. 29—30 [doc. 1665]; *Documente agrare*, indice [multe doc. sec. XVIII despre sat]; *Documente*,

indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1573, cînd era în parte al mitropoliei].

SĂCUIANI — Ilfov (casele boierești ale lui Cernica vornic⁶). Vezi și m-reă Cernica.

Documente, indice sec. XVII [satul dispărut?].

SCHITUL SĂCUIENI (fost metoh al m-rii Cozia)⁷.

SADINA, vezi Roata.

SADINA — Teleorman.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 9 [originea numelui = loc sădit].

M M-REA SADOVA (Sf. Nicolae, prima ctitorie, din lemn, a fost făcută de boierii Craiovești la sfîrșitul sec. XV sau începutul sec. XVI⁸; reconstruită „dă piatră, den temeliie, cu chilii și cu toate ce să cade” de Matei Basarab la 1633⁹; altarul a fost reparat și zugrăvit la 1792 de egumenul Paisie, iar biserică a fost zugrăvită la 1852, pictura fiind refăcută la 1903, cînd a fost modificat și parametrul exterior; stăreția, clopotnița și clădirile anexe sunt ruinate; bolnița Intrarea în biserică, clădită de Constantin Brâncoveanu, 1692—1693, în afara zidului de incintă, refăcută în parte între 1793—1801, ruinată; cruce veche¹⁰; m-reă a fost metoh al mitropoliei¹¹), com. Sadova jud. Dolj.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1, Mitr. Tării Rom.*, Buc., 1961 (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19*, Buc., 1951 [519 doc., 1495—1854]; *Istoria Tării Românești*, p. 106; *Mémoire sur les couvents roumains*, p. 75—82 [doc. 1639]; „Oltenia”, XII, p. 28 [doc. 1647]; Nicolăescu — Plopșor, *Cartea lui Antonie Vodă către m-reă Sadova — Dolj* (A.O., 1924, p. 514) [doc. 1669 despre jefuirea m-rii de slujitorii răsculați la 1655]; Giurescu, *Material* (indice); Teculescu P., *Documente istorice*, p. 93—94 [doc. 1761]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 70 [m-reă dărăpănată de război]; III, p. 25—27; VI, p. 259—260 și 542—543; VII, p. 314 [m-reă dărăpănată, 1797]; 421; X A, p. 15; Bauer, p. 206; *Doc. relații agrare*, p. 789 [doc. 1792, m-reă dărăpănată]; vezi și indice; Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 179;

Şerbanescu N., *Documente din veacul trecut privitoare la m-reă Sadova* (M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 644—649) [1838—1840]; Idem, *Două știri din vremea Regulamentului Organic privitoare la m-reă Sadova* (*ibidem*, nr. nr. 7—9, p. 475—482) [și un scurt istoric]; <Nicolaescu C. S.>, *Din documentele m-rii Sadova — Dolj* („Oltenia”, 1943, p. 137—139); A. P., XI, 1841—1842, p. 326—329, XII, 1843, p. 408—412, 414—417; XIII, 1844, p. 254—256; XIV, 1846—1847, p. 646—649, 698—703 [venituri, 1839—1844]; B.G.O., 1841, p. 42 [arenda moșilor și acareturilor m-rii]; vezi și A. Rom., suppl. 12 și 19 dec. 1859; Margot, *Ô viatorie*, p. 55 [1859];

Drăghiceanu, *Inscripții* (BCMI, VI, 1913, p. 134); Brătulescu V., *Inscripții și însemnări din biserici și mănăstiri* (M. O., 1965, nr. 11—12, p. 972); M.O., 1967, nr. 11—12, p. 922 [mențiune Paul de Alep]; *Dicț. Rom.*, V, p. 306 [inscripții, 1633 și 1792]; *Dicț. Dolj*, p. 577, 580; Pelimon Al., *Matei vodă la m-reă Sadova*, Buc., 1871; *Monumentele străbunilor*, p. 89—90; C.A., 1875, p. 89—90; B.O.R., XIII, 1889—1890, p. 284—285; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 88; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 196—197 [descriere, inscripții, portrete]; Pessiacov A., *Monastirea Sadova, în Acte și notițe istorice (1546—1761)*, Craiova, 1908, p. 54—58 [pisania și despre starea m-rii, 1884] (din ziarul „Carpații”, 11 oct. 1884); *Episcopia Rîmnic*, p. CII, CIV, 158 passim; AER, 1900, p. 39; Popovici G., *Monografia domeniului Sadova din județul Dolj*¹², Buc., 1906, 53 p. + 1 pl.; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 253—254; Anuar 1909, p. 166—167; ACMI, 1915, p. 123 [starea

m-rii]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 287—288 și II, p. 67; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1934, p. 101—103) [inscripții, descriere sumară, portrete și arhitectură]; „Gazeta municipală”, Buc., 1936, nr. 166, p. 2; „Th. Codrescu”, V, 1936, nr. 10, p. 153; Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 160—162; Donat, *Fundațiile*, p. 67—68; AMO, 1941, p. 289; Giurescu C.C., *Matei Basarab cel mai mare ctitor bisericesc al neamului nostru, în Prinos I.P.S.S. Nicodim, patriarhul României*, Buc., 1946; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., XIV, 1962, nr. 10—12, p. 692—696) [descriere și inscripții]; *Arta feudală*, I, p. 201;

Cocora Gabriel, *Aspecte din trecutul învățămîntului public la Buzău* (S.A.I., II, 1957, p. 407, nota); Cocora Gabriel, *Arhimandritul Dionisie Romano stareț la m-reia Sadova* (M.O., 1958, nr. 5—6, p. 383—388) [despre repararea m-rii; descrierea ei în 1854]; Moisescu G. I., *Popa Șapcă egumen la m-reia Sadova* (M.O., 1954, nr. 1—3, p. 39—43); Păsculescu — Orlea, Em., *Popa Radu Șapcă năstavnic la Sadova în 1848* (M.O., 1961, nr. 1—4, p. 187—195).

SAELELE, jud. Teleorman (bis. de lemn sec. XVIII¹³; apoi bis. Cuv. Paraschiva, 1868—1870).

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 15 [originea numelui]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 80 [S. — Olt, bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 124—125.

SĂFTICA¹⁴, com. Balotești, jud. Ilfov (M bis. Sf. Treime, Sf. Dumitru și Sf. Elisabeta, construită de Safta Slătineanu, soția lui Radu Slătineanu mare vornic, 1801, acoperișul nefăcut 1937). Vezi și Balotești.

Bauer, p. 146 [bis. și casă boierească]; Filitti, *Ctitori*, p. 27—28 și în S.O.V., I, 1920, nr. 4—12, p. 152 [descriere, ruină]; Iorga N., *Biserici muntene de curind reparate* (BCMI, XXII, 1929, p. 93) [descriere sumară, despre starea de degradare a bis., pisania]; Brătulescu, *Ilfov*, p. 33 [pisania, 1801]; Mușeteanu I., *Sapte biserici*, p. 10—11; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 100, pl. CDLXXXII—CDLXXXVIII); BCMI, 1938, p. 61—62 [foto și ctitori; despre restaurare]; Filitti, *Familia Slătineanu*, p. 12; Ionescu Gr., *Ghidul*, p. 353.

SĂGEATA VECHE, vezi Gălbenași.

SĂLĂTRUC, com. Greci, jud. Mehedinți (bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului, 1704, reînnoită cu zidărie, tîmplărie și zugrăvire 1864).

Anuar 1909, p. 202 [bis. Adormirea]; AMO, 1941, p. 544; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din raionul Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 408—409 și 426) [istoric, pisanie]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 499; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1594, cînd era în parte al m-rii Glavacioc].

SĂLĂTRUCU, jud. Argeș (bis. Sf. Nicolae, sec. XVI¹⁵, existentă la 1747 și două cruci de piatră din 1584 — azi în București? — și 1732, în curtea bisericii, M.).

B.O.R., 1890, p. 720 [mențiune biserică, 1747]; Bauer, p. 179 [sat fără bis.]; Sestini, *Viaggio curioso*, p. 36 [biserică „mizerabilă”, 1780]; vezi și „Arhiva” — Iași, IV, 1893, p. 581; A. Bis. VI, 1923, nr. 1, p. 19 [cruce de lemn, 1800]; B.O.R., 1921, p. 686 [la 1808 două bis. de zid, S. Poștă și Sălătrucel și o bis. de lemn]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 12—13 [două bis. de zid, Sf. Nicolae și Sf. Ioan, și o bis. de lemn, Sf. Nicolae]; Anuar 1909, p. 288—289; AEA, 1929, p. 78 [bis. Sf. Nicolae, 1812, și Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe, 1811]; BCMI, 1932, pl. CCCXXVII;

Inscripții București, p. 305 [cruce din 1584 — probabil din Sălătruc — acum la Patriarhie]; *Documente agrare*, p. 263, 292—393, 519 [doc. sec. XVIII, sat al mitropoliei]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [două sate, unul r.

Loviștea și altul probabil r.C. de Argeș]; *Indice cronologic nr. 1* [multe doc. despre sat].

SALCIA, jud. Mehedinți (bis. bordei, construită de zid, Sf. Nicolaie, 1857, reconstruită 1928) Vezi și Valea lui Pătru.

Filitti C.I., *Cîteva hrisoave oltenesti* (A.O., 1931, p. 323—327) [doc. din 1582—1656, Salcia — Mehedinți]; Bauer, p. 227 [bis. sec. XVIII, S. — Mehedinți]; *Dicț. Rom.*, V, p. 308 [bis. din 1827]; Anuar 1909, p. 167; „Oltenia”, I, 1940, p. 13—14; AMO, 1941, p. 289—290; Popescu, *Învelișurile*, p. 98; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1580, cînd era al lui Dragomir fost mare vornic].

SALCIA, jud. Teleorman (bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul, ante 1824, ruinată).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 81 [S. — Olt]; M.O., 1962, nr. 1—2, p. 394; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 96) [descriere sumară, însemnare, 1838]; Anuar 1909, p. 125 [bis. nouă de zid]; A. Rom., 23, 25 sept. 1857 [arendă moșiei].

SALCIA (Sălciiile), jud. Buzău sau Prahova? (bis. sec. XVIII și cruci din 1810 și 1863).

„Ingerul”, XI, 1932, nr. 1—4, p. 69—70 [inscripții, însemnări]; Anuar 1909, p. 110 [bis. din 1867, Salcia și bis. veche la Sălciiile]; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 234 [doc. 1781]; A.G.R., 13 oct. 1864 și urm. [arendă moșiei Sălciiile-Prahova].

SĂLCIILE — Ialomița (bis. sec. XVIII, ante 1793). Vezi și precedentul.

Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 189 [doc. 1793, bis. de pe moșia Sălciiile a lui Ianache Moruzi vornicul]; (in jud. Ialomița e un sat Sălcioara).

SĂLCIOARA, jud. Buzău (fost Rm. Sărăt) (M bis Sf. Nicolae, 1806)¹⁶. Vezi și Smeieni.

Anuar 1909, p. 254; AEB, 1926, p. 27 și 1928, p. 29; A. Rom., 1858 aug. 13 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 15* [Salcia].

SĂLCUȚA, jud. Dîmbovîța (han sec. XIX și bis. de lemn Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva, sec. XVIII, renovată radical 1887). Vezi și Boteni.

Bauer, p. 157 [fără bis.]; V. Rom., 1851, p. 184 [han]; A. Rom., 23 oct. 1857 [arendă moșiei]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 64; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 74).

SĂLCUȚA, jud. Dolj (bis. Sf. Voievozi, reconstruită 1848 pe locul uneia de lemn din sec. XVIII; bis. Sf. Nicolae, construită de marele logofăt Nicolae Brăiloiu și sotia sa, Zoe, 1850). Vezi și schitul Panaghia.

Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 59—60 [doc. c. 1740]; „Oltul”, 1857, p. 212 [arendarea moșiei]; „Oltenia”, XI, 1944, p. 25 [cat. 1831]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 447 [cat. 1845]; *Dicț. Rom.*, V, p. 333; Anuar 1909, p. 167; AMO, 1941, p. 291; „Oltenia”, II, 1941, p. 126; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 59 [doc. 1695, Sălcuța-Mehedinți]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1540]; *Indice cronologic nr. 23* [doc. despre sat].

SĂLIȘTE (Siliște) — Argeș (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, construită de episcopul Iosif Argeșiu).

B.O.R., 1921, p. 686 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 16; Anuar 1909, p. 289 [bis. Sf. Voievozi, 1812 și bis. Sf. Voievozi, 1869—1870]

SĂLIȘTEA, vezi Bogdănești, Mălaia și Siliștea.

SĂLIȘTENI, vezi Silișteni.

SĂLIȘTENI, com. Husnicioara-Mehedinți (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1785, în ruină la 1909, reparată 1919, 1935).

Ion Dascălu, *Însemnări pe cărți* (M.O., 1954, nr. 7—8, p. 423—424) [caderea acoperișului, 1848, zugrăvirea icoanelor 1857]; Anuar 1909, p. 196;

AMO, 1941, p. 501; Bauer, p. 224 [Siliștuța?]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 570—573 [despre Silișteni și Husnicioara].

SĂLTĂNEȘTI¹⁷, com. Prisaca, jud. Olt (bis. ante 1845, reclădită 1891—1894).

M.O., 1957, nr. 1—2, p. 84; Anuar 1909, p. 303; AEA, 1929, p. 133; A Rom., 1858 iunie 21 și 23 iulie [vînzarea moșiei].

SAMARA — Argeș (bis. sec. XVI, dispărută¹⁸; în sec. XVIII două bis. de lemn: Adormirea și Buna Vestire).

Bauer, p. 182 [două bis.]; B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 37; Furtună D., *Proțimea română în sec. XVIII* Buc., 1915, p. 232 [catagrafie, două bis.]; Anuar 1909, p. 292; AEA, 1929, p. 55 [bis. Sf. Teodor Tiron — Dealul Viilor, 1835, ruinată]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1621]; *Indice cronologic nr. 22* [doc. despre sat].

SAMARINEȘTI, vezi Valea Poenii.

M-REA SAMURCĂSEȘTI, vezi Ciorogîrla.

SĂNĂTEȘTI, jud. Gorj (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1743, reclădită de zid de pitarul Drăghici Hîrgot și alții 1837; păstrează portretele ctitorilor).

Bauer, p. 217 [bis. sec. XVIII]; „Renasterea”, 1945, p. 330 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 183; AMO, 1941, p. 383; Cărăbiș V., *Unele date cu privire la problema transmisiunii stăpînirii funciare în cîteva sate de pe Valea Jaleșului în veacurile XV—XIX* („Studii”, XI, 1958, nr. 5; p. 159—167); Idem, *Biserici de pe Valea Jaleșului* (M.O., 1958, nr. 5—6, p. 355—359) [despre bis. de lemn dispărută; istoric, însemnări]; Idem, *Sate de pe Valea Jaleșului; Sănătești* (M.O., 1968, nr. 5—6, p. 405—414 + o planșă) [istoric, despre familiile vechi și biserică]; *Documente*, sec. XVII, vol. IV, p. 87 [satul amintit la 1622]; Stăfulescu, *Gorjul*, p. 247 [despre sat.]

SĂOȚEȘTI — Romană (la 1840 bis. de lemn Sf. Gheorghe, construită de Gh. Coțofeanu, 1805).

„Renasterea”, 1944, p. 90 [cat. 1840].

SĂPATA, jud. Argeș (bis. sec. XVII; la începutul sec. XIX, două bis. de lemn: Adormirea și Sf. Paraschiva și bis. de zid Sf. Teodor Tiron). Vezi și Mîrtești.

Drăghiceanu V., *Bis. Săpata de Sus-Argeș*, (BCMI, XX, 1927, p. 48) [inscripții, 1633—1647]; Bauer, p. 182 [bis. sec. XVIII]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 35—36 [și cătunele Morărești și Măricești]; B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; *Documente*, veac XVI, vol. II, pl 398 [satul amintit la 1550]; R.I., 1922, p. 153—154 [doc. 1722, satul era al lui Drăghici Bălăceanu].

SCHITUL SĂPĂUCA-Buzău (sec. XVII, refăcut la sfîrșitul sec. XVII sau începutul sec. XVIII, fost metoh al m-rii Berea)¹⁹. E aceeași localitate cu Sapoca, ce urmează.

SAPOCA, jud. Buzău (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1827—1828). Vezi și Mătești.

Anuar 1909, p. 244; A.G.R., 8 nov. 1864 [arenda moșiei, a fam. Băleanu]; *Indice cronologic nr. 3* [doc.].

SĂPUNARI-Argeș (bis. de lemn Sf. Ingeri 1811; reclădită ? 1885).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 27—28 [bis. de lemn]; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 401 [cat. 1833]; Anuar 1909, p. 280; AEA, 1929, p. 109.

M-REA SĂRĂCINEȘTI (Adormirea, construită de Tânase Sărăcinescu cu familia sa și terminată de episcopul Ștefan de Rîmnic, 1688²⁰, zugrăvită de Damaschin episcopul de Rîmnic, 1717—1718; chiliiile „prefăcute” după cutremurul din 1838 de Neofit episcopul de Rîmnic, care a acoperit și biserică; fost metoh al ep. Rîmnic, com. Păușești-Măglași, satul Sărăcinești, jud. Vilcea).

Giurescu, *Material* (indice); Bulat T.G., *Contribuțiuni documentare*, p. 59—60; Vezi și indice; Bauer, p. 200; Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 174; B.O.R., 1888, p. 615 [avere, 1786]; Bălășei T., *Un vechi manuscris din 1789* (A.O., 1939, p. 123—129) [pomelnic m-rii];²¹ BCMI, XXVI, 1933, p. 135 [pomelnic, 1688—1689]; Popescu, *Biserici*, p. 28 [cat. 1840]; Popescu-Cilieni, *O catagrafie a ep. Rimnic* (R.I.B., 1943, nr. 1, p. 144—145); Brătulescu V., *Pisanii, pomelnice și însemnări de la m-reia Sărăcinești — Vilcea* (M.O., VII, 1955, nr. 1—2, p. 84—95);

Episcopia Rimnic, p. CIV, 69, 391—396; *Monumente naționale*, II, p. 246 [reparațiile necesare]; AER, 1900, p. 40; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 235—236; Răduțu, *Monografia*, p. 98—99, 118;

Traianescu I.D., *Schitul Sărăcinești* (BCMI, VII, 1914, p. 1—12) [descriere, inscripții, foto; chilile în ruină]; BCMI, 1911, p. 37; Anuar 1909, p. 220—221; ACMI, 1914, p. 67—69 [reparații]; AER, 1921—1925, p. 640—645; A.O., 1923, p. 390—391; Lungulescu D., *Schitul Sărăcinești* (A.O., IV, 1925, p. 132—137); Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 203—205; Metes, *Zugravi* (indice); Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei*, (BCMI, 1933, p. 67) [inscripții, descriere sumară]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 70—71, p. pl. CCXXXVII—IX); Donat, *Fundațiile*, p. 69—70 [bis. din sec. XV?]; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 177; AMO, 1941, p. 827—829; vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 16—18; Popescu, *Învelișurile*, p. 28 și 63; R.I.R., 1945, f. III, p. 429 [C. C. Giurescu crede că schitul datează din vremea domniei lui Mircea cel Bătrân]; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 84; *Documente agrare* (indice); *Indice cronologic nr. 4* [doc despre sat]; Drăghiceanu, *Catalogul* (indice).

SĂRĂCINEȘTI-Argeș²² (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX).

B.O.R., 1921, p. 686 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 15; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1596].

SĂRĂCINEȘTI, vezi Robești.

SĂRĂCINEȘTI (acum Valea Cheii), jud. Vilcea (la 1840 bis. Buna Vestire-mah. Viezuri, construită de Sava Ezăreanu duhovnic, 1790).

Popescu, *Biserici*, p. 28; AMO, 1941, p. 701 [bis. nouă]; *Documente*, indice sec. XVI—XVII [satul amintit de la 1565—1566].

SCHITUL Sărata (Valea lui Seman, sec. XVIII)²³, jud. Buzău. Vezi și localitatea următoare.

Bauer, p. 123 [bis. sec. XVIII].

Sărata, jud. Buzău (casele fam. Cantacuzino sec. XVIII). Vezi și Gura Sărătii.

Mag. istoric, IV, p. 170; Iorga N., *Doc.*, *Cantacuzino*, indice [multe doc. despre sat; la p. 234 amintite și casele]; Greceanu, *Viața lui C. Brâncoveanu*, p. 156 și 275; *Dicț. Rom.*, V, p. 340 [despre ruinele schitului Negoiță — poate schitul Sărata — și cruci vechi]; Filitti, *Arhiva, Cantacuzino*, p. 52 [doc. 1634]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1525]; *Indice cronologic nr. 10 și 20* [doc. despre sat].

Sărăteni, jud. Ialomița (bis. ante 1834)²⁴.

Documente, indice sec. XVI [localiz. probabilă] și XVII; *Indice cronologic nr. 18* [Sărata] și 20 [Sărăteni].

Sărdănești, com. Cronici, jud. Mehedinți²⁵ (bis. Sf. Nicolae, mijlocul sec. XVII, lăsată m-rii Tismana de vornicul Gh. Sărdănescu).

Ghibănescu G., *Surete și izvoade*, VI, p. 99 [doc. 1666]²⁶; Ștefulescu Al., *Tismana*, p. 400 [doc. 1702]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); Idem, *Strîmba*, p. 115—116 [doc. 1666]; Bauer, p. 213 [fără bis.]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1571].

SĀRDANU, vezi Serdanu.

SĀRINDARU DE SUS, com. Dridu, jud. Ilfov (M bis. Nașterea Maicii Domnului, reparată 1857).

Anuar 1909, p. 83.

SĀRULEŞTI, jud. Ilfov (la 1810 două bis. de lemn: Sf. Nicolae-S. Vechi, și Adormirea — S. Noi, una din ele construită de zid 1863—1867).

Bauer, p. 144 [bis. și casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 59—61; Anuar 1909, p. 83; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1597].

SĀRULEŞTI, vezi Lăpușata.

SĀRULEŞTII DE JOS, vezi Sulimanu.

SĀSCIOARA, com. Zătreni, jud. Vilcea (la 1840 două bis. de lemn: Cuv. Paraschiva, reînnoită 1832 și Sf. Nicolae — mah. Vilcelești, 1800 și bis. de zid Buna Vestire — mah. Sasu, 1826, construită de polcovnicul Dimitrie Oculescu).

Popescu, *Biserici*, p. 113; *Dicț. Rom.*, V, p. 343 [bis. din 1826, 1835 și alta reparată în 1857]; AMO, 1941, p. 698 [bis. nouă].

M SCHITUL SĀSENI, com. Nișcov, jud. Buzău (Sf. Ioan Bogoslovul, prima jumătate a sec. XVIII²⁷; dărămat de cutremur 1838, refăcut 1841 de episcopul Chesarie al Buzăului; fost metoh al ep. Buzău; și cruce din 1723—1724 ridicată de episcopul Ștefan al Buzăului la Săsenii Noi). Vezi și schiturile Ulmetul, Bogoslovul și Gura Nișcovului.

Drăghiceanu V., *Săsenii Noi, Gura Nișcov-Buzău* (BCMI, XVII, 1924, p. 94) [inscripție cruce]; Bauer, p. 123 [bis. Săseni]; Furtună D., *Chesarie episcopul Buzăului*, p. 17; Săndulescu-Verna, *Bis. din Săsenii Noi („Îngerul”)*, XI, 1932, nr. 1—4, p. 22—24 și nr. 5, p. 12—16) [inscripție, c. 1787]; Filitti, *Ctitori*, p. 8 [cruce din 1724]; Ionașcu I., *Schitul Grăjdana*, p. XXV, n. 3 [doc. 1744]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 72; CA., 1868, p. 26; Anuar 1909, p. 247; AEB, 1926, p. 34 [bis. Sf. Ioan Bogoslovul din Săseni Noi]; „Îngerul”, 1937, p. 541; Popescu, *Învelișurile* p. 65; Constantinescu N.A., *Monumente buzoene*, p. 40; Cocora G., *Episcopul Costandie Filitti* (G.B., 1960, nr. 9—10, p. 826); Idem, *Episcopul Cosma al Buzăului* (G.B., 1963, nr. 7—8, p. 726); G.B., 1965, nr. 7—8, p. 679—680 [doc. 1744]; *Indice cronologic nr. 3* [doc. despre sat și schit]; Tudor S., preot, *Cruci vechi din părțile Buzăului* (G.B., 1967, nr. 1—2, p. 112—113) [inscripție și desen crucea din Săsenii Noi].

SĀSENII VECHI, jud. Buzău (bis. construită de Constantin, fiul lui Bîrcă din Bădeni, 1791). Vezi și precedentul.

Filitti, *Ctitori*, p. 11; AEB, 1926, p. 34 [bis. de lemn Sf. Paraschiva, reparată 1889]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul S. amintit de la 1534].

SASA, vezi Șașa.

SASU, vezi Săscioara.

SATENI, com. Aninoasa, jud. Dîmbovița (case ale lui C. Brâncoveanu și bis. Sf. Nicolae, construită de boierii din Săteni, sec. XVII²⁸, zugrăvită 1802; ctitori Tănase vornic, Matei Cazotă vistier al doilea, Constantin al doilea logofăt și Rădița Zădăriceanu). Vezi și Doicești.

Greceanu, *Viața lui C. Brâncoveanu*, p. 275 [doc. 1780]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 98; BCMI, II, 1909, p. 111 [pisania]; Bauer, p. 159 [bis. de piatră]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 33; Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric și zugravi târâni* (G.B., 1960, nr. 3—4, p. 279—280) [pisania, 1802]; *Documente agrare*, p. 397—398, 895—896 [doc. sec. XVIII, moșie a m-rii Dealu și a mitropoliei]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de numeroase ori de la 1572]; *Indice cronologic nr. 1* [doc..]

- SATUL MARE**, vezi Țiuleni.
- SATUL NOU** — Prahova (bis. ante 1834) ²⁹.
- SĂULEȘTI**, jud. Gorj (bis. Sf. Voievozi, 1828, reparată 1899 și 1937).
Anuar 1909, p. 184; AMO, 1941, p. 404.
- SĂVENI**, lîngă Albești (bis. fam. Rudeanu, sfîrșitul sec. XVI sau începutul sec. XVII) ³⁰.
- SĂVEȘTI**, com. Braniștea, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea, 1809, reparată și zugrăvită 1866, reparată 1929) ^{30 bis}.
- Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 63—64 [la 1810 bis. Sf. Voievozi]; Popescu N., *Popa Iordache din Săvești*, în vol. *Preoți de mir adormiți în domnul*, Buc., 1942, p. 123—129 [pisanie, foto]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de numeroase ori de la 1578].
- SAXONI** (Saxani), com. Buturugeni, jud. Ilfov (bis. de lemn arsă la 1852, reclădită de zid, Buna Vestire, 1867).
Anuar 1909, p. 83.
- SCĂENI**, jud. Prahova (fost Saac) [bis. sec. XVII; reparată de mai multe ori; tîmpla zugrăvită la 1855; casele fam. Bălăceanu și cruce din 1699—1700).
Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 158—166 [doc., 1656—1837]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 18, 63, 201 [doc..]; *Documente agrare*, p. 649 [S. — Saac a Ilincăi Băltăsoaia]; Anuar 1909, p. 111 [bis. din 1854—1855]; Zagoritz G., *Treisprezece zile din viața militară a lui Mihai Viteazul. Luptele cu polonii*, Buc., 1908; R.V., 7 sept. 1914, p. 1; Bauer, p. 129 [m-re Scăieni-Saac] și 130; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 153, 276 [conacul de la Scăieni]; vezi și BCMI, IV, 1911, p. 50—51; Greceanu, *Genealogii*, p. 173 [descriere case, 1849];
Brătulescu V., *Bis. din Scăieni-Prahova* (BCMI, XXXII, 1939, p. 15—20) [descriere, foto și cruce din 1699—1700]; Socolescu T. T., *Bis. din com. Scăeni, jud. Prahova* („Arhitectura”, nr. 11, mart. 1938, p. 28—29) [plan, foto, bis. nouă]; BCMI, 1931, p. 82.
- Cojocaru I. și Z. Ornea, *Falansterul de la Scăieni*, Buc., Ed. Politică, 1966, 534 p. [studiu + documente]; recenzie lui Al. Porteanu, în „Studii”, 1966, p. 626—629; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul S., r. Cislău, amintit de la 1590; satul S., r. Ploesti, amintit de la 1585; săntău două sate, unul în Prahova, altul în Buzău]; *Indice cronologic nr. 1 și 10* [doc.].
- SCĂEȘTI**, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, Sf. Dumitru și Cuv. Paraschiva, 1818—1824, reparată 1903, 1928 și 1937).
Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit la 1535, cînd era al m-rii Glavacioc; și un sat dispărut, în jud. Dolj]; *Dicț. Rom.*, V, p. 347; Anuar 1909, p. 167; AMO, 1941, p. 292; Plopșor C.N., *O mănăstire la Scăești-Dolj?* („Oltenia”, I, 1940, p. 32) [despre Valea Mănăstirii].
SCĂEȘTI-Teleorman.
Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2 [originea numelui]; *Documente agrare*, p. 206—207 [doc. 1704, mosia lui Șerban Năsturel ³¹ și căpitanie]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1551, cînd era al lui Cîndea medelnicer].
- SCĂIOȘI-Olt** (han și bis. sec. XIX). Vezi și Orlești
V. Rom. 1851, p. 48.
- SCĂIOȘI**, jud. Prahova. Vezi și Fundeni.
Alexiu Eleonora, *Documente de pe Valea Teleajenului*, Buc., 1939 (indice) [doc. despre sat].
- SCĂIŞORI**, vezi Orlești.

SCĂRIŞOARA, jud. Olt (fost Romanaţi) (bis. sec. XVIII, în ruină la 1928). Vezi și Preajba.

Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 433—455 [foarte multe doc. ref. la sat]; B.C.I., XIII, 1934, p. 167—171 [doc. din 1659]; A.O., 1938, p. 348—360 [doc. 1682, hotărnicie și diverse doc., sec. XVIII—XIX]; A.O., 1939, p. 459—461 [doc. 1682]; Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai Viteazul pentru satele sale din jud. Romanați* (A.O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 484) Bauer, p. 195, [bis. sec. XVIII]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 299 [la 1845 bis. Sf. Nicolae — S. Preajba și bis. de zid Sf. Nicolae — S. Mare]; *Dicț. Rom.*, V, p. 348 [bis. din 1833]; Anuar 1909, p. 216; AER, 1921—1925, p. 558; *Monografia jud. Romanați*, p. 421 [bis. ruină și una nouă]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1575]; *Indice cronologic nr. 21* [doc.]

SCĂRIŞOREANCA-Ilfov.

Brătianu N. D., *Carte de hotărnicie pentru moșiea Scărișoreanca din plasa Oltenița, județul Ilfov, proprietatea d-lui Nicolae Deculescu, ensoțită de planul său*, Buc., 1887.

M SCHITUL SCĂUENI (Buna Vestire, sfîrșitul sec. XVII ³², refăcut 1796—1803 ³³, bis. zugrăvită 1815, terminată de Teodosie egumenul Coziei la 1819; fost metoh al m-rii Cozia), satul Scăueni, com. Berislăvești, jud. Vilcea.

B.O.R., 1921, p. 686 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 12; C.L., 1934, p. 650 [Al. Odobescu despre schit, 1860]; A.C., 1868, p. 26; Anuar 1909, p. 288—289; A.S.T.R., XIII, 1915, p. 9, 10, 11, 12 [descriere, foto]; Ionescu D., *Schituri și biserici*, p. 27—34 [foto, descriere, istoric]; Meteș, *Zugravi* (indice); Ep. Grigore, *Dare de seamă*, p. 17 [ruinele fostei mănăstiri]; AEA, 1929, p. 110 [bis. Sf. Nicolae, 1801]] Bobulescu, *Lăutari*, p. 12; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 72—73, pl. CCXLVIII—CCLV); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 225; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI 1942, p. 52, pl. XXVIII); Ionescu Gr., *Arhitectura populară*, p. 217; *Documente* indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1542]; *Indice cronologic nr. 11* [doc.]

SCHITUL SCĂUNELE (Sf. Antonie cel Mare, refăcut la 1778 de Barbu Poenaru șetrarul, dărămat în sec. XIX; fost metoh al m-rii Tismana), com. Tismana, jud. Gorj. Vezi și m-rea Tismana.

Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 178 [schit lîngă Tismana]; Ștefulescu Al., *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 162—163 [resturi de ziduri]; Donat, *Fundățiile*, p. 71.

SCHITUL SCĂUNELUL (Nașterea Maicii Domnului, făcut de Paisie arhimandritul, sfîrșitul sec. XVII, ante 1690 ³⁴; fost metoh al m-rii Bistrița).

M.O., 1955, nr. 3—4, p. 154 [însemnare, 1691].

SCĂUNIŞU, vezi Mateești.

SCHEI, vezi și Schei.

SCHEI-Arges (două bis. de lemn la începutul sec. XIX). Vezi și Dealul Schei și Valea Schei.

B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 29 și 6 [Schei și Schiau, două sate cu bis.]; *Indice cronologic, nr. 14* [doc.]; Ionașcu *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 86, passim [parte din satul Schei al m-rii Hurez, 1695]; Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 136 [doc. 1792 despre, refacerea bis. de pe moșia m-rii Horezi].

SCHEI, com. Valea Călugărească, jud. Prahova (bis. Înălțarea, 1845).

Anuar 1909, p. 115.

SCHEI (Valea Scheilor) — Buzău (conac al lui C. Brîncoveanu și cruce din 1696). Vezi și Valea Scheilor.

Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 169 și 272; Drăghiceanu V., *Curțile domnești Brîncovenesci. IV Curți și conace fărâmate* (BCMI, IV, 1910, p. 51—52) [descriere și foto pivniță] și p. 75, nota 10 [pisanie cruce]; *Documente*, indice sec. XVI [localizare probabilă].

SCHEIU, jud. Dîmbovița³⁵ la 1810 bis. de lemn Adormirea, reclădită de zid 1865—1868). Vezi și schitul Dealul Banului.

Documente agrare, p. 415, 526, 566 [moșie a m-rii Tuturor Sfintilor]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 37—38; Anuar 1909, p. 53; *Documente*, sec. XVII, vol. II, p. 450 [satul Schei=Scheiani amintit la 1612]; (apare separat și un altul Schei, r. Găești); *Indice cronologic*, nr. 2 [doc.].

SCHELA, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Dumitru, construită de Moșilă și Renghea, 1781). Vezi și următorul.

Anuar 1909, p. 176 [bis. din 1504?] M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 642; S.S., VI, 1904, nr. 4—5, p. 116 [cruce].

SCHELA, com. Horezu, jud. Gorj (M bis. de lemn Adormirea, construită de Dumitru Lupulescu, N. Pătrășcoiu și alții, 1814, renovată 1855, cind se face și pictura). Vezi și precedentul.

Stefulescu Al., *Din istoria Gorjului. Schela* (S.S., VI, 1904, nr. 4—5, p. 112—120); Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 69, 70); Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 25, fig. 47—48; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 642; A.O., 1938, p. 323 și urm., 344 și urm. [doc. ref. la Schela-Gorj].

SCHELA CORNET, jud. Gorj [bis. de lemn Sf. Nicolae, 1829—1830, reparată 1856, 1928—1929].

„Renașterea”, 1945, p. 187—188; Anuar 1909, p. 176; AMO, 1941, p. 406; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 70, 71); M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 642; Pănoiu A., *Pictura votivă*, fig. 51—53.

SCHELA VÎLCAN (bis. sec. XVIII).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 331 [însemnări, 1787]; Bauer, p. 214 [fără bis.].

SCHITUL SCHIPTURILE — Rm. Sărat (ante 1678)³⁶.

Bauer, p. 107 și 110 [m-re Scitro și capelă Schite]; Tunusli, p. 172 [Schitul Călugărilor] și Fotino, III, p. 149 [Schitru, metoh]³⁷.

SCHITU, com. Genuneni, jud. Vilcea, Vezi schitul Mănăilești, numit și schitul lui Pahomic.

SCHITU (Schitu Corbi) — Argeș (două bis. de lemn la 1808; bis. Intrarea în biserică, 1839).

B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 28; AEA, 1929, p. 101.

SCHITU-Dîmbovița (la 1810 bis de lemn Sf. Nicolae).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 92—93; Bauer, p. 158 [Skitok m-re] și p. 152 [Schit, m-re, ambele în jud. Dîmbovița].

SCHITU-Mehedinți, vezi cetatea Grădețu.

SCHITUL GOLEȘTI, jud. Argeș (M bis. Sf. Trei Ierarhi, construită de Grigore episcopul de Buzău ante 1676³⁸, reparată 1808, 1877—1878 și 1895; fost metoh al m-rii C. Lung³⁹; și două cruci vechi⁴⁰, una din 1632—1654 M.).

Bauer, p. 175; Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 159; Urechia, *Ist. rom.*, VIII, p. 420; X A, p. 133—137 [istoricul relațiilor cu m-rea C. Lung; reparat 1808]; Șucu I., *Din trecutul schitului Golești și cartea de închinare către m-rea Cîmpulung* (R.A., III/2, 1939, p. 379—382); Bulat T.G., *Dreptul de patronat în biserică ortodoxă română. O interesantă hotărîre dată de episcopul Iosif al Argeșului în conflictul dintre m-rea Cîmpulung și doctorul Stefan Piscupescu pentru schitul Golești-Muscel („Arh. Bas.”), IX, 1937, p. 79—100* [documente]⁴¹;

Răuțescu I., *Știri documentare privitoare la biserică din Schitul Golești* (G.B., 1962, nr. 9—10, p. 864—876); Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric* (G.B., 1960 nr. 3—4, p. 256—266) [descriere, inscripții, foto, icoane]; *Monumente istorice ale României* [foto]; *Dicț. Muscel*, p. 159 și *Dicț. Rom.*, V, p. 355; Nicolescu Elie, *O vizită la m-reia Vieroșul, la schiturile Valea și Golești din jud. Muscel* (L.A.R., VIII, 1904, p. 121—129); Anuar 1909, p. 94;

Onciu D., *Raport despre schitul Golești de lîngă Cîmpulung* (BCMI, III, 1910, p. 190—191) [inscripții, descriere sumară]; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XXXVII—XXXVIII, LXXXI; Drăghiceanu V., *Cîteva monumente din Muntenia* (BCMI, 1931, p. 134) [inscripție, foto]; Răutescu, *Cîmpulung*, p. 123—125; Popescu, *Învelișurile*, p. 66 și 71; Rădulescu-Codin C., *Negru Vodă și măgura din Schitu-Golești*, în vol. *Din trecutul nostru. Legende, tradiții și amintiri istorice*, Buc., f.a., p. 82; *Indice cronologic nr. 9* [doc.]; *Documente agrare*, p. 734—735 [doc. 1786 despre relațiile locuitorilor cu m-reia C. Lung].

SCHITUL GRECI, vezi Greci.

SCHITUL MATEI, com. Ciofrîneni, jud. Argeș (bis. Sf. Voievozi ante 1808, făcută de Matei logofătul, refăcută în 1857, fost schit).

Topoleganu P., *Biserici de pe Valea Topologului*, p. 17; B.O.R., 1921, p. 685 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 24; AEA, 1929, p. 74, Anuar 1909, p. 283.

SCHITUL DE SUB PIATRĂ, vezi Pietreni.

SCHITURILE, vezi schitul Schițturile.

SCHIULEȘTI, com. Homoriciu, jud. Prahova (bis. Sf. Nicolae, de lemn, pe temelie de zid, 1847—1848, ruinată la 1909).

Anuar 1909, p. 111.

SCOARTĂ, jud. Gorj (la 1840 cinci bis. de lemn: Nașterea Precistei, 1820, construită de Cîrstea Dulămită, Sf. Trei Ierarhi — mah. Apa Vie, 1700, Sf. Ioan — mah. Lazurile, 1710, preînootă 1810, Sf. Împărați — mah. din Pădure, 1512? și Adormirea — mah. Cerătu, construită de căp. Ctin Dănciulescu, 1810; bis din VII, 1714—1715 și cruce de piatră din 1816). Vezi și Copăcioasa.

Ştefulescu, *Gorjul*, p. 111—112; Idem, *Documente slavo-române* (indice) [doc. despre sat]; Bauer, p. 212 [două bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 616—617; Anuar 1909, p. 184; AMO, 1941, p. 407 [4 biserici de lemn ruinate și bis. Sf. Apostoli, 1906]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1591]; *Indice cronologic nr. 6*. [doc.].

SCOICA, com. Vladimir, jud. Gorj (M bis. Sf. Nicolae și Intrarea în biserică, construită de Constantin Săulescu cu ajutorul armașului Const. Moscă la 1808; păstrează pictura originară).

BCMI, XXIV, 1931, p. 107 [pisania și descriere sumară]; Bauer, p. 211 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 170 [bis. din 1822—1827]; AMO, 1941, p. 325 [bis. Sf. Paraschiva, 1835].

SCORBURA — Vilcea (la 1840 bis. de zid Sf. Nicolae, construită de Badea, Ioan, Stoica Giurea și alții, 1827, zugrăvită 1832). Vezi și schitul Zătrești.

Popescu, *Biserici*, p. 15 [cat. 1840].

SCORILA — Mehedinți.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1598>, cind a fost întărit fraților Buzești]; Mil. — Demetrescu G., *Două scrisori de boieri olteni (sec. XVIII)* (A.O., 1925, p. 188—190) [din 1779 ref. la hotărnicia moșiei Scorila]; Filitti I.C., *Condica Poenarilor — Almăjeni* (A.O., 1929, p. 296—300) [documente despre proprietate].

SCORNICEȘTI, jud. Olt (M bis. Cuv. Paraschiva — Tătărăi sau S. de Jos, 1833—1834; M bis. Cuv. Paraschiva — Șuica, 1816 și bis. Sf. Nicolae, 1844—1845, în ruină la 1909⁴²; M casa de lemn Melentie Lăzărescu-Tătărăi, 1817).

Anuar 1909, p. 303 și 304 [bis. Cuv. Paraschiva-Tătărăi, 1817]; AEA, 1929, p. 134; A. Rom., 11, 14, 18 sept. 1857 [moșia cu ban de arendat].

SCORTARU NOU — Brăila (bis. Adormirea, de gard, 1830, refăcută de zid cu hramul Coborîrea Sf. Duh, 1856).

Bauer, p. 189; Vasilescu N.A., *Schițe istorice*, p. 238; R.I., 1929, p. 363 [despre numele satului Scortari].

SCORTENI, com. Mislea, jud. Prahova (M bis. Cuv. Paraschiva, construită de popa Constantin, Constantin logofătul și alții, 1802—1806⁴³, reparată și zugrăvită 1848—1850, reparată 1894, restaurată 1937—1939).

Bauer, p. 136 [fără bis.]; Constantinescu N.A., *Inscriptii* (S.O.V., 1920, p. 174—176) și în vol. *Lui I. Bianu. Omagiu*, Buc., 1916, p. 46; Constantinescu N.A., *Comunicări* (BCMI, XXXII, 1939, p. 187—191) [inseriptii, pomelnic, însemnări, obiecte vechi, desene portrete ctitorilor]; Anuar 1909, p. 111; Iorga N., *Doc. Cantacuzino*, p. 18—19 [doc. 1663, parte din sat al lui Drăghici Cantacuzino]; *Documente agrare*, p. 558 [moșie a lui Dumitru Crețulescu].

SCORUȘU-DOLJ (bis. Sf. Botezătorul, 1834, reparată sau refăcută? 1896). Anuar 1909, p. 167; AMO, 1941, p. 293.

SCORUȘU, vezi Borăscu-Scorușu.

SCRIOSTESEA, jud. Teleorman (han sec. XIX și bis. Adormirea, 1832, reclădită 1902).

C. Rom., 1836, p. 336, 350; Anuar 1909, p. 125; B.C.I., XI, 1932, p. 18 [doc. Scrioștele].

M-REA SCROVIȘTE — Ilfov? (sec. XVII; fost metoh al m-rii Sărindar)⁴⁴.

SCUNDU, jud. Vîlcea (la 1840 trei bis. de lemn: Sf. Nicolae, 1796, Adormirea-mah. Fundu Scundului, 1750 și Adormirea-mah. Gura Scundului, 1760, toate construite de locuitori; bis. Adormirea-Blăjani, reclădită 1878—1879). Vezi și Chiciura.

Danielescu C., *Documente din com. Scundu-Vîlcea* (A.O., 1939, p. 439—445) [din 1526—1656]; Danielescu C. *Monografia com., Scundu-Vîlcea* (N.V., VI, 1933, nr. 72, p. 2 și nr. 75—76) [și icoană din 1844]; Popescu, *Biserici*, p. 23 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 230.

SCURTA (Râioșanii Noi) — Olt⁴⁵.

Documente agrare, p. 596 [Scurta, sat dispărut, fost al m-rii C. de Argeș]; *Indice cronologic nr. 2* [doc. despre sat].

SCURTEȘTI, jud. Buzău (bis. Buna Vestire, 1848—1851, reparată 1891 și 1906; M cruce de piatră din sec. XIX la Stănești).

Anuar 1909, p. 254; AEB, 1926, p. 27 și 1928, p. 29; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1572 sub numele Scurteștii lui Stoe]; *Indice cronologic nr. 3* [doc.].

SCURTEȘTI, com. Ștefănești-Prahova (bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului, 1800—1801, reparată 1876).

Anuar 1909, p. 111.

SCURTU-SLĂVEȘTI, com. Scurtu Mare, jud. Teleorman (fost Vlașca) (bis. de lemn Sf. Nicolae, sec. XVIII, renovată 1875). Vezi și Slăvești.

Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 74—76) [inseriptii, însemnări].

SCUTELNICI, vezi Meteleu.

M M-REA SEACA-MUŞEŞTEŞTI-Olt (Adormirea, construită de Manea Persanu mare clucer, începutul sec. XVI⁴⁶; „înfrumusețată” de Mitrofan eromonahul, Constantin polcovnicul din Drăgăşani și Constantin logofătul din Craiova la 1807, reparată 1854 și 1910, cînd bis. a fost repictată; fost metoh al m-rii Cozia)⁴⁷.

Documente, indice XVI—XVII; *Cronologia tabelară*, p. 30, 36; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19*, Buc., 1951 [26 doc., 1509—1847]; Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 172; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 93; A.P., XIV, 1846—1847, p. 684 [chilii noi]; Odobescu Al., *Despre unele manuscrise și cărți tipărite aflate în m-reia Bistrița* (R.R., 1861, p. 828—829) [însemnare din 1522 și doc. din 1664 de închinare la Cozia];

Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 243; Anuar 1909, p. 297 [m-reia în ruină]; AEA, 1929, p. 142 [m-reia ruinată]; „Anuarul Școlii normale Preda Buzescu”, Slatina, 1927—1930, p. 114—115 [istoric, inscripții⁴⁸, însemnări]; BCMI, XXIV, 1931, p. 43 [piatră de mormînt] și XXXIII, 1940, p. 5; Ionașcu, *Biserici Olt*, p. VI, 156; Idem, *M-reia Seaca-Mușetești* („Albina”, XXXVIII, 1935, p. 319 și urm); Tomescu M., *Un vechi lăcaș de închinăciune: schitul Seaca Mușetești-Olt* (A.R., VII, 1941, p. 133—136);

Ionașcu I., *M-reia Seaca-Mușetești-Olt*, Buc., 1943 (din ACMI, 1942, p. 137—154) [inscripții, istoric, descriere, despre ctitori și foto]; Ion Radu Mircea, *Un neam de ctitori oleni. Boierii Drăgoești* (R.I.B., 1943, nr. 3, p. 56).

SEACA, jud. Teleorman (bis. Sf. Ioan Botezătorul, 1821—1824, reparată 1884, ruinată la 1909).

Anuar 1909, p. 125; *Documente* indice sec. XVII [siliste a m-rii Cutlumuz]. **SEACA DE CÎMP**, jud. Dolj (bis. bordei, apoi bis. Sf. Nicolae, 1856). Vezi și Ghidiciu și Panaghiu.

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 437 [la 1845 bis. de lemn]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 143—144 [doc. din 1724]; „Oltenia”, I, 1940, p. 14 și 171 [doc. 1764]; Anuar 1909, p. 167 [Seaca = Ghidiciu]; AMO, 1941, p. 294—295; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă, fost al m-rii Bucovăț]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 481); *Indice cronologic nr. 23* [Seaca-Dolj].

SEACA DE PĂDURE, jud. Dolj (la 1845 bis. de lemn Sf. Împărați, reclădită 1889—1891; bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul, 1854, reparată 1890).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 450 [cat. 1845]; A. Rom., 21 și 29 aug. 1857 [moșia de arendat]; Anuar 1909, p. 167 [S. Bătrînă și S. Tânără, două bis.]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1535, cu numele de Silistea Seacă]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 500). **SECĂRIA**, jud. Prahova (bis. de lemn la 1810).

Teodorescu Stoica, *Monografia orașului Cîmpina*, p. 25 [despre sat]; Iorga N., *Doc. Cantacuzino*, indice [doc. despre sat, fost proprietatea fam. Cantacuzino]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [Secăreni, sat dispărut, fost al m-rii Mărgineni, și Secăria, amintit de la 1538.].

SECIU, com. Boldești, jud. Prahova⁴⁹ (M bis. Sf. Treime, sec. XVIII, ante 1737, dărîmată de cutremurul din 1802, refăcută la 1808 de egumenul Ioachim al m-rii Mărgineni, reparată și zugrăvită în parte la 1862, reparată la 1926, cînd s-au desființat arcadele dintre naos și pronaos, apoi după cutremurul din 1940 și la 1958].

N.R.L., 1912, p. 452 [însemnare, 1737]; Anuar 1909, p. 98; Brătulescu V., *Bis. din Seciu — Prahova* (BCMI, XXXII, 1939, p. 25—27) [inscripții, foto, plan]; A. Rom., 4 febr. 1859 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 10* și 17 [doc. despre sat]

SECIURILE, com. Poiana Seciurile, jud. Gorj (două bis. de lemn: M Sf. Ingeri, 1729 sau 1760?, refăcută 1884, tencuită în interior și exterior la 1934 și Adormirea — Frăsinet, 1790).

Bauer, p. 209 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1945, p. 366 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 177 [bis. din S. din Vale, 1812—1813]; AMO, 1941, p. 390 [bis. de lemn Sf. Voievozi, 1729, renovată 1934].

SECIURILE, vezi Nisipi.

SECU, jud. Dolj (M bis. de lemn Sf. Nicolae, construită de Lațco Glogoveanu, 1716—1721, restaurată 1836—1837 de preotul Mihai Glogojeanu, refăcută 1864, reparată 1905 și 1927). Vezi și Tiuleni.

Anuar 1909, p. 204; AMO, 1941, p. 546; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din raionul Strelaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 413—414 și 427) [istoric, inscripții].

SECUIU, com. Teaseu, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1845—1846, în ruină la 1909.)^{49 bis.}

Anuar 1909, p. 167; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 451 [cat. 1845]; *Documente indice sec. XIII—XVI și XVII* [satul amintit de la 1494, sub numele Secuiu pe Jiu]; *Indice cronologic nr. 7* [doc.].

M M-REA SEGARCEA (Adormirea, mijlocul sec. XVI, c. 1547⁵⁰; m-rea arsă de tătari la 1716—1718; reparată 1862, 1903 și 1925; se păstrează biserică, stăreția și zidul de incintă din sec. XVI; m-rea fostă metoh al m-rii Zlătari din București), com. Segarcea, jud. Dolj.

Hurmuzaki, XIV/2, p. 835 [doc. 1718, m-rea arsă de tătari]; Giurescu, *Material* (indice); *Inscripții București*, p. 640 [Evanghelie din 1698]; Saint-Georges A., *Act de danie prin care Ramadan dăruiește m-rii Segarcea — Dolj moșii* (A.O., 1928, p. 461—462) [din 1729]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 440 [cat. 1840]; *Documente agrare* (indice); M.O., 1967, nr. 11—12, p. 922 [mențiune Paul de Alep]; *Indice cronologic nr. 23* (multe doc. despre sat); Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 156—157 [doc. 1759]; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 204; VII, p. 307, 367—368; X A, p. 128; Tunusli, p. 175; Fotino III, p. 179; Zilot Românul, ed. Hasdeu, p. 37, 39—40 [m-rea ocupată de pazvangii, descriere]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic m-rea Zlătari*; Dicț. Rom., V, p. 370 [pomelnic]; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, VII, 1914, p. 195); Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., XIX, 1962, nr. 10—12, p. 692) [note sumare, pomelnic]; Antoniu, *Album*, partea II-a, pl 88; AER, 1900, p. 41; *Episcopia Rimnic*, p. CIV, 117 [foto] passim;

Mărășescu D., *Monografia economică, statistică și socială a comunei Segarcea din jud. Dolj*,⁵¹ Craiova, 1907, 42 p.; Dăbrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 139, 141, 257—259; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1934, p. 100) [inscripții, descriere sumară]; Ionescu D. G., *Relațiile țărilor române cu patriarhia din Alexandria*, Buc., 1935; Donat I., *Fundațiile*, p. 70—71; AMO, 1941, p. 298; ACMI, 1943, p. 84 [restaurare]; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 63).

SEGARCEA, com. Dranovățu, jud. Olt (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, reclădită de zid 1866—1868).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 80; Anuar 1909, p. 125.

SELIȘTE, com. Izverna, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, ante 1820, zugrăvită 1835 și 1870).

Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 297) [însemnări]; Idem, *Inscripții* (M.O., 1962, p. 708—709) [însemnări pe cărti]; M.O., 1964, nr. 1—2, p. 74; AMO, 1941, p. 483.

SELIȘTEA VECHE, vezi Ștefănești.

SELIȘTENI, vezi Silișteni și Sălișteni.

SELIŞTIOARA — Romanați.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1545, cînd era al m-rii Bistrița]; Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai Vodă Viteazul pentru satele sale din jud. Romanați* (A.O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 485); *Indice cronologic nr. 6, 11* [doc.: SERDANU, jud. Dîmbovița (la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae, apoi bis. Adormirea, 1831—1832)].

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 65; Anuar 1909, p. 53; *Indice cronologic nr. 5, 16* [doc. despre sat]^{51 bis.}

SERICU, com Blegești-Vlașca (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1812—1813).

Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 76) [plan, descriere].

SEUCA, vezi schitul Sporăști.

SEVERIN, vezi Turnu Severin.

SEVERINEȘTI, jud. Mehedinți (bis. Sf. Apostoli, 1800 sau 1816? ruinată la 1909, refăcută 1923).

Bauer, p. 220 [fără bis.]; Anuar 1909 p. 203; AMO, 1941, p. 547; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 574; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit la <1593>];

SCHITUL SF. APOSTOLI, vezi Horezu.

SCHITUL SF. GHEORGHE — Buzău (și Buna Vestire, a doua jumătate a sec. XVI⁵², de lemn; bis. refăcută ante 1825, mărită și zugrăvită de episcopul Chesarie al Buzăului, 1844; la 1925 în ruină; fost metoh al ep. Buzău⁵³).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 12*, Buc., 1912 [1 doc., 1855]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3. Ep. Buzău*, Buc., (indice); Giurescu, *Principalele române*, p. 218 [greșit Gheorghia]; Constantinescu N.A., *Biserici și m-ri din jud. Buzău* (BCMI, 1924, p. 188—189) și „Muguri”, 1925, p. 110 [ruine]; *Dicț. Rom.*, V, p. 377 [pisania, 1844 și despre ruine]; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 19.

M-REA SF. ION, vezi Focșani.

SCHITUL SF. IOAN, vezi Horezi.

SCHITUL SF. ION BOGOSLOVUL (sec. XVI, ante 1587).

Documente, XVI, vol. V, pl 316 [doc. 1587].

SCHITUL SF. IOAN ZLATAUST, vezi Agaton.

SCHITUL SF. STELIAN (sec. XVIII⁵⁴, fost metoh al mitropoliei).

Tunusli, p. 173 [mențiune].

SCHITUL SF. ȘTEFAN, vezi Horezi.

SFINȚEȘTI, jud. Teleorman (case boierești, mijlocul sec. XIX și bis. Sf. Treime, 1815—1817⁵⁵, reparată 1888). Vezi și Sîrbi-Sfințești.

V. Rom., 1851, p. 148; Bauer, p. 184 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 125; *Indice cronologic nr. 7* [S. — Olt].

SFÎRLEANCA — Prahova (bis. Cuv. Paraschiva, 1845).

Anuar 1909, p. 106.

SGÎRCIȚI, vezi Zgîrciți.

SIBICIU DE JOS, com. Sibiciu, jud. Buzău (bis. Sf. Ilie, 1833, reparată 1871 și 1898; cruce din 1800 pe locul vechii bis. din bîrne și alta din 1791 în fața cimitirului). Vezi și Valea Muscelului și Plăișoru.

Bauer, p. 126 [S. de Sus și de Jos, fără bis.]; AEB, 1926, p. 39 și 63; Anuar 1909, p. 253; Săndulescu-Verna, *Bis. din Sibiciu de Jos* („Îngerul”, V, 1933, nr. 2, p. 11—13) [însemnări de pe cărți, descriere bis.]; Idem, *Bisericița din Curmătura* (G. Ad., Buzău, 20 ian. 1929) [bis. de lemn adusă de la Sibiciu, sec. XVIII; și însenmare din 1836]; *Indice cronologic nr. 3* [doc.].

SIBICIU DE SUS, com. Sibiciu, jud. Buzău (M bis. Nașterea Maicii Domnului, Sf. Gheorghe și Sf. Împărați, construită de boieri și moșneni locali, „ostenitori” fiind Gheorghe și Drăgulin mazili din Sibiciu, 1796, reparată 1869, 1900; și bis. de lemn Sf. Gheorghe-Gornet, 1770—1772, fost schit⁵⁶).

Tunusli, p. 173 [schitul Gorunet]; Anuar 1909, p. 253; AEB, 1926, p. 39 și 1928 p. 63; Constantinescu N. A., *Biserici și m-rii din jud. Buzău* (BCMI, XVII, 1924, p. 142) [inscripții, descriere]; Idem, *Biserica din Gornet* („Muguri”, 1925, p. 37) [pomelnic, însemnare]; Idem, *Bis. din Sibiciu de Sus-Gornet* („Îngerul”, 1941, p. 367—368); Idem, *Monumente buzoene*, p. 35—36 [pomelnic, însemnare]; „Îngerul”, 1937, p. 550; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul S. amintit de la 1515].

SILIȘTEA, com. Izverna, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Voievozi 1820—1822, reparată 1860).

Anuar 1909, p. 194.

SILIȘTEA — Olt (bis. Sf. Paraschiva, 1802)⁵⁷.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 100; *Dicț. Rom.*, V, p. 386 [ruine de sat și bis.].

SCHITUL SILIȘTEA, jud. Teleorman (după 1691)⁵⁸.

Documente agrare, p. 361 [moșie a m-rii Glavacioc].

SILIȘTEA, vezi și Săliștea.

SILIȘTEA, vezi Glodeanu-Siliștea, Rătivoești și Naziru.

SILIȘTEA BUCOVICIORU, vezi Săcuiu.

SILIȘTEA CRUCII, jud. Dolj (bis. Sf. Împărați, 1850—1852), Vezi și Cioroiu.

Anuar 1909, p. 167.

SILIȘTEA DEALULUI, com. Filipeștii de Pădure, jud. Prahova (bis. Nașterea Maicii Domnului, 1819, reparată 1900, fost schit).

Anuar 1909, p. 103

SILIȘTENI (Sălișteni), jud. Argeș, (bis. din sec. XVII, fostă în Valea Cetății).

Stănescu Badea I., *Monografia com. Sileșteni (fostă Bumbeni) din jud. Argeș*, R. Vilcea, 1930, p. 15; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 69—70 [bis. de lemn. Sf. Paraschiva-Siliștea]; AEA, 1929, p. 94; *Documente*, sec. XVII, vol. I, p. 172 [satul amintit la 1605].

SÎMBOTIN, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1794, reparată 1939).

Vezi și Porcenii.

Bauer, p. 214 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 184; AMO, 1941, p. 405 [bis. foarte veche]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 642; *Documente*, sec. XVI, vol. IV, p. 168 [satul amintit la 1575];

SÎMBOTIN, com. Dăești—Argeș—Vilcea (M bis. Sf. Grigore Decapolitul, și Intrarea în biserică, 1806, construită de Ilie Olănescu polcovnic și soția sa devenită maica Pelaghia, zugrăvită 1808).

Ionescu D., *Bis. din Simbotin* (N.R.B., VI, 1924—1925 nr. 9—10, p. 252—254); Ionescu D., *Schituri și biserici*, p. 57—61 [inscripție, descriere]; B.O.R., 1921, p. 685 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 20 [bis. Intrarea în biserică—S. Argeș]; AEA, 1929, p. 102 [bis. din 1848]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1591].

SÎMBUREȘTI, jud. Olt (M bis. Adormirea și Sf. Ioan Botezătorul, construită de Marco Danovici mare armaș la mijlocul sec. XVII, zugrăvită de popa Ioan, fiul lui popa Stoica, la 1829; bis. de lemn Sf. Ioan—S. din Deal, construită de Dima logofătul ante 1824 și ruine de case boierești din sec. XVII—XVIII)⁵⁹.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 40—41; B.O.R., 1921, p. 683 [cat. 1808]; Anuar, p. 303 [bis. din 1300—1302?]; Petrescu C., *O biserică istorică în jud.*

Olt („Episcopia Arges”, Pitești, I, 1930, nr. 12, p. 24—27); AEA, 1929, p. 151; *Dicț. Olt*, p. 222 și *Dicț., Rom.*, V, p. 414 [pisanie? 1829 și ruine de case boierești]; ACMI, 1943, p. 29, 55; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., 1966, nr. 5—6, p. 467—469) [descriere; pisania cu greșeli]; *Documente agrare*, p. 527—528 [doc. 1754, moșia vîndută lui Ștefan Balotă clucer]. SIMILEASCA, jud. Buzău (cruce cu hramul Sf. Nicolae din vremea domniei lui Matei Basarab, 1632—1654). Vezi și Obilești.

M. M-REA SINAI - Prahova (Adormirea, construită de spătarul Mihai Cantacuzino, 1694—1695⁶⁰; aceasta e bis. mică; având de suferit în timpul războiului din 1787—1791, bis. a fost zugrăvită la 1795⁶¹, cînd se construiesc și casele de pe latura de răsărit a incintei, cu cheluiala egumenului Damaschin, restaurată la 1870; bis. mare, Sf. Treime și chiliile din partea de nord și sud a incintei construite la 1843—1846 prin stăruința lui Ioasaf și Paisie arhimandriți, egumenii m-rii; m-rea restaurată la 1898—1903 de Eforia Spitalelor Civile, cînd se construiește clopotnița și se repară clădirile; paraclisul Schimbarea la față, 1792; o poartă cu inscripție din 1720, cînd se fac și unele „înoiri” la m-re; m-rea arsă la 1908, reparată 1909 și restaurată 1951—1957; fostă metoh al bis. Colțea din București).

Iorga N., *Studii și doc.*, XVI, p. 353—356 [inscripții]; Idem, *Cartea patriarhală pentru Sinaia* (*Studii și doc.*, XXI, p. 85—88; [din 1702]; vezi și Hurmuzaki, XIV/I, p. 352—353; *Inscripții din Sinaia și notițe pe cărți* („Ion Neculce”, IV, 1924, p. 271); R.I., X, 1924, p. 63; Bianu, *Catalogul manuscriselor românești*, III, p. 55 [însemnare, 1814]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 659—660); Giurescu, *Material* (indice); Daponte, *Ephemerides daces*, II, p. 235—236 [m-rea jefuită de cătane, 1739]; Iorga N., *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 343—344 [descriere]; Urechia, *Ist. rom.*, I, p. 265; II, p. 94, 122; VII, p. 299, 415; VIII, p. 338—339; X A, p. 16, 145—146; Tunusli, p. 173; Bauer, p. 132; Fotino III, p. 155;

Dionisie monahul, *Cuvinte la sănătirea bisericii monastirii Sinaia*, 1846; „Gazeta Trans.”, 1844, p. 234—235 [știri despre m-re] B.G.O., 1850, p. 84 [moșiiile m-rii]; Urmösy Sandor, *Az obujdasatt magyarok Olahorszogban*, Cluj, 1844, p. 10—11 [descriere]; *Turismul în Țările Române acum un veac*, Buc., 1939 [m-rea la 1861]; B.Of., 1850, p. 84 [averea m-rii];

Bouquet, *Album valaque*⁶²; „Cultura”, Cluj, 1924, nr. 2, p. 132—133; G.I., 1934, p. 59; Oprescu G., *Artiști francezi*, pl. XIX [Bouquet]; Antoniu, *Album*, partea I, p. 41; B.S.N.R., III, 1905—1906, p. 119 [medalia refacerii, 1902—1903]; „Arhitectura”, IV, 1925, p. 69—70 [foto interior]; Iorga N., C. Brîncoveanu, p. 171 [vedere veche a m-rii]; L.A.R., 1905, p. 725, 741, 745 etc.

Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 85; C.A., 1875, p. 85;

Enăceanu Ghenadie, arhim. Sinaia, *Istoria sîntei monastiri lucrată dupre documentele vechi și noi și adausă cu tradițiunile locale respective*, Buc., 1881, XV + 184 p.; Dorotei ierom., *Evenimentele timpurilor trecute*; Popescu N. D., *Sinaia* („Calend. ilustrat român”, 1884, p. 55—66); Nifon ierom. *Preamblările la Sinaia sau descrierea pe scurt a pozițiunilor celor mai frumoase ale Sinaei, care se pot vedea fiind în apropiere*, Ploiești, 1885 [și o descriere sumară a m-rii]; Walker Mrs., *Untrodden Paths*, p. 204—206; Nifon, arhimandritul, *Monastirea Sinaia (12 august 1695—1895), Aniversare jubiliară*, Buc., 1895, 64 p. [istoric, avere, egumeni];

Gălășescu A. G., *Sinaia, 1695—1895*, Buc., 1895, 134 p. + 2 pl.; Stănescu D., *Schiță istorică a mănăstirii Sinaia la 1695—1895*, Buc., 1895, 8 p.; P. Gîrboviceanu, *M-rea Sinaia* („Albina”, I, 1897—1898, p. 1074—1076);

M-rea Sinaia (V.B., II, 1895, nr. 16—17, p. 3 și 9) [desen și scurt istoric]; *Sfințirea bisericii din Sinaia* („Telegraful român”, 3/16 iunie 1903); Gălășescu, *Eforia*, p. 917—944 [istoric, documente]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 199; *Dicț. Prahova*, p. 520; *Dicț. Rom.*, V, p. 391—392 [inscripții, legenda m-rii]; Dumitrescu M., *M-rea Sinaia* („Consolatorul”); III, 1900, nr. 8, p. 124—127) [istoricul m-rii]; Idem, *Istoricul*, II, p. 39—45 [istoric, inscripții];

Gălășescu A. G., *Sinaia*, Buc., 1903, 152 p. + 3h.; Idem, *Sinaia et ses environs*, Buc., 1903, 167 p. + 3h. [trad. lucrării din l. română]; *Mănăstirea din Sinaia* („Calendarul Minerrei”), 1904, p. 69—74); Căminaru R., *M-rea Sinaia* (L.A.R., IX, 1905, p. 714—717); Iorga N., *Drumuri și orașe*, p. 88—91 [descriere]; Gălășescu Al., *Spătarul M. Cantacuzino (1650—1716)*, *întemeietorul m-rii și spitalului Colțea și al m-rii Sinaia în anul 1695*, Buc., 1906, 42 p. + 1 pl.; Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 131—132 [inscripții]; Tzigara-Samurcaș Al., *M-rea Sinaia* (C.L., XLII, 1908, p. 194—203) și în vol. *Arta în România*, p. 76—90 [descriere, inscripții]; Iorga N., *Tara românilor*, p. 67—78 și 116; Cicorea N., *Sinaia* (L.A.R., XIII, 1909, p. 127—135) [descrierea m-rii și despre oraș];

Karnabat D., *Valea Prahovei* („Calendarul Minerrei”), 1910, p. 195—203) [despre m-re Sinaia și muzeul ei]; *Bis. mică a m-rii Sinaia* (BCMI, V, 1912, p. 41); Iorga N., *Istoria bisericii*, II, p. 69; Iorga N., *Notes sur quelques monuments d'histoire et d'art en Roumanie*, Vălenii de Munte, 1935, 18 p. + 5 pl.; Stănoiu D., *M-rea Sinaia* (N.R.B., VIII, nr. 4—5, iulie-aug. 1926, p. 60—65); Stănoiu D., *M-rea Sinaia* („Strigarea mănăstirii”, I, nr. 13) [legende întemeierii m-rii]; Pavlov, *Călăuza*, p. 5—24 [istoric, descriere, legendă]; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 48; Constantinescu-Iași, P., *Bizantinismul*, p. 77; Popescu M., *M-rea Sinaia* (R.S.T.R., XLVIII, 1930, p. 24—25);

Georgescu Serafim, arhim, *Sfânta m-re Sinaia*, Ploiești, 1936, 108 p. + 13 pl.; Ghika-Budești, *Evoluția* (B.C.M.I.), 1936, p. 49—50, 106—107, pl. DLII—DLIX); Iacobescu Al., *Sfinte mănăstiri și monumente istorice* („Cele trei Crișuri”), XIX, 1938, p. 61—62); Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 121—122; Giurescu, *Ist. rom.*, III (indice);

Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 180; Bobulescu, *Zugravi*, p. 14—15; A.R., 1940, p. 116—117; Voinescu T., *Pîrvul Mutul* (SCIA, 1955, nr. 3—4, p. 138);

Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 42, pl. XXI); Moisescu G., *M-rea Sinaia* (B.O.R. LXXII 1954, nr. 2—3, p. 313—322); *Arta feudală*, p. 209, 234; SMIM, IV, 1960, p. 206; Brătulescu V., *Elemente de artă picturală și sculpturală la bis. m-rii Sinaia* (G.B., 1962, nr. 1—2, p. 47—73); Bușe Const., *M-rea Sinaia*, Buc., Ed. Meridiane, 1967, Colecția Mici îndreptare (prezentare în G.B., 1967, nr. 5—6, p. 659—661);

Drăghiceanu, *Catalogul* (indice); Iorga N., *Icoanele de la Muzeul Sinaiei* (BCMI, 1931, p. 61—65); Strempel, *Copii de manuscrise*, p. 215—216. SINDIILE — Argeș (bis. de lemn Sf. Voievozi ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 28.

SINEASCA, vezi Ulești.

SINEȘTI — Argeș (bis. de lemn Sf. Voievozi ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 28.

SINEȘTI, jud. Ilfov (bis. Adormirea, refăcută 1855⁶³ în locul unei bis. de lemn).

Bauer, p. 146 [bis. sec. XVIII]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 46—47; Anuar 1909, p. 79; *Dicț. Rom.*, V, p. 393 [fostă m-re?]; *Indice cronologic* nr. 12 [S. Surlari].

SINEȘTI, jud. Olt (bis. Sf. Împărați, 1798 sau 1789⁶⁴, ruinată și bis. Găgiulești, începutul sec. XIX). Vezi și Valea Merilor.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 82—83 [bis. de lemn, Sf. Nicolae]; AEA, 1929, p. 128; Anuar 1909, p. 306.

SINEȘTI, jud. Vîlcea (la 1840 trei bis. de lemn: Sf. Paraschiva, 1746, preînăită 1839, reclădită? 1872—1874; Sf. Voievozi — mah. Ciucheti, 1806 — datată 1808—1809 de C. Bălan — și Sf. Nicolae — mah. Ganea, 1783, preînăită 1804 și două bis. de zid: Sf. Apostoli — mah. Boerească, 1823 și Sf. Voievozi — mah. Popesti, 1693, preînăită 1834). Vezi și *Străchinești*.

Popescu, *Biserici*, p. 108—109; Anuar 1909, p. 230.

SINGERU, jud. Prahova (bis. Sf. Andrei — S. de Jos, construită de Andrei Bozianu vîstier, 1793, arsă 1911, reparată 1925 și ruinele conacului Văcărescu, sec. XVIII, ambele M; bis. Adormirea — S. de Sus, construită de Alex. Văcărescu fost mare stolnic și soția sa, Anita, 1816; bis. din Fundeni, dispărută și o cruce veche⁶⁵ din sec. XVIII, la marginea drumului spre școală; alta din 1847, în dreptul poștei).

Bauer, p. 127 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 110—111; Rășcanu Gr., *Bisericile din Sîngeru-Prahova. Note istorice*, Buzău, 1939, 32 p. (din „Îngerul”, XI, 1939, nr. 1—2, p. 59—85) [pisanii, însemnări, descriere, planuri]; pisania și în *Dicț. Rom.*, V, p. 414; Constantinescu N.A., *Monumente buzoene*, p. 54—55 și „Îngerul”, XIII, 1941, nr. 5—6, p. 386; Iorga N., *Manuscările m-rii Cernica*, Buc., 1902, p. 13 [mențiune bis., 1818]; A. Rom., 21 mai 1860 [arenda moșiei];

SINGURENI — Vlașca (bis. ante 1833)⁶⁶.

Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 167—177 [doc. 1529—1853]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1535]; *Indice cronologic nr. 1* [S. Fărcășanca] **SINTEȘTI DE SABAR-ILfov** (bis. Adormirea, sec. XVIII⁶⁷, reclădită? 1824—1825, de Constantin Bălăceanu, reparată 1914).

Greceanu, *Genealogii*, p. 136 [doc. 1797]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 38; Anuar 1909, p. 83—84.

SIRBENII DE JOS, jud. Dîmbovița (bis. de lemn, Sf. Nicolae, 1778, refăcută la 1848, de Paraschiv, Șerban etc., zugrăvită 1849—1850, renovată 1911 și bis. de bîrne Adormirea — Adunați Sirbeni, 1818).

Anuar 1909, p. 137; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 76—78) [plan, inscripție]; *Dicț. Rom.*, I, p. 18—19. **SIRBEȘTI**, jud. Gorj (la 1840 bis. de lemn Sf. Îngeri, 1750, construită de vîstierul Dinu Bâlteanu).

Bauer, p. 212 [bis. sec. XVIII]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); „Renașterea”, 1944, p. 611—612; AMO, 1941, p. 405 [bis. Sf. Voievozi, 1911].

SIRBEȘTI — Vîlcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Îngeri, construită de Ctin Săulescu, 1745 și Sf. Îngeri — mah. Baroși, 1774, construită de Radu Cernățeanu și Pătru Baroș).

Popescu, *Biserici*, p. 50 [cat. 1840]; *Documente*, indice sec. XVI [fost sat al m-rii Bistrița].

SIRBI-MĂGURA, jud. Olt (M bis. Adormirea, 1834 sau 1832, reparată 1893). Vezi și Măgura.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 85 [bis. Sf. Împărați-Vitănești]; Anuar 1909 p. 297; AEA, 1929, p. 119.

SIRBI-SFINTEȘTI, com. Sfințești, jud. Teleorman (bis., sec. XVIII, apoi bis. de lemn Dumînica tuturor sfintilor adusă din jud. Muscel). Vezi și Sfințești.

Bauer, p. 171; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 77; Anuar 1909, p. 125; *Documente*, indice sec. XVI [Sirbi, sat dispărut].

SÎRSICA, vezi Beloți.

SISEȘTI — Tg. Jiu, jud. Gorj (M bis., Nașterea Maicii Domnului, construită de Stanciu Sisescu biv vel pitar, I. Roșianu și alții, 1839). Ștefulescu, *Gorjul*, p. 71—72 [despre sat].

SISEȘTI DE JOS, com. Sisești, jud. Mehedinți (bis. Sf. Grigore Decapolitul, 1835, construită de Stanca Bengescu, soția lui Gheorghe B., reparată 1935). Vezi și Ciorvîrnișani.

Ionescu C., *Monografia comunei Sisești de Jos din jud. Mehedinți*, Buc., 1905, 38 p.; Anuar 1909, p. 204 [bis. închisă]; AMO, 1941, p. 553; Crețeanu R., *Biserici de zid de pe Valea Coșuștei* (M.O., 1961, nr. 7—9, p. 483—485) [pisania 1835, însemnări]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 578—579 [despre sat].

SITEȘTI, com. Pociovaliștea, jud. Gorj (la 1840 bis. de lemn Intrarea în biserică, 1790, construită de Stanciu Coman și Dumitru Drăghici). „Renașterea”, 1944, p. 357—358; AMO, 1941, p. 388 [aceeași bis., refăcută de lemn 1889].

SLĂNIC, jud. Prahova (M bis. catedrală Sf. Trei Ierarhi, construită de fostul mare clucer Ion Hagi Moscă la 1800, reparată 1893; bis. Sf. Gheorghe, 1732 și Maica Precista, refăcută? 1851; cruce de piatră din sec. XVII, bis. sec. XVII și bis. lui Mihai Cantacuzino, sec. XVII).⁶⁸ Vezi și Gura Slănic și schitul Tabac.

Documente, indice sec. XVI [satul amintit la 1556]; Iorga N., *Acte din Vălenii de Munte și Slănic* (R.I., 1928, p. 190—210); Sulzer, *Geschichte*, I, p. 311; A. Rom., 14 aug. 1857 [arendarea moșiei, a spitalului Colțea]; vezi și *Documente agrare* (indice Slănic și Prăjani); Bauer, p. 129; Fotino, III, p. 153 [la 1815]; *Dicț. Rom.*, V, p. 424 [inscripții, 1732 și 1800];

Dumitrescu M., *Orașul Slănic-Prahova. Descrierea orașului, a bisericilor și a curiozităților din Slănic* (S. B., III, 1900, nr. 9, p. 130—133); Bulat T., G., *Inscriptii* (R.I., 1924, p. 64); Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 73—74 [pisaniile bis. Sf. Trei Ierarhi și Precista]; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 65—66; BCMI, 1929, p. 95 [foto unei bis. dispărute]; Anuar 1909, p. 37 [bis. Nașterea Maicii Domnului, 1851, bis. Sf. Ioan-Groșană, 1827, bis. Sf. Ioan-Prăjani, 1800, reclădită 1864 și bis. Sf. Trei Ierarhi, 1800]; Brătulescu V., *Inscriptii și însemnări* (G. B., 1966, m. 7—8, p. 660).

SLĂNIC, com. Aninoasa, jud. Argeș (fost Muscel) (la 1840, bis. de lemn pe temelie de zid Nicolae, 1733 construită de preoții Ion și Nicolae, și bis. din Slănicul de Jos, sec. XVII, fost metoh al m-rii Aninoasa).⁶⁹ Vezi și Stănești.

B.C.I., IX, 1930, p. 114; Anuar 1909, p. 94 [bis. Sf. Nicolae, 1860—1863]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 887 [cat. 1840]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1525]; *Indice cronologic nr. 1* [doc.].

SLATINA, jud. Olt.

Bogdan, *Relațiile* (indice) [orașul amintit la 1368]; *Documente*, indice XIV—XVII; vezi și Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1278—1279); *Monumenta Spectantia XVIII*, p. 98 [descriere, bis. de lemn]; *Călătoria lui Evlia Celebi* (B.C.I., XVI, p. 254) [descriere, nr. bisericilor, 1659]; Bauer, p. 184 [6 bis. și o capelă + Clococeiov și Streharet]; Tunusli, p. 175 și Fotino, III, p. 172 [4 bis. — două de lemn și două de piatră — la 1815]; Samarian P., *O veche monografie*, p. 207 [descriere, începutul sec. XIX]; Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 19, 61 [5 bis. și o m-re]; Sulzer, *Geschichte*, p. 339; C. Rom., 1834, p. 37, 39, 41 [despre incendiul din 1834]⁷⁰; B.G.O., 1836, p. 17—20 [plan de mutare a capitalei județului la Turnu];

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78 și 90 [amintește și de bis. de lemn Sf. Nicolae-Clocociov din deal și bis. de zid Sf. Nicolae din Coastă]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 82—83 [catag. 1845]; „Propășirea”, 1844, p. 179 [descriere]; Margot, *O viatorie*, p. 56—57 [descriere, 1859]; Iorga, *Drumuri și orașe*, p. 41—44 [descriere];

Poboran G., *Istoria orașului Slatina*, ed. II-a, Slatina, 1908, 507 p. (recenzia lui St. Nicolaescu, R.I.A.F., 1910, p. 482—483); AEA, 1929, p. 113—116; Diaconescu G. Ilie și Braniște Marin, preoți, *Pisanii și însemnări de prin bisericile din Slatina* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 788 și urm.) [inscripții, însemnări de pe cărți, pomelnice și istoricul pe scurt al bisericilor: Sf. Treime, Maica Precista-Adormirea, Sf. Voievozi și Sf. Ioan-Botezătorul — Grădiște, Ionașcu, schiturile Sopot, Strehareț și Clocociov;] Giurescu, *Ist. rom.*, II—III (indice).

—ȘCOALA VECHE. Vezi și biserică Ionașcu.

B.G.O., 1834, p. 102 [școală nouă]; V. Rom., 1843, supl. nr. 57, p. 1—2 [școală normală].⁷⁰ bis.

—SPITALUL VECHI, vezi biserică Ionașcu.

—CIŞMELELE ORAȘULUI⁷¹.

—M BISERICA ADORMIREA (Maica Precista din Tîrg, construită de Iane Slătineanu mare cămăraș cu „osteneala” lui Nicolae Slătineanu, fratele său, la 1735, reparată la începutul sec. XIX de negustorii din Slatina; pictura din 1939; bis. fost metoh al m-rii Xeropotam)⁷², str. Bujorului nr. 2.

Dicț. Rom., V, p. 419 [pisania, 1735]; B.O.R., 1887, p. 410—414 [doc, 1759—1760, închinare la Xeropotam]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 100—101; VII, p. 335—336, 401—402; X A, p. 112—113 [și despre școală]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78 [m-re de zid]: M.O., 1957, nr. 1—2, p. 83 [catagr. 1845]; *Monumente naționale*, II, p. 199—200 [descriere]; Poboran, *Slatina*, ed. II, p. 130—131; Anuar 1909, p. 272—273;

Filitti C. I., *Biserica Maica Domnului din Slatina* (C.L., XLVI, 1912, p. 159—163); Idem, *Restaurațiunea vechilor monumente și bis. Adormirea Maicii Domnului din Slatina-Olt* (L.A.R., XII, 1908, nr. 10—12, p. 411—420); Vezi și 427, 437, 452 [foto]; Idem, *Biserica Adormirea Maicii Domnului sau Precista din Slatina-Olt* (BCMI, XXXII, 1929, p. 40—41) [descriere, inscripții]; Idem, *Ctitori*, p. 35—39 [descriere portrete, pisanie, istoric] și în S.O.V., 1920, p. 151; Filitti, *Familia Slătineanu*, p. 2—9; A.O., 1923, p. 323; Nicolaescu Stoica, *M-rea Xeropotamul și metohul său Plumbuita*, Buc., 1935, p. 98—99; Popescu, *Învelișurile*, p. 69.

—BISERICA ADORMIREA, vezi schitul Strehareț.

—M SCHITUL CLOCOCIOV (Sf. Arhangheli, începutul sec. XVI⁷³, bis. refăcută de Mihail Viteazul, 1593—1601; refăcută apoi de Diicu Buicescu mare agă, 1645; cele trei turle dărâmate de cutremur la 1838, refăcute din tablă; biserică zugrăvită la 1862 prin „osteneala” lui Atanasie egumenul schitului; restaurată în ultimii ani, cînd cele trei turle nu au mai fost refăcute, datorită subrezizirii zidurilor; se păstrează ruinele stăreliei cu beciuri boltite și zidul de incintă cu contraforți; schitul a fost metoh al m-rii Cotlumuz⁷⁴), cartierul Clocociov.

Documente, indice, XVI—XVII; Arh. St. Buc., *Indice cronologice nr. 1 Mitr. Tării Rom.*, Buc., 1961 (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 9*, Buc., 1949 [264 doc., 1413—1885]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 177 și Greceanu, *Genealogii*, II, p. 321 [doc. din 1618]; Nandris Gr., *Documente slavo-române* p. 105—109, 184—187 [doc. 1618, 1646 etc.]; vezi și indice; Paul

de Alep, *Călătoriile*, p. 204; Tunusli, p. 175; Bauer, p. 184; Fotino, III, p. 172; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 219; VII, p. 312, 370—371; X A, p. 16, 159—160; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 90; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 87 [catagr. 1845]; Braniște M., *Însemnări* (M.O., 1967, nr. 11—12, p. 934 [din 1846]; Alexandrescu Gr., *Memorial de călătorie*, p. 17—18; *Monumente naționale*, II, p. 200—201 [descriere, reparațiile necesare]; *Dicț. Rom.*, V, p. 420 [ruine]; Poboran, *Slatina*, ed. II, p. 334;

Năsturel P.V., *Schitul Clocociov* (R.I.A.F., XVI, 1913, p. 117—124) [foto, pisania, descriere portrete ctitori]; Ionașcu, *Biserici Olt*, p. 38—49 [descriere, istoric, foto, portrete ctitori, documente]; A.C.M.I., 1942, p. 35, 76; Ep. Grigore, *Episcopia Argeș*, p. 36—37; Idem, *Dare de seamă*, p. 6, 9 [aproape în ruină]; Popescu, *Învelișurile*, p. 68; M.O., XV, 1963, nr. 11—12, p. 898—899 [despre restaurarea bis.]; Anuar 1909, p. 272 [și bis. Sf. Nicolae, 1837—1840];

Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 83—84; Poboran Gh., *Clocociovul, o localitate din țara noastră, despre care se pomenește înainte de anul 274 d. Ch.* („Săptămîna politică și culturală”, 23 mart. 1913); Bodogae T. Sf. Munte Athos, p. 181 [fost metoh la Cutlumuz].

— BISERICA DOMNEASCĂ, vezi bis. Sf. Treime.

— ȘCOALA ȘI BISERICA IONAȘCU (Sf. Nicolae, Sf. Gheorghe, Sf. Dumitru, construită de Ionașcu cupetul și alții la 1780—1786, dărîmată și reclădită 1873—1877⁷⁵, cînd bis. a fost pictată de G. Tattarescu).

Iorga N., *Studii și doc.*, XVI, p. 79—82 [așezămînt, 1797—1798]; Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 95; VIII, p. 29—30, 444—445; X A, p. 397—398; XII, p. 95; C.D.A., 12 mai 1839, supliment [reparații după cutremurul din 1838]; B.G.O., 1839, p. 127—128 [reparații după cutremur]; B.G.O., 1833, p. 23 [moșile bis.]; A. Rom., 23 și 25 sept. 1857 [moșile bisericii]; V. Rom., 1843] iulie 22; *Dicț. Rom.*, V, p. 418—419 [pisania 1786 și istoric]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78; A.P., XIII, 1844, p. 196—199, XIV, 1846—1847, p. 1050—1055 [documente], p. 581 [repararea bisericii]; passim; B. Of., 1857 oct. 11, p. 332 [licitație reclădire bis.]; Voinescu T., G. Tattarescu, p. 52, 117—118 [contractul pentru zugrăvirea bisericii]; *Monumente naționale*, II, p. 208 [reparațiile necesare]; Anuar 1909, p. 272; Popescu, *Învelișurile*, p. 78, 87;

Samarian P., *Medicina și farmacia*, III, p. 175—177; Kitzulescu G., *Istoricul spitalului Slatina-Olt. Volum omagial închinat comemorării de 150 ani de existență a spitalului*, Craiova, 1943, 123 p. [îndeosebi despre vremurile mai noi și despre activitatea autorului]; prezentarea lui Fl. D. Stănculescu, R.I.R., XVI, 1944, f. II, p. 272; Nicolae Ion C., *O vizită domnească la biserică Ionașcu din Slatina înainte de 1848* (M.O., 1966, nr. 5—6, p. 459—462) [despre vizita lui G. Bibescu];

— BISERICA MAICA PRECISTA, vezi bis. Adormirea.

— BISERICA OBROCARI-mah. Galbenă (Sf. Nicolae și Învierea lui Lazăr, fostă de lemn, construită de zid de Marin Udrescu și alți „obrocareni” 1820—1821, refăcută 1877, reparată și zugrăvită 1909,)

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78 [bis. de lemn]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 82 [catagraf. 1845]; Poboran, *Slatina*, p. 369; Anuar 1909, p. 272; N. Popescu-Optași, „Obrocarii” *Slatinei* (S.A.I., V, 1963, p. 437—446) [crede că numele se trage de la dregătorii care încasau obroacele].

— M BISERICA SF. IOAN BOTEZĂTORUL (bis., de sub Grădiște și Sf. Voievozi, 1796, reparată și zugrăvită 1827, 1876 și 1890), str. 13 decembrie nr. 2.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78 [bis. de zid]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 82 [catagr. 1845]; Poboran, *Slatina*, ed. II, p. 368—369; Anuar 1909, p. 272 [bis. ruinată].

— BISERICA SF. ARHANGHELI, vezi schitul Clocoiovul.

— BISERICA SF. ÎMPĂRATI, vezi schitul Sopot.

— BISERICA SF. NICOLAE DIN TÎRG (de lemn, începutul sec. XVIII, construită de preotul Andrei, refăcută de zid la 1760—1761 de Matei căpitanul, fiul lui Oprea județul și nepotul primului ctitor, reparată 1892, distrusă de bombardament la 1917).

Dicț. Rom., V, p. 419 [pisanie, 1760]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78 [bis. de zid]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 82 [catagr. 1845]; Poboran, *Slatina*, ed. II, p. 134; Anuar 1909, p. 273.

— M BISERICA SF. TREIME (bis. domnească sau bis. lui Ghinea Brătășanu vîstier, 1641—1645, arsă și dărîmată 1768—1774, refăcută 1784, zugrăvită 1851, reparată radical 1886), str. Grădinile nr. 4.

Dicț. Rom., V, p. 419 [inscripții, istoric]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 77—78 [bis. domnească]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 82 [catagr. 1845]; Poboran, *Slatina*, ed. II, p. 357; Anuar 1909, p. 273; BCMI, XIX, 1926, p. 88 [inscripție, 1648]⁷⁶; ACMI, 1943, p. 52 [restaurare].

— M SCHITUL SOPOT (Sf. Împărați, Sf. Nicolae și Sf. Ilie, construit la sfîrșitul sec. XVIII⁷⁷ de treti logofătul C-tin Rătescu și Nicolae Mumiani, bis. zugrăvită și înfrumusetată la 1839, reparată 1857 și 1896, cînd bis. a fost repictată; fost metoh al ep. Argeș⁷⁸).

Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 172; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 77 [descriere]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 82 [catagr. 1845]; A.P., XII, partea I, 1843, p. 529; *Dicț. Rom.*, V, p. 419 [istoric]; A.C., 1868, p. 23; Ionașcu, *Biserici Olt*, p. 204, n. 1; Poboran, *Slatina*, ed. II-a, p. 353—354; Anuar 1909 p. 273 [bis. din 1838—1839]; *Monumente naționale*, II, p. 200 [descriere, reparații necesare]; Neda M. I., *Schitul Sopot-Slatina, metohul episcopiei de Argeș* (R.I.R., 1946, p. 297—298) [scurt istoric; doc. din 1822]; Popescu, *Învelișurile*, p. 68—69, 71, 88; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., 1966, nr. 5—6, p. 470) [și descriere sumară].

— M SCHITUL STREHAREȚ (Adormirea, construit de episcopul Serafim al Buzăului, 1664—1668⁷⁹, biserică sfîntită la 1672, schitul ars în 1802⁸⁰, stricat de cutremurul din 1838, restaurat, biserică „preînoită”, din temelie cu toate împrejurimile, 1844, de Iosif eclesiarhul, egumenul schiturilor Greci și Strehareț; se păstrează resturi din zidul de incintă ale fostelor chilii; fost metoh al mitropoliei); str. Strehareț nr. 148.

Dicț. Rom., V, p. 420 [inscripții, 1672 și 1844; și despre ctitor]; *Dicț. Olt*, p. 244; Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 16, 185; Tunusli, p. 175 [Strehai]; Bauer, p. 184; Fotino, III, p. 172 [Strehai, greșit]; Răuțescu I., *Meteoasele mitropoliei sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R.L., III, 1931, nr. 3, p. 180) [la 1819]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 87 [catagr. 1845]; A.C., 1868, p. 26; *Monumente naționale*, II, p. 206—207 [descriere, ruină]; Ep. Grigore, *Episcopia Argeș*, p. 38—39; Idem, *Dare de seamă*, p. 6, 9 [aproape ruină]; Sacerdoteanu A. *Însemnări pe cărți vechi* (M.O., 1962, nr. 10—12, p. 714); R.I.A.F., XIV, 1913, p. 107 [descriere]; Poboran, *Slatina*, ed. II-a, p. 342; Filitti, *Ctitori*, p. 40—41 [pisanie, istoric]; și în S.O.V., 1920 p. 154—155;

Bulat T.G., *O fundație a episcopului Serafim lîngă orașul Slatina. Cine este ctitorul schitului Strihareț (Slatina-Olt)* (M.O., 1962, nr. 5—6, p. 370—375) [cu documente dovedește că nu mitropolitul Varlam este ctitorul schitului; Șerbanescu Nicolae, *Varlaam mitropolitul Tării Românești părintele tipografiei bucureștene* (B.O.R., 1958, nr. 12, p. 1120—1158) [și despre schitul S.,

etitoria mitropolitului]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., 1966, nr. 5–6, p. 471–473) [și descrierea bisericii]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul S. amintit de la 1512–1513]; *Indice cronologic nr. 1 și 23* [doc.] — SCHITUL LUI TUDOR BIV ȘETRAR (sec. XVII).⁸¹

SLATINICU, com. Strehaia, jud. Mehedinți (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1777, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 189; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 653; *Documente*, sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1594, cînd era în parte al m-rii Glavacioc].

SLATIOARA, jud. Vilcea (la 1840, patru bis. de lemn: Intrarea în biserică — mah. Viorel sau Viorești, construită de Nicolae Viorel, 1784, preînoită de vîtaful Ion Urșanu; Cuv. Paraschiva — mah. Gorunești, 1690; Intrarea în Biserică — mah. Mugești, construită de locuitori, 1815 și Sf. Nicolae — mah. Tâlpești, 1750 și două biserici de zid: Intrarea în biserică — mah. Ulari, construită de ceașul Mihailă Ciolunpu (?) 1839 și M. Nasterea Precistei — mah. Cociubești, construită de Radu Cociobă, sec. XVIII?, reclădită de vîtaful Ion Urșanu și alții 1802, reparată 1892; o cruce veche pe șoseaua spre Milostea și o alta din 1804).

Popescu, *Biserici*, p. 44; Răuțu, *Monografia*, p. 101; Anuar 1909, p. 230; „Oltenia”, I, 1940, p. 130–132 [doc. 1645]; *Documente* indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1512, cînd a fost dat de Barbu Craiovescu lui Neagotă și altora în locul satului Tirsa]. În indicele colecției *Documente* sunt două sate în jud. Vilcea cu acest nume.

SLATIOARA, jud. Olt (fost Romanați) (la 1840 bis. Sf. Treime — S. de Jos, construită de clucerul Polihronie și Costea serdarul, 1820 și bis. de lemn Sf. Îngeri — S. de Jos, construită de prot. C. Slătineanu, 1760, reconstruită de zid 1882).

„Renașterea”, 1944, p. 164; Anuar 1909, p. 216; AER, 1921–1925, p. 558; *Monografia jud. Romanați*, p. 443–444 [două bis. noi, din 1882 și 1910]; AMO, 1941, p. 652 [bis. Sf. Treime]; M.O., 1965, nr. 3–4, p. 291 [cat. 1845].

SLATIOARA, vezi Gușati.

SLATIOARA (Slătioarele), jud. Argeș (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, la începutul sec. XIX, reclădită de zid cu hramul Adormirea, 1887–1890)⁸².

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 37; B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; M.O., 1961, nr. 5–8, p. 400 [cat. 1833]; Anuar 1909, p. 289; *Indice cronologic nr. 4 și 22* [doc.]

SLATIOARELE, vezi Jilavele și Ocnele Mari.

SLAVENI, com. Gostavătu — Romanați (bis. Adormirea, 1841, refăcută 1865).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1510, cînd era al lui Calotă fost vîstier]; Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai vodă Viteazul pentru satele sale din jud. Romanați* (A.O., 1923, p. 126–131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 485) M.O., 1965, nr. 3–4, p. 296 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 216; AER, 1921–1925, p. 558; *Monografia jud. Romanați*, p. 421–422; AMO, 1941, p. 652.

SLAVEȘTI, jud. Teleorman (bis. sec. XVIII, apoi bis. Sf. Nicolae, 1851–1853).

Bauer, p. 169 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 125; *Indice cronologic nr. 1* [S. = Bulgăreasca].

SLAVEȘTI — Vilcea (la 1840, patru bis. de lemn: Sf. Treime, 1640?, rezidită 1883; Sf. Nicolae — mah. Onești, preînoită 1780; Sf. Îngeri — mah.

Rîma, 1802 și Sf. Nicolae — mah. Apa Vie, preînoită 1700; și bis. de zid Sf. Ioan Botezătorul — mah. târgului Cingulești, 1801⁸³, reparată 1887; acum bis. Sf. Ioan Botezătorul și Sf. Nicolae, 1796—1797 și cruce pe drumul spre Coltești din 1764—1765).

Popescu, *Biserici*, p. 107; Anuar 1909, p. 230; AMO, 1941, p. 768; Filitti I. C., *O judecată penală din 15 iulie 1634*, în *Cercetări și documente* . . . , Buc., 1935, p. 20—21 [satul Onești — Argeș].

SLĂVEȘTI — Vlașca (bis. ante 1840)⁸⁴. Vezi și Scurtu — Slăvești (același?).
SLĂVEȘTI, vezi Pietroasa.

SLĂVILEȘTI, vezi Slivilești.

SLĂVITEȘTI — Dolj (bis. sec. XVIII).

Bauer, p. 215 [bis. sec. XVIII]; Margot, *O viatorie*, p. 41 [descriere 1859, bis. veche]; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2. [originea numelui].

SLĂVITEȘTI, com. Marcea jud. Vilcea (culă ante 1758 și M bis. Sf. Mihail și Gavril, construită de Radu Slăvitescu, 1741; păstrează pictura originară).

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 60 [bis. din 1745]; Idem, *O vizită canonica*, p. 100 [pisania 1751]; Iorga N., *Studii și doc.* XV, p. 330; [rezumatul pisaniei și în *Dicț. Rom.*, V, p. 436 și 520; Bulat T.G., *Inscripții*⁸⁵ (A.O., 1922, p. 238—239) [1750]; Popescu, *Biserici*, p. 90 [bis. de zid Cuv. Paraschiva, 1810]; Răuțu, *Monografia*, p. 106; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, 1931, p. 92); Ghika — Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 61, pl. CXIII — CXVIII); *Arta feudală*, p. 217; AMO, 1941, p. 732; *Inscripții București*, p. 767—768 [pomelnic, 1750]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., 1966, nr. 5—6, p. 474—475) [și descriere sumară]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1609]; *Indice cronologic nr. 14* [doc., despre sat].

SLĂVUȚA, vezi Socoteni.

SLIVILEȘTI, jud. Gorj, (culă construită de Răducanu Cioabă și Marin Chintescu, 1813—1823; cu modificări ulterioare; părăsită). Vezi și Siacu.

Stefulescu, *Documente slavo-române* (indice); *Documente*, indice, sec. XIII — XVI [satul amintit de la 1465, cind era al lui Vrabet și al familiei sale]; A.O., 1937, p. 326—327 [hotărnicie, 1750], p. 332—339 [diverse doc.]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 188—189 [doc. 1680, Slăvilești — Romană]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 453 [S. — Mehedinți].

SLOBOZIA, vezi schitul Cuiburi.

SLOBOZIA, vezi Cimpina.

SLOBOZIA — Argeș (bis. Sf. Nicolae și Sf. Ioan Botezătorul, 1835—1843, reparată 1895).

A.G.R., 10 ian. 1865 [rendea moșieei, a lui G. Știrbei]; Anuar 1909, p. 289; Șerbănescu N., *Istoria m-rii Snagov*, p. 152—153 [despre satul Sl. Ciobanului între jud. Argeș și Teleorman; acesta?].

SLOBOZIA, com. Cornățelu, jud. Dîmbovița (la 1810 bis. Sf. Nicolae, reclădită? 1848—1850).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 61; Anuar 1909, p. 53; A. Rom., 7 și 11 sept. 1857 [moșia de arendat].

SLOBOZIA — Gorj (bis. Adormirea, de lemn, 1825—1826, ruinată la 1909). Anuar 1909, p. 176.

SLOBOZIA, jud. Ialomița (m-rea Slobozia lui Ianache sau Vaideei⁸⁶, Sf. Voievozi; construită de Ianache postelnicul ante 1633 și completată de Matei Basarab, 1633—1634; dărâmata de cutremur 1838, refăcută de egumenul Gavril din Smirna la 1842—1848; fost metoh al m-rii Dohiar⁸⁷; acum doar biserică și ruine de ziduri).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 20*, Buc., 1954 [948 doc., 1490—1872]; *Istoria Țării Românești*, p. 106; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 51 [doc. 1633]; Nandris Gr., *Documente slavo-române*, p. 152—161, 164—168, 187—190, 218 și urm. [doc. din 1634, închinare la Dohiariu și diverse scutiri de dări, sec. XVII]; *Documente agrare* (indice); Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 255—256 [descriere]; Bolliac, *Monastirile din România*, p. 593—600 [socoteli, 1738—1739]; Tunusli, p. 173; Bauer, p. 141; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 319; Fotino, II, p. 100; III, p. 162; Hurmuzaki, S. I/3, p. 142 [descriere, 1807, cetate cu ziduri puternice, imposibil de escaladat]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 94—96; VI, p. 203; VII, p. 309, 396—397; VIII, p. 331—333; X A, p. 16, 147—148, 245—246 [doc. 1814, m-re stricată în cursul războaielor];

Iorga N., *Inscripții* (R.I., 1932, p. 274—275; R.I., 1929, p. 271 [inscripții]; Petrescu I. D., *Însemnări din biserică Slobozii postelnicului Ianache Caragea* (B.O.R., 1916, p. 176—187); V. Rom., 24 febr. 1854 [averea m-rii]; Năsturel P. S., *Stiri mărunte despre cîteva monumente istorice*, în vol. *Sesiunea științifică a Direcției monumentelor istorice*, 1963, p. 143 [pomelnic, 1873]; *Dicț. Rom.*, V, p. 441 [istoric]; Caragea C. I., *Ceva despre postelnicul Ianache Caragea* (R.I., VI, 1920, p. 61—62); ACMI, 1942, p. 43; Iorga N., *Ist. rom.*, VI, p. 87; Popescu, *Învelișurile*, p. 67;

Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 61 [la această dată localitatea avea două bis.⁸⁸ și o m-re]; Bodogae T., *Sf. Munte Athos*, p. 230—233 [m-rea fostă metoh la Dohiar]; *Indice cronologic nr. 12* [doc. despre sat].

SLOBOZIA — Muscel (bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Sl. — Stoenești, 1821). Vezi și Stoenești.

Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric* (G.B., 1960, nr. 3—4, p. 266—268) [pisania, 1821, descriere]; Rădulescu — Codin C., *De unde își trag numele satele Slobozia, Stoenești și Cotenești?*, în vol. *Din trecutul nostru. Legende, tradiții și amintiri istorice*, p. 83.

SLOBOZIA — Olt (două sate cu două bis. de lemn la începutul sec. XIX: Sf. Nicolae și Sf. Împărați, construită de treti logofătul Constantin Rătescu; apoi bis. din 1862—1863). Vezi și Mărgineni.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 80 și 84; Anuar 1909, p. 294.

SLOBOZIA — Rm. Sărat (bis. Sf. Nicolae — S. Bradului, construită de vîstierul Iordache Neculescu cu ajutorul serdarului Asanache Robescu și Asanache Chirioiu, 1808, zugrăvită 1814, reparată 1906; bis. Sf. Voievozi — S. Galbenu, 1837—1838 și bis. Sf. Voievozi — S. Mihăileni, 1832—1833). Vezi și schitul Rogozul.

Bauer, p. 109 și 112 [bis. sec. XVIII]; *Dicț. Rimnicul Sărat*, p. 274 și *Dicț. Rom.*, V, p. 438 [și despre ruinele unui palat]; Anuar 1909, p. 265; AEB, 1926, p. 66 și 1928, p. 77; A. Rom., 1857 oct. 19, 23, 26 etc., 1858 febr. 19 [despre arendarea moșiei Jiliștea = Slobozia Ciorești]; A. Rom., 3 iulie 1857 [idem S. — Galbeni]; vezi și A.G.R., 13 oct. 1864 și urm.; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 660—661) [pisanie, 1808];

SLOBOZIA — Vlașca, jud. Ilfov (două bis. de lemn: Sf. Împărați și Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, una reclădită la 1864). Vezi și Slobozia — Argeș.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 76—77; *Dicț. Rom.*, V, p. 438; Anuar 1909, p. 138; *Monografile Vlașca*, p. 21—29 [bis. din 1880].

SLOBOZIA — CIREȘU — Brăila (bis. Sf. Nicolae, 1846—1847).

Didicescu I., *Biserici din Brăila*, p. 145—146; Vasilescu N. A., *Schite istorice* p. 246; Anuar 1909, p. 456.

SLOBOZIA — CLINCENI, vezi Cărădeni.

M-REA SLOBOZIA LUI IANACHE, vezi Slobozia — Ialomița.

SLOBOZIA — MÎNDRA — Teleorman (bis. Adormirea, 1851).

Mustăciosu Andrei, *Bisericile de pe valea Oltului din jud. Teleorman*, teză de licență, Inst. teologic Buc., 1931, ms. 152, f. 71—72 [inscripții].

SLOBOZIA — MOARA, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Împărați, 1833, reparată 1896).

Anuar 1909, p. 53; *Documente agrare*, p. 884—891 [doc. 1798 despre satul Moara Brăiloiu].

SLON, jud. Prahova ⁸⁹ (bis. sec. XVIII, ante 1757, fost schit, și un han sec. XVIII sau începutul sec. XIX).

Bauer, p. 130 [fără bis.] ; Iorga N., *Studii și doc.*, XXII, p. XVIII — XIX [însemnări pe cărți, sec. XVIII — XIX]; Iorga N., *Bis. din Opăriți, Predealul Sărari și Valea Drajnei* (BCMI, 1929, p. 158—159) [însemnări sec. XVIII — XIX și despre vechiul han]; *Dicț. Rom.*, V, p. 446 [despre urmele unui han la Slonul de Piatră]; Anuar 1909, p. 111 [bis. nouă, 1874—1873]; A. Rom., 14 aug. și 9 oct. 1857 [arenda moșiei, a spitalului Colțea].

SLUJITORI — MAZILI — Ialomița (cruce din 1845 pe locul bisericii mutată la Grindași).

B.S.G.R., XIII, 1892, p. 171; Ciocla I., *Grindu. Monografie*, p. 197—198 și 211—213 [doc. 1822—1823 despre satul Slujitori = Priviți].

SMÂRDĂȘTETU (bis. Sf. Nicolae și Sf. Apostoli, 1835—1838, construită de Duță Fratostiteanu vîstierul). Este foarte probabil vorba de bis. din Viașu — Mehedinți, având același hram, același ctitor și același dată de clădire.

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 159 [inscripție, descriere bis. din căt. Smîrdășteț]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [sat în orașul Craiova și în r. Vînju Mare]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 485); „Romanoslavica”, I, 1958, p. 14 [despre originea numelui].

SMEIENI, jud. Buzău (bis. Sf. Gheorghe, 1846—1848). Vezi și Sâlcioara. Anuar 1909, p. 264; AEB, 1926, p. 66 și 1928, p. 99.

SMÎRDIOASA (Găuriciu) ⁹⁰, jud. Teleorman (M bis. Sf. Voievozi, 1824, reparată 1887). Vezi și Găuriciu.

Anuar 1909, p. 125; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 9 [despre originea numelui satului]; „Oltul”, 1857, p. 144, 148 și A. Rom., 1857 sept. 23 și urm. [moșia lui Mișa Anastasievici de arendat].

M-M-REA SNAGOV (Intrarea în biserică, sfîrșitul sec. XIV — începutul sec. XV ⁹¹; paraclisul Buna Vestire zidit în domnia lui Vladislav al II-lea, 1453, dispărut, se păstrează ușa de lemn sculptat; m-rea completată cu clădiri de Vlad Tepeș, 1456—1462 ⁹²; biserică mare refăcută de Neagoe Basarab, 1512—1521, lucrările fiind continuante de Mircea Ciobanul; zugrăvită de Petru cel Tânăr la 1563; m-rea reparată de Constantin Brâncoveanu, la sfîrșitul sec. XVII ⁹³, cînd se instalează aci o tipografie condusă de Antim Ivireanu; reparată din nou la 1815 de egumenul Neofit de Cerveno, cînd se reface și pictura bis. mari; m-rea transformată în închisoare la 1840, cînd se dărîmă unele clădiri vechi și se construiesc altele; m-rea fiind tot mai ruinată, ajunge la 1870 „în starea cea mai deplorabilă”; restaurată în parte de C.M.I., la 1904 și 1936, cînd s-a dărîmat turla de pe pronaosul bis. și s-au degajat arcadele pridvorului), satul Fundu, com. Turbați, jud. Ilfov.

Documente, XIII — XVII (indice); *Cronologia tabelară*, p. 23, 24 passim; Arh. St. Buc., indice *cronologic nr. 20*, Buc., 1954 [308 doc., 1437—1872];

Istoria Țării Românești, p. 4, 149; *Istoriile*, p. 15 [făcută de Vlad Tepeș]; Paul de Alep, *Călătoriile* p. 213 [bis. trei: Intrarea în biserică, Adormirea și Buna Vestire]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 67, 69, 83 [despre uciderea postelnicului C. Cantacuzino]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 107, 393; III, p. 76–77; VI, p. 162; VII, p. 374; X A, p. 15, 234–235, 314–315, 326–328; Fotino, II, p. 23; Bauer, p. 147 [m-re și două capele];

Iorga N., *Inscriptiile*, f. I, p. 156–162; Drăghiceanu V., *M-rea Snagov* (BCMI, 1931, p. 42) [inscripție, 1563]; Idem, *Inscriptiile de la Snagov* (BCMI, XXVI, 1933, p. 91); R.I.R., V — VI, 1935–1936, p. 631 [inscripție, 1453]; R.I. XVII, 1932, p. 158 [catastif de avere, 1782]⁹⁴;

A.P., XI, 1841–1842, p. 326–329; XII, 1843, p. 408–412, 414–417; XIII, 1844, p. 254–255; XIV, 1846–1847, p. 646–649, 698–703 [venituri, 1839–1844]; B.G.O., 1840, p. 23, 1843, p. 65–66, 1846, p. 42 [moșiile m-rii]; vezi și A. Rom., supl. 12 și 19 dec. 1859; A.P., XIV, 1846–1847, p. 695 [reparații]⁹⁵; B.Of., 1851 iulie 6, p. 232 [reparații];

Odobescu Al., *Cîteva ore la Snagov* (R.R., II, 1862, p. 351–405 și în *Opere*, vol. III, ed. Minerva, p. 11–71) [istoric, descriere, inscripții, cu ilustrații]; Aricescu C. D., *Procesul și exilul meu la Snagov*, Buc., 1859; C.A., 1875, p. 41–43; Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 41–43; *Monumente naționale*, I, p. 145–147 și II, p. 209 [descriere, reparări necesare] A.A., 1890, p. 30 [date sumare despre m-re]; B.O.R., 1889–1890, p. 281–282; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 158–160;

Mandrea G., *M-rea Snagov*, Buc., 1900, 11 p. +4 pl. [descriere sumară, plan., foto]; Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 49–52 [istoric, inscripție]; Ionescu-Gion, *Din istoria Basarabilor I. Sima stolniceasa Buzeasca* (L.A.R., VII, 1903, p. 88); Dobrescu, *Istoria bisericii în sec. XV*, p. 49–51; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 215–222 [descriere, istoric]; Iorga, N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, I, p. 8; Năsturel P. V., *Radu Șerban și Matei Basarab* (L.A.R., XI, 1907, p. 464); Tzigara — Samurcaș, *Monumentele noastre. Comana și Snagovul* (C.L., XLII 1908, nr. 4, p. 481–484 și în vol. *Arta în România*, p. 64–75; Balș G., *Biserici din Serbia*; Idem *Arhitectura Sf. Munte*; Taftali O., *Les monuments roummain*s, p. 6; Antonescu P., *Arhitectura religioasă*, p. p. 21–23;

Odobescu Al., *Bisericile dela Snagov și Turbați*, în *Scieri literare și istorice*, I, 1887, p. 385–405 și la Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 314–329; R.I.A.F., XII, 1911, p. 117 [desen, ante restaurare]; Savela Aurel, *Croquiuri*, Buc., 1918; Iorga — Balș, *Histoire*, p. 39–41; Ghika — Budești N., *Arhitectura bisericii domnești din Curtea de Argeș* (BCMI, X — XVI, 1917–1923, p. 120) [despre influența asupra zidirii m-rii S.]; Ursăcescu V., *Vechile noastre monumente* (B.O.R., LXLI, 1923–1924, p. 625); Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, p. 107; Constantinescu-Iași, *Bizantinismul* (CL, LVI, 1924, p. 751–753) și extras, p. 39–41, 99;

Iorga N., *Cîteva indicații asupra m-rii Snagovul*, Vălenii de Munte, 1926, 19 p. + 2 pl.; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XX, 1927, p. 135–139 pl. XI — LII); Bulat T. G., *Personalitatea religioasă a voievodului Neagoe Basarab al IV-lea*, Craiova, <f.a.>;

Ștefanescu I. D., *Peintures murales*, p. 26–28; Meteș, *Zugravi* (indice); Ștefanescu I. D., *La peinture*, p. 21, 75–83, pl. 88–89;

Gheorghe I. D., *O nouă enigmă* (B.O.R., XLIX, 1931, p. 620–622) [Neagoe Basarab e ctitorul după pisanie]; Mihăileanu Eufem, *Snagovul* (B.G., II, 1931, p. 318–328) și Buc., 1932, 47 p. (recenzie în A.L.A., X, s. II, 1932, nr. 582, p. 7); Bobulescu C., *O viață trăită, viață de paracrise*, Buc., 1931, p. 110–111 [despre închiderea boierilor la m-rea Snagov]; Popescu M.,

M-reia Snagov (RSTR, XLIX, 1931, nr. 2, p. 10—12) [despre așezarea ei, evenimente istorice, fresce];

Brătulescu V., *M-reia Snagov*, Buc., 1933; Nicolaescu St., *Vechimea m-rii Snagov* („București”, I, 1935, p. 108—112) [din timpul lui Mircea cel Bătrân]; Rosetti D., *Săpăturile arheologice de la Snagov*, I, Buc., 1935, 52 p. (și în R.I.R., 1933, p. 217—226); Brătulescu, *Ilfov*, p. 20—25 [pisanie, inscripții, istoric]; Popescu — Lumină, *București*, p. 318—319; Popescu — Lumină, *Cine a făcut m-reia Snagov* („Universul”, 3 oct. 1938); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 94—100; Idem, *Ghidul*, p. 358—369; Panaitescu P. P., *Mircea cel Bătrân*, p. 160; Ștefănescu N., *M-reia Snagov*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., 1940; Dumitriu G., *Pe urmele unor săpături* („Amvonul”), XXI, 1942, nr. 4—6, p. 9—14); ACMI, 1942, p. 45, 56; 1943, p. 30, 41, 69, 72, 78—79 [restaurare];

Şerbănescu N., *Istoria m-rii Snagov*, Buc., 1944, 221 p. + 11 pl. [istoric foarte documentat al m-rii; despre activitatea lui Antim Ivireanu, egumenii m-rii, multe știri despre avereia m-rii, inscripții și pietre de mormânt, bibliografie]; Giurescu, *Ist. rom.*, I, ed. V-a, p. 490—491 și vol. II — III (indice);

Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 18, pl. VI); Ștefănescu I. D., *Le monastère de Snagov*, Buc., 1945 (din R.I.R., 1944, f. III, p. 297—306, unde are titlul: *Le monastère de Snagov. Le decor peint de l'église*); Idem, *Arta balcanică și arta religioasă a țărilor române* (R.I.R., 1943, p. III, p. 15); Popescu, *Învelișurile*, p. 77, 78 și 69);

Brătulescu V., *M-reia Snagov* (B.O.R., LXXII, 1954, nr. 2—3, p. 258—282); B.O.R., 1959, p. 693 [C.C. Giurescu despre vechimea m-rii]; *Istoria bisericii române*, I, p. 209, 271 [vechimea m-rii]; *Arta feudală*, p. 44, 50, 61, 79, 88, 89, 97, 99, 106; Vătășianu, *Istoria artei* (indice); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 300—306 [despre bis. făcută de Neagoe Basarab pe locul celei a lui Vlad Tepeș];

Ionescu G., *Tipografia de la m-reia Snagov* („Albina”, XI, 1907—1908, p. 60—67); vezi și bibliografia privind activitatea lui Antim Ivireanu la N. Șerbănescu, *op. cit.*;

Ionescu Teofil, protos., *Arhimandritul Ioasafat Snagoveanul* („Vestitorul”, — Paris, III, 1942, nr. 1—2, p. 4—17);

Tocilescu, *Catalogul*, p. 126, 159; Cegăneanu Sp., *Obiecte bisericești*, p. 35—39, 63—65; Nicolaescu Stoica, *M-reia Snagov și ușa de stejar cu sculpturi de sfinți a bisericii Buna — vestire, citoria lui Vladislav voievod, 1453* („București”, II, 1936, nr. 1—2, p. 118—128); Tafrali O., *Sculptura în lemn românească. Uși împărătești* (A.S.A., fasc. XI — XII, 1936, p. 6—9); Iorga N., *Les arts mineurs*, II, 1936, p. 9; Numeroase fotografii ale ușii la: N. Iorga, *Art et littérature des Roumains*, Paris, 1929, pl. LXIV; B.G., I, 1930, nr. 3, pl. III, la p. 144—145; Iorga N., *Vechea artă religioasă la români*, Vălenii de Munte, 1934, pl. XXX; A.T.G., caietul 4—5, 1938, p. 75 etc.; Voinescu T., *Note asupra tezaurului* (M.M., I, 1958, p. 87) [panaghiar sec. XV]; Șerbănescu N., *Panaghiarul de la Snagov* (B.O.R., 1962, nr. 5—6, p. 543—576); Giurescu Dinu, *Maitres orfèvres de Kiprovac en Valachie au XVII-e siècle* („Revue des études sud-est européennes”, t. II, 1964, nr. 3—4, p. 467—510) [descriere chivot];

Mémoire sur les couvents roumains, p. 75—82 [doc. 1639] și p. 89—95 [doc. 1628, închinare la Pantocrator]; *Memoriu asupra monastirilor române*, p. 62—71 și 77—82 și Bengesco, *Memorandum*, p. 17—23 [aceleași doc.]; *Archives diplomatiques Partea I. Documents sur la question des monastères grecs dans les Principautés — Unies*, p. 234—236 [doc. din 1628, închinare la Pantocrator]; Potra George, *Documente Brîncovenesti în legătură cu biserici*

și mănăstiri din țară și străinătate (G.B., XXII, 1964, nr. 11—12, p. 1115—1116) [doc. din 1697 despre starea de „slăbiciune” a m-rii];

Metzulescu Stelian, *Apoteoza în fresca românească* (G.B., 1965, nr. 3—4, p. 334—336) [despre portretul lui Neagoe Basarab]; *Inscriptii București*, p. 299 [anaforniță c. 1500], p. 572—573 [chivot, 1673—1674], p. 665 [panaghiar, 1490—1491], passim; pentru ușa din 1452—1453 vezi p. 772—774 [și bibliografie]; vezi și indice; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 60, 125—126, II, p. 68; Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 125—126;

Șerbănescu N., *Scoala de la m-reia Snagov în secolul al XIX-lea* („Rev. glă a învățământului”, XXXI, 1943, nr. 1—3, p. 64—68) [în anexă 7 doc., 1811—1857]; „Romanoslavica”, I, 1958, p. 26 [despre originea bulgară a numelui Snagov].

SOCET — Dîmbovița (bis. Adormirea, sec. XVIII, re cădită 1894—1895).

Bauer, p. 160 [bis. și casă boierească]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 58; Anuar 1909, p. 53—54; A. Rom., 1858 mart. 1 și supl 5 mart. [arendarea moșiei Socetul Greceanului].

SOCETU (Buzoiasca) — Ialomița.

Romniceanu Ioan M., *Carte de hotărnicie pentru moșia Socetu sau Buzoiasca din județul Ialomița, plasa Ialomița, proprietatea d-lui Simeon S. Cojescu*, Buc., 1890, 20 p. [se reproduc și doc. din sec. XIX].

SOCETU jud. Teleorman (bis. Sf. Nicolae, 1836—1837, reparată 1865, în stare rea la 1909).

Anuar 1909, p. 125—126.

SOCOLEȘTI, vezi Tălăpanu.

SOCOTENI, com. Slăvuța, jud. Dolj (M bis. de lemn Intrarea în biserică, 1684 — este una din cele mai vechi bis. de lemn ce ni s-a păstrat în Țara Românească — reparată și zugrăvită 1857, reparată 1927; bis. Adormirea-Slavuța din cimitir, 1813, construită de medelnicerul C-tin Zătreanu și postelnicul Ioan Piciu, reparată 1887; și o cruce veche existentă la 1871⁹⁶).

Referendaru G., *Biserica de lemn din satul Socoteni, parohia Slăvuța, jud. Dolju* (BCMI, XIX, 1926, p. 23—27) [descriere, planuri, desene]; Vincenz I., *Din trecutul Craiovei* (A.O., V, 1926, p. 185—186); Anuar 1909, p. 167; AMO, 1941, p. 296; Popescu, *Învelisurile*, p. 28, 77; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 54; „Oltul”, 1857, p. 116 și 212 [moșia de arendat; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1623]].

SOCU — Gorj (cruce din 1828 lîngă o fântână).

Documente, sec. XVII, vol. IV, p. 11 [satul amintit la 1621]; A.O., 1938, p. 312—325, 336 [doc. diverse].

SOHATU, jud. Ilfov (bis. de lemn Adormirea, sec. XVIII; apoi bis. de zid Schimbarea la Față, 1848).

B.O.R., 1875—1876, p. 319 [mențiune 1746]; vezi și SCIA, 1956, nr. 3—4, p. 279; Popescu N., *Catagrafia*, p. 78—79 [bis. veche de lemn]; Anuar 1909, p. 84.

SOHODOL, com. Baia de Fier, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Îngeri, construită de Zisu Rîmnicianu și C-tin Bădicescu, 1809; la 1941 în ruină, reparată la 1957; pictura nouă).

„Renașterea”, 1944, p. 209 [catagr. 1840]; Anuar 1909, p. 170—171 și 181; AMO, 1941, p. 408 [bis. Sf. Voievozi, 1901]; M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 408; *Documente agrare*, p. 819—821 [doc. din 1794; sat al m-rii Horezu]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1560—1567>]; *Indice cronologic nr. 14* [doc. despre sat]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

SOMOR, vezi Vilcomu.

SOPOTU, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, ante 1845).

Documente, sec. XVI, vol. V, p. 403 [satul amintit la 1589, cînd era al lui Nica al doilea postelnic, rămas de la boierii Craiovești]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 449 [cat. 1845]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 73 [doc.]; A. Rom., 23 sept. 1857 [arenda moșiei]; *Carte de hotărnicie a moșiei Sopotu din districtul Doljiu, plasa Dumbrava, proprietate a d-lui Sava Șomanescu*, 1888 [se invocă și hotarnice mai vechi].

SCHITUL SOPOTU, vezi Slatina.

SORENI, com. Celaru, jud. Dolj (fost Romanăți) (la 1840, bis. Sf. Nicolae, 1834 și bis. de lemn Maica Precista, 1810, reclădită 1854—1855).

Bauer, p. 199 [bis. sec. XVII]; „Renașterea”, 1944, p. 90; Anuar 1909, p. 216 [bis. Sf. Nicolae, ruină]; AER, 1921—1925, p. 558; *Monografia jud. Romanăți*, p. 405—406; AMO, 1941, p. 563.

SPAHI — **ȘIPOTU** — Gorj (bis. Sf. Dumitru, 1848, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 184.

SPANȚOV, jud. Ilfov (bis. de lemn Toti Sfintii, la începutul sec. XIX⁹⁷, apoi bis. de zid Sf. Nicolae, 1867—1868).

Bauer, p. 155 [fără bis.]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 75; Anuar 1909, p. 84; *Dicț. Rom.*, V, p. 454 [ruine de palat?]; Șerbănescu N., *Istoria m-rii Snagov*, p. 135—136 [despre sat]; *Documente agrare*, p. 437—438 [sat al m-rii Mihai Vodă]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 500); *Documente*, indice sec. XIII — XVI și XVII [satul amintit de la 1482, cînd era în parte al m-rii Snagov]; *Indice cronologic nr. 16, 20* [doc.].

SPĂTARU, vezi Vaideei — Olt.

SPERIETENI — Dimbovița (bis. Sf. Paraschiva, 1838, dărîmată și rezidită 1879 și 1903).

Abramescu V., *Biserici de pe valea rîului Suța*, p. 41; *Documente agrare*, p. 638—639 [satul Speriat].

SPINENI — Gorj (dispărut).

Bulat, *Contribuiri documentare*, p. 113—114 [doc. 1617]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. XVII.

SPINENI, înglobat în orașul Balș (bis. sec. XVIII).

Bauer, p. 208 [bis. sec. XVIII]; „Oltenia”, XI, 1944, p. 181 [catagr. 1831]; *Documente*, sec. XVII, vol. IV, p. 75 [satul amintit la 1622].

SPINENI, vezi Bălești și Pîrșieni.

SPINENII DE SUS, jud. Olt (bis. din 1811, reclădită? 1884).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 87 [două bis. de lemn: Sf. Nicolae — S. de Sus și Sf. Voievozi — S. de Jos]; Anuar 1909, p. 303—304.

SPINEȘTI, com. Videle, jud. Teleorman (bis. de lemn Sf. Teodor Tiron, sec. XVIII, renovată 1831—1848 și 1860).

Anuar 1909, p. 139; *În amintirea lui I. Bianu*, Buc., 1916, p. 45—46; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 78) [însemnări, istoric].

SPINUL — Argeș (bis. de lemn Sf. Nicolae, construită de M. Bălan, 1809—1811, refăcută 1882).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 13; Anuar 1909, p. 286; *Documente* indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1547, cu numele Spinul din Loviște]. M-REA SPIRIDON (sec. XVII)⁹⁸.

SPIRIDONEȘTI, vezi Puturi.

SPÎRLENI, com. Gușoieni, Vîlcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Voievozi 1700, preînoină 1805, construită de zid 1814).

Popescu, *Biserici*, p. 19—20; AMO, 1941, p. 769.

SCHITUL SPORĂȘTI (Intrarea în biserică, Seuca, sec. XVI, refăcut de călugărul Antonie și egumenul Ioan de la Tismana, ante 1640, dărîmat în sec. XIX; fost metoh al m-rii Tismana), în hotarul Seucăi, cum. Peștișani, jud. Gorj. Vezi și schitul Ploștina Drăgoeștilor, probabil același (au aceiași ctitori: popa Ioan și călugărul Vasile).

Ştefulescu Al., *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 161—162 [istoric; crede că e schitul Ploștina Drăgoeștilor]; Donat, *Fundațiile*, p. 72; Crețeanu R., *Schituri olene necunoscute* (M.O., 1963, nr. 1—2, p. 52 și 55) [despre confundarea acestuia cu schitul Hobița — Ploștina Drăgoești; arată că se păstrează resturi].

SPURCATI, vezi Găneasa.

STANCA — Brăila (bis. Sf. Nicolae, de nule, c. 1820, reclădită de zid 1846—1848 sau 1837—1840?).

Vasilescu N. A., *Schițe istorice*, p. 252; Anuar 1909, p. 456.

SCHITUL STANCA (sec. XIX).

Dicț. Rom., V, p. 457.

STÂNCESȚI — Buzău (bis. sec. XVII⁹⁹).

Documente agrare, p. 233 [doc. 1710, moșie a episcopiei Buzău]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1550]; *Indice cronologic nr. 3, 20* [multe doc. despre sat].

STÂNCESȚI, com. Drăgoești, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1720, construită de banul C-tin Brîncoveanu ?, reparată 1915).

Bauer, p. 212 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 297—298 [catagr. 1840]; AMO, 1941, p. 377; M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 410—411; Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 602 [doc. 1658]; Mano, *Doc. fam. Mano*, p. 24—25 [doc. 1658].

STÂNCESȚI, com. Stângăceaua, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1760, arsă și reclădită din materialul vechi la 1836, ruinată și închisă 1927, reparată 1934).

Anuar 1909, p. 416; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din raionul Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 417—419 și 427) [istoric, inscripții, foto]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 489—490 [despre sat].

STÂNCESȚI, com. Tîrgșoru Vechi, jud. Prahova (bis. Sf. Apostoli, începutul sec. XVI?, refăcută 1846 de Ioan Arion clucerul).

Bauer, p. 134 [bis. de lemn]; Iorga N., *Inscripții de la bis. din Stâncesti — Prahova* (AARPAD), XLVII, 1926—1927, p. 33—34); Greceanu, *Genealogii*, I, p. 51; R.V., 7 sept. 1914, p. 2 [despre temeliile unei bis. vechi și ruine de case boerești]; Oprescu A., *Hîrtii referitoare la moșia Stâncesti — Prahova* (R.I., 1924, p. 294—297) [1636—1754]; A. Rom., 16 sept. 1859 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1515].

STÂNCULEȘTI, vezi Pitești.

STÂNCULEȘTI, vezi Dozești și Giulești.

M M-REA STÂNEȘTI (Adormirea, construită de Giura logofătul și Mogoș banul, rude cu familia Buzescu, 1536¹⁰⁰; păstrează fresca originară; refăcută și completată cu chilii de Buzești la sfîrșitul sec. XVI — începutul sec. XVII¹⁰¹; pridvorul de la sfîrșitul sec. XVI; fost metoh al patriarhiei de Alexandria¹⁰²), acum bis. satului Lungăști — Vilcea. Vezi și m-rea Căluiu.

Documente, indice, XIII — XVII; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 203—204 [despre asemănarea cu m-rea Căluiu]; vezi și M.O., 1967, nr. 11—12, p. 922; *Eclaircissements sur la Question des monastères grecs situés dans les Principautés Danubiennes*, 1857, p. 46—50 [doc. din 1692]; *Indice cronologic nr. 23* [doc.]; Hurmuzaki, XIV/2, p. 838 [doc. 1718, m-rea se pustiise]; Iorga, *Inscripții*,

I, p. 168—169; Giurescu, *Material* (indice); Bauer, p. 217; Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 174; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 173; Popescu, *Biserici* p. 18; „Arhivu pentru filologie și istorie,” 1868, nr. 20, p. 308—316 [T. Cipariu despre epitrahil și doc. din 1692]; Odobescu Al., *Stănești* (C.T., 1873, p. 206—208); Odobescu, *Antichitățile*, p. 51, 130; C.A., 1875, p. 85—86; Musceleanu Gr. *Monumentele străbunilor*, p. 85—86 [mormântul lui Stroe Buzescu]; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 231 [descriere portrete]; *Monumente nationale*, II, p. 202—203 [descriere, istoric]; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 259; AER, 1900, p. 39—40; Ștefulescu Al., *Istoria Tg. Jiuului*, Tg. Jiu, 1906, p. 60—61, 73—75 [istoric, inscripții, despre ctitori]; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 295—297 [descriere, foto]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 291 [inscripție]; Balș G., *Influence serbe*; Răuțu, *Monografia*, p. 109—110, 119—120; Drăghiceanu V., *Lămuriri asupra Buzestilor* (BCMI, IV, 1911, p. 121);

Traianescu I., *Schitul Stănești* (BCMI, IV, 1911, p. 13—23) [istoric, descriere]; Năsturel P. V., *Schitul Stănești* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 96—101) [foto, inscripții, pietre de mormânt]; AARMSI, s. III, t. VI, 1927; p. 258—259; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1930, p. 23—24, pl. XXXIV—XL); Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 118—120) [inscripții, descriere sumară, foto]; A.O., 1936, p. 328—329; Donat, *Fundațiile*, p. 73—74; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 105; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 25, pl. VIII); Giurescu, *Ist. rom.*, II (indice);

Ştefănescu I. D., *La peinture*, p. 87—107, pl. C, 33—48; Meteş, *Zugravi* (indice); Ștefănescu I. D., *Les portraits des donateurs de l'église de Stănești en Valachie*, Paris, 1931, 20 p + 2 pl.; Ștefănescu I. D., *Pictura bizantină în țările românești. Originalitatea decorurilor din Oltenia* (M.O., 1962, nr. 5—6, p. 291—301); Brătulescu V., *Zugravi de biserici în Oltenia în veacul al XVI-lea* (M.O., XV, 1963, nr. 3—4, p. 197—199) [despre Eratudi? zoografos];

AMO, 1941, p. 731; ACMI, 1943, p. 36 [restaurarea picturii]; Popescu, *Învelișurile*, p. 19; *Arta feudală*, p. 77, 94, 96, 107; M.M., I, 1958, p. 180 [despre asemănarea cu Dobrușa]; Popescu Dumitru, *Bis. Stănești — Vilcii*, teză de licență, Buc., 1943; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 375; SCIV, 1961, nr. 1, p. 143 [despre săpăturile arheologice efectuate];

Potra George, *Documente Brîncoveniști în legătură cu biserici și mănăstiri din țară și străinătate* (G.B., XXII, 1964, nr. 11—12, p. 1111—1112 [doc. 1692 de închinare la patriarhia Alexandriei care a mai fost publicat]; *Inscripții București*, p. 731 [văl de timplă]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 143, 264—265; Plesia Dan, *Contribuții la istoricul m-rii Stănești (Vilcea) și al ctitorilor ei* (M.O., 1965, nr. 5—6, p. 407—417) [despre ctitorii din secolul al XVI-lea și legăturile lor de familie]; C.L., 1934, p. 671—672 [Al. Odobescu despre m-re, 1860]; vezi și Odobescu Al., *Opere*, II, Buc., 1967, ed. V. Cîndea, p. 399;

Andrescu Ștefan, *Portrete laice necunoscute din veacul al XV-lea („Amfiteatrul”)*, II, 1967, august, p. 331) [despre portretele de la m-rea Stănești]; Idem, *Identificarea portretelor din naosul bisericii la Stănești — Vilcea* (M.O., 1968, nr. 1—2, p. 77—80 + planșe) [ale lui Tudor logofăt din Drăgoești și al soției sale];

Brun Jules, *L'art religieuse*, p. 24; Tocilescu Gr., *Inscripțiunea de pe patrafirul de la Stănești* (C.T., 1876, p. 348—354); BCMI, XXX, 1937, p. 189 [inscripție patrafir, 1605—1606]; Voinescu T., *Note asupra tezaurului* (M.M., I, 1958, p. 87) [văl de timplă]; Năsturel P., *Străvechile odoare înapoiate de U.R.S.S.* (M.B., VII, 1957, p. 199).

STĂNEȘTI, jud. Argeș (cruce din 1781, acum la Muzeul Satului și bis. de lemn Sf. Îngeri la începutul sec. XIX). Vezi și următorul

B.O.R., 1921, p. 683 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 29; AEA, 1929, p. 111; *Inscriptii București*, p. 791 [inscripție]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1502]; Anuar 1909, p. 289 [bis. în ruină].

STĂNEȘTI, jud. Argeș (fost Muscel) (6 cruci vechi, din care două M și M bis. Sf. Treime, 1831, construită de Marian, fiul lui Toader, reparată 1879). Vezi și Slănic și Pîrfiești.

Bauer, p. 176 [bis. sec. XVIII]; B.C.I., IX, 1930, p. 114; Anuar 1909, p. 94—95; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XLV, LXXXII; *Indice cronologic*, nr. 9 [doc.]; *Documente agrare* p. 744 [doc. 1786, sat de „ungureni” al m-rii C. Lung].

STĂNEȘTI — Dîmbovița [bis. de lemn Adormirea, ante 1810, apoi bis. Sf. Voievozi, 1853—1854]¹⁰³.

Bauer, p. 158 [bis. sec. XVIII]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 58; Anuar 1909, p. 54; A. Rom., 18 dec. 1857 [arenda moșiei].

STĂNEȘTI — Dolj (han, mijlocul sec. XIX).

V. Rom., 1851, p. 76.

STĂNEȘTI, jud. Gorj (M bis. Sf. Mihail și Gavriil, construită de Constantin Obedeanu comisar imperial, 1731—1732, reparată și zugrăvită 1824; și fosta casă Buzescu). Vezi și Călești și Cernădia.

Bolliac C., *Excursiune arheologică din anul 1869*, Buc., 1869, p. 63—64 [despre ruinele casei Buzescu]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 186—194 [biserica], 289—293 [locul Polata, casa Buzeștilor]; Iorga N., *Studii și doc.*, VIII, p. XXVI — XXIX [despre fam. Buzescu] și XI, p. 231 [doc. 1824 despre repararea bisericii]; Anuar 1909, p. 184; Obedeanu C. V., *Fundațiile Obedenilor* (A.O., III, 1924, p. 12); AMO, 1941, p. 408; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 67); *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit la 1612];

Ștefulescu Al., *Biserica din Stănești („Jiul”)*, I, 1894, nr. 7, p. 5—9) [din 1732; și trei planșe, desen biserică, inscripții, despre ctitorii]; Idem, *Documente slavo-române* (indice).

STĂNEȘTI — CHIRCULEȘTI, jud. Ilfov (bis. Sf. Nicolae, 1839—1840, reparată 1904)¹⁰⁴.

Anuar 1909, p. 138; Greceanu, *Genealogiile*, II, p. 235 [doc. 1784, Stănești]

STĂNEȘTI — Prahova (bis. ante 1834)¹⁰⁵.

Documente, indice sec. XVII [sat dispărut]; *Indice cronologic nr. 15* [doc.].

STĂNEȘTI — Vilcea (temeliile unei biserici din secolul al XVI-lea descoperite la capătul de est al satului, pe malul stîng al pîrului Mamul; M bis. de lemn Sf. Îngeri, începutul sec. XIX).

Dicț. Rom., V, p. 461 [despre ruinele unei biserici]; Barnea I., *Monumente de artă creștină descoperite pe teritoriul R.P.R.* (S.T., XVII, 1965, nr. 3—4, p. 176—180) [descriere și plan temelia bisericii, fragment de piatră funerară și despre o fintină făcută de Stroe Buzescu]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1575—1576].

STĂNEȘTI — PLEȘA — Vilcea (la 1840 trei bis. de lemn: Cuv. Paraschiva, 1600? refăcută 1894: Sf. Nicolae — mah. Valea Lungă, 1817 și Sf. Nicolae — mah. Cuchiulești, 1827, refăcută 1908).

Popescu, *Biserici*, p. 100; A.O., 1942, p. 144 [cat. 1834]; Anuar 1909, p. 230 [bis. nouă și două bis. de lemn]; AMO, 1941, p. 769.

STĂNEȘTI — Vlașca (bis. ante 1832)¹⁰⁶.

A.G.R., 13 oct. 1864 [arenda moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit la 1570].

STĂNEȘTI, vezi Lungești.

STĀNILA, com. Mlăjet, jud. Buzău (bis. Sf. Treime, sau Cob. Duhului Sfînt, zugrăvită 1852, reparată 1925).

Anuar 1909, p. 250; Sândulescu-Verna, *Bis. din Stānila* (G. Ad., Buzău, 31 martie 1929) [însemnări, sec. XIX]; „Îngerul”, 1937, p. 554; *Documente*, indice sec. XVI [sat dispărut — Buzău] și XVII [sat existent în r. Cislău]. **SCHITUL STĀNISLĂVEȘTI** — Vlașca (a două jumătate a sec. XVII; fost metoh al m-rii Trivalea)¹⁰⁷.

Ionașeu, *Catagrafia Argeș*, p. 69 [bis. de zid Toți Sfinții — S. — Argeș, fost Vlașca]; AEA, 1929, p. 64 [bis. din 1887]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 211.

STĀNISLĂVEȘTI, vezi Ursoaia.

SCHITUL STĀNIȘOARA, vezi Stânișoara.

STANOMIREȘTI (Călăreți) — Ilfov¹⁰⁸.

A. Rom., 14 aug. 1857 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 16* [doc.]. **STANOMIREȘTI** — Vilcea.

A.O., 1937, p. 374—376 [doc. 1641].

STĀNULEASA — Olt (bis. Sf. Dumitru, 1831—1832).

Anuar 1909, p. 303.

STAR CHIOJD, jud. Prahova (schitul Chiojdenilor, sfîrșitul sec. XVII¹⁰⁹; două bis. de lemn: Cuv. Paraschiva — biserică mică, 1780, reparată 1850 și Sf. Nicolae — bis. boierească, sec. XVIII, reparată 1870, 1895, ambele M; crucea lui Călin din Chiojdul de Bîsca sec. XVII¹¹⁰, dispărută și alte trei cruci de piatră: din 1780; în apropierea bis. Cuv. Paraschiva, din 1708—1709, lîngă zidul de incintă al bis. Sf. Nicolae și alta din 1797.) Vezi și Chiojdeanca.

Nicolaeșcu D., *Hrisovul Chioajdelor din 1562* („Îngerul”, IV, 1932, p. 25—27); Idem, *Clerici din documentele Chioajdelor* (*ibidem*, IV, 1932, nr. 9 p. 18—21, nr. 12, p. 26—27; V, 1933, nr. 1, p. 10—11, nr. 3—4, p. 33—35, nr. 6—7, p. 36—37) [și despre m-rea Chiojdul de Bîsca]; Iorga N., *Studii și doc.*, XIX, p. 83—86 [[documente, inscripții și însemnări, bis. Sf. Paraschiva]; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, 1931, p. 92—93); Iorga N., *Bis. din Stari Chiojd* (BCMI, XXVIII, 1935, p. 48—63) [descriere sumară, foto]; Idem, *Tara românilor*, p. 5—6 și 11 [inscripții]; Anuar 1909, p. 111—112;

Giurescu C. C., *Vechimea satelor Starchiojd și Chiojdul de Bîsca din fostul județ al Săcuienilor* (R.I.R., 1934, p. 283—285); Sereda G. Florin, *Un monument de veche arhitectură românească din Starchiojd* (G.B., XXII, 1964, nr. 11—12, p. 1065—1072) [bis. de lemn Sf. Nicolae, datată probabil din a doua jumătate a secolului al XVII-lea; descriere, plan, foto]; *Documente*, indice sec. XIII — XVI și XVII [satul amintit de la 1418, într-un rezumat de doc. prin care era întărit moșnenilor];

Rîpeanu C. M., *Însemnări istorice despre cel mai vechi sat din regiune: Star — Chiojdul*, în vol. *Din activitatea muzeelor noastre. Studii, referate, documente*, Ploiești, 1956, p. 33—48 [Despre originea și vechimea satului; cu documente].

STEFESTI, vezi Ștefести.

STEICU, com. Cătunele, jud. Mehedinți (cula Steiceanu, dispărută).

Crețeanu R., *Culele și casele întărite de pe valea Motrului* (M.M., I, 1958, p. 114); Anuar 1909, p. 203 [bis. nouă].

STEJAR — Gorj. Vezi și Stejerei.

Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); Idem, *Crasna*, p. 68—71, 72—78 [doc. 1617, 1626]; vezi și indice; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 500).

- STEJARU**, vezi Călugăru, Poiana Seciurile, Purceleni, Pribegi.
- STEJARU**, jud. Prahova (bis. de lemn Sf. Treime, făcută de Safta Brîncoveanu la 1834 — sau adusă de la Răzvad? — reparată la 1888).
- STEJEREI** — Gorj. Vezi și Stejar.
- Ştefulescu, *Gorjul*, p. 137—138 [despre sat]; Idem, *Documente slavoromâne* (indice).
- STELNICA**, com. Maltezi, jud. Ialomița (bis. Sf. Pantelimon, sec. XVIII, reclădită 1858—1860).
- Documente agrare*, p. 340, 378, 496, 500, 596, 645 [doc. sec. XVIII, moșie a m-rii Colțea]; Bauer, p. 142 [bis. și căpitanie]; B.Of., 1858 sept. 22, p. 299 [reclădire bis.]; A. Rom., 10 iunie 1859 [despre clădirea bisericii]; Anuar 1909, p. 66; A. Rom., 14 aug. 1857 [arendarea moșiei a m-rii Colțea]; Focșăneanu Gabriel, *Carte de hotărnicie a moșiei Stelnica din jud. Ialomița, plasa Bălți, proprietatea Ephoriei Spitalelor Civile din București*, Buc., 1889, 16 p. [se reproduc și rezumate de doc., sec. XVII — XIX]; Cordea G. N., *Carte de hotărnicie pentru moșia statului Stelnica Parțanii Mislii, proprietate a statului din jud. Ialomița, plasa Balta Ialomița, com. Cegani*, 1889 *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1579, existând în vremea lui Radu Paisie].
- M-REA STERE**, vezi Valea.
- STICLĂRIA** — Dîmbovița (bis. Adormirea, sec. XVIII).
- Bauer, p. 159 [bis. sec. XVIII]; Popescu — Runcu, *Catagrafia*, p. 18.
- STIGNIȚA**, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1821—1822, reparată 1872).
- Anuar 1909, p. 203; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 307, 655—657; Bulat, *Contribuțiuni documentare*, p. 110—111 [doc. 1780].
- STÎLPENI**, jud. Argeș (două cruci vechi și bis. Adormirea, 1833—1836, reparată 1902).
- Anuar 1909, p. 95; Rădulescu-Codin C., *Muscelul*, p. XXXVIII, LXXXI; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 354—355 [doc. 1804]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1605]; *Indice cronologic nr. 10* [doc.].
- STÎLPU** (Cucuteni), jud. Buzău (bis. de lemn, c. 1689¹¹¹; M bis. de zid Sf. Dumitru și Sf. Împărat, sec. XVIII?, mărită în prima jumătate a sec. XIX, reparată 1896).
- Iorga N., *Bis. din Stîlpu — Buzău*, (BCMI, XXVI, 1933, p. 182) [foto și descriere sumară; crede că e din sec. XVII]; Anuar 1909, p. 254; *Indice cronologic nr. 3* [doc.]; Ionașcu I., *Două știri mărunte privind legăturile Tării Românești cu Rusia în epoca lui Brîncoveanu* („Studii și cerc. de istorie medie”, II, nr. 1, 1951, p. 74—75) [publică contractul din 1689]; Stoicescu N., *Cum se construiau bisericile* (SCIA, artă plastică, 1968, nr. 1, p. 84) [același contract]; Ionașcu I., *Material documentar privitor la istoria seminarului din Buzău, 1836—1936*, Buc., 1937, p. 11 [despre satul Stîlpu = Cucuteni].
- STÎNGĂCEAUA**, jud. Mehedinți.
- A.O., 1939, p. 137—145 [diverse doc., 1649—1651]; p. 461—462 [doc. 1702]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1534, cînd era în parte al lui Vlaicu mare logofăt și al fraților săi]; *Indice cronologic nr. 16, 21* [doc.].
- SCHITUL STÎNIȘOARA** (Nucet, Sf. Gheorghe, bis. mică construită de Gheorghe mare clucer de arie, fiul lui Anghel cupeț din Pitești, 1747; schitul ars 1788, bis. refăcută 1818—1820, refăcută 1904—1908; chiliile refăcute de lemn de Sava stareț, 1807 și de zid 1850; bis. Sf. Nicolae, 1832, zugrăvită 1836, ctitori fiind ierodiaconul Daniil de la Cozia și Nicolae Nisipeanu, care o acoperă și zugrăvește tinda

(al doilea), bis reparată 1898; cruce de piatră din 1711—1712 lîngă altar). jud. Argeș.

Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 148—149, 250—251 [doc. 1813—1814, schitul finid „sărac desăvîrșit” și în munte i se acordă mile de la domnie; și despre cheltuielile făcute cu „dregereau” sa]; Bauer, p. 178 [sat fără bis.]; Iorga N., *Contribuțiuni la istoria literaturii române la începutul secolului al XIX-lea*, Buc., 1906, p. 27 [despre clădirea bis., 1818¹¹²]; B.O.R., 1921, p. 680 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 43 [descriere]; „Renașterea”, 1940, p. 978 [doc. 1836, despre zugrăvirea bisericii]; Margot, *O viatorie*, p. 30—31 [descriere, 1859]; C.L., 1934, p. 662—663 [descriere Al. Odobescu, 1860]; vezi și Odobescu Al., *Opere*, II. Buc., 1967, p. 392; *Monumente nationale*, II, p. 236 [descriere]; Drăghiceanu V., *M-rea Stănișoara* (BCMI, V, 1912, p. 184) [inscripție, 1747]; Ionescu-Muscel Petre, *Istoria veche și nouă a comunei Domnești, județul Muscel*, Buc., 1941, p. 105 [pomelnicul];

B.O.R., XIII, 1889—1890, p. 32; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 50—51; Ionescu — Sachelarie C., *Drumuri prin țară* (N.R.L., 1910, p. 731—732) [descriere]; A.S.T.R., XIII, 1915, p. 14 [foto]; Marinescu M. D-tru, *Istoricul sfintei m-ri Stănișoara*, 1915, foaie volantă; Stănoiu Damian, *Prin monastiri I. Turnu, II Stănișoara* (B.O.R., 1923, p. 751—756 și 965—966) [pisania 1908]; Ep. Grigore, *Episcopia Argeș*, p. 30—32; Idem, *Dare de seamă*, p. 9 [bis. în ruină]; AEA, 1929, p. 38—39; Brătulescu V., *Bis. din jud. Argeș* (BCMI, 1933, p. 42—43) [inscripție, pomelnic, legendă]; Drăghiceanu, *Monumentele Olteniei* (*ibidem*, p. 72) [pisania]; Brătulescu, *Călimănești*, p. 29—31 [pisania, 1747, foto]; Ștrempel, *Copiști de manuscrise*, p. 161;

Urîtescu Gr., *M-rea Stănișoara*, Buc., 1943, 127 p. [așezare, legende despre întemeiere, istoric, egumeni; 27 doc., 1749—1884, printre care o catagrafie din 1860, listă de cărți vechi și însemnări, pomelnicul, icoane și odoare; despre metohul de la Jiblea]; recenzie lui I. Ionașcu, R.I.R., 1944, p. 427—428; Bălașa D., preot, *O excursie la Stănișoara* („Anuarul Sem. Rm. Vilcea”, 1930, p. 226—229).

STOBORĂȘTI — Teleorman (bis. Sf. Nicolae, 1833—1837, în stare „foarte rea” la 1909).^{112 bis}

Bauer, p. 172 [Borești?, de Jos și de Sus, cu bis.]; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2; Anuar 1909, p. 126; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1590].

STOELEȘTI, vezi Stoilești.

STOENEȘTI — Argeș. Vezi și următorul.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1556—1557]; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 50 [doc. 1621].

STOENEȘTI, jud. Argeș (fost Muscel) [bis. Sf. Nicolae, sec. XVII¹¹³ apoi bis. din 1815; și patru cruci vechi, din care una e M). Vezi și Slobozia Stoenești.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1579>, cînd era în parte al lui Staico fost mare logofăt]; *Documente agrare*, p. 278 [doc. 1715, moșie a m-rii Sf. Ioan-Buc.]; *Indice cronologic nr. 2 și 9* [doc. despre sat]; B.C.I., XII, 1933, p. 107—109 [hotărnicie din 1800, amintitnd biserică]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 888—889 [cat. 1840]; B.C.I., IX, 1930, p. 116—117 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 87 [bis. Sf. Voievozi, 1815—1819]; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XXIX—XXX și LXXXII; Rădulescu-Codin C., *De unde își trag numele satele Slobozia, Stoenești și Cotenești?*, în vol. *Din trecutul nostru, Legende, tradiții și amintiri istorice*, p. 83; Rașeu G.M., *Stoenești-Muscel cu valea superioară a Dîmboviței. Descriere șic călăuză practică*, Chișinău, 1931, 33, p. + 1 pl.

STOENEȘTI — Dîmbovița (bis. Buna Vestire, construită de Gavril Drugănescu, 1723¹¹⁴ reparată 1841)

STOENEȘTI — GORJ

A. Rom., 5 iunie 1857 [arendarea moșiei].

STOENEȘTI-PALANGA, jud. Ilfov (bis. Sf. Nicolae, 1838—1839 — Stoenești), Vezi și Palanga.

Anuar 1909, p. 84; Radu I. G., *Bisericile din jurul Flereștilor și Stoeneștilor*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., 1932, ms. 546, f. 68, 71—74 [inscripții, 1838—1845; fostă bis. de lemn]; Pisone B., *Carte de hotărnicie pentru moșia Stoenești — Palanga din districtul Ilfov, plasa Sabaru, proprietate a d-lui Ioan Serachitopolu*, Buc., 1887; A. Rom., 3 iulie, supl. 21 aug. și 18 sept. 1857 [arendarea moșiei S.]; *Documente*, indice sec. XVII localiz. probabilă Stoenești).

STOENEȘTI — OLT (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX) Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 86.

STOENEȘTI, jud. Olt (fost Romanăți) (la 1845 două bis.: de lemn, Sf. Ingeri și de zid, Sf. Nicolae).

M.O., 1965, nr. 3—4, p. 295—296 [cat. 1845] *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit la 1598; și localiz. probabilă].

STOENEȘTI (Țigănia) — Prahova.

A. Rom., supl. 3 iulie, 31 iulie, 7 aug. 1847 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI [sat dispărut] și XVII [sat existent, amintit de numeroase ori în documente].

STOENEȘTI, jud. Vilcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1759—1760?, construită de popa Matei și locuitori, refăcută 1891 și bis. Cuv. Paraschiva, 1542? sau 1816, refăcută? 1860) Vezi și Bîrlogu.

Bauer, p. 201 [bis. sec. XVIII]; BCMI, 1933, p. 136—137¹¹⁵; Anuar 1909, p. 230; Popescu, *Biserici*, p. 78—79; AMO, 1941, p. 770; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1557]; *Indice cronologic nr. 14* [doc. despre sat].

STOIANA (Stoina) — Gorj (la 1840 bis. de lemn Intrarea în Biserică, 1730 „Renasterea”, 1944, p. 357 [cat. 1840].

STOICĂNEȘTI, jud. Olt (bis. Sf. Împărați și Sf. Ștefan, construită de șetrarul Constantin și soția sa, Anghelina, 1818—1821¹¹⁶ sau 1825, ruinată).

Wertheimer-Ghika, G. Tattarescu, p. 190; Voinescu T., G. Tattarescu, p. 55, 130—132 [contractul pentru zugrăvirea bis.] Bauer, p. 183 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 82; *Dicț. Rom.*, V, p. 474 [pisania]; Anuar 1909, p. 304; AEA, 1929, p. 98; Brătulescu Victor, *Inscripții, note și însemnări privind bisericile din comuna Stoicănești, raionul Drăgănești-Olt* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 470—471) [bis. veche, ruinată și bis. nouă din 1888—1889, pictată de G. Tattarescu]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1512—1513]; A. Rom., 22 mai 1857 și urm. [moșia de arendat.]

SCHITUL STOICENI — Argeș (Schimbarea la față, sec. XVIII)¹¹⁷. Vezi și următorul și Valea lui Alb.

B.O.R., III, 1876—1877, p. 19—20 [însemnare, 1746]; B.O.R., 1921, p. 685 [la 1808 bis. de lemn]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 86 passim [sat al m-rii Hurez]; A. Rom., 21, 29 aug. și 4 sept. 1857 [arendarea moșiei S. — Argeș]; *Indice cronologic nr. 13, 14* [doc. despre sat].

STOICENI — Argeș sau Vilcea (bis. Sf. Dimitrie, 1700, construită de Ioan arhimandritul, „înfrumusetată” de Dumitracă Teodoridis arendaș, 1826, refăcută 1907—1909). Vezi și precedentul.

Bolliac, *Monastirile Brancovenesci*, p. 176; Bauer, p. 179; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 22; Brătulescu V., *Bis. din Argeș și Vilcea* (BCMI, XXVII,

1934, p. 39) [inscriptie, 1862]; B.O.R., 1921, p. 685; Topologeanu P., *Biserici de pe valea Topologului*, p. 55—57; Anuar 1909, p. 289; M.O., 1964, nr. 9—10, p. 754 [doc. 1711, închinare bis. la m-reia Hurezi — Stoiceni — Vilcea]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [sat dispărut, r. Drăgășani; altul].

STOICENI, vezi Frătila.

STOILEȘTI, jud. Vilcea (M bis. Nașterea Maicii Domnului — Tîmplari, 1828, refăcută 1929 și 1959; M bis. Sf. Nicolae-Stoilești — Popești, 1755, reparată 1878; două bis. de lemn la începutul sec. XIX: Buna Vestire și Sf. Nicolae).

B.O.R., 1921, p. 683 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 30; Anuar 1909, p. 289; AEA, 1929, p. 111.

STOINIȚA, com. Stoina, jud. Gorj (bis. Sf. Grigore Decapolitul, 1830—1831, reparată 1879).

Anuar 1909, p. 164.

STOINOIAIA, com. Creața-Leșile, jud. Ilfov [bis. Adormirea, construită de doctorul Constantin, 1757—1759? ruinată].

Popescu N., *Catagrafia*, p. 45—46 [bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 81; Brătulescu V., *Zugravi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G.B., 1959, nr. 3—4, p. 276); Idem, *Inscriptii și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 662—663).

STOLNICI, jud. Argeș (bis. Sf. Nicolae, ante 1747, refăcută de C-tin Bălăceanu mare stolnic, 1780, reparată 1892 și M casele boierești ale fam. Bălăceanu). Vezi și Izbășești și Vlășcuța.

B.O.R., 1890, p. 721 [mențiune, 1747]; Bauer, p. 171; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 65; V. Rom., 1853, p. 20; Greceanu, *Genealogiile*, I, p. 229; AEA, 1929, p. 94; Anuar 1909, p. 289—290; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1557.].

STOLOJANI, com. Cornești, jud. Gorj (schit sec. XVII¹¹⁸; M. bis. de lemn Sf. Voievozi-Cuțui, 1818 și bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul — Băleni, 1730, închisă la 1909).

Cărăbiș V., *Sate de pe valea Jaleșului (r. T. Jiu)* (M.O., 1965, nr. 5—6, p. 425—433) [despre mersul proprietății pînă la mijlocul sec. XIX]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1587]; Cărăbiș V., *Unele date cu privire la problema transmisiunii stăpînirii funciare în cîteva sate de pe Valea Jaleșului în veacurile XV—XIX* („Studii”, XI, 1958, nr. 5, p. 159—167); Smîntînescu Dan, *Cîteva documente gorjene* (A.O., 1934, p. 126) [hotărnicie, 1767]; „Oltul”, 1857, p. 204 [moșia cu han de arendat];

Bauer, p. 216 [bis. sec. XVIII]; B.S.G.R., XXVIII, 1907, nr. 1, p. 140; Bărcăcile Al., *Însemnări din Gorj* (BCMI, XX, 1927, p. 46—47) [despre vechea bis. de zid din sec. XVIII; însemnări de pe cărți]; R.I.R., 1937, p. 194; A.O., 1937, p. 446; AMO, 1941, p. 409; Anuar 1909, p. 184 [și bis. de lemn Adormirea, 1832]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 640 [istoric, bis. de lemn]; Cărăbiș V., *Biserici de pe Valea Jaleșului* (M.O., 1958, nr. 5—6, p. 363—367) [istoric, însemnări, descriere].

STRĂCHINEȘTI, com. Sinești, jud. Vilcea (M bis. Intrarea în biserică, 1737 și bis. de lemn Sf. Dimitrie-mah Urzica).

Popescu, *Biserici*, p. 109; *Dicț. Rom.*, I, p. 271 și V, p. 477 [schitul S., în ruină].

STRĂULEȘTI — Teleorman.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2 [originea numelui].

M M-REA STREHAIA, jud. Mehedinti (Sf. Treime, clădiri construite de boierii Craiovești la sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI, bis. construită de Matei Basarab la 1645¹¹⁹; pridvorul adăugat la 1693 de C. Brîncoveanu; zugrăvită la 1826 cu cheltuiala lui Axentie,

egumenul m-rii Bistrița, care învelește biserică, construеște „de iznoavă” grajd și cuhnii, repară casele și chilile care erau „cu totul dărăpăname”, înalță zidul de incintă din sec. XVII — care se păstrează — repară cișmeaua și face un foisor la aceasta la 1835; case domnești construite în sec. XVI, reparate 1835; acum ruinate; se păstrează urme ale vechilor chilii, dezgropate în săpături)

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1589, cînd era al lui Nica al doilea postelnic, căruia îi rămăsesese de la boierii Craiovești]; A.O., 1939, p. 140—143 [satul Strehia dăruit m-rii, 1650], p. 455—463 [la fel, 1654] passim; 1942, p. 208—209 [doc. 1716, m-rea era sâracă] passim [multe doc. referitoare la diverse pricini ale m-rii]; Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 51—52 [numire egumen, 1754]; *Documente agrare* (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 21*, Buc., 1955 [222 doc., 1514—1859]; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 186—187 [descriere]; vezi și Bodin D., *M-rea domnească de la Strehia după Paul de Alep* („Secolul”, I, 1931, nr. 13, p. 7) [cu două foto]; vezi și M.O., 1967, nr. 11—12, p. 919—920; Hurmuzaki, IX, p. 633 [descrierea lui Schwanz, clădiri de la Mihai Viteazul]; Popescu M., *Oltenia în timpul stăpînirii austriace* (BCMI, 1926, p. 105—106) [planul și perspectiva m-rii]; Vasilescu, *Descrierea* (A.O., 1928, p. 268—272, 284); Giurescu C., *Material* (indice); Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 79—82, 92—93 [doc. 1819, m-rea, căzută în dărăpăname, avea nevoie de reparații]; VIII, p. 372; X A, p. 15, 344—345; XII, p. 79—81 [m-rea dărăpănată]; 92—93;

Serbănescu N., *Documente despre episcopia Strehiei* (M.O., VI, 1954, nr. 11—12, p. 683—688); Nicolaescu-Plopșor, *Documentele de închinare a m-rii Strehia la Orfanotrofion* („Oltenia, I, 1940, p. 66—78)¹²⁰ [din 1798]; B.G.O., 1843, p. 139—140 [m-rea scoasă de la „casele făcătoare de bine”]; B.G.O., 1837, p. 218, 1840, p. 311 [averea m-rii]; *Documente privind răscoala din 1821* (indice); Iorga, *Inscripții*, f. I, p. 210—211; Tunusli, p. 176; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 358; Bauer, p. 219 și A.O., III, 1924, p. 504; Fotino, III, p. 181; A.P., XI, 1841—1842, p. 326—329; XII, 1843, p. 408—412, 414—417; XIII, 1844, p. 254—255; XIV, 1846—1847, p. 646—649, 698—703 [venituri, 1839—1844]; A. Rom., supl. 12 și 19 dec. 1859 [arendă moșilor m-rii];

Ionescu I., *Agricultura română*, p. 460—461 [descriere, pisanie]; *Tîrgul Străhaia*, 1882, 15 p. *Monumente naționale*, II, p. 189—190; A.A., 1890, p. 29 [date sumare despre m-re]; *Episcopia Rimnic*, p. CII, CIII, CIV passim; B.O.R., 1889; p. 285; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 119—121 [istoric, inscripții, descriere]; *Dicț. Rom.*, V, p. 478 [legenda m-rii și explicația orientării spre sud a altarului]; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 345—346 [descriere]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 165—166; AER, 1900, p. 39; L.A.R., 1903, p. 693 [desen tabloul ctitorilor]; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 139, 141, 255—256.

Bianu I., *Episcopia Strehiei*, Buc., 1904; Lapedatu Al., *Episcopia Strehiei și tradiția scaunului bănesc de acolo*, Buc., 1909; Anuar 1909, p. 203—204; Năsturel P.V., *M-rea Strehia* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 96—101) [istoric, foto, plan, pisanie, descriere portrete ctitor]; Constantinescu-Iași P., *Bizantinismul*, p. 40; Georgescu I.B., *Mănăstiri oltenesti. Strehia* („Năzuința,” II, 1924, nr. 6—7 p. 1—13) și A.O., VI, 1927, p. 20—31 [inscripții, descriere, foto]; Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, p. 31; Metes, *Zugravi* (indice);

Pocitan Veniamin, *Episcopia Strehiei* (B.O.R., XLVIII, 1930, p. 644—666); (recenzie negativă a lui D. Bodin în R.I.R., 1931, p. 186—187); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1932, p. 44—45, pl. LVII—LXV); Bodin D., *Episcopia Strehiei* („Datina” X, 1932, nr. 7—12, p. 139—152 și etras) [istoricul „acestei episcopii trecătoare”, 1673—1688]; (recenzie lui C. Grecescu, R.I.R., 1933, p. 117); Popescu M., *M-rea Strehia* (R.S.T.R., LII, 1933, nr. 2, p. 61—

62) [istoric, de la Mihai Viteazul]; (recenzia negativă a lui D. P. Bogdan, în R.I.R., 1934, p. 403); Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1934, p. 107—109) [inscripții, descriere arhitectură și portrete ctitorii]; Donat I., *Fundațiile*, p. 75 și A.O., 1937, p. 449; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 146; AMO, 1941, p. 436—437 [istoric, pisanie]; Popescu, *Învelișurile*, p. 63, 88;

Arta feudală, p. 79, 201, 203; Șerbănescu N., *Despre episcopia Strehaiei* (M.O., VI, 1954, nr. 9—10, p. 488—510) [istoric, durată 1673—1679; despre episcopul Daniil; cu bibliografie bogată]; Idem, *Noi mărturii despre episcopia Strehaiei și episcopul ei Daniil* (M.O., XIII, 1961, nr. 1—4, p. 71—79) [2 doc., 1674—1678]; Năsturel P.S., *Stiri istorice noi despre două monumente vechi*, în vol. *Sesiunea științifică a Direcției monumentelor istorice*, Buc., 1963, p. 26—33 [explică cauza îndreptării spre miazăzi a altarului bisericii m-rii Strehaia]; Davidescu M., *Monumente istorice*, p. 43—47; Cernăianu P., *M-re și episcopia Strehaia*, teză de licență, Inst. teologic Buc., 1931; Strempele, *Copiști de manuscrise*, p. 50—51;

Hrisovul de închinare al m-rii Strehaia la Orfanotropion (M.P., VII, 1896, nr. 6—7, p. 12—15 și nr. 10, p. 6); Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 125, 288, 383—384, II, p. 67; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 80—82; Ștefănescu St., *Bănia în Tara Românească*, Buc., 1965, p. 68—70 [despre vechimea episcopiei de Strehaia]; Vezi și jurnalul săpăturilor arheologice din 1963—1964 în Arhiva Dir. Mon. istorice.

SCHITUL STEHAREȚ, vezi Slatina.

STREJEȘTI, jud. Olt (fost Vilcea) (bis. Sf. Treime-S. de Jos, construită de C-tin Buzescu și familia sa, 1733¹²¹, surpat turlele de cutremur la 1802, preînoită de Mihalache Darvăr la 1804, reparată 1940; păstrează fresca originară; bis. Sf. Voievozi-S. de Sus, construită de căminarul C-tin Buzescu, 1831 — pisanic în versuri — sau la 1818?, bis. reparată 1899; casele familiei Buzescu, sfîrșitul sec. XVI — începutul sec. XVII; toate trei M). Vezi și Runcu.

Documente, XVII, vol. I, p. 419 [act domnesc scris la Strejești]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 321 și urm. [doc. 1743 despre „temeul” familiei Buzescu]; Iorga N., *Inscripții*, f. I, p. 173; Bălăsel, *Inscripții, însemnări* (M.C., I, 1913, nr. 4, p. 61—63); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, pl. DCVI) [pisania, 1733]; Popescu, *Biserici*, p. 13—14 [catagr. 1840]; Margot, *O viatorie*, p. 44 [la 1859];

Odobescu Al., *Antichitățile*, p. 30, 35, 176—177; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 231—232 [inscripții, descriere]; Iorga N., *Sate și mănăstiri*, p. 297 [descriere]; Anuar 1909, p. 216; BCMI, IV, 1911, p. 18 și 1912, p. 184; Năsturel P.V., *Bis. din Strejești de Jos-Romanăți* (R.I.A.F., XII, 1911, p. 320—329) [descriere, pisanie, foto]; Iorga N., *Studii și doc.*, XVIII, p. XXVI—XLIX [despre fam. Buzescu]; Drăghiceanu V., *Lămuri asupra Buzășilor* (BCMI, IV, 1911, p. 119—124); *Monografia jud. Romanăți*, p. 444—445; AER, 1921—1925, p. 559; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, XXIV, 1931, p. 116—118) [bis. din S. de Jos și S. de Sus, inscripții, descriere, foto]; Buzescu G.S., *Reconstituiri istorice privind neamul Buzășilor din veacul XV pînă în veacul XVIII, după documente, note, acte asupra acestui neam*, Sibiu, 1933—1936;

Ștefănescu I. D., *Peintures murales*, p. 72 [S. de Sus]; Rîmniceanu Maria, *Fresca și temelii vechi descoperite la Strejestii de Jos*, Buc., 1939, 19 p. (din A.T.G., 1939); A.M.O., 1941, p. 654—656; ACMI, 1943, p. 64 [restaurare]; Popescu, *Învelișurile*, p. 42; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 292 [cat. 1845]; A. Rom., 23 sept. 1857 42; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 292 [cat. 1845]; A. Rom., 23 sept. 1857 [arenda moșiei S. — Romanăți]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII

]satul amintit de la 1576, fiind al Buzăștilor]; *Indice cronologic nr. 4* [doc.] M M-REA STRÎMBA (Strîmbele, Sf. Treime și Coborîrea Sf. Duh, construită de Stoica mare logofăt din Strîmba la sfîrșitul sec. XVI — începutul sec. XVII¹²², arsă la 1724, bis. zugrăvită, 1793 de C-tin Rioșeanu mare armăș, reparată 1927; clădirile în ruină la 1906; fostă metoh al ep. Rîmnic), com. Gîrbova, satul Strîmba-Jiu, jud. Gorj.

Documente, indice, veac. XVII; Oprescu A., *Hrisov de la Leon Vodă pentru o întărire de ctitor la m-reia Strîmba* (A.O., IV, 1925, p. 464—466) [din 1630]; Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 469 [doc. 1634 despre acoperirea m-rii]; și VIII, p. LXIV—LXV [despre ctitor]; Gîhbănescu G., *Surete*, VI, p. 104—106, 127—129, 153 passim [doc. sec. XVII—XVIII]; Giurescu C., *Material* (indice); Popescu-Cilieni, *O catagrafie a ep. Rîmnicului* (R.I.B., 1943, nr. 1, p. 131—134); Tunusli, p. 176; Bauer, p. 215 și A.O., III, 1924, p. 417; Fotino, III, p. 175; *Documente agrare* (indice);

Monumente naționale, II, p. 186—187; AER, 1900, p. 39; *Episcopia Rîmnic*, p. CIV, 347—350; Ștefulescu Al., *Cum se scriu dicționarele geografice ale județelor* (S.S., I, 1898, nr. 6, p. 187—190); Ștefulescu Al. *M-reia Strîmba* (A. Pop. III, 1901, nr. 1, p. 20—28) [pisanie, despre ctitori, documente]; Ștefulescu Al., *M-reia Strîmba*, Tg. Jiu, 1906, 176 p. + 7pl. + 1 h. [istoria satului și a m-rii, inscripții și documente, despre ctitori, foto bis. și picturi]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 213—228 [doc., inscripții, foto, despre ctitori]; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 266—267; *Vederi din Gorj*; Anuar 1909, p. 177; ACMI, 1915, p. 43; 1943, p. 63, 67 [restaurare]; AER, 1921—1925, p. 59; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 109—110) [pisanie, ctitorii, descriere sumară, foto]; Meteș, *Zugravi* (indice); Donat, *Fundațiile*, p. 74; AMO, 1941, p. 875—877; Vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 66—68 [din AMO]; Popescu, *Învelișurile*, p. 59, 61; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 56 (și indice);

Potra George, *Documente Brîncoveniști în legătură cu biserici și mănăstiri din țară și străinătate* (G.B., XXII, 1964, nr. 11—12, p. 1114) [doc. din 1693]; M.O., 1965, nr. 11—12, p. 974—975.

M-REA STRÎMBA, vezi Găiseni.

STRÎMBA, jud. Gorj (M bis. Sf. Treime și Sf. Vasile cel Mare, construită de Nicolae Glogoveanu și Vasile Strîmbeanu, 1819, zugrăvită 1824, reparată 1888; păstrează fresca interioară și exterioară). Vezi și următorul.

Bauer, p. 213 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 178; AMO, 1941, p. 366—367; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă] și XVII; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 214—215; Idem, *Documente slavo-române* (indice).

STRÎMBA (acum Dîmburile) — Dolj (fost Romanați) (la 1840 bis. de lemn Buna Vestire, 1750 și bis. Sf. Nicolae, construită de Nicolae polcovnic, 1832; două sate).^{122 bis} Vezi și Cătunele.

Bauer, p. 205 [sat părăsit]; „Renașterea”, 1944, p. 15 și 88; Anuar 1909, p. 207 [bis. Buna Vestire, ruinată]; AMO, 1941, p. 660 [bis. Sf. Nicolae, 1830]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 297 [cat. 1845]; *Indice cronologic nr 13* [doc. despre sat].

STRÎMBA — Vlașca (cruce de hotar, sec. XVII¹²³, bis. sec. XVIII, apoi bis. Sf. Voievozi — S. de Sus, 1842, reparată 1869 și 1897).

Bauer, p. 167 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 158; Iorga N., *Studii și doc.*, XI, p. 267 [doc. 1772]; A.G.R., 31 ian. 1865 și urm. [arendă moșiei].

STRÎMBĂTENI, vezi Dozești.

STRÎMBEANU (Strîmbeni, acum Nuștei), com. Pitaru, jud. Dîmbovița

(M bis. Adormirea, construită de clucerul Mihai Strîmbeanu, 1727—1730; reparată la 1897). Vezi și Pitaru.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 69—70; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 31; Anuar 1909, p. 56.

SCHITUL STRÎMBENI — Saac (începutul sec. XIX¹²⁴). Vezi și schitul Blejoiul¹²⁵.

Bauer, p. 129 [bis. sec. XVIII]; Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 309 [doc. 1817]; Anuar 1909, p. 112 [S.-Prahova, bis. din 1897—1904, pe locul uneia de lemn din 1787].

STRÎMBENI, jud. Argeș (bis. Cuv. Paraschiva, 1840, pe locul uneia din lemn, reclădită 1898—1904 și M bis. Cuv. Paraschiva — S. din Vale, 1816, dărămată de cutremur 1838, refăcută 1846).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 71—72; AEA, 1929, p. 94 [bis. din 1883]; Anuar 1909, p. 126 și 290; *Documente*, indice sec. XVII [satul Strîmba amintit la 1618].

STRÎMBENI — Teleorman.

Borneanu A., *Carte de hotărnicie asupra trupului de moșie Poenile Barza situate în com. Strambeni din plasa și jud. Teleorman, proprietatea d-lui Scarlat Ghica*, Buc., 1898, 16 p. [se rezumă doc., ref. la Poeni]; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 3 [originea numelui]; *Indice cronologic nr. I* [Strîmba].

STRÎMBU, jud. Brăila (bis. Sf. Împărați, 1845, reparată 1905).

Didicescu I., *Biserici din Brăila*, p. 146; Vasilescu N. A., *Schițe istorice*, p. 254; Anuar 1909, p. 456; AER, 1926, p. 50 și 1928, p. 120.

STRÎMBU (acum Măgura) jud. Dîmbovița¹²⁶ (bis. Sf. Teodor Tiron, refăcută 1830 și 1898). Vezi și Hulubești.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 44—45 [la 1810 două bis. de lemn: Adormirea-Hulubești și Sf. Teodor-Strîmbu]; Anuar 1909, p. 48 și 54; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări documentare la bisericile din r. Găești* (G.B., 1964, nr. 3—4, p. 368).

STRÎMPTU — Mehedinți (bis. Sf. Ilie, de lemn, 1826, reconstruită 1925).

AMO, 1941, p. 552; M.O., 1956 nr. 8—9, p. 542; A.O., 1937, p. 107—108 [hotărnicie, 1781]; Ionescu I., *Agricultura română* p. 457; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1486, cînd era al lui Slav și al familiei sale]; Vezi și Valea Strîmtă — probabil Strîmptu.

STROEȘTI, jud. Argeș (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, reclădită de zid 1881—1888).

Documente, indice sec. XVI și XII [satul amintit de la <1523—1525>, cînd era al m-rii Bistrița, dania lui Barbu Craiovescu]; *Documente agrare* (indice) [doc. sec. XVIII, moșie a m-rii Bistrița]; B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 8; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 419 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 290; AEA, 1929, p. 78; *Indice cronologic nr. 6* [doc.]; Leonăchescu Nicolae, *Exercitarea dreptului de proprietate al m-rii Bistrița — Vilcea asupra moșiei Stroești din județul Argeș*, (M.O., XXI, 1969, nr. 9—10, p. 705—725) [Prezintă relațiile locuitorilor cu m-reau din sec. XVI pînă la 1864].

STROEȘTI, com. Cornești, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Voievodezi, 1830, reclădită 1862, reparată 1898 și 1939; bis. de lemn Sf. Voievozi — Davițoi, 1722 sau 1775?, reparată 1840).

Bauer, p. 222 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 184; AMO, 1941, p. 410; Popescu, *Învelișurile*, p. 46; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 640 [istoric]; Cărăbiș V., *Unele date cu privire la problema transmisiunii stăpînirii funciare în cîteva*

sate de pe Valea Jaleșului în veacurile XV—XIX („*Studii*”, XI, 1958, nr. 5, p. 159—167]; Idem, *Biserici de pe valea Jaleșului* (M.O., 1958, nr. 5—6, p. 367—368); *Documente*, sec. XVII, vol. III, p. 354 [vadul care se chiamă Stroësti amintit la 1619]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 246.

STROEȘTI, com. Zegujani, jud. Mehedinți (cula lui Ioniță Hergot și bis. arsă în 1880).

Bauer, p. 216 [bis. sec. XVIII]; Crețeanu R., *Culele și casele întărite de pe valea Motrului* (M.M., I, 1958, p. 114); AMO, 1941, p. 568.

STROEȘTI — Ialomița? (bis. Sf. Nicolae, mijlocul sec. XVIII, construită de Nic. Dudescu biv vel stolnic).

Iorga N., *Domnița Anca și patronajul ei literar, O prigonire politică sub Fanarioți*, Buc., 1925, p. 6 [însemnare, 1751].

STROEȘTI, jud. Vîlcea (la 1840 trei bis. de lemn: Cuv. Paraschiva, 1760, construită de zid 1869, Sf. Grigore — mah. Văleni, 1810, construită de Gheorghe Costescu și popa Pătru, și Cuv. Paraschiva — mah. Obrocesti, 1700; și trei cruci la Stroësti — Dianu la 1871) ¹²⁷.

Popescu, *Biserici*, p. 43—44; Anuar 1909, p. 230—231; AMO, 1941, p. 771 [bis. de lemn Sf. Dumitru-Obrocesti, 1897 și Sf. Voievozi — Dianu, 1932]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit la 1613].

M-REA STRUGALEA (Născătoarea de Dumnezeu, sfîrșitul sec. XIV sau începutul sec. XV ¹²⁸, dispărută; nu se știe unde a fost).

Dobrescu, *Istoria bisericiei în sec. XV*, p. 51; Constantinescu-Iași P., *Bizantinismul*, p. 43; Panaitescu P. P., *Mircea cel Bătrân*, p. 161; *Arta feudală*, p. 44, 50; Giurescu C. C., *Un vechi oraș al Tării Românești*; *Cornățelul* (S.A.I., II, 1957, p. 102—104); Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 58; *Istoria bisericii române*, I, p. 209, 271 [despre numele Strugal = Strehai].

STUDINA și STUDINITĂ, jud. Olt (fost Romanăți) (bis. sec. XVII—
Studina ¹²⁹, apoi bis. Adormirea, 1800—1802 refăcută 1894). Vezi și Grădinile.

Nicolaeșcu Stoica, *Hrisovul lui Mihai vodă Viteazul pentru satele sale din jud. Romanăți* (A.O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 485); M.O., 1966, nr. 7—8, p. 650 [doc. 1656, satul dat m-rii D. Lemn]; Greceanu, *Genealegii*, II, p. 391 [doc. 1656]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 289 [la 1845 bis de zid]; Anuar 1909, p. 217; *Monografia jud. Romanăți*, p. 355—356; AER, 1921—1925, p. 559; AMO, 1941, p. 656; B.G.O., 1839, p. 244 [arendă moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [cele două sate săt amintite de numeroase ori în documente]; *Indice cronologic nr. 6, 11* [doc.].

STUPINELLE — Ilfov (bis. Adormirea, 1832—1833, ruinată la 1909 și reclădită).

Anuar 1909, p. 84.

STURZENI — Dîmbovita (bis. Sf. Împărați, zugrăvită 1848 ¹³⁰; înainte o bis. de lemn). Vezi și Priboiu.

Indice cronologic nr. 1 [doc.]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 27; A. Rom., 9 oct. 1858, 28 ian. 1859 și urm. [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI [localiz. probabilă].

SUDIȚI — GHERGHIȚA — Ilfov (bis. ante 1840) ¹³¹.

SUDIȚI, jud. Ialomița (două sate cu două bis. de lemn: Adormirea, 1847—1848 și bis. Sf. Voievozi, 1855—1856) ¹³².

Anuar 1909, p. 60 și 66.

SUDOLENI, vezi Izvoarele.

SUHAIA, jud. Teleorman (bis. de lemn sec. XVIII, apoi bis. Cuv. Paraschiva, 1857).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1512 cînd era al m-rii Cutr., Glumuz]; Nandriș *Documente slavo-române*, vezi indice [multe doc.]; *Documente agrare*, p. 444—445 [doc. 1745 sat al m-rii Clocovioce]; Bauer, p. 170 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 126; Drăghici Stan și Sebastian Popescu, *Monografia ilustrată a comunei Suhaia-Teleorman cu împrejurimile*, T. Măgurele, 1934, 48 p. [istoric, după tradiții și legende locale, ocupările locuitorilor, starea socială etc.; despre bis. p. 19—20], Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 9 [originea numelui = loc uscat].

M-REA SUHĂRET, vezi Lordăchianu.

SUHĂRET — Vilcea (la 1840 bis. de zid Sf. Nicolae, 1725, construită de popa C-tin Manolescu și locuitor).

Popescu, *Biserici*, p. 66 [cat. 1840].

SUHAT, vezi Sohat.

SULARI — Dolj (dispărut). Vezi și Giubega.

Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 501); Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 221 [doc. 1630] „Oltenia”, I, 1940, p. 171 [doc. 1764]; *Documente*, indice XVI și XVII [sat dispărut].

SULIMANUL (acum Săruleștii de Jos) — Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae ante 1810). Vezi și următorul.

Bauer, p. 144 [bis. și casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 58; *Documente*, sec. XVII, vol. I, p. 110 [satul amintit la 1604 cînd era al lui Cernica mare vornic, danie de la Mihai Viteazul]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 501).

SULIMANUL — Ialomița. Vezi și precedentul (același?).

O măsurătoare ialomiteană (R.I., 1922, p. 148—149) [hotărnicie, 1784]; A. Rom., 9 și 12 oct. 1857 [arenda moșiei].

SULINA, jud. Tulcea.

Rares Marin, *Xavier Hommaire de Hell un călător francez în Dobrogea în 1846* (A.D., 1934, p. 65—66) [descriere sat]; *Intemeierea orașului Sulina* (C. Rom., 1938, nr. 47, p. 2—3); Wallace Sig., *Sur le Danube, de Vienne a Constantinople et aux Dardanelles*, Viena, 1864, p. 118 [despre sat];

Bogrea V., *Note de toponimie dobrogăneană* (A.D., II, 1921, nr. 2, p. 34—35) [despre numele orașului de la sulinar]; R.I., 1932, p. 220 [N. Iorga despre numele orașului].

— BISERICA GREACĂ.

Partenie, episcop, *Autocefalia bisericii române și cestiunea bisericii grece din Sulina, Discursuri, interpretări în Senat*, Buc., 1904, 98 p.

SURA, com. Slivilești-Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1805?, restaurată 1925 și 1947).

Anuar 1909, p. 204 [bis. din 1802]; AMO, 1941, p. 552; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din r. Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 415—416 și 427) [istoric, foto, inscripție]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 455—456 [despre sat].

SCHITUL SURANI, jud. Prahova (sec. XVIII)¹³³.

Bauer, p. 128 [Suran pe Cricov, bis. sec. XVIII]; Tunusli, p. 173 [mențiune metoh Surani]; Anuar 1909, p. 112 [bis. nouă, 1874—1876]; *Indice cronologic nr. 8* [doc.].

SURDILA — Buzău¹³⁴

A. Rom., 13 ian. 1860 [arendarea moșiei].

SURDILA-GRECI, jud. Brăila [bis. Sf. Nicolae, cătunul Făurei, 1842¹³⁵].

Vasilescu N.A., *Schițe istorice*, 1906, p. 261; Popescu Stănică, *Monografia comunei Surdila-Greci, jud. Brăila*, Rm., Sărat, 1936, 160 p. [așezare,

istoric, situație social — economică etc.; despre biserică, p. 101—109; bis. nouă 1899—1900].

SURDULEȘTI, com. Miroși — Teleorman (bis. Sf. Nicolae, 1847—1848). Vezi și Miroși.

Anuar 1909, p. 121—122; Spiru I., *Din trecutul satului Surdulești* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 353—358) [și despre cele trei biserici]; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2 [originea numelui]; Brătianu D. N., *Carte de hotărnicie pentru moșiea Surdulești-Besnești din plasa și județul Teleorman, proprietate dotală a d-lui lt. colonel D. Negel ensoțită de planul său*, Buc., 1887.

M-REA SURLARI (Sf. Dumitru și Adormirea, sec. XVIII), com. Petrăchioia, jud. Ilfov.

Bauer, p. 155 [m-re Sourle pe Dunăre]; Giurescu C.C., *Un vechi oraș al Tării Românești: Cornățelul* (S.A.I., II, 1957, p. 103); Popescu N., *Catalografia*, p. 45 [bis. Sf. Treime]; Anuar 1909, p. 81 [bis. din 1782—1785]; A. Rom., 20, 23 april 1860 [arendarea moșiei S. = Clinciu]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 663).

M M-REA SURPATELE (Sf. Arhangheli și Sf. Treime, de lemn începutul sec. XVI¹³⁶, refăcută de boierii Buzesti?, reparată sec., XVII¹³⁷, reclădită din zid de doamna Maria Brîncoveanu, 1703—1706; păstrarează pictura din 1706; bis. reparată 1815, m-reă închisă 1870—1927, restaurată 1927—1928, cind doar clădirile din dreapta bisericii, ruinate, au fost reclădite pebeciurile vechi; celelalte clădiri au dispărut; o cîșmea de la C. Brîncoveanu, reclădită 1928), com. Frâncești-Mănăstireni, satul Surpatele, jud. Vilcea.

Documente (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 21*, Buc., 1955 [200 doc. 1520—1867]; Iorga N., *Inscripții*, f. I, p. 182—183; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 227—228 [despre zidirea m-rii; pisania, 1703]; vezi și indice; Giurescu C., *Material* (indice); Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 66—67 [doc. 1746 despre terminarea m-rii]; B.O.R., III, 1876—1877, p. 8 [însemnare, 1746]; Popescu-Cilieni I., *Documente privitoare la m-reă Surpate* (R.I.B., I, 1943, nr. 2, p. 94—119); Idem; *Stiri privitoare la m-reă Surpatele din jud. Vilcea*, Craiova, 1944 [istoricul m-rii, 8 doc. 1815—1831, printre care și o catalografie din 1815]; Bălașa D., preot, *O scrisoare a stăriței m-rii Surpatele* (N.V., VII, 1934, nr. 83, p. 233); Bauer, p. 201 și A.O., III, 1924, p. 305; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 141; VII, p. 371, X A, p. 243, 286—288 [clădirile dărăpăname, 1815]; Popescu, *Biserici*, p. 81—82; *Documente agrare* (indice); Sacerdoteanu Aurelian, *Constantin Brîncoveanu și ctitorile sale din Oltenia* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 727) (pisanie 1706); *Inscripții București*, p. 555 [candelă, 1733], p. 618, 619 [anaforițe, 1707—1708 și 1710], p. 643—644 [Evanghelie, 1707]; C.L., 1934, p. 678—679 [Al. Odobescu despre m-re, 1860]; vezi și Odobescu, *Opere*, II, 1967, p. 406; B.G.O., 1848, p. 54 [m-reă era sub administrația m-rii Horezu]; A. Rom., 21, 29 aug. și 4 sept. 1857 [arendarea moșiilor m-rii];

„Le tour de monde” XVII, 1868, premier semestre, p. 308—309 [Lancelot]¹³⁸; vezi și Oprescu G., *Artiști francezi*, pl. LXXII și Telegut M., *Mănăstiri din Oltenia văzute de un pictor francez* (M.O., 1966, nr. 7—8, p. 635, 642) [descriere și ilustrație];

Pelimon Al., *Impresiuni de călătorie*, Buc., 1858, p. 137—138; M.Of., 1871, p. 761 [reparații]; *Monumente naționale*, II, p. 195 [descriere, reparații necesare]; Ghenadie, *O vizită canonica*, p. 17—18 [m-reă în ruină]; *Dicț. Rom.*, V, p. 502 [legenda m-rii]; A.E.R., 1900, p. 40; *Episcopia Rîmnic*, p. CIII, CIV, CVII, 93; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 231; Bălașel T., *M-reă*

Surpatele (C.Ad., IV, 1905—1906, p. 61); Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 270—272; Răuțu, *Monografia*, p. 104—105; Anuar 1909, p. 226;

Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 310—311 [descriere, ruină]; Traianescu I.D., *M-re Surpatele din Vilcea* (BCMI, IV, 1911, p. 95—101) [descriere, inscripții și foto; reproduce și pictura lui Szatmary; chiliile în ruină]; Drăghiceanu V., C. Brîncoveanu, p. 93—98; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 122—125) [inscripții, descriere, obiecte, foto]; Iorga N., *Istoria bisericii*, II, p. 66;

Iorga N., *Portretele lui C. Brîncoveanu și ale familiei sale* (BCMI, VIII, 1915, p. 49—54); Ștefănescu I.D., *Peintures murales*, p. 55—56) Idem, *La peinture*, p. 131—134, pl. 63—65; Metes, *Zugravi*, (indice);

Jitaru Varachil, *M-re Surpatele* (G.M., 1935, nr. 469); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 70, pl. CCX—CCXX); Buzescu, *Reconstituiri*, II, p. 78—79, Donat, *Fundațiile*, p. 76; Rașcu, *Mănăstirile*, p. 5—6; AMO, 1941, p. 829—831; vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 18—19; ACMI, 1942, p. 36; Ion Radu Mircea, *Un neam de ctitori olteni: boierii Drăgoiești* (R.I.B., 1943, nr. 3, p. 59—79); Dănescu G., *Schitul Surpatelor din jud. Vilcea*, teză de licență, Buc., 1933; Petronian N., *M-re Surpatele*, teză de licență, Buc., 1940; Popescu, *Învelișurile*, p. 43, 60; Bălașa D., preot, *M-re Surpatele* (I.E.E.R.A., 1949, nr. 5—6, p. 37—46) [inscripții, istoric]; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1454, nr. 1—2, p. 63); *Arta feudală*, p. 101; Cocora Gabriel, *Alte știri despre arhimandritul Hrisant Hurezeanu* (M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 795—796);

Mateescu C.N., *Plângerea lui Anton Pann contra stăriței de la m-re Surpatele*. (A.O., V, 1926, p. 419—420);

Drăghiceanu, *Catalogul* (indice); Petrescu Al., *O evanghelie dela 1693* (B.O.R., XXVI, 1902—1903, p. 1040—1044, 1145—1153) [dăruită m-rii Surpatele, descriere]; Drăghiceanu V., *O nouă candelă brîncovenească* [C.L., L, 1916, p. 708]; Romanescu M., *O jupaniță olteană în preajma veacului XVIII* (A.O., XX, 1941, p. 43); Năsturel P., *Străvechile odoare înapoiate de U.R.S.S.*, (M.B., VII, 1957, p. 207);

Crețeanu Radu, *Un meșter necunoscut al lui Constantin Brîncoveanu* (*Monumente istorice. Studii și lucrări de restaurare*, II, 1967, p. 158) [Despre Filip tîmplarul de la Surpatele]; SCIA, 1968, nr. 1, p. 26

SURPATELE, vezi schitul Colnicu.

SURPATI — Gorj (bis. Sf. Voievozi, 1831 sau 1820, reparată 1941).

Bauer, p. 212 [bis. sec. XVIII]; „Renasterea, 1944, p. 295—296; [la 1840 două bis. de lemn: Sf. Ingeri, 1735 și Întrarea în biserică — Medregi, 1830] Anuar 1909, p. 184—185; Popescu I.G., *Biserici de pe valea Blahniței*, p. 57; AMO, 1941, p. 410 [bis. Intrarea în biserică, reconstruită 1898].

SUSENI — Argeș (bis. de lemn Înăltarea ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 72. În Argeș sînt două sate Suseni.

SUSENI — Dîmbovița (bis. de lemn Sf. Paraschiva ante 1810, reclădită de zid 1881—1882).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 40; Anuar 1909, p. 54.

SUSENI, vezi Dobrița.

SUSLĂNEASCA (Rusenu) — Dîmbovița

Romniceanu Ioan M., *Carte de hotărnicie pentru moșia Rusenu sau Suslăneasca din județul Dîmbovița, plasa Ialomița, proprietatea d-lui Simeon S. Cojescu*, Buc., 1890, 8 p.

SUSLĂNEȘTI, cart. Hobaia, com. Mioarele, jud. Argeș (bis. sec. XVI, din care au rămas doar temeliile M; bis. nouă, Sf. Nicolae, construită

de postelnicul Ion Simion Jumărescu și Ana, 1848, zugrăvită 1859, reparată 1931). Vezi și Neagomirești.

Bauer, p. 175 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 92; Grecescu C., *Urmele unei biserici din sec. XVI în jud. Muscel* (R.I.R., 1939, p. 502); Brătulescu V., *Pietrele de mormânt de la Suslănești-Muscel* (BCMI, XXXIII, 1940, p. 5—12) [din sec. XVI, 1558—1579; inscripție bis. nouă și foto]; SCIV, XI, 1960, nr. 1, p. 188 [săpăturile arheologice]; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 52 [hotărnicie, 1707]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1573]. **ȘUȘITA**, vezi Șușita.

SUTEȘTI, jud. Vilcea (la 1840 patru bis. de lemn: Sf. Apostoli, construită de locuitori, 1822, Adormirea — mah. Pietroasa, 1536—1537?; Sf. Treime — mah. Verdea, construită de căpitanul Giurea și locuitori, 1821, și Sf. Voievozi — mahala Borsăști, construită de Vasile ierodiacon Tecioiu și alții 1822). Vezi și Pietroasa — Sutești și Verdea — Sutești.

Popescu, *Biserici*, p. 18—19 [cat. 1840] *Documente agrare* p. 319; *Indice cronologic nr. 14 și 21 [doc.]*; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit la 1548]; *Dicț. Rom.*, I, p. 541 [Borsăști].

M-REA SUZANA (Sf. Nicolae, construită de lemn de Suzana Arșicu și alții la 1740, bis. reconstruită de zid cu ajutorul episcopului Chesarie al Buzăului la 1839—1840¹³⁹, refăcută la 1880—1882; bis. mică Acooperământul Maicii Domnului, 1911).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 21*, Buc., 1955 [10 doc., 1842—1861]; „Cunoașterea Prahovei”, I, 1939, nr. 2, p. 96 [doc. 1839 despre clădirea bis.]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 246; M.O.F., 1864, p. 242 [listă de proprietăți]; Antoniu Al., *Album*¹⁴⁰, partea I, p. 40;

Monumente naționale, II, p. 225—226 [despre refacerea bisericii]; „Calendar pt. toți românii”, 1890, p. 117 [descriere]; *Dicț. Rom.*, V, p. 502—503 [pisanie 1880, istoric]; *Dicț. Prahova*, p. 550—551; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 192—193; Ar. N., *Istoricul m-rii Suzana*, Ploiești, 1901, 36 p.; Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 139 [pisanie]; Iorga N., *La m-reia Suzana și Cheia* (F.D., 1907, nr. 33, p. 520—522); Idem, *Tara românilor*, p. 30, 109—110; [pisanie]; Pavlov, *Călăuza*, p. 42—47 [crede că e aceeași cu Valea Caprei]; Costeanu I., *Valea Teleajenului și cetatea culturală Vălenii de Munte.*, Vălenii de Munte, 1930, p. 11—13; Meteș, *Zugravi* (indice); Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 127.

NOTE

¹ La 1856 moșia era a lui Mihail Anghelovici (Acad. R. S. România, CDXXXI IV/A111).

² Data pisaniei; amintită și în documente la 1659 dec. 25 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CLXXIII/37). Vezi și diata lui Neagoe Săcuijanu vornicul, din 1677 iunie 25 și doc. din 1691 mart. 8, prin care satul cu biserică și casele „care au fost temeul” lui Neagoe Săcuijanu este închinat mitropoliei (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 158 v.—159 și Mitr. Tării Rom., CLXXIII/55). Vezi, de asemenea, doc. din 1702 iunie 5 și 1708 iunie 12, privind închinarea bisericii la mitropolie (ibidem, CLXXIII/85 și 88). Vezi și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 619/1860 în care se arată că biserică era amenințată de apa Ialomiței și doc. din 1834 febr. 26 (Acad. R. S. România, DCCCV/16).

³ Despre ruinele caselor boierești, existente la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 225, f. 212—212 v.

⁴ Crucea lui Badea și crucea de la heleșteu, amintite la 1643 nov. 29 și crucea de la pod menționată la 1663 iunie 8 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CLXXIII/33 și 40). La 1871 mai este amintită doar una singură (Acad. R. S. România, ms. 225, f. 212—212 v.).

⁵ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 385.

⁶ Vezi doc. din 1635 ian. 28 (Acad. R. S. România, L/4).

⁷ Vezi doc. din 1822 ian. 18 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CDVIII/4).

⁸ Amintită în documente la 1530 (iunie-aug.) 20, cind i se întăresc moșii date de Pirvu Craiovescu banul (*Documente*, XVI, vol. II, p. 81). După cum rezultă din mai multe documente din sec. al XVII-lea, din 1647 martie 2, 1651 mai 15, 1656 sept. 8, 1663 mai 9 și 1672 mai 3, m-reas fusese făcută din lemn de Pirvu și Barbu Craiovescu și Datco armă, care erau „ctitorii cei bătrâni”; fiind „bătrâna și de lemn stricat” Matei Basarab a reclădit-o (Arh. St. Buc., ms. 715, f. 978–981 v., Mitr. Tării Rom. CCCXXVII/1, ms. 295, f. 167 și Muzeul de istorie Buc., nr. 30525 și 30527).

⁹ Pisania din acest an dă ca motiv al ridicării m-rii luptă lui Matei Basarab cu turcii la Schela Ciobanului. Ori, cum domnul nu a purtat o asemenea luptă, într-o vreme cînd se străduia să cîștige confirmarea turcilor pentru domnia sa cea nouă, pisania pare a nu fi veridică. M-reas este amintită prima oară în documente, odată cu alte ctitorii ale domnului, la 1640 nov. 27, cind Matei spune că a zidit-o „de iznoava, de în temei” (Arh. St. Buc., Peceți nr. 54).

Vezi și doc. din 1644 april. 26, în care Matei Basarab arată că „am urzit-o și am făcut-o domnia mea din temelie, ce s-au tras de la părinții domniei mele încă mai dinainte vreme și am întărit-o domnia mea cu de toate cîte am avut domnii mea date de Dumnezeu, cu moșii și cu sate și cu rumanî și cu țigani și cu avuturi neclintite și nestrămutate, tot din drepte moșii și bucate de ale domnii mele” (Arh. St. Buc., ms. 295, f. 166 v.).

Despre reclădirea bis. din sat vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr. dos. 1092/1863, f. 105

Vezi și catagrafile din: 1820, 1824, 1838, 1848, 1850, 1854, 1855, 1856 și 1857 de la Arh. St. Buc., A. N., CLXIX/120, Min. Isntr., dos. 1486/1848, 2273/1850, 3683, 4043 și 4053/1854, 4185/1855, 4540/1856 și Acad. R. S. România, ms. rom. 726, f. 1–64. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 34 v. — 35 (ms. Pappazoglu).

Despre starea m-rii vezi doc. din 1761 dec. 20 la Acad. R. S. România, DCCCCIV/21.

Despre repararea m-rii vezi Acad. R. S. România, MCXXII/201 și MCXX/12 (1851); vezi și doc. din pach. CMLIXXX. Despre diverse reparații și clădiri, vezi Arh. St. Buc., Log. principiilor bisericești, dos. 6120/1837, Min. Instr., dos. 2048/1851, 4425/1856, 1444/1864, 3338/1876, doc. din <c. 1860> (Acad. R. S. România, CMV/154–155) etc.

¹⁰ Amintită la 1871 (Acad. R. S. România, ms. rom. 225, f. 298).

¹¹ Vezi doc. din 1826 oct. 30 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CDLXX III/6).

¹² Vczi și planul moșiei din 1915 (Acad. R. S. România, Hărți).

¹³ Vezi doc. din 1792 oct. 20, prin care se dă voie protopopului de Slatina să mute mai sus biserică spre a o feri de inveci (Arh. St. Buc., ms. 113, f. 22).

¹⁴ Numele de Săftă a-i să dat după Safta Slătineanu, ctitora bisericii.

¹⁵ Amintită la 1576 nov. 12, cind se spune că jupanita Calea fusese îngropată aici (*Documente*, XVI, vol. IV, p. 243).

¹⁶ Vezi și pomelnicul de la Acad. R. S. România, ms. 5538 (din sec. XIX).

¹⁷ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DLI.

¹⁸ Amintită la 1640 iunie 18, ca biserică „cea bătrâna”, și la 1646 nov. 25 (Arh. St. Buc., m-reas Trivalea, IV/8 și ms. 477, f. 53). În *Dicț. Rom.*, V, p. 312, sunt menționate niște ruine de clădiri în Dealul Orașului.

¹⁹ Vezi doc. din 1704 sept. 2 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XV/24). Vezi doc. din 1685 oct. 16, în care se spune că monahul Varlaam, nepotul lui Rafail călugărul, care avea vîi la Săpăuca, lăsate de unchiul său, trebuia „să facă biserică” în locul schitului, unde au fostu și întîiu” (ibidem, XV/12). De aici rezultă că a fost refăcută după 1685. Vezi și doc. din 1687 febr. 15, din care reiese că bis. cu hramul Vovidenia fusese făcută de Rafail călugărul (ibidem, XV/3).

²⁰ Data pisaniei; vezi și doc. din 1687 iunie 5 și 7, în care se arată că Tânase Sărăcinescu — mort în 1685 — începu să ridice o m-re la Sărăcinești. Urmașii săi, „neavînd puterea de a face m-reas”, s-au dus la episcopul Ștefan de Rîmnic, rugîndu-l să facă el m-reas „den pajiste, beseareca și cu toate podoabele și chilii împrejurul m-rii”, în care scop îi lasă avere (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, LX ter/27 și 28, LX/13 și LXXXVIII/3). Faptul acesta este confirmat și de pisanie, în care se spune că m-reas s-a făcut „cu toată cheltuiala” episcopului iar boierul a dat moșia și casele; cataagra din 1840 indică ca unic ctitor pe episcopul Ștefan. Biserică boierilor din Sărăcinești există la 1684 sept. 25 (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, LX ter/26). La 1695 ian. 26, Martha Păușescu închină episcopiei „schitul nostru” (ibidem, LXX/2). Despre diverse reparații și refaceri vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4374/1856, 965/1862, 1410/1864. Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, CMLXXVI/25–138 și lista de doc., ibidem, MCCLXXXVII/102.

²¹ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394 f. 4 v. și ms. 729, f. 57. Vezi și pictura lui Trenk înfățișând schitul în secolul trecut (Muzeul de artă R. S. România, Stampe, DR III 4253); vezi de asemenea Acad. R. S. România, Stampe, G. R. I., Kaindl A., 14 și 21 (troițe), precum și planul vărei schitului la 1852 (Arh. St. Buc., Min. Agric.).

- ²² Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLXVII.
- ²³ Amintit la 1765 aug. 25 (Arh. St. Buc., ms. 132, f. 147—147 v.).
- ²⁴ Amintită la 1834 mai 16 (Acad. R. S. România, DCCCXV/38).
- ²⁵ Despre împărțirea moșiei vezi doc. din 1832 (Acad. R. S. România, CDLXVII/97).
- ²⁶ Vezi și arh. St. Buc., ep. Rimnic, C/25.
- ²⁷ Vezi doc. din 1744 sept. 24 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, X/100).
- Vezi și doc. din ms. 703 și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 54 v. — 55 (ms. Pappazoglu).
- ²⁸ Amintită la 1773 aug. 29 (Arh. St. Buc., A, N., MMDCCCLXIII/36 b). O piatră de mormânt din 1669 dovedește că bis. exista în sec. XVII.
- ²⁹ Amintită la 1834 iunie 25 (Acad. R. S. România, DCCCXV/48).
- ³⁰ Amintită la 1636 mai 1 (Acad. R. S. România, XXXIII/200).
- ^{30 bis.} Vezi și planul moșiei Braniștea = Săvești din 1870 (Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri).
- ³¹ În apropiere de Zimnicea se află satul Năsturelu.
- ³² La 1693 ian. 16, Grigore Băleanu postelnic dă ocină la Scăuiani-Argeș proegumenilor Grigore de la Cozia și Ioasaf de la Argeș, „să și facă o sfintă biserică, ca să le fie de odihnă și de așezămînt” (Arh. St. Buc., ms. 209, f. 190 v. — 191). Bis. din Scăueni este amintită la 1699 iulie (idem, Mitr. Tării Rom., CCLXXXV/7).
- ³³ Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min., Instr., dos. 1428/1864. Vezi și picturile lui Trenk înfățișând schitul în veacul trecut (Muzeul de artă R. S. România, DR III, 4221, 4322—4323). Geanoglu — Lesviodax îi spune Scăunei.
- ³⁴ Dintr-un doc. din 1690 febr. 8, rezultă că a fost făcut lîngă m-reia Bistrița de Paisie arhimandritul (Arh. St. Buc., m-reia Bistrița, XXI/7). Schitul părintelui Paisie este amintit și la 1693 febr. 6 (ibidem, XXVII/8). Vezi și doc. din 1702 aug. 20 (Arh. St. Buc., m-reia Bistrița, XXXIX/1). Geanoglu-Lesviodax arată că schitul Scăunelul era metoh al m-rii Tismana (p. 458).
- ³⁵ La 1828, moșia era proprietatea dr. Arsache (Acad. R. S. România, DLXXVIII/197—201).
- ³⁶ Vezi doc. din 1678 ian. 12, prin care e scutit de dări, fiind mai vechi (Acad. R. S. România, CXXVI/173).
- ³⁷ Un alt schit, intitulat Schitul, din jud. Saac, e amintit atât de Tunusli, p. 173, cît și de Fotino, III, p. 153.
- ³⁸ Amintit prima oară la 1676 oct. 14, cînd e închinat m-rii C. Lung și apoi de nenumărate ori, la 1680 mai 12, 1685 febr. 27, 1685 mai 20, 1686 mart. 1, etc. (Arh. St. Buc., m-reia C. Lung, XXXII/1, LXII/68, LXIII/58, XXI/11, LXII/75). Vezi și catastiful de avere, odăjdi, icoane, cărti și obiecte de cult din 1687 iunie 1 (ibidem, LXIII/62). Despre reparații trebuincioase vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4277/1856; alte reparații (1827), idem, m-reia C. Lung, LXI/172).
- ³⁹ Vezi Arh. St. Buc., m-reia C. Lung, pach. XXXII și LXI/86, 153, 161.
- ⁴⁰ Amintite la 1873 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 64 și 217).
- ⁴¹ Vezi și istoricul din 1800—1815 (Arh. St. Buc., m-reia C. Lung, LXIII/153), și doc. de la Acad. R. S. România, CMX/453—456.
- ⁴² În ms. rom. 221, f. 103 v.—104, de la Acad. R. S. România este amintită o bis. din 1818 nov. 25 la S. de Sus (Aca d. R. S. România, DCCCXIV/266).
- ⁴³ Amintită la 1833 nov. 25 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/266).
- ⁴⁴ La 1647 dec. 16, se întărește lui Radu Cocorăscu mare logofăt ocină la Scroviste, cumpărată de la Crivăț, pe care se află o mănăstire, făcută de unchiul acestuia, Rafail și închinată m-rii Sürindar (Arh. St. Buc., A.N., CXII/57).
- ⁴⁵ Vezi hotărnicia din 1833 a moșiei, proprietatea lui Tânase Rîioșanu (Acad. R. S. România, CDLXIV/53).
- ⁴⁶ Amintită în documente la 1519 sept. 16 și 1528 sept. 2, fiind ctitoria lui Manea Perșanul, mare vornic în 1525—1527, de pe vremea cînd era mare clucer. (*Documente*, XVI, vol. I, p. 149—152 și II, p. 53). Vezi doc. din 1656 iunie 10, unde se afirmă că m-reia Seaca „a fost făcută din temelie de bunicii Buzeștilor” (Acad. R. S. România, Suluri nr. 64).
- ⁴⁷ Vezi și doc. din 1664 ian. 8 și april. 9, în care se spune că m-reia fiind „în săracie și pustie”, fiul lui Bădila din Pîrsani, nepotii lui Manea Perșanul, o închină m-rii Cozia (Arh. St. Buc., m-reia Seaca-Mușetești, I/1 și ms. 712, f. 409, 410 și 545). Vezi și catagrafile de la Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1351 și 1609/1864. Despre diverse reparații și clădiri noi, ibidem, dos. 3697/1857 și Log. pricinilor bisericesti, dos. 1002/1843. Despre învelitul bisericii vezi doc. din 1801 dec. 4 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CDIX/53). Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 82, 730, f. 61 v.—63 v. și 739, f. 46—49 v. (ms. Pappazoglu). Vezi și însemnările de pe cărti de la Acad. R. S. România, CCCIX/27—29.
- ⁴⁸ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 61 v., ms. 739 f. 46.
- ⁴⁹ Vezi și planul moșiei din 1855 (Acad. R. S. România, CCCXCI/4).
- ^{49 bis.} Vezi și planul moșiei Săcuiu = Siliștea Bucovicior la Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri, jud. Dolj (1856).

⁵⁰ Data aceasta rezultă dintr-o însemnare. M-reă este amintită în doc. la 1589 iunie 5 (*Documente*, XVI, vol. V, p. 413). Vezi și catagrafia din 1839 (Acad. R. S. România, ms. rom. 719, f. 574). Vezi de asemenea: listă de lucrurile m-rii din 1815 aug. 2 (Arh. St. Buc., m-reă Zlătari, XIX/23), doc. din 1832 aug. 23, despre refacerea stricăciunilor la metoașe (ibidem, XXIX/88), doc. din 1832 sept. 30 și <1838 ian.> despre repararea schitului și stricăciunile pricinuite de cutremur (ibidem, XXIX/44 și XXXII/44); doc. din 1838 febr. 22, despre repararea clopotniței (ibidem, XIX/133) și însemnarea de pe o evanghelie din 1698 (ibidem, XXXIV/1).

⁵¹ Vezi și harta moșiei din 1915 (Acad. R. S. România, Hărți).

^{51 bis.} Vezi și planul moșiei Serdanu = Bădești din 1845 (Arh. St. Buc., Min. Agric., Hotărnicii, jud. Dîmbovita).

⁵² Amintit la 1587 (*Documente*, veac. XVI, vol. V, p. 316—317). La 1639 april. 23, se vorbesc de tîrnosirea m-rii Sf. Gheorghe din Buzău (Arh. St. Buc., ep. Buzău, VI/3). Vezi și doc. din 1678 ian. 12 pentru scutire de dări (Acad. R. S. România, CXXVI/173).

⁵³ Vezi Arh. St. Buc., ep. Buzău, VI/16—17 (1805—1806). Vezi și catagrafia din 1863 (idem, m-reă Ciolanu, IV/1). Despre diverse reparații vezi idem, Min. Instr., dos. 939/1867. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 62 (istoricul făcut de maiorul Papazoglu).

⁵⁴ Vezi doc. din 1779 nov. 3 și 1782 iunie 15 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CCCV/10 și 11). Vezi și Acad. R. S. România, ms. 657, f. 110 v.—111. Despre diverse reparații vezi doc. din 1781 mai 31 (Acad. R. S. România, IX/167).

⁵⁵ Bis. e amintită la 1832 febr. 28 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/158). Despre satul S., numit și Răteasca, vezi doc. ibidem, CDLXIV/8 și pach. DCXXX, unde se afă și o hotărnicie din 1804 a moșiei lui Marin Butculescu (doc. nr. 43—44).

⁵⁶ La <1645—1646>, cu prilejul împăcării dintre un anume Răcnea și nepotul său, Coman, este amintit „locul cu pomii și cu chilii de la Gornet” (Acad. R. S. România, CXXVII/89).

⁵⁷ Vezi Acad. R. S. România, ms. 221, f. 114—115.

⁵⁸ La 1691 iunie 15, Radu Știrbei comisul dă m-rii Glavacioc, unde se îngropase fiica sa, Praxia, satul Siliștea-Teleorman, cu obligația ca egumenul, ajutat de boier, să facă acolo un schit „în curte, înaintea caselor ei” (Arh. St. Buc., m-reă Glavacioc, XII/2).

⁵⁹ Despre bis. de piatră și pivnița de piatră a lui Iordache Crețulescu din Sîmbureni sau Sîmburești-Olt, vezi doc. din 1722 aug. 22 (Acad. R. S. România, CDLXVIII/86). Din tradiția locală rezultă că bis. ar fi fost făcută de Marco mare armaș; acesta este Marco Danovici, mare armaș în 1644—1652. Despre satul Sîmburești-Arges vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDLXVIII/82 și urm.

⁶⁰ Vezi așezămîntul ctitoresc din 1694 oct. 15, unde se arată că se construise un schitisor numit Sinaia, după numele muntelui Sinai, cu chilioare împrejur (Muzeul de istorie Buc., nr. 27062 și Acad. R. S. România, ms. rom. 1055, f. 1). Vezi și gramatele din 1702 iulie 15 și oct. 18 și reintărirea așezămîntului la 1752 (Acad. R. S. România, CCCLXIII/2, CLXXXIII/179 și CCCLXVIII/15).

⁶¹ Vezi doc. din 1792 mai 12 (ibidem, CLXXXIII/188). Vezi și notele întocmite de V.A. Urechia pentru istoricul m-rii (Acad. R. S. România, arhiva V. A. Urechia, XII, varia VI) și ms. Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 730, f. 21—22 v). Vezi și catagrafia din 1859 (Acad. R. S. România, ms. 726, f. 109—128).

⁶² Vezi și diverse alte desene și picturi înfățișind m-reă, la Muzeul de artă R. S. România, Secția Stampe; Rezori, D.R.I., 4126., Zane Al. DR I, 4776, Andrea G., DR II, 4959, Szatmary, DR III, 4115, Preziosi, DS III, 4139 etc. și Acad. R. S. România, Stampe, GR III, Danielis S., și GR I, Radianu M — 6 (după Begenau).

⁶³ Arh. St. Buc., ms. 729 f. 33 v. Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLXXXIII.

⁶⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 235, f. 112—113.

⁶⁵ Existență la 1871 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 637).

⁶⁶ Amintită la 1833 april. 14 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/228).

⁶⁷ Bis. din Sintești e menționată la 1833 mart. 26 (ibidem, DCCCXIV/225).

⁶⁸ O biserică mai veche din Slănicul de Jos și o cruce de piatră sînt amintite la 1644 mai 16 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CIX/10) iar biserică lui Mihai Cantacuzino din Slănic este menționată la 1690 iunie 17 (Acad. R. S. România, CCCLXIX/99). Despre repararea unei biserici din Slănic vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2044/1851; despre „pre-facere” bis. Maica Domnului idem, Obștescul Control, dos. 324/1844.

⁶⁹ La 1679 mai 16, popa Nica închină lui Teodosie monah (fost Tudoran Vlădescu mare clucer din Aninoasa) și m-rii Aninoasa, ctitorită de acesta, biserică din Slănicul de Jos, făcută de moșul său, popa Cînda. M-reă Aninoasa urma să-i poarte de grije, să o învelească, să nu piară (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CIX/19). Acesta este probabil schitul Slănicul, ale cărui ruine se vedea încă la 1871 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 209).

⁷⁰ Despre focul din 1834 vezi Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 7166/1834. Pentru reparația bisericilor vezi idem, Min. Artelor, dos 61/1905. Vezi și planul orașului din 1896 (Acad. R. S. România, Hărți).

Menționez că, la 1792 nov. 22, este amintită o bis. numită „la icoană” (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 41 v.).

⁷⁰ Bis. Vezi și Arh. St. Buc., Min. Lucr. publice, dos. 96/1855.

⁷¹ Vezi Arh. St. Buc., Min. Lucr. Publice, dos. 36/1840 și 118/1862.

⁷² Vezi doc. din 1793 iulie 12 și 1797 iulie 10 (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 229 v.—230 și m-reă Plumybuita, XV/83) și catagrafia din 1823 (Acad. R. S. România, ms. rom. 726, f. 129—135). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1423/1865. Vezi și ibidem, ms. 792, f. 70 (ms. Pappazoglu).

⁷³ Amintită în doc. la <1512—1521>, cind primește o danie de la Manea mare clucer (*Documente*, XVI, vol. I, p. 89—90).

⁷⁴ Vezi doc. din 1626 iunie 14 (*ibidem*, XVII, vol. IV, p. 523). Amintită apoi în documente la 1642 aug. 2 și 1661 febr. 3 (Arh. St. Buc., m-reă Clocociov, XI/7 și 11). Vezi și catagrafile din: 1764, 1837, 1854 și 1855 (Arh. St. Buc., Catastise m-rești, dos. 13, Min. Instr., dos. 6721/1837, 4049 și 4055/1854/, 4197/1855 și Acad. R. S. România, ms. rom. 657, f. 45—46 v. și 720, f. 410—478). Despre diverse reparații, Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1416/1865, 3671/1877; despre zugrăvirea bisericii la 1836 vezi angajamentul din 1836 ian. 3 (Arh. St. Buc., sch. Clocociov, XII/16) Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 67 și 739, f. 52 (ms. Pappazoglu) și descrierea de la Acad. R. S. România, ms. rom., 221, f. 112—113.

⁷⁵ Despre clădirea școlii vezi și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4144/1831, 7785/1836. 6573/1882, 6696/1837, 2125/1843, 1078/1862. Despre reclădirea bisericii vezi ibidem, dos. 4654/1855 și 2170/1872. Pentru înființarea spitalului Ionașcu vezi idem, Vornicia din lăuntru dos. 1007/1844. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 37 v.

⁷⁶ Vezi și doc. de milă din 1731 iulie 16 și 1734 iulie 15 (Acad. R. S. România, LIV/250 și 251). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 643/1860.

⁷⁷ Vezi doc. din 1804 febr. 17 și 1809 oct. 11 (Arh. St. Buc., ep. Argeș, XXV/8 și 11). Vezi și Arh. St. Buc., ms. Pappazoglu, ms. 729, f. 57 v., 729, f. 51 și 730, f. 66.

⁷⁸ Vezi Arh. St. Buc., ep. Argeș, pach. XXV. Vezi și Catagrafile din 1831 mart. 6 și 1857 (*ibidem*, LXV/21 și Min. Instr., dos. 3705/1857). Despre diverse reparații vezi ibidem, dos. 3718/1857 și 1007/1862. Vezi și lista de cheltuieli din 1842 iunie 2 (Arh. St. Buc., ep. Argeș, LXXXVI/22).

⁷⁹ Pentru datarea construirii schitului vezi doc. din 1664 iulie 27 și iulie 3, unde se arată că episcopul Serafim de Buzău cumpărase loc în hotarul Streharețului și cărămidă ca să facă o „mănăstioară”. La 1665 april. 1, „metohul” său de la Slatina este scutit de dări (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CXLIX/22 și 25). Vezi și așezămîntul din 1668 aug. 4, în care Serafim episcopul spune că a făcut biserică „ce se numește Strehareț...”, din osteneala și dreapta mea agonisită”, închinând-o metoh la mitropolie, să fie „supt paza sfintei mitropoli” (*ibidem*, CXLIX/26). Schitul Strehareț, situat „diu in sus de Slatina”, este amintit apoi de numeroase ori în documente, la: 1673 febr. 7, sept. 12, 1674 iunie 8, 1682 dec. 22, 1687 oct. 20 etc. (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CL/16, CXLIX/28, CL/15, CXLIX/37 și 38) etc. Vezi și pomelnicele din 1673 și 1693 (*ibidem*, CXLIX/40 și 27).

⁸⁰ Arh. St. Buc., ms. 156, f. 117 v.—118 și ms. 161, f. 4 v. Vezi și catagrafile din: 1810, 1842 și 1857 de la Acad. R. S. România, ms. 626, f. 62—63 v., 657, f. 31—31 v. și 101, ms. 660, f. 248 și ms. 726, f. 213—224 și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4533, 4537 și 4538/1856. Despre diverse reparații, vezi ibidem, dos. 552/1861. Vezi și catagrafia de odoare din 1849 (Acad. R. S. România, ms. rom. 912, f. 61) și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 36 v. ms. 730, f. 66—67 și 739, f. 51 v.—52 (ms. Pappazoglu).

⁸¹ Amintit într-un doc. din 1680 sept. 15, din care rezultă că fusese construit mai de mult; la această dată, fiul lui Todor, părintele Paisie, cumpără niște vii din dealul Slatinei (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CL/20).

⁸² Bis. din Slătioara e amintită la 1832 sept. 6 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/196).

⁸³ Despre una din aceste bis. vechi de lemn, existentă încă la 1873, vezi Acad. R. S. România, ms. rom., 230, f. 58 v.

⁸⁴ Vezi descrierea din 1840 a bis. la Acad. R. S. România, CMLXXXI/43.

⁸⁵ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 334. Vezi și lista de doc. din 1839 (*ibidem* MCCLXXXVIII/111).

⁸⁶ M-reă este numită la secolul XVII m-reă postelnicului Ianche „care să cheamă Vai de Ei” sau Slobozia lui Ianachi „unde se chiamă Vai de Ei” (Arh. St. Buc., ms. 314, f. 213 și Acad. R. S. România, CCXLIV/47). Seliștea satului Vaideci, care a devenit o slobozie, a fost dăruită lui Ianache mare postelnic în martie 1614 (*Documente*, XVII, vol. II, p. 264), iar m-reă „ce să chiamă Vaideci”, făcută de Ianache postelnicul, este amintită la 1633 iulie 12 (Arh. St. Buc., ms. 314, f. 159).

La 1634 sept. 4, Matei Basarab spune însă că „am făcut domnia mea acum din temelie” m-reă de la Slobozia lui Ianache postelnic, căruia îl luase satul (*ibidem*, f. 589—590). Vezi și doc. din 1635 ian. 10 și <1636—1637> (*ibidem*, f. 517 v.—518 și m-reă Slobozia, X/1). Se stie însă că Matei Basarab se laudă uneori cu ctitorii pe care nu le-a făcut în întregime din nou (Brăncoveni) sau singur (Dintr-un lemn). D. Fotino afirmă că Matei Basarab a

făcut m-reia, a cărei biserică cu un turn fusese construită de Ianache Caragea (III, p. 100). Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCCXVI.

⁸⁷ Vezi doc. din 1634 sept. 14 (Arh. St. Buc., ms. 314, f. 589—590). Vezi și catagrafile din: 1822, 1854, 1855 și 1862 (Arh. St. Buc., Catastișe m-rești, dos. 111, Min. Instr., dos. 4054/1854, 4113/1855, 1108/1862 și ms. 430, f. 699—702 și Acad. R. S. România, ms. 726, f. 139—180.

Despre diverse reparații, vezi Arh. St. Buc., dos. m-rești, m-rile Slobozia și Apostolache, doc. 24/1855 și Min. Instr., dos. 1436/1864, 3320/1876. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 76 (ms. Pappazoglu).

⁸⁸ O bis. din Slobozia e amintită la 1832 ian. 16 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/151).

⁸⁹ La 1829 satul era proprietatea lui M. Ghica (Acad. R. S. România, DCXVI/336 a).

⁹⁰ Vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDXCIII, de unde rezultă echivalența celor două nume.

⁹¹ Amintită în doc., la 1409—1418, cind Mircea cel Bătrân îi spune „m-reia domniei mele” (*Documente*, XIII—XV p. 56). După cum a arătat N. Șerbănescu (*op. cit.*, p. 28, nota 1), această expresie nu se referă totdeauna la primul ctitor al m-rii.

Pentru vechimea m-rii vezi și doc din 1654 mai 30, în care Constantin Șerban voievod declară că a văzut un hrisov de la „Basarab voievod, fiul lui Basarab voievod cel Bun... din anul 6908 (1399—1400), care a zidit-o de la început” (Arh. St. Buc., Peceți, nr. 65).

⁹² Vezi așezămîntul din 1464 oct. 28 (*Documente*, XIII—XV, p. 137—138). La 1482 mart. 23 i se dăruiște vama Prahovei și alte venituri „să fie pentru acoperirea sfintei m-ri și a chiliilor” (*ibidem*, p. 171).

⁹³ Într-un doc. din 1697 april. 1, C. Brîncoveanu spune că „pentru multe întîmplări și jafuri ce au fost pre această țară despre Agarineni” m-reia a ajuns „la slăbiciune”... „că și căsicele ce împrejurul ei erau făcute au început să strică”. Văzindu-le „vechi și stricate”, domnul acordă milă pentru reparații (Acad. R. S. România, XX/171).

⁹⁴ Vezi și catagrafile din: 1782, 1784, 1794, 1824, 1828, 1844, 1848 și 1855 (Acad. R. S. România, ms. rom. 727, f. 265—402, Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 6/1828, 1810/1844, 1487/1848, 4204/1843); vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 39 v.—40 (ms. Pappazoglu) și Acad. R. S. România, ms. 5143, f. 281—284 (ms. Tocilescu) și doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMXXII.

⁹⁵ Despre diverse alte reparații vezi Arh. St. Buc., Log. pricinilor bisericești, dos. 1007/1843 și Min. Instr., dos. 2639/1849, 4358 și 4369/1856, 1013/1862. Despre repararea arestului de la m-reia Snagov vezi idem, Min. Lucr. publice, dos. 159/1851 și 36/1857 și Obștescul Control, dos. 2081—2082/1857. Vezi și desenul lui Rosebnă I. înfațând m-reia (Muzeu de artă R. S. România, Stampe CR, III, 220); vezi de asemenea Acad. R. S. România Stampe GR I, Iosif R, 2.

⁹⁶ Acad. R. S. România, ms. rom. 225, f. 359 v.

⁹⁷ Amintită la 1834 april. 4 (Acad. R. S. România, DCCCXV/30).

⁹⁸ La 1658 mai 4, Vlad și vărul său, Neniu, vînd egumenului m-rii Măxineni „locul la Spiridon, să fie de mănăstire cum au fost și mai dinainte vreme mănăstire”. Ei au vîndut locul, urmînd ca egumenul să facă m-reia (Arh. St. Buc., ms. 173, f. 329 v.—330).

⁹⁹ Amintită la 1654 aug. 14 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XVII—XVIII/10). Despre ruinarea bis. și cererea de construire a unei noi bis. vezi idem, Min. Cult. și Instr., dos. 1637/1864, f. 12, 160, 235 și 266.

¹⁰⁰ Data pisaniei, confirmată și de un doc. de la începutul sec. XVII, în care se spune că a fost făcută de strămoșii boierilor Buzești, Mogoș banul, fiul său, Mogoș spătar, și Giura logofăt, la 1536—1537 (*Documente*, XVII, vol. II, p. 340). Vezi și doc. din 1692 mart. 8 (Arh. St. Buc., ms. 725, f. 1—4).

¹⁰¹ Pe lîngă faptul că a primit numeroase danii de la Buzești, la 1610 ian. 10 Radu Buzescu mare clucer lasă 1000 de galbeni m-rilor Stănești și Dobrușa, „să lucreze lucrurile ce sunt neisprăvite și să dreagă ce le va trebui” (*Documente*, XVII, vol. I, p. 425).

¹⁰² Vezi doc. din 1615 mai 19 și 1716 april. 27 (*Documente*, XVII, vol. II, p. 340—341 și Arh. St. Buc., m-reia Zlătari, V/10). Vezi și catagrafia din 1839 april. 1 (Acad. R. S. România, ms. rom. 719, f. 574 v.). Vezi și inscripția și legenda m-rii, la 1871 (Acad. R. S. România, ms. 230, f. 160—160 v.) și ms. Tocilescu (idem, ms. 5142, f. 384). Vezi, de asemenea, picturile lui Trenk înfațând ruinele m-rii în veacul trecut și mormântul lui Stroe Buzescu (Muzeul de artă R. S. România, Stampe DR III, 4260, 4261).

¹⁰³ Bis. e amintită la 1832 mart. 9 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/161).

¹⁰⁴ Despre satul Stănești-IIfov vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DLIV—V și hotărnicile din 1801 (*ibidem*, CDLXXI/149—150 și DLIV/23—24).

¹⁰⁵ Amintită la 1834 iunie 14 (*ibidem*, DCCCXV/47).

¹⁰⁶ Amintită la 1832 ian. 16 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/152).

- ¹⁰⁷ Amintit la 1692 april. 18 și 1694 febr. 13, cînd se spune că a fost construit de unchiul și părinții lui popa Dobrotă, devenit Daniil ieromonah (Arh. St. Buc., m-rea Trivalea, VIII/1 și ms. 477, f. 97–98).
- ¹⁰⁸ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCXIX.
- ¹⁰⁹ Amintit la 1693, aug. 25, cînd se spune că Neja, soacra lui Voico ceauș din Rimnic, fusese îngropată în acest schit (Arh. St. Buc., m-rea Rm. Sărat, XV/4).
- ¹¹⁰ Mențiونată la 1691 mai 26 (Acad. R. S. România, DCXXVI/145). O bis. mai veche din Star Chiojd e amintită la 1652 febr. (N. Iorga, *Studii și doc.*, XIX, p. 86). Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCXXVI.
- ¹¹¹ La 1689 mart. 18, Alexa rusul se angaja față de Mihail Cantacuzino spătarul să facă o biserică de lemn la Stîlpu, al cărui lemn trebuia să-i fie furnizat de 10 toporași timp de o săptămână (Acad. R. S. România, CXXVII/86).
- ¹¹² Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 61 (ms. Pappazoglu). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2752 și 3908/1857. Vezi și pictura lui Trenk înfățișind schitul în secolul trecut (Muzeul de artă R. S. România, Stampe, DR III 4219).
- ^{112 bis.} Vezi și planul moșiei S. = Băcești la Arh. St. Buc., Min. Agric., Hotărnicii.
- ¹¹³ Amintită la 1675 febr. 19 (Arh. St. Buc., m-rea C. Lung, II/3 bis).
- ¹¹⁴ Amintită la 1834 mai 16 (Acad. R. S. România, DCCCXV/40–41).
- ¹¹⁵ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 5 v.
- ¹¹⁶ Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom., 221, f. 107 v.–108.
- ¹¹⁷ La 1871 sunt amintite aci ruine de biserică (ibidem, ms. 223, f. 110).
- ¹¹⁸ Amintit la 1677 nov. 14, cînd ieromonahul Nicodim de la schitul Stojoani cu fiili săi dau vie și pămînt schitului (Arh. St. Buc., m-rea Tismana, LXXX/1).
- ¹¹⁹ Vezi doc. din 1650–1651, în care domnul arată că rumâni din Strehaia lucraseră la m-re „iar acum s-au sfîrșit”, (Arh. St. Buc., ms. 714, f. 961 v.). La 1653 mart. 6 domnul spune că „am făcut domnia mea sfîntă mănăstire, acolo în sat la Strehaia” (idem, m-rea Strehaia, I/3) iar la 1665 iulie 7 se atribuie lui Matei Basarab ctitoria „din temelie” a mănăstirii (ibidem, IV/2.). Vezi și pomelnicul de la Acad. R. S. România, ms. 2148, catastiful de avere din 1800 și catagrafiile din 1842 și 1847 (Arh. St. Buc., m-rea Strehaia, XIV/57 și Min. Instr., dos. 2907/1842 și 1317/1847 și Acad. R. S. România, ms. 726, f. 181–206). Despre starea m-rii și reparațiile trebuincioase la începutul sec. XIX vezi doc. din: 1815 iulie 1, 1816 sept. 10 și oct. 2, 1817 dec. 20, 1818 ian. 6, 25 și 30 și april. 8 (Arh. St. Buc., m-rea Strehaia, XIV/59, 60, 61, 64–68); despre diverse alte reparații, Min. Instr., dos. 4441/1856 și 1439/1865 și Log. pricinilor bisericesti, dos. 1128/1842, 1166/1841. Vezi și ms. 729, f. 92–93 (Pappazoglu).
- ¹²⁰ Vezi și Arh. St. Buc., m-rea Strehaia, XIII/1–3. Vezi, de asemenea, Acad. R. S. România, Stampe, GR, Kaindl, 54.
- ¹²¹ Bis. din Străjești este amintită la 1653 mai 30, cînd rămășițele pămîntești ale lui Radu Buzescu sunt mutate de aici la m-rea Călui (Arh. St. Buc., ms. 722, f. 227 v.) Pentru inscripția de pe piatra de mormînt a lui Constantin Buzescu, vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 220, f. 213–214.
- ¹²² Pisania din 1793 indică greșit ca an al fundației 1518–1519. Pentru datare vezi doc. din 1604 oct. 18, în care Stoica mare logofăt din Strîmba arată că a zidit-o și a lucrat-o cu mare osîrdie (*Documente*, XVII, vol. I, p. 146). El a construit m-rea pe vremea cînd era mare vîstier (1597–1599). La 1630 mai 14, se spune că Alex. Iliaș voise să o strice și să o prade, fiind răscumpărată cu 250 de galbeni de călugării de la Tismana (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CCCXII/2).
- ¹²³ Despre chilile arse ale m-rii vezi doc. din 1730 febr. 26 (Acad. R. S. România, XC/218). Vezi și așezămîntul din 1754 april. 15 (idem, XCI/39); despre ctitorii m-rii vezi doc. din 1776 iulie 1 (idem, XCI/212). Vezi și descrierea m-rii la 1874 (Acad. R. S. România, ms. 226, f. 141–141 v.) și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 80 v. (istoricul făcut de Pappazoglu).
- ^{122 bis.} Vezi și planul moșiei Strîmba = Cătanele din 1873 la Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri jud. Dolj).
- ¹²⁴ Amintită la 1667 mai 19 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CXLV/24). Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CXLXXII. La 1831 satul a fost cumpărat de Gh. Opran (doc. nr. 30–32), după ce, la 1829, fusese al lui C. Grădișteanu (doc. nr. 48).
- ¹²⁵ Este probabil ca cele două schituri să fie de fapt unul singur cu două numiri.
- ¹²⁶ Vezi planul moșiei la Acad. R. S. România, Hărți.
- ¹²⁷ Acad. R. S. România, ms. rom., 230, f. 117.
- ¹²⁸ Amintită o singură dată în documente, la 1409 mai 11 (*Documente*, XIII–XV, p. 64–65).
- ¹²⁹ Amintită la 1673 iulie 6 (Arh. St. Buc., m-rea Bistrița, XXIV/20). La 1686 mai 7, se spune că un anume Ion din Studina vînduse loc în seliștea Băjeniele (unde fusese probabil vatra vechiului sat) și unde exista o biserică (ibidem, XXIV/24). Despre satul Studina-Grădinele, vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXL–II.

¹³⁰ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 367.

¹³¹ Vezi descrierea și inventarul din 1840 al bis. din Sudiți-Gherghița la Acad. R. S. România, CMLXXXI/13 bis.

¹³² Despre construirea bis. vezi Arh. St. Buc., dosare m-rești, m-rile Slobozia și Apostolachi, dos. 23/1855. Despre dărîmarea amvonului vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 20 și 202.

¹³³ La 1647 ian. 9, Damaschin călugărul și fiul său, Tudor, din Surani-Saac, vînd lui Matei Basarab un loc de casă cu grădina „unde va să fie metohul sf. mănăstiri Căldărușanilor” (Arh. St. Buc., m-rea Căldărușani, XLV/3). Schitul e amintit la 1774 iunie 25 (Acad. R. S. România, ms. 1236, f. 256 v.)

¹³⁴ Despre vînzarea moșiei la 1830 vezi Acad. R. S. România, CDLXXII/148.

¹³⁵ Vezi și Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1092/1863, f. 5—12.

¹³⁶ Dîntr-un doc. din 1613 aflăm că m-reia Surpăti avea ocină încă din vremea domniei lui Neagoe Basarab (*Documente*, XVII, vol. II, p. 220), iar în pisania din 1706 se spune că a fost făcută întii de Buzești, dar nu se precizează dacă este vorba de bis. de la începutul sec. XVI sau de o refacere a ei la sfîrșitul sec. XVI și începutul sec. XVII, cînd trăiesc cei trei frați Buzești.

Dîntr-un doc. din 1687 mai 16, rezultă că ctitorii m-rii din sec. XVI au fost Tudor clucer și fratele său, Stanciu, care îi dăduseră ocină la 7029 (1520—1521) (Arh. St. Buc., m-reia Surpatele, III/9). După părere lui Ioan Radu Mircea, m-reia ar fi fost ctitoria lui Tudor mare logofăt din Drăgoești și a soției sale, Dumitra, ambii considerați bunicii boierilor Buzești (R.I.B. X, 1943, nr. 3, p. 59—60, 91).

¹³⁷ Într-un alt doc., din 1682 april. 27, se spune că m-reia „fiindu părăsită și stri cată”, Maria Moldoveanca, „s-au apucat de o au întărît și au dires și o au miluit” (Arh. St. Buc., m-reia Surpatele, III/3). Aceiași monahie ,așezată la m-reia Dîntr-un lemn, i-a dat apoi și ocine (doc. din 1685 sept. 15, ibidem, III/4).

Vezi și pomelnicile de la Acad. R. S. România, ms. 5504 și 5912 (din 1847—1862), inventarul m-rii din 1831 și lista de odoare de la aceeași dată (Arh. St. Buc., m-reia Surpatele, XII/12 și 13). Vezi și cererea de meșteri zidari din 1833 iulie 18 (ibidem, XII/19) și catagrafile de la Arh. St. Buc., Așez. Brîncovenești, dos. 198/1814 și 216/1839 și Min. Instr., dos. 1104/1862. Pentru diverse reparații ibidem, dos. 1190/ 1863, dos. 1443/1864, f. 9—10, 55—56 și Așez. Brîncovenești, dos. 2/1862. Pentru privilegiile m-rii Surpatele, începînd de la 1627, vezi Arh. St. Buc., m-reia Surpatele, pach. X.

¹³⁸ Vezi și desenele și picturile de la Muzeul de artă R. S. România, Secția Stampe: Preziosi, DS, III, 4935, Trenk, DR III 4252, 4301, 4313 și 4326 etc. Vezi, în sfîrșit, și ms. Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 56).

¹³⁹ Vezi și doc. din 1842 febr. 2 (Arh. St. Buc., sch. Suzana I/1). Despre prădarea schitului vezi doc. din 1857 aug. 25 (ibidem, I/3.) Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2172/1872. Vezi tot acolo și ms. Pappazoglu (730, f. 17).

¹⁴⁰ Vezi și pictura lui Henția înfățișînd m-reia (Muzeul de artă R. S. România, Stampe, DR I, 3820).

Ş

SAELELE, vezi Saelele.

ŞANTURI, vezi Lungulețu.

ŞASA, com. Dăneşti-Gorj (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Dimitrie, 1753 și Adormirea — mah. din vale, 1837.)

Bauer, p. 213 [fără bis.]; „Renașterea”, 1944, p. 612—613 [cat. 1840]; AMO, 1941, p. 403 [bis. Adormirea — Cornetul și Sf. Împărați — Bîrza, ambele noi]; *Documente*, sec. XVI, vol. VI, p. 331 [satul amintit la 1598].

ŞÄTRARI, vezi Șetrari.

M-REA ŞCHEAUL, — Saac (sec. XVIII, ante 1751); fostă lîngă dealul Negovani. Vezi și schitul Potecă.

Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 497 [doc. 1751]; Găleșescu, *Eforia*, p. 210—211 [doc. 1751, m-rea Doamnei Neaga din Dealul Șcheilor]; *Indice cronologic nr. 3* [multe doc.]

ŞCHEI, vezi Schei.

ŞCHIOPENI — Rm. Sărat (bis. sec. XIX)¹

Indice cronologic nr. 3 [doc. despre sat]; Haretu Spiru, *Act de hotărnicie al moșiei Șchiopeni din jud. Sărat, plasa Rîmnicul de Sus, com. Mărgărităresci, proprietate dotală a d-lui A. Nedelcovici*, Buc., 1894, 19 p. [se rezumă doc., amintind de siliștea satului și bis. veche].

ŞCOALA, vezi Stefănești.

SEGARCEA, vezi Segarcea.

ŞERBĂNEŞTI — Dîmbovița² (bis. Sf. Nicolae, ante 1810, apoi bis. Intrarea în biserică, 1860).

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 38—39 [doc]; Bauer, p. 159 [bis. de lemn] și 163; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 16—17; Anuar 1909, p. 54; *Documente*, indice sec. XVI și XVII (satul amintit de la 1538 iar preotul satului la 1592); *Indice cronologic nr. 1, 9* [doc. despre sat]..

ŞERBĂNEŞTI — Dolj.³

ŞERBĂNEŞTI (două sate — Argeș și Vlașca) (două bis. de lemn: Sf. Paraschiva și Sf. Voievozi la începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 12 [Argeș] și 73—74 [Vlașca]; B.O.R., 1921, p. 686 [cat. 1808]; Anuar 1909, p. 290 [bis. din 1785—1787]; AEA 1929, p. 95 [bis. Adormirea, 1725, și Înălțarea, 1852] și 110; *Documente*, indice sec. XVI [Ş. — Loviștea].

ŞERBĂNEŞTI, jud. Olt (case boierești de piatră, sec. XVII⁴ și două bis.: Sf. Treime, construită de părinții lui Cătin Hiotul, și Sf. Ioan Bote-

zătorul, construită de boierii Crețulești, ambele de zid la începutul sec. XIX)⁵.

B.O.R., 1890, p. 723 [bis. de lemn la 1747]; Bauer, p. 184 [bis. sec. XVIII] și 186 [la fel]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 90 [bis. Sf. Treime, surpată „pînă în turlă”] și p. 82 [bis. Sf. Ioan Botezătorul]; Anuar 1909, p. 304; AEA, 1929, p. 135 [bis. din 1854 și 1874—1880]; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 167 [doc. 1689, satul era al fam. Rudeanu]; A. O., 1928, p. 295—298 [doc. 1628].

ȘERBĂNEȘTI, plasa Oltețu - Vilcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Nicolae, 1780 și Sf. Dimitrie, 1823, construită de Alexie monahul).

Bauer, p. 201 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici* p. 118—119; Anuar 1909, p. 231; AMO, 1941, p. 698 [bis. de lemn, închisă]; A.O., 1942, p. 171 [la 1834 două bis. de lemn]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [trei sate: Ș. în jud. Vilcea unul r. Băbeni — Bistrița, altul r. Oltețu și altul probabil r. Drăgășani].

ȘERBĂNEȘTI, plasa Otășău — Vilcea (la 1840 bis. Cuv. Paraschiva 1740, construită de Tudor Grămescu).

Popescu, *Biserici*, p. 80; A.O., 1924, p. 304; AMO, 1941, p. 772—773. **ȘERBĂNEȘTI**, vezi Broșteni.

M M-REA ȘERBĂNEȘTI — Morunglavu (Sf. Matei, construită de boierul Matei Morunglavu, 1746⁶, zugrăvită 1753, reparată 1880⁷, 1904 și 1936; se păstrează zidul de incintă, clopotnița și un corp de chilii din sec. XVIII; în bis. se află icoane împărătești pictate de G. Tattarăscu; fost metoh al m-rii Pantelimon), com. Ștefănești, satul Șerbănești, jud. Vilcea.

Iorga, *Inscripții*, f. I, p. 165—166; Bulat T. G., *Inscripții* (A.O., 1925, p. 191—192) [și descriere]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 494 [doc. 1751]; Gălășescu, *Eforia*, p. 219 [doc. 1751, închinare la Pantelimon] și 959; M. C., I, 1913, p. 78 [pisania]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, pl. DXV) [pisania];

Ionașcu I., *Documentele moșilor schitului Șerbănești-Morunglavu din Vilcea, Craiova* (din A.O., XII, 1938, p. 289—310; 1940, p. 152—174; 1941, p. 94—107 și 1943, p. 126—208) [f. importante pentru istoricul m-rii, inscripții, catagrafii din: 1762, 1787, 1796, 1801; lucrul la zidirea m-rii, 1756; arderea ei în 1821 etc.]; Plopșor C. N., *Documente privitoare la schitul Șerbănești - Vilcea („Oltenia”)*, I, 1940, p. 22—26); A. O., 1942, p. 235—240 [documente]; Bauer, p. 200; și A.O., III, 1924, p. 303; Fotino, III, p. 161; Popescu, *Biserici*, p. 13; A. P., 1848, p. 404, 408, 412, 416, 420 passim [venituri, 1832—1846]; V. Rom., 10 iunie 1843; Margot, *O viațorie*, p. 44 [1859]; A. Rom.. supl. 12 și 19 dec. 1859 [arenda moșilor m-rii]; vezi și 21, 29 aug. și 4 sept 1857;

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 233—235 [inscripții, descriere portrete]; AER, 1900, p. 40; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 293—294 [descriere]; Răutu, *Monografia*, p. 73—74; Năsturel P. V., *M-reia Șerbănești* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 53—68) [pisanie, foto descriere, portrete ctitori, doc.]; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 121) [inscripție, ctitori]; Meteș, *Zugravi* (indice); Ștefănescu I.D., *Peintures murales*, p. 71; Donat, *Fundaiile*, p. 76; AMO, 1941, p. 773; Popescu, *Învelișurile*, p. 43; Voinescu T. și P., *Oprea Meșteri locali* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 218);

Bălașa D., *Ctitoria lui Matei Morunglavu din satul Șerbănești, r. Drăgășani* (M.O., 1959, nr. 7—8, p. 436—445) [istoric, pisanii 1746 și 1753, despre ctitorii și avereia m-rii]; M. O., XV, 1963, nr. 11—12, p. 899 [despre acoperirea m-rii]; C.L., 1934, p. 671 [Al. Odobescu despre m-re, 1860];

Bălașa D., preot, *Un vechiu antimis, cu text slavon* (I.E.E.R.A., IV, 1948, nr. 9—10, p. 10—11) [găsit la schitul Ţerbăneşti-Vilcea, din 1671—1672]. SERBOAICA, vezi Marsilieni.

ŞERBOIENI, com. Ioneşti, jud. Argeş (bis. de lemn Sf. Paraschiva la începutul sec. XIX, refăcută de zid 1875 și bis. Sf. Teodor Tiron, 1823).

A. Rom., 22 mai 1857 și urm., 4 sept., supl. 7 sept. 1857 [arendarea moșiei]; Ionaşcu, *Catagrafia Argeş*, p. 46; Anuar 1909, p. 290; AEA, 1929, p. 95; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit la 1569 cu numele Ţerbăianii]. ŞERÎNGA, jud. Buzău (bis. Sf. Nicolae, 1818—1820, reparată 1894).

Anuar 1909, p. 253.

ŞETRARI, com. Uda—Argeş, fost r. Vedea (bis. Adormirea, 1806, construită de preotul Ion proestosul și locuitori, reparată 1915)

Ionaşcu, *Catagrafia Argeş*, p. 39; Anuar 1909, p. 278; AEA, 1929, p. 53. ŞILACU, com., Slivileşti, jud. Gorj (M. cula Grecescu, construiă de Răducanu Cioabă și Marin Chintescu, 1818—1823 și bis. Sf. Nicolae, 1833, în stare rea la 1909).

Tzigara-Samurcaş, *Arta în România*, p. 14—37; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1934, p. 120) [despre culă și foto]; Crețeanu R., *Culele și casele întărite de pe Valea Motrului* (M.M., I, 1958, p. 94—97) [descriere, foto, plan]; Anuar 1909, p. 204.

ŞIMIAN, jud. Mehedinţi (bis. Adormirea și Sf. Dimitrie, începută la 1801 de Iani, polcovnicul Gheorghe Bădescu și alții; întrerupt lucru din cauza cîrjaliilor și terminată 1814; rezidită 1895—1906).

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 142 [inscripții]; Anuar 1909, p. 203; AMO, 1941, p. 553.

ŞIMNICU, jud. Dolj⁸ (bis. Adormirea-S. de Jos, făcută de Bogdan și ceata sa la o dată neprecizată, prefăcută și înoită de Ianache croitorul Craioveanu și alții în timpul domniei lui Alexandru Moruzi voievod; refăcută? 1848; cruce de la sfîrșitul sec. XVIII — începutul sec. XIX la biserică).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1593, fiind cotrobit de Preda Buzescu în domnia lui Mihai Viteazul]; Ciuceanu Șt., *Pomelnicul bisericii din comuna Șimnicu de Jos din jud. Dolj, alcătuit și scris de Dionisie Eclesiarhul* (A.O., I, 1922, p. 57—60) [din 1814; se reproduce, cu date privind istoricul bisericii]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 451 [cat. 1845]; „Oltenia”, II, 1941, p. 128; XI, 1944, p. 114 [cat. 1831]; Anuar 1909, p. 168 [și o altă bis. Adormirea—S. de Jos, fără dată]; AMO, 1941, p. 299—300; Bălașa D., *Cărei biserici aparține pomelnicul de la Simnic?* (M.O., 1969, nr. 3—4, p. 244—246) [bis. din S. de Sus].

ŞINTEŞTII DE SABAR — Ilfov (case boierești, sec. XVII, ale familiei Sintescu-Popescu)⁹. Vezi și Popești—Ilfov.

ŞIPOTU, vezi Spahii-Sipotu.

ŞIPOTU, vezi Negoești.

ŞIPOTU (Ştubei) — Teleorman¹⁰

Documente, indice sec. XVII [satul Șipotele].

ŞIRINEASA, jud. Vilcea (bis. din sec. XVII¹¹ apoi bis. Sf. Nicolae, construită de egumenul m-rii Hurezi, 1727, bis. pustie la 1791—1804, redeschisă de egumenul Pahomie, reparată de Iordache Schina, 1830—1835; case boierești din sec. XVII—XVIII).

Documente, indice sec. XVII [satul amintit de la 1606]; M.O., 1966, nr. 5—6, p. 436 [doc. 1711, bis. Sf. Nicolae închinată la m-rea Hurezi]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., 1966, nr. 5—6, p. 475—476) [pisanie nouă și descriere sumară]; Ionaşcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p.

26, 57, 86, 106 passim [doc. 1695, satul dăruit de C. Brîncoveanu m-rii Horezi]; vezi și indice; Bulat T. G., *Știri noi cu privire la fundațiunile Brîncovenesti oltene* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 754) [doc. 1711 închinare case și bis. la m-reia Horezi]; *Indice cronologic nr. 14* [doc. despre sat];

Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 54—55 [descrierea casei lui Udrea Zătreanu, 1736—1737]; Popescu, *Biserici*, p. 88—89 [catagr. 1840]; Bolliac, *Monastirile Brancovenesci*, p. 174; *Dicț. Rom.*, V, p. 520—521 [istoricul satului și doc. 1695 despre bis.]; Anuar 1909, p. 231 [bis. refăcută 1885—1887]; A.O., 1936, p. 422, 430; AMO, 1941, p. 774—775; Popescu, *Învelișurile*, p. 63. SIRNA, jud. Prahova (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1734). Vezi și Tăriceni.

Anuar 1909, p. 112; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit la 1614, cînd era în parte al m-rii Mislea].

SIROCA-Gorj (piatră de hotar de la slugerul Tudor Vladimirescu, c. 1810). SITOIAIA, com. Almăj, jud. Dolj (M bis. Adormirea, 1819, construită de Dumitru medelnicerul Nicolae Sitoianu, Maria Socoteanu, reparată 1896, 1907, 1935 și 1962; păstrează fresca originară cu portretele ctitorilor; cruce de la începutul sec. XIX — deși data e 1533 — ridicată în memoria lui Gheorghe Oprea, ucis de turci).

Iorga V., *Studii și doc.*, XV, p. 37 [cruce]; „Oltenia”, XI, 1944, p. 91—92 [cat. 1831]; Anuar 1909, p. 153; AMO, 1941, p. 176; M.O., XV, 1963, nr. 11—12, p. 930 [cruce din 1533?]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1557]; Filitti I.C., *Condica Poenarilor — Almăjeni* (A.O., 1929, p. 12—16) [despre doc. privind moșia Sitoaia].

SITOIAIA-Gorj (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Îngeri, 1795 și Sf. Îngeri — mah. Prislăvești, 1740).

„Renașterea”, 1944, p. 369—370; *Documente*, indice sec. XVII [Sitoaia, r. Novaci].

SOIMARI, jud. Prahova (cruce veche, existentă la 1873 ¹² și bis. din 1868—1870).

Anuar 1909, p. 112; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă]. SOLDANU, vezi m-reia Negoești.

SOMĂNEȘTI, jud. Gorj (bis. Sf. Nicolae și Dionisie, construită de familia Bălăcescu, Dionisie, egumenul m-rii Horezi, C-tin vornicul, fratele său etc., 1747—1749, reparată 1880). Vezi și Telești (aceiași biserică?).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1599 cu numele Simoneștil]; Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 492 [doc. 1738, casă nouă]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); *Foaia de zestre a Profirei, născută Bălăcescu, la căsătoria sa cu Ioan Șomănescu* (A.O., IV, 1925, p. 470—471) [din 1836]; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 249—252; Ștefulescu Al., *Bis. Bălăcestilor din Somănești* (A. Pop., III, 1901, nr. 3, p. 80—84) [inscripții, istoric, foto]; Idem, *Gorjul*, p. 231—241 [doc. despre sat; descriere bis.]; *Dicț. Rom.*, V, p. 525 [bis. din 1727 și 1790]; Anuar 1909, p. 185; AMO, 1941, p. 411—412; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 64, 65); Voinescu T. și P. Oprea, *Meșteri locali* (*ibidem*, p. 217).

SOPĂREȘTI, vezi Tohani.

SOPÎRLIȚA-Saac (sat dispărut). Vezi și Gherăseni.

Documente, indice sec. XVII [sat dispărut]; Iorga N., *Studii și doc.*, XVI, p. 70—74; *Documente agrare*, p. 710 [sat dispărut]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 501—502).

SOPÎRLIȚA, jud. Olt (fost Romanății) ¹³ (M ruina bis. Sf. Nicolae — Mah. de Sus, 1833, construită de C. și Toma Brătășanu; bis. de lemn Sf. Troiță-M. de Jos, 1770, reconstruită de zid 1906—1907). Vezi și m-reia Crivina.

Oprescu Anton, *Acte privitoare la moșia Șopîrlîța-Brătășanii din jud Romanați* (A.O., 1930, p. 46 și urm. [1833—1852]; „Renașterea”, 1944, p. 166 [cat. 1840]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 289 [cat. 1845]; Odobescu, *Antichitățile*, p. 26, 129, 176—177 [urme de case boierești — poate ale fam. Brătășanu? —, bis. în ruină]; Anuar 1909, p. 216; AER, 1921—1925, p. 559; *Monografia jud. Romanați*, p. 445—446; AMO, 1941, p. 657.

SOPLEA — Prahova, sat dispărut (o m-re?, sec. XVII; casele Cantacuzinilor, XVII și o cruce din 1655, amintind luptele cu slujitorii răsculați, adusă la Drăgănești). Vezi și Drăgănești.

Iorga N., *Socotilele Brașovului*, p. 190; Idem, *Genealogia Cantacuzinilor*, sec. p. 82, 407; R. V., 7 sept. 1914, p. 1 [despre ruinele curții boierești a lui Mihai Cantacuzino, la Șoplea-Berceni]; Bejenaru N. C., *Crucea de piatră de la Teleajen* („Arhiva”, 1924, nr. 3—4, p. 287—288); L. Demeny, L. Demeny și N. Stoicescu, *Răscoala seimenilor sau răscoală populară? 1655 Tara Românească*, Buc., 1968, indice [despre lupta din 1655].

SCHITUL SOPOT, vezi Slatina.

ȘOTÎNGA, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Nicolae, Sf. Ioan, Sf. Voievozi și Sf. Stefan, construită de lemn de Iordache Văcărescu mare sluger, Badea Văcărescu și Ioan Văcărescu vătaf, reclădită 1836—1838 de Ioan Fundăteanu, Mihai Vlădescu și Ion Bărbătescu¹⁴, reparată 1887).

Iorga N., *Studii și doc.*, I—II, p. 248—249 [doc. 1810, ref. la relațiile cu bis. catolică din Tîrgoviște]; A. Rom., 18 și 23 sept 1857 [areda moșiei]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 280; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 31; Bauer, p. 159 [bis. sec. XVIII]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 21; Anuar 1909, p. 54; *Indice cronologic nr. I* [doc.].

ȘOTRILE, jud. Prahova (bis. de lemn la 1810)¹⁵.

Teodorescu Stoica, *Monografia orașului Cîmpina*, p. 24, 169, 171, 180 și urm. [despre sat și doc.]; A. Rom., 25 ian. 1861 [areda moșiei];

ȘOVĂRÂȘTI, vezi Adâmești.

ȘTEFĂNEȘTI-Ialomița (bis. Sf. Spiridon, 1842, reparată 1872).

Anual 1909, p. 66.

ȘTEFĂNEȘTI, jud. Ilfov (bis. Sf. Nicolae-Ș. de Sus, 1812—1816¹⁶, reparată 1880). Vezi și Lipovăț.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1584>; A. Rom., 5 iunie 1857 și urm., 2 mart. 1861 și urm. [arendarea moșiei]; Bauer, p. 149 [bis. și casă boierească]; Anuar 1909, p. 84].

ȘTEFĂNEȘTI, jud. Argeș (patru cruci vechi, bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX și M bis. Sf. Ioan Botezătorul, sec. XVII, 1628?, reparată 1877). Vezi și Izvorul¹⁷.

Doc. relații agrare, p. 764 [doc. 1790, bis. Gura Văii Ștefăneștilor]; Bauer, p. 174 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 95; Năsturel P. V., *Patru inscripții... Crucea din Dealul Piteștilor, Ștefănești, Golești* („Albina”, X, 1906—1907, p. 918—919); Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XLIX—L, LXXXII; BCMI, 1911, p. 148; Geoglovan Radu, *O „tocmeală” a lui Matei Basarab privitoare la scutirea tîrgoviștenilor de unele dări pentru vin* (S.A.I., IV, 1962, p. 46) [inscripția crucii de la Matei Basarab, acum ruptă, aflată la bis. din Tîrgul Dealului-Ștefănești]; Braniște M. și Ilie Diaconescu, *Vechile cruci de piatră din cuprinsul și vecinătatea orașului Pitești* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 40—43) [crucea Albă de lîngă Ștefănești, 1758, crucea lui Mușat, 1629, crucea monahului Ștefan, 1730 și crucea logofătului Andreias, 1717; descriere, inscripții, foto].

Iorga N., *Doc. Cantacuzino*, p. 9—10 [doc. 1660, Ș. — Muscel]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 894 [cat. 1840]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și

XVII [satul S. de Podgorie e amintit adesea în documente de la 1452, cînd era în parte al boierilor Badea, Vlaicu și Radu]; *Indice cronologic nr. 2,9* [S. — Muscel].

ȘTEFĂNEȘTI — Teleorman.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2 [originea numelui].

ȘTEFĂNEȘTI, jud. Vilcea (M. bis. de lemn Sf. Nicolae—Dobrușa de Jos, 1793—1796, construită de Dumitru Nemoianu și alții, restaurată 1923 și bis. de lemn Adormirea).

Iorga, *Studii și doc.*, XV, p. 305—306; Popescu, *Biserici*, p. 12—13 [la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae — mah. Seliștea Veche și o altă bis. de lemn mah. Cîmpu Ștefănești, 1826]; Referendaru G., *Bis. de lemn cu hramul Adormirea Maicăi Domnului, parohia Ștefănești-Vilcea, cătunul Dobrușa de Jos* (BCMI, XIX, 1926, p. 10) [ruină]; Idem, *Bis. de lemn cu hramul Sf. Nicolae din parohia Ștefănești-Vilcea, cătunul Dobrușa de Jos* (*ibidem*, p. 18—23) [descriere, planuri]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, pl. DLXXXIV); Anuar 1909, p. 231; AMO, 1941, p. 775.

ȘTEFENI, vezi Babele și Mereni.

ȘTEFEȘTI, jud. Prahova (bis. Sf. Dumitru, 1796—1801, reparată 1873). Anuar 1909, p. 111; *Indice cronologic nr. 2 și 10* [doc.].

SCHITUL ȘTEVIOARA, com. Cheia, jud. Vilcea (sec. XIX, în ruină la 1946).

Bălașa D., preot, *Schituri oltene* (M.O., 1965, nr. 3—4, p. 281).

ȘTIRBEI, vezi Cepturoaia — Stirbei.

ȘTIRBEȘTI — Vilcea (la 1840, două bis. de lemn: Intrarea în biserică — mah. Căzănești, 1750, refăcută? 1856—1857, construită de zid 1910, și Sf. Nicolae — mah. Hierăști, 1791, construită de zid 1920, și bis. de zid Cuv. Paraschiva, 1784, reclădită? 1837—1838, refăcută 1941).

Popescu, *Biserici*, p. 123; Anuar 1909, p. 231; AMO, 1941, p. 776; A.O., 1942, p. 175 [la 1834 trei bis. de lemn].

ȘTIRCOVIȚA — Mehedinți

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1533 cînd era siliște, proprietatea lui Barbu mare postelnic]; R.I., 1920, p. 244—246 [doc. 1622]; Vlădăianu I., *Documente privitoare la moșia Vlădaia (Mehedinți)* (A.O., 1938, p. 80 și urm.) [și la satul S.]; Dinculescu C., *Monografia satului Ștircovița-Mehedinți*, ms. 1946 (Vezi M.O., 1962, p. 239); Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 503).

ȘTIUBEIU (BĂLĂCEANCA) jud. Buzău (fost Rm. Sărăt) (han sec. XIX și bis. Nașterea Maicăi Domnului, 1783, construită de Alex. Neculescu pitar, reparată 1905).

V. Rom., 1851, p. 40 [han]; Anuar 1909, p. 265—266; AEB, 1926, p. 67 și 1928, p. 77; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 664).

ȘTIUBEIU—FRUNZĂNEȘTI, vezi Orăști.

ȘTOROBĂNEASA, jud. Teleorman.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 14 [originea numelui = băneasa bătrînă].

ȘTUBEIU — Dolj (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1737, reclădită 1864 la S. Moșna).

Documente, indice sec. XVII [localiz. probabilă]; Obedeanu C.V., *Cartea răposatului domn Matei voievod de la 7141 ce au fost date la mîna Barbului vel paharnic, cumnatul Condii comisul, pentru moșia Ștubeiu* (A.O., 1924, p. 245—247); Nicolaescu St., *Hrisov privitor la Vilcomu și Ștubae* (A.O., 1940, p.

134—136) [din 1621]; Anuar 1909, p. 163; Mano, *Doc. fam., Mano*, p. 20 [doc. 1649, ref. la Ș. — Mehedinți].

ȘUICA, com. Tătulești, jud. Olt (M bis. Sf. Paraschiva — Ș. de Sus, 1810, reparată 1906 și Intrarea în biserică — Ș. de Jos, 1848 sau 1832? ¹⁸, reparată 1898).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 85; Anuar 1909, p. 304; AEA, 1929, p. 151; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit la 1505, cînd era al boierului Badea din Șuici].

ȘUICI, jud. Argeș (cula familiei Brătianu și casa căpitanului Balotă; M bis. Sf. Nicolae, construită de Iane Brătianu șetrarul, sfîrșitul sec. XVIII sau începutul sec. XIX; cruce veche, sec. XVII ¹⁹ și alta din 1813).

Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 16 [cula Brătianu]; „Albina”, XI, 1908—1909, p. 122 [foto culă]; Bauer, p. 179 [bis. sec. XVIII]; B.O.R., 1921, p. 683 [bis. Rudeni] și 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 17 și 3 [Rudeni]; A. Bis., VI, 1923, nr. 1, p. 16 [cruce 1813]; Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, p. 88 [foto casă]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 59 și pl. LXXXVII—XC); Anuar 1909, p. 290—291 [bis. din 1848 și 1868]; AEA, 1929, p. 78 [bis. din 1860]; Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 474—475 [doc. 1645]; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 347—348 [doc. 1739]; *Documente*, indice sec. XVI—XVII [satul Rudeni amintit de la 1526 și satul Șuici amintit de la 1505]; Odobescu Al., *Opere*, II, Buc., 1967, p. 379 [despre culă, 1860].

ȘUȘANI, jud. Vilcea (la 1840 două sate cu două bis. de lemn; Sf. Dimitrie, construită de Ilarion călugărul 1802, reclădită 1895; Sf. Împărați, 1524—1525? probabil 1724, refăcută? 1793, reparată 1940).

Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 86 [doc. 1791]; vezi și indice; *Documente agrare*, p. 388 [doc. 1741]; *Indice cronologic nr. 14* [doc.]; Popescu, *Biserici*, p. 125—126 și 16—17 [două sate, cat. 1840]; Anuar 1909, p. 233; AMO, 1941, p. 776—777; A.O., 1942, p. 176 [cat. 1834]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1567, fiind cotropit apoi de Preda Buzescu].

ȘUȘIȚA, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae — Ș. de Motru, 1704, reparată 1883 și bis. de lemn Nașterea Maicăi Domnului, 1846 sau 1854?, în ruină la 1941).

Bauer, p. 219 [fără bis.]; Giurescu C., *Material* (indice); AMO, 1941, p. 508 și 555; Anuar 1909, p. 197—198; Cernăianu G.I., *Fragment din „Monografia satului Sușița—Mehedinți* („Rev. Asoc. Învățătorilor mehedințeni”), 1944, nr. 1—3, p. 49—51); Buzatu D., *Două vechi sate oltene* (M.O., 1958, nr. 1—2, p. 105—106); [și despre bis., însemnări de pe cărti, sec. XIX]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1519, cînd era în parte al m-rii Gura Motrului]. Menționează că în indice sunt două sate: unul în r. Filiași și altul în r. T. Severin care a fost al m-rii Tismana.

SUTA (Șuta Seacă), com. Raciu, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea și școală, 1792, construită de Matei Locusteanu mare sluger) ²⁰. Vezi și Gura Șutei.

Urechia, *Ist. rom.*, V, p. 59—60 [doc. 1779]; VIII, p. 446—447; X A, p. 16, 399—400 [doc. 1813]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 46—47 [la 1810 bis. de lemn Sf. Paraschiva]; Anuar 1909, p. 64 [bis. de lemn, Sf. Paraschiva, sec. XIV? și Toți Sfinții, 1863—1865]; Cazacu N., preot, *Însemnări despre istoricul bisericii din satul Șuta, raionul Tîrgoviște* (G.B., 1964, nr. 5—6, p. 533—546) [despre familia Lăcusteanu și 9 documente, 1773—1830]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit la 1621]; *Documente agrare*, p. 59—581 [doc. 1774, moșie a m-rii Nucet].

ȘUTEȘTI, vezi Sutești.

ȘUTEȘTI, jud. Brăila (bis. Sf. Împărat, construită de logofătul Costache Șuțu, fiul lui Grigore Șuțu, 1840—1842).

„Îngerul”, IX, 1937, p. 739 [pisania]; Vasilescu N. A., *Schițe istorice*, p. 265 [pisania]; Didicescu I., *Biserici din Brăila*, p. 146—147; AEB, 1926, p. 51 și 1928, p. 121.

NOTE

¹ Vezi doc. de la Acad. R. S. România, pac. DCXIX.

² Vezi și hotărnicia din 1828 (Acad. R. S. România, CDLXXXVIII/92—94).

³ Despre resturile unui schit, existente la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 225, f. 263.

⁴ Vezi doc. 1689 april. 30, din care rezultă că aici aveau case de piatră Chircă Rudeanu fost mare ban și fiul său, Diicu, numit și Șerbănescu (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 5).

⁵ În ms. 221 de la Acad. R. S. România, f. 109 v.—110 se dă ca an al fundației 1747 pentru cea din Ș. de Jos și 1852 pentru cea din Ș. de Sus.

⁶ Vezi și doc. din 1751 ian. 13 și iulie 1, în care ctitorul m-rii declară că, neavînd copii, „am făcut acest schit în loc de feciori”, 1792 nov. 3, 1832 aug. 19 etc. (Acad. R. S. România, CCCLXXI/171, Arh. St. Buc., ms. 143, f. 32 și Acad. R. S. România, ms. 719, f. 169).

⁷ Vezi Acad. R. S. România, ms. Tocilescu (ms. 5142, f. 314). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1150/1862. Vezi și pictura lui Trenk înfățișînd schitul în veacul trecut. (Muzeul de artă R. S. România, DR, III, 4256), catagrafile din 1849, 1857 și 1859 (Acad. R. S. România, ms. rom. 726, f. 65—108) și coresp. de la Acad. R. S. România, pach. MLIII.

⁸ Despre sat vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. DLVII și MXXXIX.

⁹ Vezi doc. din 1669—1670, din care rezultă că erau ale lui Radu Popescu fost mare vornic, nepotul lui Staico Șintescu (Acad. R. S. România, CCCXXXVI/1).

¹⁰ Despre echivalența celor două nume vezi doc. din 1856 (Acad. R. S. România, CDXV/84). Vezi și planul moșiei din 1855 (Arh. St. Buc., Min. Agric.)

¹¹ Bis. de piatră este amintită la 1645 și 1670—1671 (Arh. St. Buc., m-rea D. Lemn, XXIII/8 și ms. 209, f. 92). Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 33 (ms. Tocilescu).

¹² Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 228, f. 557 v.

¹³ Vezi hotărnicia din 1752 (Acad. R. S. România, C/188, CLV/125).

¹⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 391.

¹⁵ Bis. din Șotrile Vistierului și Stolnicului e amintită la 1834 mart. 31 (Acad. R. S. România, DCCCXV/27).

¹⁶ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 241 (inscripție clopot din 1825).

¹⁷ Despre bis. din Ștefănești sau Tîrgul Dealului vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1162/1863.

¹⁸ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 103 v.—104.

¹⁹ Amintită la 1666 mart. 11 (Acad. R. S. România, LXXV/175).

²⁰ Bis. din Șuta Locusteanului e amintită la 1834 mai 16 (Acad. R. S. România, DCCCXV/39). Vezi doc. 1742—1803 (ibidem, LXVI/102—104).

T

SCHITUL TABAC (lîngă Slănic-Prahova, începutul sec. XIX). Vezi și Slănic.
Iorga, *Studii și doc.*, XXI, p. 5 [cca. 1840].

TABLA BUTII, com. Mineciu-Ungureni, jud. Prahova (M ruinele cetății
lui Mihai Viteazul?).

Culici Al., *Antichitățile din Tabla Buții și Crucea Mandii* (BCMI, XX
1926, p. 90).

TĂLĂPANU — Socolești, jud. Mehedinți (cula lui G. Socolescu, începu-
tul sec. XIX, dispărută).

Bauer, p. 226 [Socolești, fără bis.]; Crețeanu R., *Culele și casele întărите
de pe Valea Motrului* (M.M., I, 1958, p. 114) [descriere].

TĂLNEȘTI, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1844, reparată 1888).
Anuar 1909, p. 177.

TALPA — Vlașca, jud. Teleorman (bis. Sf. Nicolae — T. Băscoveni, 1822—
reparată 1894 și bis. de lemn Cuv. Paraschiva — T. Trivalea, 1820—
1824, reparată 1882).

Anuar, 1909, p. 138—139.

TĂLPĂȘESTI, com. Cornești, jud. Gorj (M bis. de lemn Toți Sfinții din
cimitir, sfîrșitul sec. XVIII, 1780—1800, reînoită 1857, pictură pe
pînză aplicată).

M.O., VII, 1955 nr. 10—12, p. 641; Anuar 1909, p. 177 [bis. din 1895—
1905]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 259—260; Idem, *Documente slavo-române* (indice);
Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1577].

TĂLPAȘU, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1837—1840, reparată 1911 și 1933;
bis. Înălțarea, 1850, bis. de lemn Sf. Dumitru-Nistoiu, 1814).

Anuar 1909, p. 168; AMO, 1941, p. 302; *Documente*, XVII, vol. I, p.
484—485 [satul amintit la 1610].

TĂLPAȘU — Virteju — Gorj? (bis. Înălțarea, zugrăvită la 1847 de Năstase
Talpășanu postelnicul, Gheorghe, fratele său și Nicolae Fărcășanu).

TĂLPENI, vezi NĒTOTI.

TĂLPEȘTI, vezi Slătioara.

TĂMĂDĀU, jud. Ilfov (cruci vechi existente la 1871¹, din care se păstrează
una, care este M, din 1728, lîngă bis. din satul Dîrvari; bis. Sf.
Nicolae — T. Dîrvari, de lemn, construită de Vasilache Strîmbeanu,
sec. XVIII, reclădită de zid 1850, Adormirea — T. de Sus, de lemn,
sec. XVIII, apoi bis. Cuv. Paraschiva, 1834—1848, și bis. Sf. 40 de
Mucenici — T. de Jos, ante 1810, reparată 1890).

Popescu N., *Catagrafia*, p. 54—57; Anuar 1909, p. 84—85; *Indice cronologic nr. 17* [doc.].

TĂMĂŞEŞTI — Gorj.

Ștefulescu, *Gorjul*, p. 257—259; Idem, *Documente slavo-române* (indice) [doc. despre sat]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1428, cînd era al m-rilor Vodîța și Tismana].

TĂMĂŞEŞTI (Tămășasca) — Ilfov (fost Vlașca) (bis. de lemn, Sf. Nicolae, 1830—1831, în ruină la 1909).

Documente agrare, p. 567—568 [doc. 1766, sat al mitropoliei]; Anuar 1909, p. 139; G.B., 1965, nr. 11—12, p. 1171 [legenda întemeierii satului]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1520].

TĂRICENI — Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae, sec. XVIII, veche la 1810, refăcută de zid 1832—1834²⁾). Vezi și Curătești.

Bauer, p. 143 [casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 66—67 [moșia m-rii Căldărușani]; Anuar 1909, p. 85.

TĂRICENI, com. Sirna, jud. Prahova (M bis. Sf. Gheorghe, construită de vîstierul Radu Scarlat Alexandrache, 1735; biserică a fost refăcută de Gh. Filipescu mare ban la 1843, apoi reparată la 1870—1884, 1939, 1946 și pictată din nou la 1952—1955).

Documente, indice sec. XVII [satul amintit de la 1610]; B.C.I., XI, 1932, p. 53, 66, 78—80 [doc. din 1778 amintind biserică lui Balasache medelnicerul]; *Dicț. Rom.*, V, p. 557; Anuar 1909, p. 112—113; Pavlov P., *Monumente istorice din jud. Prahova, Tăriceni* (G.M., IX, 1931, nr. 287, p. 2); Borneanu Antonie, *Carte de hotărnicie a trupului de moșie Groșani, compus din trupurile de moșie Tăriceni — Pleșești . . .*, Buc., 1898, 41 p. [rezumate de doc. ref. la Groșani și Tăriceni]; A. Rom., 1858 sept. 27 [arendarea moșiei]; Brătulescu V., *Inscriptii și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 664).

TARNIȚA — Mehedinți (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1798—1799, refăcută de zid).

Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 291—292) [inscripție, însemnări]; M.O., 1964, nr. 1—2, p. 73.

TĂRPEZITĂ, jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1786, reclădită de zid sec. XIX).

„Oltenia”, II, 1941, p. 127; XI, p. 38—39 [catagr. 1831]; *Dicț. Rom.*, V, p. 594 [bis. din 1848—1852]; Anuar 1909, p. 168 [bis. din 1898—1899]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 448 [cat. 1845]; R.I., 1937, p. 205 [originea numelui de la grecesul trapeză].

TĂRTĂŞEŞTI — Dobroșești, jud. Ilfov (bis. Adormirea și Sf. Nicolae a boierilor Bujoreni, sec. XVIII și școală; bis. Sf. Nicolae, construită de Mihai eromonah de la m-rea Aninoasa 1779³, refăcută 1853). Vezi și Pajerea—Tărtășești de Sus, Călugăru-Tărtășești și schitul Dobrișești.

Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 98; VI, p. 264; VII, p. 33, 445, 460—461; VIII, p. 446; X, A, p. 152, 403—404; XII, p. 98; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1. Mitr. Tării Rom.*, (indice); Petrescu I., D., *Două ctitorii de călugări* („Amvonul”), XVIII, 1916, nr. 11, p. 331—332); A. Rom., 1858 mart. 5 și urm. [despre arendarea moșiei]; vezi și A.G.R., 31 ian. 1865 și urm.

SCHITUL TĂRTĂŞEŞTI, jud. Ilfov (ante 1766, fost metoh al episcopiei Buzău⁴⁾.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3 Ep. Buzău* (indice); Braniste Marin, preot, *Samuil Tărtășescu, episcop-locotenent de Argeș* (M.O., 1964, nr. 11—12, p. 872 și 897) [despre familia Tărtășescu și inscripția unei pietre comemorative din 1853].

TĂRTĀLU, vezi **TĂRTĀLĂU**.

TĂSCĀI, vezi **Voietești**.

TĂTĂRĀI — Ialomita⁵. Vezi și **Andrășesti**.

Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 9—15 [doc. 1667—1804]; B.C.I., XI; 1932, p. 58—59 [doc.].

TĂTĂRĀI — Dîmbovița (bis. Adormirea, 1809⁶, în ruină la 1909).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 53; Anuar 1909, p. 65; *Documente agrare*, p. 775 [doc. 1791; (în indice este un sat în acest nume în jud. Prahova)].

TĂTĂRĀI — CONDURATU — Prahova (bis. din 1848 făcută de Costache Filipescu).

Dicț. Rom., II, p. 587.

TĂTĂRĀI, vezi **Scornicești**.

SCHITUL TĂTĂRANI — Buzău (sec. XVIII — începutul sec. XIX)⁷. BCMI, 1924, p. 141 însemnare, 1801).

TĂTĂRANI (Tătari), jud. Dîmbovița (bis. ante 1832⁸, reclădită 1840⁹ și cruce de piatră din 1739). Vezi și **Căprioru**.

Bauer, p. 156 [Teterani]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 28; Anuar, 1909, p. 54—55; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1587, cu numele Tătari]; *Indice cronologic nr. 15* [doc.].

TĂTĂRANI — Ilfov.

Documente agrare, p. 443 [doc. 1745, moșia a m-rii Cotroceni]; A. Rom., 10 aug. 1857 [arendarea moșiei].

TĂTĂRANI, vezi **Topoloveni**.

TĂTĂRANI, jud. Prahova¹⁰ (bis. Nașterea Maicii Domnului, construită de Drăghiceanu Greceanu mare pitar, 1741—1742, refăcută la 1832 de Hagi Manu și Mihalache Cornescu mare ban).

A.G.R., 13 oct. 1864 și urm. [arendarea moșiei]. (În indice este un sat Tătărăi în Prahova).

TĂTĂRĂȘTI, jud. Teleorman (ruine de case boierești de la sfârșitul sec. XVIII și paraclis zidit la începutul sec. XIX de Joița Bălăceanu M). Vezi și **Udupu**.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2 [originea numelui]; *Documente*, XVI, vol. II, p. 242 [satul amintit la 1538]; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, VII, 1914, p. 195—196) [piatră de mormânt, 1798]; Anuar 1909, p. 126; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 240; *Dicț. Rom.*, V, p. 561 [descriere]; Teodoru Rada, *Curți întărite tîrzii* (SCIA, 1963, nr. 2, p. 335—355) [descriere, plan, foto].

TĂTĂRLEȘTI (Titirlești) — Mehedinți (biserică făcută de păstori ardeleni, pictată la 1854).

Ionescu de la Brad, *Agricultura română*, p. 394; Meteș Șt., *Păstori ardeleni în țările române*, p. 66; AMO, 1941, p. 556—557; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 72); M.M., I, 1958, p. 256—257; Florescu Bobu Florea, *Costumele ctitorilor de la Tetirlești—Baia de Aramă* (ms.); Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 27.

SCHITUL TĂTARUL (sec. XVII, ante 1689, fost metoh al episcopiei Argeș)¹¹.

TĂTARU, jud. Brăila (bis. din 1822, refăcută 1864, în ruină la 1906).

Documente, indice XVI [satul amintit de la 1538 cu numele T. din Cîmpie]; Vasilescu N.A., *Schițe istorice*, p. 267.

TĂTARU — Prahova (bis. Cuv. Paraschiva, 1842—1848 reparată 1891).

Anuar 1909, p. 259; *Documente*, indice XVI [localiz. probabilă] și XVII

TĂTARU — Rm. Sărăt (bis. din 1842, făcută de I. Tătăranu).

Dicț. Rom., IV, p. 267.

TATOMIREȘTI, com. Răcari, jud. Dolj (M bis. Adormirea sau Precista, construită c. 1770—1780 de Mihai și Anița Filișanu, reparată 1886, cînd a fost zugrăvită din nou).

Margot, *O viatorie*, p. 49—50 [1859]; *Dicț. Rom.*, V, p. 549; Anuar 1909, p. 168 [bis. din 1826—1827, ruinată]; AMO, 1941, p. 301; Buzatu V., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 63).

TĀTULEȘTI, jud. Olt (bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Dopicea, ante 1817, mutată pe locul actual la 1958; bis. Sf. Îngeri — Iovești, 1827 și bis. de lemn Cuv. Paraschiva — T. de Jos, ante 1824)¹².

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 86 [două bis. de lemn]; AEA, 1929, p. 152 [bis. din 1864 și 1891]; Anuar 1909, p. 304; *Documente*, XVI, vol. III, p. 368 [satul amintit la 1570]; *Indice cronologic nr. 19*.

TEASCU, jud. Dolj (la 1845 bis. de lemn Sf. Nicolae)¹³.

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 451 [cat. 1845]; *Indice cronologic nr. 23* [doc.].

TECUCI (Tecuceni), jud. Teleorman (han sec. XIX).

A. Rom., supl. 29 ian. 1858; Greceanu, *Genealogia*, I, p. 301 [doc. 1669, Tecuceni]; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1560 cu numele Ticuceanii de Jos].

TEGA, jud. Buzău¹⁴ (bis. Intrarea în biserică, 1838—1839, reparată 1880 și Nașterea Maicii Domnului — Ripele, 1838—1839). Vezi și m-rea Cîrnu.

Anuar 1909, p. 254; BCMI, XVII, 1924, p. 190; AEB, 1926, p. 40 și 1928, p. 63; R.I., 1932, p. 261—263 [doc. 1650]; *Documente*, indice XVI [munte în r. Cislău].

SCHITUL TEICA (Teica), vezi Ocnele Mari.

TEIȘ, vezi și Teiuș.

TEIȘ, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Ioan, 1812—1816).

Anuar 1909, p. 54.

SCHITUL TEIȘ, vezi Dealul Banului.

TEIȘ (TEIȘANI) — Dolj (fost Fotești) (la 1830 bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1815, construită de preoți și locuitori).

„Renasterea”, 1944, p. 14 [cat. 1840]; Bauer, p. 197 [Teișani, fără bis.]; „Oltul”, 1857, p. 192, 208 [arendarea moșiei Teiș, cu case]; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 63); <Persianu P., *Carte de hotărnicie a curelelor Teișani și Teișu (numită în vechime Fotești), proprietatea d-lui Ghijă G. Teișanu*, 1890, 10 p.; *Documente*, XVII, col. I, p. 459 [sat amintit la 1610].

TEIȘANI, jud. Prahova¹⁵ (bis. din cimitir, sec. XVIII, „înădită” 1848), Vezi și Olteni.

Documente agrare, p. 738—729 [doc. 1785, moșie a familiei Filipescu]; Bauer, p. 130 [fără bis.]; *Dicț. Prahova*, p. 574 și *Dicț. Rom.*, V, p. 576 [inscripții]; Anuar 1909, p. 113 [bis. nouă din 1870]; Constantinescu N.A., *Inscripții* (S.O.V., 1920, p. 174—176); Brezeanu D., *Ocolnica com. Teișani, plasa Teleajen, jud. Saac* (R.I., 1929, p. 371—391) [din 1814]; A.G.R., 1865 și urm. [moșia T. = Olteni Ștubei de arendat]; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1556]; *Indice cronologic nr. 10*.

TEIU, com. Galicea, jud. Vilcea (M bis. Adormirea, sfîrșitul sec. XVIII — începutul sec. XIX, construită de diaconul Barbu; păstrează fresca originară; și bis. Sf. Dumitru, începutul sec. XIX).

Ionescu D., *Schituri și biserici*, p. 79—81 [descriere]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 33 [bis. de lemn Buna Vestire]; B.O.R., 1921, p. 682 [la 1808 o bis. de zid și una de lemn]; Anuar 1909, p. 281; Topoloveanu P., *Biserici de pe Valea Topologului*, p. 76—77 [icoane, 1801—1849]; AEA, 1929, p. 96 [T de

Jos și de Sus, bis. noi 1865, 1869 și 1928; și p. 103 [bis. de lemn, 1752]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1496].

TEIU — Vlașca (fost Argeș) (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 74—75; *Indice cronologic nr. 13* [doc., T. — Argeș].

TEIU — Dolj, (la 1845 bis. de lemn Sf. Dimitrie).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 434 [cat. 1845].

TEIUȘ — Olt (bis. de lemn Sf. Gheorghe ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 85.

SCHITUL TEIUȘ — Gorj (de lemn, Nasterea Sf. Ioan, făcut de Partenie egumenul m-rii Tismana, 1817; fost metoh al m-rii Tismana¹⁶; dispărut; fost probabil la Cîmpofeni).

Ştefulescu Al., *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 162—163 [istoric]; *Dicț. Rom.*, V, p. 576; Donat, *Fundațiile*, p. 92; Ştrempeal, *Copiști de manuscrise*, p. 51; Bălașa D., preot, *Schitul Teiușul sau Teișul — Gorj* (M.O., 1968, nr. 5—6, p. 403—405).

SCHITUL TEIUȘUL, vezi schitul Rusciori.

TEIUȘUL — Vilcea, (bis. Sf. Nicolae, construită de eromonahul Nicolae Teișanu, 1735)¹⁷. Vezi și Ulmetu.

Dicț. Rom., V, p. 577; *Dicț. Vilcea*, p. 436 [pisanie]; BCMI, XXVI, 1933, p. 185, 187¹⁸; Popescu, *Biserici*, p. 65; Anuar 1909, p. 232; Giurescu, *Principalele române*, p. 234 [în Gorj]; AMO, 1941, p. 778.

TEIUȘU, vezi Armășesti.

M CETATEA TELEAJEN, com. Homorîciu, jud. Prahova (ruine din sec. XV).

Cronicile slavo-române, ed. P. P. Panaiteescu, indice; Gr. Ureche *Letopisul țării Moldovei*, ed. P. P. Panaiteescu, ed. II, p. 99 [cetatea arsă de Ștefan cel Mare, 1474]; Panaiteescu P. P., *Ștefan cel Mare și orașul București* („Studii”, 1959, nr. 5, p. 16—17) [despre cucerirea și distrugerea cetății de Ștefan cel Mare]; Vătășianu, *Istoria artei*, p. 209; Giurescu, *Ist. rom.*, II, indice; „Romanoslavica”, I, 1958, p. 26 [despre originea numelui cetății].

TELEAJEN, vezi Cheia Teleajenului.

TELEGA, jud. Prahova (bis. Buna Vestire, ante 1833¹⁹ rezidită 1858, repicată 1901; bis. Sf. Voievozi, prima jumătate a sec. XIX; bis. Sf. Nicolae — Valea Telegii, 1850—1852, refăcută 1902 și cruce de piatră din timpul domniei lui Al. Ipsilonți și alta din 1853). Vezi și Melicești.

Bauer, p. 137 [fără bis., casă boierească]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 314; Anuar 1909, p. 113; Teodorescu Stoica, *Monografia comunei Telega, Istorie și documente, cu mai multe planșe și două hărți*, Cîmpina, 1926, 287 p. + 2 h. [așezarea satului, istoric, îndeosebi al exploatarii petrolului; 115 documente, 1702—1871; despre biserici, p. 279—282, însemnări și inscripții]; (recenzie lui N. Iorga, R.I., XII, 1926, p. 293—294); Brătulescu V., *Zugravi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G.B., 1959, nr. 3—4, p. 277—278); *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1526, cînd se spune că fusese dăruit de mult m-rii Mărgineni de ctitor].

TELEȘTI — Dîmbovița.

Lupescu C-tin, *Carte de hotărnicie a moșiei Telești din districtul și plasa Dîmbovița, com. Ludești, proprietate a d-lor E. și C. Minculescu*, Buc., 1894, 44 p. [se rezumă și reproduc doc. vechi]; *Documente* indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1452, cînd era pe jumătate al unor slugi domnești]; *Indice cronologic nr. 1* [doc.].

TELEȘTI, com. Costești, jud. Argeș (bis. de lemn Înălțarea, sec. XVIII, apoi bis. Sf. Voievozi, 1836—1837, reparată 1864).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 53—54; Brătulescu V., *Comunicări* (BCMI, XXXIII, 1940, p. 42) [însemnare, 1772—1773; Iorga, *Studii și doc.*, XIV, p. 81 [c. 1750]; Anuar 1909, p. 291; AEA, 1929, p. 96; Popescu, *Învelișuri*, p. 43—44].

TELEȘTI, jud. Gorj (M bis. Sf. Nicolae, construită de Dionisie Bălăcescu, egumenul m-rii Hurezi cu frații săi, 1747, zugrăvită 1749, reparată 1888; păstrează pictura originară, foarte frumoasă, cu portretele ctitorilor; și bis. de lemn Sf. Voievozi, 1838). Vezi și Șomănești.

Giurescu, *Principalele române*, p. 235; Bauer, p. 216 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 185; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1483]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

TENCĂNAU, jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Dumitru, 1814, construită de zid 1849—1852).

„Oltenia”, II 1941, p. 126 și XI, 1944, p. 28 [cat. 1831]; Anuar 1909, p. 168; *Dicț. Rom.*, V, p. 608; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—3, p. 65); A. Rom., 23 și 25 sept. 1857 [arendarea moșiei]; „Oltenia”, I, 1940, p. 171 [doc. 1764]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 447 [cat. 1845].

TERPEZITĂ, vezi Tezlu.

TEREUJA — Vilcea (la 1840 bis, de lemn Sf. Nicolae, 1767, preînoită 1821, reclădită de zid).

Popescu, *Biserici*, p. 110; *Dicț. Rom.*, V, p. 594 [trei bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 232; *Documente*, XVI, vol. I, p. 11 [satul amintit la 1502].

TEREIJANI, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1722, reclădită de zid 1902; la bis. Adormirea, piatră de la o fântină din 1780—1781; informație de la C. Bălan).

Anuar 1909, p. 185; *Indice cronologic nr. 17* [Tereuja].

TESILA, jud. Prahova (bis. de lemn la 1810).

Documente agrare, p. 283 [doc. 1716, sat al m-rii Mărgineni]; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1538, cînd era al lui Drăghici spătar, ajungind apoi în stăpînirea m-rii Mărgineni]; vezi și *Indice cronologic nr. 15* [doc.]; Teodorescu Stoica, *Monografia orașului Cîmpina* p. 24 [despre sat].

TETCOIU (Titcoi) com. Mătăsaru, jud. Dîmbovița (M bis. Sf. Ioan Botezătorul și Sf. Nicolae, 1808—1809, reparată 1821 și 1890).

Bauer, p. 163 [Tetcoi, fără bis.]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 83; ACMI, 1943, p. 29; Anuar 1909, p. 50 [bis. veche]; Diaconescu Ilie, *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 3—4, p. 292—293) [descriere sumară, pisania]; *Documente*, indice XVI—XVII [satul amintit de la 1533].

TETILA, jud. Gorj (bis. din 1702 și 1783). Vezi și Corbeni-Tetila.

„Renașterea”, 1944, p. 301; *Dicț. Rom.*, V, p. 596; Anuar 1909, p. 174 [bis. în stare rea, închisă]; *Indice cronologic nr. 4* [doc.].

TETOIU, com. Bugulești — Vilcea (schitul Adormirea, sec. XVIII²⁰, de lemn, ars ante 1784, cînd începe refacerea din zid, de Vlăduț Tetoianu clucer cu hramul Sf. Nicolae, care nu se terminase la 1794; bis. Sf. Împărați, 1818—1820, reparată 1894 și două cruci de piatră din 1818 și 1819—1820).

Alegerea moșiei Contea din jud. Vilcea, plasa Oltețului de Jos, proprietate a d-lor moșnenilor Conteni și a d-nei Maria Stănciulescu născută Berindeiu, 1890, 17 p. [se rezumă numeroase doc. referitoare la satele Bălșoiu și Tetoiu]; Bauer, p. 204 și A.O., 1924, p. 307 [două bis. sec. XVIII]; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 228 [doc. 1794]; VII, p. 372; Popescu, *Biserici*, p. 119 [două bis. de zid: Sf. Împărați, 1818 și Adormirea — T. de Jos, 1792]; *Dicț. Rom.*, V, p. 597 [două bis. din 1792 și 1820]; A.O., 1937, p. 449; Anuar 1909, p. 232; A.O., 1942, p. 132 [la 1834 două bis. de zid Sf. Împărați și Sf. Nicolae].

TEZLUI (Teslui) — Olt (trei biserici la 1845: Adormirea — Curtișoara, Buna Vestire-Cherleasca și Sf. Troită—Ungureni).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 90 [bis de lemn]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 83 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 304—305; AEA, 1929, p. 136 [bis. noi, 1886 și 1892].

SCHITUL TEZLUIU, jud. Dolj (M bis. Inălțarea Domnului — Crucile, sec. XVII²¹, rezidită? de Andrei Bălăcescu la 1753, terminată de ginerale său, Preda, în timpul domniei lui Mihai Suțu, în ruină la 1922).

Drăghici P., econom, *O biserică* (A.O., 1922, p. 72—74) [pisania, istoric]; AER, 1921—1925, p. 372; AMO, 1941, p. 179; Popescu-Cilieni, *Învelișurile*, p. 57; Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 372; Popescu-Cilieni I., *Documentele m-rii Tezlui-Dolj*, (A.O., XVII, 1938, p. 331—342); Donat, *Fundațiile*, p. 92; A.O., 1938, p. 391—393 [metohul de la Gaia].

TIGOIU — Rm. Sărat (bis. de bîrne Adormirea, mijlocul sec. XIX).

Anuar 1909, p. 260; *Documente agrare*, p. 340, 419 [sat al m-rilor Rimnic și Colțea]; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1613]; *Indice cronologic nr. 19* [doc.].

TIGVENI, jud. Argeș (bis. de lemn sec. XVIII, apoi două bis. de zid la începutul sec. XIX: M. Sf. Ingeri — din cimitir, construită de C-tin Tigveanu pitar și Adormirea, 1810—1812; și casele familiei Tigveanu, sec. XVIII). Vezi și Furduești.

B.O.R., 1890, p. 721 [case și bis. de lemn la 1747]; Bauer, p. 179 [bis. sec. XVIII]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 18 [două bis. de zid]; B.O.R., 1921, p. 684 [la 1808 două bis. de zid]; Anuar 1909, p. 291; AEA, 1929, p. 65 [bis. din 1864] și 79; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 351—356 [doc.]; Ionașcu, *Biserici Olt.*, p. 57—58 [doc. 1645, satul lui Ivașco Ceparul]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1528].

TIHA (Tufa) — Romanați, jud. Olt (bis. de lemn Cuv. Paraschiva ante 1845).

A. Rom., 20, 23 nov. 4 dec. 1857 [arenda moșiei T.M.]; Lehliu Grig., *Carte de hotărnicie a moșiei Tiae — Mare din jud. Romanați, proprietatea d-lor Smaranda Malla și H. Fundăeanu*, Buc., 1897, 11 p. [se rezumă și doc. din sec. XIX]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 293—294 [cat. 1845]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1598, cînd era al lui Mihai Viteazul]; Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai Vodă Viteazul pentru satele sale din jud. Romanați* (A.O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 485) [despre satul Tiha]; Drăganu N., *Toponimie și istorie*, Cluj, 1928, p. 145 [despre numele Tiha]²².

SCHITUL TIHULEȘTI, vezi Cozieni.

TÎMBOEȘTI — Buzău (bis. Nașterea Maicii Domnului, construită de locitorii 1855—1858).

Ionescu Gh., *Viața lui Filotei, episcopul Buzăului*, ed. II-a, p. 71.

TÎMBUREȘTI — Teleorman²³.

TÎMBUREȘTI, com. Rojiștea, jud. Gorj (bis. Sf. Ioan Botezătorul, 1834, reparată 1907 și 1928).

Anuar 1909, p. 163; M.O., 1965 nr. 5—6, p. 444 [la 1845 bis. Sf. Nicolae-Dolj?] *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit la 1588—1589].

TÎMBUREȘTI, vezi Pietroiu.

TIMIȘENI, mah. Bancea, com. Roșia Jiu, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1773, restaurată 1937).

M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 642; Anuar 1909, p. 185 [bis. de lemn din 1854—1855].

TÎMNA, jud. Mehedinți (bis. Sf. Nicolae 1809, reparată 1911, ruinată la 1940; M bis. de lemn Sf. Gheorghe-Valea Ursului, 1776, restaurată 1930).

Anuar 1909, p. 204, 205 [și bis. de lemn din Parațu, c. 1823, ruinată]; AMO, 1941, p. 555; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din raionul Strelaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 419—421) [istoric, descriere, plan, inscripții]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 475—476; Bauer, p. 226 [fără bis].

TÎMPENI (acum Movileni), jud. Olt²⁴ (bis. Sf. Nicolae, începutul sec. XIX, reclădită 1893—1900).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 89; Anuar 1909, p. 304; Filitti, *Familia Slătineanu*, p. 15; *Dicț. Rom.*, V, (p. 607; AEA, 1929, p. 136; Ionașcu, *Biserici Olt.*, p. 146—147 [hotărnicie, 1696]; *Documente*, indice XVII [sat dispărut?] și XVI [amintit la 1543, cînd era al lui Detco armaș].

TINA, jud. Vilcea.

Carte de hotărnicie a părței de moșie din hotarul Tina, situată în plasa Oltețu de Sus din județul Vilcea, proprietatea d-lui Andrei C. Păräianu, <1887>. **TÎNCĂBEȘTI**, jud. Ilfov²⁵ (două hanuri sec. XIX, bis. Înălțarea, de lemn, reclădită 1908—1909 și bis. Sf. Nicolae — Ciofljeni, 1825).

Bauer, p. 148 [bis. și casă boierească]; V. Rom., 1847, p. 112 [han la soseauă]; M. Of., 1865, p. 28 [două hanuri]; Iorga N., *Bis. din Tîncăbești iBCMI*, XXII, p. 92—93; Anuar 1909, p. 85; Șerbănescu N., *Istoria m-rii Snagov*, p. 134 [despre sat]; *Documente agrare*, p. 701, 894 [sat al mitropoliei]; vezi și *Indice cronologic nr. I și 18*; *Documente*, indice XIII — XVI și XVII [satul amintit de la 1482, cînd era al m-rii Snagov].

TÎNCĂNAU, vezi Tencănau.

M-REA TÎNGANU (Întîmpinarea Domnului, construită de Radu cel Frumos 1462—1474²⁶, jefuită de tătari la 1659, dispărută în sec. XIX²⁷; fost metoh al mitropoliei și apoi al m-rii Văcărești; bis. nouă din 1853), acum pe teritoriul orașului București.

Cronologia tabelară, p. 30; *Documente* (indice XVI — XVII); *Istoria Tânărului Românești*, p. 4, 205; *Istoriile*, p. 12 [zidită de Radu cel Frumos]; *Mémoire sur les couvents roumains*, p. 75—82 [doc. 1639]; *Memoriu asupra monastirilor române*, p. 62—71 și Bengesco, *Memorandum*, p. 17—23 [acelaș doc.]; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 212 [bis. Sf. Simion pe o insulă]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 367 [doc. 1696—1697]; Tunusli, p. 173; Bauer, p. 150 [capelă de piatră și bis. în sat]; Fotino, II, p. 30 și III, p. 168; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 52 [doc. 1755]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 6 [bis. din 1853 din sat]; Mironescu At., *Istoria m-rii Cernica*, p. 16; Dobrescu, *Istoria bisericii în sec. XV*, p. 53; Anuar 1909, pl. 85; Iorga N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, I, p. 8, II, p. 13; Brătulescu, *Ilfov*, p. 58 [pisania bis. din 1853]; Constantinescu-Iași P., *Bizantinismul*, p. 43; Caseli D., *O ctitorie a Radului Vodă cel Frumos în jurul Bucureștilor*, *M-rea Tînganu* („Gazeta municipală”, 1934, nr. 119); vezi și 1935, nr. 164;

Săvescu C., *Bis. de la Tînganu. Amintirile unui octogenar* (BCMI, XXII, 1929, p. 106—111) [despre sat și biserică]; Popescu, *Învelișurile*, p. 71; *Arta feudală*, p. 79; Vătășianu, *Istoria artei*, p. 480; SCIV, XIII, 1962, nr. 1, p. 215 [despre săpăturile efectuate în 1961];

Panait I. Panait, Mioara Turcu, Iulia Constantinescu și Paul Cernovenceanu, *Complexul medieval Tînganu, Cercetări arheologice, numismatice și istorice*, în vol. *Cercetări arheologice în București*, editat de Muzeul de istorie a orașului București, vol. II, Buc., 1965, p. 239—296 [descrierea rezultatelor săpăturilor efectuate, descrierea fundațiilor bisericii și a caselor m-rești descoperite în săpături, a cimitirului, a monedelor descoperite, istoricul documentat al m-rii]; Bădic Gh., preot, *Date privind istoricul m-rii Tînganu*, ms., m-rea Cernica, 1960; Iorga, N., *Istoria bisericii I*, p. 56, 118.

TINOSU, jud. Prahova (bis. Sf. Voievozi, c. 1780—1782, reparată 1877—1878), Anuar 1909, p. 113; *Indice cronologic nr. 19* [Tinoasa].

TINOSU, vezi Predești.

TÎNTAVA (Tîntava Banului și Bălășoaia), com., Grădinari, jud. Ilfov (bis. Sf. Treime, sec. XVIII, refăcută de egumenul Meletie Laftocatorinos, 1854—1856²⁸).

Bauer, p. 154 [fără bis.]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 27—28; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 296—297 [doc. 1665]; Filitti I. C., *Sase documente privitoare la satul Tîntava (Ilfov) al mănăstirii Tismana*, în vol. *Cîteva documente*, Buc., 1936; Stoicescu N., *Monografia satului Tîntava* (ms.); Anuar 1909, p. 85; *Documente agrare*, p. 374—375 și 544 [sat al mitropoliei și al lui Dumitracă logofătul]; *Documente* indice XVI și XVII [satul amintit de la 1575, cînd era sat de oameni liberi, fiind dăruit apoi m-rii Tismana].

SCHITUL TÎRCOV — Buzău (m-rea lui Cornilie²⁹, sec. XVI, fost metoh al ep. Buzău).

Giurescu C. C., *Harta stolnicului Cantacuzino* (R.I.R., 1943, p. 20); *Dicț. Rom.*, V, p. 353 și 610; AEB, 1926, p. 28 și 1928, p. 45 [bis. de lemn Înălțarea, 1845 și bis. Adormirea, refăcută 1884]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1515, cînd era al lui Tatul vătaf și alții].

TÎRGOVIȘTE³⁰, jud. Dîmbovița. Vezi și m-rea Dealu.

Documente (indice XIII — XVII); despre vechimea orașului vezi și Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1278); Bogdan, *Relațiile* (indice); *Istoria Tării Românești*, ed. C. Grecescu și D. Simonescu (indice); *Istoriile domnilor Tării Românești*, ed. C. Grecescu (indice); „Tortenelmi Tar”, III, p. 22 [la 1532—1534, orașul încorjut cu ziduri]; *Călători străini* (indice); „Anuarul Inst. de Istorie” Cluj, 1935, p. 499 [descriere, 1595, orașul ars de turci]; vezi și AARMSI, s. III, t. IV, 1924—1925, p. 105, 120, 140; Hurmu-zaki, XII, p. 79—91 și Supl. II/1, p. 361 [descrierea întăriturilor, 1595]; R.I.R., 1934, p. 169 [despre zidirea cetății de către Sinan pașa, 1595]; Veress, *Documente*, IV, p. 291, 296 [cucerirea cetății construite de Sinan, 1595] și p. 299 [descrierea făcută de Sinan pasa]; Vezi și Veress A., *Campania creștinilor în contra lui Sinan pașa*, p. 56, 76—77 passim; „Erdelyorszag története tara”, vol. II, p. 235 [descriere oraș, 1613]; *Mag. istoric*, IV, p. 328 [șanțul cel mare al cetății];

Monumenta Spectantia, XVIII, p. 102—104 [descriere, 1640, oraș, palatul domnesc, numărul bisericilor]; „Arhiva — Iași, 1894, p. 115 [descriere 1641]; Panaitecu P. P., *Călători poloni* (indice); Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 228, 237 [orașul ars de tătari, 1658] și 91 [80 de biserici și m-ri]; *Călătoria lui Evlia Celebi* (B.C.I., XVI, p. 270) [descriere, numărul bisericilor, 1659]; B.C.I., XII, 1933, p. 27 [prădarea orașului de turci, 1659]; Bezviconi G., *Călători ruși* (indice); Dobrescu N. și C. Giurescu, *Documentele lui C. Brincoveanu*, p. 14 [orașul ocupat de austrieci, 1689];

Chishull Edmund, *Travels in Turkey and back to England*, Londra, 1747, p. 83 [1702, descriere oraș și curtea domnească]; La Mottraye, *Voyage en Europe, Asie et Afrique*, II, Haga, 1727, p. 218 [descriere oraș, palat. bis., domnească, 1711]; Dapontes, *Ephemerides daces*, II, p. 34 [1737, arderea orașului de tătari]; Greceanu *Genealogii*, II, p. 34 [doc. 1738, arderea orașului și spargerea mitropoliei]; „Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Viesenschaften, Philosophisch-historische Classe”, Viena, 1862, p. 553 [descriere, 1742]; „L’Europa orientale”, II, 1922, p. 175 [descriere, Panzini]; Tunusli, p. 177 [25 biserici la 1774]; Bauer, p. 160; Fotino, III, p. 157 [numărul bisericilor, 1815]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 321—322 [despre oraș]; R.I., 1934, p. 309 [despre intenția eteriștilor de a face cetate la 1821];

Wilkinson, *An account of the Principalities of Wallachia and Moldavia*, Londra, 1820, p. 87 [orașul devenise un simplu sat]; Samarian P., *O veche monografie a Munteniei*, p. 201—202 [descriere începutul sec. XIX]; Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 19, 61 [orașul înconjurat cu zid, 15 bis. și două m-ri]; Urmosy Sandor, *Az ebujdosott magyarok Olahorszagban*, Cluj, 1844, p. 80 [descriere];

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 352, 361 [spargerea bisericilor de către turci, 1821]; C. Rom., 1845, p. 367—368, 370 [descrierea monumentelor orașului]; „Dîmbovița”, 4 și 14 iulie 1859, p. 306 și 318 [descriere]; Margot, *O viatorie*, p. 65—66 [descriere, 1859]; Aricescu C. D., *Cîmpulungul și Tîrgoviștea* („Buciumul”. 3/15 mai 1864); Missail G., *Epoca lui Vasile Lupu și Matei Basarab*, Buc., 1866, p. 450—463 [descrierea curții domnești, descriere și inscripții bis. domnească, mitropolie, Stelea și bis. catolică];

Petrescu I. D., *Tîrgoviște. Schițe istorice și topografice*, Tîrgoviște, 1888, 85 p. [istoricul în parte legendar al orașului, despre monumentele mai însemnate: curtea și bis. domnească, mitropolia, bis. Stelea și inscripții după G. Missail]; *Dicț. Rom.*, V, p. 611—612 [istoric foarte sumar]; Smara, *Tîrgoviște, vechea capitală a Munteniei* („Albina”), IV, 1900—1901, p. 358—361, 420—421) [generalități]; Aramă N. G., *Tîrgoviște mici explicații documentataate și legenda asupra monumentelor istorice din vechea capitală a țării. Excursiunea Congresului didactic primar*, 4 iulie 1901, Buc., 1901, 13 p.; Iorga N., *Drumuri și orașe*, p. 70—82 [descriere]; Iorga N., *Vechea Tîrgoviște* (F.D., II, 1907, nr. 6, p. 89—92) [descriere, despre monumente]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 5—7 [istoric, despre întărîturile orașului];

Aramă N., *Tîrgoviștea în trecut și astăzi*, Tîrgoviște, 1911, 15 p. Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, p. 108—110; Atanasescu I. și I. Negoeșcu, *Tîrgoviștea. Schițe istorice și topografice*, Oradea, 1929, 46 p + 4 pl.; Dumitriu C., *Tîrgoviște* („Natura”), XX, 1931, nr. 4, p. 2—6, nr. 65, p. 7—12); Iorga N., *Istoria românilor*, III, p. 162 [numele terminat în iște indică un tîrg părăsit]; Constantinescu Em., *Cîteva date și păreri despre fondarea și numele orașului Tîrgoviște* („Tîrgoviște”, I, 1939, nr. 1, p. 10) [reproduce diverse păreri]; Idem, *Scurt istoric al orașului Tîrgoviște* („Tîrgoviștea”, 1940 nr. 4, p. 8, nr. 5, p. 13); Giurescu, *Ist. rom.*, I — III (indice);

Cajal Mălina, *Tîrgoviște. Mic îndreptar turistic*, Buc., 1966, 49 p. + h. [cu note sumare despre monumente]; Čhihaia Pavel, *Monuments romans et gothiques du XIII-e au XVI-e siècle en Valachie* (RRHA, t. V, 1968) [despre evoluția orașului medieval];

Gioglovian Radu, *Două procese pentru apărarea moșiei orașului Tîrgoviște în sec. XIX* (S.A.I., II, 1957, p. 459—480) [despre procesele purtate cu Alexandru Șuțu pentru înstrăinarea moșiei orașului și cu boierii Văcărești pentru călearea aceleasi moșii];

Pascu Leonida C., *Planul orașului Tîrgoviște*, 1929 (la Acad. R. S. România) *Doc. priv., ist. Rom.*, Introducere, vol. II, p. 492—494 [sigiliul și organizarea orașului];

Popescu N., diacon, *Bisericile din orașul Tîrgoviște în anul 1810* („Amvonul”, XVIII, 1915, nr. 4—5, p. 149—156) [catagrafie]; *Tîrgoviștea* („Albina”), XV, 1911—1912, p. 1390—1396) [generalități despre monumentele orașului]; Năsturel P. V., *Două pietre de mormânt* („Albina”), VIII, 1904—1905, p. 384—386) [ale fam. Roșca]; Drăghiceanu V., *Inscripții din Tîrgoviște* (BCMI, 1931, p. 92) [două pietre de mormânt];

Gheorghiu Aurel, *Tîrgoviștea în trecutul culturii românești* (G.B., 1960, nr. 5—6, p. 471—482) [și despre biserici]; Vătășianu, *Istoria artei* (indice); [despre curtea și bis. domnească, bis. Albă, mitropolie, bis. Sf. Gheorghe și

Sf. Vineri]; Grigore Gh., *Despre unele biserici tîrgoviștene și o biserică din lemn dîmbovițeană* (G.B., 1964, nr. 5—6, p. 568 și urm.) [citat *Biserici tîrgoviștene*].

— CURTEA DOMNEASCĂ, ruinele M (partea de nord de la sfîrșitul sec., XIV sau începutul sec. XV, din timpul domniei lui Mircea cel Bătrân; mărîță de domnul țării Petru Cercel, 1583—1585, care adaugă partea de sud; reparări și adăugiri în vremea domniilor lui Matei Basarab, 1632—1654 și C. Brîncoveanu, 1688—1714; stricată de Gr. Ghica, 1659, reparată de Grigore al II-lea Ghica, arsă de tătari, 1736—1739, ruinată în a doua jumătate a sec. XVIII³¹; turnul de pază, Chindia, 1585, refăcut în parte de G. Bibescu, 1846; o bisericuță reclădită pe vechile temelii, sec. XVI—XVII), str. N. Bălcescu nr. 195. Vezi și bibliografia privind orașul și biserică domnească.

Documente (indice, sec. XIII—XVII [doc. date din Tîrgoviște]; „Tor-tenelmi Tar”, III, p. 22 [Della Valle, 1532—1534, curtea încunjurată cu pari de stejar]; Pascu Șt., *Petru Cercel*, p. 174—175 [Sivori despre lucrările făcute în vremea domniei lui Petru Cercel și descrierea palatului]; Hurmuzaki, XI, p. 192 [Bongars, 1585]; AARMSI, s. III, t. IV, 1924—1925, p. 120 [palatul a rămas nevătămat la 1595]; Veress, *Documente*, VII, p. 167 [despre devastarea și arderea curții domnești de un căpitan al lui Moise Secuiul, 1603]; Hurmuzaki, S. I/1, p. 185 [1619]; „Arhiva”-Iași, V, 1894, p. 115 [descriere Locadello, 1641]; Iorga N., *Călători și misionari*, p. 64 [descriere, 1654]; R.I., 1920, p. 210 [descriere Ralamb, 1657]; *Monumenta Spectantia*, XVIII, p. 102 [descriere Baksici]; *Istoria Țării Românești*, p. 62 [cetatea făcută de Sinan Paşa, 1595], p. 106 [cetatea făcută de Matei Basarab³²] și 115 [șanțul cel mare al cetății]; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 82 [descriere palat și turnul Chindia]; Grecescu C., *Mărturiile comisului Iștoc. Un fragment de cronică* (R.I.R., 1938, p. 92 și 93) [dărîmarea cetății Tîrgoviște, 1659]; *Relația istorică*, la Engel, p. 117 și *Mag. istoric*, V, p. 69 [descriere]; Tunusli, p. 177 [istorie, ruine nelocuite de la 1716]; Fotino II, p. 21, 100, 101; III, p. 157 [istorie, ruine];

Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 47, 59—61 [desen, refacere]; 88 [construire foișor], 220—230 [arderea și refacerea curții, 1712]; Chishull, *Travels in Turkey . . .*, p. 82—83 [descrierea palatului, 1702]; *Condica vistieriei lui C. Brîncoveanu*, p. 39, 46, 87, 122, 144, 230, 267, 288, 313, 389, 595, 644, 672 [despre lucrările făcute în vremea domniei lui C. Brîncoveanu]; vezi și Ion Radu Mircea, *Date din „Condica vistieriei” privind construcțiile din Tara Românească între 1694—1704*, în vol. *Sesiunea științifică a Direcției monumentelor istorice*, Buc., 1963, p. 138—139; Del Chiaro, *Revoluțiile* p. 7; Dapontes, *Ephemerides daces*, II, p. 34 [arderea palatului domnesc și bisericii; refacerea bisericii, 1747]; *Cronica Ghiculeștilor*, p. 401 [curtea arsă de turci]; Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 207—208 [„surpăturile de ziduri” date vornicului Ralet, 1813]; Arh. St. Buc., *Indice cronologice nr. 1. Mitr. Țării Rom.*, Buc., 1961 (indice); *Stiri mai vechi despre ruinele curții domnești din Tîrgoviște* (BCMI, VIII, 1915, p. 91) [doc. 1813]; Chihiaia Pavel, *Două rapoarte ale arhitectului Ioan Schlatter din anul 1847* (B.O.R., 1968, nr. 3—5) [despre lucrările de dărîmare și reconstrucție la turnul Chindia]; „Dîmbovița, 17/29 sept. 1864, p. 203;

Bouquet, *Album valaque*, pl. 12; „Tîrgoviștea”, 1940, nr. 5, p. 9 [desen din 1847 de I. Fusea]; *Album moldo-valaque*, p. 4; Vaillant, *La Romanie*, III, p. 318; Antoniu Al., *Album*, partea I, p. 46—46 [ruinele și turnul Chindia]; *Curtea domnească și Chindia din Tîrgoviște („Vatra”)*, II, 1895, p. 360—361) [și foto veche];

Dicț. Rom., V, p. 611 [despre turnul Chindia]; Mihăilescu I., *Monumentele istorice ale Tîrgoviștei* („Albina”, II, 1898—1899, p. 1608—1609); Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 7—8 [descriere, istoric]; Drăghiceanu V., *În amintirea lui C. Brîncoveanu*, p. 59—62; Idem, *Palatele domnești*, p. 9; Idem, *Palatul domnesc din Tîrgoviște* (Albina”, XVIII, 1914—1915, p. 1805—1807); *Poarta de sud a cetății Tîrgoviște*³³ (BCMI, VIII, 1915, p. 95); *Turnul Chindia*³⁴ (BCMI, XIX, 1926, f. 48, p. X);

Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 148, 416—418; Teodorescu Răzvan și Christian Moisescu, *Urmele unui monument brâncovenesc în curtea domnească din Tîrgoviște* (SCIA, Artă plastică, 1964, nr. 1, p. 121—126) [foișorul construit de C. Brîncoveanu]; Drăghiceanu Virgil, *Despre mănăstirea Cîmpulung. Un document inedit: jurnalul săpăturilor făcute de Comisia Monumentelor istorice în 1924* (B.O.R., 1964, nr. 3—4, p. 300) [crede că turnul Chindia și bis. catolică Sf. Maria sînt rămășițele unui castru făcut de teutoni];

Constantinescu N., *Contribuții arheologice asupra curții domnești din Tîrgoviște, secolul al XIV-lea-XVI-lea* (SCIV, 1964, nr. 2, p. 225—240 + plan) [dovezi documentare despre existența curții domnești și descrieri vechi ale ei; descrierea săpăturilor arheologice din 1961]; Constantinescu N. și C. Moisescu, *Curtea domnească din Tîrgoviște*, Buc., Ed., Meridiane, 1865, Col. Mici îndreptare [despre oraș, istoricul și descrierea curții domnești și o încercare de reconstituire aproximativă a vechii curții]; Stoicescu N., *Curtea domnească din Tîrgoviște* („Viața militară”, dec. 1966); *Lucrările de restaurare la curtea domnească din Tîrgoviște* (A.R.P.R., 1962, nr. 5, p. 47); *Documente de arhitectură* nr. 7, 1962, p. 40—41;

Slătineanu Barbu, *Plăci de ceramică românească din secolul al XVII-lea* (R.I.R., VIII, 1938 p. 56—68) [unele din ele descoperite în săpăturile de la Tîrgoviște];

Veress A., *Campania creștinilor în contra lui Sinan pașa din anul 1595*, p. 76 [despre turnul de la curtea domnească]; *Turnul Chindia în pericol* („Scînteia”, 24 iulie 1968); Georgescu I. M., *Turnul Chindiei* („Magazin istoric”, iunie 1968, p. 62—63) [despre existența și rolul turnului în sec. XV — XVII].

— BAIA DOMNEASCĂ³⁵.

Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 123 [descriere băi turcești în oraș]; Lăpușneanu Al., *Baia domnească din Tîrgoviște, Cîteva însemnări istorice* (BCMI, III, 1910, p. 89—92) [doc. din 1642—1846 și chestiuni generale despre băi]; (prezentarea lui N. Iorga, N.R.L., II, 1910, p. 662—663); *Condica vîstieriei lui C. Brîncoveanu*, p. 25 și 38 [repararea băii, 1694]; Vaillant, *La Romanie*, III, p. 322; M. Of., 1864, p. 951 [locul numit Baia de aramă].

— CASE VECHI (casele Georgescu, str. Gr. Alexandrescu nr. 38 și Pîrvulescu, str. N. Bălcescu nr. 326, ambele din a doua jumătate a sec. XVIII și ambele M).

„Erdely ország története tar”, vol. III, Cluj, 1845, p. 235; Stănescu N., *Case vechi românesti* („Arhitectura”, I, 1916, p. 26—27) [casa Toplicescu, 1815, plan și foto]; Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 43 [casă veche]³⁶.

— CASE BOIEREȘTI³⁷. La Tîrgoviște existau în sec. al XV-lea — XVII-lea numeroase case ale marilor dregători care trebuiau să locuiască aci cînd domnul ședea în capitală. Dintre acestea amintim³⁸:

— CASA LUI PARASCHIVA FOST MARE LOGOFĂT, situată „în dreptul bisericii popii Nenciu, la stînga” și ajunsă la 1634 oct. 31 în stăpinirea lui Bunea Grădișteanu logofăt de vîstierie³⁹;

- CASA LUI DRAGOMIR MARE VORNIC, așezată „din sus de curtea domnească, aproape de rîu, în dreapta grădinii domnești”, fostă a lui Ianache Catargi mare ban⁴⁰.
A.O., 1941, p. 76—77 [doc. din 1636].
- CASA LUI EUSTRATIE LEURDEANU VISTIER și locul de casă, cu pivniță de piatră, al lui Constantin Ramandi fost mare comis, situat „pe malul apei, de la uliță pînă la apă”⁴¹;
- CASA LUI SÖCOL CORNÄTEANU, fost mare clucer⁴²;
- CASA LUI GHIOCA CIOROGÎRLEANU MARE ȘETRAR, cu pivniță de piatră și curte îngrădită cu bolovani⁴³;
- LOCUL DE CASĂ cu pivniță de piatră de lîngă metohul m-rii Golgota, aparținînd frăților Cantacuzini⁴⁴ etc. etc.
- SCOLILE VECHI⁴⁵.
Urechia, *Ist. rom.*, I, p. 90, 91; Svințiu T., *Cîteva date cu privire la prima organizare a învățămîntului public în orașul Tîrgoviște* (S.A.I., II, 1957, p. 437—440); Negoescu Ioan, *Istoricul școalelor din Tîrgoviște*, Tîrgoviște, 1933, 87 p. [istoric destul de bine informat al școalelor mai vechi și mai noi] (prezentarea lui N. Iorga, R.I., 1934, p. 70—71); „România”, 1838, p. 771—772 și C.D.A., 1838—1839, p. 39 [diverse știri despre școală].
- SPITALUL VECHI (1822).
Samarian Pompei, *Medicina și farmacia*, III, p. 67—68 [despre azilul de la bis. Sf. Vineri] și 177—183 [spital din 1822]; M. Of., 1864, p. 300 [restaurarea spitalului].
- TEMNIȚA VECHE. Vezi și Curtea domnească (turnul Chindia).
B. Of., 29 mai 1851, p. 178 [repararea temniței].
- CIŞMELE⁴⁶.
Pascu Șt., *Petru Cercel*, p. 175 [fîntîna făcută de Petru Cercel]; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 229; Iorga N., *Inscripții* f. I, p. 123 [fîntîna lîngă Tîrgoviște, reparată 1744]; B. Of., 1851, p. 265, 315, 321 și V. Rom., 1851, p. 273—274 [reparare cișmele].
- BISERICA ADORMIREA, vezi bis. domnească, bis. Crețulescu, Lemnul și Stolnicu.
- M BISERICA ALBĂ⁴⁷ (bis. Județul, Intrarea în biserică și Sf. Trei Ierarhi, sec. XVI — XVII?, refăcută? de Radu județul și Vasile logofăt, c. 1777, reparată 1871 cînd se fac turtele; și cruce de piatră din 1654). str. N. Bălcescu nr. 287.
- Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 9—10; „Amvonul”, 1915 nr. 4—5, p. 155 [catagr. 1810]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 91, 354—355; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 19 și 21; Anuar 1909, p. 33; Filitti, *Ctitori*, p. 35 și în S.O.V., 1920, p. 158; G.B., 1964, nr. 5—6, p. 583.
- BIȘERICA ALBĂ, vezi bis. Zlătari.
- BIȘERICA ANDRONEȘTI, vezi bis. Sf. Nicolae — Andronești.
- BIȘERICA LUI BUZINCA, vezi bis. Sf. Dimitrie — Buzinca.
- BIȘERICILE CATOLICE (Bărăția, Sf. Maria, c. 1417, dărîmată la sfîrșitul sec. XIX; Sf. Francisc, 1525, devenită în sec. XVII bis. Crețulescu — după părerea lui Pavel Chihaia).
- Hurmuzaki, 1/2, p. 663 [mențiune, 1440]; „Tortenelmi Tar”, III p. 23 [bis. catolică la 1532]; *Monumenta Spectantia*, XVIII, p. 10 [descriere Arsengo, 1581; bis. Sf. Francisc, distrusă și reclădită; listă de obiecte; bis. Sf. Maria]; *Documente*, XVI, vol. V, p. 219 și XVII, vol. I, p. 256 [doc. 1585 și 1607]; Pascu Șt., *Petru Cercel*, p. 175; AARMSI, s. III, t. IV, 1924—1925, p. 120 [bis. Sf. Francisc, 1595, în interiorul cetății]; Botero, *Relazioni universali*, 1596 p. 84—95; Iorga, *Acte și fragmente*, I, p. 66 [Botero]; D.I.,

II, 1930, p. 328 [descriere, 1623, bis. Sf. Margareta, fostă catedrală, descope rită, și bis. Sf. Francisc, ruinată]; D.I., II, 1930, p. 364—368 [Baksici, 1648]; Panaitescu P. P., *Călători poloni*, p. 40; *Monumenta Spectantia*, XVIII, p. 102—104 [Baksici, m-re și bis. catolică, descriere, 1640], p. 234—235 [Baksici, 1635], 268—269 [descriere, 1660]; Iorga N., *Călători și misionari*, p. 65 [descriere, două bis., 1654] și 60 [bis. Sf. Francisc, ruinată]; Del Chiaro, *Revoluțiile*, p. 12, 13 [bis. construite de Ioan de Capistrano];

Iorga N., *Studii și doc.*, I — II, p. 230 [doc. 1719], 231 [doc. 1726], 232—234, 235—240, 241—249 passim; vezi și indice [doc. sec. XVIII — XIX]; vezi p. 255—256 [contract pentru repararea bisericii, 1836]; Urechia, *Ist. rom.*, V, p. 52—53, VII, p. 24—25; VIII, p. 393—394, 396; X A, p. 17, 40—41, 42—44; *Istoria m-rii catolice din Tîrgoviște începînd de la timpii cei mai îndepărtați . . . („Arhiva istorică”*, I, p. II, 1865, p. 46—54); Isambert Emile, *Itinéraire descriptif, historique et archéologique de l’Orient*, ed. II, Paris, 1872, p. 956—957; „Dîmbovița”, 1864, p. 203—204 [inscripții de pe două pietre de mormânt]⁴⁸; Vaillant, *La Romanie*, III, p. 319—320; Iorga N., *Contribuții la istoria Munteniei*, Buc., 1896, p. 31—32 [1578, bis. Bărăția]; Iorga N., *O inscripție pierdută* (BCMI, VIII, 1915, p. 122); Drăghiceanu V., *Secretarul polon al lui Matei Basarab* (BCMI, XXIV, 1931, p. 42) [piatră de mormânt]; Drăghiceanu V., *Călăuza*, p. 21; Idem, *Almanah*, p. 40; Iorga N., *Istoria bisericii*, vol. I, ed. I, p. 58—59, p. 66—67; Potra George, *Documente Brîncovenesti în legătură cu biserici și mănăstiri din țară și străinătate* (G.B., XXII, 1964, nr. 11—12, p. 1105—1106) [doc. din 1690, de scutire pentru m-rea Baraților, Sf. Francisc];

Chihaia Pavel, *Monuments gothiques dans les anciens résidences de Valachie* (RRHA, t. II, 1965, p. 67—80) [Bărăția construită către 1417, dărămată la sfîrșitul sec. XIX; foto din 1870; bis. Sf. Francisc devenită bis. Crețulescu]; Idem, *Monuments romans et gothiques du XIII-e au XVI-e siècles en Valachie* (RRHA, t. V, 1968, p. 52—54) [despre vechimea bisericilor catolice].

— BISERICA LUI COADĂ VORNICUL, vezi bis. Roșie.

— M BISERICA CREȚULESCU (Adormirea, bis. gotică din sec. XVI, refăcută în sec. XVII⁴⁹ de Radu Crețulescu mare logofăt, reparată 1756—1757 și 1863, cînd a fost zugrăvită de pictorul G. Tattarescu), str. Crețulescu nr. 6.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 359—360; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 7; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 152 [catagr. 1810]; Voinescu T., G. Tattarescu, p. 50, 90—91 [contractul pentru zugrăvirea bis.]; Dumitrescu, *Istoricul*, III, p. 44; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 20;

Nîțescu C-tin, *Vechi ctitorii tîrgoviștene* (*Pisanii și inscripții* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 146—149) [și despre familia Crețulescu, cu unele greșeli]; Chihaia Pavel, *Monuments gothiques dans les anciennes résidences de Valachie* (RRHA, t. II, 1965, p. 67—80) [Crede că biserică Crețulescu este foata biserică catolică Sf. Francisc, intrată în patrimoniul ortodox la sfîrșitul sec. XVII; și despre cele două biserici catolice din Tîrgoviște].

— BISERICA DOAMNEI, vezi bis. Sf. Nicolae-Andronești.

— M BISERICA DOMNEASCĂ (Adormirea, construită de Petru Cercel la 1583, arsă de tătari la 1658, reparată și zugrăvită de C. Brîncoveanu la 1697—1698, arsă din nou de oștile turco-tătare la 1737, reparată la 1747—1748 de Grigore Razu mare vornic de Tîrgoviște, care rezidește turla dărămată de cutremur, face amvonul și zugrăveala; bis. reparată și învelită la 1801—1802 de Mihai Șuțu voevod din îndemnul lui Enache Văcărescu mare vistier⁵⁰; bis. reparată de Barbu Știrbei

și restaurată de D.M.I., la 1961—1962), str. N. Bălcescu nr. 195.
Vezi și Curtea Domnească.

Pascu St., *Petre Cercel și Tara Românească*, p. 175 [Sivori]; Hurmuzaki, XI, p. 192 [Bongars]; *Monumenta Spectantia*, XVIII, p. 104 [Baksici]; Iorga N., *Călători și misionari*, p. 66 [Baksici]; Isambert, *Itineraire*, p. 956; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 82—83 [descriere] și 152; *Istoria Tării Românești*, p. 53, 115, 118; *Istoriile*, p. 64, 78; Greceanu, *Viața lui C. Brâncoveanu*, p. 672 [lucrul clopotniței, 1702]; Fotino, II, p. 21, 60; Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 328—329; VIII, p. 375—376 [reparații]; X A, p. 16, 114—115, 207—208;

Pisania bisericii curtea domnească din Tîrgoviște („Școala și biserică”, 1 nov. 1898, p. 7—8 și 1900, p. 159—160); AARPAD, s. II, t. II, p. 14 [clopot 1669 și două pietre de mormânt]; Iorga, *Inscripții*, I, p. 102—109; Idem, *Studii și doc.*, XV, p. 367—370 și XIX, p. 81; Iorga N., *Inscripții* (R.I., XVIII, 1932, p. 276); Năsturel P.V., *Viața sfintilor Varlaam și Ioasaf, tradusă din limba elenă la anul 1648 de Udrîște Năsturel din Fierăști...*, Buc., 1904, pl. LXIII—LXVI [mormântul doamnei Elina Matei Basarab]; Christache-Panait Ioana, *Sgrafite în biserică curții domnești din Tîrgoviște* (G.B., 1966, nr. 9—10, p. 884—893); Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G. B., 1966, nr. 7—8, p. 664—665);

„Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 149—150 [catagr. 1810]; Iorga N., *Domnia lui B. Stirbei*, p. 121 [descriere, zidurile crăpate, amvonul stricat]; Antoniu, *Album*, partea I, p. 44; C.A., 1862, p. 29—32; 1870, p. 78—81 și 1875, p. 78—79; Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 78—81; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 249—252; Dumitrescu M., preot, *Matei Basarab* („Consolatorul”, I, 1898, p. 136); Missail G., *Epoca lui V. Lupu și Matei Basarab*, p. 52—54; Drăghiceanu, V., *Almanahul* p. 38; Idem, *Călăuza*, p. 14—15; Dumitrescu, *Istoricul*, III, p. 33—36; *Biserica Curtea domnească și Stelea din Tîrgoviște* (BCMI, I, 1908, p. 39—41 și 174); „Ramuri”, IV, 1909, nr. 19—20, p. 762—763; Anuar, 1909, p. 32;

Ghika-Budești N., *Biserica domnească din Tîrgoviște* (BCMI, III, 1910, p. 17—28) [descriere, foto, relevée; și despre restaurare]; Năsturel P.V., *Genealogia Năstureilor* (R.I.A.F., XII, 1911, p. 12—16) [mormântul Elinei]; Ghika-Budești N., *Biserica domnească din Tîrgoviște. Memoriu de restaurare* (BCMI, IV, 1911, p. 40—44); BCMI, IV, 1911, p. 37; V, 1912, p. 40; R., *Bis. domnească din Tîrgoviște* („Albina”), XIV, 1910—1911, p. 209—211) [după BCMI]; Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 358—365 [după Ghika-Budești]; Drăghiceanu V., *Mormintele domnești din biserică domnească din Tîrgoviște* (BCMI, VIII, 1915, p. 170—175) [al Elinei și al lui Mateias]; Constantinescu-Iași P., *Bizantinismul*, p. 39—40; Ghika-Budești N., *Arhitectura bisericii domnești* (BCMI, X—XVI, 1917—1923, p. 120); Balș G., *Influences armeniennes*;

Ștefănescu I.D., *Peintures murales*, p. 47—50; Idem, *La peinture*, p. 134—145 și pl. 66—71; Idem, *Arta balcanică și arta religioasă a țărilor române* (R.I.R., 1943, f. III, p. 15);

Iorga N., *Mormântul lui Udrîște Năsturel?* (BCMI, XXII, 1929, p. 114—115); Antonescu P., *Arhitectura religioasă*, p. 16, 19; Ghika-Budești N., *Evoluția* (BCMI, XXIII, 1930, p. 37—39, pl. CXXVIII—CXXXVI, CCCXII—CCCXIII și XXV, 1932, p. 6); Iorga N., *Încă o piatră de mormânt a lui Matei Basarab. O mărturie a lui Timotei Cipariu* (BCMI, 1931, p. 78); Chiriță I., Boierii Brâncoveni (A.O., XIV, 1935, p. 56); Georgescu Cristache, *Matei Basarab*, Buc., 1937, p. 40; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 125—127; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 28, pl. XI); Nicolaescu Stoica, *Mateiaș voievod, fiul lui Matei Basarab voievod* (A.O. XX, 1941, p. 23) [mormântul

lui Mateiaș]; ACMI, 1942, p. 60; 1943, p. 55 [restaurarea picturii]; Iorga; *Ist. rom.*, VI, p. 86; Popescu, *Învelișurile*, p. 17, 29, 43;

Sacerdoțeanu A. și Metulescu Stelian, *Întâia piatră de mormînt a lui Matei Basarab* (SCIA, II, 1955, nr. 3—4, p. 343—347); Constantinescu-Iași P., *Respect față de monumentele istorice* (M.M., I, 1958, p. 16, nota); Georgescu Mircea, *Biserica curții domnești din Tîrgoviște* (G.B., 1960, nr. 1—2, p. 118—128) [istoric, descriere]; Brătulescu V., *Zugravul Constantinos* (M.O., 1961, nr. 10—12, p. 688—698); *Lucrări de restaurare la curtea domnească din Tîrgoviște* (A.R.P.R., 1962, nr. 5, p. 47); Mănciulescu Rodica, *Date noi referitoare la aspectul inițial al bisericii domnești din Tîrgoviște apărute în cursul lucrărilor de restaurare (1961—1962)*, în vol. *Sesiunea științifică a Direcției monumentelor istorice*, Buc., 1963, p. 34—39; Pavelescu C. și Barbu Th., *Soluții constructive aplicate la restaurarea monumentelor istorice* (*ibidem*, p. 102—104); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 393—395 și II, p. 170; Chihaia Pavel, *Date noi cu privire la pietrele de mormînt ale lui Matei Basarab și ale familiei sale* (SCIA, artă plastică, 1964, nr. 1, p. 109—121) [descrie mormîntul lui Mateiaș, pe care-l crede făcut de meșterul Elias Nicolai]; Chihaia Pavel, *Elias Nikolai als Bildhauer der rumänischen Wojwoden* („Forschungen zur Volks- und Landeskunde”, VIII, 1965, nr. 2, p. 62—65) [studiază comparativ lucrările meșterului E. N., în Țara Românească și Transilvania]; *Documente de arhitectură* nr. 7, 1962, p. 42—50; despre mormîntul lui Matei Basarab vezi și m-rea Arnotta; Drăghiceanu *Catalogul*, p. 33;

Inscripții București, p. 530 [piatră de mormînt, 1652]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 146, 282; Moraru Dinu, ing., *Cîteva lucrări de grafică din epoca brîncovenească la Tîrgoviște* (SCIA, artă plastică, 1964, nr. 2, p. 320—325) [niște desene descoperite sub pictură]; Brătulescu Victor, *Monumente de arhitectură din Tîrgoviște. Mormintele voievodale de la Tîrgoviște și Arnotta* (G. B., 1967, nr. 3—4, p. 291—322); SCIA, 1968, nr. 1, p. 26—27 [despre iconostas].

— BISERICA DOMNEASCĂ MICĂ, vezi bis. Sf. Vineri.

— BISERICA DRUGĂNESCU, vezi bis. Roșie.

— BISERICA GEARTOLU (Geartoglu, Sf. Nicolae, sec. XVII, ruinată în sec. XVIII, reparată de Gheorghe Geartolu la 1777; bis. stricată de turci la 1821 a fost reparată, învelită și zugrăvită după 1828 de clucerul Nichita Formac; bis. este ruinată), str. N. Poplaca, nr. 17 (fostă Stelea).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 355—357⁵¹; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 151—152 [catagr. 1810]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 19—20; Anuar 1909, p. 33; Anibal Gr. Gh., *Biserici tîrgoviștene* (G. B., 1964, nr. 5—6, p. 568—572) [pisanie, descriere, despre ctitorii]; Nițescu C-tin, *Vechi ctitorii tîrgoviștene* (G. B., 1965, nr. 1—2, p. 139—140) [si un scurt istoric].

— BISERICA INTRAREA ÎN BISERICĂ, vezi bis. Albă — Sf. Trei Ierarhi.

— BISERICA IZVORUL TĂMĂDUIRII, vezi bis. Oborul Vechi.

— BISERICA JUDEȚUL, vezi bis. Albă.

— BISERICA LEMNU (Adormirea, Sf. Spiridon, Sf. 40 de mucenici și Sf. Haralambie, bis. de lemn pe temelie de zid, ante 1810, clădită de zid 1842, reparată 1865)⁵².

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 8; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 153 [catagr. 1810; bis. din 1795]; BCMI, I, 1908, p. 180; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 9; Anuar 1909, p. 32.

— BISERICA MAHALAUA (începutul sec. XVII)⁵³.

- Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 95—96 [pietre de mormânt din 1616—1653]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 23.
 — BISERICA LUI MANEA PERȘANU, vezi bis. Sf. Nicolae-Andronești.
 — BISERICA MARINA, vezi bis. Sf. Apostoli.
 — BISERICA LUI MIRCO CĂPITANUL, vezi bis. Sf. Nicolae-Simuleasa.
 — M MITROPOLIA (Înălțarea, începutul sec. XV, refăcută de Neagoe Basarab, c. 1518⁵⁴, isprăvită și zugrăvită de Radu Paisie, 1537⁵⁵; reparată de Matei Basarab, arsă de tătari la 1658, zugrăvită de mitropolitul Teodosie, din veniturile mitropoliei 1707—1708, terminată la 1709 de Enache Văcărescu mare paharnic, care face pardoseala, reface chilii „din clopotniță pînă în foișorul caselor vechi”; bis. dărîmată și reconstruită de arhitectul Lecomte de Nouy, 1890—1933)⁵⁶, Piața Malinovschi nr. 1.

Documente (indice XVI—XVII); Iorga N., *Studii și doc.*, XIII, p. 66 [1516—1517]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. I. Mitr. Tării Rom.*; *Istoria Tării Românești*, p. 37 și 40; *Istoriile*, p. 38; Hurmuzaki, XV, p. 243 [despre sfintirea mitropoliei, 1520]; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 93—94; vezi și R. I., 1935, p. 32; Fotino, II, p. 44; 51 [înoită din temelii de Neagoe, terminată de R. Paisie];

Pascu Șt., *Petru Cercel și Tara Românească*, p. 175 [Sivori]; Hurmuzaki, XI, p. 192 [Bongars]; AARMSI, s. III, t. IV, p. 120; Hurmuzaki, Supl. II/1, p. 361 [1595]; „Arhiva”, V, 1894, p. 115 [1641, Locadello]; Iorga N., *Călători și misionari*, p. 66 [Baksici, 1654]; *Monumenta Spectantia*, XVIII, p. 104 [Baksici]; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 91—94 [descriere mitropolie și palatul mitropolitan]; Greceanu, *Genealogiile*, II, p. 33—34 [spargerea mitropoliei de oști, 1736]; *Cronica Ghiculeștilor*, p. 401 [arderea mitropoliei de turci, 1737]; C.D.A., 1842, p. 91—92 [lista moșilor mitropoliei];

AARPAD, s. II, t. II, p. 14 [despre 7 pietre de mormânt]; Iorga N., *Inscripții*, I, p. 116—123; Hurmuzaki, XIV/1, p. 314 [piatra de mormânt a patriarhului Dionisie, 1695]; Iorga N., *Inscripții* (R. I., 1932, p. 272) [de pe piatra de mormânt a patriarhului Dionisie]; vezi și Braniște M., *Patriarhii de Constantinopol prin țările române în a doua jumătate a sec. XVII* (M.O., X, 1958, p. 58); Berechet Șt., *Importanța însemnărilor slavo-române de pe manuscrisele vechi*, în vol. *Omagiu prof. I. Bărbulescu* („Arhiva”, 1931, p. 449—458) și în vol. *Picături mărunte*, Buc., 1924, p. 89—91 [însemnare, 1625]; Georgescu Cristache, *Matei Basarab*, Buc., 1937, p. 50—51 [pisania]; *Inscripții București*, p. 798 [icoană, 1674];

Iorga N., *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 71; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 629—630 și nota 1 [pomelnicul mitropoliei]; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 149 [catagr. 1810]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 5; Răuțescu I., *Meteoșele mitropoliei sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R. L., III, 1931, nr. 3, p. 180) [la 1819];

Documente privind răscoala din 1821 (indice); Chihaiia Pavel, *Două rapoarte ale arhitectului Ioan Schlatter din anul 1847* (B.O.R., 1968, nr. 3—5, p. 491—492) [despre propunerea pentru dărîmarea bisericii]; Iorga N., *Domnia lui B. Știrbei*, p. 121 [descrierea bisericii și reparațiile necesare, 1852]; „Arhitectura”, 1940, nr. 2, p. 7 [foto pridvorul vechii clădiri]⁵⁷;

C. A., 1862, p. 57—59, 1870, p. 52—56 și 1875, p. 52—56; Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 52—56; Tocilescu Gr., *Petru Cercel* (C. T., V, 1874, p. 54—55); Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 245—248; *Monumente naționale*, II, p. 210—211 [descriere, istoric, reparațiile necesare]; A. A., 1890, p. 30 [date sumare]; Gabrielescu N., *Memoriu pentru luminarea publicului în afacerea restaurărilor de monumente istorice*, Iași, 1890, p. 60; Idem,

Restaurarea monumentelor istorice. Răspuns la raportul d-lui Revoil, Iași, 1891, p. 51—52; Ștefulescu Al., M-rea Tismana, p. 96—97; „Ramuri”, IV, 1909, nr. 19—20, p. 759—760 [despre reconstrucția lui Nouy];

Ionescu M. G., *Istoria mitropoliei Ungro-Vlahiei*, vol. I, 1359—1709, Buc., 1906; Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungro-Vlahiei și mitropoliei Țării Muntenești*, Buc., 1907, 143 p. + 18 pl.; Dumitrescu, *Istoricul*, III, p. 40—45; Iorga N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, II, p. 31—32; Drăghiceanu, *Almanah*, p. 46—47; Idem, *Dîmbovița*, p. 23—24; Popescu Sp., *Contribuțiuni la studiul istoriei artei naționale* (R.I.A.F., X, 1909, p. 106—124); BCMI, V, 1912, p. 41, 187; Balș G., *Arhitectura Sf. Munte*; Antonescu P., *Arhitectura religioasă*, p. 18, 20 Cegăneanu Sp., *Ceva cu privire la mesterul Manole* (BCMI, III, 1910, p. 44—47) [crede că Manole = Manea a lucrat la Bistrița și apoi la Dealu și la mitropolia din Tîrgoviște]; Anuar 1909, p. 33;

Cegăneanu Sp., *Citeva observațiuni în legătură cu vechea mitropolie din Tîrgoviște* (BCMI, VI, 1913, p. 123—127) [descrie pictura lui Szatmary]; ACMI, 1914, p. 43; Ghika-Budești N., *Arhitectura bisericii domnești din Curtea de Argeș* (BCMI, X—XVI, 1917—1923, p. 116—120) [despre influența asupra construcției mitropoliei]; Constantinescu - Iași P., *Bizantinismul*, p. 39—40; Ghika - Budești N., *Evoluția* (BCMI, XX, 1927, p. 135—137 și pl. LIII—LVIII; XXV, 1932, p. 6 pl. CCCXIX—CCCXXI; XXIX, 1936, p. 111—112 și pl. DLXXVI—DLXXIX);

Drăghiceanu V., *Mitropolia Tîrgoviștei. Note istorice și arheologice, cu 18 ilustrații și planuri*, Buc., 1933, 24 p. + 13 pl. (recenzii: I. Minea, C.I., VIII—IX, 1932—1933, nr. 3, p. 342—343; Dan Simionescu, R.L., VI, 1934, nr. 1, p. 68—69); Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 136—137, 284; Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 63—66 [inscripții, istoric]; Popescu I. N., *Mitropolia din Tîrgoviște* („Credința”, I, 1933, nr. 2); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 100—102; Ghika - Budești N., *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 23, pl. XI); Nițescu Zlatian C., preot, *Mitropolia Tîrgoviștei* („Tîrgoviștea”, 1939, nr. 3, p. 2—4, 1940 nr. 4, p. 3—4 și nr. 5, p. 3—4); Golescu M., *Motive de animale* (BCMI, 1943, p. 36—48); Popescu, *Învelișurile*, p. 23, 34, 91;

Constantinescu - Iași P., acad., *Din relațiile culturale româno-gruzine* (S.A.I., II, 1957, p. 7); *Istoria bisericii române*, I, p. 408; Brătulescu V., *Zugravi de biserici din sec. XVII—XIX* (G. B., 1959, p. 272); Nițescu Const., *Mitropolia Tîrgoviștei* (G. B., 1963, nr. 1—2, p. 71—100) [lucrare de compilație: inscripțiile după N. Iorga și V. Drăghiceanu]; Ionescu Gr. *Istoria arhitecturii*, I, p. 147—148, 298—300; II, p. 116; Vintilăescu Petre, *Arhitectura bizantină în Principatele Române* (B.O.R., 1967, nr. 9—10, p. 1029—1030); Șerbănescu N., *Mitropolia din Tîrgoviște. Contribuțiuni la cunoașterea trecutului ei* (G.B., XVIII, 1959, nr., 7—12, p. 527—541);

Tocilescu, *Catalogul*, p. 160; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 13, 14, 21, 22, 23, (și indice); Vezi și bibliografia de la N. Stoicescu, *Repertoriul bibliografic al monumentelor feudale din București*, Buc., 1961, p. 249—250.

— M BISERICA OBORUL VECHI (Izvorul Tămăduirii, construită de Cîrstea Carabulea, Ion și Dumitru Bezdedeanul, Marin Cojocarul și alți tîrgoveti, 1832—1833, reparată 1870, pridvorul închis la 1936—1938), str. Al. Stănescu nr. 45.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 92⁵⁸; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 92; Anuar 1909 p. 32.

— BISERICA LUI PÎRVU POSTELNICUL (sec. XVII).⁵⁹

— BISERICA LUI RADU JUDEȚUL, vezi bis. Albă.

— BISERICA ROŞIE (construită de Coadă mare vornic ⁶⁰, c. 1542—1546 ⁶¹; numită și bis. Drugănescu, mah. Tabaci ⁶², Intrarea în biserică; fiind netencuită și tâmpla căzută, a fost reparată de Lazăr tabacul, sec. XVIII, reparată apoi la 1828 de popa Ion și Grigore tabacul, care o tencuesc, o zugrăvesc, fac amvonul și tâmpla de zid; bis. dărămată la 1924; fostă metoh a m-rii Dealu).

Documente, veac XVII, vol. II, p. 86 și 298 [doc. din 1612 și 1614] ⁶³; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 354 ⁶⁴; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 9 [bis. Tabaci]; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 155 [catografie, 1810]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 76 [doc. 1812]; Iorga N., *Din documentele Drugăneștilor (Studii și doc.)*, XXI, p. 15—17); Anuar 1909, p. 33; Anibal Gr. Gh., *Biserici tîrgoviștene* (G. B., 1964, nr. 5—6, p. 581—584) [inscripții, după N. Iorga].

— BISERICA SF. APOSTOLI ȘI MARINA (sec. XVII?; la 1702—1703, fiind veche, a fost reparată de C-tin Corbeanu mare pitar, zugrăvită 1710 de Ilie Șirbei, fiul lui C-tin Șirbei mare ban, reparată la 1775 de Dumitrache Ghica mare ban și soția sa, Maria, n. Văcărescu, dărămată).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 360 ⁶⁵; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 120 [doc. 1793], VII, p. 374—375 ⁶⁶ [și școală]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 238—239 [doc. 1798, refacere]; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 154—155 [catagr. 1810]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 9; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 20; Anibal Gr. Gh., *Biserici tîrgoviștene* (G. B., 1964, nr. 5—6, p. 581) [inscripția, după N. Iorga].

— BISERICA SF. ARHANGHELI, vezi bis. Sf. Voievozi.

— M BISERICA SF. ATANASIE ȘI CHIRIL (prima bis. construită de lemn de mitropolitul Teodosie Vestemeanul, 1668—1672 sau 1679—1708; refăcută de zid de Badea Văcărescu, Iordache Văcărescu fost mare sluger și Samuil arhimandritul mitropoliei din Tîrgoviște, 1768; reparată 1938, cînd s-a dărămat turla; păstrează fresca din sec. XVIII), str. Cetății nr. 2.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 91—92 ⁶⁷; Popescu - Runcu, *Catagrafia*, p. 5—6; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 149 [cat. 1810]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 9; Anuar 1909, p. 33.

— M BISERICA SF. DUMITRU (și Adormirea; bis. lui Dimitrie Buzinca slugerul, 1639 ⁶⁸, reparată și pictată de C. Brîncoveanu, 1697, reparată 1808, tâmpla din 1840, zugrăvită 1865, avariată de cutremur 1940, reparată 1942; fostă metoh al mitropoliei), str. Vasile Roătă nr. 13.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 90—91 și 353 ⁶⁹; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 88 [refacerea bis.]; Iorga N., *Studii și doc.*, I—II, p. 247 [doc. 1801]; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 151 [catagr. 1810]; Popescu - Runcu, *Catagrafia*, p. 6; Anuar 1909, p. 32; ACMI, 1942, p. 68, 78; 1943, p. 22; Nițescu C., preot, *Tîrgoviște. Biserici din epoca lui Matei Basarab (sec. XVII)* (G. B., 1963, nr. 7—8, p. 705—708) [descriere, inscripții]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 283.

— M BISERICA SF. GHEORGHE (construită de Neagoe Basarab, 1512—1521 ⁷⁰, reparată la 1730 de Dima stegarul, care o pardosește, face amvonul, reface zugrăveala și acoperă biserică; reparată din nou la 1794 și la 1812 de Dima Lisăndroiu stegarul și preotul Radu Guță, cînd se face clopotnița și se tencuiește biserică, care e zugrăvită pe dinafără de postelnicul Gheorghe Dudescu; zugrăvit amvonul la 1862), str. Sf. Gheorghe nr. 1.

Istoria Tării Românești, p. 37 [făcută de Neagoe Basarab]; Fotino, II, p. 44; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 95⁷¹; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 150—151 [catagr. 1810]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 6; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 12—13; Anuar 1909, p. 32; Constantinescu - Iași P., *Bizantinismul*, p. 40; ACMI, 1942, p. 60 [restaurare]; Iorga N., *Istoria bisericii I*, p. 137; Nitescu C-tin, *Vechi ctitorii tîrgoviștene. Pisani și inscripții* (G. B., 1965, nr. 1—2, p. 143—145).

— BISERICA SF. HARALAMBIE, vezi bis. Lemnu.

— M BISERICA SF. ÎMPĂRATI (fostă Sf. Nicolae, construită de Matei Basarab și doamna Elina, 1650—1651, șindrilită de jupan Vasilache 1731—1732, zugrăvită, făcută și amvonul de Dragomir, fiul lui Vasilache, 1753; bis. stricată de turci la 1821 care o fac geamie; fiind ruinată, a fost restaurată de CMI la 1930), str. C. Brîncoveanu nr. 5.

Iorga N., *Inscripții*⁷², I, p. 116; Idem, *Studii și doc.*, XV, p. 87—88, 360—361; Georgescu Christache, *Matei Basarab*, Buc., 1937, p. 55 [pisania]; *Inscripții București*, p. 803 [strană, 1765]; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 151 [catagr. 1810]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 7; Missail G., *Epoca lui V. Lupu și M. Basarab*, p. 55—56; Năsturel P. V., *Bis. Stavropoleos*, Buc., 1906, p. 29; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 17—18; BCMI, I, 1908, p. 178; II, 1909, p. 95;

Drăghiceanu V., *Ruina Sf. Împărați din Tîrgoviște. Note istorice* (BCMI, III, 1910, p. 125—126); Ghika-Budești N., *Ruina bis. Sf. Împărați din Tîrgoviște. Note arhitectonice* (*ibidem*, p. 127—135) [și foto]; R., *Ruina Sf. Împărați* („Albina”, XIV, 1910—1911, p. 660—661) [după BCMI]; ACMI, 1915, p. 31, 42—43 [reparații]; Iorga-Balș, *Histoire*, p. 188—191; Popescu, *Învelișurile*, p. 42; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 283;

Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 167—168, pl. 84—85; Metes, *Zugravi* (indice); Voinescu T., *Zugravi din veacul al XVIII-lea la bis. Sf. Împărați din Tîrgoviște* (SCIA, 1961, nr. 2, p. 473—474);

Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXV, 1932, p. 29 și 44); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 169; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 36, pl. XVII); Arta feudală, p. 201; Nitescu Const., G. Enescu restauratorul unei ctitorii voevodale din Tîrgoviște (G.B., 1961, nr. 9—10, p. 922—927); Anibal Gr. G., *Biserici tîrgoviștene* (G.B., 1964, nr. 5—6, p. 572—576) [descriere, inscripții, după N. Iorga]; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 43; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 80—81.

— M BISERICA SF. IONICĂ (Tăierea capului Sf. Ioan, sec. XVII — XVIII, ctitorie a familiei Greceanu, reparată de banul Ianache Hrisoscoleu și de fiul său, clucerul Grigore Hrisoscoleu, 1780; dărămîndu-se boltile și tîmpla, a fost reparată și zugrăvită de vîstierul Atanasie Carabulea, 1809; fiind din nou stricată, a fost reparată și zugrăvită de clucerul Nichita Formac, 1860, care-i face clopotnița și zidul înconjurător; fostă metoh a bisericii domnești din Tîrgoviște și a mitropoliei⁷³; acum ruine, părăsită din 1900), str. Justiției nr. 6.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 361⁷⁴; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 67 [doc. 1803]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 8; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 153 [catagr. 1810]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 20—21; Anuar 1909, p. 33; Anibal Gr. Gh., *Biserici tîrgoviștene* (G.B., 1964, nr. 5—6, p. 576—578) [descriere].

— BISERICA SF. MIHAIL, vezi bis. Sf. Voievozi.

— BISERICA SF. NICOLAE, vezi bis. Geartolu.

— BISERICA SF. NICOLAE — ANDRONEŞTI ⁷⁵ (construită de Manea Perşanu mare vornic, 1527 ⁷⁶, stricată de turci la 1595, refăcută de Matei Basarab și doamna Elina, 1653 ⁷⁷, reparată sec. XVIII, zugrăvită la 1813 de Dimitrie bogasierul; pictată 1911, reparată 1942, cind se reface și turla), str. Gr. Alexandrescu nr. 46.

Iorga, *Studii și doc.*, XV, p. 89 ⁷⁸ și 352—353 și XIV, p. XIII; Georgescu Christache, *Matei Basarab*, Buc., 1937, p. 56 [pisania]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 7; C.A., 1862, p. 55—57; ACMI, 1942, p. 44, 78; 1943, p. 22, 24; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 25;

Mihăilescu S., *Cea mai veche bis. din Târgoviște* („Scoala și biserică”, 1895 nr. 1, p. 7—9); Iorga N., *O contribuție la istoria lui Mihai Viteazul* (C.L., XXXV, 1901, p. 94—96); Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 13, 14; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 143, 284; Ghika-Budești, N., *Evoluția* (BCMI, XXV, 1932, p. 28 și 41—42); Ghica-Budești N., *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 33, pl. XVII); „Oltenia”, III, 1943, p. 151—152 [bis. popa Goncea]; *Arta feudală*, p. 201; Nițescu C., preot, *Târgoviște. Biserici din epoca lui Matei Basarab* (G.B., 1963, nr. 7—8, p. 701—705) [inscripții, însemnări, pietre de mormânt]; Bulat T. G., *Știri noi cu privire la fundațiunile Brîncoveniști ștene* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 756—757) [doc. 1712, închinare la m-rea Hurezi a bis. Sf. Nicolae de către Andronachi postelnicul].

— M BISERICA SF. NICOLAE — SIMULEASA (și Sf. Voievozi, bis. lui Mirco căpitanul, bis. Sribilor, construită de Mirco sau Mișco căpitan de sărbi, 1654; fiind veche și nezugrăvită, a fost reparată de Sima Bucșenescu, 1800, care o zugrăvește, face amvon și clopotniță și învelește biserică, adăugindu-i și hramul Sf. Voievozi; bis. reparată 1863 și 1947—1952), str. Maxim Gorki nr. 105.

Iorga, *Studii și doc.*, XV, p. 88—89 ⁷⁹ (vezi și ACMI, 1942, p. 146, nota 6); R.I., VIII, 1922, p. 201—202 [însemnare, 1698]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 19; Anuar 1909, p. 33; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 283; Nițescu C-tin *Vechi ctitorii târgoviștene (Pisanii și inscripții)* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 132—134).

— BISERICA SF. NICOLAE — SÎRBII ⁸⁰ (și Sf. Nifon, începutul sec. XVI?, refăcută 1770? și 1852—1854, zugrăvit altarul 1829, reparată 1898—1903, pictată 1903).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 10—12 și 359 ⁸¹; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 10; „Amvonul”, 1915 nr. 4—5, p. 156 [catagr. 1810]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 10—12; Anuar 1909, p. 33; B.O.R., LXXXI, 1963, nr. 11—12, p. 1205—1206 [foto pisanie și refacerea bisericii, 1852]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 137; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 665—668) [și icoane vechi].

— BISERICA SF. PARASCHIVA, vezi bis. Sf. Vineri.

— BISERICA SF. SPIRIDON, vezi bis. Lemnu.

— BISERICA SF. ȘTEFAN, vezi bis. Stolnicu.

— BISERICA SF. TREI IERARHI, vezi bis. Albă.

— M BISERICA SF. VINERI (Sf. Paraschiva, bis. Domnească mică, refăcută de Manea clucer și jupineasa Vilaia, 1517 și adăugat pridvorul de doamna Bălașa la 1656, arsă în 1712, reparată 1731—1732, 1803 și 1850—1852; fost metoh al m-rii Dealu), str. Sf. Vineri. Vezi și spitalul vechi.

Documente, XVII, vol. II, p. 185 și 278; IV, p. 279 [doc. 1613, 1614, 1623] ⁸²; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 4 [doc. 1613] și 229 [bis. arsă 1712]; AARPAD, s. II, t. II, p. 14 [6 inscripții de pe pietre de mormânt]; Iorga N., *Inscripții* ⁸³, I, p. 109—112; Idem, *Studii și doc.*, XV, p. 370—371; Drăghiceanu V.,

Inscripții (BCMI, 1931, p. 92); Brătulescu V., *Inscripții* (BCMI, XXXIII, 1940, p. 5); „Amvonul” 1915, nr. 4—5, p. 150 [catagr. 1810]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 6; „Ramuri”, IV, 1909, nr. 19—20, p. 763; M.O., 1959, nr. 5—6, p. 258 [însemnare, 1803]; *Despre bis. Sf. Vineri din Tîrgoviște* (R.I., II, 1916, p. 93—94) [doc. 1782]; Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 17, 184; VI, p. 120; VII, p. 328—329;

C.A., 1875, p. 95—96; Musceleanu Gr., *Monumentele stră bunilor*, p. 95—96; *Dicț. Rom.*, V, p. 611; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 283; ACMI, 1942, p. 62 [restaurare]; 1943, p. 53; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 9—10; Dumitrescu, *Istoricul*, III, p. 36—37;

Brătulescu V., *Bis. Sf. Vineri din Tîrgoviște* (BCMI, XXXVI, 1943, p. 5); Ion-Radu Mircea, *Un neam de ctitori olteni. Boierii Drăgoiești* (R.I.B., I, 1943, nr. 3, p. 56); Brătulescu V., *Zugravi de biserici din sec. XVIII — XIX* (G.B., 1959, p. 277); Sacerdoțeanu A., *La ce biserici de păstra sigiliul orașului Tîrgoviște* (G.B., 1967, nr. 1—2, p. 104—105); Brătulescu V., *Monumente de arhitectură din Tîrgoviște Mormintele voievodale de la Tîrgoviște și Arnova* (G.B., 1967 nr. 3—4, p. 295 și urm.) [despre ctitorii și restauratorii bisericii, pe care o crede datând din sec. XV].

— M BISERICA SF. VOIEVOZI (Sf. Arhangeli sau Îngeri, începutul sec. XVII, reparată de vîstierul Iancu Bădulescu 1823, reparată și zugrăvită de Avram Ioan, 1849, restaurată 1910), str. Heliade Rădulescu nr. 16⁸⁴.

Documente, XVII, vol. II p. 394 [doc. 1615, bis. Sf. Mihail]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 357—359; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 7; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 152 [catagr. 1810]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 18; Anuar 1909, p. 32 [bis. închisă]; BCMI, IV, 1911, p. 36; Ghika-Budești N., *Bis. Sf. Voevozi din Tîrgoviște* (BCMI, IV 1911, p. 102—105) [descriere și despre restaurare]; Balș G., *Înfluențe serbe*; Ghika-Budești N., *Evoluția* (BCMI, XXV, 1932, p. 32, 52—53); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 137; ACMI, 1943, p. 66 [restaurat pictura]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 284; Nițescu C-tin, *Vechi ctitorii tîrgoviștene* (*Pisanii și inscripții* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 134—139); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 84.

— BISERICA SIMULEASĂ, vezi bis. Sf. Nicolae — Simuleasa.

— BISERICA DIN SLOBOZIA DOMNEASCĂ, vezi bis. Sf. Ionică.

— M M-REA STELEA (Inviera, construită de Stelea spătarul, de la care își trage și numele, 1582; reclădită de Vasile Lupu, domnul Moldovei — al cărui tată se găsește îngropat în vechea biserică — 1645, ca semn al împăcării cu Matei Basarab; m-rea arsă de tătari la 1658; bis. restaurată la 1943—1945 și 1954; în fostele chilii din sec. XVII, a funcționat o școală grecească și apoi o cazarmă de dorobanți. Din clădirile, ruinate, se păstrează bine clopotnița; fostă metoh la Sf. Mormânt), str. N. Poplaca, nr. 4 (fostă Stelea).

Documente, XVI, vol. V, p. 50—51, XVII, vol. II, p. 257—258 și III, p. 187 [doc. 1582, 1614 și 1618]⁸⁵; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 79, 91 [descriere]; 228 [arsă de tătari]; Hurmuzaki, XV/1, p. 649 [doc. 1714]; Fotino, II, p. 94 [făcută de V. Lupu]; Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 323; X A, p. 17, 155—156;

Iorga, *Inscripții*, I, p. 112—113 și *Studii și doc.*, XV, p. 371—372⁸⁷; AARPAD, s. II, t. II, p. 14; Năsturel P. V., *Trei inscripții vechi* („Albina”, IX, 1905—1906, p. 696—698); „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 154 [catagr. 1810]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 8;

Inscripții București, p. 323—324 [pomelnic, 1763—1764] p. 608 [anafornită, 1636—1637, cind m-rea era „nou zidită”]:

Monumente naționale, II, p. 227—228 [ruine, reparații, necesare]; A. A., 1890, p. 86 [date sumare]; Antoniu Al., *Album*, partea I, p. 43; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 16—17; Gabrielescu N., *Bis. Stelea din Tîrgoviște* (BCMI, I, 1908, p. 39—41 și 174); R., *Bis. Stelea din Tîrgoviște* („Albina”, XII, 1908—1909, p. 237—238 [după BCMI]; Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 379—388 [după Gabrielescu, BCMI]; Anuar 1909, p. 33 [bis. în stare rea]; „Ramuri”, IV, 1909, nr. 19—20, p. 760—761; Dumitrescu Al. T., *Curtea domnească, biserici și m-ri* (R.I.A.F., XI, 1910, partea I, p. 376—380); BCMI, 1911, p. 37; ACMI, 1914, p. 42 [reparații]; 1915, p. 61—62 [starea bisericii]; Balș G., *Influences arménienes*; Iorga-Balș, *Histoire*, p. 183; Iorga N., *Cea dintâi biserică a Stelei* (BCMI, 1929, p. 112) [despre fundația lui Stelea spătarul; o confundă cu m-rea Stelea din Buc.]; Idem, *Istoria bisericii*, I, p. 283; *Documente de arhitectură* nr. 5;

Ştefănescu I.D., *La peinture*, p. 168—169; Meteş, *Zugravi* (indice); Ghika-Budeşti, *Evoluția* (BCMI, 1930, pl. CXXVII—VIII și 1932, p. 76—79 și pl. CCLXXXV—CCXCIII); Panaiteșcu P. P., *Bis. Stelea din Tîrgoviște* (R.I.R., V—VI, 1935—1936, p. 388—393) și extras, Buc., 1937, 8 p.); Georgescu Cristache, *Matei Basarab*, Buc., 1937, p. 25—26; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 165—168; Georgescu Cristache, *Bis. Stelea din Tîrgoviște* („Universul”, nr. 293, 1937, p. 6); Ghika-Budeşti, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 33, pl. XV); ACMI, 1943, p. 33, 62—63, 77 [lucrări de restaurare]; Antonescu P., *Meșteri și arhitecți*, p. 20—21; Golescu M., *Danses et danseurs dans la peinture des églises roumaines* (RHSEE, 1946, p. 138—139); *Arta feudală*, p. 203, 204, 206, 234; Nițescu C., preot, *Tîrgoviște. Biserici din epoca lui Matei Basarab* (G.B., 1963, nr. 7—8, p. 709—713) [inscripții, istoric, descriere]; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 85—89;

Moisescu Cristian și Gh. Cantacuzino, *Biserica Stelea*, Buc., 1968, Ed. Meridiane, Colecția Mici îndreptare;

AARMSI 1915, p. 62 [disc, 1600]; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 113 [pomelnic triptic, 1763—1764] (și indice).

— M BISERICA STOLNICU (Sf. Ștefan și Adormirea, bis. veche de lemn construită de zid de C. Cantacuzino stolnicul, de la care îi vine numele, 1705, reparată 1856, 1882), str. Stolnicu nr. 1.

Năsturel P.V., *Patru inscripționi... Pisania bis. Stolnicului din Tîrgoviște*⁸⁸ („Albina”, X, 1906—1907, p. 917); Iorga, *Studii și doc.*, XV, p. 92—93; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 8—9; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 154 [catagr. 1810]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 9; Anuar 1909, p. 33; ACMI, 1942, p. 49 [reparații], 66; 1943, p. 54 [refăcut pictura]; Nițescu C-tin, *Vechi citorii tîrgoviștene* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 140—143).

— BISERICA TABACI, vezi bis. Roșie.

— BISERICA TÎRGULUI⁸⁹ (Adormirea Maicii Domnului, construită de Udriște Năsturel, 1653—1654⁹⁰, refăcută (?) 1780, arsă de turci 1821, reparată 1825, 1875 și 1943), str. Heliade Rădulescu nr. 2.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 93—95 și 355⁹¹; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 7—8; „Amvonul”, 1915, nr. 5—6, p. 152—153 [catagr. 1810]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 18—19; ACMI, 1942, p. 36 [restaurarea picturii]; Popescu, *Învelișurile*, p. 67; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 283; Nițescu C-tin, *Vechi citorii tîrgoviștene (Pisanii și inscripții)* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 128—131); Georgescu T. Mircea, *Biserica Tîrgului din Tîrgoviște* (G.B., 1966, nr. 1—2, p. 80—92).

— BISERICA VĂRZARU (construită de Radu Vărzaru mare armaș la mijlocul sec. XVII, dispărută).

- Tocilescu Gr., *Comunicare în legătură cu dărîmarea bis. Vărzaru din Tîrgoviște* (AARPAD, s. II, t. XXIII, 1900—1901, p. 9—10); *Dicț. Rom.*, V, p. 611 [bis. în ruină]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 20; Caragiale I. L., *Dărîmarea bisericii Vărzarului*, în *Opere*, vol. IV, p. 85 (reprodus de I. Atanasescu și I. Negoeșcu, *Tîrgoviștea*, p. 37—38); Anibal Gr. Gh., *Biserici tîrgoviștene* (G.B., 1964, nr. 5—6, p. 578—580) [despre ctitorul bisericii, Radu Vărzaru mare arماș în vremea lui Matei Basarab]; *Inscriptii București*, p. 789; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 283.
- BISERICA ZLĂTARI (sec. XVII)⁹².
- BISERICA LUI CRĂCEA (sec. XVI)^{*}.
- Documente*, XVI, vol. V, p. 352 [doc. 1588].
- BISERICA LUI SOCOL * (sec. XVII).⁹³
- BISERICA LUI SPINCIU * (sec. XVII).⁹³
- BISERICA POPII VLAICU * (sec. XVII).
- Documente*, XVII, vol. III, p. 127 [doc. 1617].
- BISERICA POPII NENCIUL * (sec. XVII)⁹⁴.
- BISERICA POPII GANEA * (sec. XVII).
- „Oltenia,” II, 1942, p. 152 [doc. 1657]⁹⁵.
- CRUCEA LUI MATEI BASARAB (1634) din Valea Voievozilor, fostă Mahalaua de peste gîrlă.

Drăghiceanu V., *O tocmeală a lui Matei Basarab* (BCMI, XIX, 1926, p. 88); Geoglovan Radu, *O „tocmeală” a lui Matei Basarab privitoare la scuirea tîrgoviștenilor de unele dări pentru vin* (S.A.I., IV, 1962, p. 45—46).

— CRUCEA LUI MIHAI (VITEAZUL) VOEVOD, din Mahalaua armenilor⁹⁶. TÎRGȘORUL NOU, jud. Prahova (bis. Sf. Apostoli — Țigănia, 1827—1830, zugrăvită 1879).

Anuar 1909, p. 113.

TÎRGȘOR, com. Tîrgșoru Vechi, jud. Prahova.

Documente, veac. XIII—XV—XVII (indice) și Bogdan, *Relațiile* (indice); [orașul amintit de la 1413]; despre vechimea orașului vezi Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1274—1275); *Cronicile slavo-române*, p. 94 [ardere, 1526]; Bauer, p. 137 [o m-re, 3 bis. de piatră și casă boierească]; Zagoritz Al., *Evoluția istorică a tîrgurilor și orașelor dintre Buzău, Tîrgoviște și București* (A.G.A., 1914—1915, p. 279—295, 311—315); BCMI, 1933, p. 82 [despre cele două bis. vechi]; Giurescu, *Ist. rom.*, II—III (indice)].

Simache I. N., *O străveche aşezare din regiunea Ploiești: Tîrgșorul Vechi*, în vol. *Din activitatea muzeelor noastre, Studii, referate, dări de seamă, documente*, I, Ploiești, 1956, p. 101—119 [istoria orașului din sec. XV pînă la 1800; cu trei doc. în anexă, 1776—1781]; Diaconu Gh. și N. Simache, *Cercetări arheologice la Tîrgșorul Vechi* (R.M., 1964, nr. 1, p. 24—28); R.M., 1966, nr. 2, p. 186 [despre săpăturile făcute la bis. și palatul domnesc]; Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 19, 61 [3 biserici și o m-re].

— M DOUĂ RUINE DE BISERICI (una din sec. XVI, Adormirea, făcută de Mihnea Turcitul?; alta de Vladislav al II-lea, sec. XV, c. 1440)⁹⁷

Istoria Tării Românești, p. 4 și 205 [bis. lui Vladislav] și p. 106 [bis. făcută de Matei Basarab]; *Istoriile*, p. 18; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 4—5; Anuar 1909, p. 113; Dobrescu N., *Istoria bisericii în sec. XV*, p. 52—53; Zagoritz Gh., *Vlad Tepeș* („Gazeta cărților” — Ploiești, II, 1928, nr. 1); Giurescu C.C., *O biserică a lui Vlad Tepeș la Tîrșor* (BCMI, XVII, 1924 p. 74—75) [pisania și despre celelalte două biserici în ruină și foto ruină]; Drăghiceanu V., *Cîteva note asupra bisericilor din Tîrșor* (*ibidem*, p. 75); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1930, p. 21, 34, pl. CXVI—VII); *Arta feudală*, p. 79;

Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 384—385 [bis. ruină din a doua jumătate a sec. XVII];

Crețeanu Radu, *Despre importanța studiului elementelor de construcție în datarea monumentelor istorice. Biserica „roșie” din Tîrgșor Vechi. Biserică foste mănăstiri Titireciu din Ocnele Mari (Monumente istorice. Studii și lucrări de restaurare*, 2, 1967, p. 152—153 [consideră că bis. e zidită în 1578—1579]. — M M-REA TÎRGȘOR (Sf. Arhangheli, m-rea Turnu, refăcută? de Antonie vodă din Popești, 1662—1671⁹⁸ zugrăvită de C. Brîncoveanu, deteriorată de cutremur la 1829, reparată 1830, avariată din nou de cutremur la 1838 și ruinată după aceia; la 1864 era în ruină⁹⁹; acum doar ruine de ziduri cu urme de pictură; fost metoh al m-rii Pantelimon). Vezi și bis. precedente și orașul.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 21*, Buc., 1955 [98 doc., 1497—1743]; Gălășescu, *Eforia*, p. 219 [doc. 1752, închinare la m-rea Pantelimon]¹⁰⁰; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 93; X A, p. 16; *Dicț. Rom.*, V, p. 613 [doc. 1775]; Iorga N., *Studii și doc.*, XI, p. 290 [doc. 1761]; Tunusli, p. 173; Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 63; Fotino, III, p. 153; B.G.O., 1843, p. 66 [moșiile m-rii]; A. Rom., supl. 12 și 19 dec. 1859 [arendarea moșiilor m-rii]; vezi și 21, 29 aug. și 4 sept. 1857 etc; A.P., 1848, p. 404, 408, 412, 418, 422 passim [venituri, 1832—1846]¹⁰¹; V. Rom., 10 iunie 1843; Musceleanu Gr., *M-rea Tîrgșor*, 1860;

Voinescu T., *G. Tattarescu*, p. 34, 78—80 [contractul pentru zugrăvirea bis.]; Wertheimer V., *G. Tattarescu*, p. 121; C.A., 1862, p. 63—70; R.V., 7 sept. 1914, p. 2 [ruinele m-rii Tîrgșorului]; Iorga N., *Tara românilor*, p. 82—86;

Ionașcu I., *M-rea Tîrgșor, un fost metoh al spitalului Pantelimon*, Buc., 1838, 73 p. (din B.O.R., 1938, p. 356—420) [despre oraș, despre Antonie din Popești și neamul său, istoricul și averea m-rii¹⁰², listă de egumeni]; (recenziile: R.I.R., 1938, p. 313—314, și 1939, p. 443); Ionașcu I., *Documente prahovene* (C.P., I, 1939, nr. 2, p. 99—114) [despre bis. Tîrgșor și oraș]; Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 84, pl. 24—25; Popescu, *Învelișurile*, p. 45, 65 și 71; Vătășianu, *Istoria artei* (indice); Cazacu N., preot, *Despre data rezidirii bisericii m-rii Târgșor* (G.B., 1963, nr. 7—8, p. 732—744) [1669—1672].

TÎRGUL CĂRBUNEȘTI, vezi Cărbunești

TÎRGUL CÎRCINOV (Glimbocel) — Argeș (cruci vechi).

Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. LVII—LXXXII; A. Rom., supl. 2 mart. 1857 [arenda moșiei].

TÎRGUL CUCULUI, com. Plăginești, fost r. Focșani (bis. Adormirea 1802, reparată 1899).

Anuar 1909, p. 266.

TÎRGUL DEALULUI (Ștefănești) — Argeș (bis. Sf. Dumitru, 1784, reparată 1882). Vezi și Ștefănești și Pitești.

Anuar 1909, p. 95.

TÎRGUL HUREŽI, vezi Horezi.

TÎRGUL JIU¹⁰³, jud. Gorj. Vezi și Sisești și Vădeni.

Documente, XVI—XVII (indice); despre vechimea orașului vezi și Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”), 1963, nr. 6, p. 1271—1272); Giurescu C., *Material* (indice); Tunusli, p. 176 [două bis. la 1774]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 355; Bauer, p. 212 [două bis.]; Fotino II, p. 197 [ardere de cîrjalii, 1802]; III, p. 175 [4 bis. la 1815]; Ion Dascălu, *Însemnări de pe cărți* (M.O., 1954, nr. 7—8, p. 424) [arderea orașului, 1802]; Zilot Românul, ed. B.P., Hașdeu, p. 29—30 [la fel]; Samarian P., *O veche monografie*, p. 211 [descriere, începutul sec. XIX]; Margot, *O viatorie*, p. 46 [descriere 1859]; *Dicț. Rom.*, V, p. 616—618 [istoric];

Ştefulescu Al., *Tg. Jiu* („Jiul”, I, 1894, nr. 4, p. 16—20) [scurt istoric și despre monumente]; Ștefulescu Al., *Încercare asupra istoriei Tîrgu-Jiului*, Buc., 1899, IV + 290 p. + 19 pl. + 2 h. [multe știri despre casele și bisericile vechi din oraș, inscripții de la bis. Sf. Apostoli, catedrală, Sf. Nicolae; un plan al orașului, numeroase foto și documente]; Idem, *Gorjul*, p. 399—407 [completare la Încercare];

Ştefulescu Al. *Istoria Tg. Jiului*, Tg. Jiu, 1906, 4 + 484 p. + 45 pl. + 1 h. [dezvoltă Încercarea, din 1899; istoria orașului, și descrierea bisericilor, inscripții și pomelnice, foto vechi de case și biserici, documente]; (recenzia lui I. Bogdan, AARPAD, XXIX, 1907, p. 431—434; Ștefulescu Al., *Tg. Jiului* (A.S.T.R., II, 1904, p. 508) [istoric, despre biserici]; Iorga, *Drumuri și orașe*, p. 10—14 [descriere]; Iorga N., *Orașele ștîrnești* (C.L., XLI, 1907, p. 61—63) și A.O., 1925, p. 279—281); Voinescu I., *Monumente de artă ștîrnească*, pl. 41 [case]; Plopșor N., *Târgul Jiului* (G.S.O., 1 febr. 1944, p. 6) [scurt istoric, conferință]; Giurescu, *Ist. rom.*, II (indice).

— CASE VECHI¹⁰⁴ (casele pitărului Măldărescu, sec. XVIII și casele Gănescu, sec. XVIII, ambele M).

L.A.R., 1898—1899, p. 603 [foto case Bălteanu]; Stănescu N., *Case vechi românești* („Arhitectura”, I, 1916, nr. 2, p. 60—61) [casele Magheru, 1770, Gănescu, 1798 și Măldărescu]; *Vederi din Gorj* [casa Gănescu]; Ionescu Gr., *Arhitectura populară*, p. 186 [casa Gănescu]; Idem, *Istoria arhitecturii*, II, p. 335—336 [despre casa Gănescu].

— ȘCOALA VECHE¹⁰⁵.

C. Rom., 1833, p. 189—190; C.D.A., 1838—1839, suppl. la nr. 7; V. Rom., 1844, p. 222—223 etc. [despre școală];

— CIȘMEAUA SÎMBOTEANU (sfîrșitul sec. XVIII, refăcută la 1902).

— BISERICI¹⁰⁵ bis.

— BISERICA BITOLU, vezi bis. Sf. Ingeri.

— M BISERICA DOMNEASCĂ (Sf. Voievozi, ante 1717, refăcută de ne-gustori la 1749—1764, reparată 1829, 1843, 1855, cînd a fost zugră-vită de pictorul Mișu Popp, 1902, 1933; are pictură exterioară), Str. T. Vladimirescu,

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. I, Mitr. Tării Rom.*, Buc., 1961 (indice); Urechia, *Ist. rom.*, V, p. 66—69 [bis. refăcută și școală]; VII, p. 442—445, 457—459; X A, p. 393—396; XII, p. 95—97; Ștefulescu, *Istoria Tg. Jiu*, p. 126—144 și 419¹⁰⁶; Anuar 1909, p. 149; Bărcăcilă Al., *Însemnări din Gorj* (BCMI, 1927, p. 44—45) [după Ștefulescu, istoricul bis.]; Popescu-Cilieni I., *Știri noi despre biserică domnească din Tg. Jiu*, Craiova, 1944, (din R.I.B., I., 1943, nr. 3, p. 141—150) [6 doc. 1820]; Oprescu, *Pictura românească*, p. 110; *Vederi din Gorj* [două planșe]; Meteș, *Zugravi* (indice); AMO, 1941, p. 321; Popescu, *Învelișurile*, p. 60.

— M BISERICA SF. APOSTOLI (1746—1747, construită de Vlad Giurgevianu, Radu logofăt și alții, zugrăvită 1754—1755, reparată 1852—1853, refăcută 1927—1937).

Ștefulescu, *Istoria Tg. Jiu*, p. 144—149¹⁰⁷; Bărcăcilă Al., *Însemnări din Gorj* (BCMI, XX, 1927, p. 47) [despre intenția de a se dărîma bis. veche; incipții de pe obiecte]; *Vederi din Gorj* [foto]; Anuar 1909, p. 149; A.M.O. 1941, p. 322.

— BISERICA SF. ÎMPĂRATI (de lemn ante 1772, construită de zid 1810, refăcută mai la nord de vechea bis. 1867—1875).

Ștefulescu Al., *Istoria Tg. Jiu*, p. 149—156; *Vederi din Gorj* [foto]; Anuar 1909, p. 149; AMO, 1941, p. 322.

- BISERICA SF. ÎNGERI (refăcută 1793 de Dumitrașco Bitolu stolnicul) Vezi și școlile vechi.
 Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 96 și XII, p. 96—97 [doc. 1819 și școală]; Ștefulescu Al., *Istoria Tg. Jiu*, p. 136—139.
- M BISERICA SF. NICOLAE (și Sf. Andrei, construită pe locul unei bis. de lemn la 1810 de protopopul Andrei schevofilax, slugereasa Stanca Crăsnărăeasa și alții; zugrăvită 1812, reparată 1901); str. Sf. Nicolae Ștefulescu Al. *Istoria Tg. Jiu*, p. 157—170¹⁰⁸; V. Rom., 1857 ian. 29, p. 97 [reparații bis.]; *Vederi din Gorj* [foto]; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, XXVII, 1934, p. 119) [inscripție, foto]; AMO, 1941, p. 322; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 65—67, 68); Voinescu T. și Oprea P., *Mesteri locali* (*ibidem*, p. 218); Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 15—16 [descriere portrete]; Bălașa D., *Încă un manuscris al lui Dionisie Eclesiarhul: pomelnicul bis. Sf. Nicolae din Tg. Jiu (1814)* (M.O., 1969, nr. 3—4, p. 252—258).
- BISERICA SF. TREIME (bis. de la Barză, clădită 1838 în locul uneia mai vechi, de lemn). Ștefulescu Al., *Istoria Tg. Jiu*, p. 170—171.
- BISERICA SF. VOIEVOZI, vezi bis. domnească.
- M CRUCE DE PIATRĂ din str. Olari (Sf. Nicolae, 1779). Ștefulescu Al., *Istoria Tg. Jiu*, p. 96.
- TÎRGUL LOGREȘTI, vezi Logrești.
- TIRIOIU, vezi Horăști.
- TÎRNAVA-Vlașca (bis. sec. XIX)¹⁰⁹. Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 178—183 [doc. 1674—1858 T. = Șoimu — Teleorman]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1519]; *Indice cronologic* nr. 23 [doc.].
- M SCHITUL TÎRNĂVITA (Sf. Gheorghe, construit de Partenie egumenul m-rii Bistrița, ante 1672¹¹⁰, zugrăvit 1694, zugrăveala refăcută 1823; clădirile dispărute; fost metoh al episcopiei Rîmnic¹¹¹); de la 1902 bis. din satul Tîrnava, com. Măracinele, jud. Dolj, Vezi și Horezu-Poenari.
- „Carpații”, 4 febr. 1884 [doc. 1694] și A. Pessiacov, *Acte și notițe istorice*; B.O.R., 1888, p. 616 [avere, 1786]; Giurescu, *Material* (indice); Tunusli, p. 175; Bauer, p. 206 [bis. Tîrnava]; Fotino, III, p. 179; Episcopia Rîmnicului, p. 390—391; „Oltenia”, II, 1941, p. 126; Donat, *Fundațiile*, p. 77; Anuar 1909, p. 162; AMO, 1941, p. 303; Popescu-Cilieni, *Schituri olteene necunoscute* (M.O., VIII, 1956, nr. 1—3, p. 127) [pisanie, descriere]; M.O., 1963, nr. 5—6, p. 447.
- TÎRNOVA, vezi Grecești
- TISA — Prahova.
- A. Rom., 1858 mai 17 și urm. [arendarea moșiei].
- M-REA TISĂU (Adormirea, construită de Ivaniș vornicul, mijlocul sec. XVI¹¹²; fost metoh al ep. Buzău; la 1871 ruine)¹¹³, jud. Buzău. Vezi și schitul Apșoara, m-rea Bradu, schiturile Cetățuia și Ciolanu. Bauer, p. 126 [Tisew, fără bis.]; Anuar 1909, p. 255 [bis. din 1462?, în ruină]; V. Drăghiceanu, *Săpăturile din Buda, Lapoș și Tisău — Buzău* (BCMI, XXIV, 1931, p. 159—170 și 175) [planuri, descriere sumară, obiecte găsite]; Iorga N., *Bis. din Tisău* (BCMI, XXVII, 1934, p. 28—29) [foto ruine ziduri și generalități]; AEB, 1926, p. 40 și 1928, p. 37—38 [bis. Sf. Dumitru, 1462?].
- M M-REA TISMANA, jud. Gorj (Adormirea, 1377—1378, începută prin strădania călugărului Nicodim de Radu I și terminată de Dan I¹¹⁴; biserică refăcută de Radu cel Mare și terminată de Neagoe Basarab;

făcut chenarele ușilor de egumenul Vasile la 1541; biserică zugrăvită de vornicul Nedelco «Bălăceanu» la 1563 — pictură care se păstrează în pronaos — și apoi — naosul — de Stanca Glogoveanu^{114 bis.}, și egumenul Ioan al 1732 și parțial la 1844; clădirile și incinta m-rii refăcute de Matei Basarab, 1646—1651; chilii și case egumenesti construite la sfîrșitul sec. al XVII-lea de banul Cornea Brăiloiu¹¹⁵; paraclisul din 1650, făcut de Matei Basarab, refăcut la 1782; m-reă arsă de turci la 1788; datorită poziției sale, m-reă folosită ca bază fortificată de Tudor Vladimirescu la 1821; clădirile m-rii refăcute la 1844—1855¹¹⁶ de arhitectul Schlatter, care a modificat în parte și biserică din sec. XVI, dărâmând pridvorul deschis și contrafortii altarului, a mărit ferestrele, a modificat așezarea firidelor și absidelor și a construit o intrare nouă; m-reă restaurată de D.M.I. cu sprijinul Mitropoliei Olteniei la 1954—1964, cind s-a dat la iveală pictura din sec. XVI aflată în pronaosul bisericii și s-au refăcut fațadele bis. A fost una din cele mai de seamă mănăstiri din Țara Românească).

Documente (indice sec. XIII—XVII); *Cronologia tabelară*, p. 21, 23 pasim; BCMI, 1917—1923, p. 20—21 [despre doc. m-rii]; Sacerdoțeanu A., *Cîteva observații cu privire la documentele lui Mircea cel Bătrân pentru m-reă Cozia* (M.O., 1957, nr. 9—10, p. 603—614) [datarea documentelor]; Vasilescu Al. A., *Diplomele lui Sigismund I., regele Ungariei, și Ioan Huniade, voievodul Transilvaniei, de la m-reă Tismana sunt false* (R.I.R., 1943, f. IV, p. 1—114) [după un studiu foarte amănunțit al formularului îndeosebi, consideră că au fost falsificate de Inochentie, episcopul Rîmnicului, în vremea ocupației austriece a Olteniei, pentru a apăra drepturile mănăstirii]; (în recenzia din RHSEE, 1945, p. 327—337, P. P. Panaitescu arată însă că sunt autentice);

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 22*, Buc., 1951, [2173 doc. 1376 1880]; Vezi și *Indice conologic nr. 1; Istoria Țării Românești*, p. 33—34 și 98; *Mémoire sur les couvents roumains*, p. 75—82 [doc. 1639]; Bengesco, *Memorandum*, p. 17—23 [aceeași doc.]; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 178—181 [descriere]; vezi și M.O., 1967, nr. 11—12, p. 917—918; Virtosu E., *Foileul novel*, p. 180; Iorga N., *Studii și doc.*, IX, p. 9 [despre luptele lui Matei Basarab din 1631]; V, p. 137 [doc. 1702];

Brătulescu Victor, *Diata lui Cornea Brăiloiu* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 474—475) [din 1699, despre reparațiile făcute la m-reă]; Panaitescu P.P., *Moartea lui Cornea Brăiloiu, banul Craiovei* (A.O., XI, 1932, p. 352) [doc. 1705]; R.I.R., 1945, f. III, p. 329—333 [despre îngroparea banului Cornea Brăiloiu la m-reă Tismana]; vezi și Obedeanu C. V., *Cornea Brăiloiu* (A.O., VI, 1927, p. 202); Giurescu, *Material* (indice); Brătulescu Victor, *Catagrafia mănăstirii Tismana pe anii 1739—1740* (M.O., 1964, nr. 7—8, p. 617—623) [se comentează și se reproduce după doc. de la Arh. St. Buc., m-reă Tismana, XVI 129]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 77—78, 390—391, 410—411; III, p. 30; IV, p. 450—452; VI, p. 155—156, 369—370; VIII, p. 360—361, 421 [reparații], X A, p. 15, 33—36 [doc. 1814, reparații], 328—331; Crețeanu Radu, *Document privind m-reă Tismana* (M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 800—810) [reproduce o parte dintr-un catastih din 1795; venituri și cheltuieli 1794—1795]; *Documente agrare* (indice); Sacerdoțeanu A., *Reguli pentru obștea călugărilor de la Tismana* (M. O., 1967, nr. 9—10, p. 769—771) [de reproduce un doc. din sec. XVII].

Bezviconi G., *Călători ruși* (indice); Tunusli, p. 175; Bauer, p. 217 și A. O., II, 1924, p. 419; Fotino, II, p. 14 [terminată de Radu I], 44 [mărită și acoperită cu plumb de Neagoe] și III, p. 175; Iorga N., *Studii și doc.*, XVIII,

p. 132 [întărită și umplută de zaherea de T. Vladimirescu]; vezi și *Doc. privind răscoala din 1821* (indice); A.P., XI, 1841—1842, p. 326—329; XII, 1843, p. 408—412, 414—417; XIII, 1844, p. 254—255; XIV, 1846—1847, p. 646—649, 698—703 [venituri, 1839—1844]; B.G.O., 1838, p. 70 și 1841, p. 42 [arenda moșilor m-rii]; vezi și A. Rom., supl. 12 și 19 dec. 1859;

Tocilescu, *Raporturi*, p. 59—76 [inscripții, portrete și obiecte, pomelnicul, însemnări de pe cărți]; BCMI, X—XVIII, 1917—1923, p. 26 [pomelnicul]¹¹⁷; Bulat T.G., *Inscripții* (R.I., X, 1924, p. 66—67); *Inscripții București*, p. 310 [anaforină, 1690], 312 [lingură, 1733—1734], 313 [potir, c. 1590—1599], 314 [vas, 1646—1647], 543—544 [cană], 546 [candelă, 1641], passim; vezi și indice [multe obiecte cu inscripții aflate acum la București];

Vaillant, *La Roumanie*, III, p. 123 și BCMI, 1915, p. 365—367; Alexandrescu Gr., *M-reia Tismana* (F.M.L., IX, 1846, p. 35—37); idem, *Tismana* („Noua bibliotecă populară”, I, 1889, p. 127—130); Idem, *Memorial de călătorie*, p. 79—84; Margot, *O viatorie*, p. 47 [descriere, 1859];

B. Of., 19 sept. 1850, p. 316, 19 mart. și 6 april. 1851, p. 95—96 și 120; Bibescu G., *Domnia lui Bibescu*, II, p. 194; Voinescu T., *Principii conducătoare în restaurarea monumentelor artistice de la Bibescu și pînă azi* („Analecta”, 1944, p. 143) [despre refacerea m-rii]; vezi și Chihaia Pavel, *Două rapoarte ale arhitectului Ioan Schatter din anul 1847* (B.O.R., 1968, nr. 3—5, p. 493—494) [despre construcții din anul 1847];

„Le tour de monde”, XVII, 1868, premier semestre, p. 341 [Lancelot]¹¹⁸; M.O., 1966, nr. 7—8, p. 632—644 [descriere și desen Lancelot]; G.I., 1934, p. 169; Oprescu G., *Artiști francezi*, pl. LXXIV; *Turismul în țările române acum un veac*, Buc., 1939 [m-reia la 1869]; Antoniu, *Album*, I, p. 47; L.A.R., 1902, p. 617, 631, 647, 657, 669 [foto vechi ale m-rii]; *Vederi din Gorj* [vederea m-rii, clopoțe, tetrapod, 1732, crucea lui Radu Bordea]; Iorga N., *Istoria românilor*, III, p. 255 [desen vechi al m-rii];

Hașdeu, *Istoria critică*, p. 127—129 și 138—146 [m-reia făcută de Radu I, 1372, și înzestrată de Dan I; legenda Sf. Nicodim]; Enăceanu Ghenadie, *Despre m-reia Apele* (B.O.R., IV, 1877—1878, p. 625—633) [publică și comentează doc. vechi ref. la Vodita și Tismana]; *Monumente naționale*, partea II-a, p. 215—219 [istoric, descriere, reparațiile necesare]; *Popa Nicodim, întîiul întemeietor de monastiri din Valahia, + 1406* (B.O.R., XII, 1888—1889, p. 895—903); B.O.R., XIII, 1889—1890, p. 283—284: A.A., 1890, p. 84—86 [date sumare despre m-re]; *M-reia Tismana* („Vatra”, I, 1894, p. 518—520) [și foto ruine „palatul” Bibescu]; vezi și p. 513 [foto clopot, 1651] și 517 [foto veche m-re]; *M-reia Tismana* (V.B., I, 1894, nr. 12, p. 3—4 [desen vechi și istoric]; *M-reia Tismana din jud. Gorj* (V.B., II, 1895, nr. 13, p. 5—7); Gîrbovicieneanu P., *M-reia Tismana* („Albina”, I, 1897—1898, p. 936—937) [și desen vechi]; Ghenadie, *O vizită canonica*, p. 64—68 [descriere]; Bilciurescu, *Mănăstire*, p. 95—98;

Ștefulescu Al., *M-reia Tismana*, ed. I-a, Tg. Jiu, 1896; (prezentarea lui G. Ghibănescu, „Arhiva”, Iași, 1897, p. 111—113); ed. II-a, Buc., 1903; ed. III-a, Buc., 1909, 488 p. + 40 pl. [istoric, descriere, despre ctitori, inscripții, avereia m-rii, obiecte etc.; foto vechi, documente, p. 167—467; despre metoașele m-rii]; (recenzie lui I. Bogdan, C.L., XXX/2, 1896, p. 557—560);

AER, 1900, p. 32—33; Onciu D., *Curs de istoria românilor*, Buc., 1902—1903, p. 383—388 [despre vechimea m-rii]; Ștefulescu Al. *Tismana* (A.S.T.R., II, 1904, p. 33—39) [descriere, istoric]; Idem, *Biserica din Vădeni* („Publicațiile Muzeului jud. Gorj”, vol. I, fasc. I, 1906, p. 6); Ștefulescu, *Gorjul*, p. 278—279, 280—281; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 326—328 [descriere, istoric]; Dobrescu N., *Istoria bisericii în sec. XV*, p. 40—44; Idem, *Intemeierea mitro-*

poliilor și a primelor m-ri din țară, Buc., 1906, p. 60—61; Idem, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 237—241; Nicolaescu St., *M-reia Tismana*, Buc., 1906; Iorga N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, I, p. 4, II, p. 11—12, 32 și III, p. 20; BCMI, I, 1908, p. 177; Popescu Sp., *Contribuțiuni la studiul istoriei artei naționale* (RIAF, X, 1909, p. 106—124); Rădulescu-Codin C., *Sfîntul Nicodim și zidirea mănăstirilor Vodîja și Tismana*, în vol. *Legende, tradiții și amintiri istorice*, Buc., 1910, p. 60—62 [legenda întemeierii m-rii]; Balș G., *Biserici din Serbia*;

Cegăneanu Sp., *Constatări și ipoteze asupra construcției bis. Tismana* (BCMI, V, 1912, p. 128—130); BCMI, VIII, 1915, p. 46; Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 296—302 [după Ștefulescu]; Iorga-Balș, *Histoire*, p. 30—34; Iorga N., *Mormântul lui Vladislav vodă* (R.I., VIII, 1922, p. 125—127) [la Tismana]; Drăghici P., *M-reia Tismana — Gorj* (A.O., II, 1923, p. 11—16); Constantinescu-Iași P., *Bizantinismul*, p. 42—43, 45, 100; Iorga N., *La Roumanie pittoresque* p. 30; Popescu M., *Oltenia în timpul stăpînirii austriace* (BCMI, XIX, 1926, p. 104—105) [planul și perspectiva m-rii];

Ghica-Budești, *Evoluția* (BCMI, XX, 1927, p. 129—132, pl. XXIII); Glogoveanu M., *Contribuțiuni la istoria Tismanei* (R.I., XIII, 1927, p. 377—378) [doc. din 1743]; Iorga N., *Mormântul de la Tismana* (R.I., XIII, 1927, p. 44) [al lui Vlaicu]; Vasilescu Al., *Descrierea* (A.O., VIII, 1928, p. 263—268 și 284); *Din trecutul sf. m-ri Tismana* (G.M., 1928, nr. 140); Georgescu I. B., *Influențe sârbo-bizantine în arhitectura bisericească din Oltenia*, (A.O., IX, 1930, p. 153—154; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 54—56, 133, 143 și II, p. 66; Balș G., *Influence serbe*; Popescu-Tismana C. și Ion Conea, *Tismana și imprejurimile ei. Tismana et ses alentours*, Buc., 1933, 13 p. + 1 pl.;

Drăghiceanu V., *Considerațiuni asupra vechimii bisericii m-rii Tismana* (BCMI, XXVII, 1934, p. 1—16) și Buc., 1934 [expune rezultatele săpăturilor și al cercetării paramentelor; crede că bis. este „în totalitatea” ei bis. lui Radu I., făcută de meșteri săși; cu planuri și foto]; idem, *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1934, p. 116—117) [portrete ctitori, descriere arhitectură]; Boskovic dr., *Quelques observations sur l'architectute de l'église de Tismana* (BCMI, XXVII, 1934, p. 185—189) [spre deosebire de V.D., crede că bis. de la sfîrșitul sec. XIV a fost dărîmată și reconstruită la 1541—1542];

Lovin P.C., protosinghel Glicherie și Prejbeanu Gr., *Sfânta m-re Tismana, Căluza vizitatorului*, Tg. Jiu, 1934, 40 p.; Sacerdoțeanu A., *Mormântul de la Argeș și zidirea bis. domnești* (BCMI, 1935, p. 55) [despre mormântul lui Vlaicu de la Tismana]; A.O., 1936, p. 260; Ghika-Budești N., *Ceva despre biserică m-rii Tismana* (BCMI, XXX, 1937, p. 145—148) [crede că bis. este de la Radu I., dar înfățișarea arhitectonică este total schimbată; susține că nu e făcută de meșteri săși, cum crede V. D.]; Donat, *Fundațiile*, p. 77—79; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 63—65, 369, 423; Idem, *Byzance*, p. 317; Nicolaescu St., *Domnia lui Radu Vodă Paisie și a fiului său Marcu* (A.O., XVII, 1938, p. 196); AMO, 1941, p. 864—868; Vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 55—59 [din AMO]; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 14, pl. III); Popescu-Cilieni, *Învelișurile*, p. 23, 55—56, 91; Giurescu, *Ist. rom.*, I, ed. V-a, p. 418—419, 489, vol. II și III (indice);

Civitu C., *M-reia Tismana* (B.O.R., LXVII, 1954, nr. 2—3, p. 306—312); *Arta feudală*, p. 44, 47—48; Constantinescu-Iași P., *Respect față de monumentele istorice* (M.M., I, 1958, p. 16, nota 1); Firmilian, mitropolitul Olteniei, *Comorile de artă* (M.O., VI, 1954, nr. 1—3, p. 10—12) [istoric]; Veniamin protos, *M-reia Tismana* (M.O., VI, 1954, nr. 4—6, p. 243) [despre restaurare]; M.O., VII, 1955, nr. 3—4, p. 147 [o însemnare despre zugrăvirea bis.]; Vartolomeu Diacul, *O lucrare istorică: restaurarea picturii din m-reia Tismana*

(*ibidem*, nr. 7—9, p. 448—455); Idem, *Moment festiv: vechea frescă de la m-reia Tismana comunicată în Academia R.P.R.* (M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 405—407) [despre fresca din sec. XVI, descoperită]; Duiliu Marcu și G. Rusu, *Descoperirea frescei din sec. al XVI-lea de la m-reia Tismana* (M.M., I, 1958, p. 41—55) [cu un istoric al m-rii și foto picturi]; *Istoria bisericii române*, I, p. 205—206 (vechimea m-rii); S.M.I.M., IV, 1960, p. 205—206 [despre paza m-rii]; Năstase D., *Restaurarea monumentelor de artă medievală în R.P.R.* (SCIA, 1960, nr. 1, p. 161, 163, 165, 167) [despre restaurarea picturii]; Brătulescu V., *Izvoarele picturii din Banat, Pictura m-rii Tismana* (M.B., 1961, nr. 5—6, p. 22—43); Ștefănescu I. D., *Pictura „bizantină” în țările românești. Originalitatea decorurilor din Oltenia* (M.O., 1962, nr. 5—6, p. 291—301);

Bratu D., *De la Vodita la Tismana* (M.O., 1961, nr. 10—12, p. 752—760); Vătășianu, *Istoria artei* (indice); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 133—141 și II, p. 420 [descriere și despre refacerea m-rii în sec. XIX]; Davidescu M., *Monumente istorice*, p. 54—58; Vintilă Petre, *Arhitectura bizantină în Principatele Române* (B.O.R., LXXXV, 1967, nr. 9—10, p. 1026);

Ştefan ieromonahul, *Viața preacuviosului Nicodim sfîntul, arhimandritul și întemeietorul sfintei mănăstiri Tismana*, Craiova, 1935; Lăzărescu Emil, *Nicodim de la Tismana și rolul său în cultura veche românească („Romanoslavica”*, XI, 1965, p. 270—277) [despre împrejurările în care a fost construită m-reia Tismana, cu precizări privind domnia lui Radu I];

Teodoru Rada, *Mănăstirea Tismana*, Buc., 1965, Ed. Meridiane; Popilian G., *Tismana („Ramuri”)*, 1966, nr. 8, p. 15); Teodoru Rada, *Pridvorul Tismanei* (SCIA, artă plastică, 1967, nr. 2, p. 161—173).

Regleanu M., *Dionisie Lupu egumen la Dealu și Tismana și arhiereu titular de Sevastia* (R.I.B., 1943, nr. 2); V. Oinescu T., *Manuscrisse ale lui Anton Pan în biblioteca m-rii Tismana* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 218—219);

Tocilescu, *Catalogul*, p. 110, 112—114, 115—116, 118—119, 120, 126, 129, 130, 133, 138, 141—142, 150, 151; Iorga N., *Art et littérature des Roumains*, pl. 40; Idem, *Les arts mineurs*, I, fig. XXII; Idem, *Vechea artă religioasă la români*, pl. 22; Cegăneanu, *Obiecte bisericicești*, pl. 11—12, 21, 25—27, 39—47; Brun Jules, *L'art religieux*, pl. 16, 45; Vasilescu A. V., *M-reia Bradu de pe Nișcov*, p. 14 (nota); Filimon A., *Din vechea noastră artă bisericicească* (A.T.G., caietul XI, 1940, p. 60); S.M., I, 1957, p. 30; Nicolescu Corina, *Argintăria decorativă și de uz casnic* (S.M., I, 1957, p. 45—51);

Voinescu T., *Note asupra tezaurului* (M.M., I, 1958, p. 87); Năsturel P. S., *Străvechile odoare înapoiate de U.R.S.S.* (M.B., VII, 1957, p. 202); Strempel, *Copiiști de manuscrise*, p. 25, 26—27, 89—90, 95 (și indice); Năsturel P. S., *Cuviosul Nicodim cel sfînt și odăjdiile mitropolitului Antim Critopol de la Tismana* (M.O., 1959, nr. 7—8, p. 419—430); Radu I. Mircea, *Cîteva observații asupra unor broderii românești de la m-rele Dionisie — Athos și Tismana — Gorj* (*ibidem*, p. 431—435); Giurescu C. Dinu, *O cutie de argint dăruită Tismanei la 1670—1671* (M.O., 1961, nr. 5—8, p. 331—345); Brătulescu V., *Dascălii de zugravi Ioan și Mincu de la Rîmnic și Argeș* (M.O., XV, 1963, nr. 11—12, p. 863—864) [descrie și reproduce inscripțiile unei icoane din 1782];

Ștefulescu Al., *Clopotul lui Matei Basarabă din monastirea Tismana („Juil”)*, I, 1894, nr. 2, p. 14—16 + 2 planșe cu inscripția); Idem, *Ușa principală a bisericii din monastirea Tismana („Juil”)*, I, 1894, nr. 6, p. 10—12 + 2 planșe) [inscripții și desen]

Turdeanu Emil, *La broderie religieuse en Roumanie. Les étoles des XV-e et XVI-e siècles*, Buc., 1941 (extras din „Buletinul Inst. român din Sofia”, I, 1941, nr. 1);

Giurescu Dinu, *Maîtres orfères de Kiprovac en Valachie au XVII-e siècle* („Revue din etudes sud-est européennes”, t. II, 1964, nr. 3—4, p. 467—510). [chivot din 1671]; Giurescu Dinu, *Două opere de argintarie lucrate de meșteri din Chiprovăț în Țara Românească în sec. XVII* (S.M., III, 1966, p. 21—24) [descriere chivot al m-rii Tismana din 1671]¹¹⁹; vezi și R.I.R., XI—XII, 1941—1942, p. 123—124;

Brătulescu Victor, *Hagi Constantin Pop din Sibiu păstrătorul unor odoare de la Tismana* („Mitr. Ard”., IX, 1964, nr. 9—10, p. 673—675) [Obiecte luate la 1789].

TISMANA, jud. Gorj (M bis. Buna Vestire, construită de Nicodim Curpeanu eromonahul la 1720, transformată 1807, zugrăvită 1815, reparată 1907; pictura interioară se păstrează; cea exterioară a fost refăcută).

Documente, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit adesea în doc. de la 1385 cînd era al m-rii cu același nume]; Ștefulescu, *Tismana*, ed. III-a, p. 310—315 [doc. 1635]; vezi și indice; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 278—281 [doc. pisania]; Idem, *Documente slavo-romane* (indice); *Indice cronologic nr. 21* [doc.]; Bauer, p. 217 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 185; AMO 1941, p. 416 [bis. Izvorul Tămăduirii, 1835 reconstruită 1885] și p. 420 [bis. din 1720]; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1964, nr. 1—2, p. 65, 68).

TISMANA—UNGURENI — Gorj (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1825, reconstruită de zid 1922).

Crețeanu R., *Inscriptii* (M.O., 1962, p. 713—714) [însemnări pe cărți] și M.O., 1964, nr. 1—2, p. 76; AMO, 1941, p. 420.

TITEȘTI, jud. Argeș sau Vilcea (M bis. Sf. Voievozi, construită de Dumitru ierodiacon, Duminică diacon și alții, 1760—1761¹²⁰, zugrăvită 1768—1769, reparată 1860; și două cruci, din 1726 și fără dată, pe drumul spre Boiușoara).

Sacerdoțeanu A., *Două acte din Titești—Argeș* (R.I., 1935, p. 42—43); *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1526 cînd era 1/2 al lui Neagoe vîstier și al altora]; Ionașcu, *Catagrafa Argeș*, p. 13—14; AEA, 1929, p. 79; *Monumente istorice ale României* [foto]; Brătulescu V., *Bis. din jud. Argeș* (BCMI, XXVI, 1933, p. 39—40) [pisania, descriere și cruce]; Idem, *Călimănesti*, p. 59—62 [pisania, descriere]; Ionescu D., *Schituri și bisericici*, p. 91—98 [pisania¹²¹, descriere]; Anuar 1909, p. 291; ACMI, 1943, p. 79 [restaurare].

SCHITUL TITIRECIU, vezi Ocnele Mari.

TITIRLEȘTI, vezi Tătărlești.

TITU, jud. Dîmbovîța (bis. Adormirea — Titu Vechi, 1839—1842). Vezi și Dîmbovicioara.

Anuar 1909, p. 55.

TITULEȘTI, vezi Ungureni.

TIULENI, vezi Tiuleni.

TOHANI, com. Gura Vadului, jud. Buzău. (bis. de lemn tencuit Intrarea în biserică, construită de boierul Mihale și de moșneni la 1816, reparată la 1903 și 1924; bis. Sf. Apostoli, Ev. Matei și Cuv. Paraschiva, făcută de Matei Dolete polcovnic, 1787 sau începutul sec. XIX, cînd aci se află și o școală românească, reparată 1878, ruinată). Vezi și Valea Scheilor.

Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 100—101, X A, p. 405, XII, p. 100—101 [doc. 1813—1819, bis, nouă și școală făcută de Matei Dolete postelnicul „de din jos de Tohani” cu hramul Sf. Apostoli]; Anuar 1909, p. 255; AE B, 1926, p. 40 și 1928, p. 57; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 519—525 [doc. ref. la Tohani-Saac]; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1610].

TOMENI — Olt.

Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 191—192 [doc. 1695]; A. Rom., 2 oct. și supl. 5 oct. 1857 [arenda moșiei]; *Documente*, indice XVI, și XVII [satul T., r. Balș, amintit de la 1584]; *Indice cronologic nr. 7*.

TOMEȘTI — Teleorman? (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1575—1760, reparată 1834.)

Ionașcu *Catagrafia Argeș*, p. 63—64; Anuar 1909 p. 127.

TOMȘANI — Dîmbovița (bis. ante 1832)¹²².

Documente, indice XVI și XVII [satul Ciomășani sau T. de la Răstoacă amintit de la 1501, cind era al m-rii Nucet]; *Indice cronologic nr. 1* [doc.].

TOMȘANI, jud. Prahova (ruinele casei familiei Slătineanu¹²³ și bis. Sf. Voievozi, 1832, reparată 1873 și 1902). Vezi și Măgura—Tomșani și precedentul.

Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 218 [doc. 1654]; Vezi și indice; *Documente agrare*, p. 588—589, 788 [moșia lui C. Micșunescu]; Anuar 1909, p. 113—114.

TOMȘANI — Rm. Sărăt¹²⁴.

TOMȘANI, jud. Vilcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Voievozi, 1690, construită de zid 1894 și Sf. Ioan Botezătorul — mah. Chiceni, 1805, construită de zid 1914).

Bauer, p. 201 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 39; *Dicț. Rom.*, V, p. 630 [bis. din 1810, 1812 și 1831]; Anuar 1909, p. 232 [și bis. de lemn Adormirea — Văraticu, 1818, ruinată]; AMO, 1941, p. 780; Sacerdoțeanu Aurelian, *Pomelnicul bis. din satul Tomșani, r. Horezu* (M.O., 1965, nr. 1—2, p. 65—71) [din 1731—1820; se descrie și reproduce]; *Documente*, XVII, vol. I, p. 150 [satul amintit la 1604, cind era al lui Radu Buzescu].

TOPALU, jud. Constanța (bis. de lemn sec. XVIII, reclădită de zid la 1840 și la 1896).

Șerbănescu G. N., *Monografia comunei Topalu* (A.D., IV, 1923, nr. 1, p. 104—113) [legenda satului și generalități; informații sumare]; Morfei Victor, *Monografia comunei Topalu* (A.D., IV, 1923, nr. 4, p. 86—99) [îndeosebi despre vremurile mai noi].

TOPANA, jud. Olt (două bis. de lemn la începutul sec. XIX, una refăcută de zid 1857, cealaltă din Gojgărei M.)

B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 402 [cat. 1833]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 42 [bis. de zid]; Anuar 1909, p. 305; AEA, 1929, p. 152; *Documente*, indice XIII—XVI [satul amintit de la 1499, fiind apoi al m-rii Argeș]; vezi și *Indice cronologic nr. 2* [doc.].

TOPEȘTI — Gorj (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Nicolae, 1773, „preînoită”. 1838 și Duminica tuturor sfintilor — mah. Vilceleni, 1833).

„Renașterea”, 1945, p. 413—414; Anuar 1909, p. 185; *Dicț. Rom.*, V, p. 633 [două bis. de lemn, din 1703 și 1833]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 276—278; Idem, *Documente slavo-române* (indice) [doc., despre sat]; *Documente*, indice XIII—XVI [satul amintit de la 1483, cind era al unor slugi domnești]; *Indice cronologic nr. 22*.

TOPLICENI — Teleorman¹²⁵.

TOPLICENI — Rm. Sărăt, jud. Buzău (bis. Sf. Voievozi, 1806). Vezi și Domirești.

Bauer, p. 111 [bis. și casă boierească]; AEB, 1926, p. 67 și 1928, p. 78; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1593].

TOPLITA, com. Mălureni, jud. Argeș (bis. Sf. Teodor Tiron, de lemn, sec. XVIII, c. 1787¹²⁶, ruinată).

B.O.R. 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 8; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 419 [catagr. 1845]; Anuar 1909, p. 274; Brătulescu V., *In-*

scripții și însemnări (M.O., 1962, nr. 10—12, p. 699—701) [despre zugravii bisericilor]; AEA, 1929, p. 79; *Documente indice XVI și XVII* [satul amintit de la 1577]; *Indice cronologic nr. 2* [doc.].

M M-REA TOPOLNIȚA (Tăierea capului Sf. Ioan, sec. XVI, construită de boierii Craiovești sau Brincoveni¹²⁷, refăcută la 1645—1646 de Buliga mare căpitan¹²⁸; bis. zugrăvită la 1673 de Coruia mare parhnic, fiul lui Buliga; pictura curățată de C.M.I. la 1929—1930; bis. reparată 1866 și 1929—1930; catapeteasma de lemn din 1762; se păstrează turnul clopotniță și zidul de incintă din sec. XVII; chiliiile și arhondaricul, fiind ruinate, au fost reclădite pe ruinele fostelor construcții; ¹²⁹ în această m-re s-au închis în 1826 Cuțui și Mehedințeanu cu pandurii răsculați de sub comanda lor; fostă metoh a m-rii Tismana), com. Izvorul Birzei, satul Schitul Topolniței, jud. Mehedinți.

Iorga, *Inscripții*, f. I, p. 208—210 [1673] și *Studii și doc. XV*, p. 330—331; R.I., IX, 1923, p. 110 [doc. 1619; de fapt 1629]; Ștefulescu, *M-rea Tismana*, ed. III-a p. 376 [doc. 1685, închinare la m-rea Tismana]; Tunusli, p. 176; Bauer, p. 220 și A.O., III, 1924, p. 506; Fotino, III, p. 181; Ionescu I., *Însemnări de pe cărți* (M.O., 1957, nr. 7—8, p. 522); *Inscripții București*, p. 546 [candelă, 1641—1642] p. 658—659 [pahar, 1653—1654];

Ionescu J., *Agricultura română*, p. 604—608 [istoric, avere]; *Monumente naționale*, II, p. 185—186; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 132—135 [istoric, inscripții, pietre de mormânt, despre portretele ctitorilor]; Iorga N., *Sate și mănăstiri*, p. 341 [descriere]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 166—167; AER, 1900 p. 42; A.O., 1929, p. 286—287; Obedeanu C. V., *În marginea unui hrisov. Ceva despre neamul lui Buliga Mehedințeanul* (A.O., 1926, p. 322); Meteș, Zugravi (indice); *Episcopia Rîmnic*, p. CII—CIII, CIV, passim, Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 241; BCMI, 1911, p. 37 și 1912, p. 188;

Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 115—116) [inscripții, ctitori, descriere sumară]; Ghika—Budești, *Evoluția* (BCMI, 1932, p. 32, 57—58, pl. CXXXIV—CXL); Donat, *Fundațiile*, p. 79—80; AMO, 1941, p. 886—887; vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 77—78 [din AMO]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 282; Buzatu D., *Biserici de pe Valea Topolniței*, teză de licență, Inst. Teologic Buc., 1932;

Buzatu, D., *Schitul Topolnița* (M.O., VIII, 1956, nr. 10—12, p. 638—647) [istoric, inscripții, descriere, însemnări pe cărți, despre ctitori, egumeni etc.]; *Arta feudală*, p. 47—48; Crețeanu R., *Înțregiri la istoria schitului Topolnița* (M.O., 1957, nr. 3—4, p. 213—218) [vechimea schitului, egumenii]; Bălașa D., *Contribuție la istoricul schitului Topolnița*. (M.O., 1957, nr. 9—10, p. 825—830) [despre ctitori]; Davidescu M., *Monumente istorice*, p. 32—34; Pleșia Dan, *M-rea Topolnița* (M.O., 1963, nr. 4—5) [despre familia lui Lupu Mehedințeanu; Idem, *O completare cu privire la Lupul Mehedințeanu* (ibidem, 1964, nr. 5—6, p. 471—473); Crețeanu Radu, *Cine era Lupu Buliga, ctitorul schitului Topolnița, și ceva despre sfîrșitul lui* (M.O., XXI, 1969, nr. 11—12, p. 913—946 + 2 pl.) [Cu 4 doc., 1656—1710, în anexă]; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 126 (și indice); *Documente*, indice XIII—XVI [satul amintit de la 1466].

M-REA DE PE TOPOLOG, vezi Flămînda,

TOPOLOVENI, jud. Argeș¹³⁰ (bis. Sf. Voievozi, 1706, reparată 1737?;

M bis. Adormirea — Nuceteanca sau Goleștii — Badii, construită de Dionisie, egumenul m-rii Nucet la 1745, în ruină la 1871, ¹³¹ refăcută 1902; patru cruci de piatră: două în curtea bis. din Topoloveni, din care una din 1712 și alta din 1661—1622; a treia, din 1731—1732

în curtea bis. din Goleşti Badii și a patra, din 1714—1715, pe șoseaua București—Pitești) Vezi și Inuri.

Bauer, p. 174 [bis. sec. XVIII și l a Tătăreni]; Anuar 1909, p. 90 și 95; Răutescu I., preot, *Monografia satului Topoloveni*, 1939, 239 p. + 1 pl. [despre proprietarii vechi ai satului și documente 1641—1855, istoric, catagrafie 1831 etc.; despre biserici, p. 119—158; descriere, inscripții, însemnări de pe cărti și cruci vechi, p. 159—163; în anexă doc. 1570—1832 despre viile din dealul Topoloveni]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1421]; *Documente agrare*, p. 287, 429, 474—475 [sat al m-rii Nucet]; Vezi și *Indice cronologic nr. 5 și 16* [doc.]; Diaconescu G. Ilie, preot, *Material e documentare* (G.B., 1965, nr. 3—4, p. 278—280) [descriere, însemnări bis. Adormirea din Dealul Topoloveni] și nr. 5—6, p. 485—486 [inscripții cele patru cruci]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 893 [cat. 1840 și pisanie bis. din Topoloveni, 1692]. **TOPORANI**, vezi Negreni.

TOPORU, jud. Teleorman (fost Vlașca). ¹²² Vezi și Ciocănești.

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1519]; Donat, *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 502); Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 11—12 [doc. 1663, parte din sat al lui Drăghici Cantacuzino]; A. Rom., 10 iulie, 14 aug. 1857 [arendarea moșiei a spitalului Filantropia].

TOROPALEȘTI — Rm., Sărat (han sec. XIX).

V. Rom., 1853, p. 148; Saegiu Dimitrie, *Carte de hotărnicie a moșiei Toropălesci situată în jud. Rm. Sărat, plaiul Rîmnic, com. Buda, proprietatea d-lui C-tin T. Dumitrescu*, Buc., 1892, 12 p. [se rezumă și doc. din sec. XVIII].

TOROPI — Gorj (bis. de lemn Sf. Voievozi 1841, în stare rea la 1909).

Anuar 1909, p. 171.

TORSURA, vezi Întorsura.

TORTOEȘTI, vezi Drăganu.

TRĂISTARI (Trăisteni) — Romanați.

A.O., 1940, p. 136—141 [doc.].

TRĂISTARI — Vilcea (bis. Nașterea Precistei, 1747—1748, surpată de cutremur 1838).

BCMI, XXVI, 1933, p. 185. ¹³³

TRĂISTENI, vezi Trestieni.

TREPTENI — Argeș (bis. Sf. Îngeri, construită de Șerban Budișteanu și Rafail monahul ante 1808). Vezi și Vitomirești.

Bauer, p. 183 [bis. sec. XVIII]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 31; AEA 1929, p. 112 [bis. Sf. Împărați, 1854]; *Documente*, indice XVII [satul amintit la 1619].

TRESTENICU — Vlașca (bis. Sf. Împărați — T. de Sus, construită de C-tin Steriade clucerul, 1850 ¹³⁴ și bis. de lemn Sf. Ecaterina, 1840, în ruină la 1909).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1520]; Donat, *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 502); A.O., 1939, p. 473—476 [doc. 1693, satul era al lui Cornea Brăilou]; Anuar 1909, p. 139; *Monografiile Vlașca*, p. 30—41 [și satul Ludăneasca, cu bis. de lemn]; *Indice cronologic nr. 1* [doc.].

TRESTIA vezi Berbești.

SCHITUL TRESTIA (începutul sec. XVIII ¹³⁵), jud. Buzău? Vezi și următorul.

Anuar 1909, p. 255 și AEB, 1926, p. 28 și 1928, p. 45 [bis. Sf. Împărați, 1810—1812]; *Documente*, indice XVI [satul T. — Buzău amintit de la 1519]; *Indice cronologic nr. 3*.

SCHITUL TRESTIENI — Rm. Sărat (Gîrbovi, m-rea lui Zăgan căpitanul, Sf. Nicolae, ante 1685 ¹³⁶; fost metoh al m-rii Adormirea din Rm. Sărat).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19. m-rea Rm. Sărat*; G.B., 1963, nr. 11–12, p. 1047 [doc. 1695]; Tunusli, p. 172; Berechet Șt., *Autobiografia starețului Paisie Velicikovschi*, p. 53–66 [descriere]; Bauer, p. 109 [capelă de cărămidă]; Fotino, III, p. 149 [mențiune]; *Indice cronologic nr. 11* [doc.]; Constantinescu Horia, preot, *Bis. fostei m-ri Rm. Sărat* (G.B., 1965, nr. 1–2, p. 50–51) [scurt istoric].

TRESTIENI, jud. Prahova¹³⁷ (han sec. XIX și bis. sec. XVIII, ruinele M).

V. Rom., 1850, p. 363; Bauer, p. 133 [bis. sec. XVIII]¹³⁸; *Dicț. Rom.* V, p. 595 [bis. din 1724, în ruină]; Anuar 1909, p. 101 și 114 [bis. Sf. Voievozi-Trăisteni, reclădită 1812 pe o temelie veche]; *Documente agrare*, p. 265 și 758 [două sate, unul al m-rii Căldărușani și altul al mitropoliei]; Vezi și *Indice cronologic, nr. 1 și 8*; Teodorescu Stoica, *Monografia orașului Câmpina*, p. 24 [despre sat]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul T., r. Cricov, amintit de la 1578].

TRESTIOARA — Buzău (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1802–1804, reparată 1865, bis. Sf. Paraschiva — Crevelești, 1796–1800, refăcută 1905, bis. Sf. Gheorghe — Budești, 1832–1834, reparată 1887, și bis. de lemn Sf. Voievozi — Glodu, 1848–1850). Vezi și schitul Glodu.

Anuar 1909, p. 255; AEB, 1926, p. 28 și 1928, p. 45.

TRESTIOARA — Prahova (bis. de lemn și paianță Sf. Nicolae și Sf. Ioan Botezătorul, 1842 construită de Ghiță, fiul lui Alexe pescarul din Ploiești).

Dicț. Prahova, p. 591 și *Dicț. Rom.*, V, p. 642 [pisania, 1842]; Brătulescu V., *Zugravii de biserică din sec. XVIII-XIX* (G.B., 1959, p. 273); Anuar 1909, p. 115.

SCHITUL TRIVALEA, vezi Pitești.

TROACA, com. Cernelele, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1785 construită de Șt. Pîrșcoveanu, refăcută 1855).

„Oltenia”, II, 1941, p. 127; XI, 1944, p. 62 [catagr. 1831]; *Dicț. Rom.*, V, p. 643 [bis. din 1855]; Anuar 1909, p. 156; M.O., 1965, nr. 5–6, p. 451 [cat. 1845].

SCHITUL TROCAIA (sec. XVII?, închinat la 1708 la m-rea Gura Motrului),¹³⁹ dispărut, fost între satele Grecești și Bărboiu, jud. Dolj.

Grecescu C., *Schitul Trocaia-Mehedinți* (R.I.R., 1933, p. 268); Donat, *Fundațiile*, p. 80

SCHITUL TROIAN, vezi Rm. Vilcea.

TROIANUL, vezi Belitori.

TRONARI, jud. Buzău (bis. Sf. Voievozi, construită 1845 de Dimitrie și Oprea Tiu, Radu Popescu și alții, zugrăvită 1861 de protopopul Neagoe sachelar).

„Îngerul”, IX, 1937, nr. 12, p. 738 [pisania].

TUDOREȘTI — Ilfov.

Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 184–188 [doc. 1556–1797].

TUDORICHEȘTI, vezi Năeni.

TUFA, vezi Tia.

TUFA—COSTIENI, vezi Mihăilești.

SCHITUL TUFANI — Saac (începutul sec. XIX).¹⁴⁰

Fotino, III, p. 153 [mențiune].

TUFĂNEASCA, vezi Ciorani.

TUFENI — Teleorman sau Olt.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 3 [originea numelui]; *Documente*, indice sec. XVII [localiz. probabilă].

TULCEA, jud. Tulcea.

RHSEE, 1930, p. 25 [descriere, 1746; și despre castelul — închisoare]; *Travels from St. Petersburg în Russia to diverse parts of Asie*, II, Glasgow, 1763, p. 396 [descriere, castel părăsit]; Thouvenel Ed., *La Hongrie et la Valachie . . .*, Paris, 1840, p. 275—276 [descriere]; Wallace Sig., *Sur le Danube de Vienne à Constantinople*, Viena, 1864, p. 116;

Ionescu-Sachelarie St., *Istoria orașului Tulcea, Conferință*, 1894, ms. 5p., bibl. G. T. Kirileanu; Cotovu Brutus, *Întemeierea și dezvoltarea orașului Tulcea*, Tulcea, 1909, 40 p. (extras din „Dunărea de Jos”, iulie—sept. 1909); Cotovu B., T. Voicu și P. Constantinescu, *Monografia orașului Tulcea, Trecutul, prezentul și viitorul său*, Constanța, 1928, 88 p. [date sumare despre istoricul orașului în epocile „elino-română” și bizantină, sub ocupație turcească și cele mai multe despre oraș în vremurile mai noi]; Brătescu Gh., *Tulcea. Schiță urbanistică*, Cernăuți, 1928, 20 p. + 2 planșe + 1 hartă (extras din A.D., IX, 1928);

Papahagi Pericle, *Tulcea, Isaccea și Vrancea („Dunărea”)*, 1928, nr. 2—4, p. 31—38); R.I., 1932, p. 220 [N. Iorga despre originea numelui];

Ionescu-Dobrogeanu, *Invația barbară din 1916—1918 în jud. Tulcea („Arhiva Dobrogei”)*, II, 1919, p. 182—193) [despre distrugerile provocate de război].

— **CETATEA MEDIEVALĂ** (Vezi și orașul).

„Studii” 1965, nr. 5, p. 1113 [Evlia Celebi despre cetate]; *Descrieri de călători în Dobrogea („Arhiva Dobrogei”)*, 1916, p. 92) [la 1706 cetate mică]; *Voyages du Sr. A. de la Mottraye en Europe, Asie et Afrique*, vol. II, Haga, 1727, p. 10 [descriere 1711]; *Uricarul*, VI, p. 360 [cetatea cucerită de ruși, 1771]; Docan N., *Explorațiuni austriace pe Dunăre la sfîrșitul veacului al XVIII-lea*, Buc., 1914, p. 98 [descriere oraș; și despre cetate].

— **BISERICA CATEDRALĂ** (Sf. Nicolae, bis. de lemn sec. XIX, reconstruită de zid 1875—1883).

Cotovu Brutus, *Catedrala din Tulcea* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 180—187); Idem, *Biserica Sf. Nicolae catedrala orașului Tulcea* (A.D., VII, 1926, p. 1—12).

— **BISERICA ARMEANĂ** (Sf. Gheorghe, 1830, reclădită 1882).

Siruni H. Dj., *Bisericile armene din țările române*, p. 37 (extras din A.R., 1940).

— **BISERICA RUSEASCĂ** (Schimbarea la față).

— **BISERICA CATOLICĂ** (capela Sf. Arhangheli, 1848 apoi bis. din 1859—1875).

Durcovici Anton, *Istoria parohiei catolice din Tulcea (din arhivele Arhiepiscopiei)* („Rev. catolică”), III, 1914, p. 120—126) [despre capelă Sf. Arhangheli, 1848 și biserică din 1859—1875].

— **M GEAMIA CATEDRALĂ AZIZIE** (1863), str. 14 noiembrie nr. 11. **TUNARI** jud. Ilfov (M bis. Sf. Nicolae, 1754¹⁴⁰, reparată 1899).

Bauer, p. 149 [bis. și casă boierească]; Anuar 1909, p. 85; *Inscripții București*, p. 432—433 [pisanie, 1754 și pomelnic, 1756]; A.G.R., 8 nov. 1864 și urm. [arendarea moșiei a fam. Băleanu].

TUNARI, jud. Dolj (la 1845 bis. bordei, de lemn Sf. Voievozi).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 436 [cat. 1845]; A. Rom., 21, 29, aug. 4 sept. 1857 [arendarea moșiei T. = Popești a m-rii Horezii].

TURBĂTEȘTI, vezi Mateești.

TURBATU (acum Cetatea) — Vlașca (bis. din 1850).

Popescu, *Învelișurile*, p. 71; Anuar 1909, p. 139.

M-REA TURBATI (Turbatele, Nașterea Maicilor Domnului, a doua jumătate a sec. XVI¹⁴¹, fost metoh al m-rii Tigănești¹⁴², bis. de mir la 1813)¹⁴³, jud. Ilfov. Vezi și m-rea Tigănești.

Cronologia tabelară, p. 33, 35; Iorga N., *Studii și doc.* V, p. 367, 491—492 [doc. 1696—1697—1723]; XV, p. 230—231; Urechia; *Ist. rom.*, VI, p. 105—106; VII, p. 325, 394; X A, p. 167—170 [biserică de mir, 1813]¹⁴⁴; Tunusli, p. 174; Bauer, p. 148 [capelă de piatră]; Fotino, III, p. 168; Odobescu Al., *M-rile Snagov și Turbați*, în *Scrisori literare și istorice*, I, 1888, p. 385—405 și la Al. Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 314—329; Iorga N., *În marginea Snagovului* (F.D., 1907, nr. 25, p. 392—394); Anuar 1909, p. 85; ACMI, 1914, p. 40 [inscripții, istoric, despre ctitor]; 1915, p. 11—12 [declarată monument]; Constantinescu-Iași, *Bizantinismul*, p. 80; BCMI, XXVIII, 1935, p. 95; Brătulescu, *Ilfov*, p. 58—59 [descriere]; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 147.

TURBATII DIN VALE, com. Drăgoești, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1760, reparată 1940; piatră de mormânt din 1823).

Bauer, p. 212 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 296—297 [catagr. 1840]; Anuar 1909, p. 176 [bis. de lemn Sf. Nicolae, 1829]; M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 410.

TURBATII VECHI (acum Dumbrăveni), jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1824; data unui obiect de cult).

AMO, 1941, p. 368.

SCHITUL TURBUREA (construit de Iosif ieromonah și frații săi, ante 1698; fost metoh al m-rii Tîrgșor)¹⁴⁵.

Potra George și N. Simache, *Contribuții la istoricul orașelor Ploiești și Tîrgșor (1632—1857)*, Ploiești, 1970, p. 376—378 [doc. 1698 de închinare la m-reia Tîrgșor].

TURBUREA, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Nicolae, 1846).

Bauer, p. 207 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 186; N.R.R., V 1908, nr. 1, p. 10 [foto]; AMO, 1941, p. 417 [bis. Sf. Nicolae, închisă și bis. Sf. Treime, 1899]; *Documente* indice XVI și XVII [satul amintit la <1583>; bis. e amintită într-un doc. fals din 1620].

TURCENII DE JOS (Cimpul Turcilor), jud. Gorj (bis. Sf. Micolae, 1839—1841, reparată 1914 și 1934 și bis. de lemn Sf. Nicolae-IIiești, 1791—1793).

Anuar 1909, p. 185—186, AMO, 1941, p. 418; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 68); *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1498—1499 sub numele de Cimpul Turcilor, fiind apoi al m-rii Tismana]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); *Indice cronologic* nr. 22; Ștefulescu, *Tismana*, ed. III-a, p. 308—309, 315—316, 365—366; Vezi și indice [doc. 1634, 1638, 1672 etc.].

TURCEȘTI, com. Mateești — Vilcea (la 1840 cinci bis. de lemn: Sf. Nicolae — mah. Pilsești, 1790, reconstruită 1840 sau 1857—1858?; Sf. Voievozi — mah. Codrești, 1838, refăcută 1878—1880; Cuv. Paraschiva — mah. Veche, 1812; Sf. Ioan — mah. Muncelu, 1750 și Sf. Îngerii — mah. Lespedea, 1782, refăcută 1840; bis. de zid Intrarea în biserică și Sf. 40 de mucenici, 1833, acum în ruină și trei cruci vechi: din 1816—1817, în curtea bis. Toți Sfinții; din 1800—1801, în Valea Trestiei și din 1832—1833 pe drumul spre Berbești).

Popescu, *Biserici*, p. 47—48; *Dicț. Rom.*, V, p. 661 [bis. din: 1837, 1856, 1857 și 1880]; Anuar 1909, p. 232; AMO, 1941, p. 781; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 209 [doc. 1620]; *Documente agrare* p. 199—203 [doc. 1703]; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1598, cînd era al familiei Buzescu].

TURCINEȘTI vezi Cartiu, Rugi și Ruși — Hortopani.

Ștefulescu, *Tismana*, ed. III-a, p. 394—395 [hotărnicie, 1696]; Idem, *Documente slavo-române* (indice).

TURCULEȘTI, vezi Călinești.

TURIA, com. Valea Mare, jud. Olt (bis. ruină din 1794, construită de C-tin Racoviceanu fost mare clucer de arie și bis. Sf. Dumitru, 1800—1819, reparată 1897)¹⁴⁶. Vezi și Buicești.

Bauer, p. 185 [Duria, bis. sec. XVIII]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 84 [la 1845 trei bis. Sf. Gheorghe și două cu hramul Adormirea]; Năsturel P. V., *Ruinele bis. din Turia — Olt* („Albina”, XIV, 1910—1911, p. 289—294) [descriere, foto]; Drăghiceanu V., *Bis. din Turia — Olt* (ACMI, 1915, p. 111—112) [istoric, foto ruine]; Anuar 1909, p. 305; Ep. Grigore, *Dare de seamă*, p. 16; AEA, 1929, p. 137; A. Rom., 29 mai 1857 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1512—1521].

M SCHITUL TURNU (de după Turn, Intrarea în Biserică, Ovidenia, schitul de sub muntele cel mare al Coziei, bis. mică 1676¹⁴⁷, construită de mitropolitul Varlaam, reparată și zugrăvită 1846, cind se face și turla, arsă în 1932 și restaurată, fiind repictată în parte de pictorul D. Belizarie; chilii săpate în piatră, sec. XVII; biserică mare, Schimbarea la față, la etajul clădirii, nouă 1897—1901; clădirile și clopotnița noi, refăcute după incendiu, 1932—1933; fostă metoh al m-rii Cozia; cruce în stînga intrării în m-re), satul Jiblea Veche, com. Călimănești, jud. Vilcea.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic m-rea Cozia*; Bianu, *Catalogul manuscriselor românești*, I, p. 362 [însemnare, 1765]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 79—80; X A, p. 150 [scutiri]; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, V, 1911, p. 184); Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 486—487 [listă de odăjii]; B.O.R., 1921, p. 680—681 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 43 [descriere]; Tunusli, p. 174; Fotino III, p. 161;

Alexandrescu Gr., *Memorial de călătorie*, p. 37; A.C., 1868, p. 12; C.L., 1934, p. 661 [descriere Al. Odobescu, 1860]; vezi și Odobescu Al., *Opere*, II, Buc., 1967, p. 390; *M-rea Turnu* (B.S., Arad, 1902, nr. 37, p. 315—316) [despre lucrările de reconstruire]; *M-rea Turnu* („Telegraful român”, 12/25 sept. 1902) [la fel]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 53—54; *Episcopia Râmnici*, p. 58; Antoniu, *Album*, partea I, pl. 89; A.S.T.R., VII, 1909, p. 126 [foto]; Ionescu — Sachelarie C., *Drumuri prin țară* (N.R.L., 1910, p. 730—731) [descriere]; Pamfile T., *La m-rea Turnu* (M.C., III, 1915, p. 141—142); Stănoiu Damian, *Prin monastiri I. Turnu II Stănișoara* (B.O.R., 1923, p. 751—756 și 965—967); Ep. Grigore, *Episcopia Argeș*, p. 9, 26—29; Idem, *Dare de seamă*, p. 6, 9; AEA, 1929, p. 37—38; Ghika — Budești, *Evoluția* (BCMI, 1932, p. 74, pl. CCLXV — VII); Ep. Grigore, *Comorile Argeșului*, p. 75—76; Brătulescu V., *Biserici din jud. Argeș* (BCMI, XXVI, 1933, p. 42—43) [pomennic, despre focul din 1932]; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1933, p. 71—72) [inscripție, descriere sumară]; Brătulescu, *Călimănești*, p. 26—29 [pisania, istoric, foto];

Urîțescu Grigore, arhim, *M-rea Turnu* (M.O., 1967, nr. 3—4, p. 205—246) [istoric, egumenii m-rii, însemnări de pe cărți, catagrafii din 1855, 1866 și diverse doc.]; Șerbănescu N., *Varlaam mitropolitul, părintele tipografiei bucureștene* (B.O.R., 1958, nr. 12, p. 1120—1158).

M-REA TURNU, vezi Tîrgșor.

TURNU MĂGURELE^{147 bis}, jud. Teleorman.

Bauer, p. 193; Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 60; Margot, *O viatorie*, p. 80—81 [descriere, 1859]; Drăghicescu M., *Dunărea de la Orșova la mare și coastele mării de la Varna la Cetatea Albă*, Galați, <f. a. > I, p. 64—67 [despre oraș]; *Dicț. Rom.*, V, p. 664—667 [„notițe istorice” despre oraș]; Iorga N., *Drumuri și orașe*, p. 45—49, 276—279 [descriere];

Constantinescu H., *Monografia orașului Turnu Măgurele*, Buc., 1911, 127 p.; Milian Aneta Chr., *Monografia orașului Turnu Măgurele*, Turnu Măgurele, 1942, 6 + 96 p. [așezarea și istoricul orașului și al cetății, documente referitoare la mutarea capitalei de la Slatina la Turnu; despre bis. Sf. Nicolae apoi Sf. Haralambie, 1842—1845, reconstruită după 1900, p. 77—79]; (recenzie în R.I.R., 1943, f. IV, p. 196); Anuar 1909, p. 39—40 [bis. noi; Sf. Haralambie, reclădită 1900—1905 și Sf. Vineri, 1862]; Iorga N., *Revelații topografice*, p. 13 [despre numele orașului, de la Turris].

— CETATEA (sfîrșitul sec. XIV, ruinele M).

Chircă H. și C. Bălan, *O inscripție din 1397—1398 privitoare la stăpînirea turcească de la Turnu* (SMIM, III, 1959, p. 359—364) [despre înnoirea cetății de turci]; *Inscripții București*, p. 786—787 [pisanie 1397—1398, cu bibliografie]; Hurmuzaki, I/2, p. 430 [cetatea cucerită de turci, 1404]; L.A.R., IV, 1899—1900 p. 144—145, [solia lui I. Ocieski, 1531]; *Istoria Țării Românești*, p. 67; Fotino II, p. 70 [cetatea arsă de Mihai Viteazul]; Docan N., *Explorări austriace pe Dunăre la sfîrșitul veacului al XVIII-lea* (AARMSI, s. II, t. XXXVI p. 60) [descriere oraș și cetate, 1718—1739]; Hurmuzaki, S. I/3, p. 117 și 195 [descriere Langeron]; Lăpedatu Al., *Vechile cetăți românești după contele de Langeron* (BCMI, VIII 1915, p. 73); Hurmuzaki, XXI, p. 73—74 [despre cucerirea cetății de ruși, 1829] și p. 181 [despre dărâmarea cetății, 1829]; R.I., 1915, p. 33 [despre tăpsanul care acoperă urmele cetății];

Popescu M., *Raiaua Turnu. Venituri și catagrafie* (R.A., III/2, 1939, p. 254—282); A.O., 1927, p. 152—153, fig. 6 [litografie, 1826]; Perianu R., *Raiaua Turnu. Un plan topografic al raialei* (R.I.R., 1943, f. II, p. 52—60 + o hartă) [se menționează ruinele cetății, 1831];

Bolliac C., *Călătorie archeologică în România*, Buc. 1861, p. 13—22 [descrierea cetății¹⁴⁸, istoricul ei și descrierea orașului]; vezi și C. Rom., 1845, p. 239; Plopșor C. N., *Ruinele Turnului („Ion Maiorescu”)*, II, 1932, nr. 7—9, p. 7—10;

Florescu Gr., *Turnul antic de la Turnu Măgurele. Cercetări arheologice din 1936*, Buc., 1936, 12 p. + 2 pl. (extras din vol. *Omagiu lui C. Kirilescu*, Buc., 1936); Idem, *Cetatea Turnu (Turnu Măgurele)*, Buc., 1945 (extras din R.I.R., XV, 1945, f. IV, p. 432—464+2 pl.) [descriere arheologică]; Vătășianu, *Istoria artei*, p. 206—209; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 109.

TURNU SEVERIN, jud. Mehedinți. Vezi și Cerneți.

Acte relative la strămutarea orașului Cernețu la noul oraș Turnu-Severin. T. Severin, 1885, 16 p.; A.O., 1934, p. 375—376 [Vilacrosse trimis să facă planul pentru așezarea orașului T. Severin, 1837]^{148 bis}; C. Rom., 1836, p. 269 [planul orașului]; B.G.O., 1836, p. 54—55 [despre construirea orașului]; „Mercur”, II, 1841, p. 38 [despre oraș]; Margot, *O viatorie*, p. 86 [descriere 1859]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 589—598 [descriere, istoric, 1868];

Demetrescu, V., *Istoria orașului Severin*, Severin, 1883, IX + 127 p. [începând de la romani; despre monumentele antice, — de care nu ne ocupăm în această bibliografie — intemeierea orașului și doc. despre bis. Grecescu, 1868];

Drăghicescu Mih., lt. col., *Note pentru a servi la istoricul principalelor puncte pe Dunăre de la gura Tisiei pînă la Mare și pe coastele Mărei de la Varna la Odessa*, Galați, 1892, p. 76—91 [despre oraș la sfîrșitul sec. trecut]; Bălan Iosif, *Din trecutul orașului Turnu Severin („Foia diecezană”)*, XXV, 1910, nr. 32, p. 2—3, nr. 33, p. 3—4, nr. 35, p. 1—3, nr. 36, p. 2—3, nr. 37, p. 3—5 etc. pînă la nr. 22 din 1911) [istoricul orașului, începând din vremea romanilor, originea numelui orașului; cele mai multe date privesc istoria Țării Românești și a Banatului de Severin]; Cucu St. N., *Sistematizarea*

orașului Turnu-Severin și planul lui regulator, Buc., 1894, 53 p.; Iorga N., *Drumuri și orașe*, p. 3—8 [descriere]; Băicoianu I., *Severinul în timpurile moderne* („Albina”, X, 1906—1907, p. 1069);

Slătineanu Sever Al., *Mehedințul și cetatea Severinului. Monografie istorică socială*, vol. I, T. Severin, 1912, IV + 102 p. [istoricul regiunii începînd cu epoca romană; lucruri generale despre monumente]; Bodin D., *Drubeta și Severinul*, T. Severin, 1931, 54 p. [istoricul cetății romane și al reședinței banatului de Severin]; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 145—146 [descriere bis. vechi];

Bărcăcilă Al., *Turnu Severin. Trei veacuri de viață medievală* (A.O., 1933, p. 15—35) și extras; Pajură C. și D. T. Giurescu, *Istoricul orașului Turnu-Severin (1833—1933). Cu prilejul centenarului*, Buc., 1933, 206 p. [cetatea română, cetatea medievală, despre Cerneți; înființarea orașului nou; cele mai multe date privesc epoca modernă și contemporană] (recenzie negativă în R.I.R., 1933, p. 315); Giurescu, *Ist. rom.*, II — III (indice).

Pajură C., *De la Drubeta la Turnu Severin* („Ramuri”), XXXIX, 1943, p. 274—287); Bărcăcilă Al., *Turnu Severin* (G.S.O., IX, 1944, 15 febr. p. 6—7);

Jianu Ion și Traian Netta, *Monografia sanitată a T. Severinului și Mehedințului (Mehedinților) 1833—1933*, Buc., 1935 [se dau și extrase din călătorii străini care au trecut prin regiune]; Wallace Sig., *Sur le Danube, de Vienne à Constantinople et aux Dardanelles*, Viena, 1864, p. 99—100 [descriere oraș];

Pirligras St., *Monografia religioasă a orașului Turnu Severin*¹⁴⁹, T. Severin, 1938, 120 p. [bis. Adormirea — Maioresa, Sf. Gheorghe — Banovița, Sf. Dimitrie și Atanasie, Sf. Ioan Botezătorul — Grecescu etc.]; (prezentare în R.I.R., 1938, p. 315);

— CETATEA (Castrum Zeurini, sec. XIII, refăcută parțial 1420, ocupată de turci la 1524, acum ruine M; și bis. veche din cetate).

Hurmuzaki, I/2, p. 531 [restaurarea cetății] și XV, p. 282 [cucerirea cetății de turci, 1524]; *Călătoria lui Evlia Celebi* (B.C.I., XVI, p. 248—250) [istoric, descriere, 1659]; *Mag. istoric*, V, p. 67 [Relatio historica]; Szamota I., *Regi magyar utazok Europaban*, Becicherecul Mic, 1892, p. 325 [cetatea părăsită, 1697—1705]; Marsigli; *Description du Danube*, Haga, 1744, p. 22 și fig. XXXII [și planul cetății]; Hurmuzaki, IX, p. 639—640 [descrierea lui Schwanz]; Vezi și Giurescu, *Material*, II, p. 214; Docan N., *Explorațiuni austriace pe Dunăre la sfîrșitul secolului al XVIII-lea* (AARMSI, s. II, t. XXXVI p. 59) [descriere, 1718—1739]; Bouquet, *Album valaque* [turnul lui Sever];

Antonescu T., *Cetatea Severinului* (C.T., 1890, p. 103—104); și la Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 147—150; St. N., *Severinul* („Albina”, X, 1906—1907, p. 797—799) [după N. Iorga, despre cetate]; Slătineanu Sever A., *Mehedințul și cetatea Severinului*, T. Severin, 1912; BCMI, 1915, p. 141; Ghika — Budești, *Evoluția* (BCMI, XX, 1927, p. 122—123 și pl. IV) [despre bis. veche din cetate]; Iorga N., *Les châteaux occidentaux en Roumanie* (BCMI, XXII, 1929, p. 49—57) [generalități; și despre cetatea Severinului]; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1934, p. 105) [crede că cetatea e făcută de cavalerii Ioaniți sau de banii de Severin];

Bărcăcilă Al., *Cetatea Severinului, Început de cercetări arheologice* (BCMI, XXX, 1937, p. 149—165) [descrierea săpăturilor, cetatea și capela, obiecte găsite, foto, planuri; considerații istorice, despre importanța cetății]; Idem, *Cetatea medievală a Severinului*, Buc., 1937, 23 p. + XIV pl. (extras din vol. *Omagiu lui C. Kirițescu*, 1936); Iorga N., *Istoria românilor*, III, p. 123 [fragment de inscripție de la bis. din cetate]; Bărcăcilă Al., *Cetatea Severinului. Raport sumar cu rezultatul săpăturilor din 1938, 1939* (BCMI, XXXII, 1939,

p. 74—88) [descriere și foto săpături; cetate medievală de apărare construită cu multe materiale romane]; Ghika — Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 10, pl. I) [capela din cetate]; Băbeanu Pompiliu, *Cetatea Severinului („Provincia”)*, III, 1946, nr. 36 p. 1 și 12); Giurescu, *Ist. rom.*, II (indice);

Vătășianu, *Istoria artei* (indice cetatea); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 109; Davidescu M., *Monumente istorice*, p. 23—29 [cetatea]; Florescu Radu, *Problema originilor bazilică creștine și principia fazei tîrzii a castrului Drobeta („Apulum”)*, V, 1965, p. 573—589); Trîpcea Teodor, *Despre unele cetăți medievale din Banat*, în vol. *Studii de istorie a Banatului*, ed. Universitatea din Timișoara, 1969, p. 26—31.

— ȘCOALA VECHE ¹⁴⁹ bis.

B.Of. 1856 mai 26, p. 161.

— CAZARMA VECHE ¹⁵⁰.

— CIŞMELELE VECHI ¹⁵⁰ bis.

— M RUINELE BISERICII GOTICE (sec. XIV), str. Independenței nr. 2.

— M TEMELII DE BISERICĂ (sfîrșitul sec. XIII — sec. XIV?), parcul Scolii Medii nr. 1.

Vătășianu, *Istoria artei*, indice [două bis. vechi]; Davidescu M., *Monumente istorice*, p. 22—23 [despre bis.].

— BISERICA ADORMIREA — MAIOREASA (1843—1846 ¹⁵¹), construită de maiorul Ion Ciupagea, refăcut pictura și pridvorul făcut în 1902).

Anuar 1909, p. 149; Durak V. G., *Monografia bis. Adormirea Maicii Domnului (Maioarea) din T. Severin*, T. Severin 1933, 23 p. + 2 pl.; AMO, 1941, p. 433.

— BISERICA BANOVIȚA (Sf. Gheorghe, 1832, reparată 1911 și 1932).

Iorga, *Situația Olteniei*, p. 27—28 [1812; bani pentru biserică]; *Inscripții București*, p. 740 [icoană, 1687—1688]; Nicola Ion, *Culegere de însemnări din cărțile noastre vechi* (M.B., 1965, nr. 10—12, p. 772) [însemnare 1849]; AMO, 1941, p. 435.

— BISERICA DIN CÎMPUL SEVERINULUI (este vorba probabil de bis. Banovița).

Iorga, *Situația Olteniei*, p. 13 [1810, bani pentru biserică]; TURTABA, com. Izverna, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1831, reparată 1870). Vezi și Siliștea.

Anuar 1909, p. 194; AMO, 1941, p. 483; Crețeanu R., *Biserici de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 297) [pisania]; Idem, *Inscripții* (M.O., 1962, p. 709) [însemnări pe cărți]; M.O., 1964, nr. 1—2, p. 74.

M M-REA TUTANA (Sf. Athanasie, ante 1497 ¹⁵¹ bis. refăcută de Mihnea Turcิตul la 1582, reparată 1778 ¹⁵² și 1837; turlele dărivate de cutremur 1838, refăcute din lemn, 1839; fost metoh al m-rii Radu vodă și Ivir) ¹⁵³, com. Tutana, jud. Argeș.

Documente (indice, XIII — XVII); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 18 m-rea Radu vodă*; *Istoriile*, p. 75; *Istoria Tării Românești*, p. 53, 209; „București”, II, 1936, nr. 1—2, p. 132 [doc. 1621]; Tunsuli, p. 174; Bauer, p. 181; Fotino, II, p. 59; III, p. 161; B.O.R., 1921, p. 681 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 5 [descriere]; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 400 [cat. 1833; și bis. din sat]; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 421 [catagr. 1845]; Odobescu Al., *Opere*, II, Buc., 1967, p. 364 [despre m-re, 1860]; „Buciumul”, 1 sept. 1863 [starea de ruină a m-rii] ¹⁵⁴;

Odobescu Al., *M-rea Tutana* (C.T., 1873, p. 181—182); *Monumente istorice ale României* [foto]; Tocilescu, *Raporturi*, p. 80—81 [pisania; m-re în ruină completă]; Dobrescu, *Istoria bisericii în sec. XV*, p. 56; Anuar

1909, p. 291; Ep. Grigore, *Episcopia Argeș*, p. 41; Idem, *Dare de seamă*, p. 12; AEA, 1929, p. 80; Ghika — Budești, *Evoluția* (BCMI, 1930, p. 21, 32—33, pl. XCVI — CVIII); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 104, 119; Idem, *Byzance*, p. 323; Ghika — Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 2, pl. XIII); Vătășianu, *Istoria artei*, p. 483; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 387—389; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 147;

Andreeșu Stefan, *Contribuții cu privire la trecutul m-rii Tutana* (M.O., 1966, nr. 3—4, p. 251—288) [istoricul și averea m-rii, pisania, descriere; consideră că biserică este cea din sec. XV; doc. din 1636]; *Documente de arhitectură nr. 8*, p. 50—52.

TUTULEȘTI — SUSENI, jud. Argeș (crucea lui Rădan, mijlocul sec. XIX și bis. Adormirea, la începutul sec. XIX).

Braniste M., preot, *Noi contribuții la localizarea luptei de la Rovine din anul 1394* (M.O., XV, 1963, nr. 7—8, p. 612—618); Ionașcu I., *Catagrafia Argeș*, p. 72—73; Anuar 1909, p. 281 [două bis. noi în T. Vechi și T. Noi].

NOTE

¹ Acad. R. S. România, ms. rom. 227, f. 53 v. Vezi și doc. ibidem, CDXLIII/168 și urm.

² Bis. e amintită la 1832 oct. 11 și 1833 iunie 13 (Acad. R. S. România, DCCCCIV/133 și DCCCXIV/207). Despre satul T., proprietatea lui Ianache biv vel serdar, ginerele lui Gh. Cantacuzino, vezi doc. din 1755 (Acad. R. S. România, CXXV/63). Despre arendarea moșiei T., proprietatea mitropoliei la 1863, ibidem MCLXXXI/34. Bis. din T.-Dîmbovița e amintită la 1833 iulie 7 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/243).

³ Bis. din Tărtășești-Ilovo — ctitoria egumenului m-rii Aninoasa — este amintită la 1792 aug. 20 și 1803 iulie 27 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CCCXXXVI/43 și 64).

⁴ La 1766 mart., 8, schitul Tărtășești este închinat ep. Buzău (Arh. St. Buc., ep. Buzău, LXXXIV/1).

⁵ Vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDXLVIII.

⁶ Bis. e amintită la 1833 sept. 25 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/259). Vezi și doc. din 1752 de împărțire a moșiei T. de Jos (aceasta?) (Acad. R. S. România, CCXLV/2).

⁷ Vezi și doc. din sec. XVII—XVIII ale schitului (Acad. R. S. România, Achiziții, 45/1960).

⁸ Amintită la 1832 sept. 25 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/208).

⁹ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 367.

¹⁰ Vezi și planul moșiei, proprietatea lui E. Kretzulescu (Acad. R. S. România, Hărți).

¹¹ Închinat la 1689 aug. 21 de unchișul Stoian dorobanțul, ctitorul său, m-rii Argeș, pe moșia căreia se afla (Arh. St. Buc., ep. Argeș, XXXIII/4).

¹² Vezi Acad. R. S. România, ms. 221, f. 104—105.

¹³ Despre dărimearea bis. din Teascu vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos., 1367/1864, f. 186.

¹⁴ Despre sat, devenit proprietate fam. Sturza, vezi doc. de la Acad. R. S. România, MCCCXLVI/160.

¹⁵ Despre satul T., fostă proprietate a fam. Filipescu, vezi numeroasele doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCXLV.

¹⁶ Vezi pomelnicul din 1814 de la Acad. R. S. România, ms. 2177. Despre „călcarea” schitului vezi Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 2245/1839.

¹⁷ Despre ruinele unui schit Teiușul la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 230, f. 148 v.

¹⁸ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 7, 9.

¹⁹ Bis. e amintită la 1833 febr. 21 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/221). Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCCCCIV.

²⁰ Menționat la 1723 în harta lui Schwanz.

²¹ Vezi doc. din 1698 nov. 6, în care se spune cărțile cele bătrînești arătau că „au fost și mănăstire în siliștea Bonțenilor, lîngă Tezlu, despre Potopin”, în jud. Romanați. M-reia fusese închinată ep. Rîmnic (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XVI/9).

²² Despre satul Tiha vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. D.

²³ La 1754 moșia a fost vîndută de Pană Filipescu lui C. Brîncoveanu (Acad. R. S. România, CDXXII/119, 120).

²⁴ La 1832 moșia Tîmpeni a răposatului Iordache Slătineanu a fost vîndută la mezat (Acad. R. S. România, CDLXXIV/188—193).

²⁵ Vezi și planurile moșiei din 1836 și 1858 a Acad. R. S. România, Hărți.

²⁶ M-reă este amintită la 1530 iunie 6 (*Documente*, XVI, vol. II, p. 84). Apare apoi de numeroase ori în documente în sec. XVII—XVIII, la: 1664 oct. 13, 1669 iunie 8, 1705 iunie 21 și 29, 1721 nov. 15 — cînd e închinată la m-reă Văcărești etc. (Arh. St. Buc., m-reă Snagov, III/2, Mitr. Țării Rom., X/4 și 5, X/12). Despre jefuirea m-rii la 1659 vezi doc. din 1669 iunie 8 (ibidem, X/4). La 1680 dec. 3, se spune că de la o vreme înceoare m-reă fusese părăsită de călugări și călugărițele care le luaseră locul pierduseră ocine (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., LXXXIV/2). C. Brîncoveanu, „văzind că nefiind supt stăpiniște, să strică și să pustieste de tot, o au fost închinat ca să fie metoh sfintei și dumnezeștii mitropoliei” (ibidem, X/12).

²⁷ M-reă este amintită pînă la 1820 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CDXX/3). La 1810 era biserică satului, dispărînd înainte de 1853. La 1871 învățătorul din localitate spunea că „nu stiu nimic despre existența unor clădiri vechi”. (Acad. R. S. România, ms. rom. 227, f. 10). La sfîrșitul secolului, însă C. Săvescu afirma că zidurile au rămas în ființă încă 30 de ani după 1853 iar la 1894 At. Mironescu zărise încă urme de zidărie (vezi bibliografia).

²⁸ Bis. din Tîntava Banului și T. Bălășoaia sunt amintite la 1848 oct. 2 (Acad. R. S. România, MCXX/7).

²⁹ M-reă lui Cornilie e amintită la 1519 nov. 29 (*Documente*, XVI, vol. I, p. 153).

³⁰ Despre arderea tîrgului de la Tîrgoviște vezi Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 2/1829; despre vederile vechi înfățișind orașul vezi „Studii”, 1963, nr. 4, p. 959. Vezi și inscripțiile din ms. Tocilescu (Acad. R. S. România, ms. 5143, f. 247—271).

³¹ La 1813 sept. 3 locul unde a fost curtea domnească din Tîrgoviște a fost dăruit de domn lui Isac Ralet (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., XXXIII/17 și 18). Vezi și doc. din 1813 sept. 10 și oct. 29 (ibidem, XXXIII/19, 20, 23, 24).

³² Cetatea Tîrgoviște este amintită la 1609 iulie 2 și 1618 april 28 (*Documente*, XVII, vol. I, p. 396 și vol. III, p. 221). Vezi și bibliografia privind orașul. În inscripția din 1645 a schitului Clocoiov se spune că, în vremea domniei lui Matei Basarab a fost ispravnic la zidirea cetății Tîrgoviște Diicu Buicescu (I. Ionașcu, *Biserici Olt*, p. 41), fapt confirmat și de D. Fotino, (III p. 101), care spune că domnul a reparat din temelie cetatea Tîrgoviște.

La 1494 Michel constructor arăta că merge le Tîrgoviște să facă o cetate sau un castel, dar nu stim sigur la ce anume se referă (Zimmerman, *Das archiv der Stadt Hermanstadt*, Sibiu, 1901 p. 56).

Mentionăm că lîngă palatul domnesc din Tîrgoviște exista un heleșteu și o „ciutărie” (parc de vinătoare), precum și o „livadă domnească”, așa cum exista și lîngă Curtea Veche de la București. Mutîndu-se domnia la București și „părăsindu-să acel loc”, se stricase heleșteul, care este dat mitropoliei din Tîrgoviște cu tot locul „cît au fost îngrădit ciutărie” (doc. din 1671 oct. 29 și 1672 april 15, Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CLXXXI/1 și 2).

Cu ocazia lucrărilor făcute de C. Brîncoveanu la curtea domnească, a fost mărită și livada curții domnești. Într-un doc. din 5 sept. 1696, domnul arăta că, în acest scop, a făcut ispravnic pe Pascalie vornicul de Tîrgoviște „de au cumpărat cu bani domnești livezi de la oroșani” (Arh. St. Buc., m-reă Dealu, III/1).

³³ Poarta domnească a curții din Tîrgoviște e amintită la 1708 oct. 7 (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 405). Despre porțile cetății vezi și Fotino, II, p. 100. Vezi și Acad. R. S. România, Stampe, GS, II, Ciceri E., 2 (ruinele curții domnești).

³⁴ Despre repararea turnului Chindia, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2076/1851. Vezi și descrierea ruinelor palatului domnesc la București, Arh. St. Buc., ms. 1564, Grajdurile domnești cele vechi de lîngă baie sunt amintite la 1696 sept. 6 (Muzeul de istorie Buc., nr. 25088).

³⁵ La 1614 mai 18 este amintit Mihai băiașul din Tîrgoviște (*Documente*, XVII, vol. II p. 278). La 1642 april. 20 baia din sus de grădina domnească din Tîrgoviște, de lîngă oraș, baie veche, făcută de Basarabi, care fusese arsă în vremea lui Alexandru Cuconul și a cărei căldare a fost dusă de Leon vodă la București, a fost dată cu tot venitul m-rii Căldărușani (Arh. St. Buc., m-reă Căldărușani, IX/1). La 1693 nov. 1 este amintită o casă lîngă baie (ibidem, Mitr. Țării Rom., CCXXX/1) iar la 1696 sept. 6, grajdurile domnești cele vechi de lîngă baie (Muzeul de istorie Buc., nr. 25088). Pentru baia din Tîrgoviște vezi și Arh. St. Buc., m-reă Căldărușani, IX/10—12 (doc. din 1814—1846).

³⁶ Vezi și diverse desene și picturi de case vechi din Tîrgoviște la Muzeul de artă al R. S. România, Secția Stampe, Petreșcu G., C.R., I, 20868 și 20884, Szatmary, D.R., I, 2943 etc. Despre dărîmarea clădirilor „amenințătoare de primejdie” vezi Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 1014/1844; „înfrumusețarea” orașului, idem, Min. Lucr. publice, dos. 90/1852.

³⁷ Pentru localizarea caselor boierești vezi doc. din 1808, în care se spune că la Tîrgoviște „casele boierești au fost puse pe malul apei Ialomitei, sus pe marginea ulitei celei mai vechi a Tîrgoviștei, ce acum este astupată” („Rev. istorică” 1943, p. 276–277). Aici s-ar putea face deci săpături arheologice.

³⁸ Menționăm aci numai pe cele amintite în doc. de după 1625; pentru cele pomenite în documente pînă la această dată a se vedea indicele colecției de *Documente*.

³⁹ Arh. St. Buc., m-rea Glavacioc, XXXIV/28.

⁴⁰ Doc. din <1646 ian.–1647 dec.> (Muzeul de istorie Buc., nr. 26887).

⁴¹ Doc. din 1648 iulie 15 (Arh. St. Buc., m-rea Brîncoveni, XXV/13).

⁴² Doc. din 1654 febr. 25 (Muzeul de istorie Buc., nr. 26 913).

⁴³ Doc. din 1656 iulie 16 (Arh. St. Buc., ms. 719, f. 253).

⁴⁴ Doc. din 1667 sept. 18 (N. Iorga, *Documentele Cantacuzinilor*, p. 59). Despre casele stolnicului C. Cantacuzino din Tîrgoviște vezi și doc. din 1812 aug. 12 (Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p.. 76).

⁴⁵ Vezi și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4139/1831, 6698/1837, 8419/1840, 1277/1848, Min. Lucr. publice, dos. 77/1856 etc.

⁴⁶ Vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 3547/1836 și Min. Lucr. publice, dos. 80/1844. Fântâna domnească, situată în fața portii palatului domnesc, este amintită la <1664–1669>, cînd se dă voie mitropolitului să ducă apă de aci la fântâna mitropoliei (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., XXXIII/4 și ms. 127, f. 397).

⁴⁷ Amintită cu acest nume în sec. XVII, la 1632 dec. 7 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., XXXVIII/3). Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 440 v.–441 și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 46 v. și 739, f. 21.

⁴⁸ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 46 v. și 739, f. 21 v. (ms. Pappazoglu).

⁴⁹ Refăcută de familia Crețulescu, probabil de Radu Crețulescu mare logofăt între 1662 și 1680. Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4454/1856.

⁵⁰ Vezi și pisaniile din 1699, 1748 și 1785 la Arh. St. Buc., AN, CLXIX/3 și 4). Vezi și ms. Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 730, f. 43–44 v. și 739, f. 15 v.–18 v.). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Log. pricinilor bisericesti, dos. 8177/1835 și Min. Instr., dos. 1967 și 2076/1851.

⁵¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545 f. 434 v.–435.

⁵² Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 427.

⁵³ Bis. Mahalaua este amintită și de banul Mihai Cantacuzino la 1774 (Tunusli, p. 177).

⁵⁴ Amintită la 1526 mai 18 și 1533 febr. 2, cînd se spune că a fost făcută de Neagoe Basarab (*Documente*, XVI, vol. II, p. 7 și 123).

⁵⁵ Vezi și doc. din 1585 ian. 13, în care se arată că Dumitru zidarul fusese miluit de Petru voevod, fiul lui Mircea voevod, „pentru buna și dreapta slujbă ce a slujit și a muncit și a dres și a acoperit cu plumb mitropolia din orașul Tîrgoviște” (*ibidem*, vol. V, p. 178). Vezi și însemnările de la Acad. R. S. România, ms. Panaitescu P. P., *Catalogul ms. slave*, vol. II.

⁵⁶ Vezi și (Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 388/1889 și doc. din 1893 iulie 1. (Arh. St. Buc., Acte commemorative, nr. 20).

Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 265–267, Arh. St. Buc., ms. 729, f. 43 v.–45 și 730, f. 29–33 v. și pisania din 1707, la Arh. St. Buc., AN, CLXIX/4. Vezi și pomelnicul din 1697 (Acad. R. S. România, ms. 2101 și 5909) și catagrafiile din: 1810, 1849, 1850, 1851 de la Acad. R. S. România, ms. 626, f. 40–46 v. și 72–72 v., 660, f: 7–14 și 726, f. 235–264). Vezi și catagrafia de odoare din 1840 (idem, ms. rom. 919, f. 49 v.).

Despre diverse reparații vezi doc. din: <1793>, 1801 iunie 5, 1803 mart. 11, 1810 etc. (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 195 v., ms. 156, f. 52 și 121 v., ms. 127, f. 413). Vezi și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2076/1851, 4550/1856, 1207/1863. Vezi și proiectul de reconstrucție (Arh. St. Buc., Min. Agric., Dîmbovița, nr. 15–16).

⁵⁷ Vezi infățișarea vechei mitropolii în pictura lui Szatmary (Muzeul de artă al R. S. România, DR, IV, 4919). Tot acolo (DR IV, 4503) și un tablou infățișind ruine din Tîrgoviște. Vezi și Acad. R. S. România, Stampe, GR III, Müller 11, GR III, Danielis 3 (mortuul familiei Cantacuzino), GR III, Szatmary C–11 și GR I, Racoviță N., 1 (1851).

⁵⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 433 v.

⁵⁹ Amintită la 1647 sept. 10 (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 398). Nu știu care biserică poate fi aceasta.

⁶⁰ Coadă este mare vornic între 1542 ian. 10 și 1545 febr. 28.

⁶¹ În doc. din 1812, publicat de I. Filitti, se spune mahalaua bis. Roșie „ce să numește a lui Coadă vornicul”. Banul Mihai Cantacuzino o numește bis. vorniculni (Tunusli, p. 177); el mai amintește însă separat și biserică Roșie.

⁶² În ms. rom. 721, f. 5, Acad. R. S. România, este amintit un loc al m-rii Dealu „ce este lîngă biserică Roșie ot mahalaua Tabaci, care loc și biserică este dată danie dă sărdar Drugănescu”. Vezi și diata lui Ion Drugănescu din 19 aug. 1834 (Acad. R. S. România, CDXXX/12–74).

Menționez că I. C. Filitti, *Ctitori*, p. 35, crede că bis. Adormirea este Albă sau Roșie. În catagrafia publicată de Popescu-Runcu, p. 10, este amintită o bis. Adormirea-Peste gîrlă.

⁶³ Bis. lui Coadă vornic sau de la poarta lui Coadă este amintită apoi de numeroase ori în doc., la: 1630 mai 6, 1636 iulie 13, 1650 ian. 6 etc. (Inst. de istorie, copie, Arh. St. Buc., m-re Radu Vodă, XVI/22, Acad. R. S. România, CLXIII/72). Vezi și doc. din 1786 mart. 1, cînd bis. e încchinată m-rii Dealu; 1800 ian. 23 și 1802 oct. 1 (Arh. St. Buc., m-rea Dealu, XVIII/1, 2 și 3 și Acad. R. S. România, CMXII/70).

⁶⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 439 și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 46 și 739, f. 21.

⁶⁵ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 438 v.—439.

⁶⁶ Vezi și doc. din 1781 iunie 12, 1792 ian. 23 (Muzeul de istorie Buc., nr. 27676, 27677).

⁶⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 428 v.

⁶⁸ Acesta este mare sluger între 29 ian. și 28 mai 1641. Bis. este amintită la 1650 iunie 16 și 1657 mart. 6 (Acad. R. S. România, CXXXIV/53 și Muzeul de istorie Buc., nr. 933. Banul Mihail Cantacuzino (Tunusli, p. 177) îi spune bis. lui Burica, în loc de Buzincă).

⁶⁹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 429 v.

⁷⁰ Amintită la 1653 sept. 3 (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 408 v.—409).

⁷¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 430 v.—431 și 433.

⁷² Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 45 v.—46 și 739, f. 20—20 v. (ms. Pappazoglu).

⁷³ La 1764 dec. 15, bis. din Slobozia domnească din Tîrgoviște, cu hramul Tăierea capului Sf. Ioan, a fost încchinată mitropoliei din Tîrgoviște (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CCCLVII/20).

⁷⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 436 v.—437.

⁷⁵ Numită astfel după numele familiei Andronescu, care i-a adăugat și hramul Sf. Haralambie. La 23 mai 1712, bis. lui Andronache postelnicul, fiul lui Paschalie vornicul, este încchinată m-rii Hurezi (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 521—521 v.). Vezi și doc. din 1787 și 1793 (Arh. St. Buc., m-re Hurezi, XXVIII/37 și XXVII/39, nr. 87).

⁷⁶ Manea Persanu, ctitorul prim al bisericii, este mare vornic în 1525—1527.

⁷⁷ Bis. Sf. Nicolae e amintită de numeroase ori în documente, la 1636 iunie 29, 1657 mart. 6, 1668 sept. 1, 1669 iulie 25 etc. (Arh. St. Buc., m-re Radu Vodă, IV/40, Muzeul de istorie Buc., nr. 933, Acad. R. S. România, ms. 529, f. 1—9, Arh. St. Buc., m-re Hurezi, XXIX/7).

La 1671 mai, 1692 sept. 7 și 1697 iunie 23 este amintită bis. doamnei Elina din Tîrgoviște, care este aceeași cu bis. Sf. Nicolae, numită astfel datorită faptului că a fost refăcută de această doamnă (Arh. St. Buc., m-re Bradu, VI/11, ms. 705, f. 1 v. și m-re C. Lung, LVI/4). Biserica doamnei este menționată și de banul Mihai Cantacuzino (Tunusli, p. 177).

⁷⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 270, A 545, f. 443 v. și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 46 și 739, f. 20 v.—21.

⁷⁹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545 și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 46 și 739, f. 20 v.—21. Vezi și nota următoare.

⁸⁰ Banul Mihai Cantacuzino (Tunusli, p. 177) amintește de două biserici: a sîrbilor și din mah. Sîrbească. Prima este foarte probabil aceia făcută de Mirco căpitan de sîrbi.

⁸¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 443

⁸² Bis. Sf. Petca, Paraschiva sau Sf. Vineri este amintită de numeroase ori în sec. XVII—XVIII: 1634 april 20, 1636 iunie 29, 1644 febr. 9, 1696 febr. 5, 1716 april. 30 etc. (Arh. St. Buc., AN, CXI/29, m-re Radu Vodă, IV/40, ep. Argeș, XLIIX/11, ms. 127, f. 402, Acad. R. S. România, LIX/49). La 1693 oct. 6 este pomenită mahala Sf. Vineri (Arh. St. Buc., m-re Hurezi, XXIX/16). Banul Mihai Cantacuzino (Tunusli, p. 177) îi spune bis. Sf. Paraschiva școală domnească. Vezi și doc. din 1803 mart. 5 și 1804 ian. 12 (Arh. St. Buc., m-re Dealu, XVIII/4 și 6).

⁸³ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 44 v.—45 v. și 739, f. 18 v.—20 și Acad. R. S. România, ms. A 545 f. 423 și 5142, f. 268—269. Despre diverse reparații vezi și Arh. St. Buc., m-re Dealu, XVIII/3, 5 și 6.

⁸⁴ Mahala Arhanghel din Tîrgoviște este amintită la 1718 aug. 29 (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 403) iar biserică Albă „unde este hramul Sf. Arhanghel Mihail” este menționată la 1696 febr. 5 (ibidem, f. 402).

⁸⁵ Vezi și doc. din <1584> febr. 1 (Acad. R. S. România, DCCXXXIV/112).

⁸⁶ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 56 și 730, f. 33 v.—34 v. și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 420. Vezi și pomelnicul din 1761 (Acad. R. S. România, ms. 3266), catastiful de avere din 1787 (Arh. St. Buc., A. N., MMDCCLXIV/81). Despre starea de dărăpăنare a bisericii vezi doc. din 1780 nov. 29 (ibidem, MMDCCLXIII/75), catagrafia din 1862 (Acad.

R. S. România, ms. 718, f. 570). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1417/1865.

⁸⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 438. O biserică Adormirea din Tîrgoviște este amintită la 1690 iulie 14 (Arh. St. Buc., A. N., MMDCLXIV/16), dar nu știu sigur dacă e aceasta sau alta cu acest hram.

⁸⁹ Banul Mihail Cantacuzino (Tunusli, p. 177) amintește de două biserici purtând acest nume: a Tîrgului și Tîrgul de Sus.

⁹⁰ Amintită în doc. la 1696 aug. 6 (Arh. St. Buc., m-rea Hurezi, XXVII/17).

⁹¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 425, 427.

⁹² Amintită în doc., ca bis. Zlătari, la 1647 ian. 15 și 1654 iunie 20, cu ocazia unor jurăminte depuse aci (Arh. St. Buc., ms. 722, f. 212 și m-rea Hurezi, XVI/6). La 1767 mart. 20 i se spune bis. Albă din mah. Zlătari (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 403 v. — 404).

La 1696 febr. 5 este amintită bis. Albă cu hramul Sf. Mihail (Arh. St. Buc., ms. 126, f. 402).

⁹³ Ambele amintite la 1616 iunie 8 (Arh. St. Buc., ms. 449, f. 640).

* Este greu de spus care din bisericile vechi ale orașului sunt aceste sase biserici purtând numele fie al unor slujitori ai lor, fie al ctitorilor. În aceeași categorie intră și bis. popii Dumitrache și a spătarului Toma, menționate de banul Mihail Cantacuzino (Tunusli, p. 177). De aceea le amintim aici, la sfîrșit. Bis. popii Ganea e probabil bis. Sf. Nicolae a lui Manea Persanu.

⁹⁴ Amintită la 1634 oct. 31, fiind situată în dreptul caselor lui Bunea Grădișteanu (Arh. St. Buc., m-rea Glavacioc, XXXIV/123).

⁹⁵ Vezi și Acad. R. S. România, DXXXIV/134).

⁹⁶ Amintită la 1687 mart. 16 (Arh. St. Buc., m-rea Radu vodă, XXXIX/46).

⁹⁷ Una din acestea, m-rea cu hramul Sf. Nicolae, e amintită la 1497 iunie 4 (*Documente*, XIII—XV, p. 247).

⁹⁸ Vezi doc. din 1662 iunie 22, prin care Antonie vornicul din Negoești (viitorul Antonie vodă) este împuñnicit să mîne satele din jud. Prahova „să lucreze la biserică domnească de la Tîrșor” (Acad. R. S. România, CXCVI/218). M-rea zidită de Antonie voevod, numită Turnu, este amintită la 1671 mart. 25 și dec. 9 (Arh. St. Buc., ms. 718, f. 782 și 751—752). La 1672 april. 12, se spune că Antonie vodă „nu au apucat ca să o miluiască nici cu moșii, nici cu țigani, nici cu nici di unele, ci iaste numai piatră”. Acum primește scutiri de dări pentru doi meșteri de lemn și poslușnici (Acad. R. S. România, CCCLXXVII/1).

⁹⁹ M-reau este amintită la 1845 oct. 2 (Arh. St. Buc., ms. 966, f. 94 v. — 95). Despre ruinele m-rii la 1871 vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 662.

¹⁰⁰ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 719, f. 170 (doc. din 1832 aug. 19) și hrisovul din 1752 (*ibidem*, CCCLXXVII/9).

¹⁰¹ Vezi și catastiful din 1784, catagrafia din 1830, listă de obiecte din sec. XIX (Acad. R. S. România, CCCLXXV/223, 268, 269, 387, 355 și 356). Despre diverse reparații și reclădiri vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2565/1853, 4225/1856.

¹⁰² Vezi și inscripțiile și pomelnicul de la Arh. St. Buc. ms. 730, f.9—11 v. (ms. Pappazoglu).

¹⁰³ Vezi și hotărnicile orașului din 1843 și 1849 (Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 1024/1843) și 1439/1849. Despre „înfrumusețarea” orașului, idem, Min. Lucr. publice, dos. 54/1855.

¹⁰⁴ Vezi și pictura lui Szatmary, înfățișând o vedere a orașului acum un veac (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, DR, III, 4678).

¹⁰⁵ Despre școala veche din Tg. Jiu, vezi doc. din 1813 mai 25, milă pentru bis. și școala zidită de stolnicul Dumitrache (Acad. R. S. România, MCCCCXLVI/93) și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 5396/1838, Min. Lucr. publice, dos. 95/1855 și Min. Instr., dos. 6586/1832, 6688 și 6708/1837, 3387/1840 și 4648/1855.

¹⁰⁶ *ibid.* Despre repararea bis. din Tg. Jiu vezi idem, Min. Artelor, dos. 54/1905. Vezi și catagrafia din 1842 (Acad. R. S. România, MCLXVIII/98).

¹⁰⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 263 și 5143 f. 128, 130. Despre zugrăvirea tîmpiei vezi Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 1136/1841. Vezi și doc. din 1820 iunie 10 și 20 despre lemnul trebuitor la lucrul bisericii.

¹⁰⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5143, f. 126.

¹⁰⁹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5143, f. 127.

¹¹⁰ Despre repararea bis. din Tîrnava vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 52—54, 114.

¹¹¹ Amintit în documente începînd de la 1672 aug. 10 și apoi de numeroase ori la: 1673 dec. 1, 1676 iunie 3, 1678 april. 3, 1682 ian. 19, 1683 april. 4, oct. 20, 1685 sept. 9 etc. (Art. St. Buc., ep. Rimnic, XCVI/3, XXIX/52, XCVIII/3, XXXV/1, XCIII/92, XXIX/26, 30, 31, 36 etc.) Din doc. citat, din 1682 ian. 19, rezultă că a fost făcut din temelie de Partenie egumenul m-rii Bistrița „din al lui cîstig”. Tot acest egumen a cumpărat pentru schit și numeroase ocine (vezi doc. amintite).

¹¹¹ Vezi Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, pach. XCIV—XCIII și Acad. R. S. România, XCI/129 (doc. din 1777 dec. 29) și CMLXXVI/361—463, 496—521. Vezi și planul vărei schitului din 1845 (Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri și hotărnicii).

¹¹² În doc. din 1593 april. 25, se spune că a fost făcută de bunicii Neagăi, soția lui Mitrea mare vornic (*Documente*, XVI, vol. VI, p. 69). M-reia mai este apoi menționată la: 1643 april. 14, 1644 ian 7, cind a fost închinată metoh la ep. Buzău, 1646 oct. 11 și 1656 mart. 10 (Arh. St. Buc., ms. 171, f. 143 v.—144, ep. Argeș, XLVII/6, ms. 314, f. 343 și ep. Argeș L/9). Din aceste documente rezultă că m-reia exista în vremea domniei lui Pătrașcu cel Bun (1554—1557) și că ctitorul său — care o zidise „din temelia ei” — se numea Ivăniș vornicul, bunicul jupinesei Neaga vornească. M-reia fusese prădată de tătari.

¹¹³ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 224, f. 345.

¹¹⁴ Vezi doc. din 1385 oct. 3, din care rezultă că Radu I „a ridicat-o din temelie, dar n-a sfîrșit-o” iar Dan I, urmăsul său, s-a considerat dator să clădească „deplin acest hram” (*Documente*, XIII—XV, p. 32). Pe dosul unui hrisov de întărire din 1424 aug. 5, o însemnare arată că biserică veche a fost sfîntită în anul 6886 (1377—1378) (*ibidem*, p. 80). Vezi și doc. de întărire de la Mircea cel Bătrân, din 1387 iunie 27 (*ibidem*, p. 40—41). La 1590 iunie 9, m-reia Tismana era considerată „mai veche decât toate mănăstirile din țară” (*ibidem*, XVI, vol. V, p. 453), iar la 8 ian. 1569 se susținea că are ocine „încă de la intemeierea Țării Românești”, date de Negru Voda (*ibidem*, vol. III, p. 303).

După cum se știe, despre construirea m-rii Tismana există o veche tradiție, legată de persoana lui Nicodim. Ea este amintită în numeroase doc. din secolul al XVII-lea. La 1638 iulie 3, patriarhul Paisie al Ierusalimului înregistra legenda locală potrivit căreia m-reia Tismana ar fi fost construită de Nicodim „de mult, ca la 400 de ani”, urmând a avea rol de „cap și lavră mănăstirilor a toată Țara Românească”. (Arh. St. Buc., m-reia Tismana, CXXVI/175). Mai tîrziu, la 1647 april. 22, Matei Basarab susținea că ar fi văzut „cartea răposatului Negru voievod, (de) cind a fost cursul anilor 6802 (1293—1294) și cartea lui Dan voievod, fiul lui Radu voievod, în anul 6894 (1385—1386) privind proprietățile m-rii Tismana (*ibidem*, XCII/13). Urmăsul lui Matei Constantin Șerban, declară la 1656 april. 13 că văzuse un hrisov de la Dan vodă, „fiul lui Radu Negru” din leat 6894 (1385—1386); tot el mai spunea că balta Bistrețul fusese facută de ctitorul m-rii, sfîntul Nicodim, „cu milostenia, săpindu cu sapa” (Arh. St. Buc., Peceți nr. 69). Un alt domn, Grigore Ghica, arată într-un hrisov din 1661 april. 15 că văzuse cartea lui Dan vodă din 6890 (1381—1382) (*ibidem*, m-reia Tismana, CXII/32).

^{114 bis} Fapt atestat și de pomelnicul de la Acad. R. S. România, ms. 463.

¹¹⁵ Vezi doc. din 1699 iulie 20, în care Cornea Brăiloiu mare ban — care a fost îngropat apoi la mănăstire — spune că a făcut casele egumenenești și promite să refacă din temelia nteșii chilii stricate (Arh. St. Buc., m-reia Tismana, LVII/7).

¹¹⁶ Despre diverse reparații și reclădirea m-rii vezi: Acad. R. S. România, XXI/54 (1792), Arh. St. Buc., m-reia Tismana, XCIV/82 (1792), XCV/138 și XCVI/77 (1812); Log. principiilor bisericești, dos. 700/1835, Min. Instr., dos. 1400/1846, 1492 și 1503/1848, 2620 și 2640/1849, 2084 și 2270/1850, 1776/1851, 4217/1855, 4351/1856, 1205/1862, 2614/1859 (încunjurată cu zid); Min. Lucr. publice, dos. 162/1851; Obștescul control, dos. 413—454/1847 și 490/1852. Despre ardere și refacere, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 597—598/1860; despre diverse alte reparații, idem Min. Cult. și Instr., dos. 1443/1846, f. 80—81, 84.

¹¹⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 2460 și 2500 și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 15 v. — 16 v. Vezi și catasturile și catagrafile din: 1735, 1749, 1795 și 1809 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CDVII/2 și 17 și m-reia Tismana, XCVI/3, 12, 60—61), nedatată (*ibidem*, XCVI/129) și pe pe cele de la Min. Instr., dos. 7789/1836, 2277, 2278/1850, 2885/1853, 3715/1857, 526 și 527/1861, 693/1861 și Acad. R. S. România, ms. rom. 726, f. 265—436. Despre starea m-rii la 1808 ,vezi și Arh. St. Buc., Diplomatic, nr. 78 și 79. Pentru veniturile și cheltuielile m-rii, vezi Arh. St. Buc., m-reia Tismana, pach. XCVI; vezi și lista lucrărilor din paraclis (*ibidem*, XCVI/154).

¹¹⁸ Vezi și desenele de la Muzeul de artă al R. S. România, Secția Stampe, Canisius, C. R., I, 19089 și Szatmary. CR, III, 18324, 16990.

¹¹⁹ Despre obiectele de preț ale m-rii care au fost ascunse vezi și doc. din 1828 nov. 17 (Acad. R. S. România, DCCCIV/72). Vezi și listele de vase, odoare, vestimente și cărți de la Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CDVII/24 și m-reia Tismana, XCVI/152 și 154). Despre repararea unei cruci vezi *ibidem*, XCV/77.

¹²⁰ O bis. mai veche din Titești este amintită la 1678 ian. 8, cind călugărul Pavel ii dăruiește mai multe cărți de cult (Arh. St. Buc., Dep. Mosneni-Titești, II/14). La 1871 sunt menționate aci o culă veche și cruce (Acad. R. S. România, ms. 223, f. 252—252 v. și 304).

¹²¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 275.

¹²² Bis. e amintită la 1832 iunie 22 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/182).

¹²³ Vezi descrierea lor, la 1871 (*ibidem*, ms. 228, f. 645).

¹²⁴ La 1832 satul, proprietatea răposatului Iordache Slătineanu, se vindea la mezat (Acad. R. S. România, CDLXXIV/188—193).

¹²⁵ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCXXX.

¹²⁸ Despre ridicarea unui schitisor la Toplița vezi scrisoarea lui Partenie arhimandritul de la Argeș către mitropolie (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CCCXLV/32).

¹²⁷ Vezi doc. din 1629 febr. 9 în care se spune că trei călugări sărbi au mers la m-reia Topolnița, care era pustie și au început să o dreagă (Arh. St. Buc., m-reia Tismana, XCIII/24 și 25).

¹²⁸ Vezi doc. din 1644 mart. 16 și 1646 febr. 12 și mart. 3, din care rezultă că m-reia, lăsată moștenire de la moșii lui Matei Basarab și rămasă „numai piatră”, fiind aproape de casa lui Buliga mare căpitan, domnul o încredințeaază acestuia, să-i fie „ctitor nou”. (Arh. St Buc., m-reia Tismana, XXI/2, XX/1—3). Menționăm că Buliga era căpitan de dorobanți în această regiune de margine. El este numit ctitorul m-rii la 1647 mart. 18 (ibidem, XXV/1).

¹²⁹ Vezi Arh. St. Buc., m-reia Tismana, pach. XX. Vezi și pomelnicul din sec. XIX (Acad. R. S. România, ms. 2199) și catagrafile din 1811 (ibidem, XCVI/71) și 1858 (idem, Min. Instr., dos. 3077/1858). Despre diverse reparații, ibidem, m-reia Tismana ,XCVI/31 (1784), XCIV/130—131 (1812) și Log. pricinilor bisericestii, dos. 4250/1839. Despre arderea schitului, idem, Min. Instr., dos. 4303/1856.

¹³⁰ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCCXXXI.

¹³¹ Despre ruinele unei bis. la Golești Badii, la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 283.

¹³² Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMXI. Vezi și planul moșiei Toporu -- Ciocăneasa din 1839 la Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri și hotărnicii, jud. Vlașca.

¹³³ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 7 .În catagrafia din 1840 nu este trecută.

¹³⁴ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 281—282.

¹³⁵ Amintit în documente la 1717 febr. 26 (Acad. R. S. România, CXXVIII/244). Să fie același cu schitul Trestieni?

¹³⁶ Amintit de numeroase ori în documente la: 1685 febr. 17, 1687 mai 24, 1687 sept. 30, 1698 april 20 etc. (Arh. St. Buc., m-reia Rimnicul Sărat, VIII/1 și 5, ms 218, f. 60—60 v. și m-reia Rm. Sărat, XVI/11). Din doc. din 1695 aug. 5, rezultă că a fost făcut de Zăgan căpitanul din Moinești, care-l lasă și îl închină m-rii Adormirea din Rm. Sărat (Arh. St. Buc., m-reia Rm Sărat, XVI/10). Vezi și doc. din 1714 mai 9, ibidem, VIII/20 și XII/23) și însemnarea din 1742 (Panaitescu, P. P., Catalogul ms. slave, II, p. 788 (ms. la Acad. R. S. România).

¹³⁷ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMIII.

¹³⁸ Vezi și pictura lui N. Grigorescu înfățișând bis. Trestieni (Muzeul de artă R. S. România, DR, I, 2341). În „Curierul rom.”, 7 febr. 1832, se spune că această moșie era „înjugată” cu Netoți.

¹³⁹ Vezi doc. din 1708 ian. 23 și 1781 nov. 13 (Arh. St. Buc., ms. 252, f. 134 și 160 v. —161).

¹⁴⁰ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 253 v. — 254.

¹⁴¹ Amintit în doc. la 1559 dec. (*Documente*, vol. III, p. 195—196) Doc. a rămas într-o copie românească defectuoasă, în care hramul e „Ațipirea” Maicii Domnului, în loc de Adormirea. După părerea lui V. Brătulescu, bis. din Turbați este ctitoria lui Mihai Cantacuzino spătarul, fiind ridicată în amintirea postelnicului C. Cantacuzino, ucis la m-reia Snagov din apropiere.

¹⁴² Vezi doc. din 1805 iunie 7 (Arh. St. Buc., m-reia Tigănești, VI/4). Vezi și catagrafile din 1792 și 1796 (ibidem, XVII/4 și ms. 143, f. 10). Vezi fondul m-rii Tigănești, pach. VI, IX și C. Despre înființarea bisericii din sat, vezi idem, Min. Instr., dos. 904/1862.

¹⁴³ Vezi și Arh. St. Buc., m-reia Tigănești, VI/5.

¹⁴⁴ Despre ruinele de m-re de la Turbați, la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 227, f. 54—54 v. Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5143, f. 284—285 (ms. Tocilescu).

¹⁴⁵ Amintit la 1698 iulie 14, cind Iosif ieromonah, fost popa Ion din Vrănești — Saac, cu frații săi închină schitisorul de la Turburea m-rii Tîrgșor (Acad. R. S. România, CCCLXXV/183).

¹⁴⁶ Într-un ms. din 1875 sunt amintite bis. din Turia, din 1798 și o bis. ruinată afară din sat (Acad. R. S. România, ms. 221, f. 112—113).

¹⁴⁷ Data pisaniei. Amintit în documente la 1684 nov. 24, 1733 nov. 1, 1742 mart. 1 etc. (Arh. St. Buc., m-reia Cozia, XLIX/23 și XLVII/16). Vezi și lista de avere din c. 1808 (idem m-reia Tismana, XCVI/140). Vezi, de asemenea, Acad. R. S. România, ms. rom. 223, f. 319, Arh. St. Buc., ms. 729, f. 30 (ms. Pappazoglu) și pictura lui Trenk înfățișând schitul în veacul trecut (Muzeul de artă R. S. România, Stampe, DR, III, 4217).

^{147 bis} Pentru „statornicirea și înfrumusețarea” orașului Turnu vezi „Analele parlamentului” 1835—1836, p. 699, „Buletin”, gazetă oficială, 27 febr. 1836 și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 1129/1841 și Min. Lucr. publice, dos. 64/1858. Vezi și planurile orașului din 1836, 1854 și 1930 (Acad. R. S. România, Hărți).

¹⁴⁸ Vezi descrierea ruinelor cetății la 1873 (Acad. R. S. România, ms. 229, f. 550 v. — 551 și 573—573 v.).

^{148 bis.} Vezi și „de la pentru statonnicirea noului oraș Severinul” (Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 7901/1835). Despre „înfrumusețarea” orașului idem, în Lucr. publice, dos. 106/1853.

¹⁴⁹ Despre construirea unei biserici la T. Severin vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1802/1844. Vezi și ibidem, dos 3108/1858, în care orășenii cer să se reclădească o biserică pe temelia unei biselici mai vechi.

^{150 bis.} Vezi și Arh. St. Buc., Mic. Instr., dos 1645/1852 și 4019/1854 și Min. Lucr. publice dos. 3/1845.

¹⁵⁰ Vezi idem, Vornicia din lăuntru, dos. 1004/1841.

^{150 bis.} Vezi idem, Min. Lucr. publice, dos. 39/1857.

¹⁵¹ Vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 1041/1843 și 1440/1849 (pentru desăvîrșirea bisericii făcută de maiorul Ciupagea).

^{151 bis} Amintită în documente la 1497 april. 1 (*Documente*, XIII—XV, p. 246) și de numeroase ori în sec. XVI: 1525 mai 18, 1533 ian. 16, 1536 ian. 4 etc. (*ibidem*, XVI, vol. II, p. 7, 121—122 și 198).

¹⁵² Vezi doc. din 1778 nov. 1, în care se vorbește de reparații; în același timp, se spune că alte clădiri (casele egumenesti) erau striccate de tot (Arh. St. Buc., m-rea Radu vodă, XIX/21).

¹⁵³ Vezi îndeosebi doc. din 1648 iulie 20 (Arh. St. Buc., Peceți nr. 63).

¹⁵⁴ Despre starea de ruină a m-rii și reparațiile necesare vezi Arh. St. Buc., m-rea Radu vodă, XIX/22 (1778), Min. Instr., dos., 2602/1859 și Acad. R. S. România, ms. rom., 223, f. 177; despre diverse alte reparații vezi Arh. St. Buc., m-rea Radu vodă, XC/2, 3, 7 (1838—1840), idem, A. N., MMDCCCLXI/41 bis și Min. Instr. dos. 689/1870; sfîntirea bisericii, idem, m-rea Tutana, dos. 2/1837. Pentru restaurarea metohului de la Tutana vezi și Acad. R. S. România, ms. grec nr. 6, f. 24 v. Vezi și picturile lui Trenk înfățișând m-rea în secolul trecut (Muzeul de artă R. S. România, Stampe, DR, III 4294 și 4212).

T

ȚĂCĂLIILE, vezi Orlești.

ȚĂNDĂREI, jud. Ialomița (han sec. XIX și bis. Sf. Voievozi, 1839—1843, construită de Filip Lenș).

C. Rom., 1838, p. 4; Anuar 1909, p. 66—67; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1594].

ȚARINA, vezi Olteni.

ȚĂRTĂLU (Tărțălău), com. Boșoțeni — Romanați (la 1840 bis. Sf. Nicolae, 1828, construită de Barbu Dobruneanu și alții).

„Renasterea”, 1944, p. 89; Anuar 1909, p. 217, *Monografia jud. Romanați*, p. 462—463 [bis. de lemn 1735—1740, refăcută de zid 1825]; AER, 1921—1925, p. 560; AMO, 1941, p. 660 [bis. Sf. Nicolae, de lemn, 1816, refăcută de zid 1835]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 297 [cat. 1845].

SCHITUL ȚEICA, vezi Ocnele Mari.

ȚICLENI, jud. Gorj (bis. de lemn sec. XVIII și trei case de lemn din sec. XIX: Cerban, Ungureanu și Negreanu, toate trei M).

Ștefulescu Al., *Ticlenii* (S.S., VI, 1904, nr. 10, p. 273—281) [și despre bis. de lemn].

ȚIGĂNEȘTI, com. Priboieni, jud. Argeș (fost Muscel) (o cruce din 1639; crucea logofătului Necula Tigănescu, 1647, în drumul spre Botești și bis. Sf. Nicolae, 1840—1841¹, reparată 1870).

Bauer, p. 175 și 176 [două sate cu bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 95; Rădulescu — Codin, *Muscelul*, p. LVI — LVII, LXXXII; Rădulescu — Codin C., *De unde își trag numele satele Tigăneștii și Bogății*, în vol. *Legende, tradiții și amintiri istorice*, Buc., 1910, p. 80—82 [legenda numelui]; Diaconescu G. Ilie, preot, *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 5—6, p. 479—480) [descriere, înscriptie, foto cruce]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 894 [cat. 1840]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1579]; *Indice cronologic nr. 10 și 23* [doc.].

ȚIGĂNEȘTI, jud. Teleorman (bis. Cuv. Paraschiva, ante 1847 și cruce existentă la 1873²).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 43; Bauer, p. 170 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 127; A. Rom., 1858 mart. 25 [arendarea moșiei].

M M-MREA ȚIGĂNEȘTI (Adormirea, a doua jumătate a sec. XVIII, ante 1776³; bis. mare construită la 1812 de Radu Golescu mare ban, Dositei arhimandritul de la Căldărușani și Gheorghe Florescu logofătul, zugrăvită de Eftimie egumenul, 1853, apoi la 1880 și 1895;

bis. cimitirului, Sf. Treime, construită la 1817 de Nicolae Bîțcoveanu marele logofăt al treburilor bisericești, zugrăvită 1880; stăreția, trapeza și bolnița din 1817—1819, celelalte clădiri de la sfîrșitul sec. XIX și din sec. XX), com. Ciolpani, jud. Ilfov.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 21*, Buc., 1955 [561 doc., 1428—1876]; Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 167—170; Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 168; B. Of., 1855, p. 287 [despre clădirea arhondăriei]⁴ și 1864, p. 1004 [despre repararea arhondaricului]; „Biserica”, II, 1863, nr. 11, p. 80—81; nr. 12, p. 86—90; nr. 123, p. 94; M. Of., 1864, p. 302 [listă de proprietăți]; *Monumente naționale*, I, p. 141—145 și II p. 242—243 [reparații necesare]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 151—152; Iorga N., *Sate și mănăstiri*, p. 225—226 [descriere]; Anuar 1909, p. 71; Eftimiu E., *O notiță istorică asupra m-rii Tigănești — Ilfov („Albina”)*, IX, 1905—1906, p. 1164—1165); Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 136—137 [inscripții]; Stănoiu D., *Întemeierea sf. m-ri Tigănești* (G.M., 1924, nr. 22);

Stănoiu D., *M-reau Tigănești*, Buc., 1926, 32 p. [istoric, descriere, avere] (recenzie lui N. Iorga, R.I., XII, 1926, p. 274); Tican M., *Din istoricul m-rii Tigănești („Universuș”)*, 1934, nr. 149, p. 12); Brătulescu, *Ilfov*, p. 25 [pisania, 1812]; ACMI, 1942, p. 68 [restaurare]; Popescu, *Învelișurile* p. 88 și fig. 19 [desen din 1856]; Drăghiceanu. *Catalogul* (indice); Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 128—129.

M SCHITUL ȚIGĂNIA (bis. construită de Pîrvu Cantacuzino logofătul și Paisie, arhimandritul m-rii Bistrița, 1689, reparată? 1755—1756 — data unui pomelnic —; bis. zugrăvită de Gherman eromonahul, 1788), com. Costești, satul Bistrița jud. Vilcea. Vezi și Costești.

Dicț. Vilcea, p. 450⁵; BCMI, XXVIII, 1935, p. 106—107; Popescu, *Biserici*, p. 37; Bălăsel T., *Un manuscris din 1798 al lui Dionisie Eclesiarul* (A.O., 1936, p. 100—106).

ȚIGĂNIA — MIHAI VODĂ, jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX; bis. de zid din 1851—1852).

Popescu N., *Catagrafia*, p. 29; Anuar 1909, p. 85;
ȚIGĂNIA, vezi Tîrgșoru Nou și Romani.

ȚIGUREȘTI, Vezi Țugurești.

TINTEA, jud. Prahova (bis. Sf. Nicolae — Leilești, construită de Ion Străilescu, Ștefan Arici logofăt și Vasile Șane logofăt, 1835, reparată 1895; bis. Toți Sfinții, ante 1834⁶, reclădită la 1909).

Documente agrare, p. 882 [sat al m-rii Mărgineni]; vezi și *Indice cronologic nr. 15*; Bauer, p. 136 [bis. Tintea — Lelești]; BCMI, 1939, p. 93; Anuar 1909, p. 114; Constantinescu N. A., *Comunicări* (BCMI, XXXII, 1939, p. 90 [însemnare 1839] și 93 [inscripții]); Popescu G. I., *Tintea. Lucrare monografică cu 80 de figuri în text*, Ploiești, 1945, 146 p. + 2 p. (prezentare în R.I.R., 1947, p. 200).

TINTEȘTI, jud. Buzău. (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1842, refăcută? 1892).

A. Rom., 20 ian. 1860 și urm. [arenda moșiei]; Anuar 1909, p. 255; Neagu I., *Monografia comunei Tintești — Buzău*, 40 p.

TINTULEȘTI, vezi Vlădești.

M M-REA ȚÎNTĂRENI (Sf. Mihail și Gavriil, sfîrșitul sec. XVI sau începutul sec. XVII⁷, reparată de banul Cornea Brăiloiu în timpul domniei lui C. Brîncoveanu, refăcută 1809—1810; turlele, dărâmătate de cutremurul din 1838, nu au mai fost refăcute; pridvorul adăugat după 1838; bis. reparată 1859, 1903 și 1930; fost metoh al m-rii Căluțiu⁸ și Sf. Gheorghe Nou), com. Țîntăreni, jud. Gorj.

Documente, XVII (indice); Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 188 [bis. de lemn]; vezi și M.O., 1967, nr. 11—12, p. 920; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 142 și VIII, p. XIX [despre refacerea m-rii]; Giurescu, *Material* (indice); Bauer, p. 218 [m-re nelocuită, sat pustiu]; Tunusli, p. 176; Fotino, III, p. 181; Virtosu E., *Dionisie Eclesiarhul. Un manuscris din 1815* (A.O., 1929, p. 208—213) [pomelnicul m-rii Tîntăreni]; Iorga N., *Studii și doc.*, VIII, p. 132 [m-rea umplută cu zaharea de Tudor Vladimirescu]; vezi și *Doc. privind răscoala din 1821* (indice); *Monumente naționale*, II, p. 205 [descriere]; AER, 1900, p. 43; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 266; ACMI, 1915, p. 133, 135 [ruine de case brâncovenesti], 152—154 [însemnări pe cărți]; Anuar 1909, p. 169; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1934, p. 115—116) [însemnări, descriere sumară]; Donat, *Fundațiile*, p. 81; AMO, 1941, p. 307; Popescu, *Învelișurile*, p. 61; Strempeal, *Copiști de manuscrise*, p. 52; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 358; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 289 și II, p. 63.

TÎNTARU — Dolj (bis. de lemn sfîrșitul sec. XVIII).

M.O., VII, 1955, nr. 7—9, p. 439.

TÎNTARU, com. Buicești, jud. Mehedinți (M bis. Sf. Nicolae, 1784, refăcută la 1846, după cutremurul din 1838, renovată 1921; pictura nouă).

Anuar 1909, p. 193 [bis. din 1821—1826]; AMO, 1941, p. 558; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 480, 646—647 [despre sat].

TÎRCULEȘTI — Gorj (bis. de lemn din 1833).

TÎRCULEȘTI, com. Gornetu — Buzău (bis. Cuv. Paraschiva, 1843—1844, reparată 1875).

Anuar 1909, p. 104.

TÎȚA (acum Dealul Mare⁹) jud. Dîmbovița (bis. sec. XVI; bis. de lemn Cuv. Paraschiva la 1810, apoi bis. Sf. Nicolae, 1852—1858).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit dela 1592, cînd apare ca martor preotul satului]; *Documente agrare*, p. 400, 413, 584 [doc. despre moșie]; Bauer, p. 159 [bis. sec. XVIII]; Popescu — Runcu, *Catagrafia*, p. 14; Anuar 1909, p. 55; *Indice cronologic nr. I și 8* [doc.].

TÎTEȘTI, jud. Argeș (cruci vechi). Vezi și m-rea Valea.

Anuar 1909, p. 95; Rădulescu — Codin C., *Muscelul*, p. XXXVIII—XXXIX și LXXXII; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1619 în doc. fals]; *Indice cronologic nr. 23* [doc.].

SCHITUL ȚIU (începutul sec. XVIII¹⁰).

ȚIULENI (acum Satu Mare), com. Secu, jud. Dolj (M bis. de lemn Sf. Nicolae, c. 1831?, modificată în 1864 și 1936).

AMO, 1941, p. 546; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din r. Strehiaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 414 și 427) [istoric, plan]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 483 [T. — Mehedinți].

TOTOI, com. Negoești, jud. Gorj (M bis. de lemn din cimitir Intrarea în biserică, 1775, construită de popa Stancu; cruce de piatră în curtea bis. din 1842).

„Renasterea”, 1944, p. 371 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 182 [bis. de lemn Sf. Gheorghe, în stare rea].

TUGUREȘTI, (Tigurești), jud. Dolj (bis. Sf. Dumitru, sec. XVII, refăcută 1760—1763 sau 1832?, mărită 1869).

Documente agrare, p. 308, 316 [satul al m-rii Segarcea]; „Oltenia”, XII, p. 42 [doc. 1648, menționând bis. din Tigurești]; Anuar 1909, p. 154; AMO, 1941, p. 308; Popescu, *Învelișurile*, p. 63—65; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 441 [cat. 1845]; *Indice cronologic nr. 23*.

NOTE

¹ Bis. mai veche din Ț.-Muscel e amintită la 1834 mart. 6 (Acad. R. S. România, DCCCXV/22).

² Acad. R. S. România, ms. 229, f. 619 v. Despre sat vezi ibidem, pach. DCXXX.

³ Amintită în doc. la 1776 aug. 1 (Arh. St. Buc., m-rea Tigănești, I/1) și 1805 iunie 7, cînd călugărițele de la Turbați și Hagi Dina sînt mutate aci (idem, m-rea Căldărășani II/28).

⁴ Despre clădirea clopotniței și arhondăriei vezi și Arh. St. Buc., m-rea Tigănești, XXIX/16 și Min. Înstr., dos. 4554/1856; despre diverse alte reparații, ibidem, dos. 1421, 1864, 3682/1877, 8433/1837 și Min. Cult și Instr., dos. 1443/1864, f. 57—59; vezi și catagrafia din 1868, ibidem, dos. 1606/1864. Vezi și lista lucrurilor din biserică din 1855 și însemnarea de obiectele bisericii din sec. XVIII (Arh. St. Buc., m-rea Tigănești, XV/11 și XXI/7).

⁵ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 340—341 și 5143, f. 178—183 (descriere, inscripții, ms. Tocilescu).

⁶ Amintită la 1834 febr. 5 (Acad. R. S. România, DCCCXV/5).

⁷ Amintită în doc. la 1610 mart. 12, fiind însă mai veche (*Documente*, XVII, vol. I p. 441—442).

⁸ Vezi doc. din 1820 ian. 24 (Arh. St. Buc., m-rea Sf. Gheorghe Nou, XXXVII/7). Vezi și catagrafile din 1828 și 1862 (Arh. St. Buc., Catastîșe m-rești, dos. 11/1828 și Acad. R. S. România, ms. rom., 718, f. 570). Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom., 225, f. 296 (din 1871) și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 29 v.—30 (ms. Pappazoglu).

⁹ Vezi lista de doc. ale satului la Acad. R. S. România, MCCCLXXIV/95.

¹⁰ Amintit la 1706 aug. 28, cînd a fost închinat de Pătrașcu (călugărit Pahomie) și soția sa lui popa Oprea iar după moartea acestuia mitropoliei; vezi și doc. din 1710 oct. Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., VI/14 și 18).

U

M SCHITUL UDA — Argeș (Buna Vestire, ante 1769¹; fost metoh al mitropoliei). Vezi și Șetrari.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1, Mitr. Tării Rom. și nr. 9* (indice); Bauer, p. 182 [bis. sec. XVIII]; Tunusli, p. 174 [metohul Udana]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 30 [bis. Adormirea — Uda și bis. de lemn Buna—Vestire — Goranu — Uda]; B.O.R., 1921, p. 682 [la 1808 4 bis. de lemn și schitul tot de lemn]; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 402 [cat. 1833]; B.O.R., 1938, p. 105 [listă de cărti vechi]; Filitti C. I., *Arhiva Cantacuzino*, p. 222 [doc. 1665]; *Documente*, XVII, vol. IV, p. 28 [satul amintit la 1621, cind fusese schimbat de Leca spătar cu Vlad paharnic].

UDA — Olt (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 80.

UDĂȚI, vezi Albești.

UDUPU, cart. Lăzărești, com. Tătărești de Sus — Teleorman^{1 bis.} (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1820, reclădit pereții de zid la 1951 și bis. Sf. Apostoli, 1846).

Anuar 1909, p. 127; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 101—103) [plan, istoric].

UEȘTI — Argeș (două bis. de lemn: Sf. Îngeri — U. Ungureni și Sf. Nicolae la începutul sec. XIX). Vezi și următorul.

B.O.R., 1921, p. 685 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 10; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1572]; *Indice cronologic nr. 1*, 17 și 22 [doc.].

UEȘTI — Teleorman (bis. Adormirea — U. — Moșneni, 1847—1849, reparată 1909). Vezi și precedentul.

M.O., 1966, nr. 7—8, p. 702—704 [doc. 1670, satul U. — Teleorman era al lui Mareș Băjescu mare ban]; Anuar 1909, p. 140.

ULARI, vezi Slătioara.

ULEȘTI (Sineasca) — Ialomița² (schit sec. XVII³, apoi bis. sec. XVIII). Lapedatu, *Catagrafia*, p. 53; Bauer, p. 140 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 67 [bis. din 1854]; *Documente*, indice. XVII [satul amintit la 1619].

ULICIOIU, vezi Bălcești și Stirbești.

ULIEȘTI, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea, 1689? reparată 1881).

Anuar 1909, p. 55.

SCHITUL ULITA (sec. XVIII, ante 1767⁴), satul Poenița — Muscel (în Indice este un sat Ulița în Muscel).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1, Mitr. Tării Rom.*, Buc., 1961 (indice); Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 308; X A, p. 17; Sacerdoțeanu Aurelian, *Schitul Ciocanul — Muscel* (G.B., 1963, nr. 5—6, p. 511) [doc. 1802]; Rădulescu — Codin, *Muscelul*, p. XXXVII.

SCHITUL ULMEASA (pe valea Ulmesii, Intrarea în biserică, mijlocul sec. XVII⁵, refăcut? 1724, reparat 1835; fost metoh al m-rii Sasino de la Ianina⁶ și al episcopiei Buzău⁷), satul Cîrlomănești, com. Gura Nișcovului — Buzău.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3 Ep. Buzău* (indice); „Ingerul”, IV, 1932, nr. 5, p. 16 [pisanie, 1724]; Ionașcu, *Schitul Grăjdana*, p. 30—31 [doc. 1688, despre construirea schitului, la Cîrlomănești]; Bauer, p. 123 [Ulmeasa, localitate pustie]; Filitti, *Ctitori*, p. 8 [crede că e același cu schitul Ulmetu]; Idem, *Vlădica Luca strămoș al poetului V. Cîrlova* (C.L., 1923, p. 324) și extras; Potra George, *Documente Brîncovenesti în legătură cu biserici și mănăstiri din țară și străinătate* (G.B., 1964 nr. 11—12, p. 1123—1124) [doc. din 1704, închinare la Sasino].

ULMENI, jud. Buzău⁸ (M bis. Sf. Constantin și Elena — Vilcele, 1837).

Sache G. R. Nestor, *Bis. din fostul sat Ulmii lui Buga* (G. Ad., Buzău, 25 dec. 1929) [legendă]; Anuar 1909, p. 245; Nestor G., *Cele șapte biserici ale lui Boitan* („Ingerul”, IX, 1937, nr. 6, p. 320—322); Nestor G. R., *Monografia com. Ulmeni, jud. Buzău*, Buzău, 1938, 140 p.

ULMENI (Ulmii) — Ilfov (două bis. de lemn la începutul sec. XIX: Adormirea și Intrarea în biserică — U. Ungureni, 1791, reparată 1863).

Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 424; Popescu N., *Catagrafia*, p. 75—76; Anuar 1909, p. 82 și 85 [și bis. Sf. Nicolae — U. Pământeni, 1834—1835, reclădită 1903—1904]; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1526, cînd era al lui Neagoe mare vîstier și al familiei sale]; A. Rom., 22 mai 1857, 5 aug. și 19 sept. 1859 etc. [arendarea moșiei].

ULMENI, jud. Teleorman⁹.

Documente, indice XVII [satul amintit de la 1614]; A. Rom., supl. 1858 april. 19 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 19*.

ULMENI — Vilcea, vezi Ulmi.

SCHITUL ULMETU (Sf. Atanasie, sec. XVII¹⁰; fost metoh al episcopiei de Buzău)¹¹. Vezi și Săseni și Pîrscov.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3 Ep. Buzău* (indice); BCMI, 1924, p. 94 [inscripție cruce Săsenii Noi]; *Dicț. Rom.*, V, p. 686 și 746; Tudor S., preot, *Cruci vecchi din părțile Buzăului* (G.B., 1967, nr. 1—2, p. 112—113) [inscripție și desen cruce din 1723—1724, menționând pe Maria și Mihai care au închinat schitul Ulmetu].

ULMETU, com. Copăceni — Vilcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Nicolae, 1747 și Sf. Gheorghe — Teiușu, 1767 și bis. numită de la Cărămidă, distrusă). Vezi și Teiușul.

Popescu, *Biserici*, p. 48; Anuar 1909, p. 219 [două bis. de lemn, Sf. Gheorghe și Sf. Nicolae, în ruină]; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1567].

ULMI (Ulmeni?) — Vilcea (bis. de lemn)¹².

Bălășel T., *Bis. de lemn din satul Ulmeni — Vilcea* (A.O., VIII, 1929, p. 346—347).

ULMU (General Poetaș), jud. Brăila (școală la sfîrșitul sec. XVIII și bis. din 1858).

Perianu R., *O școală primară din jud. Brăila la 1796* (R.I.R., 1946, p. p. 282—284).

ULMU, jud. Ialomița (cruce veche la 1871¹³ și bis. de lemn sec. XVIII, arsă de turci ante 1810).

Bauer, p. 143 [fără bis.]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 70—71 [bis. de lemn Sf. Nicolae, arsă de turci]; Anuar 1909, p. 67 [bis. de zid din 1864—1866]; A. Rom., 18 sept. și 12 oct. 1857 [arenda moșiei].

ULMULEȚI — Teleorman.

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1551, cînd era al lui Cîndea medelnicer]; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 360—364 [doc. 1621—1654]; vezi și urm.

ULUBEȘTI, vezi Hulubești.

ULUITI — Ialomița (bis. și case boierești sec. XVIII)¹⁴. Vezi și schitul Manasia — Căldărușa.

Bauer, p. 140 [două bis. și casă boierească]; Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 13 [doc. din 1797 despre reparații necesare bisericii].

UNGHENI, jud. Argeș (bis. Cuv. Paraschiva, 1816, reparată 1893).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1538]; *Documente agrare*, p. 524 [sat al m-rii Glavacioc]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 50 [bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 291—292; AEA, 1929, p. 97; ACMI, 1943, p. 63 [restaurare].

SCHITUL UNGUREI — Buzău (Sf. Arhangheli, mijlocul sec. XVII; fostă metoh al m-rii Sf. Gheorghe Nou — Buc.¹⁵) Vezi și Unguriu.

Hurmuzaki, XIV/1, p. 203 [doc. 1667]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3. Ep. Buzău*, Buc. 1958 (indice); Giurescu C. C., *Harta stolnicului Cantacuzino* (R.I.R., 1943, p. 20); Tunusli, p. 173; Bauer, p. 122 [m-re]; Fotino, III, p. 151; *Condica vistieriei lui C. Brîncoveanu*, p. 296; Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 17, 198 [doc. 1813]; Iorga N., *Studii și doc.*, XVI, p. 313 [doc. sec. XVIII]; „Ingerul”, 1936, nr. 3—4, p. 41 n. 59; Vasilescu Al., *M-rea Bradu*, p. 12, n. 5; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1549].

UNGUREI — Olt (bis. Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe, construită de Nicolae protopopul și Radu Rențea, 1844)¹⁶.

Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 273—274 [doc. 1666]; și XVI, p. 143 și urm. [doc.]; Idem, *Revelații toponimice*, p. 6 [originea numelui]; *Dicț. Rom.*, V, p. 603—604; *Dicț. Olt*, p. 277; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 82 [bis. Sf. Gheorghe la 1820]; AEA, 1929, p. 137.

UNGURELU DIN DEAL, vezi Pitești.

UNGURENI — Argeș (bis. de lemn Sf. Îngeri la începutul sec. XIX, construită de Pătru Ungureanu și alții).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 40; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 401 [cat. 1833].

UNGURENI — Lucieni, jud. Dîmbovița (bis. din 1818, construită de preotul David din Lucieni și alții)¹⁷.

UNGURENI — Mănești — Dîmbovița (bis. Sf. Voievozi, începutul sec. XIX, refăcută 1854)¹⁸. (În jud. Dimbovița sunt două sate U.).

Panaitescu S. Gh., *Istorul bisericilor de pe valea Dîmboviței, de la Gemenea la Ungureni*, teză de licență, Inst. Teologic Buc., 1937, ms. 1260, f. 123—124 [pisania, 1854].

UNGURENI — Gorj (bis. de lemn Sf. Nicolae, închisă la 1941 și bis. Nașterea Maicii Domnului, 1864; două sate).

AMO, 1941, p.. 368 și 380.

UNGURENI, vezi Vadul Săpat și Văgiulești.

UNGURENI, com. Gherghița, jud. Prahova (M bis. de lemn Adormirea, adusă probabil din Transilvania la 1791)¹⁹. Vezi și Vadul Săpat.

UNGURENI — Romanați (la 1840 bis. de lemn Sf. Ioan, 1820, apoi bis. Sf. Nicolae, 1875).

A. Rom., 21 și 29 aug. 1857 [arendarea moșiei]; „Renașterea”, 1941, p. 15; Bauer, p. 186; *Monografia jud. Romanați*, p. 393; AER, 1921—1925, p. 560; AMO, 1941, p. 660.

UNGURIU, jud. Buzău (bis. Sf. Voievozi, construită de egumenul Serafim, 1802, dărîmată de cutremurul din aceleasi an în timp ce se zugrăvea, refăcută de același ctitor după cutremur, arsă 1855, refăcută 1908—1909, dărîmată de cutremur la 1940). Vezi și schitul Ungurei.

Dicț. Rom., V, p. 690 [fost schit]; Anuar 1909, p. 255; AEB, 1926 p. 41; Săndulescu — Verna, *Zugravii de la Buzău („Îngerul”)*, IX, 1937, nr. 10—11, p. 539 și 549); Constantinescu N. A., *Bis. din Unguriu-Buzău („Îngerul”)*, XIII, 1941, p. 371—372); Idem, *Monumente buzoene*, p. 39—40; „Îngerul”, 1944, p. 63—64 [istorie].

URDARII DE SUS, com. Urdari — Gorj (M bis. Sf. Nicolae, 1816?, zugrăvită 1836 de boierii Urdăreni, păstreză pictura originară; casele familiei Urdăreanu, sec. XVII, dispărute)²⁰.

Bauer, p. 215 [bis. sec. XVIII]; Lecca; *Familiiile boierești*, p. 476—478 [despre fam. Urdăreanu și ruinele caselor]; Anuar 1909, p. 186 [bis. Sf. Ioan — U. de Sus, 1818 și bis. de lemn Sf. Ioan — U. de Jos, 1807, ambele în stare rea]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 213; Idem, *Documente slavo-române* (indice); *Documente*, indice XVI și XVII [satul U. amintit de la 1593].

URDINIȚA, vezi Mănăstiricea.

URECHEȘTI — Dolj (bis. de lemn Intrarea în biserică la 1845).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 452 [cat. 1845]; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1619].

URIA, com. Frunzaru, jud. Olt (bis. Înălțarea, construită de Badea Glianu și alții, 1735, zugrăvită 1846 de C-tin și Petre, fiii lui Mihalache Hagi Moscă mare clucer)²¹.

Ionașcu, *Biserici Oh.*, p. 32—33 [doc. 1832]; *Dicț. Olt*, p. 285; Anuar 1909, p. 299; AEA, 1929, p. 126 [bis. ruinată].

URICHEȘTI (Urechești) — Vrancea, fost r. Focșani (bis. Sf. Dumitru, 1837, restaurată 1925). Vezi și Palanca și următorul.

Tărilă Zosima, *Istoricul m-rii „Vărzărești” și al comunei Urechești din jud. Rm. Sărat*, Buc., 1934; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1540].

SCHITUL URICHEȘTI — Vrancea (două schituri, Adormirea²² și Sf. Arhangeli²³, ambele sec. XVII). Vezi și schitul Vărzărești, care este același cu unul din aceste două schituri.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1, Mitr. Tării Rom.*, (indice); Greceanu, *Genealogii*, I, p. 36 [doc. 1714]; Tărilă Zosima, *M-reia Vărzărești și schitul Urechești* (R.L., VII, nr. 1—2); Anuar 1909, p. 266 [bis. de zid. Sf. Dumitru, 1837—1840 și bis. de lemn Nașterea Maicăi Domnului, 1843—1844]; Bauer, p. 108 [Urigiești, două his. de lemn].

URICHEȘTI — Gorj (două bis. de lemn: Sf. Voievozi, 1833, reparată 1888 și Sf. Nicolae — U. din Deal, 1848).

Bauer, p. 214 [bis. sec. XVIII]; *Dicț. Rom.*, V, p. 691 [bis. din 1840]; Anuar 1909, p. 186.

URÎȚI (Negoiu) — Dolj²⁴.

Documente agrare, p. 430 [sat al m-rii Vieroș]; vezi și *Indice cronologic nr. 4 și 23* [doc.].

URLĂTORI (acum Valea Nucului), com. Pleșcoiu — Buzău (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1846—1849 și cruce din 1858 în curtea bisericii).

Anuar 1909, p. 252; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1556]; Bauer, p. 118; *Indice cronologic nr. 3*.

URLAȚI, jud. Prahova. Vezi și Arioneștii Vechi.

Iorga N., *Documente urlățene* (B.C.I., V, 1926, p. 177—315) [263 doc., 1537—1837]; despre dezvoltarea satului în tîrg, știri despre monumente etc.]; Idem, *Satul și tîrgul Urlaților* (*ibidem*, p. 309—311) [comentariu asupra documentelor];

A. Rom., 1857 aug. 14 și 1858 sept. 3 [arendarea moșiei, proprietatea spitalului Coltea]; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1515, devenind tîrg în sec. XVIII]; *Indice cronologic nr. I* [doc. despre sat]; G. Potra și N. Simache, *Contribuții la istoricul orașelor Ploiești și Tîrgșor*, Ploiești, 1970, p. 160—162, 401—402 [doc. 1716 despre înființarea tîrgului din „Gura Urlaților”]; vezi și indice;

Zagoritz Al., *Evoluția istorică a tîrgurilor și orașelor dintre Buzău, Tîrgoviște și București* (A.G.A., 1914—1915, p. 328—330) și extras; Anuar 1909, p. 37—38 [bis. din: Valea Crîngului, Valea Nucetului și Valea lui Seman, prima de paianță, celelalte două de lemn; bis. Sf. Voievozi, 1876, Sf. Nicolae — Arioneștii Noi, 1768, Sf. Ioan — Arioneștii Vechi, 1819 și bis. Adormirea — Valea Pietrei, 1806, ruinată].

— M CONACUL BELU (mijlocul sec. XIX, acum în stare de ruină), str. Orzoaia de Sus nr. 12.

— ȘCOALA VECHE²⁵.

— BISERICA BROȘTENEASCĂ (ante 1774).

B.C.I., V, p. 293 [doc. 1774]; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 271 [doc. 1608, ocina Broștenească].

— M BISERICA GALBENĂ (Sf. Nicolae și Sf. Dumitru, construită de boierul mazil Stan Urlățeanu, 1761, zugrăvită de pictorul G. Tattarescu; pictura a fost curățată; tîmpla pictată de C. Lecca și Mișu Popp), cartierul Arionești Noi.

Iorga, *Studii și doc.*, XV, p. 255; B.C.I., V, p. 268 [doc. 1777]; Voinescu T., G. Tattarescu, p. 53, 121—122 [contractul pentru zugrăvirea bis.]; Iorga N., *Biserici muntene de curind reparate* (BCMI, XXII, 1929, p. 92) [descriere sumară, despre pictura veche scoasă la lumină]; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 68; Iorga N., *Bis. Galbenă din Urlați* (BCMI, XXIV, 1931, p. 7—10) [despre ctitori; descriere sumară, foto]; Ghika — Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 99—100, pl. CDLXXVII — CDLXXXII).

— M BISERICA DIN JERCĂLĂI (bis. de lemn Adormirea, adusă de la Bran; bis. de lemn — alta? — Adormirea, 1753, adăugat pridvor 1938 — Valea lui Seman).

Zagoritz Al., *Biserici de lemn din jud. Prahova* (C.L., XLVI, 1912, p. 1295—1297); „Arhitectura”, 1941, ian. — mart. p. 91 [desen, 1906]; Brătulescu V., *Un monument de arhitectură în lemn: bis. din Valea Semanului* (G.B., 1962, p. 877—887); *Dicț. Prahova*, p. 247 [bis. construită de G. Urlățeanu 1804, reparată 1840]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 96 [pisania]; Zagoritz Al., *Tîmpla și tronul arhieresc. Origini și caractere* (BCMI, VIII, 1915, p. 56 și 60) [și desen].

— CRUCE DE PIATRĂ (din 1698 sau 1752), str. Vasile Roaită (în curtea G.A.S.); și altă cruce din c. 1711, ridicată de C. Brîncoveanu.

URLEȘTI, vezi Orlești.

URLETA — BĂNEȘTI, jud. Prahova (M bis. de lemn Sf. Arhangheli, sec. XVIII). Vezi și Bănești.

Constantinescu N. A., *Comunicări* (BCMI, XXXII, 1939, p. 93) [însemnări 1787 și 1798].

URLUENI (Urluești), jud. Argeș (bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului la începutul sec. XIX, reclădită de zid 1882—1884).

B.O.R., 1890, p. 721 [3 bis. la 1746]; B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 17; Anuar 1909, p. 292; AEA, 1929, p. 80; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1595].

URLUENI — Teleorman (bis. Adormirea și Sf. Teodor, 1703—1707, reparață 1899 și 1907). Vezi și Tomești.

Bauer, p. 171 [Urlăeni, bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 127; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 15 (În jud. Teleorman este un sat Urlui).

URLUENI, vezi Olcești.

URLUIASCA, jud Olt (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, refăcută de zid, 1853)²⁶.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 92; Anuar 1909, p. 305; AEA, 1929, p. 153; A. Rom., 27 april. 1857 [arendarea moșiei].

URLUIASCA, jud. Brăila.

Lechliu Grigorie, *Carte de hotărnicie a moșiei Urlueasca din județul Brăila, proprietatea minorului, N. Al. Ghica și al minoarelor Maria și Alexandrina Singurov*, Buc., 1888, 7 p.

URSĂȚEI, com. Lelești, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Ioan Gură de Aur, 1791, clădită de diversi locuitori, prefăcută 1845).

M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 641; Anuar 1909, p. 183 [bis. din 1847]; AMO, 1941, p. 372.

URSOAIA — Argeș, (bis. Intrarea în biserică, 1695? și urme de bis. la 1871)²⁷. Anuar 1909, p. 281.

URSOAIA — Buzău (bis. Sf. Împărați construită de Teodosie monahul, fost Tudor Popescu căpitan, 1783—1792).

Bauer, p. 126 [fără bis.]; Filitti I. C., *O lămurire despre mitropolitul Munteniei Cosma Popescu și biserică din Ursoaia — Buzău*, Buc., 1933, 8 p. (din B.O.R., 1933); Anuar 1909, p. 253 [bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1527?]; *Indice cronologic nr. 3*.

URSOAIA, com. Negomiru, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Voievozi, 1796, renovată 1891, refăcută 1958—1962).

Anuar 1909, p. 199; AMO, 1941, p. 379; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1593].

URSOAIA — Olt (bis. Sf. Voievozi, urefăcută? 1841²⁸, reparată 1907).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 83 [bis. de zid Sf. Nicolae la 1824]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 86 [cat. 1845]; *Dicț. Rom.*, V, p. 696; Anuar 1909, p. 305 [și bis. Sf. Nicolae — Ciuciul, 1819—1821].

URSOAIA, com. Pesceana — Vilcea (M bis. de lemn Sf. Nicolae, 1800, renovată 1947, pictura nouă, pe tencuială).

AMO, 1941, p. 760 [bis. din 1824].

URSOAIA (Arva) — Prahova (bis. începutul sec. XIX ante 1827, construită de Silvestru Filitti, Smaranda și Dositei, în ruină la 1912, dispărută apoi).

Filitti, *Ctitori*, p. 32 [ruine]; și în S.O.V., 1920, p. 159; *Documente*, indice XVI și XVII [toponimic lîngă Hîrsa — Prahova și un altul la Vârbila].

URȘANI, jud. Vilcea (M bis. Intrarea în biserică și Sf. Ioan, construită de Ioan Urșanu-Popescu vătaf de plai, 1800, zugrăvită 1804—1805, reparată 1911 și 1934; în pronaoul bis. e îngropat I. G. Duca, fost prim ministru; se păstrează pictura originată, cu numeroase portrete de ctitori; cruce din 1817 în curtea bisericii și casa Urșanu). Vezi și Horezu Tîrg.

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1575—1576]; Bauer, p. 202 [Urșa, fără bis.]; Popescu, *Biserici*, p. 53—54; M.C. 1914, p. 41—42 [pomelnic, 1804]; Bălăsel T., *Un manuscris din 1804 al lui Dionisie Eclesiar-*

hul (A.O., IX, 1930, p. 309—314) [pomelnicul bisericii]; Margot, *O viatorie*, p. 43—44 [clasa Ursanu, 1859]; Golescu M., *Folosirea temelor muzicale în iconografie* (BCMI, XXIX, 1936, p. 90, pl. CCCLXXVI—CCCLXXVII); Brătulescu V., *Bis. din Ursani-Vilcea* (BCMI, XXX, 1937, p. 98—109) [inscripții, descriere îndeosebi a picturii, foto]; Bobulescu, *Lăutari*, p. 30; AMO, 1941, p. 726—727; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 52, pl. XXX); Greceanu Olga, *Specificul național în pictură*, Buc., <f.a.>, p. 62—66 [despre pictura bisericii]; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 72); Voinescu T. și Oprea P., *Meșteri locali* (*ibidem*, p. 218); Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 14, fig. 4,6 19—21 [reproduceri portrete ctitorii].

URŞI — Argeș (două bis. de lemn la începutul sec. XIX: Sf. Teodor Tiron și Sf. Gheorghe).

B.O.R., 1921, p. 683 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 30; *Documente*, indice XVI [localiz. probabilă].

URŞI, jud. Vilcea (M bis. de lemn Buna Vestire, 1757 construită de Ion Danciu și popa Constantin; bis. de lemn Sf. Ioan-mah. Mehedinți, 1819, construită de zid 1913; și o altă (?) bis. Buna Vestire și Sf. Arhangheli, construită de Nic. Milcoveanu — informație de la C. Bălan).

Popescu, *Biserici*, p. 84 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 232—233; AMO, 1941, p. 781—782.

URŞI, vezi Vilvoiu.

URŞI — Valea Mare (bis. Sf. Nicolae, 1771)²⁹.

URZICA — Romanăti, jud. Olt.

Documente, indice sec. XVI [U.r. Băilești și Corabia]; Nicolăescu-Plopșor, *Moșia Urzica din Romanăti* („Oltenia”, IV, 1943, p. 139—150) [doc. 1747—1789].

URZICA — Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1850 sau 1853—1854).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1582]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 172—173 [doc. 1582]; Bauer, p. 205 [Urzica și Urzicuța³⁰, sate părăsite]; Anuar 1909, p. 169; Popescu, *Învelișurile*, p. 84, M.O., 1965, nr. 5—6, p. 439 [la 1845 două bis. de lemn la U. Mare și U. de Jos]; *Indice cronologic nr. 4* [doc. Urzicuța] și 19 [Urzica].

URZICEANCA, jud. Ilfov.

Robescu C. F., *Hotărnicia moșiei Urziceanca din jud. Ilfov, plasa Snagov, com. Ciocanesci, proprietate a d-lui Ioan A. Urusescu*, Buc., 1895, 16 p. [se reproduc și rezumă doc. din sec. XIX].

URZICENI (fost Bîrsești)³¹, jud. Ilfov (fost Ialomița) (bis. Sf. Treime, sfîrșitul sec. XVIII — începutul sec. XIX, reclădită 1864³² și două hanuri, sec. XIX).

R.I., 1929, p. 272—274 [însemnări despre biserică, sec. XVIII—XIX]; Bauer, p. 139 [bis. de piatră și case boierești]; Fotino, 111, p. 163 [o bis. la 1815]; Anuar 1909, p. 67; Ciolca I., *Grindu — Monografie*, p. 234—236 [însemnări despre bis.]; Zagoritz Al., *Evoluția istorică a târgurilor și orașelor dintre Buzău, Tîrgoviște și București* (A.G.A., 1914—1915, p. 331—332) și extras; Romanescu M., *Odoarele noastre bisericești* (R.I.B., I, 1943, nr. 1, p. 50—51); M.Of., 1864, p. 300 [hanuri]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 319; *Documente agrare*, p. 843, 862 [U. de Jos și de Sus]; *Documente*, indice XVI [amintit ca sat de la 1596]; *Indice cronologic nr. 10*.

— **SCOALA VECHE**³³.

URZICUȚA, vezi Urzica.

UŞUREI, jud. Vilcea (bis. Sf. Îngeri, construită de moșneni, 1843—1848, pe locul uneia de lemn; la 1941 în ruină).

Popescu, *Biserici*, p. 126; Anuar 1909, p. 233; *Dicț. Vilcea*, p. 457 și *Dicț. Rom.*, V, p. 699; AMO, 1941, p. 782; A.O., 1942, p. 176 [la 1834 bis. de lemn]; *Indice cronologic nr. 14* [doc.].

UZUNU jud. Ilfov (fost Vlașca) bis. Sf. Nicolae, Sf. Ioan Botezătorul și Toti Sfinții, construită de Elena Grădișteanu, 1841³⁴ reparată 1889, 1907).

Brăilă I. Gh., *Pisanii și însemnări de la 30 de biserici din jud. Vlașca*, teză de licență, Inst. teologic Buc., 1932, p. 79—80 [pisania, 1841, pomelnic]; *Documente indice*, XVI [Uzgani probabil Uzunu].

NOTE

¹ La 1769 mai 17 bis. de lemn din Uda-Argeș, a fost închinată mitropoliei de Mihai Udeanu, devenind schit (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CLIX/11). Vezi și catagrafia de la Acad. R. S. România, ms. rom., 660, f. 282. Vezi și cererea de ajutor pentru terminarea bisericii la Arh. St. Buc., Min. Cult și Instr., dos. 1367/1864, f. 385.

^{1 bis} Vezi și planul moșiei U. = Tătărăști din 1844 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

² Despre cele două nume ale satului vezi doc. de la Acad. R. S. România, MCLXXXIX/214.

³ Amintit la 1689 febr. 18 (Arh. St. Buc., m-rea Căldărușani, LX/2 și 3).

⁴ La 1767 iulie 20 se spune că Ștefan eromonahul și fiul său, Ion, faceau o bis. pe locul dăruit de C-tin Lăngescu (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CIV/1). Schitul este amintit apoi la 1774 mai 18, 1784 iulie 17 (ibidem, CXLI/13 și CDLXXVII/3). La 1805 iulie 7 și 1817 ian. 17 se afirmă însă că schitul a fost făcut de hagi Dumitracă Bobescu din Brașov (ibidem, DLVIII/3 și Acad. R. S. România, ms. 661, f. 59 v.—60). Vezi și catastroful de avere din 1820 dec. 20 și 1826. (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., DLVIII/20, 30 și 31). Vezi și doc. din 1802 — publicat de A. Sacerdoteanu — despre luarea hrisovului schitului Ciocanul pentru a se face bis. din Ulita schit (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CIV/2) și catagrafia de la Acad. R. S. România, ms. rom. 660, f. 105.

⁵ Amintit de numeroase ori în documente, la 1667, 1719 nov. 20, 1721 april. 15 etc. (Arh. St. Buc., ms. 171, f. 262, Acad. R. S. România, CXXVII/151 și XCIV/89). Dintr-un doc. din 1688 mart. 5, rezultă că a fost făcut de Mihai logofatul din Vernești, pe Valea Ulmesii, pe locul Cîrlomăneștilor (Acad. R. S. România, CXXVII/154).

⁶ Vezi doc. din 1704 nov. 27 (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 375 v.—376, Acad. R. S. România, CXVIII/77 și XCV/2).

⁷ Vezi doc. din 1721 april. 5 (Acad. R. S. România, CXXVIII/203).

⁸ Vezi planul din 1861 al moșiei, proprietatea lui Al. Hrisoscoleu (Acad. R. S. România, Hărți).

⁹ La 1833 satul a fost cumpărat de Scarlat Mihăilescu de la C. Varlaam (Acad. R. S. România, CDLXXVI/59, 60 etc.).

¹⁰ Amintit de numeroase ori în documente, la: 1686 oct. 17, 1690 iunie, 8, 1729 mai 13 etc. (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XLVIII/50, 56, 184). Din doc. din 1686 oct. 17, prin care Daniil călugărul, fost Datco ceauș din Pîrscov, îi dă ocină și casă „ot tam” (adică la Pîrscov), ar rezulta că schitul era la Pîrscov.

¹¹ Mențiune și pe o cruce de piatră din 1723—1724, aflată la Săsenii Noi.

¹² Vezi doc. din <1780—1786>, prin care episcopul Filaret cere unui protopop să vadă dacă e nevoie de biserică la Ulmi și dacă da, slugerul poate să o zidească (Acad. R. S. România, CMLXXIX/180).

¹³ Acad. R. S. România, ms. 227, f. 271.

¹⁴ La 1762 nov. 15 sînt amintite casele și bis. Mariei Cantacuzino (Acad. R. S. România, DCCVII/15). Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 227, f. 185—186 v., unde se arată că bis. se dărâmase. Vezi și planul moșiei din 1838, cînd moșia era a lui E. Obrenovici (Acad. R. S. România, Hărți). Dintr-un doc. din 1847 rezultă că moșia purta numele Gîrbov, Ului sau Manasia (ibidem, MCLXXXIX/204; vezi și urm.).

¹⁵ În doc. din 1662 aug. 6 se spune că m-rea Ungureni, zidită de Negoiță Mihăilescu clucerul din Cîndești, era săracă, motiv pentru care primește scutiri de dări (Acad. R. S. România, CXVI/219). În doc. din 1813 — publicat de V. A. Urechia — domnul spune că a văzut un hrisov al schitului din 1665 april. 4. M-rea este amintită apoi de numeroase ori, la: 1683—1684, 1692 april. 25 și iulie 5, 1701 febr. 12 și 1705 iunie 17 (Acad. R. S. România, CCXLIV/38, CXXVI/213, Arh. St. Buc., ep. Buzău, XLVIII/74 și 149 și Muzeul de istorie Buc., nr. 1684 D).

¹⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 108 v.—109.

¹⁷ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 371.

¹⁸ Ibidem, f. 368 v.

¹⁹ Amintită la 1833 aug. 12 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/251). Vezi descrierea și inventarul din 1840 al bisericii din U.-Gherghița la Acad. R. S. România, CMLXXXI/13 c.

²⁰ Amintite la 1703 mart. 24 (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 354 v.—357).

²¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 107 v.—108.

²² M-rea Urechești, făcută de Radu mare armaș, este amintită de numeroase ori în documentele sec. XVII, la: 1645 febr. 20, 1646 april. 20, 1661 mart. 21, 1671 mai 3, 1680 febr. 22, 1680 april. 1, — cînd este închinată la m-rea Aninoasa — 1684 mai 21 etc. (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CDLXXX/2, LXXXIX/11, LXXXVIII/3, LXXXIX/20, XCIV/313, Suluri nr. 8). Acesta este schitul care la 1684 mai 21 aparținea lui Constantin, ginerele lui Tudorost fost mare clucer, pe care primul îl închină m-rei Aninoasa, ctitoria socrului său (Arh. St. Buc., Suluri nr. 8). Un loc de mănăstire la Urechești este menționat încă din 1609 oct. 13 (*Documente*, XVII, vol. I, p. 416). La 1744 april. 3 i se spune schitul Urechești ce se chiamă Vărărești (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., XCI/25).

²³ Un alt schit Urechești, cu hramul Sf. Arhangheli, este amintit la 1686 nov. 9, cînd mai mulți locuitori din Urechești îi dau loc pînă în Valea lui Purcal. Menționăm că există și o m-re cu acest nume. Este posibil să fie vorba de aceeași m-re sau de două m-ri apropiate? (Arh. St. Buc., m-rea Rm., Sărat, XIV/3). Vezi și doc. din 1791 ian. 3 pentru închinarea bis. din Urechești (Arh. St. Buc., ep. Rimnic, XXXII/19).

²⁴ Despre echivalența dintre cele două nume vezi doc. din 1816 (Acad. R. S. România, CDLXXXVI/7).

²⁵ Despre clădirea școalei vechi din Urlați vezi Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 4256/1839.

²⁶ Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 105 v.—106.

²⁷ Vezi Acad. R. S. România, ms. 223, f. 297.

²⁸ Vezi Acad. R. S. România, ms. 221, f. 112—113.

²⁹ Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 333.

³⁰ La 1815 1/2 din sat era dată zestre Elenei Filipu (Acad. R. S. România, CDLCVII/1—2).

³¹ Despre moșia Urziceni „ce se chiamă Bîrsești” vezi doc. din 1651 oct. 30 (Acad. R. S. România, C/147). Menționează că la Urziceni avusesese case și Pătrașco Urziceanu fost mare pitar, pe care, la 1682 ian. 7, soția lui Manta fost al doilea vîstier — care le cumpărase — le vinde lui Tânase Sărăcinescu mare armaș (Acad. R. S. România, C/152). Despre satul U. = Bîrsești vezi doc. ibidem, pach. DLIX.

³² Bis. tîrgului Urziceni e amintită la 1833 sept. 30 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/199).

³³ Vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos., 6582/1833 (planul școlii).

³⁴ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 287. v Vezi și planul moșiei Uzunu = Crucea de Piatră din 1851 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

V

VĂCAREA, vezi Drăghiciu-Văcărea.

VĂCĂREȘTI, jud. Dîmbovița ¹ (bis. Sf. Nicolae, construită de Ianache Văcărescu mare agă, 1698—1699 ^{1 bis}), reparată 1868 și ruinele caselor familiei Văcărescu de la sfîrșitul sec. XVIII; ambele M).

Florescu G. F. și D. Pleșia, *Condica Văcăreștilor, Copii de documente, regeste se mențiuni publicate* („Studii”, XIX, 1966, nr. 5, p. 967—985) [doc. și rezumate, 1535—1712]; *Documente*, indice XVI și XV II [satul amintit de la 1572]; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 176 [casele Văcărescu, 1706]; Iorga N., *Documente și regeste pentru viața lui Ienăchiță Văcărescu (Studii și doc. III, p. 76 și urm., [genealogia familiei Văcărescu] și XV, p. 283—284; Bauer, p. 158 [V. din Deal, bis. și casă boierească]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 50 [V. din Deal]; C.D.A., 1 febr. 1838, p. 171 [despre stricăciunile pricinuite bis. de cutremurul din 1838, cînd a căzut bolta altarului]*

Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 30—31 [și despre casele Văcărescu]; Anuar 1909, p. 55 [bis. din 1866—1867]; Văcărescu Elena, *Casa Văcăreștilor* (B.G., IV, 1933, nr. 10 p. 604—611 și 11 figuri [și despre biserică]; *Documente agrare*, p. 638—639 [doc. 1777, amintind de preoții din Văcărești]; Naum I., *Văcăreștii o vizită la castelul vechii familii românești* („Săptămîna politică și culturală”, 17 nov. 1912, p. 602—604) [foto ruine casă]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 60.

VĂCĂREȘTII DE RĂSTOACĂ (Pitaru) ², jud. Dîmbovița (bis. Adormirea, construită de C. Nenciulescu biv vel pitar la 1784, reparată 1857 și 1967; și casele boierești ale fam. Nenciulescu și Lenș, sec. XVIII—XIX). Vezi și Pitaru.

Bauer, p. 158 [V. din Vale bis. și casă boierească]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 50 [V. din Vale]; Iorga N., *Studii și doc.*, XIII, p. LIX [despre fam., Nenciulescu]; XV, p. 45—47 și 284; R.I., 1921, p. 53 [despre repararea bisericii, 1819]; F.D., I, 1906, nr. 1, p. 44—46 [istoricul bisericii]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 31; Anuar 1909, p. 55—56; Popescu, *Învelișurile*, p. 66; A. Rom., 8 și 25 mart. 1859 [moșia V. de Răstoacă = Pitaru de arendat]; G.B., 1967, nr. 11—12, p. 1190—1191 [redeschiderea bis., pisania].

VĂDASTRA, jud. Olt, fost Romanați (bis. Sf. Grigore Decapolitul, clădită 1836 sau 1838 pe locul uneia vechi de lemn, construită în pămînt; reparată 1874 și 1896).

Documente, indice XIII—XVI [satul amintit de la 1491—1492, cînd era al m-rii Bistrița, dania boierilor Craiovești]; Vezi și *Indice cronologic nr. 6* [doc.]; Anuar 1909, p. 217; AER, 1921—1925, p. 560—561; *Monografia*

jud. Romanați, p. 358—359; AMO, 1941, p. 662; Plopșor C. N., *Încă o biserică bordel* („Oltenia”, II, 1941, p. 76) [Sf. Grigore înainte de 1840]; Popescu, *Învelișurile*, p. 97; Bălan, *Numiri de localități*, p. 72—73 [despre numele satului].

VĂDĂSTRITĂ, jud. Olt (fost Romanați) (bis. Intrarea în biserică, 1860).

Documente, indice XIII—XVI [satul amintit de la 1421, cînd era al m-rilor Cozia și Cotmeana]; Anuar 1909, p. 217; AER, 1921—1925, p. 561; *Mono-*

grafia jud. Romanați, p. 359—360; AMO 1941, p. 662.

VĂDENI, jud. Brăila (bis. Adormirea, 1843—1845, dărîmată 1904).

Didicescu, I., *Biserici din Brăila*, p. 140; Vasilescu N. A., *Schițe istorice*, p. 280.

VĂDENI, jud. Gorj (bis. Adormirea, făcută de Cornea Brăiloiu banul, 1694—1695, zugrăvită de fiul său, Dositei monah, 1732—1733, restaurată 1911, cînd s-a refăcut și ancadramentul ușii și s-a înlocuit pisania veche cu una nouă; casa Brăiloiu, sfîrșitul sec. XVII³, ambele M).

Ghibănescu G., *Surete*, VI, p. 133—138 [doc. 1700]; *Dicț. Gorj*, p. 386; Bauer, p. 214; Lecca, *Familiile boierești*, p. 84—89 [fam. Brăiloiu]; Iorga N., *Studii și doc.*, VIII, p. XVIII—XXV (și indice) [despre fam. Brăiloiu]; Ghenadie, *O vizită canonica*, p. 52—53 [descriere]; Ștefulescu Al., *Bis. din Vădeni* (S.S., I, 1898, nr. 2, p. 47—50 și nr. 3, p. 72—75) [istoric, descriere, casă și biserică, despre ctitor];

Ștefulescu Al., *Bis. din Vădeni*, Tg. Jiu, 1896, 32 p. + 2 pl.; Ștefulescu, *Gorjul*, p. LV, LXVII și p. 72, 305—326 [doc. și foto culă, inscripții, despre ctitor]; Antonescu Teohari, *Culele sănt sau nu naționale?* (C.L., 1907, p. 496—506, 578—586); Lăpedatu > Al., *Biserica din Vădeni. Note istorice* (BCMI, III, 1910, p. 162—163) [după Al. Ștefulescu]; Ghika-Budești N., *Note arhitectonice și lucrări noi* (*ibidem*, p. 164—170) [cu foto și relevée]; Anuar 1909, p. 187; Obudeanu C. V., *Cornea Brăiloiu* (A.O., 1927, p. 199—202); A.O., 1927, p. 189; *Vederi din Gorj* [foto]; BCMI, IV, 1911, p. 36—37, V, 1912, p. 40; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, XXVII, 1934, p. 119—120) [pisania, foto, portrete ctitori, descriere sumară]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 44, 63; pl. CXXXV—CXXXVII); Metes, *Zugravi* (indice): AMO, 1941, p. 424; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 73, 76); Voinescu T. și Oprea P., *Meșteri locali* (*ibidem*, p. 218); Balș Șt., *Vechi locuințe boierești din Gorj* (SCIA, 1954, nr. 3—4, p. 91, 92, 94) [descriere, plan și foto casa Brăiloiu]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1575];

VĂDICEI, vezi Nișcov.

VADU (Cetatea Kara-Harman) — Tulcea sau Constanța?

„*Studii*”, 1965, nr. 5, p. 1113 [Evlia Celebi despre fortificarea cetății]; vezi și „*Arhiva Dobrogei*”, II, 1919, p. 139—140; Cergău Titus, *Legende dobrogene* (A.D., 1937, p. 167) [legenda cetății].

VADUL FĂRULUI, com. Albești, jud. Prahova (bis. Sf. Ilie, 1652—1654?, reparată 1894).

Anuar 1909, p. 97.

VADUL SĂPAT, jud. Prahova.^{3 bis} (M bis. Buna Vestire — Mărășeasca, construită de Mares postelnic, sec. XVIII, c. 1775, dărîmată de cutremur la 1802, reclădită de familia lui Mares, 1810, reparată 1877, avariată de cutremurul din 1940; păstrează parte din fresca originară; cruce de piatră în satul Ungureni din 1732 și o alta în cimitir, sec. XIX; altă cruce din 1692 la 5 km., nord-vest de satul Vadul Săpat, pe locul unui schit dispărut). Vezi și Valea Scheilor.

Dicț. Prahova, p. 606; Anuar 1909, p. 114; Brătulescu V., *Biserici din Prahova* (BCMI, XXXIII, 1940, p. 25—30).

VĂGĂUNESTI, vezi Chiojdeanca.

VĂGIULEȘTI, jud. Mehedinți (trei bis. de lemn: Sf. Nicolae, 1783—1785, în stare rea la 1909, bis. Sf. Nicolae — Valea Rea, 1762—1765, reparată 1820—1830 și 1854 și bis. de lemn Sf. Dumitru — Ungureni, 1785?, mutată de la Jirov la Cernaia 1835 și la Ungureni la 1853, reparată și zugrăvită 1922).

Anuar 1909, p. 205; AMO, 1941, p. 561; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 543; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din raionul Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 421—425) [inscripții, însemnări, istoric bis. din Ungureni și Valea Rea]; A.O., 1938, p. 90—93 [doc. 1742]⁴; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la <1478—1482>, cînd era al m-rii Tismana]; vezi și *Indice cronologic nr. 22* [doc.].

VĂENI, com. Călugăreni, jud. Gorj (bis. de lemn Nașterea Domnului sec. XVIII, ante 1778, reparată 1877).

Crețeanu R., *Inscripții* (M.O., 1962, nr. 9—10, p. 707); AMO, 1941, p. 524; M.O., 1964, nr. 1—2, p. 74; *Documente*, indice sec. XIII—XVI [satul Vadeni, probabil Văeni]; *Indice cronologic nr. 5* [doc.].

VĂIANU, com. Ciupercenii, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Paraschiva, 1736—1737, transformată 1836 și 1854 și zugrăvită 1882—1883). Vezi și Ciupercenii.

AMO, 1941, p. 354; Anuar 1909, p. 177 [bis. de lemn Sf. Vasile sec. XVII?; această bis. e la satul Virtopu, din 1812—1814].

SCHITUL VAIDEEI — Saac (Intrarea în biserică, sec. XVII, fost metoh al episcopiei Buzău⁵).

Anuar 1909, p. 114 [V. — Prahovei, bis. reclădită 1894—1899]; *Documente*, sec. XVII, vol. II, p. 93 [satul V. — Prahova amintit la 1612]; *Indice cronologic nr. 20* [doc.].

VAIDEEI (acum Merișori), com. Vălari, jud. Gorj (M. bis. de lemn Adormirea, 1827, construită de Pavel Burchi și alții, modificată 1858 și 1948).

Bauer, p. 214 [fără bis.]; „Renasterea”, 1945 p. 251; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 643; Anuar 1909, p. 186 [bis. din 1830—1831]; A.O., 1937, p. 334—335 [hotărnicie, 1792]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 299—300; Idem, *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 314 [doc. 1635, satul dat m-rii Bistrița]; *Documente*, XVII vol. III, p. 355 [amintit la 1619].

VAIDEEI — Olt (numit și Spătaru). (bis. din 1811 la V. de Sus)⁶.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 91—92 [două bis. de lemn, V. de Jos și de Sus]; Anuar 1909, p. 305 [bis. reparată la 1904—1905]; Niculescu H., *Însemnări de pe cărți*, Craiova, 1941.

M-REA VAIDEEI, vezi Slobozia.

VAIDENI, jud. Vilcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Nicolae — V. Ungureni, 1760 și Sf. Ioan — V. Rumâni, „prefăcută” 1810, construită de zid 1870).

Bauer, p. 202 [fără bis.]; Popescu, *Biserici*, p. 53; *Dicț. Rom.*, V, p. 702; Anuar 1909, p. 233 [și bis. Intrarea în biserică, 1800—1806]; AMO, 1941, p. 783; *Documente agrare*, indice [moșie a m-rii Horezu]; *Documente*, sec. XVI, vol. I, p. 150—151 [amintit la 1519, cînd era în parte al m-rii Seaca — Mușetești; mai este un sat V. în r. Horezu]; *Indice cronologic nr. 6* [doc.].

VĂLARI, jud. Gorj⁶ bis (la 1840 două bis. de lemn: Înălțarea, 1803, construită de popa Pascu Vlăduț și Sf. Ilie, 1833 construită de Grigore Băloiu și alții). Vezi și Curpenu, Curpenelu și schitul Aminoasa.

Bauer, p. 215 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1945, p. 254—255; Anuar 1909, p. 186 [două bis. de lemn: Înăltarea, 1824, și Sf. Ilie-Pîrvulești, 1833—1834]; AMO, 1941, p. 425 [bis. Înăltarea, 1920, și Sf. Ilie, veche, de lemn]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 211—212 [Vălari = Valea cu Apă]; *Indice cronologic nr. 22* [doc.]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1480, cînd era în parte al lui jupan Ticuci și altora].

M SCHITUL VALEA (Sf. Treime, 1534, ⁷ construită de Radu Paisie, bis. zugrăvită la 1547—1548 de eromonahul Dorotei; tinda zugrăvită 1746 de Damaschin eromonah, bis. reparată, clădit amvonul și zugrăvită 1797 de Partenic eromonah, reparată, făcut turla și zugrăvită 1846 de egumenul Ioanichie Polidor: m-rea a fost metoh al m-rii Pogoniana ⁸), com. Tîțești, satul Valea Mănăstirii, jud. Argeș.

Documente, XIII—XVI și XVII (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 23*, Buc., 1952, [346 doc., 1506—1874]; B.O.R., III, 1876—1877, p. 176 [inscriptie 1534]; vezi și SCIA, 1956, nr. 3—4, p. 283, 285; Tunusli, p. 174; Negri C., *Mémoire avec pièces justificatives présentées à la Commission internationale pour les couvents dédiés*, Constantinople, 1865, p. 131 [venituri, sec. XVIII]; *Inscripții București*, p. 566 [cădelniță, 1784] *Documente agrare*, p. 457; C. Rom., 1837, p. 188 [moșile m-rii]; *Monumente istorice ale României* [foto]; Aricescu, *Cîmpulungul*, partea II, p. 110;

Nicoleșcu Elie, *O vizită la m-reia Vieroșul și la schiturile Valea și Golești* (L.A.R., VIII, 1904, p. 121—129); Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XXXVIII—XXXIX; Filitti, *Citorii*, p. 48; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1930, p. 13, pl. XXII—XXIX); Brătulescu V., *M-reia Valea din jud. Muscel*, Vălenii de Munte, 1931, 12 p. (din BCMI, XXIV, 1931, p. 11—19) [descriere sumară, pietre de mormînt, foto]; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 109—111; Idem, *Byzance*, p. 323; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 26, pl. XII); Răuțescu I., *M-reia Aninoasa*, p. 3; Nicolaescu St., *Domnia lui Radu vodă Paisie*, Craiova, 1938 (din A.O.); Golescu M., *Motive de animale* (BCMI, 1943, p. 36—49); Popescu, *Învelișurile*, p. 66; Tudorache T., *Istoria m-rii Valea*, teză de licență, Inst. teologic Buc., 1941; *Arta feudală*, p. 89—91; Ionescu Gr., *București*, Buc., 1938 p. 124 [strană]; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 376; Strempel, *Copiști de manuscrise*, p. 778; Tocilescu, *Catalogul*, p. 149. VALEA ALBULUI — Argeș ⁸ bis (două bis. de lemn Sf. Nicolae — V. A. de Jos și Sf. Nicolae — V.A. de Sus la începutul sec. XIX). Vezi și Vulturești.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 91; Anuar 1909, p. 306 [bis. de lemn din 1823—1824].

VALEA ALUNULUI, com. Severinesti, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Dumitru, 1500?, reparată 1910 și 1922).

AMO, 1941, p. 546—547; Crețeanu R., *Biserici de lemn din r. T. Severin* (M.O., 1961, nr. 10—12, p. 687) [însemnări] și nr. 5—6, p. 424 [însemnare, 1822].

VALEA CU APĂ, jud. Gorj. (M bis. de lemn Intrarea în biserică ⁹ construită de căpitanul Stamate Răguleanu, 1705, reparată 1875 și 1948—1953). Vezi și schitul Aninoasa și Vălari.

Bauer, p. 215 [fară bis.]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 641; Anuar 1909, p. 186 [bis. din 1725]; AMO; 1941, p. 361 și 421 [bis. Sf. Nicolae—Aninoasa, 1806].

VALEA BABEI, com. Urluști, jud. Argeș (bis. Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, apoi bis. Sf. Nicolae, 1845—1846 sau 1853).

B.O.R., 1921, p. 685 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 19 [bis. de zid]; AEA, 1929, p. 80; Anuar 1909, p. 292.

VALEA BISERICII, vezi Orlești.

VALEA BOIEREASCĂ—Argeș (bis. Adormirea, 1783 sau 1820?, reparată 1844, 1893 și 1919).

Anuar 1909, p. 292; AEA, 1929, p. 75.

VALEA BOIEREASCĂ (23 August), jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1806—1809, reclădită 1907 și bis. de lemn Înălțarea, 1853—1854, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 204—205; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 586.

VALEA BOTEI, vezi Gura Sărății.

SCHITUL VALEA BOULUI¹⁰ — Gorj. (bis. M Sf. Nicolae, începută de ierodiaconul Partenie Lambru, 1749, care nu o termină; continuat zidirea pînă la boltă, 1789, de popa Ion, popa Nicolae Paraschiv și Șerban Bouleanu, terminată zidirea și zugrăvită 1816 de biv vel armașul Stanciu Fratostîeanu și alții; reparată 1929; fost metoh al ep. Rîmnic).

AMO, 1941, p. 310; Popescu-Cilieni, *Schituri oldtene necunoscute* (M.O., VIII, 1956, nr. 1—3, p. 115—120) [istoric și doc.]; Anuar 1909, p. 169.

VALEA BOULUI (acum Valea Cricovului), jud. Prahova (bis. Sf. Voievozi, 1844—1846).

Anuar 1909, p. 250; AEB, 1926, p. 37 și 1928, p. 42; Voinescu T., G. Tatarescu, p. 51 și 103—105 [contractul pentru zugrăvirea bis.]; A. Rom., 1858 mart. 19 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 20* [doc.].

VALEA BRADULUI, com. Mihăiești, jud. Argeș (bis. Sf. Nicolae, 1767, reparată 1870).

Anuar 1909, p. 92.

VALEA BUNĂ, com. Voloiac, jud. Mehedinți (M bis. de lemn Sf. Voievozi, 1818, reparată 1866 și 1913—1914; pictura din 1866).

A.O., 1940, p. 85—87 [doc. 1596] și 1941, p. 91 [doc. 1514]; Vezi și *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1514, cînd era al lui Manea și al altora]; *Indice cronologic nr. 21*; Anuar 1909, p. 205; M.O.. 1956, nr. 8—9., p. 543; AMO, 1941, p. 566; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din r. Strehia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 425 și 427).

VALEA CALUGĂREASCĂ, jud. Prahova (cruce și ruine de bis. la 1871)¹¹. Vezi și Valea Mieilor, Valea Popii și Schei.

Documente, indice XIII—XVI și XVII [satul Valea Călugărilor sau Călugăreni amintit de la 1494]; *Indice cronologic nr. 12* [doc.].

VALEA CĂPITANULUI, com. Lehliu — Ilfov (cruce din 1650—1651, ridicată de Stan iuzbașa).

SCHITUL VALEA CAPREI — Saac (Sf. Nicolae, începutul sec. XIX, de lemn).

Urechia, *Ist. rom.*, X A p. 247 [doc. 1814]; „Ingerul”, XI, 1939, p. 651—658 [doc. 1814—1817 și catagrafie]; Potlogea I., *Biserici din Lapos* („Îngerul”, XIII, 1941, nr. 7—12, p. 493, 497—498) [descriere, însemnări]; Anuar 1909, p. 255 [bis. de lemn, ruinată]; AEB, 1926, p. 40 [bis. Sf. Împărați, de lemn].

VALEA CASELOR, jud. Dîmbovița (bis. de lemn Sf. Paraschiva, sec. XVIII, refăcută de zid c. 1831¹²; și trei cruci vechi M).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 44; Diaconescu Ilie, *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 5—6, p. 475—476); Bănescu N., *Spre m-reu „Butoiul”* („Ramuri”, II, 1907, nr. 12, p. 316); Anuar 1909, p. 56; *Documente agrare*, p. 722 [moșie a mitropoliei]; vezi și *Indice cronologic nr. 1* [V.C. = Davidești].

M-REA VALEA CĂTINEI, jud. Buzău (Vovidenia, începutul sec. XVII;

și M bis. de lemn Intrarea în biserică). Vezi și Cătina.

Documente, XVII, vol. II, p. 451; Anuar 1909, p. 244.

VALEA CETĂȚII, vezi Silișteni.

VALEA CHEII, vezi Sărăcinești.

VALEA CÎNEPEI, jud. Brăila (bis. Sf. Nicolae, 1838—1845, reparată 1861 și 1876).

Didicescu I., *Biserici din Brăila*, p. 149—150; Vasilescu N.A., *Schite istorice*, p. 278; Anuar, 1909, p. 457.

VALEA COȘUSTEI, vezi Valea Rea.

VALEA CRICOVULUI, vezi Valea Boului.

VALEA CRÎNGULUI, vezi Urlați.

VALEA CUCII, vezi Cuca.

VALEA DANULUI, jud. Argeș (M bis. Sf. Nicolae, 1811, construită cu sprijinul lui Iosif, episcop de Argeș și al lui Meletie, economul episcopiei, care a fost „ostenitor din început pînă s-au săvîrșit”; reparată 1902; înainte de aceasta a fost o bis. de lemn, sec. XVIII).

B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808, bis de zid]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 2; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 417 [catagr. 1845]; ASTR, XIII, 1915, p. 4 [foto clopotniță]; Anuar 1909, p. 292; Drăghiceanu V., *Bis. din Valea Danului* (ACMI, 1915, p. 68—74) [descriere, inscripții¹³, foto]; Iorga N., *Bis. din Valea Danului* (BCMI, X—XVI, 1917—1923, p. 193—196); Ionescu Gr., *Curtea de Argeș, Istoria orașului prin monumentele sale*, Buc., 1940, p. 164—165; Ep. Grigore al Argeșului, *Comorile Argeșului*, p. 32; ACMI, 1942, p. 57; AEA, 1929, p. 91; Popescu, *Învelișurile*, p. 66; Brătulescu V., *Bis. din Valea Danului, r. C. de Argeș* (M.O., 1960, nr. 1—2, p. 88—93) [istoric, inscripție 1811; descrierea steagului din 1797]; Brătulescu V., *Dascălii de zugravi Ioan și Mincu de la Rîmnic și Argeș* (M.O., 1963, nr. 11—12, p. 866—867) [despre bis. veche de lemn]; Ionașcu, *Biserici Olt*, p. 57—58 [doc. 1645, satul Danul al lui Ivașco Ceparul].

SCHITUL VALEA LUI DOBROTĂ — Saac (sec. XVIII, fost metoh al m-rii Colțea)¹⁴

Documente agrare, p. 762 [sat dispărut]

M-REA DIN VALEA DRĂGANULUI (sec. XVII, ante 1628)¹⁵

VALEA DULCE — Podenii Noi, jud. Prahova (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1801, reparată 1862).

Anuar 1909, p. 109.

VALEA LUI ENACHE — Tutana-Argeș (bis. de lemn Intrarea în biserică la începutul sec. XIX, reclădită de zid 1867; și cruce din 1794—1795).

B.O.R. 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 4—5; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 420 [catagr. 1845] și 1961, p. 399 [cat. 1833]; Anuar 1909, p. 292; A.Bis., VI, 1923, nr. 1, p. 17; AEA, 1929, p. 8.

VALEA FAURULUI, vezi Vîlsănești.

VALEA FÎNTÎNII, jud. Buzău (bis. din 1833, construită de părintele Gherasim).

Vasilescu I.N., *Un pomelnic („Ingerul”)*, IV, 1932, nr. 5, p. 22—23) [din 1852]; Noapteș C., *M-rea Poiana Mărului*, teză de licență, 1929, p. 41; *Indice cronologic nr. 17* [doc.].

VALEA FÎNTÎNII, vezi Odăile.

VALEA FOII, com. Lerești, jud. Argeș (la 1840 bis. de piatră din 1768 construită de Nica Ghisoiu, pe moșia lui N. Lerescu).

B.C.I., IX, 1930, p. 116 [cat. 1840]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 888 [cat. 1840].

VALEA GARDULUI, vezi Ceptura de Jos.

VALEA GRĂDIȘTEI, vezi Grădiștea.

VALEA GRUIULUI, vezi Pitești.

VALEA HOBIȚEI-MURGILEȘTI, com. Covrigi, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1768, renovată 1808—1809, închisă din 1940).

AMO, 1941, p. 473; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din raionul Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 406—408 și 426) [descriere, plan, inscripții].

VALEA HOTĂLUI (acum Valea Izvorului), jud. Mehedinți (bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului, c. 1844, reparată 1891 și 1899).

Anuar 1909, p. 197; AMO, 1941, p. 462; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 543.

VALEA LUI IANACHE — Argeș (bis. de lemn Intrarea în biserică la începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 4—5.

VALEA ȚAŞULUI (Iași), jud. Arges (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX, reclădită de zid 1855)

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul Iași amintit de la 1523, cînd era al m-rii Argeș]; *Documente agrare*, p. 190 [sat al m-rii C. de Argeș]; B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 4; M.O., 1965 nr. 5—7, p. 418 [cat. 1845]; AEA, 1929, p. 81; Anuar 1909, p. 277.

VALEA IZVORULUI, vezi Valea Hoțului.

VALEA LEURDEI, jud. Dîmbovița (bis. Intrarea în biserică, 1804, reclădită 1898).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 13; Anuar 1909, p. 56.

VALEA LUMINII, vezi Ciulnița — Leurdeni.

VALEA LUNGĂ, vezi Stănești.

VALEA LUNGĂ — Dîmbovița (bis. de lemn Cuv. Paraschiva și bis. de zid Coborîrea Sf. Duh, ante 1810). Vezi și următorul.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 11 și *Indreptări*, p. 11; Anuar 1909, p. 56 [bis. Buna Vestire, 1854—1855]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1612]; *Indice cronologic nr. 12*.

VALEA LUNGĂ — Prahova¹⁶ (bis. Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva, construită de Bucur logofăt și pîrcălab și Șerban Scurtu, 1810, reparată 1874, reparată și zugrăvită 1889). Vezi și precedentele.

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 37—39 [doc. 1663, satul era al lui Drăghici Cantacuzino]; vezi și indice — V. Lungă-Dîmbovița; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 189—200 [doc. 1571—1854]; *Dicț. Prahova*, p. 611; Anuar 1909, p. 115; *Documente agrare*, p. 387 [V. L.-Breaza a m-rii Dealu]; *Documente*, indice sec. XVII [localiz. probabilă].

VALEA LUPULUI, com. Pătârlage, jud. Buzău (bis. de lemn Buna Vestire, 1816—1817).

Anuar 1909, p. 256; AEB, 1926, p. 41 și 1928, p. 64.

VALEA MĂNĂSTIRII, vezi Cătunele.

VALEA MANTEI, vezi Gura Văii.

VALEA MARCULUI, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1835, refăcută 1935).

Anuar 1909, p. 186 [bis. de lemn, ruinată]; AMO, 1941, p. 561; AER, 1921—1925, p. 467; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 543; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 494.

VALEA MARE, vezi Pitești, Bîlta, Bogați, Urși, Marcea și Pietroasa.

SCHITURILE VALEA MARE, jud. Arges (Fundul Văii Mari, sec. XVII¹⁷; altul M Sf. Ioan Bogoslov și Sf. Nicolae, construit de Nichifor arhimandrit, Nicodim arhimandrit s.a. 1765—1766, ars de turci 1768—1774, reparată 1789, de preotul Matei, fiul lui Grăjdan cojocarul și

de Nuțu cojocarul, zugrăvită 1846; fost metoh al mitropoliei). Vezi și Nămăești.

Bauer, p. 175 [Valea Mare, fără bis.]; Tunusli, p. 174 [și schitul Valea Mare al călugărilor]; Fotino, III, p. 159; Urechia, *Ist., rom.*, II, p. 74—75; VII, p. 429—340, X A, p. 19; *Dicț. Rom.*, V, p. 712; Rădulescu-Codin, *Muscelul* p. L [4 schituri, bis. Enculești, cruci]; Anuar 1909, p. 95 [bis. Sf. Dimitrie, 1835—1837 și bis. Nașterea Maicii Domnului, 1657]; Brătulescu V., *Schitul Valea-Muscel* (BCMI, XXIV, 1931, p. 46); Popescu, *Învelișurile*, p. 45; Tocilescu, *Catalogul*, p. 159;

M.O., 1964, nr. 879—880 [pisaniile bisericii din Gura Văii Mari, acum Valea Mare — Pitești și a schitului Valea Mare]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 237—238 [doc. 1688—1697, V. Mare — Gurgui]; *Inscripții București*, p. 743 [icoană, 1724]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 899 [la 1840 două schituri]; *Indice cronologic nr. 23*

VALEA MARE, jud. Argeș (fost Dîmbovița) (M bis. de lemn pe temelie de zid Sf. Voievozi, 1702—1703, reparată 1813—1819; două cruce din 1675 și 1726—1727)

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 43; *Dicț. Rom.*, V, p. 712 [bis. din 1837]; Anuar 1909, p. 56; G.B., 1965, nr. 5—6, p. 476—477 și 480—481 [bis. și cruce].

VALEA MARE, jud. Olt (două bis.: Adormirea și Sf. Paraschiva¹⁸, la 1845).

Bauer, p. 186 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 89 [bis. de lemn]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 84; AEA, 1929, p. 138 [bis. noi, din 1891 și 1915].

VALEA MÂRULUI, jud. Argeș (la 1871 urme de biserică¹⁹; bis. Adormirea la 1808, construită de Toma Rătescu serdarul).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș* p. 7; B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808]; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 399 [cat. 1833].

VALEA MERILOR — Olt (la 1845 cinci bis.: două cu hramul Adormirea, două cu hramul Sf. Paraschiva și una Sf. Ingeri). Vezi și Sinești și Găgiulești.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 83 [Valea Merilor-Sinești, bis. de lemn]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 86; *Dicț. Rom.*, V, p. 713 [despre o bis. veche de bîrne]; Anuar 1909, p. 305—306; AEA, 1929, p. 138 [bis. din 1888].

VALEA MIEILOR, com. Valea Călugărească, jud. Prahova (bis. Sf. Voievozi, 1832, reparată 1907).

Anuar 1909, p. 115.

VALEA MUERII, com. Melinești, jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul, 1837—1838, reparată 1892).

Anuar 1909, p. 154—155.

VALEA MUSCELULUI, jud. Buzău (bis. de lemn Nașterea Sf. Fecioare, 1666, adusă de la Sibiciu la 1794; M bis. de lemn — alta sau aceeași? — Sf. Dumitru, 1699—1700?; și cruce veche, existentă la 1871).

Anuar 1909, p. 256; Săndulescu-Verna, *Biserica din Valea Muscelului-Buzău* („Îngerul”, I X, 1937, nr. 6—8, p. 393—395 și 550) [pisania, 1666, descriere, însemnări]; AEB, 1926, p. 64 și 1928, p. 42 [bis. de lemn, Sf. Dumitru, c. 1700].

SCHITUL VALEA NEAGRĂ, vezi Fusea.

SCHITUL VALEA NEAGRĂ — Vrancea (construit de preotul Maftei din Spirești, sec. XVIII).

Simion Hornea, *Schitul Valea Neagră. Legende, povestiri și note istorice*; G.B., 1964, nr. 5—6, p. 486.

VALEA NUCETULUI, vezi Urlați.

VALEA NUCULUI, vezi Urlători.

VALEA ORLEI, com. Bucov, jud. Prahova (M bis. de lemn Sf. Nicolae, sec. XVII sau XVIII, fațadele tencuite și întimplă pictată). Vezi și Chitorani.

Dicț. Prahova, p. 79 și 615; Brătulescu V., *Bis. de lemn din Valea Orlei* (BCMI, XXXIII, 1940, p. 68—71) [descriere, foto, plan]; Anuar 1909, p. 115 [bis. veche de lemn.]

VALEA ORLEI, vezi Mădulari.

VALEA PĂRULUI — Buzău (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1804, reparată 1843 și 1876).

Anuar 1909, p. 244; *Documente agrare*, p. 450 [sat al m-rii Menedic]; Vezi și *Indice cronologic nr. 10* [doc.].

VALEA LUI PĂTRU, com. Salcia, jud. Dolj. (M. bis. de lemn Adormirea, construită de Chir Alex, 1815, reparată 1899 și 1932; pictura nouă).

Anuar 1909, p. 167; AMO, 1941, p. 311; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 569—570.

VALEA PIETRII, vezi Urlati

VALEA PLOPILOR, vezi Bălăria.

VALEA PLOPULUI, com. Poșești, jud. Prahova (bis. Sf. Voievozi, 1754—1756, reparată 1898).

Anuar 1909, p. 115; R.I., 1942, p. 143 [însemnare, 1815].

VALEA PLOPULUI (ceaca) — Ialomița¹⁹ bis.

VALEA POIENII, com. Samarinești, jud. Gorj (M. bis. Sf. Gheorghe, construită de Sandu Băleanu, 1823, zugrăvită 1825, închisă la 1910; acum ruinată).

Bauer, p. 220 [Samarinești, bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 202; Popescu-Samarinești N., *Samarineștii-Mehedinți, Monografie*, T. Severin, 1938, X + 75 p. + 8 pl. + 1 h. [istoric, după spusele bătrânilor, ocupăriile și obiceiurile locuitorilor, o diată din 1860 etc.; despre bis. din Valea Poienii vezi p. 17, 41—42]; AMO, 1941, p. 544; Crețeanu R., *Biserici de zid de pe Valea Motrului* (M.O., 1957, nr. 5—6, p. 336—339) [istoric, descriere, inscripții, relevări]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 458 [despre Valea Poienii].

SCHITUL VALEA POPII — Muscel (Gura Văii Popii, începutul sec. XVIII²⁰; în ruină la 1873²¹; fost metoh al mitropoliei)²², com. Mihăești, jud. Argeș.

Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 389; VI, p. 191, 1063; X A, p. 17; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1, Mitr. Tării Rom.*, Buc., 1961 și nr. 23 (indice); Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 159; Răuțescu I., *Metoasele mitropoliei-sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R.L., III, 1931, nr. 3, p. 181—182) [la 1819, părăsit și pustiu; chilii îngropate, biserică sta să cadă]; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XXXIX; Anuar 1909, p. 95 [bis. din 1870—1872]; Bobulescu, *Lăutari*, p. 19; Golescu M., *Dances et danseurs dans la peinture des églises roumaines* (RHSEE, 1946, p. 135); Rădulescu-Codin C., *Valea Popii*, în vol. *Din trecutul nostru. Legende, tradiții și omintiri istorice*, p. 116.

VALEA POPII, com. Valea Călugărească, jud. Prahova (bis. Buna Vestire, sec. XVIII?, reparată 1840 și 1907).

Anuar 1909, p. 115; ACMI, 1943, p. 71.

VALEA PORCULUI (cum Alunișul) — Argeș (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, reclădită de zid 1868—1871).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 24; M.O., 1961, nr. 6, p. 421 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 291; AEA, 1929, p. 80.

SCHITUL VALEA PROODULESII-VERNEȘTI — Buzău (începutul sec. XVIII²³; fost metoh al ep. Buzău).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic ep. Buzău* (indice); Ionașcu I., *Schitul Grăjdana*, p. XXV [doc. 1704].

M-REA VALEA LUI PURCAL (prima jumătate a sec. XVI²⁴), Valea Purcăru lui — Buzău. Vezi și m-rea Purcariul.

Documente, sec. XVI (indice); Bauer, p. 117 [Valea Porcului].

VALEA PUTULUI, com. Merei, jud. Buzău (bis. din sec. XIX, ante 1833; patru cruci vechi: crucea lui popa Lupu din sec. XVII, o altă cruce din 1819, alta de la începutul sec. XIX și a patra din 1833).

G. Ad., 13 ian., 1929, p. 3 [însemnare 1833]; Tudor S., preot, *Cruci vechi în părțile Buzăului* (G.B., 1967, nr. 1—2, p. 114—115 și 117—120) [inscripții și desene, patru cruci].

VALEA RĂII (acum Bravița,) com Răureni, jud. Vilcea (bis. de lemn Buna. Vestire, 1735 sau 1742—1743, refăcută 1883).

BCMI, XXVI, 1933, p. 185²⁵; Popescu, *Biserici*, p. 70; AMÓ, 1941, p. 681.

VALEA REA (acum Vălenii de Sus) — Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1834—1838, reparată 1887—1888).

BCMI, XXIV, 1931, p. 106; Popescu G., *Bisericile de pe Valea Blahniței*, p. 176—181.

VALEA REA (acum Valea Coșuștei), jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, ante 1764, reparată 1891). Vezi și Văgiulești.

„Oltul”, 1857, p. 204, 208 [arenda moșiei]; Crețeanu R., *Biserici de lemn din r. T. Severin* (M.O., 1961, nr. 10—12, p. 684—685); Anuar 1909, p. 195 [bis. din 1647?]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 476.

VALEA REA-Arges (bis. de lemn Sf. Dumitru, la începutul sec. XIX construită de Martin Buliga și Hagi, Tenea).

B.O.R., 1921, p. 681 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 25; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 400 [cat. 1833]; Anuar 1909, p. 281 [bis. de lemn din 1455—1458?]; AEA, 1929, p. 56.

VALEA REA, Vezi schitul Cetățuia, m-rea Bradu.

M-REA DE LÎNGĂ VALEA REA, vezi m-rea Cornetul.

VALEA SĂRII, vezi schitul Blestematele.

VALEA SCHEIU — Argeș (bis. de lemn Înălțarea, 1828—1832). Vezi și Scheiu.

Anuar 1909, p. 292.

VALEA SCHEILOR (Ghenoaica), jud. Buzău (M bis. Ghenoaica, Sf. Nicolae, Înălțarea și Sf. Paraschiva, construită de Ghinea Speteanu ceaușul agesc la începutul sec. XIX, cind avea și școală²⁶; bis. avariata de cutremurul din 1940 și restaurată 1949; se păstrează fresca originală din 1804 și zidul înconjurător din aceeași vreme; M. bis Buna Vestire cu zidul numit al domniei Neaga, sec. XVI? reconstruită? 1784, pridvorul adăugat la 1915; o cruce din timpul domniei lui C-tin Brâncoveanu, 1688—1714, în apropiere de biserică; altă cruce la Valea Scheilor, din 1767, și alta din 1744 la Ghenoaica).

Anuar 1909, p. 255; Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 96—97; X A, p. 400—402; XII, p. 96—97 [doc. despre bis. și școală]; Gîrboviceanu, *Biserici cu averi proprii*, s. II, Buc., 1910, p. 339—356 [bis. Ghenoaica, Vadul Săpat, com., Tohani; istoric, foto, doc. 1813]; Bis. *Ghenoaica-Tohani* („Albina”, XIII, 1909—1910, p. 1092—1093) [după P. Gîrboviceanu]; ACMI, 1942, p. 62; G.B., 1963, nr. 7—8, p. 725—726 [schitul Boboci—Valea Scheilor]; Iorga N., *Pagini de istorie culturală. II. Din viața moșnenilor vieri ai ținutului Săcuienilor*, Buc., 1911, p. 43—60 [despre bis. din Valea Scheilor a lui Ghinea Speteanu, numită Ghenoaica; însemnări și despre ctitori]; *Indice cronologic* nr. 3 [doc.].

VALEA SEACĂ (Culcați) — Ialomița ²⁶ bis.

VALEA LUI SEMAN, vezi schitul Sărata și Urlați.

VALEA LUI SOARE, vezi Spanțov.

VALEA STANCIULUI, com. Bîrza, Dolj (fost r. Segarcea) (bis. Sf. Voievozi, 1792, reparată 1848 și 1910).

Anuar 1909, p. 169; AEB, 1941, p. 312.

VALEA STANCIULUI, vezi Nițoesti

VALEA STÎLPULUI (bis. sec. XIX ²⁷).

Documente, sec. XVIII, vol. II, p. 99 [satul V.S., r. Teleajen, amintit la 1612.]

SCHITUL DIN VALEA STÎNII (sfîrșitul sec. XVII) ²⁸.

Anuar 1909, p. 94 [bis. nouă].

VALEA SCHIOPULUI, com. Pardoși, jud. Buzău (bis. sec. XVIII, apoi bis. de lemn Intrarea în biserică, sec. XIX).

Bauer, p. 116; Anuar 1909, p. 263.

VALEA TÂTARULUI, vezi Topoloveni.

VALEA TEANCULUI — Buzău (două cruci vechi la 1871 ²⁹ și schitul Aninoasa, sec. XVII) ³⁰. Vezi și Ciobănoaia.

AEB, 1926, p. 41 și 1928, p. 38 [bis. din 1852—1853]; Anuar 1909, p. 256; Popescu, *Învelișurile*, p. 78; *Indice cronologic nr. 3 și 5* [doc.].

VALEA TEIUȘULUI, vezi schitul Dealul Banului și Teiuș.

VALEA TELEGII, vezi Telega.

VALEA ȚAPULUI, com. Tudor Vladimirescu, jud. Constanța (cișmea de piatră cu conducte, restaurată în 1956).

VALEA ULMESII, vezi Ulmeasa.

VALEA UNGHIULUI — Lapoș-Buzău (bis. Adormirea și Sf. Treime, reclădită 1851 cu materialul de la o biserică veche; restaurată 1937.)

Anuar 1909, p. 248; Constantinescu N.A., *Monumente buzoene*, p. 59—60 [însemnări de pe cărți]; Potlogea I., *Biserici din Lapoș („Îngerul”)*, XVIII, 1941, nr. 7—12, p. 496—497, 502—508) [descriere, înnemnări]; AEB, 1926, p. 35 [bis. Sf. Dumitru, de lemn 1851].

SCHITUL DIN VALEA URLETII (sec. XVIII, fost metoh al mitropoliei) ³¹.

VALEA URLOII, com. Urlați, jud. Prahova (cruce de piatră din 1655, ridicată în amintirea luptelor din acest an cu slujitorii răsculați).

VALEA URSULUI, vezi Timna.

VALEA VIEI, com., Pătârlage, jud. Buzău (bis. Sf. Voievozi, 1832, construită de Oprea Gavriloiu, refăcută 1876—1879; și o cruce veche, existentă la 1871) ³².

Anuar 1909, p. 256; AEB, 1926, p. 41 și 1928, p. 64; „Îngerul”, 1937, p. 549; „Îngerul”, XII, 1941, nr. 5—6, p. 377; Constantinescu N.A., *Monumente buzoene*, p. 45.

VALEA VOIEVOZILOR, vezi Tîrgoviște.

SCHITUL VÄLENI — Argeș (Sf. Treime, construit de călugărul Zosim-Zaharia, ante 1682 ³³; bis. mărită la 1810 de Dorotei arhimandritul de la Argeș, zugrăvită 1826—1829 prin osîrdia stareței Platonida; fost metoh al episcopiei de Argeș; și patru cruci vechi de piatră).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1, Mir. Tării Rom. și nr. 2, ep. Argeș* (indice); Tunusli, p. 174; Bauer, p. 173 [Valea Välenilor, două bis.]; Fotino, III, p. 161; ASTR, XIII, 1915, p. 7 [foto]; Neda M.I., *Știri mărunte din trecutul bis. Flămînda — Buc., și a schiturilor Robaia și Väleni-Argeș* (R.I.R., 1938, p. 246—251) [doc. 1828] ³⁴; Bălașa D., *schitul Väleni — plaiul Loviștea — Argeș* (M.O., 1957, nr. 7—8, p. 519—521) [doc. din 1660—1685]; Nedeleșcu Em., *Pomelnicul sf. m-ri Väleni-Argeș* (M.O., 1957, nr. 11—12,

p. 831—844) [istoric, despre ctitori; reproduce pomelnicul]; Braniște M., *Insemnări* (M.O., 1967, nr. 11—12, p. 936—937); B.O.R., 1921, p. 681 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș* p. 44 [descriere]; *Monumente naționale*, II, p. 240—241 [descriere]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 46—47; Ep. Grigore, *Episcopia Argeș*, p. 10, 33—36, 51; Idem, *Dare de seamă*, p. 9; AEA, 1929, p. 40; C.L., 1934, p. 648 [la 1860 Al. Odobescu considera că nu are nimic interesant]; vezi și Odobescu Al., *Opere*, II, Buc., 1967, p. 379.

VĂLENI, jud. Argeș (cruce din 1597 în Dealul Vălenilor și bis. sec. XVIII).

Bauer, p. 174 [bis. sec. XVIII]; Braniște M. și Ilie Diaconescu, preot, *Vechile cruci de piatră din cuprinsul și vecinătatea orașului Pitești* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 44—46) [foto, inscripții]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1561].

VĂLENI, com. Cîrbești, jud. Gorj (bis. de lemn)

M.O., 1955, nr. 11—12, p. 640; Anuar, 1909, p. 187.

VĂLENI, jud. Olt (bis. Intrarea în biserică, construită de slugerul Dumitru trache Văleanu ante 1824, refăcută 1840—1841; bis. Sf. Nicolae-Popești, 1830, reparată 1882—1887; ruine de biserică existente la începutul sec. XIX³⁵ poate din Berești; și două hanuri, sec. XIX). Vezi și Berești.

A. Rom., 19, 23, 31 dec. 1859 și urm. [arendarea moșiei]; B.O.R., 1890, p. 721—722; Bouer, p. 187 [case boierești]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 82; M. Of., 1865, p. 300 [două hanuri]; Radianu S., *Monografia com. Văleni, plasa Șerbănești, jud. Olt*, Buc., 1904, 142 + 2 p. + 1 pl. [scurt istoric, așezare, situația social — economică, documente referitoare la mersul proprietății etc.; despre biserici, p. 122—128]; Anuar 1909, p. 306; AEA, 1929, p. 117 și 139 [și bis. nouă, 1924]; *Documente*, indice XVII [satul amintit la 1619].

VĂLENI — Romanați (bis. sec. XVII)³⁶.

A.O., 1937, p. 114 [doc. 1752]; „Renașterea”, 1944, p. 165 [la 1840, bis. Sf. Nicolae, construită de Zinca Golescu, 1819]; Anuar 1909, p. 207 [bis. Sf. Nicolae, ruinată]; AMO, 1941, p. 663 [bis. nouă, 1928]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 290 [cat. 1845]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1592]; *Indice cronologic nr. 7* [doc.].

SCHITUL VĂLENI, jud. Vilcea. Vezi și Igoiu.

Bauer, p. 204 [bis. sec. XVIII]; A.O., 1924, p. 307; Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 174; Popescu, *Biserici*, p. 112 [la 1840 bis. de lemn Sf. Paraschiva, preînoină 1795]; Anuar 1909, p. 233 [și bis. de lemn Sf. Nicolae-Cioortești, 1840]; AMO, 1941, p. 785 [bis. Sf. Voievozi, 1864 și Cuv. Paraschiva, de lemn, 1840]; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1610].

VĂLENI, vezi Măciuca și Stroescu.

VĂLENI-DÎMBOVIȚA — Muscel, jud. Argeș (bis. Sf. Dumitru, 1733, reparată 1864; bis. Duminica tuturor sfintilor, 1855—1856 și M bis. Adormirea, 1826, construită de serdarul Scarlat Iorgulescu?, reparată 1873 și 1907).

B.C.I., IX, 1930, p. 117 [la 1840 bis. veche de lemn și bis. de zid din 1826]; Bauer, p. 161 [bis. sec. XVIII]; Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric* (G.B., 1960, nr. 3—4, p. 268—271) [descriere, pisanie, foto]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 889—890 [la 1840 două bis.] și 898 [bis. din 1735]³⁷.

VĂLENI-PODGORIA, jud. Argeș (cruci vechi cu hramul: Sf. Paraschiva, 1667, în cimitir, și Sf. Teodor Tiron, 1727, pe malul drept al pârâului Văleni, din care una M).

Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. LXXXII; Braniște M. și Ilie Diaconescu, pr. *Vechile cruci de piatră din cuprinsul și vecinătatea orașului Pitești* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 46) [descriere, inscripții, 1667 și 1727]; *Documente agrare*,

p. 364, 785 [sat al m-rii Radu vodă]; Vezi și *Indice cronologic nr. 18* [multe doc. despre sat].

VÄLENII DE MUNTE³⁸, jud. Prahova.

Tunusli, p. 173 [o m-re și două bis. de lemn]; Fotino, III, p. 153 [o m-re și două bis. la 1815]; Samarian P., *O veche monografie*, p. 194—195 [descriere, începutul sec. XIX]; Iorga N., *Acte din Välenii de Munte și Slănic* (R.I., 1928, p. 190—210); Alexiu Eleonora, *Documente de pe Valea Teleajenului*, Buc., 1939 (indice); Iorga N., *Noi documente din Välenii de Munte* (B.C.I., XI, 1932, p. 91—102) [din 1707—1850]; *Documente agrare* (indice) [moșia m-rii din localitate]; Iorga N., *Documente din Välenii de Munte* (B.C.I., XII, 1933, p. 117—148) [42 doc., 1739—1874]; Idem, *Tara românilor*, p. 359—362) [descriere]; Idem, *Välenii de Munte* (F.D., 1907, nr. 23, p. 359—362) [descriere]; Idem, *Inscripții de la bisericile din Välenii de Munte*, Välenii de Munte, 1924; Murgoci C.N., *Valea Teleajenului, Descriere în vederea excursiunilor. Cu un adaus descriptiv și informativ de N. Iorga*, Välenii de Munte, 1909; Costeanu I., *Valea Teleajenului cu cetatea culturală Välenii de Munte...*, Välenii de Munte, 1930; BCMI, 1924, p. 102 [vederea orașului, 1860]; *Documente*, indice XVI și XVII [amintit ca sat de la 1573]; *Indice cronologic nr. 10* [foarte multe doc. despre sat].

— SCOALA VECHE³⁹. Vezi și m-rea Välenii de Munte.

Moisescu G., *Istoria școalei din Välenii de Munte, 1831—1941*, Välenii de Munte, 1931, 184 p. [în anexă, de la p. 131, 51 doc. 1831—1847, despre școală înființată în clădirea m-rii]; C. Rom., 1833, p. 177—178; C.D.A., 1837—1838, p. 113—114; „România”, 1938, p. 1089.

— CIȘMELELE VECHI^{39 bis.}

— BISERICA ADORMIREA — BERCIENI (sec. XVIII, refăcută 1851).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 239—240; idem, *Inscripții* (R.I., 1932, p. 272) [din 1851]; B.C.I., X, 1931, p. 109, 156 [doc. 1782, 1851] și XII, p. 119—120, 124 [doc. 1739—1741, 1801]; Iorga N., *Tara românilor*, p. 107—108; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 71; ACMI, 1942, p. 59.

— BISERICA DIN BEREVOEȘTI (sec. XVIII; și cruce de piatră spartă din 1726).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 242 [cruce 1726] și 249 [piatră de mormînt, 1803]; Iorga N., *Notițe despre pomelnicul bis. din mahalaua Berevoeștilor, 1811* (R.I., XXII, 1935, p. 192); Idem, *Tara românilor*, p. 108.

— M BISERICA FILIP (mah. Costeni, Intrarea în biserică, construită de Filip logofătul și Soare Pițoiu, 1808⁴⁰, restaurată 1938, cînd s-a curățat pictura), Str. Nica-Filip, 1.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 240—242; Idem, *Tara românilor*, p. 108; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 71; BCMI, 1924, p. 101 [pictura de Preziosi]; BCMI, 1938, p. 62 [despre restaurare].

— M M-REA VÄLENII DE MUNTE (Adormirea, construită de Hagi Stoian și soția sa la 1680⁴¹; zugrăvită și făcut pridvor de Nicolae Buzăianu ceauș de aprozi, surpată de cutremur la 1737; reclădită de egumenul Zaharia la 1741—1746; surpată din nou de cutremur la 1802; „înoiță de temelie” de Visarion egumenul m-rii Cotroceni și altii la 1809; restaurată 1925—1926; fost metoh al m-rii Cotroceni), str. Berovoești nr. 4. Vezi și școală veche.

Ionescu G. M., *Istoria Cotrocenilor*, p. 91—92 [doc. 1684]; *Indice cronologic, nr. 1* [doc.]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 232—239; Tunusli, p. 173; Fotino, III, p. 153; Bauer, p. 130 [m-rea V.Buzău]; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 135, VII, p. 315; X A, p. 16; Iorga N., *Tara românilor*, p. 16—18, 105—106 [descriere, pisanie]; Ștefănescu I. D., *L'art byzantine*, p. 78—80;

Iorga N., *M-rea din Vălenii de Munte* (BCMI, 1924, p. 99—106) și extras, Craiova, 1925 [istoric și foto]; Idem, *Nouă știri asupra bis. m-rea de la Vălenii de Munte și asupra altor antichități religioase locale* (BCMI, 1926, p. 49—53) [descrierea picturii]; Meteș, *Zugravi* (indice); Pavlov, *Lăcașuri*, p. 70; BCMI, 1929, p. 103 și 1933, p. 21, 25; Popescu, *Învelișurile*, p. 78 și fig. 16 [desen]; B.G., IV, 1933, p. 569 [icoană sec. XVII]; ACMI, 1942, p. 59; Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 133; Ștefănescu I. D., *Originea și evoluția unor teme care apar în arta bisericească* („Mitrop. Mold.”). 1964, nr. 1—2, p. 42—45).

— BISERICĂ SF. IOAN (începutul sec. XIX).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 244—245 [icoane din 1812—1820]; Idem, *Tara românilor*, p. 108—109.

— M BISERICĂ SF. NICOLAE-TABACI (și Sf. Gheorghe, Sf. Spiridon și Sf. Sava, construită de Radu Jipa, Sandu Popia, Ioniță Lăzăroiu și alții la 1833) str. Veniamin Costachi 4.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 245; Idem, *Tara românilor*, p. 109; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 70; Brătulescu V., *Bis. din Valea Teleajenului* (BCMI, XXXI, 1938, p. 167—175) [descriere, îndeosebi a picturii, pisanie, foto], **VĂLINAȘI-CÎNDEȘTI** — Dîmbovița (bis. Sf. Paraschiva și Sf. Teodor Tiron 1822⁴², construită de Stan Parnea, Radu Diță din Voinești și alții).

VĂRĂȘTI, com. Dascălu-Creața, jud. Ilfov (M bis. Adormirea, construită de fostul mare stolnic Grigore Palade, 1817⁴³, reparată 1880; se păstrează pictura cu portretele ctitorilor; bis. Sf. Arhangheli-V. de Sus, 1840).

Bauer, p. 153 [bis. sec. XVIII]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 12—13 [bis. de lemn Sf. Nicolae]; Lapedatu, *Catagrafia*, p. 16; A. P., XV, 1848, p. 453, 461 [cumpărare de material pentru biserică, 1842—1843⁴⁴]; Anuar 1909, p. 86 [bis. din 1847—1848]; Brătulescu, *Ilfov*, p. 39—40 [bis. din călunul Vărăștii de Jos]; Idem, *Bis. de cîmp* (BCMI, XXXII, 1939, p. 114—125) [pisanie, descriere, foto îndeosebi a portretelor ctitorilor]; Brătulescu V., *Însemnări din cărți vechi* (G.B., 1959, nr. 5—6, p. 419—320); Popescu, *Învelișurile*, p. 32—33; Ionașcu I., *Documente bucureștene privitoare la proprietățile m-rii Colțea*, p. 116 [doc. 1746 despre vînzarea satului cu casele de piatră și bis., foste ale fam. Fărcașanu, lui Ianache Trapezuntul]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 492—494 [doc.]; Idem, *Doc. Cantacuzino*, p. 73, 88 [doc.]; *Documente*, XVII, vol. I, p. 510 [satul amintit la 1609 într-un doc. dubios].

VĂRĂȘTI, com. Dorobanțu, jud. Ialomița (ruine de bis. și două cruci vechi la 1873)⁴⁵.

Bauer, p. 143; Popescu N., *Catagrafia*, p. 71—72 [bis. de lemn Sf. Nicolae, arsă de turci]; Anuar 1909, p. 67 [bis. de zid Sf. Treime, 1836—1838]; A. Rom., 29 sept. și 2 oct. 1857 [arenda moșiei]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1570, cînd era al m-rii Vîforita]; Vezi și *Indice cronologic nr. 23* [doc.].

VĂRATICI, vezi Costești — Vilcea.

VĂRATICU, vezi Tomșani.

VĂRBILA, vezi Verbila.

VARBILĂU, jud. Prahova (bis. Cuv. Paraschiva, reclădită 1877—1878 și bis. de lemn Sf. Nicolae, 1815—1816, în stare rea la 1909),

Documente, indice XVI [satul amintit de la 1583]; *Documente agrare*, p. 391, 396, 728 [sat al m-rii Colțea]; A. Rom., 14 aug. 1857 [arendarea moșiei, a spitalului Colțea]; Bauer, p. 129 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 115; Brătulescu V., *Zugravi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G.B., 1959, p. 271—272); B.O.R., 1938, p. 106 [listă de cărți vechi].

VARDINIȚA, vezi *Gvardiniță*.

VĂRGAȚI — Olt (bis. de lemn Intrarea în biserică ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 83.

VĀRSĀTURA — Brăila (bis. Sf. Nicolae, 1840).

Vasilescu N.A., *Schițe istorice*, p. 168; Anuar 1909, p. 453.

VĀRTINA, vezi *Vîrtina*.

SCHITUL VĀRZĀREȘTI — Rm. Sărat (Urichești, construit de Radu Vârzaru armaș la mijlocul sec. XVII; fost metoh al mitropoliei). Vezi și schitul Urichești.

„Milcovia”, I, nr. 1, p. 105 [doc. 1698 despre ctitor]; Tunusli, p. 172; Fotino, III, p. 149; Giurescu, *Principalele române*, p. 264; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 36; Răuțescu, I., *Metoașele mitropoliei sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R.L., III, 1931, nr. 3, p. 180); la 1819⁴⁶; Antoniu Al., *Album*, partea II, pl. 73; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 212—213; Popescu St. Petre, *Şchitul Vârzărești, fost metoh al sf. mitropoliei din Buc.* („Analele Rîmnicului”), 1924, nr. 12, p. 131—136); AEB, 1928, p. 20; Moșescu O., *Rm., Sărat*, p. 41—45 [după Petre St. Popescu];

Tărilă Zosima, *Istoricul m-rii Vârzărești și al com. Urechești din jud. Rm. Sărat*, Buc., 1934, 88 p. [criteriori, doc. 1714—1716, legăturile cu m-reia Aninoasa, descriere, însemnări de pe cărți etc]; Răuțescu I., *M-rea Aninoasa*, p. 153—160, 229—230, 238—239 [istoric, documente]; ACMI, 1942, p. 58 [restaurare], 60; *Indice cronologic nr. 1* [doc. despre schit și sat].

VĀRZARI, com. Dobrogostea — Argeș (M bis. Sf. Nicolae, 1751, construită de C-tin Vârzaru, reparată 1873 și cruce din 1660—1661 la Borlești) Vezi și Borlești.

B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 6; M.O., 1961, 5—8, p. 400 [cat. 1833]; AEA, 1929, p. 51 și 1940, p. 79; Anuar 1909, p. 275; C.L., 1934, p. 643, 658 [Al. Odobescu despre bis., 1860]; *Documente*, indice XVI [Vezurani probabil Vârzari];

VĀSIANCA — Ilfov (bis. și școală la sfîrșitul sec. XVIII). Vezi și următorul. Urechia, *Ist. rom.*, VIII, p. 449.

VASILATI, jud. Ilfov⁴⁷ (bis. sec. XVIII, de lemn, Sf. Împărați, construită de fam. Comăneanu). Vezi și precedentul.

Bauer, p. 152 [bis. și casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 79—80; Anuar 1909, p. 86 [bis. din 1803, reparată 1870]; A. Rom., 27 iulie și 7 aug. 1857 [arendarea moșiei]; *Documente*, XVII, vol. IV, p. 26 [satul amintit la 1621]; *Indice cronologic nr. 1*.

VASILATI — Vilcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Nicolae, 1740, preînnoită 1832 și Sf. Voievozi — mah. Unguriți, 1793, preînnoită 1831).

A. O., 1942, p. 171 [la 1834 două bis. de lemn]; Popescu, *Biserici*, p. 122; AMO, 1941, p. 784.

VĀTĀŠANI.

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 164 [doc.].

VĀTĀŠEȘTI, vezi Bărbătești, Pitești și Vitănești.

VĀTĀŠEȘTI (Ținculești) — Argeș (bis. Buna Vestire și Sf. Ioan, 1805).

Georgescu V. D-tru, *Bisericuța din Vătășești* (P.O., 1934, nr. 8—9, p. 272—280) [descriere, pomelnic, inscripții].

VATA — Teleorman sau Olt? (bis. Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva-Chirițești, construită de popa Gheorghe Chirițescu și alții, 1833⁴⁸).

Dicț. Rom., II, p. 386; *Dicț. Olt*, p. 45.

VĀVĀLUGI, com. Rîu — Buzău (bis. de lemn Sf. Nicolae și Schimbarea la Față, reconstruită 1832 în locul celei de nuele arsă la 1830; transformată la 1909 prin adăugarea pridvorului).

Anuar 1909, p. 243 [bis. din 1814];
VEDEA, vezi Arsache și Gura Boului.

VELA, jud. Dolj (bis. Sf. Voievozi, 1760 sau 1848?, renovată 1876, în stare rea la 1909).

Bauer, p. 186; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 447 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 169; „Oltenia”, II, 1941, p. 127; AMO, 1941, p. 313.

VELEA (Nebuna) — Vlașca ^{48 bis} (han sec. XIX).

Documente agrare, p. 361 [moșie a m-rii Glavacioc]; C. Rom., 1842, p. 359—360 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice XVI [satul V. amintit de la 1507, cind era al m-rii Glavacioc]; Vezi și *Indice cronologic nr. 12* [doc.].

VELEȘTI, jud. Dolj (bis. Adormirea, 1786 sau 1800). Vezi și Rupturi.

„Oltenia”, XI, 1944, p. 177 [cat. 1831]; *Dicț. Rom.*, V, p. 739; „Oltul”, 1857, p. 212 [arendarea moșiei]; Anuar 1909, p. 169; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 65); AMO, 1941, p. 314.

VELINAS, jud. Dîmbovița (bis. Cuv. Paraschiva și Sf. Teodor Tiron, 1822).

Panaiteescu G. I., *Istoricul bisericilor de pe valea Dîmboviței, de la Gemenea la Ungureni*, teză de locență, Inst. teologic Buc., ms. 1260, f. 43 [pisania] M M-REA VERBILA (Vârbila, Adormirea, construită de Dragomir mare

spătar, Toma banul și Caraci al doilea vistier, 1539 ⁴⁹, refăcută în parte de Pană Filipescu în vremea domniei lui Matei Basarab, cind i se adaugă pridvor bisericii ^{49 bis}; surpată de cutremurul din 1802, care dărîmă turlele și boltile, refăcută de egumenul Partenie de la muntele Sinai, care reface și casele, clopotnița și zidul înconjurător la 1803—1805, reparată de CMI la 1934—1937; se păstrează clopotnița și zidul de incintă; m-rea a fost metoh al m-rii Mărgineni), com. Valea Cucului, satul Verbila, jud. Prahova.

Documente, indice sec. XVI—XVII; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 252—255; Tocilescu Gr., *Inscripțiunile de la schitul Verbila, jud. Prahova*, Buc., 1878, 20 p.; Iorga N., *Inscripții* (R.I., 1932, p. 273) [din 1779]; A.O., 1932, p. 635—636 [inscripții]; vezi și *Dicț. Rom.*, V, p. 734 și *Dicț. Prahova*, p. 624; Tunusli, p. 173; Bauer, p. 128; Fotino, III, p. 153; Iorga N., *Două hrisoave domnești pentru m-rea Mărgineni*, Buc., 1935 [despre refacerea m-rii]; „Arhitectura”, 1941 ian.—mart., p. 91 [desen, 1906]; Antoniu Al., *Album*, I, pl. 51; Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 2; „Studii”, XII, 1959, nr. 3, p. 156—161 [doc. din 1680, m-rea considerată ctitorie a fam. Filipescu]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 143—144, II, p. 64;

Musceleanu Gr., *Monumentele stră bunilor*, p. 64—65; C.A., 1875, p. 64—65; Tocilescu Gr., *Raport asupra schitului Verbila* (M.Of., nr. 146, din 5/17 iulie 1878, p. 3929—3932); Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 200; Iorga N., *Prefața la Istoriile domnilor Țării Românești*, Buc., 1902, p. XXVI; Nicolescu Elie, *În jurul lui Basarab Laiotă* (L.A.R., 1903, p. 657); Iorga N., *La m-rea Verbila* (F.D., 1907, nr. 34, p. 536—538; nr. 35, p. 551—552) [descriere, istoric]; Anuar 1909, p. 115; Iorga N., *Tara românilor*, p. 43—47, 112—113 [descriere, inscripții]; Drăghiceanu V., *Bis. fostului schit Vârbila-Prahova* (ACMI, 1915, p. 107—110) [istoric, foto]; Filitti C.I., *Craiovești* (C.L., 1922, p. 316); Filitti C.I., *Banatul Olteniei* (A.O., 1932, p. 319 și urm.) Iorga N., *Bis. din Verbila* (BCMI, 1931, p. 25—28) [descriere sumară, foto]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXV, 1932, p. 57, pl. CXLI—CXLV); Nicolaescu Stoica, *Domnia lui Radu vodă Paisie*, Craiova, 1938, p. 24 (din A.O., 1938); *Arta feudală*, p. 94 și 96; *Documente de arhitectură* nr. 4;

Zagoritz Al., *Sfeșnice românești și candelabre italiene* (BCMI, VII, 1914, p. 16—26).

VERBITĂ ⁵⁰, jud. Dolj (bis. bordei, apoi bis. Sf. Nicolae, 1881).

Bauer, p. 228 [sat pustiu]; „Oltenia”, I, 1940, p. 14; Anuar 1909, p. 169; AMO, 1941, p. 315; *Zapis de vînzare al jupînesei Călina către Matei Basarab voievod pentru satul Virbița de Jos* (A.O., 1924, p. 432) [din 1649]; A.O., 1935, p. 119 [doc. 1649]; *Documente*, indice XIII—XVI [satul amintit de la 1387, cînd era al m-rilor Vodița și Tismana]; Vezi și Indice cronologic nr. 22; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 449—450 [la 1845 două bis. de lemn: Sf. Apostoli și Sf. Nicolae — Verbicioara].

SCHITUL VERDEA-MITROFANI — Vilcea (sec. XVII, c. 1685, ⁵⁰ bis bis. preînoită 1859).

Popescu-Cilieni, *Schituri oltene necunoscute* (M.O., VIII, 1956, nr. 1—3, p. 121) [însemnare 1685; poate e Mitrofani]; Bălașa D., preot, *Schituri oltene* (M.O., 1965, nr. 3—4, p. 281—283) [completează pe Popescu-Cilieni; însemnări, descriere].

VERDEA-SUTEȘTI — Vilcea (bis. Sf. Treime, refăcută 1821, reconstruită 1925—1936 și bis. Sf. Nicolae, 1850). Vezi și Sutești.

Dicț. Vilcea, p. 536; Anuar 1909, p. 226; AMO, 1941, p. 742.

VERDEA, vezi Aurești.

VERGULEASA jud. Olt (bis. de lemn Sf. Împărați, construită de boierii Urieni, 1808 ⁵¹, reclădită de zid 1895—1898).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 91; Anuar 1909, p. 306.

VERNEȘTI, jud. Buzău (M. bis. Buna Vestire ⁵¹ bis, construită de Jipa și Lefter, fiul lui Stanciu logofăt Vernescu, la 1714—1715, zugrăvită la 1721; reparată și consolidată de Nic. Greceanu în 1861 și la 1939; păstrează pictura originară cu portretele ctitorilor; bis. Sf. Nicolae, 1828—1831; bis. Sf. Nicolae-Cliniciu, începutul sec. XIX, dispărută; cruce din 1837). Vezi și schitul din Valea Produlesii.

Bauer, p. 122 [trei bis. la 1778]; „Îngerul”, IV, 1932, nr. 5, p. 15 [însemnare, 1821, bis. Cliniciu]; Iorga N., *Sate și mănăstiri*, p. 172 [descriere]; Anuar 1909, p. 256; Săndulescu Al., *Verneștii și episcopia Buzăului* („Muguri”, 1926, nr. 1—3, p. 30—34); Idem, *Bis. veche din Vernești* (*ibidem*, 1927, nr. 1—2, p. 8—15) [pisanie, însemnări, descriere, despre ctitor]; Filitti, *Ctitori*, p. 9—10 [pisanie, descriere]; Ionașcu, *Schitul Grăjdana*, p. XXII și nota 153; Bobulescu, *Lăutari*, p. 33, 36, 40, 42; „Îngerul”, 1937, p. 550; A.R., 1940, p. 124; A.E.B., 1926, p. 42 și 1928, p. 39; Săndulescu-Verna, *Bisericile din Vernești-Buzău* („Îngerul”, XIII, 1941, nr. 1—2, p. 69—98) [inscripții, însemnări, descriere, plan, portretele ctitorilor și despre ctitorii bis. Buna Vestire]; Idem, *Familii vechi din Vernești* („Îngerul”, XIII, 1941, nr. 3—4, p. 238—253) [doc. despre casele vechi și bis.].

Bulat T. G., *Acte de la Matei Basarab privitoare la moșia Vernești — Buzău* (R.I., 1924, p. 264—270); Bulat T. G., *Acte de la Matei Basarab* (*ibidem*, p. 135—139) [doc. 1639]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit ade-sea în doc. de la 1530]; *Indice cronologic nr. 3 și 5* [multe doc.].

VERNEȘTI, com. Valea Danului, jud. Argeș (bis. de lemn Nașterea Maiciei Domnului la începutul sec. XIX construită de popa Hrizea și M. casa Dută).

B.O.R., 1921, p. 683 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 3; M.O. 1956, nr. 6—7, p. 418 [cat. 1845]; AEA, 1929, p. 82 [bis. din 1880]; Anuar 1909, p. 293; *Documente*, XVII, vol. III, p. 240 [satul amintit la 1618, cu numele Ivănești].

VETELU (Vețeleni), com. Copăceni, jud. Vilcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Voievozi, 1720, refăcută din zid 1849).

Popescu, *Biserici*, p. 94; AMO, 1941, p. 698.

VETENI — Olt (bis. Sf. Nicolae și Adormirea, 1820—1822).

Anuar 1909, p. 294.

VETISOARA — Olt (două bis. de lemn, ambele Sf. Nicolae, la 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 97—98.

VIANU, vezi Radovanu — Dolj

VIAȘU, com. N. Bălcescu-Mehedinți (M bis. Sf. Apostoli Petru și Pavel, construită de vistierul Radu Fratostîeanu, 1835, zugrăvită 1839; reparată 1925; păstrează fresca interioară și exterioară).

Bulat T. G., *Inscripții* (R.I., X, 1924, p. 64—65); Ghenadie, *Vizite*, p. 159; Anuar 1909, p. 190; Săndulescu-Verna, *Cîteva biserici din Mehedinți* („Renaștere,” XV, 1936, p. 408—409); AMO, 1941, p. 565; Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 22.

VICINA (oraș dispărut). Vezi și Măcin (unii cercetători cred că Măcin = Vicina).

Brătianu G. I., *Vicina I. Contribution a l'histoire de la domination byzantine et du commerce genois en Dobrogea*, Buc., 1923, 77 p. + 2 pl.; Grămadă N., *Vicina. Izvoare cartografice. Originea numelui. Identificarea orașului*, Cernăuți, 1925 (extras din „Codrul Cozminului”, 1925); recenzie în RHSEE, 1925, p. 342—344; Bănescu N., *Vechi legături ale țărilor noastre cu genovezii*, Cluj, 1931 (din vol. *Inchinare lui N. Iorga*, p. 32—37) [Acte din sec. XV relative la Vicina]; Brătianu G. I., *Recherches sur Vicina et Cetatea Albă. Contribution a l'histoire de la domination byzantine et tatare et du commerce genois sur le littoral roumain de la Mer Noire*, Buc., 1935, 199 p. + 8 pl [despre orașul și episcopia de Vivina]; Idem, *Vicina II. Nouvelles recherches sur l'histoire et la toponymie médiévales du littoral roumain de la Mer Noire a propos des „Miscelanies” de M. J. Bromberg* (R.H.S.E.E., 1942, XIX/1, p. 133—175); Dan Dimitrie, *Vicina* („Orizonturi”, Galați, mai-iunie 1939, p. 97—99) [crede că Vicina = Vidin = Diiu]; Solmi A., *Vicina. Note per storia dei porti alle boche del Danubio nel medio evo* („Revista Italo-Bulgara”, I, Sofia, 1931, p. 247—250); Năsturel P. Șt., *Așezarea orașului Vicina și țărīmul de Apus al Mării Negre în lumina unui portulan grec* (SCIV, 1957, nr. 1—4) [cu bibliografie; crede că Vicina a fost la Isaccea; genovezii cu numit-o aşa de la bizantinul Ditzina].

VIDA (Călărești) — Vlașca ⁵²

Zăgănescu R., *Carte de hotărnicie a moșiei Vida Furdulesci (Calaresci) din jud. Vlașca, plasa Glavacioc, com. Vida Furdulesci proprietate a d-lui Ion P. Licheropol*, Buc., 1892, 22 p. [se rezumă doc. din 1826, Vida = Calaresci].

VIDA-CÎRTOJANI, com. Videle, jud. Teleorman (bis. Sf. Mihail — Cartojani, ante 1643 ⁵³; bis. de lemn Cuv. Paraschiva-Vida Cîrtojanca, sec. XVIII, renovată 1819 și cruce din 1819).

Bauer, p. 166 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 130 și 140; S.O.V., 1920, nr. 4—12, p. 174—176 [inscripții de la fostul schit] și în vol. *Omagiu lui I. Bianu*, p. 45; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 96—99) [plan, descriere, inscripție cruce 1819]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV p. 489) [Cîrtojan].

VIDIMIREȘTI — Mehedinți (bis. Sf. Nicolae, prima jumătate a sec. XIX)
Vezi și Rudina.

Ionescu I., *Agricultura română*, p. 425—426 [despre sat].

VIDRA, jud. Ilfov (bis. de lemn Adormirea, c. 1795).

Popescu N., *Catagrafia*, p. 13—14; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 78—82) [inscripții, plan, foto, descriere].

M M-REA VIEROȘ (Intrarea în biserică, construită de Ivașco Golescu vornicul, 1571—1573 ⁵⁴, bis. refăcută în parte și zugrăvită de Stroe Leoreanu mare vistier, 1645 ⁵⁵, surpată la 1825, refăcută și zugrăvită

de vădica Samoil Sinadon la 1827—1834⁶⁶; restaurată de C.M.I. 1924—1927; clădirile m-rii ruinate; fost metoh al episcopiei de Rîmnic⁶⁷; și cruce în grădina m-rii din 1836 ridicată de Samuil Tărtășescu), com. Colibași, satul Vieroș (acum Făgetul), jud. Argeș.

Documente (indice sec. XIV—XVII); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 23*, Buc., 1952 [726 doc., 1512—1878]; Vezi și idem, nr. 1; Iorga N. *Doc. Cantacuzino*, p. 8—9 și 97 [doc. 1646 și 1672]; Mano I., *Doc. familiei Mano*, p. 22—24 [doc. 1658]; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 298 [doc. 1672]; Potra George, *Documente brâncovenesti în legătură cu biserici și mănăstiri din țară și străinătate* (G.B., 1964, nr. 11—12, p. 1107—1109) [din 1690]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 899 [cat. 1840]; Giurescu, *Material* (indice); B.O.R., III, 1876—1877, p. 175—176 [inscripție, descriere, 1746]; vezi și SCIA, 1956, nr. 3—4, p. 283; *Documente agrare*, indice; M.O., 1967, nr. 11—12, p. 913 [Paul de Alep];

Iorga N., *Inscripții*, f. I, p. 141—146; Năsturel P.V., *M-rea Vieroș („Albina”)*, VIII, 1904—1905, p. 61—70) [istoric, descriere, inscripții, pietre de mormânt]; Idem, *Două pietre de mormânt*, (*ibidem*, p. 382—384); Idem, *Trei inscripții vecchi („Albina”)*, IX, 1905—1906, p. 698—700) [pietre de mormânt]; Idem, *Iarăși trei inscripții vecchi* (*ibidem*, p. 1054—1957); Nicolaescu Stoica, *Documente slavo-române*, Buc., 1905, p. 328—332 [inscripții]; *Dicț. Muscel*, p. 371;

Tunusli, p. 174; Bauer, p. 175 [m-re, capelă și bis.]; Fotino, III, p. 159; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 96—98; IV, p. 48; VI, p. 34 [istoricul m-rii, 1794], 181; VII, p. 329; X A, p. 16, 279—281, 320—323 [venituri și cheltuieli, 1816—1817]; A. P., XI, 1841—1842, p. 326—329; XII, 1843, p. 408—412, 414—417, XIII, 1844, p. 254—255; XIV, 1846—1847, p. 646—649, 698—702 [venituri, 1839—1844]; B.G.O., 1839, p. 39 și A. Rom., 1859 suppl. 12 și 19 dec. [arendarea moșilor]; Antoniu, *Album*, partea I, pl. 49; *Monumente istorice ale României* [foto];

Aricescu C. D., *Cîmpulungul*, partea II-a, p. 111 [în ruină]; B.O.R., XIII, 1889—1890, p. 282; *Monumente naționale*, II, p. 199 [descriere, reparații necesare]; Tocilescu, *Raporturi*, p. 7—9 [descriere, m-reă în ruină]; Bilciu-reescu, *Mănăstirile*, p. 163—164;

Nicolescu Ilie, *Din genealogia familiei Golescu. Considerațiuni asupra originei* (N.R.R., vol. IV, 1901, nr. 44, p. 355—361); Idem, *O vizită la m-reă Vieroșul și la schiturile Valea și Golești* (L.A.R., VIII, 1904, p. 121—129); Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 286 [descriere]; Anuar 1909, p. 89; Iorga N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, I, p. 17; Rădulescu-Codin *Muscelul*, p. XLV—XLVI și 78; Răuțescu I., *M-reă Aninoasa*, p. 2; N.R.R., XVIII, 1916, nr. 1, p. 7; „Amvonul”, XVIII, 1916, nr. 11, p. 331—332; Bobulescu C., *Cronica m-rii Sf. Ecaterina*, Buc., 1927, p. 9; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1930, pl. CXLIV); Giurescu, *Ist. rom.*, II (indice);

Nicolaescu Stoica, *M-reă Vieroș din jud. Muscel, ctitoria marilor și vitejilor boieri din Golești*, Buc., 1936, 15 p.; Idem, *M-reă Vieroș* (R.S.T.R., LIV, 1936, nr. 6); Robea C-tin, *M-reă Vieroș*, teză de licență, Buc., 1939; Iorga N., *Istoria românilor*, V, p. 149—150; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 147, II, p. 68; Golescu Maria, *Simbolica animală în sculptura veche bisericicească* (R.F.R., 1939, nr. 6, p. 600—607); Brătulescu V., *Frescele din bis. lui Neagoe de la Argeș*, Buc., 1942, p. 16; Golescu M., *Motive de animale în sculptura decorativă și semnificația lor simbolică în arta religioasă* (BCMI, XXXBII, 1943, p. 36—48); *Arta feudală*, p. 94, 96; M.O., 1961, nr. 1—4, p. 202 [însemnare 1840]; Braniște M. și Ilie Diaconescu, pr. *Vechile cruci de piatră din cuprinsul și vecinătatea orașului Pitești* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 49) [cruce din 1836]; Vezi

și Braniște Marin, *Samuil Tărtășescu... Completări și rectificări* (M.O., 1969, nr. 3—4, p. 247—250) [planșe cu pisania crucii];

Braniște M., preot, *Partenie Nica Buligeanu (1786—1827)* M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 743—744) [despre refacerea bisericii, 1827]; Idem, *Samuil Tărtășescu, episcop locotenent de Argeș* (M.O., 1964, nr. 11—12, p. 876—878, 989—901 și 906) [despre refacerea bisericii și documente, 1835—1848];

Drăghiceanu, *Catalogul* (indice); Cegăneanu Sp., *Observațiuni asupra sfeșnicului de la Vieros* (BCMI, V, 1912, p. 124—125); Zagoritz Al., *Sfeșnice românesti și candelabre italiene* (BCMI, VII, 1914, p. 16—26); Nicolaescu St., *Crucea lui Stroe vel vistier Leurdeanu de la mănăstirea Vieros, din 1642* (R.S.T.R., XLIX, 1931, p. 21—23 + o foto) [acum la Sîstov]; Ionescu Gr., *București*, Buc., 1939, p. 122 [sfeșnic].

VIERȘANI — Gorj.

Ştefulescu, *Gorjul*, p. 338—341; Idem, *Documente slavo-române* (indice). VIESPEȘTI, com. Breaza, jud. Buzău (M crucea Manafului, 1846, la c. un km. de sat).

Documente, XVI, vol. III, p. 286 [satul amintit la 1568]; *Indice cronologic nr. 6*

VIESPEȘTI, com. Sprîncenata — Olt (bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului la începutul sec. XIX, prefăcută la 1855—1857⁵⁸). Vezi și schitul Gilmeie.

Dicț. Olt, p. 304; Ionașcu, *Catagrafia Argeș* p. 79; Anuar 1909, p. 297; AEA, 1929, p. 124.

VIEZURI, com. Bălănești, jud. Gorj (M bis. Sf. Grigore Teologul, construită de serdarul Grigore Săftoiu, 1841, în stare rea la 1909, acum în ruină).

Anuar 1909, p. 171; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 101—105 [doc., cătun]; *Documente*, indice XVII [satul Viezurea amintit la 1620]; *Dicț. Rom.*, I, p. 287 [cătun, bis. din 1850]

SCHITUL VIEZURI-CHEIA, jud. Vilcea (Buna Vestire, a doua jumătate a sec. XVIII⁵⁹ acum ruină; fost metoh al m-rii Sărăcinesti).

BCMI, 1933, p. 135⁶⁰; Bauer, p. și A.O., III, 1924, p. 303; Petroșanu, *Schituri necunoscute* (A.O., 1940, p. 35 [istoric]; R.I.B., 1943, nr. 1, p. 143; Popescu, *Învelișurile*, p. 61; Bălașa D., preot, *Schitul Viezuri* (I.E.E. R.A., V, 1949, aug.—sept. p. 23—25) [schitul în ruină.]

M M-REA VIFORÎTA (Vihorăști, Nașterea Maicii Domnului, construită de Vlad Voievod Înecatul, sec. XVI, c. 1530⁶¹; reparată la 1713 de doamna Maria Brîncoveanu, soția lui C. Brîncoveanu, care a lărgit ferestrele bisericii, a zugrăvit-o și pardoslit-o, construind chilii, clopotniță și zidul împrejmuit; m-re, avariată de cutremurul din 1802, a fost refăcută în parte după cutremur de epitetul Nicolae, logofătul mitropoliei, și stareța Iustina, care au „prefăcut” biserică din temelie, construind un rînd de chilii noi și reparând pe cele vechi⁶²; turnul clopotniței și stăreția dărîmate de cutremurul din nov. 1940; refaceri parțiale din 1962; în biserică se află o catapeteasmă în stil baroc executată de sculptorul Karl Stork; două cruci M din 1704 și 1717) com. Aninoasa, satul Viforîta, jud. Dîmbovița.

Documente, indice sec. XVI—XVII; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 23*, Buc., 1952 [169 doc., 1557—1864]; Vezi și idem, nr. 1; *Monumenta Spec-tantia*, XVIII, p. 105 [Baksicil] și N. Iorga, *Călători și misionari*, p. 67; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 228—229 [1713, reparatii] (vezi și indice); Xenopol A.D., N. Kretzulescu, *Viața și faptele lui (1812—1900)* Buc., <f. a.>, [stricări pricinuite de cutremur, 1747]; Iorga N., *Inscripții*,

f. I. p. 97; Idem, *Studii și doc.*, XV, p. 365; Tunusli, p. 174; Bauer, p. 159—160 [capelă și m-re]; Fotino, III, p. 157; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 180; VII, p. 325; X.A., p. 17, 172—173, 206—207, 252—254, 264—265 [despre refacerea m-rii, 1815], 267—268; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 668).

C.D.A., 22 ian. 1838, p. 156 [despre stricăciunile pricinuite de cutremur, cind s-au surpat chilile, clopotnița și bis.]; vezi și „Albina rom.” 3 febr. 1838.; C. Rom., 1841 p. 46 [moșile m-rii]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 35; *Monumente naționale*, II, p. 241—242 [reparații necesare]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 89—90; Drăghiceanu, *Călăuză*, p. 31—32; Drăghiceanu, *C. Brâncoveanu*, p. 104—105; Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 137; Iorga N., *Sate și mănăstiri*, p. 258—259 [descriere]; Iorga N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, III, p. 47; Cristache I., *Contribuții la istoria m-rii Viforîta*, teză de licență, Buc., 1926; G.M., 1928, nr. 146; BCMI, 1933, p. 14; 1934, p. 56; Popescu M., *M-rea Viforîta* (R.S.T.R., XLIX, 1931, nr. 1, p. 13—15); ACMI, 1943, p. 34, 66; *Inscripții București*, p. 739—740 [icoană, 1658]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 279, II, p. 65; Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 134—135;

Gheorghiu Aurel, *M-rea Viforîta* (G.B., XVI, 1957, p. 718—735); Idem, *M-rea Viforîta* (M.M., I, 1958, p. 247—253) [descriere, istorică, foto, despre ctitorii]; Brătulescu V., *Biserica și casa sanatorială de la Viforîta* (G.B., 1963, nr. 3—4, p. 269—292) [inscripții, cărți însemnări, descriere icoane; completare la art. lui A. Gheorghiu];

Brătulescu V., *Elemente profane în pictura religioasă* (BCMI, XXVII, 1934, p. 56) [icoană, 1631]; Ștefănescu I. D., *Monumente de artă religioasă. (Icoane alese)* (G.B., 1959, nr. 3—4, p. 260—268); Iorga N., *Les arts mineurs*, p. 16.

VIFORÎTA — Dîmbovița (bis. Sf. Treime și Sf. Haralambie, sfîrșitul sec. XVIII⁶³, refăcută la 1827, mărită și prefăcută 1940—1957, pictată 1961—1963; și două cruci, din care una din 1632—1654, existente la 1871)⁶⁴. Vezi și m-rea Viforîta.

Anuar 1909, p. 49; ACMI, 1943, p. 46; Brătulescu V., *Elemente de artă arhitecturală și picturală la biserica din satul Viforîta comuna Aninoasa, raionul Tîrgoviște* (G. B., 1963, nr. 11—12, p. 1054—1059) [pisania 1827, descrierea picturii și arhitecturii]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul Vihorești amintit de la 1479].

VIIȘOARA — Olt (bis. Sf. Ioan Botezătorul, 1847—1848).

Anuar 1909, p. 127; *Documente*, indice XVI [localiz. probabilă] și XVII. **VIIȘOARA**, com. Boșoteni — Romanăți. (M bis. Sf. Voievozi, construită de locuitorii satului la 1839, zugrăvită 1843; bis. de lemn Intrarea în biserică, construită de Gheorghe precupețul și alții, 1815; reconstruită de zid 1865).

Baur, p. 196 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 88; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 299 [cat. 1845, o bis. de lemn și una de zid]; Anuar 1909, p. 217; AER, 1921—1925, p. 561 [două bis. din 1843 și 1865]; *Monografia jud. Romanăți*, p. 463—464; AMO, 1941, p. 664 [bis. Sf. Voievozi, 1843, în ruină]; *Indice cronologic nr. 4* [doc.].

VIIȘOARA, jud. Teleorman⁶⁵ (bis. Sf. Nicolae la începutul sec. XIX).

B.C.I., XI, 1932, p. 17—18 [doc. 1730]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78 [V. — Olt]; A.G.R., 13 nov. 1864 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul V. de la Călmățui amintit de la 1589, fiind sat vechi al familiei Craiovescu].

- VIIȘOARA, com. Frâncești — Mănăstireni — Vîlcea (M bis. de lemn Sf. Voievozi, 1806)
- VIJOEȘTI, com. Bugulești — Vîlcea (bis. începutul sec. XIX, construită de Gheorghe Tetoianu setrar și familia sa).
- Pănoiu A., *Pictura votivă*, fig. 41—42 [reproduceri figuri de ctitori].
- VÎLCAN, vezi Schela Vilcan.
- VÎLCANA, vezi m-rea Bunea.
- VÎLCELE, jud. Argeș, (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul ses. XIX). Vezi și Crîmpotani.
- B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 5; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 422 [cat. 1845] și 1961, nr. 5—8, p. 400 [cat. 1833]; AEA, 1929, p. 82 [bis. din 1870]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1569]; Bauer, p. 181.
- VÎLCELE, jud. Olt (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, reclădită de zid 1882—1887).
- Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 89; Anuar 1909, p. 295.
- VÎLCELE, vezi Ulmeni.
- VÎLCELENI, vezi Topoești.
- VÎLCOMU — Mehedinți (sau Răchita) — Dolj⁶⁵ bis (bis. de lemn Sf. Nicolae ante 1845).
- Iorga N., *Studii și doc.*, IV, p. 21—23 [doc. 1668]; Obedeanu C. V., *Cartea răposatului domn Matei voevod de la 7141 ce au fost date la mîna Barbului vel paharnic, cumnatul Condii comisul, pentru moșia Ștubelui* (A.O., 1924, p. 245—247) [și pentru Vilcom]; Nicolaescu St., *Hrisov privitor la Vilcanu și Ștubelae* (A.O., 1940, p. 134—136) [din 1621]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 449 [cat. 1845]; *Indice cronologic* nr. 15 [doc., Răchita — Dolj].
- VÎLSĂNEȘTI — Argeș⁶⁶ (bis. Adormirea și Sf. Nicolae, construită de jupan Petre Nan, popa Drăgoi și alții, 1840; ridicată pe locul unei bis. de lemn din sec. XVIII; și bis. de lemn Sf. Îngeri-Valea Faurului, 1727, reparată 1906, ambele M.).
- Bauer, p. 181; B.O.R. 1921, p. 684 [două bis. de lemn la 1808, Vîlsănești și Valea Faurului]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 8—9 [bis. de lemn Sf. Nicolae și bis. Sf. Îngeri-Valea Faurului]; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 419 [catagr. 1845]; M.C., II, 1913, p. 75 [doc. 1838, bis. de lemn, reclădită de zid], 1914, p. 31, 1915, p. 15 [pomelnic]; Anuar 1909, p. 293; Ionescu D., *Schituri și biserici* p. 86—90 [pisanie, descriere]; AEA, 1929, p. 82; *Documente*, indice XVI [localiz. probabilă] și XVII.
- VÎLSĂNEȘTI — Romanăți. Vezi și Olari (bis. de zid din 1812 construită de paharnicul C-tin Lazar).
- Documente* indice XVI și XVII [sat dispărut]; Plopșor N., *Rusăneștii și Vîlsăneștii — Romanăți* (A.O., 1923, p. 463—464) [doc. 1766; moșia vîndută lui Stefan paharnicul]⁶⁷.
- VÎLVOIU, com. Ursi, jud. Olt. (M bis. Adormirea, 1814, zugrăvită 1826). *Dicț. Olt.*, p. 298 [pisania]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 92 [bis. Adormirea — Ursi de Jos, de zid și bis. de lemn Adormirea-Ursi de Sus la 1824]; AEA 1929, p. 153.
- VÎNĂTA, com. Tismana-Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1862, adusă de la Seuca)
- M. O., 1964, nr. 1—2, p. 76.
- VÎNĂTA — Romanăți (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1808, construită de Filaret eclesiarhul de la m-rea Tismana, reclădită 1872).
- „Renasterea”, 1945, p. 414—415 [cat. 1840]; AMO, 1941, p. 416.
- VÎNĂTORI, com. Lisa — Teleorman (bis. Sf. Voievozi, 1846—1848).

Anuar 1909, p. 127.

VÎNĂTORI — Vlașca, jud. Ilfov (bis. Sf. Gheorghe, sec. XVIII, refăcută 1853 de Meletie, egumenul m-rii Căscioarele).

BCMI IX, 1916, p. 47 [inscripție grecească]⁶⁸; Popescu — Runcu, *Catagrafia*, p. 94 [bis. de lemn Sf. Andrei — V. Dîmbovița]; Anuar 1909, p. [140 bis. V. Mari și V. Mici, 1853].

VINETI — Olt (bis. de lemn Adormirea — V. de Sus, 1747, reparată 1883 și 1902 și bis. de zid Adormirea — V. de Jos, 1816⁶⁹ reparată 1901). Vezi și schitul Drăjenești.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 87 [bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 306; AEA, 1929, p. 155.

VÎNJULEȚU, jud. Mehedinți⁷⁰ (bis. sec. XIX, reconstruită 1899).

A. Rom., 23 sept. 1857 [arenda moșiei]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 539; Săndulescu-Verna, *Cîteva biserici din Mehedinți* („Renașterea”, XVI, 1936, p. 411—412) [însemnare, 1836]; AMO, 1941, p. 562.

M-REA VINTILA VODĂ, vezi m-rea Menedic.

VIOREȘTI — Gorunești, com. Slătioara, jud. Vilcea (M bis. Intrarea în biserică și Sf. Ioan Botezătorul, sfîrșitul sec. XVIII 1781 sau 1775?; pictura cu friza de călăreți de la începutul sec. XIX).

Răuțu, *Monografia*, p. 100—101; Golescu M., *Biserica din Viorești* (B.G., IV, 1933, nr. 1, p. 25—30); Idem, *Friza de călăreți de la Viorești* (A.T.G., sept.—dec. 1939, nr. 9, p. 37—39); AMO, 1941, p. 724; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 70); Aldea Sarai Gh., *Friza de la Viorești* („Luceafărul”, IX, 1966, nr. 41); Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 14, fig. 13—15 [reproduceri din friza cu călăreți].

VÎRBITĂ, vezi Verbița.

VÎRCIOROVA — Mehedinți (bis. c. 1850)⁷¹.

SCHITUL VÎRFUL PIETRII (Sf. Mihai și Gavriil, Tohani-Saac, a doua jumătate a sec. XVII)⁷². Vezi și schitul Apostolachi.

Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 76 [doc. 1775]; R.I., 1931, p. 290 [la 1805—1814, era „în stare proastă”]; G.M., 1930, nr. 245.

VÎRFURI, jud. Dîmbovița (bis. Toți Sfinții, ante 1810).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 11 și *Îndreptări*, p. 4; Anuar 1909, p. 56 [bis. Buna Vestire, 1862, reclădită 1907—1909].

VÎRÎȚI (acum Jiul), jud. Dolj (M bis. Sf. Nicolae, din cimitir, datare încertă; se păstrează urmele unui zid de incintă și fundații vechi; actuala bis. din prima jumătate a sec. XVIII, 1735?, construită de Chiriac Jianu fost mare clucer și C-tin Zătreanu fost mare medelnicer; acum în ruină).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1589, fiind sat vechi al familiei Craiovescu]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 86—87; „Oltenia”, II, 1941, p. 126 [catagr.]; Iorga N., *Împrejurimi craiovene* (F.D., II, 1907, nr. 29) [descriere]; AMO, 1951, p. 247 [bis. deteriorată]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 446 [cat. 1845].

SCHITUL VÎRLA, vezi Poduri.

VÎRLANI — Vilcea.

A.O., 1942, p. 173—174 [la 1834 trei bis. de lemn și una de zid].

VÎRLEȚI — Ialomița (dispărut).

Cazacu Matei, *Documente inedite din secolele XVI—XVII* („Studii”), 20, 1967, nr. 2, p. 307—312) [6 doc., 1564—1698, despre sat]; *Documente*, indice XVI și XVII [sat dispărut].

SCHITUL VÎRTEJCOI — Rm. Sărat (începutul sec. XVIII⁷³; fost metoh al m-rii din Rm. Sărat).

Documente agrare, p. 419 [sat al m-rii Rm. Sărat]; Bauer, p. 106—107 [bis. de lemn]; *Dicț. Rom.*, I, p. 477; Constantinescu Horia, *Bis. fostei m-ri din Rm. Sărat* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 52) [date sumare despre fostul schit]; *Indice cronologic nr. 3*. [multe doc. despre sat].

VÎRTEJU, jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae, sec. XVIII, apoi bis. de zid Sf. Ioachim și Ana, 1818). Vezi și Nefiu.

Popescu N., *Catagrafia*, p. 34; Anuar 1909, p. 34; A. Rom., 6 febr. 1857 [moșia de arendat].

VÎRTINA — Romanați (bis. de lemn Adormirea, 1827).

„Renașterea”, 1944, p. 15 [cat. 1840].

VÎRTOAPELE, jud. Teleorman [bis. ante 1832⁷⁴, reclădită la mijlocul sec. XIX].

A.P., XIV, 1846—1847, p. 575 și V. Rom., 1947, p. 92 [clădirea bisericii]; Anuar 1909, p. 127 [bis. din 1860—1861 și 1904]; *Documente agrare*, p. 361 [moșie a m-rii Glavacioc].

VÎRTOPU, vezi Cîndești-Vale.

VÎRTOPU, jud. Dolj (M bis. Sf. Nicolae și Sf. Împărați, construită de Cîrstea Arnăutul la 1805, zugrăvită a 1828 de Constantin Brăiloiu, repictată 1894, restaurată 1932—1934).

Alegerea hotarelor moșiei Vîrtopu din districtulu Dol-Jiului, despărțirea Campu proprietate a d-lui maior Mișea Anastasiovici, (1869>; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 435 [la 1845 bis. de lemn Sf. Nicolae]) Anuar 1909, p. 169; *Documente*, indice XVI și XVII [în jud. Dolj două sate V. unul în r. Corabia, altul, V. de Cîmp, probabil r. Plenița].

M-REA VÎRTOPU, vezi Popințălești.

VÎRVORU, jud. Dolj (bis. Adormirea, de lemn, 1640?, reparată 1795, reclădită de zid 1871—1872).

„Oltenia”, II, 1941, p. 127 [catagr.]; *Documente privitoare la satul Virvor-Dolj* („Oltenia”, I, 1940, nr. 3, p. 57—60) [din 1614—1794]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 447 [cat. 1845]; *Documente agrare*, p. 709 [sat al m-rii Bucovăț]; Vezi și *Indice cronologic nr. 7 și 15*; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 503); *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1553 cînd era seliștea lui Vlaicu mare logofăt și Detco postelnic]; Anuar 1909, p. 170.

VÎRVORU-URȘI — Olt (bis. Adormirea, 1814—1820).

Anuar 1909, p. 305.

VIȘINA (Oborani) — Dîmbovița (la 1810 bis. de lemn Dumînica tuturor sfîntilor, apoi bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului 1827—1829).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 90—91; Anuar 1909, p. 14; G.B., 1965, nr. 5—6, p. 474—475 [descriere, însemnări].

M-REA VIȘINA (Sf. Treime, sfîrșitul sec. XIV sau începutul sec. XV, dărîmată în sec. XVIII), fostă în com. Bumbești de Jiu Gorj, în defileul Bumbești-Livezeni.

Documente, indice sec. XV—XVI; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 85—86 [ruine în defileul Jiului]; „Renașterea”, 1944, p. 302 [la 1840 la Bumbești de Jiu]; A.O., 1926, p. 129 [ruine la Porcenii]; Donat, *Fundațiile*, p. 82—85 [m-reia din Bumbești?]; *Istoria bisericii române*, I, p. 210, 407.

VIȘINĂ⁷⁵, jud. Olt (fost Romanați).

Documente indice XVI și XVII [satul amintit de la 1545, cînd era al m-rii Bistrița]; Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai vodă Viteazul pentru satele sale din jud. Romanați* (A.O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 485).

VIȘINEȘTI — Dolj (ruină de biserică la 1871)⁷⁶.

VITĂNEȘTI — Vlașca, jud. Teleorman [bis. Nașterea Maicii Domnului, 1836—1837].

Anuar 1909, p. 135; *Documente*, XVI, vol. II, p. 196 [satul amintit la 1536].

VITĂNEȘTI, vezi Corbu Vechi și Sîrbi Măgura.

VITIOARA, vezi Opăriți.

VITOMIREȘTI, jud. Vilcea (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, ante 1824; ruină de biserică la 1871)⁷⁷.

Bauer, p. 183 [bis. sec. XVIII, V.—Argeș]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 31; B.O.R., 1921, p. 683 [la 1808 bis. de lemn]; AEA, 1929, p. 112 [bis. nouă]; Anuar 1909, p. 293.

VITICHEȘTI — Muscel (bis. construită de C-tin Săulescu condicar și alții c. 1780).⁷⁸

G.B., 1965, nr. 9—10, p. 893—894 [cat. 1840]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la <1421>]; *Indice cronologic nr. 11*.

VIZIRENI — Brăila (două hamuri sec. XIX). Vezi și Odaia Vizirului..

A. Rom., 1857 dec. 4 și supl. dec. 18, 1858 febr. 19 și supl. 1858 mart. 5 [arendarea moșiei].

VIZUREȘTI — Dîmbovița^{78 bis.}

VLĂDAIA, jud. Mehedinți⁷⁹ (bis. Sf. Nicolae, construită de Uta și Ecaterina Vlădoianu și pitarul Negoescu, refăcută și zugrăvită la 1859 de colonelul Ștefan Vlădoianu marele spătar, Barbu Vlădoianu și pitarul C. C. Negoescu, reparată și zugrăvită 1896; casa Buzeștilor, dărâmată la 1959 fostă M.) Vezi și bis. și casa Vlădoianu din Craiova.

Bauer, p. 225 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 206; Vlădoianu I., *Despre moșia Vlădaia din jud. Mehedinți* (A.O., 1938, p. 32—41 și 80—93) [și documente]; Vlădăianu I., *Tot despre Vlădăieni și Cernăieni* (A.O., 1938, p. 144; 1941, p. 44—47 și 87—94) [documente și pisania bis. Vlădaia]; Iorga N., *Studii și doc.*, VIII, p. LXX [despre fam. Vlădăianu]; AMO, 1941, p. 565; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 503); *Carte de hotărnicie relativă la partea de moșie a d-lui Ioan B. Vladaianu din hotarul Vladaia, situat în districtul Mehedinți, plasa Cîmpu-Blahnița, anul 1888* (se invocă și doc. mai vechi); Rădulescu — Codin C., *Mihai Viteazul și Stroe Buzescu*, în vol. *Legende, tradiții și amintiri istorice*, Buc., 1910, p. 76—77 [despre Vlădaia]; R.I., 1920, p. 244—246 [doc. 1622]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 512; *Documente* indice XVI [Vlădeni] și XVII; *Indice cronologic nr. 22* [doc.]

VLĂDAȘEȘTI — Mehedinți.

A.O., 1938, p. 88—89 [doc. 1648].

VLĂDENI, jud. Ialomița (bis. sec. XVIII, apoi bis. Sf. Nicolae, 1836—1866, reparată 1905).

Documente, indice XIII—XVI [satul amintit de la 1467]; Bauer, p. 140; Anuar 1909, p. 67; Cioclea I., *Grindu. Monografie*, p. 214 [doc. despre sat]; *Indice cronologic nr. 8* [V.—Ilfov] și 14 [doc.] *Documente agrare*, p. 295, 377, 403, 585 [sat al m-rii Sf. Ioan — Buc.]; Donat, *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 503).

VLĂDEȘTI DE SUS, com. Vlădești, jud. Argeș (fost Muscel) (M bis. Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul, mijlocul sec. XVII și trei cruci vechi)⁸⁰.

BCMI, I, 1908, p. 182; Vlădescu M., *Din trecutul boierimii române. Vel comisul Șerban Pîrvu Vlădescu* (R.A., I, 1924, nr. 2, p. 227—248) [și inscripție, 1657—1658]; Idem, *Arhiva și genealogia documentată a Vlădeștilor*; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XL; Anuar 1909, p. 93; Ghika-Budești, *Evoluția*, (BCMI, XXV, 1932, p. 45—46); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 148; Idem, *Istoria arhitecturii*,

II, p. 80—81; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1555]; *Indice cronologic nr. 1*; SCIA, 1968, nr. 1, p. 15 [portalul]

VLÄDEȘTI, jud. Vîlcea (bis. Nașterea Maicii Domnului, 1729, ⁸¹ construită de Maria Olănescu, reparată 1892 și 1930 și bis. Buna Vestire-mah. Tințulești, 1773, clopot din 1831; ambele bis. M; și o cruce existentă la 1871) ⁸².

Bulat T.G., *Acte domnesti și vlădicești privitoare la Vlădești-Vîlcea* (R.I., 1926, p. 19—24) [din 1614—1746]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1555]; BCMI, XXVI, 1933, p. 188 ⁸³; Bauer, p. 200 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 63 [cat. 1840]; Stoicescu N., *Cum se construiau bisericile* (SCIA, 1968, nr. 1, p. 84—85) [doc. 1777]; A.O., 1936, p. 269 [pisanie, 1816—1817]; Anuar 1909, p. 233; AMO, 1941, p. 787; *Indice cronologic nr. 23* [doc.].

VLÄDILA jud. Olt (fost Romanăți) (bis. de lemn Sf. Nicolae, ante 1845.)

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1537]; Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai Vodă Viteazul pentru satele sale din, jud. Romanăți* (A.O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 485); Odobescu, *Antichitățile*, p. 129; Anuar 1909, p. 218; AER, 1921—1925, p. 561 [bis. nouă]; *Monografi a jud. Romanăți*, p. 424—425; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 299 [cat. 1845]; *Indice cronologic nr. 7 și 12* [V.-Frăsinet].

VLADIMIRU, jud. Gorj (casa părintească a lui Tudor Vladimirescu, sfîrșitul sec. XVIII, renovată 1921 și 1946; casa Gîrbea, începutul sec. XIX ?, refăcută 1920; bis. de lemn Sf. Nicolae, 1830; bis. Sf. Împărat, Sf. Ioan Botezătorul și Cuv. Paraschiva, construită la 1835 de Ion Gîrbea și alții; păstrează pictura originară, în interior și exterior, cu numeroase portrete de ctitori; toate patru sunt M).

Mindroceanu D., *Vînzare de moșie în Vladimiru-Dolj* („Oltenia”, I, 1940, p. 27—28) [1794]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 354—360 [doc. despre sat, pisanie bis.]; Idem, *Documente slavo-române* (indice); Bauer, p. 211 [bis. sec. XVIII]; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 85—86 [inscriptie, despre starea bisericii] P., *Casa lui Tudor Vladimirescu* („Calendarul Minerbei”; 1901, p. 48—50) [și foto]; Anuar 1909, p. 187; Iorga N., *Părinții și satul lui Tudor* („Lamura”, 1921, p. 710—713); vezi și *Documente privind răscoala din 1821* (indice); A.O., 1926, p. 131, 1929, p. 343—344; *Vederi din Gorj*; AMO, 1941, p. 427; Davidescu M., *Monumente istorice*, p. 59—60; Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 22, fig. 45—46 [reproduceri figurî de ctitori din 1835].

VLÄDOI, vezi Cernădia și Novaci.

VLÄDUCENI, vezi Păușești — Măglași.

VLÄDULENI, com. Osica de Sus — Romanăți (la 1840 bis. Sf. Voievozi, 1836, reclădită? 1856).

Bauer, p. 196 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 166; Anuar 1909, p. 214; AER, 1921—1925, p. 554; *Monografia jud. Romanăți*, p. 441; AMO, 1941, p. 637 [bis. din 1856]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 293 [cat. 1845]; A. Rom., 9, 13 nov. 1857 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1558—1559].

VLAICI, Olt sau Teleorman?; fost r. Vedea (bis. Sf. Nicolae — V. de Sus, 1841 ⁸⁴, reparată 1904 și bis. de lemn Sf. Paraschiva la începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 101—102 [bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 306; AEA, 1929, p. 155.

VLAICULEȘTI, com. Arțari-Ialomița (bis. Sf. Nicolae, 1830—1835, reparată 1898).

Anuar 1909, p. 57.

VLĂSCENI — Dîmbovița (bis. Sf. Nicolae, 1842—1844, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 56

VLAȘCA, vezi Gofsinu.

VLĂȘCUTA — Argeș (bis. Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, reclădită 1834⁸⁵; bis. din Popesti-Vlășcuta, 1865 și han sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 63; A. Rom., 1857 nov. 22 [arendarea moșiei]; Anuar 1909, p. 282 [bis. Sf. Nicolae, 1802, ruinată]; AEA, 1929, p. 97.

VLÎNGĂREȘTI, com. Dienci, jud. Olt [bis. de lemn Sf. Voievozi, 1833, reparată 1903].

Anuar 1909, p. 306; AEA, 1929, p. 156; „Oltul”, 1857, p. 192, 212 [moșia de arendat]; vezi și A. Rom., 6 febr. și 18 dec. 1857.

M-REA VODITĂ (Sf. Antonie, prima mănăstire din Țara Românească, construită de Vlaicu-Vladislav din îndemnul călugărului Nicodim, 1371—1373⁸⁶, dărîmată în sec. XV, ruinele M; altă m-re, Sf. Mihail, sec. XVII⁸⁷ ruine), com. Vîrciorova, jud. Mehedinți. Vezi și m-rea Tismana.

Documente, indice sec. XIV—XVII; Giurescu, *Material* (indice); R.I.R., 1937, p. 192—194 [doc. 1689, m-re rezidită de Cornea Brăiloiu]; Giurescu, *Principalele române*, p. 250 [ruine la 1835]; Enăceanu Ghenadie, *Despre m-real Apene* (B.O.R., IV, 1877—1878, p. 625—633) [comentează doc. vechi referitoare la m-re, despre locul unde era așezată etc.]; Hașdeu, *Istoria critică*, p. 138—146 (legenda lui Nicodim); Dumitrescu V., *M-real Vodița și legenda lui Nicodim* (R.I.A.F., I, 1883, vol. I, p. 162—164); Popa Nicodim, *întîiul întemeietor de monastiri în Valahia, + 1406* (B.O.R., XII, 1889—1890, p. 895—903); Ștefulescu Al., *M-real Tismana*, ed. III, p. 45—63 [descriere, documente, legenda sf. Nicodim]; Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 293—295 [după Al. Ștefulescu]; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 143—144 [descrierea ruinelor]; Antonescu P., *Arhitectura religioasă*, p. 23—24; Iorga N., *Sate și mănăstiri*, p. 343—344 [descriere]; Dobrescu, *Istoria bisericii în sec. XV*, p. 39—40; Dobrescu N., *Întemeierea mitropolilor și a primelor m-ri din țară*, Buc., 1906, p. 59—60; Onciu D., *Curs de istoria românilor*, Buc., 1902—1903, p. 385; Iorga N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, II, p. 11 și III, p. 20;

Drăghiceanu V., *Vodița. Istorie și descriere* (BCMI, V, 1912, p. 97—102) [considerații generale despre Banatul de Severin; descrierea ruinelor]; Iorga-Balș, *Histoire*, p. 30; Iorga N., *Les découverts de la Commission des Monuments Historiques de Roumanie*, în Acad. de *Inscriptions et Belles Lettres. Comptes rendus des séances*, Paris, 1928, p. 70—73 [bis. zidită pe ruinele uneia mai vechi]; Drăghiceanu V., *Săpăturile de la Vodița. Bisericile Sf. Nicodim și a lui Litovoiu vodă* (BCMI, XXII, 1929, p. 149—156) [descrierea săpăturilor și foto; crede că bis. a fost construită pe locul uneia ridicată la mijlocul sec. XIII]; Constantinescu-Iași P., *Bizantinismul*, p. 42;

Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1927, p. 129—132, pl. XI—XII); Balș G., *Înfluența serbei*; Idem, *Biserici din Serbia*; Georgescu I. B., *Înfluența sîrbo-bizantine în arhitectura bisericească din Oltenia* (A.O., IX, 1930, p. 153); Bărcăcilă Al., *De la Vodița. O nouă inscripție latină* (BCMI, 1931, p. 43—44) [găsită în săpături]; Bărcăcilă Al., *Turnu-Severin. Trei veacuri de viață medievală*, Craiova, 1933; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 63—65 și 369; Idem. *Byzance*, p. 317; Donat, *Fundațiile*, p. 85—86 și A.O., 1937, p. 449; Ghika-Budești, *L'ancienne arhitecture* (BCMI, 1942, p. 12, 13. pl. III); Giurescu, *Ist. rom.*, I, ed. V-a, p. 417—418 și II (indice);

Tit Simedrea, *M-real Vodița. Glosă pe marginea unui document inedit* (B.O.R., LXV, 1947, nr. 1—2, p. 63—76); Recenzie lui P.S., Năsturel în M.M., I, 1958, p. 264—266); *Arta feudală*, p. 36, 44—47; Buzatu D., *De la*

Vodîta la Tismana (M.O., 1961, nr. 10—12, p. 752—760); Vătășianu, *Istoria artei* (indice); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 124—125, 133—134; Davidescu M., *Monumente istorice*, p. 30—32; B.O.R., 1959 p. 693 [C.C. Giurescu despre vehimea m-rii]; *Istoria bisericii române*, I, p. 201—202, 204;

Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 51—54; Lăzărescu Emil, *Nicodim de la Tismana și rolul său în cultura veche românească* („Romanoslavica”, XI, 1965, p. 264—267) [despre întemeierea Vodîtei la 1370—1371 ca „avantpost înaintat la confesiunii ortodoxe”, al cărei steag era fluturat în fața așa zisei „cruciade catolice”]; Manoliu V., *Cu privire la presupusa bolniță de la Vodîta*, în vol. *Din istoria medicinei românești și universale*, Buc., 1962, p. 59—63; Cotoșman Gh., *Episcopia Mehadiie* („Rev. Instit. Soc. Banat — Crișana”, XI, 1943, ian.—april., 1—28) [crede că a fost la Ad Aquas = Vodîta]; [rezervări lui I. D. Suciu, R.I.R., 1944, f. III, p. 426, unde se arată netemeinicia acestei afirmații]; *Documente de arhitectură* nr. 12, 1966, p. 41—44.

VOETIN, jud. Vrancea (fost Rm. Sărăt) (M. bis. Adormirea, 1808, zugrăvită 1812).

Anuar 1909, p. 266—267; AEB, 1926, p. 68 și 1928, p. 25; ACMI, 1943, p. 45 [restaurare]; A. Rom., 7, 11 și 14 sept. 1857 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 15* [doc. despre sat].

VOEVODA — Teleorman (bis. ante 1832)⁸⁸. Vezi și Voievodești.

V. Rom., 1844, p. 304 [despre arendarea moșiei satului]; A.O., 1935, p. 119—121 [doc. 1653 ref. la vînzarea satului]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 503); *Documente*, indice XVI și XVII.

SCHITUL VOICEȘTI (sec. XVII)⁸⁹.

VOICEȘTI — Gorj (bis. zugrăvită 1839).

Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 19.

VOICEȘTI — Vilcea jud. Olt? (la 1840 trei bis. de zid: Intrarea în biserică, 1800, reparată 1885, Sf. Nicolae — V. din Vale, 1839 și Sf. Nicolae — V. din Deal, 1834—1840).

Bauer, p. 203 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 11—12; Anuar 1909, p. 234; AMO, 1941, p. 788—789; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1519].

VOIETEȘTI, com. Bălănești, jud. Gorj (trei bis. de lemn: M. Sf. Voievozi, 1794, reparată 1885, 1925; Sf. Gheorghe-Curături, 1832, construită de popa Dinu Tășcău, Pătru Niculescu și alții, ruinată, ambele din V. din Vale și M. Sf. Dumitru — V. din Deal, 1810, restaurată 1905). Vezi și Podinele.

M. O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 639; „Renașterea”, 1945, p. 184—185 [la 1840 patru bis. de lemn: Sf. Gheorghe, 1790 și Sf. Ioan, 1800, ambele V. din Vale; Sf. Gheorghe — V. din Deal, 1788 și Sf. Nicolae-mah. Brînzan, 1810]; Anuar 1909 p. 185; AMO, 1941, p. 428—429; *Documente*, indice XVI [probabil Voietești] și XVII.

VOIEVODA, com. Piscoiu-Dolj (bis. de lemn Sf. Apostoli Petru și Pavel, 1827, reparată 1887 și 1934).

M.O. VIII, 1956, nr. 8—9, p. 541; Anuar 1909, p. 181; AMO, 1941, p. 386 [bis. Sf. Dumitru, 1907 și Inchinarea lanțului Sf. Apostol Petru, de lemn, 1882]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 724 [bis. de lemn din 1817 și 1849].

VOINEASA, jud. Vilcea sau Argeș (M. bis. de lemn Sf. Treime și Sf. Nicolae, 1800, construită de Iosif episcopul, zugrăvită 1866).

Brătulescu V., *Bis. din Argeș și Vilcea* (BCMI, XXVII, 1934, p. 43—45) [pisanie, foto]; Idem, *Călimănești*, p. 55—56; Popescu, *Biserici*, p. 26; Anuar

1909, p. 234; B.O.R., 1921, p. 686 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 16; AMO, 1941, p. 789—790; Popescu, *Învelișurile*, p. 65; *Documente*, XVII, vol. I, p. 152 [satul amintit la 1605].

VOINEȘTI — Dîmbovița (M bis. Sf. Voievozi, Buna Vestire și Cuv. Paraschiva, construită la 1796 de jupan Radu vătaf, Neacșa, Dragomir și alții⁹⁰; cruce în curtea bisericii din 1713). Vezi și Burlănești. Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 208 [doc. 1719]; A.O., 1939, p. 466—467 [doc. 1747 satul dat mitropoliei]; *Documente agrare*, p. 480 [doc. 1748, moșie a mitropoliei]; Vezi și Indice cronologic nr. 1 și 18; A. Rom., 17 și 24 ian. 1859 [moșia de arendăt]; 26 sept. și 3 oct. 1859 [idem, V. = Miulești]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 282—283; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 30; Bauer, p. 157 [bis. sec. XVIII]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 26 și 69 [două sate]; Panaiteșcu I. Gh., *Istoricul bisericilor de pe Valea Dîmboviței de la Gemenea Ungureni*, teză de licență, Inst. teologică, Buc., ms. 1260, f. 78—81 [pisanie și inscripții]; *Documente* indice XVII [satul amintit la 1619]; Anuar 1909, p. 56 și 44 [bis. Sf. Nicolae, 1509—1511?].

VOINEȘTI — Muscel (la 1840 bis. Nașterea Maicăi Domnului, 1800⁹¹, reparată 1845, 1896 și 1902 și două cruci vechi).

G. B., 1965, nr. 9—10, p. 888 [cat. 1840]; B.C.I., IX, 1930, p. 115—116 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 96; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. LXXXII; *Documente* indice XVI și XVII [satul amintit de la 1582]; *Indice cronologic* nr. 9.

VOINIGEȘTI — Argeș (casele fam. Olănescu, sec. XVII⁹² și bis. sec. XVIII)⁹³ Bauer, p. 178 [bis. sec. XVIII]; *Indice cronologic* nr. 1 [doc.].

VOINIGEȘTI, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1843).

Documente indice XVI și XVII [satul amintit de la 1586, cind era al lui Gheorghe logofătul]; A.O., 1935, p. 107—108, 116—117 [doc. 1569, 1639]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 20—21, 211 și indice [doc. 1606—1628, satul era al boierilor Buzăști]; Stoicescu N., *Cum se construiau bisericile* (SCIA, 1968, nr. 1, p. 84—85) [contract 1777]; Ștefulescu, *Crașna*, p. 84—86 [doc. 1643, sat al m-rii Crașna]; vezi și indice; Idem, *Gorjul*, p. 252—253 [doc. despre sat]; Bauer, p. 217 [sat părăsit]; Malaescu Ion, *Monografia com. rurală Bălești...*, Tg. Jiu, 1906, p. 65; *Indice cronologic* nr. 4 și 11 [doc.].

M-REA DE LA VOINIGEȘTI, vezi m-rea Cornetul.

VOIVODEȘTI — Teleorman (dispărut). Vezi și Voevoda.

Greceanu, *Genealogii*, I, p. 363—364 [doc. 1654]; Iorga N., *Doc.*, *Cantacuzino*, p. 16—17, 40, 42 [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII.

VOIOIACU, jud. Mehedinți (M bis. Înălțarea Domnului, începută de boierul Mihai Izvoranu, terminată de fiii săi și de familia Enescu la 1810; se păstrează fresca originară cu portretele ctitorilor; casa întărită a familiei Izvoranu, începutul sec. XIX, dispărută). Vezi și Valea Buna.

Documente, indice XVI [satul amintit la 1571]: Ionescu I., *Agricultura română*, p. 472—473; f.M.O., 1965, nr. 11—12, p. 976—978; Anuar 1909, p. 205; AMO, 1941, p. 566; Crețeanu R., *Biserici de zid de pe valea Motrului* (M.O., 1957, nr. 5—6, p. 344—349) [istoric, descriere, inscripții și foto]; Idem, *Culele și casele întărite de pe valea Motrului* (M.M., I, 1958, p. 112—113) descriere, foto, casa Izvoranu]; Idem, *Cei ce au ctitorii cu munca zugrăviți în bisericile de pe Valea Motrului* (*ibidem*, p. 256]; Pănoiu, *Pictura votivă*.

SCHITUL VORNICEASA, vezi schitul Iezerul de pe Colentina.

SCHITUL VORNICI — Buzău (Sf. Gheorghe sau Vovidenia (?), sec. XVII⁹⁴, fost metoh al ep. Buzău).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3. Ep. Buzău* (indice); Bauer, p. 121 [satul Vornicei, fără bis]; Tunusli, p. 173; Dobrescu I., *Schitul Vornici* („Îngerul”, 1942, p. 34—35) [doc. 1722].

VOROVENI DE JOS — Argeș (bis. sec. XVII⁹⁵, în ruină la 1873⁹⁶; bis. Adormirea, reparată? 1846).

Anuar 1909, p. 96; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1512—1513]

VRABETI, vezi Brabeti.

VRĂNEȘTI,⁹⁷ com. Văleni — Podgoria — Argeș (schitul Lacul Negri, o cruce veche M; bis. Sf. Apostoli, 1826, reparată 1851, 1855, 1902—1904).

Anuar 1909, p. 96; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. LVII—LVIII, LXXXII; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 897—898 [cat. 1840]; *Documente*, sec. XVI, vol. II, p. 227 [satul amintit la 1526].

VRĂNEȘTI, vezi schitul Turburea.

VULCANA, vezi schitul Bunea.

VULCANA, jud. Dâmbovița (bis. Adormirea și Sf. Ilie — V. Pandele, 1841, reparată 1875 și bis. Sf. Nicolae — V. de Sus, 1800, reclădită 1867). Vezi și schitul Fusea.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 280—281⁹⁸; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 29; Anuar 1909, p. 56—57; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1572, existând în vremea domniei lui Vlad Tepes].

VULPENI — Romanați, com. Bals, jud. Olt (la 1840 două bis.: Intrarea în biserică — Călinești, 1821, și Sf. Nicolae — Surpatele, de lemn, 1820; bis. Sf. Ioan Botezătorul — mah. Popii, ante 1805; inscripția foto la Arh. St. Craiova).

Documente, indice XVI [localiz. probabilă]; *Cartea de hotărnicie a moșiei Vulpeni* — *Balș-Romanați* (A.O., 1932, p. 88—90) [din 1782⁹⁹; „Renaștere”, 1944, p. 15 [cat. 1840]]; Anuar 1909, p. 218; *Monografia jud. Romanați*, p. 393; AER, 1921—1925, p. 562; A. Rom., 21 și 29 aug. 1857 [arendarea moșiei, a m-rii Surpatele]; *Indice cronologic nr. 4 și 21* [doc.].

VULPEȘTI — Argeș (bis. sec. XVII, fost metoh, al m-rii Vieroș¹⁰⁰, dispărută; apoi bis. Adormirea, ante 1824).

Documente, indice XVI [satul amintit de la 1557]; Bauer, p. 169; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 47—48; Anuar 1909, p. 293; AEA, 1929, p. 97.

VULPEȘTI — Teleorman.

B.C.I., XI, 1932, p. 13 [doc.]; Vezi și *Indice cronologic nr. 23*.

VULTUREASCA (Bîrla) — Teleorman¹⁰¹.

Dicț. Rom., I, p. 417—418 [Bîrla].

VULTUREȘTI — Muscel, jud. Argeș (bis. din 1862—1866 și 1867—1870). Vezi și Călugărița.

Anuar 1909, p. 96—97; Rădulescu — Codin, *Muscelul*, p. XXXIV; Rădulescu-Codin C., *De ce le zice Toboșari la o parte din Vulturești?*, în vol. *Din trecutul nostru Legende, tradiții și amintiri istorice*, Buc., (f. a.), p. 158—159; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1622—1623]; *Indice cronologic nr. 1*; Rădulescu A., *Din judecătile moșnenilor Vultureni* (RIAFA, vol. XII, partea II-a, 1912, p. 414—420).

VULTUREȘTI, jud. Olt (bis. Sf. Nicolae, ante 1824).¹⁰² Vezi și precedentul.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 93; *Documente agrare*, p. 260—262 [doc. 1713].

VULTUREȘTI — Vilcea (bis. Sf. Voievozi, 1820, reparată 1885). Vezi și Valea lui Albu.

Anuar 1909, p. 306; AEA, 1929, p. 156.

NOTE

¹ Vezi și planul moșiei din 1847 (Acad. R. S. România, Hărți).

^{1 bis} Biserică zidită de Ianache Văcărescu este amintită la 1720 mai 11 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CDXCI/1). Ruinele de ziduri ale caselor boierești și a două biserici vechi, rulate, din Văcărești sunt amintite la 1871 (Acad. R. S. România, ms. 225, f. 196.).

² Numit Pitarul după rangul fostului proprietar C. Nenciulescu pitarul.

³ Într-un doc. din 1700 mart. 10, domnul arată că marele bănești Cornea Brăilei, „fiind temciul stremoșu-său Barbului clucer acolo... au pus nevoie cu multă cheltuială de a face iar temei acolo, cu case din piatră și cu pivnițe iar de piatră și cu biserică... și alte drese ce trebuesc împrejurul caselor”. Pe locul unde a ridicat casele se găsea încă „pimnita cea de piatră” a strămoșului său Barbu clucerul (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 247—248). Al. Ștefulescu datează însă biserică din c. 1710, de la sfîrșitul vieții lui Cornea Brăilei. Despre casele boierești și legenda bisericicii, la 1874, vezi și Acad. R. S. România, ms. 226, f. 148 v. La 1803 moșia a fost vîndută lui Ioan Hagi Moscu (Acad. R. S. România, CDLXXVII/121).

^{3 bis} Vezi și planul moșiei V. S. = Dăneasa din 1851 (Arh. St. Buc., Min. Agric).

⁴ Vezi și lista de doc. ale satului din 1645—1834 (Acad. R. S. România, DCXIII/193).

⁵ Vezi doc. din 1681 iunie 9, prin care popa Vasile și rudele sale îl închină episcopiei (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XXXV/11).

⁶ Acad. R. S. România, ms. 221, f. 114—115.

^{6 bis} Vezi planurile moșiei Vălari = Valea cu Apă din 1851 și 1852 la Arh. St. Buc. Min. Agric.

⁷ Data pisaniei este 1533—1534. Deși se spune că a fost făcută de Radu Paisie, m-reia Valea este menționată la 1532 dec. 29, deci înainte de domnia acestuia. (*Documente*, XVI, vol. II, p. 117). După cum rezultă dintr-un document din <1536—1539> sept. 6, m-reia de la Vale avea niște țigani încă din vremea domniei lui Mihnea cel Rău (1508—1510, pe care-i primise de la monahia Magdalena, ctitora schitului Corbii de Piatră (*ibidem*, p. 218). La 1623 mai 8, ctitorii m-rii erau considerați Ivașco fost mare vornic și alții boieri din jud. Muscel (*ibidem*, XVII, vol. IV, p. 270), probabil urmașii lui Vlaicu din Pisani mare logofăt și ai fraților săi, care au fost ispravnici la zidirea m-rii. La 1668 iulie 7 este amintită m-reia Stere din Vale, cu același hram Sf. Treime, ca și m-reia Valea (Arh. St. Buc., m-reia Valea, III/19).

⁸ Vezi doc. din 1623 mai 8 (*Documente*, veac. XVII, vol. IV, p. 270). Vezi și numeroasele catagrafii din: 1823, 1831, 1834, 1835, 1837, 1839 etc. (Arh. St. Buc., ms. 298, Catastăre m-rești, dos. 121 și Min. Instr., dos. 4131/1831, 6724/1837, 5022/1839, 2911/1842, 4672/1855, 1179/1862, 1621/1864 și Acad. R. S. România, ms. rom. 727, f. 51—198).

Despre repararea bisericilor de pe moșile m-rii Valea, vezi Arh. St. Buc., m-reia Stavropoleos, XXVIII/23—26, 28—31, 34—36. Despre o ruină de biserică la Valea, la 1873, vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 163. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 53—54 v. și 739, f. 33—35 v. (ms. Pappazoglu).

^{8 bis} Vezi planul moșiei V. lui A. = Stoiceni din 1844 la Arh. St. Buc., Min., Agric

⁹ Despre o bis. veche din Valea cu Apă, vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 226 f. 189.

¹⁰ Amintit la 1781 ian. 27 și febr. 10 (Acad. R. S. România, XCI/166, 182, 189).

¹¹ Acad. R. S. România, ms. 228, f. 609.

¹² Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 372 v.

¹³ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 275—276.

¹⁴ Vezi doc. din 1745 oct. 28, prin care popa Drăghici și Albu diaconul închină schitul din Valea lui Dobrotă m-rii Colțea (Acad. R. S. România, CCCLXIX/229).

¹⁵ Amintită la 1628 mart. 5 (Arh. St. Rm. Vilcea, XIV/1).

¹⁶ Vezi și planul moșiei din 1850 la Acad. R. S. România, Hărți.

¹⁷ Sunt trei schituri la Valea Mare din sec. XVI—XVII:

1) Dintr-un doc. din 1597—1598, rezultă că m-reia Valea Mare, cu hramul Sf. Ioan Bogoslov, a fost făcută de jupanița Caplea din Golești pe ocina fiicei sale, jupanița Neacșa. În preajma m-rii se găsea și „chilia și Tănăsie” (*Documente*, XVI, vol. VI, p. 288).

2) La 1687 sept. 5 și 1697 mai 8 monahia Marta închină m-rii Trivalea schitul din fundul Văii Mari, în hotarul Izvoranilor, la locul numit Gurgui (Arh. St. Buc., ms. 477, f. 144 v.—145). La 1697 mai 8 întăreste domnul (*ibidem*, f. 145 v.—146).

3) În doc. din 1688 ian. 27, 1688 nov. 14 și 1689 april. 8, se vorbește de un alt schitul cu hramul Adormirea, zidit de Necula Ghimpescu negustorul din Pitești pe locul m-rii Vieroș. Acesta vorbise cu egumenul m-rii „să-l lase să zidească schitul în alt loc” și „isprăvindu-se să fie închinat metoh la sf. m-re”. Schitul a fost terminat de Ancuța, soția lui Ghimpescu, care l-a închinat m-rii Vieroș. (Arh. St. Buc., m-reia Vieroș, XXIV/2 și 5 și ms. 479, f. 192 și 157—158). Aceasta este biserică din Valea Mare, care ține acum de orașul Pitești.

La 1873 existau la Valea Mare o bis. de lemn și una de zid (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 54). Vezi și raportul din 1830 ian 14 (Arh. St. Buc., m-rea Vieroș, XXI/12) și pe cel din 1829 dec. 6 despre schitul Gura Văii (*ibidem*, XXIV/11). Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, ms. 657, f. 276 (Condica mitropoliei) și catagrafile din 1839 și 1842 (Acad. R. S. România, ms. 724, f. 220–233).

¹⁸ La 1875 este amintită aci o bis. din 1851 (Acad. R. S. România, ms. 221, f. 110 v.—111). Vezi și planul moșiei V. M. = Berca din 1856 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

¹⁹ Acad. R. S. România, ms. 223, f. 332.

²⁰ bis. Vezi harta moșiei din 1844 la Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri.

²¹ Vezi doc. din 1714 mai 30, 1716 april. 8 și 1717 april. 27 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., XCII/3 și 4 și CDLXXVIII/3).

²² Vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 122. Vezi devizul de repararea bisericii din <1852>, lista de lucrurile trebuințioase și doc. privind clădirea bisericii la 1858 (Arh. St. Buc., m-rea Stavropoleos, XXVIII/24 bis. și ter și XXVIII/36).

²³ Vezi doc. din 1762 iulie 9 și 14 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CCLXXXIX/22 și 23). Vezi și catagrafia de la Acad. R. S. România, ms. 660, f. 104 v. și ms. 657, f. 73—74 v.

²⁴ Amintit la 1704 mai 24, cînd Paraschiva căpitanalul, fiul lui Șerban din Orașul de Floci, încină schitul episcopiei de Buzău (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XXVI/78).

²⁵ Amintită în doc. la 1534 (*Documente*, XVI, vol. II, p. 162). Vezi și doc. din 1515 april. 13, prin care se întărește lui Tatul vătaf și altora Pîrscovul tot, de la gura Văii Purcarului pînă la m-rea lui Radu postelnicul (*ibidem*, vol. I, p. 108).

²⁶ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 7.

²⁷ Qata pisaniei e 1804. Vezi doc. din 1802 nov. 25 și 1804 febr. 18, unde se spune că diaconul Florescu lăsase bani pentru ridicarea unei biserici la Valea Scheilor, care urma să fie terminată de Ghinea Speteanu (Arh. St. Buc., A.N., LXXI/105 și 109). Bis. din Valea Scheilor sau Ghenoaica (de la numele Ghinea al ctitorului) este amintită și la 1801 sept. 5 (*ibidem*, LXXI/102).

²⁸ bis. Vezi harta moșiei din 1845 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

²⁹ Despre „desăvîrșita ruinare” a bisericii vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 49—50.

³⁰ Schitul Hagiului — făcut de un hagiu — din Valea Stînii, lîngă Hurez, este amintit la 1694 mart. 2 (Arh. St. Buc., m-rea. C. Lung, XVII/5).

³¹ Acad. R. S. România, ms. 224, f. 532 v.

³² La 1695 oct. 10 are loc o înfrâtere în schitul Aninoasa din Valea Teancului (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XXX/44) iar la 1694 sept. 18, popa Dragomir din Valea Teancului arată că a înfrâtit doi oameni la biserică episcopală (probabil din Buzău) (*ibidem*, XXX/41).

³³ La 1764 iulie 21, Ianache fost mare clucer de arie și Neculache mare cămăraș de ocnă încină mitropoliei schitul de la gura Văii Urletii, unde era și izvor de ape tămăduitoare (Arh. St. Buc., ms. 132, f. 146—147).

³⁴ Acad. R. S. România, ms. 224, f. 431.

³⁵ Sunt probabil două sau trei schituri.

Vezi doc. din 1682 iunie 8, în care monahul Zaharia vorbește de un schit al său de la Văleni. La această dată, el vinde ocnă lui Grigore Grădișteanu mare logofăt, care făcuse și el o biserică acolo. Schitul lui Zaharia monahul se găsea pe o delniță a sa, pe care nu o vînduse (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CLVII/90).

Dintron alt doc., din 1668 iunie 22, rezultă că acest călugăr plecase de la m-rea Cozia și-și făcuse un schitisor. Împreună cu el se aflau și cătiva călugări care își aveau „postrigul” la m-rea Cozia, de unde, „fiind gîlceavă, au eșit de și-au făcut acest schitisor, ca să se odihnească cu pace” (*ibidem*, CLVII/57). Vezi și doc. din: 1670 febr. 12, 1683 mai 5 și dec. 10 și 1685 mai 12 (*ibidem*, CLVII/60, 62, 91, 95 și m-rea Cozia, XVIII/12). Este foarte probabil că acest Zaharia este același cu monahul Zosim, primul ctitor al schitului, de care vorbește pomelnicul citat la bibliografie. La 1693 iunie 5, Zosim schimonahul, bătrân fiind, încină schitul făcut de el la Văleni nepotului său, Ghenadie egumenul de la Argeș. În doc. e menit și schitul logofătului Grigore Grădișteanu, aflat în apropiere (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CLVII/101; vezi și 102, listă de avereala schitului). În catagrafia publicată de I. Ionașcu, schitul Văleni-Argeș, cu hramul Sf. Treime, este trecut ca metoh al mitropoliei.

La 1684 febr. 6, Pavel monah, fost Pirvul Hirănescu din Cîrstinești, lasă ocnă schitului Văleni, „ce l-am făcut noi” (*ibidem*, Mitr. Tării Rom., CLVII/96). E posibil ca unul din acestea să fie schitul Giomăgești.

Un alt schit Văleni, metoh al m-rii Glavacioc, e amintit la 1721 febr. 3 (Arh. St. Buc., m-rea Glavacioc, XXX/1).

³⁶ Vezi și catagrafile din: 1764, 1792 și 1833 mai 16 (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 71—71 v. și ep. Argeș, XCVII/11 și Acad. R. S. România, ms. 657, f. 30, 68 v.—69 v.). Despre starea de ruină a schitului vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3026/1858 și 1443/1864;

pentru reparării, ibidem, dos. 1435/1865. Vezi și doc. din 1828 mart. 7, 1841 febr. 15 și 16 (Arh. St. Buc., ep. Argeș, XCVII/9 și 14). Vezi și istoricul făcut de Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 90) și pictura lui Trenk înfățișând schitul în veacul trecut (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, DR, III 4215).

³⁵ În ms. 221 de la Acad. R. S. România, f. 106 v.—107, sănt amintite aici ruinele unei m-ri și o bis. din 1841.

³⁶ Într-un doc. din 1628 aug. 2 se spune că Barbu Brătășanu avea biserică acolo; se dă scutire preoților să se roage pentru ctitorii răpozați (Arh. St. Buc., ep. Rimnic, LIX/73). Vezi și hotărnicia din 1755 a moșiei V., proprietatea lui C. Strimbeanu (Acad. R. S. România, CLV/126).

³⁷ Despre repararea bis. din Văleni-Muscel, vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1378/1864.

³⁸ Despre așternerea cu piatră a ulițelor orașului vezi Arh. St. Buc., m-rea Cotroceni, dos. 214/1850.

³⁹ Despre scoala din Văleni vezi și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4142/1831, 6701/1837, 6028 și 6034/1838 (clădirea școlii) și 3415/1840 și Vornicia din lăuntru, dos. 257/1840 (dărămarea unui zid al m-rii).

³⁹ bis. Despre repararea unei cișmele, vezi ibidem, dos. 256/1840.

⁴⁰ Despre facerea clopotniței vezi Arh. St. Buc., A.N., MMDXCV/37.

⁴¹ Data pisaniei; la 1683 febr. 1 bis. din tîrgul Văleni primește milă de sare, iar la 1684 mai 2 Hagi Stoian cu soția o închină m-rii Cotroceni (Arh. St. Buc., m-rea Cotroceni, LVI/1 și 3). Schitul Văleni de pe Teleajen este amintit și la 1691 oct. 7, 1700 mai 25 etc. (ibidem, CLIX/7 și 8). Vezi și miniaatura m-rii din 1806 (Arh. St. Buc., ms. 206, f. 6) și catagrafia din 1844 mart. 6 (Arh. St. Buc., m-rea Cotroceni, CXI/64 și 65). Despre repararea bisericii vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1027/1862. Vezi și ms. Pappazoglu (ibidem, ms. 729, f. 94—94 v. și 730, f. 15—16).

⁴² Acad. R. S. România, ms. A 545 f. 366.

⁴³ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 242—243.

⁴⁴ Vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 2657/1835 și Obstescul Control, dos. 142/1848. Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLXXVIII și harta de la Acad. R. S. România, Hărți.

⁴⁵ Acad. R. S. România, ms. 227, f. 268. Despre repararea bis. vezi doc. din <1849>. (Acad. R. S. România, MCLXVIII/51).

⁴⁶ Vezi și catagrafile din 1810 și 1842 de la Acad. R. S. România, ms. 626, f. 23 v.—33 v., ms. 660, f. 115, ms. 727, f. 199—212 și Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CCLXXXVIII/42. Despre diverse reparării vezi și Arh. St. Buc., ms. 156, f. 128—129 (din 1803) și Min. Instr., dos. 542/1861, 1032/1862, 3334/1876. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 18 (ms. Pappazoglu).

⁴⁷ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DLX.

⁴⁸ Amintită la 1834 april. 18 (Acad. R. S. România, DCCCXV/36). La 1793 mart. 16 exista o scoală românească la Vața de Jos-Teleorman, condusă de popa Dumitru (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 121).

⁴⁸ bis. Vezi și planul moșiei Velea sau Nebuna din 1843 la Arh. St. Buc., Min. Agric., Hotărnicii.

⁴⁹ Data pisaniei, în care se spune că a fost făcută de Dragomir mare spătar și alți boieri; în documente apar doi spătari cu numele Dragomir; primul e din Petroșani și apare în sfat între 1530—1534 și al doilea e din Orboiești și este menționat în sfat în 1541—1545. M-rea este menționată însă în documente la 1526—1527, cînd i se întăresc daniile făcute de Dragomir spătar, iar la 1521 iulie 14 este amintit „hotarul Verbilei” (*Documente*, XVI, vol. I, p. 169 și vol. II, p. 30—31). Cum, pe de altă parte, unul din ctitori are piatra de mormînt la mînăstire din 1535—1536, lăcașul este fără îndoială mai vechi decît data pisaniei.

⁴⁹ bis. Vezi doc. datat din 1687—1688 (de fapt din 1690), în care Matei Filipescu fost mare agă arată că tatăl său, Pană Filipescu fost mare spătar, a făcut m-rea Verbila „den temelie... de piatră”. M-rea fusese ctitorită de strămoșii săi (Arh. St. Buc., ms. 454, f. 296 v.) Este vorba „foarte probabil, de o exagerare cu privire la refacerea din temelie.

Vezi și catagrafile din 1835 și 1863, la Arh. St. Buc., m-rea Mărgineni, XIII/10 și Min. Instr., dos. 1420/1863; despre diverse reparării, ibidem, dos. 1424/1864, 3328/1876. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 53 v. și 730, f. 13 v.—14.

⁵⁰ Despre casele lui Bratia logofătul vezi doc. din 1656 (Acad. R.S.România, CDLXIV/129).

⁵⁰ bis. Vezi și însemnarea din 1687, în care numele Verdea este scris pe un loc răzuit al unei biserici a lui Tânase Păușescu (Panaiteșcu P. P., *Catalogul ms. slave*, vol. II, p. 444, ms. la Acad. R. S. România).

⁵¹ Vezi ibidem, ms. rom., 221, f. 103 v.—104.

⁵¹ bis. După cum rezultă dintr-o însemnare din 1680, la Vernești a existat o bis. mai veche cu hramul Sf. Nicolae, pe locul căreia s-a ridicat probabil una din bisericile satului (Panaiteșcu P. P., *Catalog ms. slave*, vol. II, p. 344—345, ms. la Acad. R. S. România).

⁵² Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, CDLXXIX/136 și urm.

⁵³ Amintită la 1643 nov. 15 (Arh. St. Buc., m-rea Stavropoleos, X/7).

⁵⁴ Vezi îndeosebi doc. din 1646 iunie 10, unde se spune că zidirea m-rii a început la leat 7081 (1572—1573) (Acad. R. S. România, LXXVIII/100). M-rea este însă amintită în documente la 1571 sept. 30 (*Documente*, XVI, vol. IV, p. 46).

⁵⁵ M-rea a fost „reinoită” de Stroe Leurdeanu mare vîstier între 1641—1651. La 1673 mart. 10 sînt amintite o pivniță de piatră cu o trapeză deasupra și o chilie egumenească făcută în timpul domniei lui Radu Leon, de Mareș Băjescu (Arh. St. Buc., ms. 479, f. 148—149). Aceasta este mare vornic în 1666—1669.

⁵⁶ Despre ruinele vechii mănăstiri, la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 230.

⁵⁷ Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, pach. CXIX. Vezi și catagrafiile din 1850, 1855, și 1860 de la Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2293/1850 și 4673/1855 și Acad. R. S. România, ms. 727, f. 213—228. Despre repararea m-rii vezi doc. din 1827—1828 (Arh. St. Buc., m-rea Vîeros, XXIV/7—10). Despre diverse alte reparații, idem, Log. pricinilor bisericesti, dos. 5386/1838 și Min. Instr., dos. 1510/1848, 1022/1866 și 2171/1872. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 83 (ms. Pappazoglu) și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 432—437 (ms. Tocilescu).

⁵⁸ În ms. 221. de la Acad. R. S. România, f. 107 v.—108, sînt amintite două bis.: V. de Jos, 1855 și V. de Sus. 1857.

⁵⁹ Pisania dă data de 1788—1789; biserică din Viezuri este pomenită în doc. la 1779 mart. 31 (Acad. R. S. România, XCI/158). Vezi și catagrafia din 1824 (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, LXII/33) și planul moșiei la 1852 (idem, Min. Agric.).

⁶⁰ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 4.

⁶¹ Amintită în doc. la (1557) (*Documente*, XVI, vol. III, p. 67—69). Din pisanie rezultă că a fost construită pe la 1530. Vezi și catagrafile din: 1764, 1845 și 1862, de la Acad. R. S. România, ms. 657, f. 41—43 și Arh. St. Buc., Așez. Brîncovenești, dos. 531/1845, Min. Instr., dos. 1109/1862 și Acad. R. S. România, ms. 727, f. 229. Despre diverse reparații, Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1198/1863, 3315/1876. Vezi și istoricul făcut la 1871 (Acad. R. S. România, ms. 285, f. 187—188 v.).

⁶² Vezi și istoricul de la Arh. St. Buc., ms. 730, f. 43, 739, f. 15—16 și 729, f. 20 v.—21 și Acad. R. S. România, Stampe, Gr., II, Danielis 5. Despre strîngerea de bani necesari reparațiilor după cutremurul din 1838 vezi Acad. R. S. România, DXCII/263.

⁶³ Amintită la 1794 nov. 11 (Arh. St. Buc., A. N., MMDCCCLXXXIII/65).

⁶⁴ Acad. R. S. România, ms. rom. 225, f. 193.

⁶⁵ Vezi hotărnicia satului din 1806 (Acad. R. S. România, CDLX/134, 135).

⁶⁶ Vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDLXXVIII/100 și urm.

⁶⁷ bis. Vezi și planul moșiei Vilcom = Somor din 1838 la Arh. St. Buc., Min. Agric.,

⁶⁸ Vezi și hotărnicia din 1752 (Acad. R. S. România, LXXVI/57).

⁶⁹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 293 v.

⁷⁰ Acad. R. S. România, ms. 221, f. 105 v.—106.

⁷¹ Vezi și planurile moșiei din 1835 (Acad. R. S. România Hărți).

⁷² Vezi doc. din 1850 dec. 17, unde se vorbește de niște bani lăsați pentru construirea bis. din Vîrciorova (Acad. R. S. România, MCCLXXXVII/13).

⁷³ Amintită la 1693 iunie 2 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, CVIII/1); în doc. din 1755 — publicat de V. A. Urechia — se afirmă că există în vremea domniei lui Șerban Cantacuzino (1678—1688).

⁷⁴ Vezi însemnarea din 1714 iulie 21 de lucrurile schitului (Arh. St. Buc., m-rea Rm. Sărat, III/74).

⁷⁵ Bis. e amintită la 1832 iunie 14 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/175—177).

⁷⁶ Despre hrisoavele moșiei vezi doc. din 1833 (Acad. R. S. România, CDLXXIX/224).

⁷⁷ Acad. R. S. România, ms. 225, f. 272.

⁷⁸ Acad. R. S. România, ms. 223, f. 104.

⁷⁹ Despre ruinarea bis. vechi, de gard, și construirea uneia noi vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 163.

Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCLXXXIX, de unde rezultă că satul se mai numea și Meteleu sau Broșteanca, fiind situat în hotarul Alexenilor.

⁸⁰ bis. Vezi hotărnicia din 1749 (Acad. R. S. România, CCXCVII/56).

⁸¹ Despre ruinarea bis. de lemn și terminarea bis. noi vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 117, 246, 279—281.

⁸² Despre ruinile unei bis. la 1873, vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 76 v. Bis. e amintită și la 1834 mart. 12 (Acad. R. S. România, DCCCXV/26). Despre sat vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMX.

⁸³ Amintită la 1777 ian. 26, cînd căpitanul Mihai Poenaru se obligă să facă o biserică la Voinigesti-Argeș, ca aceia din Vlădesti-Vilcea (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CDLXXIV/5).

⁸⁴ Acad. R. S. România, ms. 230, f. 208—209, unde este amintită și ruina unei biserici.

⁸⁵ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 9 v.

⁸⁶ Acad. R. S. România, ms. 221, f. 104 v.—105.

⁸⁵ Bis. din V. — Teleorman e amintită la 1834 aug. 4. (Acad. R. S. România, DCCCXV/49).

⁸⁶ Vezi doc. din <1374>, unde Vlaicu vodă spune că „ascultînd pe cînstitut pe călugări Nicodim, de asemenea și cu cheltuiala și daruri de la domnia mea, iar cu munca lui chir Nicodim și a fraților lui, am zidit și am zugrăvit” (*Documente*, XIII—XV, p. 27). Vezi și doc. din 1406, în care Ștefan, despotul Sîrbilor, arată că Tismana și Vodița, au fost zidite „cu ajutorul fericitului meu părinte” (*ibidem*, p. 49).

⁸⁷ Vezi doc. din 1705 mart. 10, unde se spune că schitul Vodița „desăvîrșit s-au stricat”, iar Athanasie, egumenul m-rii Tismana „au făcut acest sfîntu lăcaș dentru cheltuiala sfintii m-rii Tismana” (Arh. St. Buc., m-reia Tismana, XCIII/6).

⁸⁸ Amintită la 1832 mai 23 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/169). Despre sat vezi ibidem, pach. DLXI—II.

⁸⁹ Amintit cu acest nume la 1693 oct. 15 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CLVII/102); la 1698 oct. 25 este menționată biserică Voicestilor (Acad. R. S. România, CX/198). Cum la 1659 april. 11 este amintit locul „la chilii” și pîrul chililor, este foarte probabil ca aici să fi existat și un schit mai vechi (Acad. R. S. România, XXXI/85).

⁹⁰ Bis. e amintită la 1736 dec. 15 și 1832 mart. 18 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/163 și Arh. St. Buc., A. N., MMDCCLXII/47). Vezi și planul moșiei din 1838 (Acad. R. S. România, Hărți). Vezi, de asemenea, Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 360 și ms. 225, f. 177.

⁹¹ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMX. Vezi și ibidem, ms. A 545, f. 360.

⁹² La 1692 aug. 7, Goran Olănescu logofăt avea aici două case: „cele înalte”, pe care le lasă fiului său Matei și „cele de jos”, lăsate lui Pătru, alt fiu (Arh. St. Buc., m-reia Hurezi, IXVI/15).

⁹³ La 1777 ian. 26, căpitanul Mihai Poenaru se obligă să facă aci o biserică la fel cu cea din Vlădești-Vilcea, pentru 600 de taleri (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CDLXXIV/5).

⁹⁴ Amintit în doc. la 1678 ian. 12 — cînd este scutit de dări — și 1714 iunie 17 (Acad. R. S. România, CXXVI/173 și Arh. St. Buc., ep. Buzău, C/1). Vezi și ibidem, pach. VI.

⁹⁵ Amintită la <1673 iunie 12> (Arh. St. Buc., ms. 361, f. 6—6 v).

⁹⁶ Acad. R. S. România, ms. 228, f. 24 și 155, unde este amintită și o cruce veche.

⁹⁷ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCXCIII.

⁹⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 355.

⁹⁹ Vezi și hotărnicia din 1752 (Acad. R. S. România, III/135) și planul moșiei Vulpeni = Gruia din 1870 la Arh. St. Buc., Min. Agric..

¹⁰⁰ La 1681 dec. 15, popa Stan din Vulpești, devenit popa Sava, închină m-rii Vieroș bis. sa din Vulpești (Arh. St. Buc., ms. 479, f. 71 v. — 72). Vezi și doc. din 1700 aug. 3 — carte de alegerea ocinei dăruite (*ibidem*, f. 73 v. — 74). La 1700 aug. 24, satul refuză să închine biserică, spunînd că nu a făcut-o popa Stan „ci am făcut-o noi, satu tot” (*ibidem*, f. 72).

¹⁰¹ Vezi doc. din 1847 (Acad. R. S. România, MCCXLV/156).

¹⁰² Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 117—118.

Z

ZĂBALU (Zebil) — Tulcea.

Morozov Simeon N., preot, *Monografia comunei Zebil din jud. Tulcea*, Buc., 1913, 45 p.

ZĂDĂRICIU — Vlașca (bis. sec. XVIII, apoi bis. Sf. Nicolae, construită de fostul mare pitar Grigore Zădăriceanu, 1832, reparată 1880¹).

Bauer, p. 165 [bis. sec. XVIII]; Brătulescu V., *Bis. din Zădăriciu* (BCMI, XIX, 1926, p. 89) [pomelnic, pisania]; Anuar 1909, p. 131 [bis. închisă]; A. Rom., 21 mart 1859 [moșia de arendat]; Marrino C.I., *Carte de hotărnicie a moșiei Zădăriciu din jud. Vlașca, proprietatea d-lui N. N. Zădăriceanu*, Buc., 1897, 16 p. [se rezumă și doc. din sec. XIX]; *Indice cronologic nr. 18 și 21* [doc. despre sat].

ZĀGAIA — Gorj (bis. sec. XVIII)².

Ionescu I., *Agricultura română*, p. 569 [Z. — Mehedinți].

ZĀGONENI — Argeș (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, construită de Partenie arhimandrit; apoi bis. de zid Toți Sfintii, 1832, reclădită 1901).

B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 4; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 399 [cat. 1833]; Anuar 1909, p. 293; *Indice cronologic nr. 2* [doc.]; *Documente, indice XVI și XVII* [satul amintit de la 1599, existind din vremea lui Neagoe Basarab].

ZAHAREȘTI, jud. Buzău (bis. Intrarea în biserică, Coborîrea Sf. Duh și Sf. Dumitru, 1760 construită de preotul Stancu, refăcută de Oprea Gavriloiu și fiul său, Dimitrie, 1854—1857). Vezi și Valea Viei.

Constantinescu N. A., *Bis. din Zaharești („Ingerul”)*, XIII, 1941, p. 376—378); Idem, *Monumente buzoene*, p. 44—45 [inscripții, portrete].

M M-REA ZAMFIRA (Intrarea în biserică, bis. mare construită de Nifon mitropolitul prin „osteneala” lui Eftimie, egumenul m-rii Ghighiu, 1855—1857, zugrăvită de pictorii Chladek și Nicolae Grigorescu; bis. mică, din cimitir, Sf. Treime, construită la 1743 de Zamfira, soția lui Manoil Apostoli negustor — de la care îi vine și numele — și de nora ei, Samrandea Bălăceanu; reparată și zugrăvită în sec. XIX; clopotnița dărâmată de cutremur la 1940; m-rea a fost metoh al mitropoliei), com. Lipănești, satul Zamfira, jud. Prahova. Vezi și schitul Nifon³.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 23*, Buc., 1952 [4 doc., 1811—1843]; Vezi și *Indice cronologic nr. 1 și 10* (indice); Tunusli, p. 173; Bauer, p. 129

[bis. Sinphira]; Fotino, III, p. 153; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 76—79; Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 220—221, 227; Berechet Șt., *Note de la m-reia Zamfira* (N.R.L., 1912, p. 451—456) [însemnări, manuscrise]; Răutescu I., *Metoașele mitropoliei sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R.L., III, 1931, nr. 3, p. 177—178) [la 1819]; *Starea morală și materială a schitului Zamfira* („Buciumul”, 5 april. 1864);

Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 196; Iorga N., *La m-reia Zamfira* (F.D., II, 1907, nr. 4, p. 58—61) [descriere, istoric]; Idem, *Tara românilor*, p. 37—39; Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 138; Pavlov, *Călăuza*, p. 38—41; Popescu N., *M-reia Zamfira* (B.G., IV, 1933, nr. 2, p. 98—101) [cu 3 figuri]; Oprescu G., *Pictura românească în sec. XIX*, p. 155; Moisescu G., *Contractul lui N. Grigorescu pentru zugrăvirea bisericii de la Zamfira* (R.L., VIII, 1936, nr. 3—4, p. 178—182) și extras;

Brătulescu V., *M-reia Zamfira* (BCMI, 1939, p. 175—185) [descriere, foto și planuri, bis. veche și pivniță; despre bis. nouă]; Iorga N., *Istoria bisericii* II, p. 66; Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 136—137; Popescu Grigore N., *Din trecutul seminarului Nifon mitropolitul din București*, Buc., 1943, p. 61—67 [despre m-re]; Oprescu G., *Date noi despre anii de formăție a lui N. Grigorescu* (SCIA, I, 1955 nr. 3—4, p. 163—164); Vartolomeu diacon, *Monumentele noastre de artă religioasă* (B.O.R., LXXI, 1953, p. 359); Moisescu G., *M-reia Zamfira* (B.O.R., LXXII, 1954, nr. 2—3, p. 333—342) [istoric, despre ctitor]; Ștefănescu I. D., *La 50 de ani de la moartea lui N. Grigorescu. Realizări în pictura sa religioasă* (B.O.R., LXXV, 1957, nr. 8—9, p. 881—884) [descriere pictură].

ZĀNOAGA, jud. Dolj (fost Romanați) (bis. Sf. Nicolae, construită de preoți și locuitori, 1814, refăcută? 1894).

„Renașterea”, 1944, p. 89 [catagr. 1840]; M.O., 1865, nr. 3—4, p. 298 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 208; AER, 1921—1925, p. 562; *Monografia jud. Romanați*, p. 464—465; Marinescu D., *Monografia comunei Zănoaga din jud. Romanați*, Caracal, 1933; Chiriță Ilie, *Documente din Castra Nova-Romanați* (A.O., 1934, p. 152—157) [hotărnică 1832, trupul de moșie Zănoaga]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1596].

ZĀNOAGA, com. Dăneasa, jud. Olt⁴ (M. bis. Intrarea în biserică, 1766, reparată 1866 și 1899, cind a fost legată cu fier).

Bauer, p. 185 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 79; Anuar 1909, p. 297 și 299 [bis. din 1726]; AEA, 1929, p. 124; *Documente*, indice XVII [satul amintit la 1618].

ZĀNOAGA, com. Dumbrava, jud. Prahova (M bis. Sf. Împărați, sec. XVIII, reparată la 1885 și 1930, cind a fost repictată de pictorul I. Stătescu; casă boierească și două hanuri la 1852).

Bauer, p. 135 [bis. de piatră sec. XVIII]; V. Rom., suppl. 19 ian. 1852; Brătianu D. N., *Carte de hotărnicie pentru mușiea Zănoaga din plasa Cîmpu, comuna Netoți, județul Prahova, proprietatea d-lui Eftimie Diamandescu*, Buc., 1888, 12 p.; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1569, cind era jumătate al m-rii Mărgineni].

ZĀRNEȘTI, jud. Buzău (crucea lui Parlat, sec. XIX).

Documente, indice XVI [satul Zîrna amintit la 1531—1532].

ZĀRNEȘTI, vezi Lăpușata.

ZĀRNEȘTI, jud. Argeș (M cruce veche și urme de bis. la 1871⁵).

Bauer, p. 180 [bis. sec. XVIII]; BCMI, 1927, p. 112; B.O.R., 1921, p. 684 [la 1808 bis. de lemn]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 7 [bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului]; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 419—420 [la 1845 bis. Nașterea

Maicii Domnului — Zărnești, de lemn]; AEA, 1929, p. 82; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1515].

ZĂTRENI, jud. Vilcea (M. bis. Sf. Nicolae, construită de Preda Zătreanu vornic, 1730—1734, reparată 1903; se păstrează pictura originară cu portretele ctitorilor; culă c. 1754 făcută de Radu Zătreanu; cruce din c. 1760 și bis. de lemn Sf. Nicolae și Sf. Ioan Botezătorul-Butanul, făcută de familia Zătreanu, 1756, reparată și mutată 1796).

Mateescu C. N., *Diajata lui Preda Zătreanul* (A.O., 1926, p. 214—215 [din 1730, amintind de construirea bisericii și alte două doc.]; Idem, *Inscripții din bisericile oltene. Ctitoria boierilor Zătreni din satul Zătreni* (*ibidem*, p. 235—236) [inscripția bis.]; Bauer, p. 204 [două bis. și casă boierească, sec. XVIII]; *Dicț. Vilcea*, p. 548; A.O., 1924, p. 307; A.O., 1942, p. 172 [cat. 1834]; Popescu, *Biserici*, p. 548 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 234; AMO, 1941, p. 740; M.O., 1966, nr. 7—8, p. 649 [doc. 1656, parte din sat dată m-rii D.-Lemn]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1578].

SCHITUL ZĂTREȘTI — Romanați (1816). Vezi și Scorbura.

Popescu-Cilieni, *Schituri oltene* (M.O., 1956, nr. 1—3, p. 121).

ZĀVALU, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1845 și ruine de bis. la 1871⁶).

Bauer, p. 207 fără bis.; Anuar 1909, p. 170; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 440 [cat. 1845]; Bîrzeanu Nicolae, preot, *Cu privire la satul Zăvalu* (A.O., 1939, p. 445—446) [doc. din 1608]; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 294 [doc. 1654, satul m-rii Sadova]; Vezi și *Indice cronologic nr. 19* [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1530, cînd era al m-rii Sadova].

ZĀVELCEȘTI, com. Pojaru-Gorj (bis. reparată 1833—1834).

A.O., 1942, p. 201—202 [insemnări].

ZĀVIDENI, jud. Vilcea (M. bis. Adormirea-Bărbuceni sau Sf. Împărați?, construită de Barbu Caragic, 1815; zugrăvită de familia sa, 1832; reparată 1890⁷ și 1932; se păstrează pictura interioară și exterioară).

Bauer, p. 200 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 7—8 [catagr. 1840]; Anuar 1909, p. 234 [și bis. Sf. Treime, 1842—1845]; Năsturel P.V., *Bis. din Zăvideni* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 68—70) [inscripții ctitori, foto]; Daniilescu C., *Monografia com. rurale Zăvideni din jud. Vilcea* (din N.V., 1935—1936); Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 52, pl. XXIX);

„Oltul”, 1857, p. 152, 164 [moșia de arendat]; Drăghiceanu V., *Comunicări* (BCMI, XXIV, 1931, p. 92) [pisania]; Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 22, fig. 39—40 [descriere și reproducere portrete ctitori]; Cocora Gabriel, *Un manuscris al lui Dionisie Eclesiarhul* (M.O., 1965, nr. 1—2, p. 54—59) [pomelnicul bisericii, 1816; se reproduce]; *Indice cronologic nr. 4*; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1583].

ZĀVOIENI — Vilcea (la 1840 două bis de lemn: Sf. Nicolae, 1732, și Sf. Nicolae — mah. Măldărești, 1825 și bis. de zid. Sf. Nicolae-mah. Jarostile, 1802).

A.O., 1934, p. 175 [la 1834 o bis. de lemn și una de zid]; Popescu, *Biserici*, p. 103; Goleșcu M., *O fabulă a lui Esop trecută în iconografia religioasă* (BCMI, 1934, p. 73); AMO, 1941, p. 791—792; Anuar 1909, p. 233.

ZĀVOIUL — Vlașca (dispărut).

Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 488 [doc. 1687]; *Doc. Cantacuzino*, p. 56—57, 73, 92, 164 [doc., Zăvoaiele]; *Documente*, indice XVII [sat dispărut].

ZĀVOIUL — Argeș sau Olt? (bis. Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, construită de preoții Udrea și Preda, reclădită 1895—1897).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 85; Anuar 1909, p. 300.

ZBRĂGLEZILE, vezi Mavrodiu.

ZDRELEA, vezi Jdrealea.

ZEGUJANI, jud. Mehedinți (M bis. Sf. Nicolae, 1832, zugrăvită 1835, clopotniță din 1836—1840, făcută de vîstierul Stanciu Bobăiceanu; bis. transformată 1858—1870 și 1910, cînd a fost repictată; bis. de lemn Intrarea în biserică —Pestenuța, 1777?, prefăcută 1830, preînoit acoperișul 1844, pictată 1890—1900).

Filitti C. I., *Condica Poenarilor — Almăjeni* (A.O., 1929, p. 291) [despre sat]; Bauer, p. 222 [fără bis., sat pustiu]; Iorga N., *Domnița Anca și patronul ei literar. O prigoniere politică sub Fanariotă*, Buc., 1926, p. 6 [însemnare, 1751]; Anuar 1909, p. 199 și 205—206; AMO, 1941, p. 568; Crețeanu R., *Biserici de zid de pe Valea Motrului* (M.O., 1957, nr. 1—2, p. 42—44); Idem, *Noi completări la inscripțiile din bisericile de lemn din r. Baia de Aramă* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 71—73 și 76) [însemnări, istoric, bis. din Pestenuța]; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1562].

ZEICANI, com. Dănciulești, jud. Vilcea (M bis. de lemn Sf. Dumitru, 1837, renovată 1952).

ZEICOIU — Gorj bis. de lemn Sf. Nicolae, clădită la 1700 de călugărul Nicolae, reparată 1824 de Grigore eromonah; bis. de lemn din Negovanu, sec. XVI?, distrusă de turci 1801; bis. de lemn din Halângeni, 1833—1836, refăcută 1908).

Bauer, p. 208 [bis. sec. XVIII]; A.O., 1929, p. 119—124; Brătulescu I., *Trei biserici din Zeicoiu-Gorj* (A.O., 1942, p. 126—139); Idem, *Din monografia com. Zeicoiu („Renașterea”)*, 1943, p. 164—172]; Anuar 1909, p. 170; AMO, 1941, p. 316 [biserici noi, din 1866 și 1908]; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 541.

ZELETIN — Prahova.

Iorga N., *Două acte prohovene: al Zeletinului și al Bătrînilor (Studii și doc., XXI, p. 11—14)*; R.I., 1923, p. 43—45 [hotărnicie, 1743]; *Indice cronologic nr. 10* [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1571].

SCHITUL ZESTEȘTI — Vilcea (c. 1711 ⁸).

ZGAVETI, vezi Marotinu.

SCHITUL ZGHIABU, vezi Jghiabu.

ZGÎRCIȚI — Rm. Sărat (bis. Sf. Voievozi, zidită la 1806 de Mihalache Pîrjol, Mihăilecă Arion, Anastase Dedulescu, învelită și zugrăvită 1881, reparată 1912).

Bauer, p. 111 [bis. Zgîrcizige]; Anuar 1909, p. 265; Filitti, *Bisericile boierilor Dedulești; Dicț. Rom.*, V, p. 790 [și alte 4 bis. mai noi]; „Îngerul”, X, 1938, nr. 6, p. 547.

ZGUBEÀ, com. Romanați-Vilcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Ingeri, preînnoită 1756)

Popescu, *Biserici*, p. 113; AMO, 1941, p. 792.

ZGRIPTEȘTI — Muscel (bis de lemn din 1680, reclădită 1830).

G. B., 1964, nr. 9—10, p. 895—896 [cat. 1845.]

ZIDURI (Costieni) — Rm. Sărat, jud. Buzău [bis. de lemn Sf. Dumitru, 1840] AEB, 1926, p. 68 și 1928, p. 101.

ZIGONENI, vezi Zăgoneni.

ZILIȘTEANCA, com. Sudiți — Buzău (bis. Sf. Dimitrie, 1844, refăcută 1881). Anuar 1909, p. 257.

ZIMNICEA jud. Teleorman (bis. Sf. Apostoli, reclădită de zid 1846, reparată 1906; bis. Sf. Împărați, 1803 ⁹, reparată 1894).

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 11, [originea numelui de la Demnitikos]; Iorga N., *Istoria românilor*, III, p. 53 și 169 [numele orașului de la Demnitikos sau Domnitzikos]; Greceanu, *Genealogii*, p. p. 360—362, 363—364 [doc. 1621 și 1654, Zimnicele Mari și Mici]; *Documente agrare*, p. 206, 801 [Zimnicea, moșia lui Al. Ipsilanti] și 206, 255 [Zimnicele a fam. Năsturel]; *Documente*,

indice XVI și XVII [satul Z. amintit de la 1504, cînd era al m-rii Glavacioc; mai tîrziu se spunea că era al lui Vîrjoghe sluger de la „așezarea” țării]; *Indice cronologic nr. 10*; Bauer, p. 172 [is. și căpitanie]; C. Rom., 1845, p. 227 [descriere cazarmă veche]; Margot, *O viatorie*, p. 79 [1859]; Iorga N., *Studii și doc.*, XIX, p. 88; Anuar 1909, p. 40.

ZLATA, com. Dracea — Teleorman (bis. de lemn Sf. Dumitru, c. 1845, ruinată)

Anuar 1909, p. 140; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 82).

ZLĂTAREI, jud. Vilcea (la 1840 bis. de lemn din 1822, clădită din zid 1902—1910). Vezi și schitul Dobrușa.

Bauer, p. 203 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 11; Anuar 1909, p. 231; AMO, 1941, p. 793; *Indice cronologic nr. 4* [doc.] *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1547].

ZMÂRDĂȘTEȚUL, vezi Smârdăștețu,

ZMEIENI, vezi Smeieni.

ZMEURA — Teleorman (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX).

Bauer, p. 169 [bis. sec. XVIII]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 59—60; AEA, 1929, p. 63 [bis. nouă, 1887—1896].

ZMEURĂȚUL, jud. Vilcea (bis. de lemn Intrarea în biserică, c. 1792 și bis. de lemn Sf. Dumitru, 1827). Vezi și schitul Jghiabul.

BCMI, XXVI, 1933, p. 136¹⁰; Bauer, p. 201 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 29; Anuar 1909, pl. 220.

ZOREȘTI — Buzău? Vezi și Ciobănoaia.

Bulat T. G., *Acte de la Matei Basarab* (R.I., 1934, p. 135—139) [din 1639]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 28—29 [doc. 1663, parte din sat a lui Drăghici Cantacuzino]; *Indice cronologic nr. 3*; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1594].

ZORILE, vezi Băseni.

ZORLEASCA (Zorlești). — Olt.

A. Rom., 21 și 29 aug. 1857 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 11*.

ZORLEȘTI — Gorj (M bis. Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe, clădită la 1774—1775 de protopopul Barbu Zorilescu și căpitanul Mihai Trocănescu, fratele său, zugrăvită 1820, reparată 1924; cruci de piatră din: 1762—1763, 1822—1823, 1806, a doua jumătate a sec. XVIII).

Ştefulescu, *Gorjul*, p. LVI, 379—383 [doc. foto, inscripție, ctitori]; Ştefulescu, *Documente slavo-române* (indice); Bauer, p. 210 [bis. sec. XVIII];) Ştefulescu Al., *Zorleștii și biserică lor* (A. Pop., III, 1901 nr. 6, p. 188—191) [istoric, inscripții, foto]; „Renașterea”, 1944, p. 457—458 [la 1840 și două bis. de lemn: Sf. Îngherimah. Enești, 1832 și Sf. Îngherimah. Becheni, 1790]; Anuar 1909, p. 187; AMO, 1941, p. 429 [bis. Sf. Nicolae, avariată]; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 65, 67); Voinescu T. și Oprea P., *Mesteri locali* (*ibidem*, p. 218); *Documente*, indice XVII [Zorlești]; Mai mult respect față de monumentele trecutului („Rom. liberă”, 9 mai, 1970, p. 2).

ZUGRAVI, vezi Dozești.

ZVORSCA (Dvorsca) — Romanați (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1820, construită de zid 1860—1864).

Documente, indice sec. XIII—XVI [satul amintit de la 1489]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 503); „Renașterea”. 1944, p. 90; Anuar 1909, p. 218; AER, 1921—1925, p. 562; *Monografia jud. Romanați* p. 406—407; AMO, 1941, p. 668; Mazilescu I., *Cîteva documente în legătură cu stăpînirea Brîncovenilor în hotarul Zvorsca din jud. Romanați* („Oltenia”, II, 1941, p. 170—176) [din 1821—1849].

NOTE

¹ Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLXXXIII. La 1835 era dată zestre lui D. Cotruț (ibidem, CDLXXXII/3).

² Vezi descrierea și inscripția bis. în ruină la 1873, la Acad. R. S. România, ms. 227, f. 431—432.

³ Vezi și doc. din 1776 dec. 14, prin care egumenul schitului Zamfira se obligă să țină în bună stare averea schitului (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., CCXC/34); 1792 dec. 31, poruncă pentru repararea schitului (ibidem, ms. 143, f. 77 v.); 1803 mart. 3, unde se spune că schitul, fiind stricat de cutremurul din 1802, este dat lui Iorga să repară întii biserica și apoi acareturile (ibidem, ms. 156, f. 120 v.).

Vezi și catagrafile de la Acad. R. S. România, ms. 626, f. 34—35 (1810), 657, f. 60 v. 660 f. 144 și 727, f. 245—258 și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1630/1864. Despre terminarea bisericii mari vezi și cererea de bani din 1856 (ibidem, dos. 4437/1856; pentru diverse alte reparări, ibidem, dos. 1430/1865). Vezi și schița de plan din <c. 1836> (idem. Mitr. Tării Rom., CCXC/59) și catagrafia de odoare din 1849 (Acad. R. S. România, ms. 919, f. 46 v.).

Semnalăm și doc. din 1762 febr. 4 privind repararea schitului de la Frejurenii de către Iorga Lipănescu fost mare setrar și „foiuță” de odoare și lucrări ale schitului, din 1766 ian. 20 (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., LXIII/38 și ms. 130, f. 234 v. — 235). Cum la 1782 iunie 6 este amintit satul Frejurenii-Saac care este schitul Zamfira (Arh. St. Buc., Mitr. Tării Rom., LXII/40), am pomenit aci și aceste documente.

⁴ Vezi hotărnicia din 1806 a satului (Acad. R. S. România, CDLX/134, 135).

⁵ Acad. R. S. România, ms. 223, f. 179, 295.

⁶ Acad. R. S. România, ms. 225, f. 314.

⁷ Vezi și doc. din 1829 nov. 14 (Arh. St. Buc., A. N., MMDCIII/8) și pomelnicul de la Acad. R. S. România, ms. 5921.

⁸ Vezi doc. din 1711 april 9. (Acad. R. S. România, CCCLXI/266).

⁹ Bis. din Zimnicele este amintită la 1833 dec. 13 și 1834 febr. 5 (Acad. R. S. România, DCCCIV/125 și DCCCV/3). Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, CDLXXXII/91 și urm., printre care și un hrisov din 1804 (doc. nr. 91—92).

¹⁰ Arh. St. Buc., ms. 394, f. 5.

ADDENDA

Întrucât soarta oricărei bibliografii —oricât de bine ar fi alcătuită — este aceia de a fi mereu completată cu lucrări nou apărute sau descoperite, adăug aci o serie de întregiri la bibliografia privind Țara Românească (*care a fost predată la tipar în 1968*). Este vorba mai întii de câteva lucrări generale, ale căror titluri le-am abreviat după obicei, și apoi de o serie de monografii și articole, cele mai multe din ele apărute după întocmirea bibliografiei.

1. Crețeanu, *Culele* = Crețeanu Radu și Sarmiza, *Culele din România*, Buc., 1969, Ed. Meridiane, Colecția Monumentele patriei noastre <prima lucrare de ansamblu bine informată asupra culelor>.
 2. Iorga, *La Roumanie* = Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, Paris, 1924.
 3. Iorga, *România pînă la 1918* = Iorga N., *România cum era pînă la 1918*, 2 vol., Buc., 1939—1940.
 4. *Istoria artelor plastice* = *Istoria artelor plastice în România*, I, redactată de un colectiv sub îngrijirea acad. prof. G. Oprescu, Buc., 1968, Ed. Meridiane.
 5. Vîrtosu, *Așezăminte brîncovenesci* = Vîrtosu Emil și Ion, *O sută de ani de la înființarea Așezămintelor brîncovenesci. 1838—1938. Volum documentar comemorativ întocmit de . . .*, Buc., 1938.
- S.R. = Sociologia românească.

ADA-KALEH. Drăgălina P., *Din istoria Banatului Severin*, partea III-a, Caransebeș, 1902, p. 181—194, 207—208 passim [diverse evenimente și luptele din sec. XVIII]; Manolache T. N., *Din insula Ada Kaleh pe ostrobul Simianului* (MO, 1968, nr. 9—10, p. 751) [despre strămutarea monumentelor de la Ada-Kaleh]; Trîpcă Teodor, *Despre unele cetăți medievale din Banat*, în vol. *Studii de istorie a Banatului*, Timișoara, 1969, p. 35—42; Iorga N., *Privelești de la hotarele noastre: Ada Cală („Semănătorul”)*, 1904, p. 609—611, 625—626].

AFUMAȚI — Ilfov. Dumitrescu-Afumați Mihail, *Din istoricul manufacturii de postav de la Afumați* (R. M., 1967, nr. 5, p. 418—425) [și despre sat].

ALEXANDRIA. Despre formarea orașului vezi Acad. R. S. România, ms. 229, f. 407.

ALMĂJELU — Mehedinți. Vîrtosu, *Așezăminte Brîncovenesci*, p. 450.

ALMĂJU. Crețeanu, *Culele*, p. 38—39 [descriere culă].

ALUNU. Radu Crețeanu și St. Andreeșcu, *O inscripție necunoscută din sec. al XVI-lea și problema începuturilor m-rii Polovragi*, în „Comunicări”, seria istorică, XV, 1968, Acad. R. S. România, Centrul de istorie, filo-

- logie și etnografie Craiova [se susține că inscripția publicată de H. Chircă și C. Bălan este a m-rii Polovragi].
- ANINIȘ** — Gorj. Vîrtoșu, *Așezăminte Brîncoveniști*, p. 448 [doc. 1838].
- M-REA ARNOTA**. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 105—106 [descriere]; „Scînteria”, 19 iulie 1970, p. 4 [despre primejdirea integrității construcțiilor m-rii].
- ATMAGEA**. Cernea M., *Atmageaua tătărască, o colonie de megleniți (aduși din Cadrilater)* (S. R. III, nr. 4—6, p. 181—189).
- BABADAG**. Iorga, *România pînă la 1918*, II, p. 325—327.
- BĂDEȘTI** — Mușcel. Vîrtoșu, *Așezăminte Brîncoveniști*, p. 149—157 [doc. ref. la proprietate].
- BAIA DE ARAMĂ**. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 20—21.
- BĂICOI**. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 263.
- BALACI** — Ialomița, Georgescu Corneliu, *Sfînta monastire „Gherontie epis-copul” din com. Balaciu, jud. Ialomița* („Tomis”, 1939, nr. 7—8, p. 41—43) [despre restaurarea bis. la 1927 și transformarea ei în mănăstire].
- BALOTEȘTI** — Mehedinți. Crețeanu Radu, *Strămutări de sate în veacurile XIV—XVI în lumina documentelor m-rii Tîsmana* (MO, XX, 1968, nr. 7—8, p. 543—544) [Cîmpul lui Balotă = Balotești].
- BĂRAGAN**, Vezi Mihai Viteazul.
- SCHITUL BARBU**. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 394—395.
- BĂRBUCENI**. Crețeanu R., *O biserică cu turle endecagonale în Vilcea* (SCIA, 1968, nr. 2, p. 249—250).
- BĂRBULEȘTI** — Ialomița. Ceroiu Toma, *Bis. Sf. Nicolae din Bărbulești — Ialomița* („Tomis”, 1941, nr. 10—11, p. 23—27) [însemnări inscripții, sec. XVIII—XIX].
- BĂRBULETU**. Simache N., *Trei portrete din Muzeul regional din Ploiești* (R. M., 1966, nr. 6, p. 528—530) [Unul probabil de la bis. din Bărbuletu].
- BASARABI** (Murfatlar). Diaconu Petre și Năsturel P. Șt., *Cîteva observații în legătură cu complexul arheologic de la Murfatlar (Basarabi)* (MO, 1968, nr. 11—12, p. 937—946 + 4 planșe) [Se arată că între comunitățile de la Basarabi era și una gotică, căreia îi aparțin probabil runele].
- BELCIUGUL** — Ilfov. Vîrtoșu, *Așezăminte brîncoveniști*, p. 21, 27, 67, 93 passim [satul vîndut lui Manolache Lambrino].
- M-REA BERCA**. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 398—399. .
- BEREVOEȘTI**. Carameala V., *Un sat megiesesc : Berevoești-Muscel* (ms.)
- M-REA BISTRITA**. *Istoria artelor plastice*, I, p. 239, 247 [bolnița]; Iorga, *La Roumanie*, p. 61—63; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 104—105 [descriere]; Chihaia Pavel, *O emblemă Cantacuzină la Muzeul Național de antichități* (R M, 1968, nr. 4, p. 357—359) [adusă de la m-rea Bistrița]; Drăganu N., *Românie în veacurile IX—XIV...*, p. 459—461 și „Dacoromania”, VII, 1934, p. 240 [despre nume]; Efremov Al., *Icoane de la Bistrița Craioveștilor* (R M, 1969, nr. 5, p. 467—470) [aflate la Muzeul de artă al R. S. România].
- BOGAȚI**. Constantinescu Miron, *Bogați, un sat de negustori de fructe și de imigranți la oraș din Dîmbovița* (Biblioteca de sociologie, V, p. 184—205).
- BRABOVA**, Crețeanu, *Culele*, p. 27—28, fig. 17—18 [descriere, foto culă].
- BRĂDEȘTI**. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 57 [descriere bis. și desen].
- M-REA BRĂDET**, *Istoria artelor plastice*, I, p. 161.
- BRAGADIRU** — Teleorman. Bichir Gh., *Quelques problèmes des XIII-e et XIV-e siècles dans la plaine Valaque à la lumière des fouilles de souve-*

- garde du village de Bragadiru (district de Zimnicea)* („Dacia”, 1965, p. 427—439 + 1 f. pl.)
- BRĂILA.** Iorga, *La Roumanie*, p. 11—14; Iorga, *România pînă la 1918*, p. 408—415 [descriere oraș]; „Ani”, II, 1937, vol. II, p. 86 [descriere cetate și despre arderea orașului de turci, după Hugas Ingingian].
- M-REA BREBU.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 275—277.
- M-REA BRÎNCOVENI.** Iorga, *La Roumanie*, p. 65; Idem, *România pînă la 1918*, p. 120—125 [descriere clădiri]; *M-reu Brîncoveni*. CSCAS, Dir. Mon. istorice, prezentare arh. Laurențiu Vasilescu, Buc., Ed. Meridiane, 1968 [foto, plan cu explicații și în limbi străine].
- BROȘTENI.** Crețeanu, *Culele*, p. 36—37, fig. 30—32 [descriere, foto culă].
- BUCOV.** Petrovici E., *Rumainii sozdateli „slavianskikh” toponimov* [Români, creatori de toponimice „slave”] („Romanoslavica”, XVI, 1968, p. 6); Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 278—281.
- M-REA BUCOVĂȚ.** *Istoria artelor plastice*, I, p. 268; Iorga, *La Roumanie*, p. 33—34; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 58—59 [descriere].
- BUDEASA.** Crețeanu, *Culele*, p. 19 <descriere culă — casă>.
- BUJORENI.** Crețeanu, *Culele*, p. 37—38, fig. 33 [descriere, foto culă].
- BUZĂU.** *Monografia jud. Buzău. Întocmită de Prefectura jud. Buzău*, 1943, p. 83—131 [despre numele orașului, despre școli și biserici, scurt istoric etc.]. Satele din județ sunt așezate pe plăși, cu date sumare despre fiecare; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 387—389; Drăganu N., *Români în veacurile IX—XIV...*, p. 248—250 [despre originea numelui].
- **CASA MĂNĂILĂ.** Ionescu Gh. Dimitrie, *Casa Vergu-Mănăilă din orașul Buzău* (RM, 1968, nr. 2, p. 173—174) [construită c. 1780].
- CALAFAT.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 4—5.
- CĂLĂRAȘI.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 404—405.
- M-REA CĂLDĂRUȘANI.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 361—363; Vartolomei diacul, *M-reu Căldărușani* (B.O.R., 1954, nr. 2—3, p. 323).
- M-REA CĂLUȚI.** Pandrea P., *Monumente istorice pe valea Oltețului* („Olțul” — Slatina, 16 iunie 1968) [impresiile unui literat în drumeție]; Chihaia Pavel, *Considerații despre fațada bisericii lui Neagoe din Curtea de Argeș* (SCIA, 1969, nr. 1, p. 77—84) [despre influența acesteia și a „Învățăturilor” lui Neagoe Basarab la biserică m-rii Căluți]; *Istoria artelor plastice*, I, p. 253—255; 268, 270; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 120.
- CĂRBUNEȘTI.** Pănoiu Andrei, *Matei zugravul, un precursor al picturii moderne românești* (RM, 1967, nr. 1, p. 70—73) [și despre pictura altor biserici, date sumare].
- M-REA CĂSCIOARE.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 221—222.
- M-REA CĂTĂLUI.** Teodorescu Răzvan, *Un monument uitat din Muntenia medievală : Cătăluiul* (SCIA, 1968, nr. 2, p. 213 și urm.) [citează o comunicare a lui Gh. Cantacuzino, *Un monument medieval necunoscut : m-reu Cătălui*, din 1965; despre fam. Corbeanu, cu greseli — și descrierea resturilor arheologice descoperite]; Cantacuzino Gh. și C. Bălan, *Date noi pe marginea cercetărilor istorico-arheologice de la m-reu Cătălui* (RM, 1968, nr. 6, p. 547—553) [plan, inscripții, foto pietre de mormânt, despre fazele de construire a m-rii].
- CERNĂTESTI.** Crețeanu, *Culele*, p. 28—29, fig. 19—20 [descriere, foto culă].
- CERNETI.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 11—12 + pl.; Crețeanu, *Culele*, p. 34—36, fig. 27—29 [descriere, plan, foto culă].

- M-REA CERNICA.** Veress Dezso, *Româniabán [În România]* („Magyar polgár”, XIV, 1880, nr. 252) [legenda întemeierii m-rii]; Natalia Dinu, *Viața și activitatea Sf. Ierarh Calinic de la Cernica* (GB, 1968, nr. 3—4, p. 297—336); Bulat T. G., *Sfântul Ierarh „Kalinik” stareț al mănăstirii Cernica* (ibidem, p. 337—353) [despre activitatea la m-re; cu anexe documentare și inscripții]; Șerbănescu N., *Sfântul ierarh Calinic de la Cernica, episcopul Rimnicului* (BOR, 1968, nr. 3—5, p. 353—395); Iscru G. D., *O facere de bine a sfîntului ierarh Calinic de la Cernica* (ibidem, p. 396—397) [despre înființarea unei școli]; Șerbănescu N., *Casa memorială „Sf. Ierarh Calinic” din m-rea Cernica* (ibidem, p. 410—415) [și inscripții]; G. B., 1968, nr. 5—6, p. 519—521 [despre lucrările de restaurare din ultima vreme și situația m-rii].
- M-REA CHEIA.** GB, 1968, nr. 5—6, p. 517 [despre lucrările de restaurare].
- CHIOJD.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 293—294.
- CILIENI** — Romanați. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 450.
- CÎMPINA.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 265—268.
- CÎMPULUNG.** Iorga, *La Roumanie*, p. 85—90; Idem, *România pînă la 1918*, p. 164—166.
- **BISERICA BÂRĂȚIEI.** *Ansamblul Bărăției din C. Lung*, CSCAS, Dir. Mon. istorice, prezentare arh. Laurențiu Vasilescu, Buc., Ed. Meridiane, 1968, [foto, plan, explicații și în limbi străine].
- **M-REA C. LUNG.** *M-reu Negru Vodă din Cîmpulung*, CSCAS, Dir. Mon. istorice, prezentare arh. Laurențiu Vasilescu, Buc., Ed. Meridiane 1968 [foto, plan, explicații și în limbi străine].
- **BISERICA SF. GHEORGHE** și **GHEORGHE**. Mîrțu Flaminiu, *Un ecou al Renașterii, în a doua jumătate a secolului XV, la Cîmpulung-Muscel* (RM, 1968, nr. 5, p. 449—450) [descoperiri în săpăturile arheologice de la biserică].
- CÎMPUL MARE.** Crețeanu, *Culele*, p. 42—43 <descriere curlă>.
- CIOCADIA.** Dan D., *Toponimia românească*, Buc., 1896, p. 19 și urm.
- M-REA CIOLANU.** *Monografia jud. Buzău. Întocmită de Prefectura jud. Buzău*, 1943, p. 227—231 [istoric, compilație]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 395—396.
- M-REA CIOROGÎRLA.** GB, 1968, nr. 5—6, p. 514—515 [despre lucrările de restaurare]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 339—340.
- CIOROIU.** La 1871 se vedea locul satului, „spart” în 1829 (Acad. R. S. România, ms. 225, f. 339).
- CÎRLIGELE.** Reteganul G., *Cîrligele, un sat de podgoreni din Rm.*, Sărat (Biblioteca de sociologie, V, p. 7—21).
- M-REA CÎRNU.** „Romanoslavica”, VIII, 1963, p. 454 [însemnare Lupu mare logofăt].
- CIUMERNIC** — Ilfov. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 30, 32—35 [sat al lui M. Lambrino], 90 [apoi al bis. Domnița Bălașa].
- M-REA COBIA.** *Istoria artelor plastice*, I, p. 259; Petrovici E., *Rumâni sozdateli „slavianskih” toponimov* [Românii creatori de toponimice „slave”] („Romanoslavica”, XVI, 1968, p. 6).
- COCONI.** RM, 1966, nr. 2, p. 90 [săpăturile arheologice din 1964].
- COCORĂȘTI** — Romanați. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 450.
- COGEALAC.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 333.
- M-REA COMANA.** *Istoria artelor plastice*, I, p. 261; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 231—233 [descriere].
- CONSTANȚA.** Amante Bruto, *Una visita a Kustendie (antica Tomi) sul Mar Nero*, Roma, 1884, 30 p.; Iorga, *România pînă la 1918*, p. 345—

- 352; Rucăreanu Radu, *Constanța de acum 111 ani* („Pontice”, 1939, nr. 1, p. 7—10 [După Hector de Bearu].
- COPĂCEL — Dîmbovița. Vîrtosu, *Așezările brîncovenesti*, p. 93 [doc. 1745].
- M-REA CÖRNÉT. Iorga, *La Roumanie*, p. 51; Idem, *România pînă la 1918*, p. 111—112.
- COSTEȘTI — Mehedinți. Creteanu Radu, *Strămutări de sate în vecinurile XIX—XVI în lumina documentelor m-rii Tismana* (MO, XX, 1968 nr. 7—8, p. 541—543) [Costești = satul lui Costea].
- SCHITUL COTEȘTI. Iorga, *România pînă la 1918*, II, p. 278—279.
- COTOFENI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 73—74.
- M-REA COTMEANA. *M-reia Cotmeana*, CSCAS, Dir. Mon. istorice, prezentare arh. Laurențiu Vasilescu, Buc., Ed. Meridiane, 1968 [foto, plan, explicații și în limbi străine]; *Istoria artelor plastice*, I, p. 284 și 156 [despre vechimea m-rii și ușile bis.].
- M-REA COZIA. Vătășianu Virgil, *Datarea m-rii Cozia* (SCIA, 1969, nr. 1, p. 31—34) [se declară împotriva datării propuse de Emil Lăzărescu; consideră că m-reia e făcută de Mircea în tinerețe]; Davidescu M., *M-reia Cozia*, ed. II-a Buc., 1968; *Istoria artelor plastice*, I, p. 156—161, 166—167, 253, 266—267 [despre vechimea m-rii, descriere; și despre bolniță]; Davidescu M., *580 de ani de la fondarea m-rii Cozia* (RM, 1968, nr. 3); Iorga, *La Roumanie*, p. 51—52 [descriere și pictură]; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 92—96, 113 [descriere m-re și bolniță]; Dumitrescu Florentina, *L'ornamentation dans la peinture murale à l'époque de prince Constantin Brîncoveanu* (RRHA, t. II, 1965, p. 95—110) [despre pictură].
- CRAINICI. Crețeanu, *Culele*, p. 19—20 și fig. 4 [descriere, foto culă din 1925].
- CRAIOVA. Dan D., *Toponimia românească*, Buc., 1896, p. 16 [despre nume]; Adrian Victor, *Craiova și împrejurimi*, *Mic îndreptar turistic*, Buc., 1962, 62 p. + 1 h. [îndeosebi despre epoca nouă din istoria orașului; date sumare despre monumente]; Iorga, *La Roumanie*, p. 32—33; Idem, *România pînă la 1918*, p. 53—57 [descriere oraș].
- BISERICA SF. APOSTOLI. Bălașa D., *Sf. Calinic, episcopul Rîmnicului, și biserică „Sf. Apostoli” din Craiova* (MO, 1968, nr. 9—10, p. 750—751) [despre restaurarea bis., 1853—1855].
- M-REA CRASNA — Prahova. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 303—306.
- CRÎNGURI — Romanați. Vîrtosu, *Așezările brîncovenesti*, p. 450 [doc.].
- CRIVA. Vîrtosu, *Așezările brîncovenesti*, p. 449—451 [doc.].
- CROVU — Dîmbovița. Vîrtosu, *Așezările brîncovenesti*, p. 93 [doc. 1745].
- CULA-CIUMERNICU. Crețeanu, *Culele*, p. 46—47 [despre cula dispărută, sec. XVIII].
- CURTEA DE ARGEȘ. Laurent V., *Argeșul din Valahia și Argeșul din Armenia sau isprăvile omonimiei* (RI, 1946, nr. 1—3, p. 8—13); Ionescu I., *Semnificația Argeșului* (MO, 1968, nr. 7—8, p. 563—567) [despre originea numelui]; Iorga, *La Roumanie*, p. 78—84; Idem, *România pînă la 1918*, p. 129—136 [descriere oraș și despre monumente].
- CURTEA și BISERICA DOMNEASCĂ. Constantinescu N., *Cercetarea arheologică de la curtea domnească din Argeș*, 1967 (Studii și comunicări. Istorie — științele naturii, Muzeul din Pitești, 1968, p. 123—138 + 8 pl.) [Consideră că „vechiul nivel arheologic” de la Argeș datează din a doua jumătate a sec. XIII]; *Istoria artelor plastice*, I, p. 152—154, 162—166 și planșe [descriere arhitectură și pictură bis.].

- M-REA CURTEA DE ARGEŞ. Vătămanu N., *Revelații în tabloul ctitorilor m-rii Curtea de Argeş* (BOR, 1967, nr. 7—8); Reli S., *Două comunicări de istorie bisericească. 2 Note despre m-reia de la Argeş, în vol. Facultatea de teologie din Suceava, Institutul de istorie, Milan Ţesan, La cinci ani de existență. Dare de seamă și comunicări*, Suceava, 1947, p. 70—71; Mihailă G., *Inscripțiile lui Neagoe Basarab și Radu de la Afumai din biserică m-rii Argeșului* (ms., după Pavel Chihaia), Nicolescu Corina, *Le monastère d'Argeş* (1517—1967) („*Revue roumaine d'histoire*”, VI, 1967, nr. 6, p. 961—971); Andreeșu Stefan, *Radu cel Mare sau Radu de la Afumai?* („*Magazin istoric*”, febr. 1969) [arată că portretul este al lui Radu cel Mare nu al lui Radu de la Afumai]; Chihaia Pavel, *Considerații despre fațada bisericii lui Neagoe din Curtea de Argeş* (SCIA, 1969, nr. 1, p. 65—84), [despre analogiile acestei fațade cu pictura exterioară moldoveană]; Sacerdoteanu A., *M-reia Curtea de Argeş la 450 de ani* (RM, 1967, nr. 6, p. 508—513); *Istoria artelor plastice*, I, p. 244—248, 264—266 [descriere arhitectură și tablourile de pictură păstrate]; Broșteanu P., *Die bishofliche Kloster Kirche zu Argeş in Românién* („*Romänische Revue*”, III, 1888, p. 39—63); Mailand Oszkár, *Az árgezi zárda mondája és annak egy hunyadmegyei variációja* [Legenda m-rii Argeșului și o variantă a acesteia în jud. Hunedoara] („*A devai m. Kir. allami föréaliskola értesítője*”, Deva, 1883—1884, p. 1—9) și Deva, 1885, 9 p.; *Mănăstirea de la Argeş* („*Familia*”, I, 1865, p. 112); Popescu N. D., *Meșterul Manole sau fundarea monastirii Curtea de Argeş*, ed. II-a, Buc., 1882, 102 p.; Sacerdoteanu A., *Serbările de la Curtea de Argeş (150 de ani)* („*Analele Univ. Buc.*”, științe soc., istorie, 1967, p. 151—153).
- BISERICA SÎN NICOARĂ. *Istoria artelor plastice*, I, p. 108—110.
- CURTIȘOARA. Crețeanu, *Culele*, p. 21—23 și fig. 5—8 [descriere, plan și foto culă].
- SCHITUL DĂLHĂUȚI. Iorga, *România pînă la 1918*, II, p. 279—282.
- M-REA DEALU. Stănescu Dumitru, *Din monumentele terei : M-reia Dealului* („*Rev. Alecsandri*”, I, 1891, p. 65—69); *Istoria artelor plastice*, I, p. 239—241 [descriere arhitectură și fațadă bis.]; GB, 1968, nr. 5—6, p. 512—513 [despre lucrările de restaurare]; Bălan Nicolae, prof., *Mormintele voievodale de la m-reia Dealul*, în vol. *Studii și materiale privitoare la trecutul istoric al județului Prahova*, Ploiești, 1968, p. 69—81) [fragment din lucrarea *Morminte Voievodale*; cu un plan al așezării mormintelor din pronaosul bisericii]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 187—192.
- CETATEA DÎMBOVIȚEI. RM, 1966, nr. 2, p. 88 [despre săpăturile din 1964, care localizează C.D. de Sus la Cetățeni].
- M-REA DINTR-UN LEMN. *M-reia Dintr-un lemn*, ČSCAS, Dir. Mon.istorice, prezentare arh. Laurențiu Vasilescu, Buc., Ed. Meridiane, 1968 [foto, plan și explicații în limbi străine]; Manolache T., *Stejarii seculari de la m-reia Dintr-un lemn* (MO, 1968, nr. 11—12, p. 1006).
- DIOȘTI. Filip Ioan, *Dioști, un sat moșnenesc de cîmpie* (ms.); Dan D., *Toponomia românească*, Buc., 1896, p. 68—69 [de la maghiarul Diosd].
- DOBRENI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 234—236.
- DRĂGĂȘANI. Iorga, *La Roumanie*, p. 67—68 [numele de la Dragos].
- DRAJNA. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 292—293.
- DULCEANCA — Teleorman. Dolinescu-Ferche Suzana, *Așezarea din epoca prefeudală de la Dulceanca* (RM, 1966, nr. 3, p. 261—264) [locuită pînă în sec. XIV].
- ERCEA. Crețeanu, *Culele*, p. 39—40 [descriere fosta culă].

- ESCIORI** — Argeș. Sacerdoțeanu Aurelian, *Un act fals din 1636 privitor la satul Esciori* («Analele Univ. Buc.», Științe soc., istorie, 1967, p. 25—28).
- FĂRCAȘELE**. Dan D., *Toponimia românească*, Buc., 1806, p. 64—65 [despre originea numelui].
- FIERĂȘTI**. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 237—238.
- FILIAȘI**. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 65.
- FILIPEȘTII DE PĂDURE**. Vîrtosu, *Așezările brîncovenesci*, p. 17—18, 57, 58, 82, 105 passim [dăruit lui M. Lambrino, doc.]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 258—261.
- FÎNTÎNA DOMNEASCĂ**. *Campania monografică din anul 1943 în satul F. D.-Mehedinți* (SR, V, nr. 1—6, p. 270—275).
- FOCȘANI**. Arbore Virgil, *Milcovia văzută de un călător străin în anul 1856*, Focșani, 1933 [baronul de Friedburg-Mirohorski; se reproduc și desene biserică și cișmea]; Iorga, *România pînă la 1918*, II, p. 263—265 [descriere].
- FRASIN** — Vlașca. Vîrtosu, *Așezările brîncovenesci*, p. 42—43 și 77 [doc. 1737 și 1745, satul lui M. Lambrino, apoi al patriarhiei de Ipec].
- SCHITUL FRĂSINEI**. Dinu Natalia, *Viața și activitatea Sf. Ierarh Calinic de la Cernica* (GB, 1968, nr. 3—4, p. 297—336).
- FRĂSINET** — Teleorman. Crețeanu, *Culele*, p. 46 [despre cula dispărută și fig. 43].
- CETATEA FRUMOASA**. RM, 1966, nr. 2, p. 90 [despre săpăturile arheologice din 1964].
- FUNDENI-SAAC**. Vîrtosu, *Așezările brîncovenesci*, p. 90 [sat al bis. Domnița Bălașa].
- FURDUEȘTI**. Vîrtosu, *Așezările brîncovenesci*, p. 30, 32—35, 90 [doc. 1745, sat al bis. Domnița Bălașa, cu bis. de piatră].
- FURNICOȘI**. Crețeanu, *Culele*, p. 45—46 [descriere culă].
- M-REA GAISENİ**, Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 217—219.
- GÄGENI** (= Menzilu). Vîrtosu, *Așezările brîncovenesci*, p. 448 [doc. 1838].
- GĂLĂȘEȘTI**. Economu N. și Al. Stoianovici, *O biserică moșnenecă din Dîmbovnic : Gălășești* (SR, IV, nr. 7—12, p. 480—485).
- GARVĂN-DINOGETIA**. Bolșacov-Ghimpu A., *La localisation de la cité byzantine de Demnitikos* („Revue des études sud-est européennes”, V, 1967, nr. 3—4, p. 543—549) [crede că este Garvăń-Dinogetia]; *Istoria artelor plastice*, I, p. 104—105 [despre vechimea bis.].
- SCHITUL GĂVANU**. Sandu Tudor, *Schitul Găvanu* (GB, 1968, nr. 9—10, p. 1029—1047 + 2 pl.) [istoricul schitului, cu pretenții de savant, arătând confuzia dintre el și Găvanele; schitul Găvanele este același cu Bozioru?]; *Monografia jud. Buzău*, 1943, p. 235—236.
- GHERGHITA**. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 382—384.
- M-REA GHIGHIU**. GB, 1968, nr. 5—6, p. 515—516 [despre lucrările de restaurare].
- GIURGIU**. Iorga, *La Roumanie*, p. 8—9; Idem, *România pînă la 1918*, p. 227—230, 236—243.
- GLODUL**. Sacerdoțeanu A., *Glodul și Hința, două sate dispărute ale m-rii Govora* („Analele Univ. Buc.”, științe sociale, istorie, 1968, p. 61—78).
- GLOGOVA**. Crețeanu, *Culele*, p. 16—18 și pl. 1—3 [descriere, plan, foto].
- GOLEȘTI**. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 140—142: *Ansamblul feudal Golești*, Buc., 1967, Ed. Meridiane, prezentare de arh. Laurențiu Vasilescu [foto, plan și explicații în limbi străine].
- M-REA GOVORA**. Iorga, *La Roumanie*, p. 59—60; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 98—99; *M-reia Govora*, CSCAS, Dir. Mon. istorice, prezentare

- arh. Laurențiu Vasilescu, Buc., 1968, Ed. Meridiane [foto, plan, explcații și în limbi străine]; Dumitrescu Florentina, *L'ornamentation dans la peinture murale de l'époque du prince Constantin Brâncoveanu* (RRHA, t. II, 1965, p. 95—110).
- GRĂDIȘTEA.** „Romanoslavica”, XVI, 1968, p. 10—11 [originea numelui]; vezi și Drăganu N., *România în veacurile IX—XIV...*, p. 270—271.
- GROȘEREA.** Crețeanu, *Culele*, p. 29, fig. 21—22 [descriere, foto culă] și p. 31 [descriere culă dispărută, după Ștefulescu].
- GURA TEGHII.** Ionescu-Obîrșia Ion, *Gura Teghii, sat din munții Buzăului* (SR, IV, nr. 7—12, p. 503—504).
- GURUENI.** Constantinescu N. și Al. Marinescu, *În problema satelor medievale de pe Vedeau și Teleorman: Descoperirile arheologice de la Gurueni și Orbeasca de Jos* (r. Alexandria) (RM, 1966, nr. 2, p. 71—76).
- HINȚA.** Sacerdoțeanu A., *Glodul și Hința, două sate dispărute ale m-rii Govora* („Analele Univ. Buc.”, științe sociale, istorie, 1968, p. 61—78).
- HÎRTEȘTI.** *Istoria artelor plastice*, I, p. 154 [despre vechimea bis.].
- M-REA HOREZI.** Dumitrescu Florentina, *L'ornamentation dans la peinture murale de l'époque du prince Constantin Brâncoveanu* (RRHA, t. II, 1965, p. 95—110); Iorga, *La Roumanie*, p. 64—65; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 101—104 [descriere].
- M-REA HOTĂRANI.** Paul Barbu, *M-rea Hotărani* („Magazin”, 17 august 1968, p. 2) [despre restaurarea m-rii și turnul ei]; Manolache T., *M-rea Hotărani* (MO, 1968, nr. 9—10, p. 833) [despre articolul lui P. Barbu].
- IPOTESTI — Olt.** Vîrtosu, *Așezăminte brâncovenesti*, p. 450 [doc.].
- ISACCEA.** Iorga, *La Roumanie*, p. 17; „Ani”, II, 1937, vol. II, p. 84—85 [despre oraș la sfîrșitul sec. XVIII, după Hugas Ingingian].
- M-REA JITIANU.** Toropu Oct. și Onoriu Stoica, *Contribuții arheologice și numismatice la istoricul m-rii Jitianu* (MO, 1968, nr. 9—10, p. 747—750 + 3 fig.) [săpăturile efectuate la punctul „Cimitir” de lîngă m-re, necropolă din sec. XVI, atestînd existența m-rii].
- SCHITUL LAINICI.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 50—51 [descriere].
- LARGA — Gorj.** Vîrtosu, *Așezăminte brâncovenesti*, p. 448 [doc. 1838]; Crețeanu, *Culele*, p. 39 [descriere cula Săvoiului].
- LEREȘTI.** RM, 1966, nr. 2, p. 88 [despre săpăturile arheologice].
- LUPOAIA.** Crețeanu, *Culele*, p. 31, fig. 25 [descriere, foto din 1934, cula dispărută].
- MĂCIN.** Iorga, *România pînă la 1918*, p. 307—311; „Ani”, II, 1937, vol. II, p. 85 [despre oraș după Hugas Ingingian].
- MĂGURA.** Georgiev V., *L'origine des termes roumaines măgura et pîrîu în vol. Omagiu lui Al. Rosetti, la 70 de ani*, Buc., 1966, p. 287—290.
- SCHITUL MÂINEȘTI.** Pandrea P., *Monumente istorice pe valea Oltețului* („Oltul” — Slatina, 16 iunie 1968) [despre schitul haiducilor].
- MĂLDAREȘTI.** Crețeanu, *Culele*, p. 23—27 și fig. 9—14 [descriere, plan, foto, culele Greceanu și Duca].
- M-REA MAMUL.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 89 [descriere].
- M-REA MĂRGINENI.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 51.
- MATASARU.** Vîrtosu, *Așezăminte brâncovenesti*, p. 90 [sat al bis. Domnița Bălașa].
- MIHAI VITEAZUL** (fost Bărăganul). Popescu Petre, *Comuna Mihai Viteazul jud. Ialomița* („Tomis”, 1925, nr. 7, p. 152—156).
- MIHĂILEȘTI — Ilfov.** Nedelcu George, *Date noi despre Nicolae polcovnicul zugravul* (SCIA, 1968, nr. 2, p. 220—223) [pictarea bis. din 1823, dărîmate la 1870].

- MÎNECIU. Iorga, *La Roumanie*, p. 124.
- MIZIL. *Monografia jud. Buzău. Întocmită de Prefectura jud. Buzău*, 1943, p. 131—134 [despre oraș și satul Fefelei].
- MORENI. Vîrtoșu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 57, 82 [doc. sat al lui M. Lambrino].
- MORUNGЛАVU. Pandrea P., *Monumente istorice pe valea Oltului* („Oltul” — Slatina, 16 iunie 1968) [despre ruinele casei Morunglavu].
- MUSCULEȘTI. Crețeanu, *Culele*, p. 31 [descriere culă dispărută].
- NECSEȘTI — Teleorman. Vîrtoșu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 93 [doc. 1745].
- NEGOEȘTI. Serafim G., *Împărțirea pe moșii și trupuri de moie a satului Negoești — Mehedinți* (SR, III, nr. 1—3, p. 32—35).
- NEGOEȘTI (= Braniștea) — Prahova. Vîrtoșu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 450.
- NICULITEL. *Istoria artelor plastice*, I, p. 104—105 [despre vechimea temeliei bis.].
- ORAȘUL DE FLOCI. Iorga, *România pînă la 1918*, II, p. 337—338.
- ORBEASCA. Constantinescu N. și Al. Marinescu, *În problema satelor medievale de pe Vedeia și Teleorman : descoperirile arheologice de la Gurueni și Orbeasca de Jos (r. Alexandria)* (RM, 1966, nr. 2, p. 71—76).
- ORLEA. Dan D., *Toponimia românească*, Buc., 1896, p. 66 [despre nume].
- ORODEL. Stănică C.-Orodel, *Hotarul satului Orodel — Dolj* (SR, II, nr. 1, p. 28—31).
- ORȘOVA. Vezi bibliografia privind Transilvania.
- OSICA. Vîrtoșu, *Așezămintele brîncoveoști*, p. 450, 460 [sat al m-rii Văratic].
- SCHITUL OSTROVUL. *Istoria artelor plastice*, I, p. 250—251.
- PĂROȘI. Pănoiu A. și C. Bălan, *Un interesant monument de artă : biserică de lemn din Păroși-Leleașca* (RM, 1968, nr. 3, p. 263—264) [din sec. XVI, c. 1548].
- M-REA PASĂREA G.B., 1968, nr. 5—6, p. 518—519 [despre lucrările de restaurare]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 352—353.
- PERIETI. Bîrlea Ovidiu și Gh. Reteganul, *Perieți, un sat de muncitori agricoli din Ialomița* (Biblioteca de sociologie, IV, p. 26—43).
- PEȘTENUTA. Crețeanu, *Culele*, p. 39 [despre fosta culă a Trocanilor].
- PEȘTERA IALOMICIOAREI. Harmath Luiza, *Kirándulás a Bucsecsre* [Excursie în Bucegi] („Magyar polgár”, XVIII, 1884, nr. 262—264) [legenda peșterii Ialomicioarei].
- PESTISANI. Iorga, *România pînă la 1818*, I, p. 33 [despre bis.].
- PITEȘTI. Iorga, *La Roumanie*, p. 90; Idem, *România pînă la 1918*, p.-138—140 [despre oraș].
- POCIOVALIȘTE. „Romanoslavica”, XVI, 1968, p. 12 [originea numelui].
- PODARI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 68—69 [despre bis.].
- CETATEA POENARI. *Istoria artelor plastice*, I, p. 150.
- POIANA — Gorj. Crețeanu, *Culele*, p. 33 [descriere culă dispărută].
- POIANA — Ialomița. Stănescu Mircea, *Un sat de foști moșneni din cîmpia românească : Poiana de lîngă Ialomița* (SR, III, nr. 7—9, p. 344—348).
- M-REA POIANA MÂRULUI. Iorga, *La Roumanie*, p. 125 [despre m-re].
- POJOGENI. Crețeanu, *Culele*, p. 32—33 și fig. 26 [descriere, plan, foto, cula dispărută].
- M-REA POLOVRAGI. Crețeanu Radu și St. Andreeescu, *O inscripție necunoscută din sec. al XVI-lea și problema începuturilor m-rii Polovragi*, în „Comunicări”, seria istorică, XV, 1968, Acad. R. S. România, centrul de istorie, filologie și etnografie Craiova [Se arată că inscripția

- publicată de H. Chircă și C. Bălan ca fiind a bis. din Alunu este, de fapt, prima pisanie a m-rii Polovragi; fapt arătat și de Șt. Andreeșcu într-un articol anterior]; Dumitrescu Florentina, *L'ornamentation dans la peinture murale de l'époque du prince Constantin Brâncoveanu* (RRHA, t. II, 1965, p. 95—110).
- POTLOGI.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 212—217 [descriere palat]
- PREAJBA** — Vlașca. Vîrtosu, *Așezăminte brâncovenesti*, p. 42—43, 52, 448 etc [sat al lui M. Lambrino, apoi al bis. Stavropoleos].
- PREDEAL.** „Romanoslavica”, XVI, 1968, p. 11—12 [originea numelui].
- PRUNDU** — Argeș. Despre ruinele unui han la 1871 vezi Acad. R. S. România, ms. 223, f. 145.
- RACOVITĂ.** Argeș. Crețeanu, *Culele*, p. 41, fig. 34—35 [descriere, foto culă].
- RADOMIRU.** Crețeanu, *Culele*, p. 40 [descriere, fosta culă].
- RADOVANU.** Stahl H. H., *Controverse de istorie socială românească*, Buc., 1969, p. 31—38 [despre modul cum a ajuns m-rea Coșuna stăpîna satului Radovanu].
- RĂGULENI** — Gorj. Crețeanu Radu, *Strămutări de sate în vecinările XIV—XVI în lumina documentelor m-rii Tismana* (MO, XX, 1968, nr. 7—8, p. 540—541) [Răgulii = Răguleni].
- SCHITUL RĂTEȘTI.** *Monografia jud. Buzău. Întocmită de Prefectura jud. Buzău*, 1943, p. 231—235 [despre schit]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 397—398 [descriere].
- RETEVOIEȘTI.** Crețeanu, *Culele*, p. 41—42, fig. 36—39 [descriere, pisanie, foto culă].
- RÎFOV.** Simache N. I., *Trei picturi necunoscute de Pîrvu Mutu* (RM, 1968, nr. 6, p. 560—561) [trei icoane provenind probabil de la Rîfov, aflate acum la bis. din Berceni].
- RÎIOSI** — Teleorman. Vîrtosu, *Așezăminte brâncovenesti*, p. 12, 71—74, 93 [doc.].
- RÎMNICU SĂRAT.** Iorga, *La Roumanie*, p. 127; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 421—423; „Romanoslavica”, XVI, 1968, p. 16 [originea numelui].
- RÎMNICU VÎLCEA.** Iorga, *România pînă la 1918*, p. 78—82 [descriere și despre bis.].
- **SEMINARUL.** Bulat T. G., *Documente rămase de la Sf. episcop Calinic al Rimnicului în legătură cu seminarul eparhial* (MO, 1968, nr. 7—8, p. 568—572).
- **SCHITUL CETĂȚUIA.** Iorga, *La Roumanie*, p. 53—54; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 96—97.
- **EPISCOPIA.** Dinu Natalia, *Viața și activitatea Sf. Ierarh Calinic* (GB, 1968, nr. 3—4, p. 297—334); Șerbănescu N., *Sfîntul Ierarh Calinic de la Cernica episcopul Rimnicului*. (BOR, 1968, nr. 3—5, p. 353—395) [și despre activitatea sa la episcopie].
- ROATA.** Pillat Cornelia, *Locul bis. din Roata-Cătunu în istoria artei Țării Românești* (SCIA, artă plastică, 1968, nr. 2, p. 197—212) [descrierea picturii].
- ROVINARI.** Crețeanu, *Culele*, p. 33—34 [descriere culă, după Ștefulescu].
- RUCĂR.** *Istoria artelor plastice*, I, p. 150 [despre cetate]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 169.
- RUNCU.** Georgescu D. E. *Schiță antropologică a satului Runcu — Gorj* (SR, I, nr. 5, p. 25—28).
- SALCIA.** Bengescu George, *Tabelă generală și notițe de actele, datinele, faptele autentice și pozitive, precum și de piesele justificative de moșia Salcia de Dolj*, Buc., 77 p.

- SĂRĂȚENI** — Ialomița. Vîrtoșu, *Așezămintele brîncovenenești*, p. 171—172, 196 [doc. 1818].
- SĂVEȘTI** — Dîmbovița. Vîrtoșu, *Așezămintele brîncovenenești*, p. 68—71, 90, 140—141 [sat al bis. Domnița Bălașa; și hotărnicie].
- M-REA SINAIA**. GB, 1968, nr. 5—6, p. 516—517 [despre lucrările de restaurare]; Iorga, *La Roumanie*, p. 116; Idem, *România pînă la 1918*, p. 271—272 [descriere].
- SLATINA**. Sfîrlea M., *Sease secole de istorie a orașului Slatina* (RM, 1968, nr. 5, p. 466—467) [un scurt istoric]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 147—149.
- M-REA SNAGOV**, Deac Mircea, *M-reia Snagov*, Ed. Meridiane, 1969, 40 p.; Wessel K., *Die Holztür des Klosters Znagov* (Beiträge zur Sudosteuroopa-Forschung, München, 1966, p. 445—450) [din 1453]; *Istoria artelor plastice*, I, p. 242—243, 283—284 și planșe [despre vechimea m-rii și ușa paraclisului]; Iorga N., *La Roumanie*, p. 107; Idem, *România pînă la 1918*, p. 364—372 [descrierea m-rii].
- M-REA STĂNEȘTI**. *Istoria artelor plastice*, I, p. 252, 268, 282—283; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 88—89.
- STARCHIOJD**. Rîpeanu C. M., *Starchiojdul, o străveche așezare omenească în jud. Prahova*, ms. (vezi *Studii și materiale privitoare la trecutul istoric al județului Prahova*, Ploiești, 1968, p. 83); Rîpeanu C. M. și N. Simache, *Documente privitoare la istoria comunei Starchiojd*, Ploiești, 1968, 335 p.
- STOENEȘTI** — Romanați. Vîrtoșu, *Așezămintele brîncovenenești*, p. 448 [doc. 1838].
- M-REA STREHAIA**. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 17—18 [descriere].
- STREJESTI**. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 89—90.
- STRÎMBENI** — Prahova. Vîrtoșu, *Așezămintele brîncovenenești*, p. 113—116 [doc.].
- SULARIU**. La 1871 seliștea satului era situată între Giubega și Tencănu (Acad. R. S. România, ms. 225, f. 471 v.).
- M-REA SUZANA**. GB, 1968, nr. 5—6, p. 517—518 [despre lucrările de restaurare]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 308—309 [descriere].
- ȘIACU**. Crețeanu, *Culele*, p. 29—31, fig. 23—24 [descriere, plan, foto culă].
- ȘOVÎRLIG** (Šovîrliv). Crețeanu Radu, *Întregiri la istoricul schitului Topolnița* (MO, IX, 1957, p. 214—215); Idem, *Strămutări de sate în veacurile XIV—XVI în lumina documentelor m-rii Tismana* (MO, XX, 1968, nr. 7—8, p. 546—547).
- ȘUICI**. Crețeanu, *Culele*, p. 43—45, fig. 41 [descriere, plan, foto, culă].
- TIGVENI**. Crețeanu, *Culele*, p. 43 [despre culă].
- TÎRGHOVIȘTE**. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 181—196 [despre oraș și monumentele sale].
- **BISERICA DOMNEASCĂ**. *Istoria artelor plastice*, I, p. 259—261 [descriere]; Constantinescu N., Christian Moisescu, Dardu Nicolăescu-Plopșor, *Considerations sur les tombes principales de Tîrgoviște* („Dacia”, 1967, p. 301—319 + 1 fig.).
- **MITROPOLIA**. *Istoria artelor plastice*, I, p. 154, 243—244 și planșe [despre bis. veche și pridvor].
- TÎRGȘOR**. Ionașcu Ion, *Evenimentele care au dus la domnia lui Antonie vodă din Popeștii Prahovei*, în vol. *Studii și materiale privitoare la trecutul istoric al județului Prahova*, Ploiești, 1968, p. 53—68 + 4 planșe [foto, ruine bis. și piatră de mormânt]; Constantinescu N., *Note arheologice și istorice asupra Curții feudale de la Tîrgșor (secolele XV—XVII* (SCIIV, 1969, nr. 1, p. 83—100) [despre rezultatele arheologice: bis.

lui Vlad Țepeș, clădirile din sec. XVI — probabil de la Neagoe Basarab — și cea din vremea lui Antonie din Popești]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 254—256; Potra George și N. Simache, *Contribuții la istoricul orașului Ploiești și Tîrgșor (1632—1654)*, Ploiești, 1970 [se publică în introducere — p. 61—115 — un scurt istoric al orașului și apoi — p. 341—566 — 147 doc., 1636—1844; multe știri despre m-reia lui Antonie vodă din Popești; vezi îndeosebi doc. din <c. 1754 , în care se spune că bis. era dezvelită; p. 445—451; catagrafie, 1784; p. 472—478, catastif de avere, 1802; p. 499, despre stricarea unui zid, 1815; p. 512, despre diverse reparații, 1820; p. 542—557, un alt catastif de avere, cu descrierea clădirilor m-rii].

TÎRGUL JIU. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 28—30 [despre oraș].

M-REA TISMANA. Supala Ferencz, *Zsigmond Királynak a tiszmenai és vodiczai Kolostorok részére adott négy oklevele* [Patru documente ale regelui Sigismund date m-rilor Tismana și Vodita] („Századok”, 1873, p. 115—121) [din 1418—1429]; *Istoria artelor plastice*, I, p. 156, 248—250, 267—268 și planșe [descriere arhitectură, pictură]; Crețeanu Radu, *Strămutări de sate în veacurile XIV—XVI în lumina documentelor m-rii Tismana* (MO, XX, 1968, nr. 7—8, p. 539—547) [despre cîteva sate, foste proprietate a m-rii]; Sacerdoțeanu A., *Ocolnica m-rii Tismana* (MO, 1968, nr. 9—10, p. 753—766) [Publică un doc. de la Matei Basarab despre avereia m-rii]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 34—36.

SCHITUL TOPOLNIȚA. Iorga, *La Roumanie*, p. 27—28; Idem, *România pînă la 1918*, p. 13—14.

TULCEA. Iorga, *La Roumanie*, p. 17—18; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 300—304.

SCHITUL TURBATI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 365—366.

TURNU MĂGURELE. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 155—157.

TURNU SEVERIN. Davidescu M., *Monumentele feudale din Turnu Severin*, Buc., 1969, Ed. Meridiane; *Istoria artelor plastice*, I. p. 106—108; Drăgălina P., *Din istoria Banatului Severin. Partea I-a. Istoria Banatului Severin pînă la căderea Turnu Severinului în mâinile turcilor*, Caransebeș, 1899; Iorga, *România pînă la 1918*, p. 9—11.

M-REA ȚIGĂNEȘTI. GB, 1968, nr. 5—6, p. 519 [despre lucrările de restaurare]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 363—364, 374—376.

UNGURENI. Pentru satele purtînd acest nume a se vedea Conea S., *Les villages d'Ungureni dans l'Oltenie subcarpathique* („Arhiva pentru știință și ref. soc.”, XVI, p. 39—64).

SCHITUL URECHEȘTI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 427—429.

URLAȚI. Iorga, *România pînă la 1918*, p. 281—282 [descriere oraș]. La 1778 nov. 16 este amintit locul m-rii Colțea unde se face tîrgul Urlaților (Acad. R. S. România, CCCLXIX/237).

VĂCĂREȘTI. Bianu I., *Document istoric referitor la bis. Sf. Nicolae din Văcărești* („Analele Acad. Rom., Partea ad-tivă, dezbat.” XLII, p. 45—46); Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 210—211.

VĂDASTRA. Dan D., *Toponimia românească*, Buc. 1896, p. 66—67 [despre nume].

VALEA CĂLUGĂREASCĂ. Nouraș Eugen și N. Simache, *Un valoros monument de arhitectură țărănească: crama din Valea Călugărească* (RM, 1967, nr. 1, p. 33—36) [din 1777]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 423 [despre aceeași clădire].

M-REA VERBILA. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 297—299.

M-REA VIEROȘ. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 145—146.

M-REA VIFORÎTA. GB, 1968, nr. 5—6, p. 513—514 [despre lucrările de restaurare din ultima vreme]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 203—204
VÎRBIȚA. Crețeanu Radu, *Strămutări de sate în vecurile XIV—XIV în lumina documentelor m-rii Tismana* (M.O., XX, 1968, nr. 7—8, p. 545—546).

VÎRÎȚI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 69—70.

VLĂDAIA. Crețeanu, *Culele*, p. 20 [descrierea casei, foste a lui Preda Buzescu].
VLĂDULENI — Romanați. Vîrtoșu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 450, 460 [sat al m-rii Văratic].

M-REA VODIȚA. Supala Ferencz, *Zsigmond Királynak a tiszmenai és vodiczai Kolostorok részére adott négy oklevele* [Patru documente ale regelui Sigismund date mănăstirilor Tismana și Vodița] („Századok”, 1873, p. 115—121) [din 1418—1429]; *Istoria artelor plastice*, I, p. 154—156 și planșe [vechimea m-rii]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 15—16.

M-REA ZAMFIRA. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 285—287.

ZÂTRENI. Crețeanu, *Culele*, p. 27 și fig. 15—16 [descriere, foto, culă].

ZGÎRCIȚI — Vlașca. Vîrtoșu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 30 [doc. 1731; sat al m-rii Cotroceni].

ZIMNICEA. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 157—158.

INDICE DE CTITORI *

A

- ALEXANDRU, preot — bis. Peștișani — Gorj.
ALEXANDRU MANEA, pescar — bis. Sf. Treime — Ploiești-Prahova.
ALEXANDRU MIRCEA, domnul Țării Românești, cîșmea la Ocnele Mari-Vilcea.
ALEXE, căpitan de Loviște — m-rea Cornetul-Vilcea.
ALEXIE, monah — bis. Șerbănești — Vilcea.
AMĂRĂSCU OPREA, preot — bis. Amărăști — Vilcea.
AMBROZIE, egumen — m-rea Butoiul — Dimbovița.
AMFILOHIE, egumen — m-rea Cozia — Vilcea.
AMZULESCU ILIE, preot — bis. Afumați — Dolj.
ANA, slugereasa — bis. Ghindeni — Dolj.
ANASTASIE, vătaf de plai — bis. Racovița — Vilcea.
ANASTASIEVICI MIȘA — bis. Brînceni — Teleorman, bis. și casa din Clejani — Ilfov.
ANDONIE, călugăr — schitul Ploștina Drăgoieștilor — Gorj
ANDREI, ceauș — bis. Aniniș — Gorj.
ANDREI, preot — bis. Mitrofani — Vilcea.
ANDREI, preot — bis. Sf. Nicolae — Slatina — Olt.
ANDREI, preot — bis. Berbești — Vilcea.
ANDREI, protopop, schevofilax — bis. Sf. Nicolae — Tg. Jiu — Gorj, bis. Porceni — Gorj.
ANDRONACHE, arendaș — bis. Cocioc — Ilfov.
ANDRONACHE, preot — bis. Coada Izvorului — Prahova.
ANDRONACHE, ștefan — bis. Albota — Argeș.
ANDRONEȘCU IOAN, preot — schitul Jghiabul — Vilcea.
ANGHELACHE, arendaș — bis. Bertești — Brăila.
ANINOȘEANU MIHAI, eromonah — bis. Pajerea — Tărtășești — Ilfov.
ANTIM, egumenul m-rii Sărindar — bis. schitului Balamuci — Ilfov.
ANTIM, egumenul de la Sinai — m-rea Mărgineni — Prahova.
ANTOFIE, preot — bis. Pietrari — Dimbovița.
ANTONIE, arhimandrit — schitul Ghighiu — Prahova.

* În acest indice am trecut numele ctitorilor care au construit, refăcut, reparat, zugrăvit etc. monumentele feudale cuprinse în lucrare, indicind la numele fiecăruia — în ordine alfabetică — monumentele la a căror construcție sau refacere au contribuit. Acest indice ușurează munca celor care vor să studieze ctitorii unui anumit personaj istoric, aşa cum ele întregesc datele cunoscute despre aceste personaje. Indicele ne ajută, de asemenea, să cunoaștem ponderea participării fiecărei clase și categorii sociale la ridicarea monumentelor feudale, problemă deosebit de importantă și nestudiată încă. Atrag și aci atenția că numele unora dintre ctitori pot fi greșit redate în pisani, documente sau catagrafii și că la unele monumente nu cunoaștem ctitorii. Menționez, de asemenea, că am trecut în acest indice în primul rînd ctitorii pomeniți în pisani și documente și mai puțin pe cei amintiți în catagrafi, care conțin destul de multe greșeli.

- ANTONIE, călugăr — bis. Sf. Nicolae — Făcăi — Ocnele Mari — Vilcea.
 ANTONIE, călugăr — schitul Sporăști — Gorj.
 ANTONIE, călugăr de la Ciolanu — schitul Alunișul — Buzău.
 ANTONIE, egumenul m-rii Bistrița — bis. Ciorobești — Costești — Vilcea.
 ANTONIE, egumen de la Ciolanu — schitul Ciolanu — Buzău.
 ANTONIE, preot — bis. Băilești — Argeș.
 ANTONIE, schimonah — schitul Izzerul — Vilcea.
 ANTONIE MOGOS — casă Bălăcești — Gorj.
 ANTONIE DIN POPEȘTI, domnul Țării Românești (1669—1672) — m-rea Tîrgșor — Prahova.
 APOSTOL, clucer — bis. Sf. Arhangeli — Focșani.
 APOSTOL, clucer — bis. Bradu — C. Lung — Argeș.
 APOSTOLACHI (Postolachi), comis — schitul Apostolachi — Prahova.
 APOSTOLI ZAMFIRA — m-rea Zamfira — Prahova.
 ARGETOIANU, familia — casa din Brezoaia — Olt.
 ARGETOIANU C-TIN, serdar și clucer — bis. Brăloștița — Dolj, bis. Sf. Dumitru — Craiova.
 ARGETOIANU GH., paharnic } bis. Argetoaia — Dolj.
 ARGETOIANU IOAN, clucer. }
 ARGINTOIANU NICOLAE } bis. Finta — Dâmbovița
 ARCINTOIANU TĂNASIE }
 ARICESCU ILIE — bis. Aricești — Rahtivani — Prahova.
 ARICI ȘTEFAN, logofăt — bis. Tîntea — Prahova.
 ARION IOAN, clucer — bis. Arionești — Prahova, bis. Stâncești — Prahova, bis. Răgești — Dâmbovița (?).
 ARION MIHALCICĂ — bis. Zgîrciți — Rm. Sărat.
 ARNĂUTU PETRE, căpitan — bis. Capul Piscului — Argeș.
 ARSACHE APOSTOL — bis. Arsache — Vlașca.
 ARSENIE, egumen — schitul Ghighiu — Prahova.
 ARSENIE, preot — bis. Sf. Nicolae cel Nou — Focșani.
 ARSENIE, stareț — schitul Găvanul — Buzău.
 ARSICU SUZANA — m-rea Suzana — Prahova.
 ASÂN, familia — bis. Creața — Ilfov.
 ATANASIE, egumen — schitul Clocociov — Slatina — Olt.
 ATANASIE, eromonah — bis. Dobriceni — Romanăi.
 ATANASIE, monah, fiul lui Badea postelnic din Vlădești — schitul Caravaneț — Olt.
 ATANASIE, monah — bis. Pîrscov — Buzău.
 AVRĂM IOAN — bis. Sf. Voievozi — Tîrgoviște.
 AVRĂMESCU RADU — bis. Păușești de Otășau — Vilcea.
 AVRENTIE monah — schitul Adîncata.
 AXENTIE, egumenul m-rii Bistrița — m-rea Strehai — Mehedinți.

B

- BABA DUMITRU — schitul Crucișoara — Dolj.
 BĂBEANU CHIRCĂ — bis. Bășica — Craiova.
 BĂBEANU MATEI, polcovnic — bis. Băbeni — Vilcea.
 BĂBEANU ȘERBAN — bis. Băbeni — Vilcea.
 BADEA — bis. Păroși — Olt.
 BADEA, preot, bis. Mijlocu — Olt.
 BĂDEANU BARBU, căpitan, mare logofăt — schitul Barbu — Buzău, schitul Pribegi — Ialomița.
 BĂDICEANU C-TIN — bis. Sohodol — Gorj.
 BĂDULESCU IANCU, vîstier — bis. Sf. Voievozi — Tîrgoviște, bis. Bădulești — Dâmbovița (?).
 BĂDULESCU NĂSTASACHE — bis. Trei Ierarhi — Ploiești.
 BAGDAT ALECU — han Rm. Sărat, bis. Sf. Dumitru — Rm. Sărat.
 BAGDAT DUMITRĂSCU — bis. Sf. Dumitru — Rm. Sărat.
 BĂJESCU GRIG. DIMITRIG — bis. Colanu — Dâmbovița.
 BĂJESCU MAREŞ, mare vornic — bis. Băjești — Argeș, m-rea Cornetul — Vilcea.
 BĂLĂCEANU, familia — case la Balaci — Teleorman și Coslegi — Prahova, schitul Gilmeie — Olt, case la Scăeni — Prahova, Stolnici — Argeș.
 BĂLĂCEANU BADEA, mare vornic — bis. Balaci — Teleorman.
 BĂLĂCEANU C-TIN, agă — casa Balaci — Teleorman.

- BĂLĂCEANU C-TIN, mare ban — bis. Balaci — Teleorman, bis. Coslegi — Prahova, bis.
Sintești — Ilfov (același?), bis. Stoinoaia — Ilfov.
- BĂLĂCEANU C-TIN, vornic — bis. Goga — Prahova.
- BĂLĂCEANU ION — bis. Boldu — Buzău.
- BĂLĂCEANU JOIȚA — paracilisul Tatărești — Teleorman.
- BĂLĂCEANU NICOLAE, vornic — bis. Cătrunești — Ilfov.
- BĂLĂCEANU RUXANDRA, păhărmiceasa — bis. Sf. Nicolae Ispravnici — Ploiești.
- BĂLĂCEANU SMARANDA — m-rea Zamfira — Prahova.
- BĂLĂCESCU ANDREI — schitul Tezui — Dolj.
- BĂLĂCESCU C-TIN, vornic — bis. Șomănești — Gorj.
- BĂLĂCESCU DIONISIE, egumenul m-rii Horezi — bis. Baia de Fier — Gorj, foioșor m-rea Horezi — Vilcea, bis. Romani — Vilcea, bis. Șomănești — Gorj, bis. Telești — Gorj.
- BĂLĂSA, căpitan — bis. Pătru Boj — Craiova (greșit transcris în Bălăiță).
- BĂLAŞA, soția lui C-tin Șerban — m-rea Jitianu — Dolj (?), schitul Păusa — Vilcea, bis. Sf. Vineri — Tîrgoviște.
- BĂLĂŞEANU C-TIN — bis. Corbu Vechi — Olt.
- BĂLCESCU ANTONIE, protopop — bis. Bălcești — Vilcea.
- BĂLEANU, familia — bis. și casa Băleni — Dâmbovița.
- BĂLEANU GRIGORE, vornic — bis. Băleni — Dâmbovița.
- BĂLEANU NICOLAE, logofăt — bis. Băleni — Dâmbovița.
- BĂLEANU SANDU — bis. Valea Poienii — Gorj.
- BALICA, spătar — m-rea Călușiu — Olt.
- BĂLSANU C-TIN — bis. Corbu — Vitănești — Olt.
- BALTAG ION — schitul Peștera Ialomiței — Prahova.
- BĂLTEANU C-TIN, stolnic — bis. Purceleni — Gorj, bis. Românești — Gorj, bis. Sirbești — Gorj?
- BĂLTEANU IONITĂ — bis. Băleni — Argeș.
- BĂLUTA ION, negustor — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Caracal — Olt.
- BĂLUȚESCU — casa din Cîmpofeni — Gorj.
- BĂNCESCU DRAGOMIR, căpitan — bis. Ciobănoaia — Buzău.
- BĂNESCU ION — bis. Pietrari — Dâmbovița.
- BĂNICĂ, cojocar — bis. Ghercești — Dolj.
- BANU, preot — bis. Cucuteni — Dâmbovița.
- BĂRBĂTESCU C-TIN, casă Bărbătești — Vilcea.
- BARBU — bis. Bălcești — Vilcea.
- BARBU, diacon — bis. Teiu — Vilcea.
- BARBU, fiul lui Preda — bis. Domnească — Caracal — Olt.
- BĂRBUCEANU IONITĂ, postelnic — bis. Jupinești — Argeș.
- BĂRBULESCU ION — bis. Mateești — Vilcea.
- BĂRCĂNESCU C-TIN — bis. Popești — Ilfov.
- BĂRCĂNESCU SCARLAT — bis. Bărcănești — Prahova.
- BĂTRÎNEANU STANIMIR — bis. Bătrîni — Prahova.
- BECHEANU ALEXE } bis. Craiovița — Craiova.
- BECHEANU OPREA }
- BECHEANU C-TIN } bis. Ungureni — Craiova
- BECHEANU NICOLAE }
- BELIVACĂ HRISTEA — bis. Belivacă — Craiova, bis. Murgașu — Dolj.
- BELU STEFAN, logofăt — bis. Alunișul — Olt, bis. Negreni — Argeș.
- BENGEȘCU — familia — casele din Brăloști — Dolj, Craiova — Dolj.
- BENGESCU GHEORGHE, paharnic — bis. Călugăreasa — Gorj, bis. Mirosloveni — Gorj.
- BENGESCU MARIA, stolniceasă — bis. Breasta — Dolj.
- BENGESCU STAICO, consilier imperial — bis. și casa din Bengești — Gorj, bis. Negoești — Gorj.
- BENGESCU STANCA, soția lui G. B. — bis. Sisești — Mehedinți.
- BERINDEI MATEI, postelnic — bis. Dobrotești — Teleorman.
- BERINDEȘTI, familie — bis. Berindești — Argeș.
- BEȘTELEI IONITĂ, postelnic — bis. Căzănești — Vilcea.
- BEZDEDEANU D-TRU și ION — bis. Oborul Vechi — Tîrgoviște.
- BIBESCU, familia — casele din Bibești — Gorj, Craiova — Dolj.
- BIBESCU GHEORGHE, domnul Tării Românești (1842—1848) — m-rea Bistrița — Vilcea, m-rea Cozia — Vilcea, m-rea Dealu — Dâmbovița, curtea domnească Tîrgoviște m-rea Tismana.
- BILCIURESCU IORDACHE — bis. Plăișor — Buzău.
- BÎRZEANU NICOLAE — bis. Birzani — Băbeni — Vilcea.
- BÎTCOVEANU IOAN }
- BÎTCOVEANU NICOLAE } bis. Cocioc — Ilfov, bis. Frăsinet — Teleorman.

- BÎTCOVEANU NICOLAE, mare logofăt al treburilor bisericești — m-reă Tigănești — Ilfov.
- BLARAMBERG PROFIRITĂ — bis. Piteasca — Ilfov.
- BLEJOIANU BĂLAȘA, fiica lui Istrate — schitul Blejoiu — Prahova.
- BOBĂICEANU STÂNCIU, vistier — bis. Zegujani — Mehedinți.
- BOBINCA C-TIN — bis. Pojogeni — Gorj.
- BOGDAN — bis. Șimnicu — Dolj.
- BOICESCU MIHĂLACHE — bis. Copăceni — Argeș.
- BOJ PĂTRU, fiul lui Tudor Boj din Chiprovăț — bis. Pătru Boj — Craiova — Dolj.
- BOJOCEA PETRE — bis. Dîrvari — Prahova.
- BOLDESCU GHEORGHE — bis. Boldești — Prahova.
- BOLINTINEANU IONIȚĂ, căpitan — bis. Bolintinul din Vale — Ilfov.
- BOLOȘIN BADEA, stolnic — m-reă Cobia (Boloșin) — Dîmbovița.
- BORĂNESCU C-TIN, serdar — bis. Gratia — Teleorman.
- BORĂNESCU C-TIN, stolnic — bis. Pojogi — Vilcea.
- BORCEA, logofăt — m-reă Gruiu — Ilfov.
- BORDEIANU IOAN, logofăt } bis. Bordeni — Prahova
- BORDEIANU STERIE, pitar } bis. Bordeni — Prahova
- BOROLO DUMITRACHE, sluger — bis. Atîrnăți — Teleorman.
- BOȘCU — bis. Sf. Împărați — Ploiești.
- BOULEANU ȘERBAN — schitul Valea Bouului — Gorj.
- BOZIANU ANDREI, vistier — bis. Sîngeru — Prahova.
- BOZIANU GH., fost județ — bis. Bradu — C. Lung.
- BOZIANU MIHAI, protopop — bis. Fintinele — Mazili — Prahova.
- BRĂCĂCEANU MANEA — bis. Podeni — Prahova.
- BRĂDEANU ANDREI — bis. Copăceni — Argeș.
- BRĂDESCU, familia — casa din Brădești — Dolj.
- BRĂDESCU BARBU, fost mare paharnic — m-reă Crețești — Dolj.
- BRĂDESCU CONST., clucer și vornic — bis. Brădești — Dolj, m-reă Crețești — Dolj.
- BRĂDICEANU IOAN, postelnic — bis. Boașca — Gorj.
- BRĂILOIU, familia — casele din Bodăești — Dolj, Craiova — Dolj, bis. Negoești — Dolj.
- BRĂILOIU CONST., mare clucer și serdar — bis. Bodăești — Dolj, bis. Oota — Craiova, bis. Vîrtopu — Dolj, bis. Găvănești — Olt, bis. Lîngă — Romanați.
- BRĂILOIU CORNEA, mare ban — m-reă Baia de Aramă — Mehedinți, m-reă Tismana — Gorj, m-reă Țințăreni — Gorj, bis. și casa Vădeni — Gorj.
- BRĂILOIU DOSITEI — bis. Vădeni — Gorj.
- BRĂILOIU DUMITRACHE, logofăt — bis. Bălăcița — Mehedinți.
- BRĂILOIU ION, mare sluger — bis. Sf. Gheorghe Vechi — Craiova.
- BRĂILOIU NICOLAE, mare logofăt — bis. Sălcuța — Dolj.
- BRĂILOIU NICOLAE, fost mare pitar — schitul Lainici — Gorj.
- BRĂILOIU NICOLĂIA — han la Craiova.
- BRĂILOIU VASILE, monah, fiul banului Cornea — schitul Jupinești — Gorj.
- BRĂNESCU GHEORGHE } bis. Olănești — Vilcea
- BRĂNESCU BARBU }
- BRĂNESCU TEODOSIE, preot — bis. Buda — Ocnele Mari — Vilcea.
- BRĂŞOVEANU ADAM — bis. domnească — Ploiești — Prahova.
- BRĂTĂSANU, familia — casa din Dobrunu — Olt.
- BRĂTĂSANU ELENCA — bis. Piatra — Romanați.
- BRĂTĂSANU GHINEA, vistier — m-reă Crivina — Olt (?), m-reă Jitianu — Dolj, bis. Sf. Treime — Slatina — Olt.
- BRĂTĂSANU COSTACHE } — bis. Șopîrlîta — Olt.
- BRĂTĂSANU TOMA }
- BRĂTESCU NICOLAE, serdar — bis. Petrești — Vlașca.
- BRĂTIANU, familia — casa din Șuici — Argeș.
- BRĂTIANU C-TIN — bis. Brătieni — Argeș.
- BRĂTIANU D-TRAȘCO — bis. Racovița — Argeș.
- BRĂTIANU IANE, setrar — bis. Șuici — Argeș.
- BRATU, preot — schitul Bîndeia — Argeș.
- BREZOIANU GHEORGHE, pitar — bis. Goga — Prahova.
- BREZOIANU PĂTRAȘCO, vornic — bis. Brezoaiele — Ilfov.
- BREZOIANU ȘTEFAN, vornic — bis. Brezoaiele — Ilfov.
- BRICEAG-VÂRATICÉANU NICOLAE, preot — bis. Vâratici — Costești — Vilcea.
- BRÎNCOVEANU BĂLAȘA, fiica domnului C. Brîncoveanu — bis. Drăghicești — Argeș.
- BRÎNCOVEANU C-TIN, domnul Țării Românești (1688—1714) — m-reă Arnota — Vilcea, schitul Bărbațești — Păroaia — Dîmbovița, m-reă Bistrița — Vilcea, m-reă Brîncoveni — Olt, episcopia Buzău, casele domnești Caracal — Olt, case la Cocorăști — Prahova

m-re Cozia — Vilcea, casele bănești din Craiova, m-re Dealu — Dimbovița, bis. și casa Doicești — Dimbovița, cișmea Focșani — Vrancea, m-re Gura Motrului — Mehedinti, m-re Horezi — Vilcea, m-re Mamul — Vilcea, casa Obilești — Ilfov, conac la Pitești — Argeș, podul și crucea de la Podul Dimboviței — Argeș, casa și bis. Potlogi — Dimbovița, m-re Adormirea — Rm. Sărat, bis. lui Ștefan cel Mare — Rm. Sărat m-re Sadova — Dolj, case Săteni — Dimbovița, conac la Schei — Buzău, m-re Snagov — Ilfov, m-re Strehaia — Mehedinti, curtea domnească Tîrgoviște, bis. domnească — Tîrgoviște, bis. Sf. Dimitrie — Buzinca — Tîrgoviște.

BRÎNCOVEANU C-TIN, fiul domnului C. Brîncoveanu — schitul Sf. Apostoli — Horezi — Vilcea.

BRÎNCOVEANU ELISABETA — bis. Cocorăști — Olt.

BRÎNCOVEANU GRIGORE, mare ban — m-rea Bistrița — Vilcea.

BRÎNCOVEANU MARIA, soția domnului C. Brîncoveanu — m-rea Horezu — Vilcea, m-re Surpatele — Vilcea, m-re Vîforita — Dimbovița.

BRÎNCOVEANU PREDA, mare vornic — m-rea Brîncoveni — Olt, m-re D. Lemn — Vilcea, m-re Gura Motrului — Mehedinti.

BRÎNCOVEANU SAFTA, mama domnului C. Brîncoveanu — m-rea Mamul — Vilcea.

BRÎNCOVEANU SAFTA — bis. Stejaru — Prahova, bis. Negoești — Prahova.

BRÎNCOVEANU ȘTEFAN, fiul domnului C. Brîncoveanu — schitul Sf. Ștefan — m-rea Horezi — Vilcea.

BUCSĂNESCU IONITĂ, postelnic — bis. Drăgoești — Olt — Vilcea.

BUCSĂNESCU IORDACHE, căpitan — bis. Bucșănești — Argeș.

BUCSĂNESCU SANDU, logofăt și postelnic — m-rea Berislăvești — Vilcea, bis. Bucșănești — Argeș, bis. Corbeni — Argeș.

BUCSENESCU SIMA, bis. Sf. Nicolae — Simuleasa — Tîrgoviște.

BUCSANU NITA — bis. Orezu — Ialomița.

BUCUR, logofăt — bis. Valea Lungă — Prahova.

BUDIȘTEANU, familia — casa Budeasa — Argeș.

BUDIȘTEANU IONITĂ — bis. Filiu — Brăila.

BUDIȘTEANU NICOLAE — bis. Budeasa — Argeș.

BUDIȘTEANU STANCIU (= Ștefan monah), logofăt — schitul Budisteni — Muscel.

BUDIȘTEANU SERBAN, armeș — bis. Budeasa — Argeș, bis. Trepteni — Argeș.

BUDRIMAN MATEI, preot — bis. Făgetelu — Olt.

BUICESCU DIICU, mare spătar — m-rea Drăgănești — Roșiorii de Vede — Teleorman, schitul Clocoiov — Slatina — Olt.

BUIULESCU MATEI, logofăt — bis. Cacova — Vilcea.

BUJOREANU, familia — cula din Bujoreni — Vilcea, bis. Sf. Dumitru — Rm. Vilcea.

BUJOREANU GRIGORE, căminar — bis. Adormirea — Cîmpina — Prahova, bis. Sf. Treime din aceeași localitate.

BUJOREANU PREDA, serdar — bis. Bogdănești — Vilcea, bis. Bujoreni — Vilcea.

BUJOREANU PREDA, vornic (Pahomie eromonah) — schitul Comanca — Vilcea, bis. Coasta Vilcea, bis. Sf. Dumitru — Rm. Vilcea.

BUJOREANU SEVASTIȚA — schitul Predeal — Prahova.

BULACU MIHAILĂ — bis. Racovița — Vilcea.

BULIGA LUPU, căpitan și agă — casa și bis. Ciovîrnișani — Mehedinti, m-re Topolnița — Mehedinti.

BULIGA MARTIN, negustor — bis. de lemn Bascov — Argeș, schitul Buliga — Pitești.

BULIGESCU NEAGOE — schitul Ceptura — Prahova.

BUMBES ION, postelnic — bis. Făgetelu — Olt.

BURILEANU DINU — bis. Bobu — Gorj.

BURNAZ C-TIN } bis. Crainici — Mehedinti.

BURNAZ ION } bis. Crainici — Mehedinti.

BUSUIOCÉANU RADU, pitar — bis. Bircei — Gorj, bis. Pițicu — Bumbești — Gorj.

BUTCULESCU C-TIN — bis. Butculești — Teleorman.

BUTCULESCU MARIN, serdar și vistier — bis. Brațcov — Olt, bis. Sf. Nicolae — Roșiorii de Vede — Teleorman.

BUZĂIANU NICOLAE, ceauș de aproz — m-rea Vălenii de Munte — Prahova.

BUZESCU, familia — m-rea Căluțiu — Olt, casa din Cepturoaia — Șirbei — Olt, m-rea Mamu — Vilcea, m-re Stănești — Vilcea, casa din Strejești — Olt, m-rea Surpatele — Vilcea, casa din Vlădaia — Mehedinti.

BUZESCU C-TIN — bis. Strejești — Olt.

BUZESCU RADU, mare clucer — m-rea Dobrușa — Vilcea, m-rea Stănești — Vilcea.

BUZEȘANU — casa din Runcu — Gorj.

BUZINCA DIMITRIE, sluger — bis. Sf. Dimitrie — Buzinca — Tîrgoviște.

C

- CĂLCESCU MIHAI, fiul protopopului Călcescu — bis. Arjoci — Gorj.
- CĂLDĂRUSANU NAUM, călugăr — m-rea Cîrnul — Buzău.
- CĂLDĂRUŞE ANDREI } bis. Perieți — Olt.
- CĂLDĂRUŞE DUMITRU } bis. Perieți — Olt.
- CALINESCU, familia — casa din Craiova — Dolj.
- CALINIC, egumenul m-rii Cernica — bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Cîmpina — Prahova, m-rea Pasărea — Ilfov.
- CALINIC, episcop de Rîmnic — schitul Frăsinet — Vilcea.
- CALISTRATA, monahia — schitul Lainici — Gorj.
- CALOIAN, căpitan — bis. Broșteni din Buzău.
- CALOIANU NICOLAE, medelnicer — bis. Negustori din Buzău.
- CANTACUZINO, familia — case la Afumați — Ilfov, Bucșani — Ilfov, Ciocănești — Ilfov, Dobreni — Ilfov, Drăgănești — Prahova, Filipeștii de Pădure și Tîrg — Prahova, Florești — Prahova, Mărgineni — Prahova, Sărata — Buzău, Șoplea — Prahova.
- CANTACUZINO ADRIANA, soția vornicului Șerban Cantacuzino — m-rea Bistrița — Vilcea, bis. Banu — Buzău.
- CANTACUZINO ANDRONIC, vîstier — m-rea Banu — Buzău.
- CANTACUZINO BĂLAȘA, soția lui Matei Cantacuzino agă — bis. Filipeștii de Pădure — Prahova.
- CANTACUZINO C-TIN, paharnic — bis. Chițorani — Prahova.
- CANTACUZINO C-TIN, mare postelnic — case la Coianî (Mironesti) — Ilfov, Filipeștii de Tîrg — Prahova, bis. Adormirea tot acolo, m-rea Mărgineni — Prahova.
- CANTACUZINO C-TIN, mare stolnic — bis. Afumați — Ilfov, bis. Stolnicu — Tîrgoviște.
- CANTACUZINO DRĂGHICI, mare spătar — schitul Lespezi — Prahova, casa din Măgureni — Prahova.
- CANTACUZINO GHEORGHE, mare ban — bis. din Pisc — Craiova.
- CANTACUZINO GRIGORE — bis. Florești — Prahova.
- CANTACUZINO ILINA, postelnicieasca — bis. Coianî (Mironesti) — Ilfov.
- CANTACUZINO MIHAI, mare spătar — schitul Titireciu — Ocnele Mari — Vilcea, m-rea Adormirea — Rm. Sărat, m-rea Sinaia — Prahova, bis. Turbați — Ilfov, bis. Slănic — Prahova.
- CANTACUZINO PĂUNA, soția lui Drăghici C. — bis. Măgureni — Prahova.
- CANTACUZINO PÎRVU, stolnic — m-rea Cobia — Dîmbovîța, schitul Lespezi — Prahova, schitul Pătroaia — Dîmbovîța, schitul Tigânia — Vilcea.
- CANTACUZINO ȘERBAN, domnul Țării Românești, (1678—1688) — podul și crucea de la Călugăreni — Ilfov, bis. episcopală Curtea de Argeș, m-rea Dintr-un Lemn — Vilcea, bis. Drăgănești — Prahova (ca mare postelnic).
- CANTACUZINO ȘERBAN, mare comis, paharnic și vornic — schitul Bascovul — Argeș, m-rea Comana — Ilfov, m-rea Cozia — Vilcea, bis. Mihăiești de Jos — Olt (sau Sf. Apostoli Roșiorii de Vede?)
- CANTACUZINO ȘTEFAN, domnul Țării Românești (1714—1716) — m-rea Dintr-un Lemn — Vilcea.
- CANTACUZINO TOMA, mare spătar — bis. Filipeștii de Pădure — Prahova, m-rea Poiana — Prahova.
- CANTACUZINO ZOIȚA — bis. Moara Domnească — Ilfov.
- CANTACUZINO-CORNEANU UTĂ — schitul Ghighiu — Prahova.
- CANTAROLU DANIIL, arendaș — m-rea Aninoasa — Muscel.
- CAPĂSTRARU — casa din Busești — Mehedinți.
- CAPLEA din Golești — schitul Valea Mare — Argeș.
- CAPLEA, fiica lui Teodosie banul — m-rea Cătălui — Ilfov.
- CĂPLESU MARIA — bis. Cocorăștii Caplii — Prahova.
- CARABULEA ATANASIE, vîstier — bis. Sf. Ionică — Tîrgoviște.
- CARABULEA CRISTEA — bis. Oborul Vechi — Tîrgoviște.
- CARABULEA STAN — bis. Sf. Treime — Găești — Dîmbovîța.
- CARACI, vîstier al doilea — m-rea Verbila — Prahova.
- CARAGIC BARBU — bis. Zăvideni — Vilcea.
- CARAMANLIU IOAN, căminar — bis. Măgurele — Prahova.
- CARAMANLIU RADU, logofăt — bis. Pițigai — Ilfov.
- CARIBOGLU GRIGORE, paharnic — bis. Cocorăștii Caplii — Prahova.
- CARINTIAN, preot — bis. Sf. Atanasie — Focșani.
- CĂRPINİŞEANU IAMANDI, sluger — bis. Bolintinul din Vale — Ilfov.
- CARTIANU P. — bis. Cartiu — Gorj.

CĂTANĂ BARBU — bis. Sf. Nicolae — Făcăi — Ocnele Mari — Vilcea.
 CATARGIU RUXANDRA, clucereașă — bis. Răcari — Dîmbovița.
 CAZACU NICOLAE, hagi — bis. Buna Vestire — Ploiești.
 CĂZĂNEȘCU PLATONIDA, stareță — schitul Bascoavele — Argeș.
 CAZANESCU RADU, protopop — bis. Sf. Ștefan — Balș — Olt.
 CAZOTI MATEI, vîstier al doilea — bis. Săteni — Dîmbovița.
 CEAUȘESCU NICOLAE — han la Craiova — Dolj, bis. Hagi Enuș = Craiova.
 CEPARU, familia, casa din Cepari — Argeș.
 CERCEL C-TIN — bis. Murgaș — Dolj.
 CERCHEZ DUMITRU — bis. Domnița — Buzău.
 CERCHEZ SCARLAT — bis. Belciugata — Ilfov.
 CERNĂIANU C-TIN, preot } — bis. Cernaia — Mehedinți.
 CERNĂIANU ILIE, preot } — bis. Cernaia — Mehedinți.
 CERNĂIANU ION, preot } — bis. Cernaia — Mehedinți.
 CERNICA, mare vornic — m-rea Cernica — Ilfov.
 CERNOVODEANU DAMASCHIN, călugăr — schitul Titireciu — Ocnele Mari — Vilcea.
 CEZIANU DUMITRU, mare clucer — bis. Cezieni — Romană.
 CHERA, preot — bis. Sf. Ioan — Broșteni — Ocnele Mari — Vilcea.
 CHESARIE, episcop de Buzău — seminarul din Buzău, episcopia Buzău, schitul Ciolanu — Buzău, schitul Cislău — Buzău, schitul Cozieni — Buzău, schitul Fundătura — Buzău, bis. Găvănești — Buzău, m-rea Menedic — Buzău, schitul Pîrs cov — Buzău, schitul Rătești — Buzău, schitul Săseni — Buzău, schitul Sf. Gheorghe — Buzău, m-rea Suzana — Prahova.
 CHESARIE, episcop — bis. Pietrari — Vilcea.
 CHIAJNA, soția lui Cernica: vornicul — schitul Iezerul — Ilfov.
 CHIAJNA, soția lui Mircea Ciobanul voievod — bis. domnească C. Lung-Muscel, m-rea Cirnu — Buzău, schitul Iezeru — Vilcea.
 CHINTESCU DUMITRĂȘCU — bis. Circea — Dolj.
 CÎMPINEANU C-TIN, logofăt — bis. Sf. Voievozi — Cîmpina — Prahova.
 CÎNDESCU, familia — bis. și casa din Cîndești — Buzău și Pătîrlagele — Buzău.
 CÎNDESCU MIHALCEA, stolnic — m-rea Berca — Buzău.
 CÎNDESCU-MIHÂLCESCU NEGOIȚĂ, clucer — schitul Ungureni — Buzău.
 CÎNDESCU RADU, mare comis — m-rea Bradu — Buzău.
 CIOCĂZAN GRIGORE, armaș — bis. Ciocădia — Gorj.
 CIOFLAN GHEORGHE, setrar — bis. Cioflanu — Olt.
 CIORAN C-TIN, comis — bis. Fundeni — Gherasi — Prahova.
 CIOROGÎRLEANU MATEI, sluger — casa din Ciorogîrla — Ilfov, bis. Domnești — Ilfov?
 CIOROGÎRLEANU PETRU — bis. Domnesti — Ilfov.
 CIRESCU IONITĂ, postelnic — bis. Aninoasa — Dîmbovița.
 CÎRSTEÀ, protopop — bis. Bâlcești — Vilcea, bis. și casă Gorunesti — Vilcea.
 CÎRSTEÀ, mare vornic — m-rea Pîrvulești.
 CÎRSTEÀ, jupin — bis. Coasta — Vilcea.
 CIUCĂ, postelnic — bis. Oteșani — Vilcea.
 CIUCULETE DUMITRU — bis. Bratia — Vilcea.
 CIUPAGEA ION, maior — bis. Adormirea — Turnu Severin — Mehedinți.
 CLEMENT, călugăr — schitul Doba — Olt.
 CLEMENT, episcop de Rimnic — bis. Bodești — Vilcea, schitul Colnicu — Surpatele — Vilcea, schitul Comanca — Vilcea, bis. Drăgănești — Vilcea, schitul Pătrunsa — Vilcea, schitul Pietrari — Vilcea, episcopia Rm. Vilcea.
 CLEMENT, eromonah — bis. Budurăști — Vilcea.
 CLEMENT, preot — bis. Piscul Sadovei — Dolj.
 CLEOPA, preot — schitul Locurile Rele — Gorj.
 COADĂ, mare vornic — bis. Roșie — Tîrgoviște.
 COBIANU VASILE — bis. Orbeni — Mehedinți.
 COCIOABĂ RADU — bis. Nașterea Precistei — Slătioara — Vilcea.
 COCONESCU ION, diacon — schitul Ceptura — Prahova.
 COCORĂSCU RADU, mare logofăt — bis. Cocorăștii Grind — Prahova.
 COCOŞ BARBU, vîstier — bis. Groșere — Gorj.
 CODREANU C-TIN — bis. Matești — Vilcea.
 COCIU MIHAI — bis. domnească Caracal — Olt.
 COLFESCU IORDACHE, fost mare stolnic — bis. Colfești — Dîmbovița.
 COLFESCU NICOLAE, stolnic — bis. Fundeni — Cîmpulung.
 COLIBĂSEANU DINU, postelnic — bis. Häiești — Gorj.
 COLȚAN C-TIN — bis. Curtișoara — Gorj.
 COLȚESCU MIHAI, polcovnic } bis. Cărbunești — Gorj
 COLȚESCU MIHALACHE }

- COMĂNEANU GH., postelnic — bis. Comani — Olt.
 COMĂNOIU ANGHEL — bis. Ionești — Vilcea.
 COMIȘANU BARBU, diacon — bis. Cioranu — Argeș.
 CONDESCU MILCU, logofăt — bis. Jirov — Mehedinți.
 CONSTANTIN — bis. Rogova — Mehedinți.
 CONSTANTIN, bogasier — bis. Toti Sfintii — Caracal — Olt.
 CONSTANTIN, cojocar — bis. Gheboeni — Dîmbovița.
 CONSTANTIN, curelar — bis. Sf. Vasile — Caracal.
 CONSTANTIN, doctor — bis. Stoinoia — Ilfov.
 CONSTANTIN, fiul lui Bircă din Bădeni — bis. Săsenii Vechi — Buzău.
 CONSTANTIN, jupin — bis. Păușești-Măglași — Vilcea.
 CONSTANTIN, logofăt al doilea — bis. Săteni — Dîmbovița.
 CONSTANTIN, logofăt — bis. Pisculeni — Buzău.
 CONSTANTIN, logofăt — m-rea Seaca — Mușetești — Olt.
 CONSTANTIN, logofăt — bis. Scorteni — Prahova.
 CONSTANTIN, polcovnic — bis. Bujoreni — Vilcea.
 CONSTANTIN, polcovnic — m-rea Seaca — Mușetești — Olt.
 CONSTANTIN, povarnagiu — bis. Otești — Olt.
 CONSTANTIN, preot — bis. Mihăiești — Vilcea.
 CONSTANTIN, preot — bis. Peșteana — Vilcea.
 CONSTANTIN, preot — bis. Scorteni — Prahova.
 CONSTANTIN, preot — bis. Urși — Vilcea.
 CONSTANTIN, fost mare stolnic — bis. Buciumeni — Ilfov.
 CONSTANTIN, setrar — bis. Stoicănești — Olt.
 CONSTANTIN, tabac — bis. Găvana — Argeș.
 CONSTANTIN MIHALACHE — bis. Păușești-Măglași — Vilcea.
 CONSTANTIN SERBAN, mare serdar (viitor domn) — bis. Dobreni — Ilfov.
 COPĂCEANU SERBAN — protopop — bis. Copăceni — Vilcea.
 CORBEANU, familia — casa din Corbeni — Argeș, casa din Corbii Mari — Dîmbovița.
 CORBEANU C-TIN, mare pitar — bis. Sf. Apostoli și Marina — Tîrgoviște.
 CORBEANU DUMITRĂȘCU, paharnic — bis. Corbii Mari — Dîmbovița.
 CORBEANU SULTANA — bis. Colfești — Dîmbovița.
 CORBEANU VINTILĂ, mare vornic — m-rea Pîrvulești — Ilfov.
 CORESI, logofăt — m-rea Ghighiu — Prahova.
 CORNĂTEANU SOCOL, mare clucer — bis. Cornăteni — Dîmbovița, cruce Laicăi — Argeș
 bis., casă și cruce Răzvad — Dîmbovița.
 CORNESCU MIHALACHE, mare ban — bis. Tătărani — Prahova.
 CORNESCU RADU, stolnic — bis. Dragomirești — Dîmbovița.
 CORNILIE — schitul Tîrcov — Buzău.
 CORNITOIAIA SMARANDA — bis. Ciocănești — Romanați.
 CORUIA, mare paharnic — m-rea Topolnița — Mehedinți.
 COSTANDIE, egumen — schitul Ciolanu — Buzău.
 COSTAPETRU POLIHRONIE, serdar — bis. Constantinești — Olt.
 COSTEA, grec — bis. Drevești — Dolj.
 COSTEA, serdar — bis. Slătioara — Olt.
 COȘOVEANU IANCU — bis. Coșoveni — Dolj.
 COTOFEANU, familia — casele din Coțofeni — Dolj, Craiova — Dolj.
 COTOFEANU GHEORGHE, fost mare paharnic — bis. Coțofeni — Dolj, bis. Săoțești —
 Romanați.
 COTOFEANU ȘTEFAN — bis. Rojiștea — Dolj.
 COVREA C-TIN — bis. Horezi Târg — Vilcea.
 CRĂCIUNESCU, clucer — bis. Fîntînele Ungureni — Prahova.
 CRAIOVEANU DOROTEI, arhimandrit — m-rea Jitianu — Dolj.
 CRAIOVEȘTII, familia — m-rea Arnova — Vilcea (?), m-rea Bistrița — Vilcea, m-rea Brîncoveni — Olt, casele bănești din Craiova, bis. Sf. Dumitru — Craiova, schitul Jdrealea — Dolj (?), schitul Păpușa — Vilcea, m-rea Sadova — Dolj, m-rea Strehaia — Mehedinți,
 m-rea Topolnița — Mehedinți.
 CRAIOVESCU BARBU — schitul Pătrunsa — Vilcea (?)
 CRĂSNĂREASA ANITA — bis. Crasna — Gorj.
 CRĂSNĂREASA CATINCA — bis. Cornetu — Dolj, bis. Izvoru — Dolj.
 CRĂSNĂREASA STANCA — bis. Sf. Nicolae — Tg. Jiu — Gorj.
 CRĂSNARU COCOS — cula Groșereia — Gorj.
 CRĂSNARU IONITĂ, clucer — bis. Crasna — Gorj.
 CRĂSNARU MIHAI, mare clucer — m-rea Crasna — Gorj.
 CREȚU C-TIN — bis. Bâlcești — Vilcea.

CREȚULESCU, familia — casa din Crețulești — Mănăstirea — Ilfov, bis. Orăști — Ilfov, bis. Serbănești — Olt.
 CREȚULESCU CONSTANTIN, mare ban — bis. Bârbulețu — Dîmbovița.
 CREȚULESCU IORDACHE — crucea din Crețulești — Mănăstirea — Ilfov.
 CREȚULESCU PĂDURE, postelnic — bis. Crețulești — Mănăstirea — Ilfov.
 CREȚULESCU RADU, mare logofăt — bis. Bârbulețu — Dîmbovița, bis. Crețulești — Mănăstirea — Ilfov, bis. Crețulescu — Tîrgoviște.
 CREȚULESCU SMARANDA — bis. Orăști — Ilfov.
 CRISTACHE, vîstier — bis. Potlogeni — Dîmbovița.
 CRISTEA, arnăut — bis. Vîrtopu — Dolj.
 CRITEANU NEOFIT, de la m-rea Cotroceni — schitul Pîrliți — Dîmbovița.
 CUMPĂNAȘU I. — casă Bărbațești — Vilcea.
 CUMPĂNAȘU NITĂ — bis. Grădiștea — Vilcea.
 CURPENEANU NICODIM, eromonah — bis. Tismana — Gorj.
 CURT — bis. Sf. Voievozi din Tăbăcari — Focșani.
 CUTUI C-TIN — bis. Broșteni — Gorj.
 CUTUI GHEORGHE — cula Broșteni — Gorj.
 CUTUI MIHALACHE — bis. Broșteni — Gorj.

D

DABIJA DAFINA — bis. Sf. Paraschiva — Focșani.
 DAMASCHIN — schitul Potece — Buzău.
 DAMASCHIN, egumen — schitul Cheia — Prahova.
 DAMASCHIN, egumen — m-rea Sinaia — Prahova.
 DAMASCHIN, episcop de Rimnic — schitul Sărăcinești — Vilcea.
 DAMASCHIN, eromonah — m-rea Valea — Argeș.
 DAMASCHIN, eromonah de la Argeș — bis. Sf. Îngerii — Curtea de Argeș.
 DAMASCHIN, monah — bis. Bălești — Gorj.
 DAN I, domnul Țării Românesti — m-rea Tismana — Gorj.
 DANCIU ION — bis. Urși — Vilcea.
 DÂNCIULESCU C-TIN, căpitan — bis. Scoarța — Gorj.
 DĂNESCU GHEORGHE, logofăt — bis. Brătășanca — Prahova.
 DANEŞ NICOLAE — bis. Ciinești — Argeș.
 DANIEL, egumenul m-rii Rîncăciu — bis. Racovița — Argeș.
 DANIEL, eromonah de la Cozia — m-rea Stânișoara — Argeș.
 DANIEL, eromonah — m-rea Dobrușa — Vilcea.
 DANIEL, eromonah — schitul Jghiabu — Vilcea.
 DANIELL, mitropolit — m-rea Aninoasa — Muscel.
 DANIEL, monah — schitul Măzgani.
 DANOVICI MARCO, mare armaș — bis. Sîmburești — Olt.
 DATCO, cojocar — bis. Sf. Ilie — Drăgășani — Vilcea.
 DAVID, preot — bis. Ungureni — Dimbovița.
 DEDU, postelnic — m-rea Dedulești — Buzău.
 DEDULESCU ANASTASE — bis. Zgîrciți — Rm. Sărat.
 DEDULESCU GHEORGHIȚĂ, sluger — schitul Jitia — Rm. Sărat.
 DEDULESCU IONIȚĂ — m-rea Băbeni — Buzău.
 DEDULESCU MARIA, soția vîstierului Ioan D. — bis. Drăghicești — Rm. Sărat.
 DEDULESCU NEGOIȚĂ, fiul lui Necula căpitan — m-rea Băbeni — Buzău.
 DEDULEȘTEANU IACOB, egumenul m-rii Dedulești — m-rea Dedulești — Buzău.
 DEDULEȘTEANU STRATONIE — m-rea Dedulești — Buzău.
 DELEANU DRĂGUȘIN, mare paharnic — schitul Deleni — Olt, m-rea Drăgănești — Roșiorii de Vede — Teleorman.
 DELEANU GRIGORE — schitul Deleni — Olt.
 DELEANU ION, serdar — bis. Beria — Olt.
 DELEANU TOMA, fost mare șetrar — bis. Deleni — Olt.
 DEPĂRĂȚEANU SANDU, paharnic și sluger — bis. Sf. Teodor Tiron — Roșiorii de Vede, bis. Sf. Vineri — Roșiorii de Vede.
 DESNĂSEL, familie — bis. Crasna — Gorj.
 DESLIU GHEORGHE — bis. Lăpoșel — Buzău.
 DESLIU I. — bis. Lungulețu — Dimbovița.
 DICULESCU ALEX., vîstier — bis. Budești — Băbeni — Vilcea.

- DICULESCU C-TIN, sluger — bis. Boșoteni — Romanați.
- DIMA, logofăt — bis. Sîmburești — Olt.
- DIMA, preot — bis. Adormirea — Drăgășani — Vilcea.
- DIMA, preot — bis. Sf. Voievozi — Ploiești.
- DIMA, stegar — bis. Sf. Gheorghe — Tîrgoviște.
- DIMA, vameș din Focșani — schitul Cucu — Buzău.
- DIMACHE, postelnic — bis. Fulga de Sus — Prahova.
- DÎMBOVICEANU IANE, vistier. } bis. Dîmbovicioara — Dîmbovița.
- DÎMBOVICEANU RĂDUCANU, fost mare serdar } bis. Dîmbovicioara — Dîmbovița.
- DÎMBOVICEANU BARBU, postelnic — bis. Sf. Ilie — Drăgășani — Vilcea.
- DIMITRIU NICOLA — han la Craiova — Dolj.
- DIMITROPOL ATANASIE — bis. Malu Spart — Ilfov.
- DINU, brutar — bis. Sf. Pantelimon — Ploiești.
- DINU, polcovnic — bis. Bolintin din Vale — Ilfov.
- DINU NICOLAE, logofăt — bis. Preajba — Romanați.
- DIONISIE, arhimandrit — schitul Dâlhăuți — Vrancea.
- DIONISIE, egumenul m-rii Nucet — bis. Leurdeni — Argeș.
- DIONISIE, eromonah — schitul Mănailești — Vilcea.
- DIONISIE, eromonah din Tricala — schitul Teica — Ocnele Mari — Vilcea.
- DITĂ RADU — bis. Vălișa — Cindești — Dîmbovița.
- DOBRE, ceauș — bis. Sf. Dimitrie — Ploiești — Prahova.
- DOBRE, protopop — bis. Amărăști — Vilcea.
- DOBRESCU, familia — casa din Ploiești — Prahova.
- DOBRESCU ION — bis. Poienari — Gorj.
- DOBRICEANU MATEI, logofăt — bis. Dobriceni — Romanați.
- DOBROMIR, mare ban — bis. Runcu — Vilcea.
- DOBROSLOVEANU ILINCA — schitul Reșca — Olt.
- DOBRUNEANU BARBU — bis. Tărtălău — Romanați.
- DOBRUȘ, ban — m-rea Dobrușa — Vilcea.
- DOGARU ION, preot — bis. Matești — Vilcea.
- DOLETE MATEI, polcovnic — bis. Tohani — Buzău.
- DONIE, mare căpitan de margine — bis. Donie — Focșani.
- DOROTEI, arhimandrit — bis. Ciofringeni — Argeș, schitul Văleni — Argeș.
- DOROTEI, egumenul m-rii Jitianu — schitul Ciutura — Dolj.
- DOROTEI, eromonah — m-rea Valea — Argeș.
- DOSITEI, arhimandritul m-rii Aninoasa — bis. Capul Piscului — Argeș.
- DOSITEI, egumenul m-rii C. Lung — bis. Șubești — C. Lung — Muscel.
- DOSOFTEI, egumen — mrea Caldărăușani — Ilfov.
- DOSPINĂ, soția lui Șerban mare clucer — bis. Sf. Gheorghe (Olari) — C. Lung — Muscel.
- DRĂGAN, familia — bis. Bengești — Slobozia — Gorj.
- DRĂGĂNESCU C. — bis. Ianca — Brăila.
- DRĂGHICEANU HÎRGOT, pitar — cula Baia de Aramă — Mehedinți, bis. Sănătești — Gorj.
- DRĂGHICI, spătar — schitul Cornu — Prahova.
- DRĂGHICI, preot — bis. Mierlești — Olt.
- DRĂGHICI, vameș — bis. Rucăr — Argeș.
- DRĂGHICI, mare vornic — m-rea Găiseni (Strîmbul) — Ilfov.
- DRĂGOESCU DUMITRU, postelnic — schitul Crasna — Gorj.
- DRĂGOESCU IORDACHE, sluger — bis. Drăgoești — Argeș, bis. Morăști — Argeș.
- DRĂGOESCU ANDREI } bis. Muiereasca — Vilcea.
- DRĂGOESCU MARIA } bis. Hotini — Gorj.
- DRĂGOESCU MATEI, logofăt — bis. Rogova — Mehedinți.
- DRĂGOI, preot — bis. Vilsănești — Argeș.
- DRAGOMIR, fiul lui jupân Gramă — bis. Domirești — Buzău.
- DRAGOMIR — bis. Poeni — Buzău.
- DRAGOMIR — bis. Rogova — Mehedinți.
- DRAGOMIR — bis. Sf. Împărați — Tîrgoviște.
- DRAGOMIR — bis. Voinești — Dîmbovița.
- DRAGOMIR, eromonah — m-rea Dobrușa — Vilcea.
- DRAGOMIR, preot — bis. Dienci — Olt.
- DRAGOMIR, postelnic — bis. Făurești — Vilcea.
- DRAGOMIR, mare spătar — m-rea Verbila — Prahova.
- DRAGOMIR DIN PLAVICENI, mare vornic — schitul Lipov — Dolj, m-rea Plăvicieni — Olt.
- DRĂGULIN, mazil — bis. Sibiciu de Sus — Buzău.
- DRANOVICEANU BARBU, postelnic — bis. Sf. Ilie — Drăgășani — Vilcea.
- DRUGĂNESCU, familia — casa din Drugănești — Dîmbovița.
- DRUGĂNESCU DUMITRACHE, paharnic — bis. Drugănești — Dîmbovița.

DRUGĂNESCU GAVRIL, mare vornic de Tîrgoviște — bis. Drugănești — Dîmbovița și bis. Stoenești — Dîmbovița.

DRUGĂNESCU SCARLAT, mare stolnic — bis. Retevoești — Argeș.

DUCA GHEORGHE, domnul Țării Românești — crucea jurământului C. Lung — Muscel.

DUCA DIN SINCOPE, cămăraș — bis. domnească — Ocnele Mari — Vilcea.

DUDESCU, familie — casa din Frunzănești — Ilfov.

DUDESCU GHEORGHE, postelnic — bis. Sf. Gheorghe — Tîrgoviște.

DUDESCU NICOLAE, fost mare stolnic — bis. Stroești — Ialomița.

DUDESCU RADU, fost mare logofăt — bis. Frunzănești — Ilfov.

DULĂMITĂ CÎRSTEÀ — bis. Scoarța — Gorj.

DUMBA — han la Craiova.

DUMINICĂ, diacon — bis. Titești — Argeș.

DUMITRACHE, fost mare clucer — bis. Bălăcești — Gorj.

DUMITRACHE, hagi — han la Craiova.

DUMITRACHE LUCA — bis. Crasna din Valea — Gorj.

DUMITRACHE SÂNDULACHE — bis. Hagi Enuș — Craiova (vezi și Sândulachi Dumitru).

DUMITRASCO, iuzbașa — schitul Bindea — Argeș.

DUMITRAȘCU, preot — bis. Bîrzanî — Băbeni — Vilcea.

DUMITRAȘCU, preot — bis. Grădiștea — Vilcea.

DUMITRAȘCU, preot — bis. Românești — Vilcea.

DUMITRAȘCU, vistier — schitul Fundul Sacului — Vlașca.

DUMITRU, bogasier din Tîrgoviște — schitul Bunea — Dîmbovița.

DUMITRU, căpitan — bis. Rupturi — Mehedinți, bis. Borăscu — Scorușu (?)

DUMITRU, erodiacon — bis. Titești — Argeș.

DUMITRU, medelnicer — bis. Șitoaia — Dolj.

DUMITRU, paharnic — bis. Rîfov — Prahova.

DUMITRU, pîrcălab — m-rea Călușiu — Olt.

DUMITRU, polcovnic — bis. Sf. Arhangheli — Craiova.

DUMITRU, postelnic — bis. Giurcu — Gorj.

DUMITRU, preot — bis. Berbești — Vilcea.

DUMITRU, preot — schitul Călugăreni-Saac

DUMITRU, preot — bis. Circea — Dolj.

DUMITRU, sluger — bis. Ghindeni — Dolj.

DUMITRU DRĂGHICI — bis. Sitești — Gorj.

E

EFREM, egumen m-rea Golgota — Dîmbovița.

EFTENE, preot — bis. Mislea — Dîmbovița.

EFTIMIE, arhimandrit — m-rea Ghighiu — Prahova, m-rea Zamfira — Prahova.

EFTIMIE, arnăut — bis. Logrești — Gorj.

EFTIMIE, egumen — m-rea Tigănești — Ilfov.

EFTIMIE, episcop — schitul Olteni — Rm. Vilcea.

ELENA, slugereasă — bis. Meculești — Argeș.

ELINA, soția lui Matei Basarab — bis. Herăști — Ilfov, schitul Slătioarele — Vilcea (vezi și Matei Basarab, alături de care apare în pisaniile ctitorilor acestuia).

ENĂCACHE, preot — bis. Măciuca — Vilcea.

ENE, cupeț — bis. Mavrodotu — Pitești — Argeș.

ENE MAZILU — bis. Lăngești — Argeș.

ENESCU, familia — bis. Voloiacu — Mehedinți.

ENIU, portar — bis. Gherghița — Prahova.

EŞANU STANCIU — bis. Bărbałătești — Argeș.

EUPRAXIA, stareță — bis. Dăești — Vilcea.

EUPRAXIA, călugăriță — bis. Pisculești — Muscel.

EUSTATIE, logofăt, ginerele clucerului Corlătescu — bis. Corlătești — Prahova.

F

FACA MANOLACHE, clucer — bis. Joița — Ilfov.

FĂGĂRĂȘANU DRĂGAN, șetrar — bis. Grindu — Ialomița.

FĂGĂRĂȘANU ISPAS, serdar — bis. Grindu — Ialomița, bis. Malu — Ialomița.

FĂLCOIANU MATEI, căpitan — bis. Fălcioru — Olt, m-rea Hotărani — Olt.

FĂLCOIANU MIHAI, stolnic } — bis. Dragomirești-Deal — Ilfov.

FĂLCOIANU SAFTA, soția sa } — bis. Dragomirești-Deal — Ilfov.

- FĂRCĂSANU NICOLAE — bis. Tâlpașu — Gorj.
 FĂRCĂSANU RADU, mare stolnic — bis. și casă Fărcașele — Olt.
 FĂRCĂSANU TUDOR, vornic — bis. Liiceni — Olt.
 FĂTU, preot — schitul Peleticu — Buzău.
 FĂURESCU ION, protopop — bis. Făurești — Vilcea.
 FIERA, vătaf — schitul din Ocnele Mari — Vilcea.
 FILARET, arhiepiscop — m-rea Căldărușani — Ilfov.
 FILARET, eclesiarh — bis. Vința — Romanați.
 FILARET, episcop — fîntîna de la schitul Goranu — Argeș.
 FILIP, logofăt — bis. Filip — Vălenii de Munte — Prahova.
 FILIP, vîstier — bis. Căzănești — Vilcea.
 FILIPESCU, familia — casele din: Bucov — Prahova, Drajna — Prahova, Filipești-Tîrg — Prahova, Maia — Ilfov.
 FILIPESCU ALEXANDRU, mare logofăt — bis. Drajna — Ptahova.
 FILIPESCU ANICA, clucereasă — bis. Glodeanu — Siliștea — Buzău.
 FILIPESCU C-TIN, căpitan — bis. Bucov — Prahova, bis. Mătești — Buzău.
 FILIPESCU C-TIN, postelnic — schitul Cetățeaua-Saac.
 FILIPESCU C-TIN, mare vîstier — bis. Bucov — Prahova, bis. Tătărăi — Prahova (?)
 FILIPESCU DUMITRĂSCU, stolnic — bis. Filipești Tîrg — Prahova.
 FILIPESCU ELENCA, logofeteasă — bis. Cămărașu — Brezoaiele — Dîmbovița.
 FILIPESCU GH., mare ban — bis. Tăriceni — Prahova.
 FILIPESCU GH., mare logofăt — bis. Oinacu — Ilfov.
 FILIPESCU GRIGORE — bis. Balaca — Prahova.
 FILIPESCU IORDACHE, fost mare vornic — bis. Policiori — Buzău.
 FILIPESCU MATEI, agă — bis. Bucov — Prahova.
 FILIPESCU NICOLAE, mare vornic — bis. Drajna — Prahova.
 FILIPESCU PANĂ, logofăt și spătar — bis. Filipeștii Tîrg — Prahova, m-rea Mărgineni — Prahova, m-rea Verbila — Prahova.
 FILIPESCU PANĂ (II) — bis. Maia — Ilfov, bis. Slon — Prahova.
 FILIȘANU DUMITRU, mare sluger — schitul Crasna — Gorj, bis. Filiași — Dolj.
 FILIȘANU MIHAI — bis. Tatomirești — Dolj.
 FILITI COSTANDIE, episcop de Buzău — schitul Găvanele — Buzău.
 FILITI PROCOPIE, pitar — bis. Pleașa — Prahova.
 FILITI-CREMIDI NICOLAE, serdar — bis. Rădulești — Ilfov.
 FILITI SILVESTRU, doctor, bis. Coada Izvorului — Prahova.
 FILOS, logofăt — m-rea Bolintin — Ilfov.
 FILOTEI, episcop de Buzău — bis. Maxen — Buzău.
 FLOREA, cioban — bis. Ostroveni — Dolj.
 FPORESCU GHEORGHE, logofăt — m-rea Tigănești — Ilfov.
 FOCA C-TIN, paharnic — m-rea Glavacioc — Argeș.
 FOIANU SOARE, erodiacon — bis. Căpșuna — Dîmbovița.
 FORMAC NICHITA, clucer — bis. Geartolu — Tîrgoviște, bis. Sf. Ionică — Tîrgoviște.
 FOTESCU C-TIN, fost mare clucer — bis. Madona Dudu — Craiova.
 FOTESCU C-TIN
 FOTESCU D-TRU } bis. Dorobăntia — Craiova.
 FRĂCESCU STEFAN, — bis. Corbi — Argeș.
 FRATOSTITEANU DUTĂ, vîstier — bis. Smărădășteu — Dolj } probabil același.
 FRATOSTITEANU RADU, vîstier — bis. Viașu — Mehedinți }
 FRATOSTITEANU STANCIU, armaș — schitul Valea Boului — Gorj.
 FRÄTILÄ, preot — bis. Bijneri — Gorj.
 FRÎNCU (Frangu), jupîn — bis. Ciinești — Argeș.
 FUNDĂTEANU MATEI — bis. Fundata — Dîmbovița.
 FURDUESCU TOMA, sluger — bis. Bîrsești — Argeș.
 FUSEA NEGOITĂ — schitul Fusea — Dîmbovița, bis. Pietroșița — Dîmbovița.
 FUSEA ȘERBAN, negustor — schitul Fusea — Dîmbovița.

G

- GALICEANU DUMITRU, postelnic — bis. Cremenari — Vilcea.
 GALIȚA — cula din Cîmpul Mare — Olt.
 GÂNCEA NICOLA — bis. Dămianu — Dolj.
 GÂNESCU, familia — casa din Craiova — Dolj, casa din Tg. Jiu — Gorj.
 GÂNESCU BARBU, sluger — bis. Băleni — Gorj, bis. Cilibiu — Gorj, bis. Curtișoara — Olt.

GĂNESCU ION, paharnic — bis. Gănești — Vilcea.
 GĂNESCU ȘTEFAN, paharnic — bis. Laloșu — Vilcea.
 GĂRDESCU CHERA — bis. Sf. Nicolae — Gărdești — Drăgășani — Vilcea.
 GAVRIL, egumenul m-rii Bistrița — schitul din Peșteră — Bistrița — Vilcea.
 GAVRIL DIN SMIRNA, egumen — m-rea Slobozia — Ialomița.
 GAVRILĂ, paharnic, nepotul lui Ianache vîstier — bis. lui Ianache — Pitești.
 GAVRILOIU DIMITRIE } — bis. Zaharești — Buzău; ultimul și bis. Valea Viei — Buzău.
 GAVRILOIU OPREA } — bis. Zaharești — Buzău; ultimul și bis. Valea Viei — Buzău.
 GEARTOLU GHEORGHE — bis. Geartolu — Tîrgoviște.
 GENUNEANU D-TRACHE — bis. Păușești de Otăsău — Vilcea.
 GHENADIE, egumen — schitul Brădet — Argeș.
 GHEORGHE, abagiu, pîrcălab din Bogdănești — bis. Gura Văii — Vilcea.
 GHEORGHE, arhimandrit — schitul Provița — Prahova.
 GHEORGHE, clucer de arie — schitul Stînișoara — Argeș.
 GHEORGHE, diacon — bis. Bîrlogu — Vilcea.
 GHEORGHE, jupin — bis. schitului Balamuci — Ilfov.
 GHEORGHE, jupin — bis. Dăbuleni — Dolj.
 GHEORGHE, jupin — schitul Balamuci — Ilfov.
 GHEORGHE, mazil — bis. Sibiciu de Sus — Buzău.
 GHEORGHE, negustor din Ianina — bis. Inuri — Argeș.
 GHEORCHE, pitar — bis. Drăgoești — Ilfov.
 GHEORGHE, preot, protopop de Dîmbovița — m-rea Bildana — Ilfov.
 GHEORGHE, preot, — bis. Ionești — Vilcea.
 GHEORGHE, preot — bis. Mijlocu — Olt.
 GHEORGHE, preot — bis. Păroși — Olt.
 GHEORGHE, preot — schitul Peștera Ialomiței — Prahova.
 GHEORGHIU TEODORACHE — han Ploești — Prahova.
 GHERASE IOAN SIMO — bis. Gherăseni — Buzău.
 GHERASI IOAN, pitar — bis. Fundeni — Gherasi — Ilfov.
 GHERASIE, egumen — m-rea Nucet — Dîmbovița.
 GHERASIM, preot — bis. Valea Fîntinii — Buzău.
 GHERGHI, județul de C. Lung — bis. Voivodenia — C. Lung — Muscel.
 GHERGHINA, pîrcălab — m-rea Nucet — Dîmbovița.
 GHERGHINA, vrăjitoarea — bis. Larga — Gorj.
 GHERMAN, egumen — schitul Arhanghel — Rm. Vilcea.
 GHERMAN M, — bis. Adormirea — Bîcu — Ilfov.
 GHERMAN, eromonah — schitul Țigănia — Vilcea.
 GHERMANO, eromonah — schitul Provița — Prahova.
 GHERMANO, stareț — schitul Predeal — Prahova.
 GHERONTIE, eromonah din Pietroșita — schitul Peștera Ialomiței — Prahova.
 GHICA, familia — case la Căciulați — Ilfov, Ghergani — Dîmbovița, bis. Hăbeni — Dîmbovița,
 casa din Radovanu — Ilfov.
 GHICA ALEXANDRU — bis. Căciulați — Ilfov, bis. Bălești — Vrancea.
 GHICA DIMITRIE, fost hatman — bis. Ghergani — Dîmbovița.
 GHICA DIMITRIE, domnul Țării Românești — m-rea C. Lung — Muscel (refăcută).
 GHICA DUMITRACHE, mare ban — bis. Sf. Apostoli și Marina — Tîrgoviște.
 GHICA EUFROSINA — bis. Orbeasca — Teleorman.
 GHICA GHEORGHE, domnul Țării Românești (1659—1660) — m-rea Cerneți — Mehedinți.
 GHICA GRIGORE, domnul Țării Românești — m-rea Cerneți — Mehedinți, bis. Dragoslavele
 Argeș, m-reas Sf. Ioan — Focșani, m-reas Fedeleesciori — Vilcea.
 GHICA MIHAI, mare ban — m-reas Poiana — Prahova.
 GHIMPESCU NECULA, negustor — schitul Valea Mare — Argeș.
 GHIMPEȚEANU IANCU — bis. Făurești — Vilcea.
 GHINDĂ NICOLAE — bis. Bobu — Gorj.
 GHINEA, logofăt — bis. Domnești — Argeș.
 GHINESCU MATEI, preot — bis. Cioroiu — Olt.
 GHISOIU NICA — bis. Valea Foi — Argeș.
 GHITĂ, fiul lui Alexe pescarul — bis. Trestioara — Prahova.
 GÎRBEA DUMITRACHE, fiul lui S. Gîrbea căpitan — bis. Hurezani — Vilcea.
 GÎRBEEA ION — casa și bis. din Vladimiru — Gorj.
 GIULESCU NICOLAE, vîstier — bis. Bunești — Cerna — Vilcea, bis. Giulești — Vilcea.
 GIURA, căpitan de panduri — bis. Capul Dealului — Drăgășani — Vilcea, bis. Sutești — Vilcea.
 GIURA, logofăt — m-reas Stănești — Vilcea.
 GIURGIUVEANU BARBU — bis. Marina — C. Lung — Argeș.
 GIURGIUVEANU VLAD — bis. Sf. Apostoli — Tg. Jiu.
 GLODEANU ION, preot — bis. Glodeni — Gorj.

- GLOGOJEANU MIHAI, preot — bis. Secu — Dolj.
- GLOGOVEANU, familia — case la Craiova — Dolj, Glogova — Gorj.
- GLOGOVEANU C-TIN, clucer — bis. Prunișori — Mehedinți.
- GLOGOVEANU IOAN, fost mare logofăt — bis. Sf. Nicolae și Sf. Spiridon — Cerneți — Mehedinți.
- GLOGOVEANU IONIȚĂ, fost mare sluger (același cu precedentul?) — bis. Glogova — Gorj.
- GLOGOVEANU LATCO — bis. Secu — Dolj.
- GLOGOVEANU MATEI, consilier împăratesc — bis. Glogova — Gorj.
- GLOGOVEANU NICOLAE — bis. Strîmba — Gorj.
- GOGA MIHAL, vîstier — bis. Albești — Dolj.
- GOLEA GHEORGHE, preot — bis. Berbești — Vilcea.
- GOLESCU, familia — case la Golești — Argeș, Leurdeni — Argeș.
- GOLESCU IVASCO, vornic — m-rea Vieroș — Argeș.
- GOLESCU NICOLAE, hatman } bis. Goleasca — Ilfov; ultimul și m-rea Tigănești — Ilfov.
- GOLESCU RADU, mare ban } bis. Corbeanca — Ilfov.
- GOLESCU ZINCA — bis. Văleni — Romanați.
- GORNEANU IONIȚĂ — bis. Gorneni — Ilfov.
- GRĂDEANU NICOLAE, vîstier } bis. Grădiștea — Ilfov.
- GRĂDEANU STEFAN, stolnic } bis. Grădiștea — Ilfov.
- GRĂDIȘTEANU, familia casa Grădiștea — Ilfov.
- GRĂDIȘTEANU BUNEA, vîstier — schitul Bunea — Dîmbovița, bis. Grădiștea — Ilfov.
- GRĂDIȘTEANU ELENA — bis. Uzunu — Ilfov.
- GRĂDIȘTEANU GRIGORE, logofăt al dreptății — bis. Grădiștea — Ilfov.
- GRĂDIȘTEANU IANCU, comis — bis. Beloți — Pietroaia — Dolj.
- GRĂJDANA, fiica lui Jipa Vernescu căpitan — schitul Grăjdana — Buzău.
- GRECEANU, familia — casa din Dragomirești — Dîmbovița, bis. Greci — Ilfov, schitul Greci — Olt, bis. Sf. Ionică — Tîrgoviște (sint trei familii)
- GRECEANU COSTACHE, clucer și medelnicer — bis. domnească — Caracal — Olt, bis. Sf. Vasile — Caracal — Olt, bis. Toți Sfinții — Caracal — Olt.
- GRECEANU DIMITRIE, mare agă — bis. Greci — Ilfov.
- GRECEANU DRĂGHICEAN, mare pitar — bis. Tătărani — Prahova.
- GRECEANU ELENA — schitul Greci — Olt.
- GRECEANU GRIGORE, mare vîstier — casa din Dragomirești — Dîmbovița.
- GRECEANU NICOLAE, clucer — bis. Dobrosloveni — Olt.
- GRECEANU NICOLAE — bis. Vernești — Buzău.
- GRECEANU NICODIM, ieromonah — bis. m-rii Babele — Ilfov.
- GRECEANU PAPA, mare logofăt — schitul Balamuci — Ilfov.
- GRECEANU RADU, agă — schitul Pătroaia — Dîmbovița.
- GRECEANU SCARLAT, fost mare vornic — bis. Răzvad — Dîmbovița, bis. Ploieștiori — Ploiești.
- GRECEANU SERBAN, mare vîstier — bis. Dragomirești — Dîmbovița.
- GRECEANU TUDOR (Teofil monah) — schitul Moșani.
- GRECESCU IOAN, fost polcovnic — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Cerneți — Mehedinți.
- GRECESCU IORDACHE, pitar — bis. Brăniștari — Ilfov.
- GRECĂ GHEORGHE — bis. Orbem — Mehedinți.
- GRECĂ MATEI — bis. Oteșani — Vilcea.
- GRIGORE, episcop de Buzău — bis. Trei Ierarhi — Schitul Golești — Argeș.
- GRIGORE, episcop de Rîmnic — m-rea Govora — Vilcea, episcopia Rm. Vilcea, bis. Toți Sfinții — Rm. Vilcea.
- GRIGORE, erodiacon — bis. Pajereea — Tărtășești — Ilfov.
- GRIGORE, eromonah, proegumen al m-rii Bistrița — schitul din Peșteră — Bistrița — Vilcea.
- GRIGORE, mitropolit — schitul Goranu — Argeș.
- GRIGORE, proegumen de la Cozia — schitul Scăueni — Vilcea.
- GRIGORE, tabac — bis. Roșie — Tîrgoviște.
- GUGUȚ GHEORGHE — bis. Ciunesti — Argeș.
- GULIANO TUDORACHE — bis. Ciorani — Prahova.
- GULIMAN NICULA — han la Craiova — Dolj.
- GUTĂ RADU, preot — bis. Sf. Gheorghe — Tîrgoviște.

H

HAGI ENUŞ (Ianus) — bis. Călărașu — Dolj, bis. Negoiu — Dolj, fintina ce-i poartă numele din Craiova, bis. Dăbuleni — Dolj, schitul Arhanghel — Rm. Vilcea.

HAGI IANE — bis. Hăbeni — Dîmbovița.

HAGI ION GHEORGHE, tăbăcar — bis. Madona — Dudu — Craiova.
 HAGI MACIU — bis. Radomiru — Dolj.
 HAGI MANU — bis. Tătărani — Prahova.
 HAGI MARCO DUMITRACHE, fost mare paharnic — schitul Mărculești — Flămînda — C. Lung.
 HAGI MOSCU ION, fost mare clucer — bis. Slănic — Prahova.
 HAGI MOSCU C-TIN } bis. Uria — Olt
 HAGI MOSCU PETRE } bis. Uria — Olt
 HAGI STOIAN — m-reă Vălenii de Munte — Prahova.
 HAMZA DIN CREȚEȘTI, ban — m-reă Crețești — Dolj.
 HARȘIU, postelnic — bis. Harșiu — Craiova.
 HARVAT, mare logofăt — m-reă Gura Motrului.
 HERESCU, vezi Năsturel.
 HIOTU, familia — bis. Ţerbănești — Olt.
 HIOTU C-TIN — bis. Adormirea — Ocnele Mari — Vilcea.
 HRANITE, postelnic — m-reă Flămînda — Orașul de Floci — Ialomița.
 HRISOSCOLEU IANACHE, ban } bis. Sf. Ionică — Tîrgoviște
 HRISOSCOLEU GRIGORE, clucer } bis. Sf. Ionică — Tîrgoviște
 HRISOSCOLEU MANOLACHE — bis. Olteni — Prahova.
 HRISTEA, preot — bis. Sf. Apostoli (Popa Hristea) — Craiova.
 HRISTEA, vameş — bis. Dragoslavеле — Argeș, bis. Rucăr — Argeș.
 HRISTODOR, arendaș — bis. Bădești — Muscel.
 HRISTODOR, vistier — bis. Frunzaru — Olt.
 HRIZEA, mare spătar — bis. Dumitrești — Vilcea (fost Olt).
 HRIZEA, mare vornic — schitul Băleni — Ilfov.
 HUREZEANU HRISANT — m-reă D. Lemn — Vilcea.
 HUREZEANU-LIPOVEANU D-TRU GH. — bis. Hurezani — Vilcea.

I

IACOV, eromonah — schitul Pestera Dimboviței.
 IACOV, logofăt — schitul Bădiceni — Argeș.
 IAMANDI DIN RÎMNIC — bis. Proieni — Vilcea.
 IANA DIN CIORĂȘTI — schitul Frasin — Saac.
 IANACHE, croitor din Craiova — bis. Simnicu — Dolj.
 IANACHE, jupin — bis. Borlești — Argeș.
 IANACHE, postelnic — m-reă Slobozia — Ialomița.
 IANACHE, vistier — bis. lui Ianache — Pitești — Argeș.
 IANE, vistier — m-reă Flocoșani — Olt.
 IANE, hagi, pitar — schitul Jitia — Rm. Sărat.
 IANE, căpitan — bis. Homorîciu — Prahova.
 ICONOMU COSTEA, pitar — bis. Poeni — Buzău.
 ICONOMU STERIE, pitar — han Focșani — Vrancea.
 IEREMIA, diacon — bis. Bârcănești — Vilcea.
 IEROTEI, arhimandrit — schitul Trivalea — Pitești.
 IGNATIE, egumen — m-reă Butoiul — Dimbovița.
 ILARION, călugăr — m-reă Dobrușa — Vilcea.
 ILARION, călugăr — schitul Frăsinet — Vilcea.
 ILARION, călugăr — bis. Sușani — Vilcea.
 ILARION, episcop de Argeș — m-reă Curtea de Argeș.
 ILARION, episcop de Rimnic — schitul Iezerul — Vilcea.
 ILARION, eromonah — m-reă Cotmeana — Argeș.
 ILARION, eromonah — bis. Cremenari — Vilcea.
 ILIE din Murgași (Isaia monahul) — schitul Murgaș — Dolj.
 ILIE, armă din Slătioara (Ieremia monah) — schitul Hurezi — Romanați.
 ILIE, dascăl — bis. Drăganu — Argeș.
 ILIE, negustor — bis. Cuv. Paraschiva — Rm. Vilcea.
 ILIE, preot — bis. Fundeni — Prahova.
 IOACHIM, egumenul Sinaiul — m-reă Mărgineni — Prahova, bis. Seciu — Prahova.
 IOACHIM, monah — bis. Mălăești — Dolj.
 IOACHIMESCU IOACHIM, preot — bis. Trei Ierarhi — Ploiești.
 IOAN C-TIN } bis. Floru — Olt.
 IOAN GHEORGHE } bis. Floru — Olt.
 IOANICHIE, egumen — schitul Ciolanu — Buzău.

- IOANICHIE, eromonah — bis. Cu Bradu — Ocnele Mari — Vilcea.
 IOANICHIE, eromonah — schitul Predeal — Prahova.
 IOANICHIE, vezi Polidor Ioanichie.
 IOANID DIMITRIE — bis. Crivina — Prahova.
 IOASAF, arhimandrit — m-rea Sinaia — Prahova.
 IOASAF, proegumen de la Argeș — schitul Scăueni — Vilcea.
 IOAN, băcan — bis. Hagi Enuș — Craiova.
 IOAN, ceauș — bis. Roști — Vilcea.
 IOAN, clucer — bis. Grajduri — Argeș.
 IOAN, egumenul m-rii Hurezi — m-rea Cozia — Vilcea, schitul Sf. Apostoli — Horezi — Vilcea, bis. Stoiceni — Argeș (?).
 IOAN, egumenul m-rii Tismana — schitul Sporăști — Gorj.
 IOAN, erodiacon — bis. Deagu — Argeș.
 IOAN, mătăsar — bis. Sf. Arhangeli — Craiova.
 IOAN, preot (doi) — bis. Cacova — Vilcea.
 IOAN, protopop — bis. Copăceni — Argeș.
 IOAN, vătaf de croitori — bis. Mintuleasa — Craiova.
 ION — schitul Ploștina Drăgoeștilor — Gorj.
 ION, diacon — bis. Optași — Olt.
 ION, dogar — bis. Peșteana — Vilcea.
 ION, logofăt, zugrav — bis. Sf. Dumitru — Rm. Vilcea.
 ION, preot — bis. Călinești — Vilcea.
 ION, preot — bis. Sf. Vineri — C. Lung-Muscel.
 ION, preot — bis. Ciindești din Vale — Dîmbovița.
 ION, preot — bis. Cireașov — Olt.
 ION, preot din Vulcană — bis. Cucuteni — Dîmbovița.
 ION, preot — bis. Mislea — Dîmbovița.
 ION, preot — bis. Neghinești — Vilcea.
 ION, preot — bis. Păușești-Măglăși — Vilcea.
 ION, preot — bis. Profa — Olt.
 ION, preot — bis. Racovița — Vilcea.
 ION, preot — bis. Simburești — Olt.
 ION (Iani), fost staroste — bis. Sf. Gheorghe Vechi — Craiova.
 ION, vătaf — bis. Cotenești — Argeș.
 ION, grecul — bis. Berbești — Vilcea.
 IONĂȘCU, cupeț — bis. Ionașcu-Slatina — Olt.
 IONITĂ — bis. Buda — Cislău — Buzău.
 IORDACHI, vornic din Cozleci — schitul Iordăchianu — Saac.
 IORDĂNESCU NEAGOE — schitul Ceptura — Prahova.
 IORGA, cupeț, din București — schitul Ceptura — Prahova.
 IORGA, negustor — schitul Boldești — Prahova.
 IORGA, postelnic — bis. Călinești — Prahova.
 IORGULESCU SCARLAT, serdar — bis. Văleni — Dîmbovița — Muscel.
 IOSIF, arhimandrit de la Sărăcinești — bis. Olănești — Vilcea.
 IOSIF, arhimandrit de la Sinaia — bis. Mineciu — Prahova.
 IOSIF, eclesiarh și egumen — schitul Streharet — Slatina — Olt.
 IOSIF, egumenul m-rii Cotmeana — m-rea Cotmeana — Argeș.
 IOSIF, episcop de Argeș — bis. Brezoiu — Vilcea, schitul Corbii de Piatră — Argeș, bis. Bătușari — Curtea de Argeș, m-rea Curtea de Argeș, bis. Galeș — Argeș, bis. Săliște — Argeș, bis. Valea Danului — Argeș.
 IOTA DINU TEODOR — bis. Afumați — Dolj.
 IOTA NICOLAE, serdar — bis. Cătanele — Dolj.
 IOVA, negustor — bis. Cuv. Parasciva — Rm. Vilcea.
 IOVIPALI CIRSTEA, hagi — schitul Frăsinet — Vilcea.
 IVOIOIU (Ievoiu) DUMITRU — bis. Greblești — Vilcea, bis. Sf. Ioan Botezătorul — Rm. Vilcea
 IPSILANTI ALEX., domnul Tării Românești — bis. și casa Afumați — Ilfov.
 ISAIA, eromonah — bis. Rădăcinești — Vilcea.
 ISAR, fratele lui Marin Ungurul — bis. Gura Văii Stăncești — Pitești.
 ISPAS — bis. Bogdănești — Vilcea.
 ISPIR ION — bis. Peticei — Gorj.
 IVAN, preot — bis. Breaza de Sus — Prahova.
 IVĂNIȘ, vornic — m-rea Tisău — Buzău.
 IZBĂSOIU APOSTOL, clucer — schitul Mărculești — Flămînda — C. Lung — Muscel.
 IUSTINA, stareță — m-rea Vîforita — Dîmbovița.
 IVAN — bis. Bogdănești — Vilcea.
 IZVEREANU GHITĂ, preot — bis. Izvarna — Gorj.

IZVORANU, familia — bis. Izvoarele — Olt.
 IZVORANU, familia — bis. și casa Voloiacu — Mehedinți.
 IZVORANU CONST. — bis. Bălănești — Olt.
 IZVORANU DUMITRU — bis. Cernăia — Mehedinți.
 IZVORANU MIHAI — bis. Voloiacu — Mehedinți.
 IZVORANU NICOLAE — schitul Crasna (Izvoarele) — Prahova.
 IZVORANU RADU, mare stolnic — bis. Izvoarele.
 IZVORANU V-LE, serdar — bis. Căciulați — Ilfov.

J

JĂLĂBOIU IONIȚĂ, ceauș — bis. Jălăboiu — Focșani — Vrancea.
 JIANU, familia — casa din Caracal — Olt, bis. Adormirea — Caracal, casa din Preajba — Dolj
 JIANU CHIRIAC, fost mare clucer — bis. Vîrniță — Dolj.
 JIANU STĂNUT (Stan), mare paharnic — bis. Bășica — Craiova, bis. Preajba — Dolj.
 JIANU STEFAN — m-rea Sf. Treime — Cernești — Mehedinți, bis. Jieni — Olt.
 JIPA RADU — bis. Sf. Nicolae — Vălenii de Munte — Prahova.
 JIPA DIN VERNEȘTI, căpitan — m-rea Izvorani — Buzău, bis. Vernești — Buzău.
 JIROVEANU AL. — casa din Jirov — Mehedinți.
 JOIȚA — bis. Purcăreni — Argeș.
 JUMĂRESCU I. SIMION — bis. Suslănești — Argeș.

L

LAFTOCRATORINOS MELETIE, egumen — bis. Tîntava — Ilfov.
 LAHOVARI IANCU, stolnic — bis. Momotesti — Vilcea (vezi și următorul; același?).
 LAHOVARI IOAN, clucer — bis. Marcea — Valea Mare — Vilcea.
 LAHOVARI M. — bis. Lăunele — Argeș.
 LAHOVARI NICOLACHI — bis. Orezu — Ialomița.
 LAMBRU PARTENIE, ierodiacon — schitul Valea Boulei — Gorj.
 LÂMOTESCU ALEX., sluger și medelnicer — bis. Lămotesti — Ilfov, bis. Orăști — Ilfov.
 LANGA, familie — bis. Lăngăști — Argeș.
 LÂUDAT, preot — schitul Pîrscoiu — Buzău.
 LAVRENTIE, egumen — m-rea Polovragi — Gorj.
 LAVRENTIE, monah — bis. Cacova — Vilcea.
 LAVRENTIE, ieromonah — m-rea Cîrnul — Buzău.
 LAZĂR, postelnic — bis. Livezeni — Argeș.
 LAZĂR, preot — bis. Păușești de Otăsău — Vilcea.
 LAZĂR, tabac — bis. Roșie — Tîrgoviște.
 LÂZĂRESCU SERBAN — bis. Comosteni — Dolj.
 LÂZĂRĂOIU IONIȚĂ — bis. Tabaci — Vălenii de Munte — Prahova.
 LEFTER DIN VERNEȘTI — bis. Vernești — Buzău.
 LENŞ FILIP — bis. Tăndărei — Ialomița.
 LEPĂDAT — bis. Rogova — Mehedinți.
 LEPĂDAT, jupin — bis. Poronîta — Mehedinți.
 LEURDEANU ISTRATIE, mare postelnic — schitul Ciutura — Dolj.
 LEURDEANU STROE, mare vistier — bis. Golești — Argeș, m-rea Vieroș — Argeș.
 LEURDEANU TOMA — bis. Ostrovani — Argeș.
 LIPĂNESCU C-TIN, paharnic — bis. Meteleu — Buzău.
 LIPOVEANU C., fiul lui Hrizea căpitan — bis. Băltița — Dimbovița.
 LISĂNDROIU DIMA, stegar — bis. Sf. Gheorghe — Tîrgoviște.
 LISAVENCO ATANASIE — m-rea Cilic — Dere — Tulcea.
 LITERATI MIHALCEA, logofăt — schitul Teica — Ocnele Mari — Vilcea.
 LOCUSTEANU DUMITRU, fiul lui Dima postelnic — bis. Murgești — Olt.
 LOCUSTEANU MATEI, mare sluger — bis. Șuta Seacă — Dimbovița.
 LOCUSTEANU RADU, paharnic — bis. Locusteni — Dolj.
 LOGRESCU ANGHEL, căpitan — bis. Logrești — Gorj.
 LUCA, egumen — m-rea Jitianu — Dolj.
 LUCA, episcop de Buzău — m-rea Izvorani — Buzău.

LUCA, preot — schitul Locurile Rele — Gorj.
 LUDESCU STOICA, logofăt — bis. Ludești — Dâmbovița.
 LUPOIANU DRĂGHICI — bis. Rucăr — Argeș.
 LUPU, preot — schitul Pîrscov — Buzău.
 LUPU MIHAILĂ — bis. Sf. Ioan — Broșteni — Ocnele Mari — Vilcea.
 LUPULESCU D-TRU — bis. Schela — Gorj.
 LUTEA STOICA, preot — bis. Bădeni — Argeș.

M

MACARIE, călugăr — schitul Rîca — Teleorman.
 MACARIE, călugăr de la muntele Sinai — m-rea Mărgineni — Prahova.
 MACARIE, ieromonah — bis. Intrarea în biserică — Bârbătești — Vilcea.
 MACARIE, monah — bis. Proieni — Vilcea.
 MĂCIUCĂ DOBRE — bis. Ostroveni — Dolj.
 MĂCIUCEANU ALEX., căpitan — bis. Bocșa — Vilcea.
 MĂCIUCEANU IORDACHE — bis. Oveselu — Măciuca — Vilcea.
 MAGDALINA, monahia — schitul Corbi de Piatră — Argeș.
 MAGHERIU IOAN, polcovnic — bis. Sf. Arhangeli — Bîrzei — Gorj, bis. Cărbunești — Gorj
 MAGHERIU SERBÂN, căpitan bis. Sf. Gheorghe — Bîrzei — Gorj, bis. Ciocadia — Gorj
 bis. Polovragi — Gorj.
 MĂINESCU, familia — bis. Brîndușa — Craiova, schitul Măinești — Olt.
 MĂINESCU IOAN, preot — bis. Bîrza — Dolj (sau Romanați).
 MALCIU SÎRBUL, — bis. Ghercești — Dolj.
 MĂLDĂRESCU, familia — culele și bis. Măldărești — Vilcea.
 MĂLDĂRESCU COSTACHE, medelnicer — bis. Românești — Gorj.
 MĂLDĂRESCU MANOLACHE, slujer — bis. Făurești — Vilcea.
 MĂMĂLIGĂ IOAN — schitul Aninoasa — Gorj.
 MĂLURESCU NEAGU, vistier — bis. Sf. Ilie — Roșiorii de Vede — Teleorman și bis. Malu
 — Teleorman.
 MĂNĂILA, mare căpitan — m-rea Bordești — Vrancea, casa Mănilă — Buzău.
 MANASIE, călugăr — schitul Căldărușa — Manasia — Buzău.
 MĂNEȘTI, familie — casa din Mănești — Dâmbovița.
 MANO, familia — casa din Budești — Ilfov.
 MANO ION MIHAI, mare vornic — bis. Budești — Ilfov, bis. Aprozi — Ilfov (?)
 MANOLE, cojocar — m-rea Pasărea — Ilfov.
 MANOLE, polcovnic — bis. Intrarea în biserică — Găești — Dâmbovița.
 MANOLESCU GRIGORE — bis. Intrarea în biserică — Găești — Dâmbovița.
 MANOLOCHESCU SERBAN — bis. Brădiceni — Gorj.
 MARCO, postelnic — bis. Bădiceni — Argeș.
 MAREŞ, postelnic — bis. Vadul Săpat — Prahova.
 MARIN, bulucbașa — fintă din Piața Elca — Craiova.
 MARIN, cojocar — bis. Oborul Vechi — Tîrgoviște.
 MARIN, postelnic — bis. Costești — Dâmbovița.
 MARIN, preot, bis. Cireașov — Olt.
 MARIN, preot — schitul Olteni — Rm. Vilcea.
 MARIN, preot — bis. Roești — Vilcea.
 MARINCEA, abagiu, hagiū — bis. Palilula — Dolj.
 MĂRUNTEANU PANAIT, șetrar — m-rea Ghighiu — Prahova.
 MATACHE C-TIN — bis. Toți Sfinții — Rm. Vilcea.
 MATEI BASARAB, domnul Tării Românești (1632—1654) — m-rea Arnova — Vilcea, schitul
 Bârbătești — Păroaia — Dâmbovița, m-rea Brebu — Prahova, m-rea Brîncoveni — Olt
 episcopia Buzău, m-rea Căldărușani — Ilfov, casele domnești Caracal — Olt, m-re
 C. Lung-Muscel, m-rea Cîrnu — Buzău, m-rea Cornățel — Ilfov, fintă Popova —
 Craiova, bis. Sf. Dumitru — Craiova, bis. episcopală Curtea de Argeș, bis. domnească
 Gherghița — Prahova, m-rea Govora — Vilcea, m-re Măxineni — Rm. Sărat, m-re
 Negoești — Ilfov, schitul Pinul — Buzău, bis. domnească Pitești, m-re Plătărești —
 Ilfov, bis. domnească Ploiești, episcopală R. Valea, m-re Drăgănești — Roșiorii de Vede,
 m-rea Sadova — Dolj, m-rea Slobozia — Ialomița, m-re Strehia — Mehedinti, curtea
 domnească Tîrgoviște, mitropolia din Tîrgoviște, bis. Sf. Împărați — Tîrgoviște, bis.
 Sf. Nicolae — Andronești — Tîrgoviște, m-rea Tismana — Gorj.
 MATEI, bașbulucbaș — bis. Gura Sărății — Buzău.

MATEI, căpitan — bis. Sf. Nicolae — Slatina — Olt.
 MATEI, logofăt — schitul Jghiabul — Vilcea.
 MATEI, logofăt — bis. Schitul Matei — Argeș.
 MATEI, preot, fiul lui Grăjdan cojocar — schitul Valea Mare — Argeș.
 MATEI, preot — bis. Ciorești — Gorj.
 MATEI, zidar — bis. Becheni — Gorj.
MAVROCORDAT NICOLAE, domnul Tării Românești și Moldovei — bis. domnească C. Lung-Muscel, m-rea Precista — Focșani.
MAVRODIN RUXANDRA, căminăreasă — bis. Petrești — Vlașca.
MĂZGĂȘOAIA MARGHIOALA, vistiereasă — han Focșani — Vrancea.
MECIOCA BOGDAN — fintina „Cu țeapă” — Craiova.
MECULESCU SERBAN — bis. Meculești — Argeș.
MEHEDINTEAÑU MIHAI, logofăt — bis. Trei Ierarhi — Ploiești.
MELETIE, econom — bis. Valea Danului — Argeș.
MELETIE, egumenul m-rii Căscioarele — bis. Vinători — Ilfov.
MELETINA, stăriță m-rii Mamu — bis. Lungăști — Vilcea, m-rea Mamul — Vilcea.
MELETINA, stăriță — m-rea Pasărea — Ilfov.
MERIȘANU, familia — casa din Merișani — Teleorman.
MERIȘANU BARBU — bis. Merișani — Teleorman.
MERIȘANU STAICO, paharnic — schitul Cucuteni — Dâmbovița.
METODIE, episcop de Buzău — episcopia Buzău, schitul Cislău — Buzău, m-rea Menedic — Buzău.
METODIE, monah — schitul Comanca — Olt.
MICȘUNESCU, familia — casa din Micșunești Mari — Ilfov.
MICȘUNESCU IORDACHE, mare stolnic — bis. Micșunești Mari — Ilfov.
MICULESCU ȘTEFAN, clucer de arie — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Cerneți — Mehedinți.
MIHAI, fiul lui Mihai logofăt — schitul Ulmeasa — Buzău.
MIHAI, nepotul mitropolitului Teodosie — bis. Sf. Gheorghe — Rm. Vilcea.
MIHAI, clucer — m-rea Panaghia — Dâmbovița.
MIHAİL, egumen — paraclisul m-rii Aninoasa — Muscel.
MIHAI, egumenul m-rii Sf. Apostoli — Buc. — bis. Călugăru — Tărtărești — Ilfov.
MIHAIL, episcop — schitul Olteni — Rm. Vilcea.
MIHAI, preot — bis. Făurești — Vilcea.
MIHAI CONSTANTIN — bis. Bistrețu — Dolj.
MIHAIL ȘERBAN — bis. Buna Vestire — Ploiești — Prahova.
MIHAI VITEAZUL, domnul Tării Românești (1593—1601) — case domnești Caracal — Olt, bis. domnească, case domnești Ploiești — Prahova, schitul Clocoiov — Slatina — Olt.
MIHĂILĂ, fiul lui Gh. Burduhiu — bis. Roșia Jiu — Gorj.
MIHĂILESCU IOAN, mare paharnic și clucer — bis. Cămineasa — Ilfov, bis. Comișani — Dâmbovița.
MIHĂILESCU SCARLAT — bis. Lazuri — Dâmbovița.
MIHAİLOVICI COSTEA și
MIHAİLOVICI IVANCIU — bis. Piteasca — Ilfov.
MIHALACHE, vătaf de plai — schitul Provița — Prahova.
MIHALE — bis. Tohani — Buzău.
MIHNEA TURCITUL, domnul Tării Românești — m-rea Glavacioc — Argeș, bis. ruină Tîrgșor — Prahova, m-rea Tutana — Argeș.
MIHU, logofăt — crucea din Lazuri — Dâmbovița.
MILCO, băiaș — m-rea Baia de Aramă — Mehedinți.
MILCOVANU NICOLAE — bis. Urși — Vilcea.
MILOS, iuzbașe (Mihai călugărul) — schitul Comanești.
MÎNASTIREANU MATEI, preot — bis. Genuneni — Vilcea.
MINCU MIHAI, medelnicer — bis. Gîrlași din Buzău.
MINCULESCU MARIA, păhărniceasa — spitalul din Buzău.
MIRCEA CEL BÂTRÂN, domnul Tării Românești (1386—1418) — m-rea Cozia — Vilcea, cetatea Frumoasa — Teleorman, cetatea Giurgiu — Ilfov, curtea domnească Tîrgoviște.
MIRCEA CIOBANUL, domnul Tării Românești (1545—1554) — schitul Izzerul — Vilcea, bis. Buna Vestire — Rm. Vilcea, m-rea Snagov — Ilfov.
MISAIL, episcop de Buzău — m-rea Menedic — Buzău.
MISCO (Mirco), căpitan de sârbi — bis. Sf. Nicolae — Simuleasa — Tîrgoviște.
MITESCU IOAN, medelnicer — bis. Cacova — Argeș.
MITREA, mare șufar — bis. Bohari — Argeș.
MITREA, mare vornic — m-rea Hotărani — Olt.
MITRESCU MARIAN — bis. Boisoara — Argeș.
MITROFAN, episcop de Buzău — schitul Bonțești — Vrancea.
MITROFAN, eromonah — m-rea Seaca — Mușetești — Olt.

- MIU, preot — bis. Murgaș — Dolj.
 MOGOȘ, ban — m-rea Stănești — Vilcea.
 MOISE, polcovnic — bis. Păcureți — Prahova.
 MORAIT (?) ENE — bis. Răcari — Dolj.
 MORUNGAVU, familia — casa din Morunglavu — Olt.
 MORUNGAVU MATEI — m-rea Șerbănești — Morunglavu — Vilcea.
 MOSCU, familia — bis. Andreești — Gorj.
 MOSCU (MUSCĂ) C-TIN, armaș — bis. Scoica — Gorj.
 MOSCU ȘTEFAN, căminar — bis. Cățelu — Ilfov.
 MOTOC NEAGOE, preot — bis. Ciunești — Argeș.
 MOVILĂ IOAN, pitar — bis. Bulbucata — Vlașca.
 MUMUIANU NICOLAE — schitul Sopot — Slatina — Olt.
 MUSCĂ IONITĂ — bis. Brădești — Dolj.
 MUSCELEANU NICA, fost logofăt al III-lea — bis. Gura Sărății — Buzău.
 MUSCELEANU SÂNDULACHE, medelnicer — bis. Bentu — Buzău.
 MUTULEANU TĂNASE — bis. Frâncești — Vilcea.

N

- NAN PETRE, jupin — bis. Vîlsănești — Argeș.
 NĂSTUREL-HERESCU, familia — bis. Budești — Ilfov, casa și bis. Herăști — Ilfov.
 NĂSTUREL C-TIN, paharnic — bis. Sf. Nicolae cel Nou — Focșani.
 NĂSTUREL UDRIȘTE, logofăt — crucea de la Nămănești — Argeș, bis. Tîrgului — Tîrgoviște
 NEACSA — bis. Voinești — Dîmbovîța.
 NEACSU PORUMBÎȚA — bis. Gura Sărății — Buzău.
 NEACSU, preot — bis. Cremenari — Vilcea.
 NEACSU DIN PITESTI — bis. domnească Pitești — Argeș.
 NEAGA, doamna lui Mihnea Turcitul — m-rea Aninoasa — Buzău, schitul Ciolanu — Buzău(?)
 bis. Valea Scheilor — Buzău (?)
 NEAGOE, hagi — bis. Podari — Dolj.
 NEAGOE BASARAB, domnul Țării Românești (1512—1521) — m-rea Cozia — Vilcea, bis.
 episcopală Curtea de Argeș, m-rea Dealu — Dîmbovîța, m-rea Glavacioc — Argeș,
 schitul Ostrovul — Călimănești — Vilcea, m-rea Snagov — Ilfov, mitropolia din Tîrgoviște,
 bis. Sf. Gheorghe — Tîrgoviște, m-rea Tismana — Gorj.
 NEAGOE, protopop sachelar — bis. Tronari — Buzău.
 NEAGU, boier — m-rea Căscioarele — Ilfov.
 NEAGU, căpitan — bis. Drîdu — Ilfov.
 NEAGU, comis — bis. Bunești — Argeș.
 NEAGU, logofăt — bis. Ostroveni — Dolj.
 NEAGU, postăvar — bis. Podul Pitarului — Ilfov.
 NECTARIE, arhimandritul — m-rea Băbeni — Buzău.
 NECTARIE, eclesiarch — bis. Cu Brad — Ocnele Mari — Vilcea.
 NECULCA, logofăt — schitul Bindea — Argeș.
 NECULCEA — han la Craiova — Dolj.
 NECULESCU — han la Focșani — Vrancea.
 NECULESCU ASANACHE, fost mare pitar — bis. Nașterea Sf. Fecioare — Rm. Sărat.
 NECULESCU C-TIN, vornic — bis. Cița — Rm. Sărat.
 NECULESCU COSTACHE — bis. Chiojdeni — Buzău.
 NECULESCU IORDACHE, sluger și vistier — bis. Cița — Rm. Sărat, bis. Slobozia — Rm. Sărat.
 NEDELEA, vamez — bis. Optași — Olt.
 NEGOESCU, familie — casa din Popești — Prahova.
 NEGOESCU C-TIN, pitar — bis. Vlădaia — Mehedinți.
 NEGOMIREANU C., protoereu — schitul Aninoasa — Gorj.
 NEGREA GH., — bis. Olesăti — Buzău.
 NEGREANU ION — bis. Ibănești — Olt.
 NEGRI GRIGORE, serdar — bis. Sf. Voievozi — Cîmpina — Prahova, bis. Lunca Mare —
 Prahova.
 NEMOIANU DUMITRU — bis. Ștefănești — Vilcea.
 NENCIULESCU C., mare pitar — bis. Văcăreștii de Răstoacă — Dîmbovîța.
 NENIȘOR IONITĂ, căpitan — bis. Armășești (Nenișori) — Ialomița.
 NEOFIT, călugăr — schitul Ciocanu — Argeș.
 NEOFIT DE CERVENO, egumen — m-rea Snagov — Ilfov.

NEOFIT, erodiacon — schitul Drăgănești — Vineți — Olt.
 NEOFIT, episcop de Rîmnic — schitul Sărăcinești — Vilcea.
 NICA, cupeț din Pitești — schitul Valea Gruiuului — Pitești.
 NICHIFOR, arhimandrit — schitul Brădet — Argeș și schitul Valea Mare — Argeș.
 NICHIFOR, egumenul m-rii Sărăcinești — bis. Mamura — Vilcea.
 NICODIM, arhimandrit — schitul Valea Mare — Argeș.
 NICODIM, călugăr sîrb — m-rile Tismana și Vodîța.
 NICODIM, egumen — schitul Berislăvești — Argeș.
 NICODIM, egumenul m-rii Tismana — schiturile Cioclovina de Jos și de Sus — Gorj.
 NICOLA, băcan — bis. Toti Sfinții — Caracal — Olt.
 NICOLA, vîstier — m-rea Golgota — Dîmbovița.
 NICOLAE, călugăr — bis. Zeicani — Vilcea.
 NICOLAE, ceauș — bis. Jupinești — Argeș.
 NICOLAE, logofătul mitropoliei — m-rea Vîforita — Dîmbovița.
 NICOLAE, pescar — bis. Sf. Pantelimon — Ploești — Prahova.
 NICOLAE, polcovnic — bis. Strîmba — Dolj.
 NICOLAE, postelnic — bis. Gîrla Mare — Mehedinți.
 NICOLAE, protopop — bis. Ungurei — Olt.
 NICOLAE, vătăf — bis. Cremenari — Vilcea.
 NICOLAE PARASCHIV, preot — schitul Valea Boului — Gorj.
 NICOLAE PETRU — bis. Cîinești — Argeș.
 NICOLAESCU DIMITRIE — bis. Mărgineni — Prahova.
 NICULESCU PĂTRU — bis. Voiești — Gorj.
 NIFON, arhidiacan — schitul Nifon — Prahova.
 NIFON, mitropolit — schitul Cetățuia — Rm. Vilcea, m-rea Zamfira — Prahova.
 NISIPEANU NICOLAE — schitul Stînișoara — Argeș.
 NITĂ DIN TÎRGOVIȘTE — bis. Cucuteni — Dîmbovița.
 NOROCEA IVAN, logofăt — bis. lui Norocea — Pitești.
 NUȚU, cojocar — schitul Valea Mare — Argeș.

O

OALEŞ ION, preot — bis. Olesăști — Buzău.
 OANCEA, preot — bis. Sf. Vineri — C. Lung-Muscel.
 OBEDEANU C-TIN, comisar imperial — bis. Stânești — Gorj.
 OBEDEANU C-TIN, paharnic — bis. Bodești — Vilcea, fintâna Obedeanu — Craiova, m-rea Obedeanu — Craiova.
 OBEDEANU GRIGORE, serdar și clucer — bis. Sf. Nicolae — Giurgiu — Ilfov, bis. Obedeni — Vlașca.
 OBEDEANU PĂTRU, mare serdar și armăș — schitul Cioclovina de Sus — Gorj, bis. Ișalnița — Dolj, m-rea Jitianu — Dolj, bis. Dobrosloveni — Olt (?)
 OBREDI BADEA, negustor — bis. Negustori din Buzău.
 OBRENOVICI EFREM, fratele lui Miloș O. — bis. Manasia — Ilfov.
 OBRENOVICI MILOȘ — bis. Herăști — Ilfov.
 OCHEȘCU, familie — bis. Cepari — Olt.
 OCULESCU DIMITRIE polcovnic — bis. Săscioara — Vilcea.
 OGRĂDEANU NICOLAE, vîstier } bis. Corbeanca — Ilfov.
 OGRĂDEANU ȘTEFAN, stolnic } bis. Corbeanca — Ilfov.
 OLĂNESCU, familia — case la Olănești — Vilcea și Voinigescu — Argeș.
 OLĂNESCU C-TIN, paharnic — bis. Dumitresți — Vilcea.
 OLĂNESCU DRĂGHICI, căpitan — bis. Olănești — Vilcea.
 OLĂNESCU ILIE, polcovnic — bis. Simbotin — Argeș.
 OLĂNESCU MARIA — bis. Vlădești — Vilcea.
 OLĂNESCU TEODOR, eromonah — schitul Comanca — Vilcea.
 OLCESCU DUMITRAȘCO, căpitan — bis. Optași — Olt.
 OLIMPIA, stareță — schitul Slătioarele — Vilcea.
 ONICESCU ANCUTA — bis. Măgurele — Prahova.
 ONISIFOR, monah — bis. Păușești-Măglași — Vilcea.
 OPORANU C-TIN — bis. Mierlești — Olt.
 OPREA, diacon — bis. Runcu — Dîmbovița.
 OPREA, eromonah — bis. Mihăiești — Vilcea.
 OPREA, pircălab — bis. de lemn Asanaga — Teleorman.
 OPREA, protopop — bis. Ostrovani — Dolj.

OTEŞANU RADU GRECU — bis. Romani — Vilcea.
 OTETELEŞANU BARBU, vornic — bis. Beneşti — Vilcea, bis. Birsesti — Vilcea, cruce la m-rea D. Lemn — Vilcea.
 OTETELEŞANU C-TIN — bis. Logreşti — Gorj.
 OTETELEŞANU ECATERINA — bis. Olăneşti — Vilcea.
 OTETELEŞANU ILIE, vornic — bis. Sf. Haralambie — Craiova.
 OTETELEŞANU IORDACHE, vornic — bis. Sf. Haralambie — Craiova.
 OTETELEŞANU NICOLAE — bis. Lăcriţa — Dolj.
 OTETELEŞANU RUXANDRA — bis. Gîrla Mare — Mehedinți.
 OTETELEŞANU SMARANDA, clucereasă — bis. Obedin — Dolj.
 OTETELEŞANU ŞERBAN, clucer — bis. Otetelişu — Vilcea.
 OTETELEŞANU ŞERBAN — bis. Ciovîrnişani — Mehedinți (acelaşi?)

P

PAHOMIE — bis. Giurcu — Gorj.
 PAHOMIE, călugăr — schitul Jdreaea — Dolj.
 PAHOMIE, călugăr — schitul cu același nume — Gherghița — Prahova.
 PAHOMIE, egumen — bis. Șirineasa — Vilcea.
 PAISIE, arhimandrit — schitul Scăunelul — Vilcea (vezi și următorul).
 PAISIE, arhimandritul m-rii Bistrița — schitul Tigănia — Vilcea.
 PAISIE, arhimandrit — m-rea Sinaia — Prahova.
 PAISIE, egumen — m-rea Sadova — Dolj.
 PAISIE, eromonah, egumen — m-rea Govora — Vilcea.
 PAISIE, eromonah de la Sinaia — bis. Mineciu — Prahova.
 PAISIE, monah — schitul Panaghia — Sâlcuța — Dolj.
 PĂLĂDEŞTI, boieri — bis. Corbeanca — Ilfov.
 PANĂ PAVLU DIMITRIE — han la Craiova — Dolj.
 PANAIT, polcovnic — bis. Bârbulețu — Dimbovița.
 PANDIA COSTACHE, serdar — schitul Logrești — Gorj.
 PANDURU C-TIN, preot — bis. Folești — Vilcea.
 PAPADAT NICOLAE — bis. Pietrari — Dimbovița.
 PAPAZOGLU DIMITRIE — bis. Lungulețu — Dimbovița.
 PAPAZOGLU IORDACHE, cămăraș — bis. Căpățineni — Argeș.
 PARASCHIVA, bâncesa — bis. Sf. Nicolae — Stroe — Focșani.
 PÂRDESCU CAPLEA — schitul Meantă — Mehedinți.
 PARTENIE, arhimandrit — bis. Brătești — Argeș.
 PARTENIE, arhimandrit de la Bradu — bis. Pietroasele — Buzău.
 PARTENIE ARGEŞANU, arhimandrit — bis. din Dealul Piteștilor — Pitești.
 PARTENIE, egumenul m-rii Bistrița — schitul Tîrnăvia — Dolj.
 PARTENIE, egumen — m-rea Căscioarele — Ilfov.
 PARTENIE, egumen — m-rea Verbila — Prahova.
 PARTENIE, egumenul m-rii Brădet — bis. Costești — Argeș.
 PARTENIE, eromonah — schitul Bodești — Vilcea.
 PARTENIE DE LA MITILENE, eromonah — m-rea Valea — Argeș.
 PÂTRĂSCU CEL BUN, domnul Țării Românești (1554–1557) — m-rea Golgota — Dimbovița, bis. Cuv. Paraschiva — Rm. Vilcea.
 PÂTRĂSCOIU N. — bis. Schela — Gorj.
 PÂTRU, ceauș — bis. Poiana Mare — Olt.
 PÂTRU, boiangiu — bis. Palilula — Dolj.
 PÂTRU, haiduc — bis. Broșteni — Vilcea.
 PAVEL, postelnic — bis. Bădiceni — Argeș.
 PAVEL, preot — bis. Cîndești din Vale — Dimbovița.
 PAVEL TEODOR — sfintina din Piața Elca — Craiova.
 PAVLACHE, banul — case Ogrenzeni — Ilfov.
 PEA, familia — bis. Filiași — Dolj.
 PEIU, băcan — bis. domnească Caracal — Olt.
 PELOPONESIOTUL BISTRITEANU COSTANDIE, arhimandrit — bis. Săcături — Costești — Vilcea.
 PENETIS HRISANT, egumenul m-rii Horezi — m-rea Bucovăț — Dolj, schitul Troian — Rm. Vilcea. (Vezi și Hurezeanu Hrisant)
 PEPANO PANĂ — m-rea Codreni — Ilfov.
 PERESCU ION — bis. Perești — Gorj.

PERIETEANU GRIGORE — bis. Beceni — Buzău.
PERIETEANU IOAN — bis. Cioflanu — Olt.
PERSICEANU D-TRU — bis. Fundata — Dimbovița.
PERSANU MANEA, mare clucer — m-rea Seaca — Mușetești — Olt, bis. Sf. Nicolae — Andronești — Tîrgoviște.
PETECEL C-TIN, preot — bis. Peticei — Gorj.
PETRESCU ALEXANDRU | bis. Petrești — Balotești — Ilfov.
PETRESCU SCARLAT | bis. Petrești — Balotești — Ilfov.
PETRESCU GHENADIE, mitropolit — m-rea Căldărușani — Ilfov.
PETRESCU STĂNICĂ — bis. Gratia — Teleorman.
PETRESCU TĂNASE, vîstier — bis. Intrarea în biserică — Găești — Dimbovița.
PETRONIE, egumenul m-rii Segarcea — schitul Arhanghelul — Rm. Vilcea.
PETROVICI IOAN, — bis. Cioflanu — Olt.
PETRU CERCEL, domnul Tării Românești (1583—1585) — bis. Bătușari — C. de Argeș
m-rea Glavacioc — Argeș, m-rea Mislea — Prahova, curtea domnească Tîrgoviște, bis,
domnească — Tîrgoviște.
PETRU CEL TÎNAR, domnul Tării Românești (1568—1577) — m-rea Snagov — Ilfov.
PICIU IOAN, postelnic — bis. Socoteni — Dolj, bis. Drăgotești — Dolj.
PÎCLEA NICOLAE, clucer — schitul Ciolanu — Buzău.
PÎCLEANU, familia — bis. Fântânele — Ungureni — Prahova.
PIETRARU IOAN, preot — bis. Buleta — Vilcea.
PÎRÎIANU, familie — schitul Arhanghelul — Rm. Vilcea.
PÎRÎIANU DANCIU, logofăt — m-rea Polovragi — Gorj.
PÎRJOL MIHALACHE — bis. Zgîrciți — Rm. Sărat.
PÎRȘCOVEANU, familia — casele din Craiova — Dolj, Pîrșcoveni — Olt.
PÎRȘCOVEANU DUMITRU — bis. Apostoli — Caracal — Olt.
PÎRȘCOVEANU PANĂ (Pahomie), fiul lui Iordache P. — schitul Mănăilești — Vilcea.
PÎRȘCOVEANU ȘTEFAN, fost mare vornic — fintina Obudeanu — Craiova, bis. Pîrșcoveni—
Olt, bis. Troaca — Dolj.
PÎRVU — bis. Mitrofani — Vilcea.
PÎRVU — bis. Otești — Olt.
PÎRVU, fiul lui Ștefan clucer — m-rea Bucovăț — Dolj.
PÎRVU, postelnic — bis, cu acest nume din Tîrgoviște.
PITEȘTEANU NEACSU, vornic și ispravnic de C. Lung — bis. domnească C. Lung-Muscel.
PITOIU SOARE — bis. Filip — Vălenii de Munte — Prahova.
PLATONIDA, stareță — m-rea D. Lemn — Vilcea.
PLATONIDA, stareță — schitul Văleni — Argeș (vezi și Căzănescu Platonida).
PLENICEANU DUMITRU, serdar — bis. Călugărei — Dolj.
PLEȘOIANU GHERMANO, călugăr — schitul Apostolachi — Prahova.
PLEȘOIANU MARIA — bis. Călugărei — Dolj, bis. Mecușești — Argeș (aceiași?).
PLEȘOIANU MARIN, protopop — bis. Pleșoiu — Vilcea.
PLEȘOIANU RADU — bis. Sf. Nicolae și Sf. Spiridon — Cerneți — Mehedinți, bis. Pleșoiu
— Olt.
PLEȘOIANU DUMITRAȘCO — bis. Pleșoiu — Olt.
PLOPEANU, familie — bis. Crăciunei — Olt.
PLOPEANU RADU, vîstier — bis. Sf. Treime — Cîmpina — Prahova.
POENARU, familia — cula Almăj — Dolj, casele din Locusteni — Vilcea, Poiana — Gorj.
POENARU ATANASIE — bis. Negustori din Buzău.
POENARU BARBU, sluger și șetrar — bis. Almăj — Dolj, schitul Scăunele — Gorj, bis.
Poienari — Dolj.
POENARU C-TIN, logofăt — bis. Giormanu — Dolj.
POENARU DINCA — cula din Poiana — Gorj.
POENARU DUMITRACHE, pitar — bis. Capul Glodului — Dolj.
POENARU NICOLAE GHITĂ, hagiu — m-rea Cocoș — Tulcea.
POENARU PAHOMIE — schitul Mociorlița — Gorj.
POLICARP, egumenul m-rii Mihai Vodă — schitul Beștelei — Pitești.
POLIDOR IOANICHIE, egumen — m-rea Valea — Argeș.
POLIHRONIE — bis. Sf. Împărați — Ploiești — Prahova.
POLIHRONIE, clucer — bis. Enosăști — Romanați, bis. Slătioara — Olt.
POLIZU VASILACHE — han Focșani — Vrancea.
POPESCU-ŞINTESCU, familia — casa din Șintesti de Sabar — Ilfov.
POPESCU BADEA — bis. Brădiceni — Gorj.
POPESCU BARBU, logofăt — bis. Chilia — Olt.
POPESCU CÎRSTEÀ, mare vîstier — bis. Popești — Ilfov.

- POPESCU ION, logofăt } bis. Piatra Iepii — Dîmbovița.
 POPESCU ȘERBAN } bis. Popești — Ilfov.
 POPESCU RADU, logofăt? — bis. Popești — Ilfov.
 POPESCU RADU — bis. Tronari — Buzău.
 POPESCU TUDOR, căpitan (Teodosie monahul) — bis. Ursoaia — Buzău.
 POPÎNZĂLESCU HAMZA (Ioan monahul) — m-rea Popînzălești — Dolj.
 PORLOGESCU CHESARIE, fiul lui Radu — schitul Crasna — Prahova.
 POREINEANU ION, medelnicer — bis. Beloți — Pietroaia — Dolj.
 POTECA EUFROSIN, egumen — m-rea Gura Motrului — Mehedinți, bis. Nucșoara — Rîncezi — Prahova.
 PREDA, căpitan, fiul lui Paraschiva vornic — bis. Sf. Dimitrie — Gherghița — Prahova.
 PREDA, căpitan — schitul Nucetul — Buzău.
 PREDA, căpitan — bis. Marmura — Vilcea.
 PREDA, ginerelui A. Bălăcescu — schitul Tezlu — Dolj.
 PREDA, preot — bis. Bîrlogu — Vilcea.
 PREDA, preot — schitul Cheia — Vilcea.
 PREDA, preot, fiul lui Pătrașcu postelnic — bis. Sf. Nicolae — Cîmpina — Prahova.
 PREDA, preot — bis. Cireașov — Olt.
 PREDA, săpunar — bis. Cheboeni — Dîmbovița.
 PREDA, serdar — bis. Dobriceni — Vilcea.
 PREDA, slujitor, fiul lui Buzinca comis — schitul Ceptura — Prahova.
 PREDESCU IOAN } bis. Oteșani — Vilcea.
 PREDESCU STAN } bis. Oteșani — Vilcea.
 PREJBEANU PETRACHE, serdar — bis. Popești — Ilfov.
 PRODAN HAGI — casa din Ploiești — Prahova.
 PROȘCANU MANOLACHE, logofăt — bis. Proșca — Buzău.
 PROTOPOPESCU MARIN, preot — bis. Chilia — Olt.
 PUIU, preot — bis. Bertea — Prahova.
 PURCĂRIN RADU — bis. Prejoi — Vilcea.

R

- RACHNI (RASTI) SMARANDA, logofeteasa — bis. Joița — Ilfov.
 RACOVICEANU C-TIN, fost mare clucer de arie — bis. Turia — Olt.
 RACOVICEANU ELENA — schitul Greci — Olt.
 RACOVICEANU ȘERBAN — bis. Racovița — Olt.
 RACOVICEANU ȘTEFAN — bis. Doba — Olt.
 RACOVITĂ-CEHAN C-TIN, domnul Moldovei — bis. Profetul Samuil — Focșani.
 RADOVICI IOVAN — bis. Piscul Sadovei — Dolj.
 RADOVICI MIHAI — schitul Ciocanu — Argeș.
 RADU, căpitan din Cocorăști — schitul Cocorăști — Rm. Sărat.
 RADU, clucer — bis. Băbeni — Vilcea.
 RADU, cojocar — bis. Toți Sfinții — Caracal — Olt.
 RADU, mare comis — crucea de la Nămăești — Argeș.
 RADU, dascăl — bis. Găvana — Argeș.
 RADU, județul — bis. Albă — Tîrgoviște.
 RADU, logofăt — bis. Sf. Apostoli — Tg. Jiu.
 RADU, negustor — bis. Ogretin — Prahova.
 RADU, preot — schitul Cheia — Vilcea.
 RADU, preot — bis. Făgetelu — Olt.
 RADU, preot — bis. Mădulari — Vilcea.
 RADU, preot — bis. Sf. Ioan — Broșteni — Ocnele Mari — Vilcea.
 RADU, preot — bis. Pesteană — Vilcea.
 RADU, vătaf — bis. Voinești — Dîmbovița.
 RADU, vătaf de plai — bis. Pietroșița — Dîmbovița.
 RADU I, domnul Țării Românești — m-rea Cotmeana — Argeș.
 RADU DE LA AFUMAȚI, domnul Țării Românești (1522—1529) — curtea sa Afumați — Ilfov
 bis. episcopală Curtea de Argeș.
 RADU CEL FRUMOS, domnul Țării Românești (1462—1474) — m-rea Tinganu — Ilfov
 RADU CEL MARE, domnul Țării Românești (1495—1508) — m-rea Dealu — Dîmbovița
 m-rea Glavacioc — Argeș, m-rea Govora — Vilcea, m-rea Tismana — Gorj.
 RADU PAISIE, domnul Țării Românești (1535—1545) — episcopia Buzău, bolnița m-rii Cozia
 — Vilcea, m-rea Mislea — Prahova, mitropolia din Tîrgoviște, m-rea Valea — Argeș

RADU SCARLAT ALEXANDRACHE — bis. Tăriceni — Prahova.
 RADU VÂRZARU, mare armaș — bis. Vârzaru — Tîrgoviște, m-rea Vârzărești — Urechești — Vrancea.
 RĂDULEA TUDOSIE — bis. Aminuș — Gorj.
 RĂDULESCU C-TIN — bis. Crevenicu — Teleorman.
 RAFAIL — m-rea Scrovîște — Ilfov.
 RAFAIL, călugăr — schitul Robănești — Romanați.
 RAFAIL, călugăr — schitul Săpăuca — Buzău.
 RAFAIL, monah — bis. Trepteni — Argeș.
 RĂGULEANU STAMATIE, căpitan — schitul Aninoasa — Gorj.
 RANETE DINU, logofăt — bis. Armășești — Ialomița.
 RĂSUCEANU EFTIMIE, mare clucer — bis. Prunaru — Vlașca.
 RĂTESCU, familia — casa din Furduești — Argeș.
 RĂTESCU C-TIN, treți logofăt — bis. Recea — Olt, schitul Sopot — Slatina — Olt, bis Slobozia — Olt.
 RĂTESCU GH., sluger — bis. Gălășești — Argeș.
 RĂTESCU GRIGORE — bis. Rătești — Dîmbovița.
 RĂTESCU TOMA, șetrar — bis. Borlești — Argeș, bis. Valea Mărului — Argeș.
 RAZU GRIGORE, mare vornic de Tîrgoviște — bis. domnească Tîrgoviște.
 RAZU IANCU, fost mare spătar — bis. Sf. Paraschiva — Focșani.
 RENȚEA RADU — bis. Ungureni — Olt.
 RETEZEANU TÂNASE — cula din Ercea — Mehedinți, bis. Poiana — Mehedinți.
 RÎMNICEANU DAMIAN — schitul Frăsinet — Vilcea.
 RÎMNICEANU DAVID C-TIN — bis. Proieni — Vilcea.
 RÎMNICEANU ZISU — bis. Sohodol — Gorj.
 RIOȘEANU C-TIN, mare armaș — m-rea Strîmba — Gorj.
 ROBESCU ASANACHE, serdar — bis. Slobozia — Rm. Sărat.
 ROBESCU C-TIN, vătaf — bis. Robești — Vilcea.
 ROBESCU COSTACHE, serdar — bis. Robescu — Focșani — Vrancea, bis. Malurile — Munteni — Rm. Sărat.
 RODA TEODORACHE, logofăt al treilea — bis. Frasin — Dîmbovița.
 ROMAN, preot — bis. Peștișani — Gorj.
 ROMÂNESCU IOAN — bis. Românești — Vilcea.
 ROMNICEANU RADU, logofăt — bis. Buna Vestire — Rm. Vilcea.
 ROSETI D., spătar — schitul Mărculești — Flămînda — C. Lung-Muscel.
 ROȘCA GRIGORE, căpitan — bis. Lelești — Gorj.
 ROȘIANU ION, vîstier — bis. Sisești — Gorj, bis. Roșia Jiu — Gorj.
 ROZOIU GH. — bis. Mălăești — Dolj.
 RUCĂREANU, familie — m-rea Ghighiu — Prahova.
 RUCĂREANU GHEORGHE — bis. Rucăr — Argeș.
 RUCĂREANU NIC., logofăt al treilea — bis. Bughea — Argeș.
 RUDEANU, familia — bis. Rudenească — Rm. Vilcea, bis. Ruda — Vilcea, bis. Săveni.
 RUDEANU TEODOSIE, mare logofăt — m-rea Flămînda — Vilcea.
 RUSĂNESCU, familia — bis. Rusănești — Olt.
 RUSESCU IORDACHE, vătaf — bis. Fulga de Sus — Prahova.
 RUSET ANICA — bis. Prigoria — Gorj.
 RUSET MATEI, clucer — bis. Cornățeni — Dîmbovița.
 RUSET MARGHIOALA — bis. Nisipuri — Dîmbovița.
 RUSU PANAIT — bis. Trăistari — Ocnele Mari — Vilcea.

S

SABACHE IANE, arendaș — bis. Cucueta — Ilfov.
 SĂCELEANU C-TIN, postelnic — bis. Buzești — Gorj.
 SĂCUIANU NEAGOE, mare vornic — schitul Cetățuia — Dîmbovița, bis. Săcuiani — Dîmbovița.
 SAEGIU NICOLAE, sluger — bis. Breaza de Jos.
 SĂTOIU GRIGORE, serdar — bis. Viezuri — Gorj.
 SĂLCEANU MATEI — bis. Craiovița — Craiova.
 SĂLIȘTEANU ION, bis. Cremenari — Vilcea.
 SALVARESSI ECATERINA, soția lui Alexandru Mircea Voievod — schitul Slătioarele — Vilcea.

- SAMUIL, arhimandrit — bis. Sf. Atanasie și Chiril — Tîrgoviște.
- SAMURCAS C-TIN, vîstier — m-reă Ciorogîrla — Samurcășești — Ilfov.
- SAMURCAS NICOLAE, postelnic — bis. Harșiu — Craiova.
- SÂNDULACHI DUMITRÙ, clucer — bis. Bîrza — Olt.
- SÂRĂCINESCU TĂNASE — schitul Sărăcinești — Vilcea.
- SÂRĂTEANU C-TIN, vîstier — bis. Gura Sărătii — Buzău.
- SÂRĂTEANU DIMITRIE, clucer — bis. Negustori din Buzău, bis. Gura Sărătii — Buzău.
- SÂRDĂNESCU GH., vornic — bis. Sărdănești — Gorj.
- SÂRDĂNESCU RĂDUCANU, medelnicer — schitul Lainici — Gorj.
- SÂSEANU TUDOR, vătaf de plai — bis. Bîscenii de Jos — Buzău.
- SÂULESCU C-TIN. — bis. Scoica — Gorj.
- SÂULESCU C-TIN, condicar — bis. Vițichești — Muscel.
- SÂVULESCU C-TIN — bis. Sirbești — Vilcea.
- SAVA, egumen — schitul Lespezi — Prahova.
- SAVA, eromonah — schitul Bradu — Cheia — Vilcea.
- SAVA, negustor — bis. Cuv. Paraschiva — Vilcea.
- SAVA, stareț — schitul Stînișoara — Argeș.
- SAVA, șifăr — schitul Robaia — Argeș.
- SÂVOIU, familie — cula și bis. Lupoaia — Mehedinți.
- SBÎRNĂ MIHUTĂ — bis. Cânecea — Mehedinți.
- SBURLEA, preot — casa din Bărbătești — Vilcea.
- SCARLAT, vătaf — bis. Pîrilești — Muscel.
- SCHINA IORDACHE — bia. Sîrineasa — Vilcea.
- SCRĂDEANU IOAN — bis. Pojogeni — Gorj.
- SCURTU ȘERBAN — bis. Valea Lungă — Prahova.
- SERAFIM, călugăr — schitul Roata — Vlașca.
- SERAFIM, egumen al m-rii Cozia — bis. Călimănești — Vilcea.
- SERAFIM, egumen — m-reă Negoști — Ilfov.
- SERAFIM, egumen — bis. Unguriu — Buzău.
- SERAFIM, episcop de Buzău — schitul Strehareț — Slatina — Olt.
- SERELLI G., fost mare stolnic — bis. Cruceru — Brezoaiele — Ilfov.
- SEVASTIS, arhiereu — m-reă Dealu — Dîmbovița.
- SILION, egumen de la Titireciu — bis. Traistari — Ocnele Mari — Vilcea.
- SILVESTRU, arhimandrit de la Cotmeana — bis. Giugiuveni — Argeș.
- SILVESTRU, eromonah — bis. Ciuta — Buzău.
- SIMA, postelnic — bis. Măciuca — Vilcea.
- SÎMBOTEANU GRIGORE, paharnic } bis. Ciovîrnișani — Mehedinți
- SÎMBOTEANU IANCU, medelnicer } bis. Frîncești — Vilcea.
- SIMION RADU — bis. Brebeni — Olt.
- SINADON SAMUIL, vîlădică — m-reă Vieroș — Argeș.
- SISESCU STANCIU, pitar — bis. Sisești — Gorj.
- SLATINEANU, familia — bis. Pociovaliște — Ilfov, casa din Tomșani — Prahova.
- SLATINEANU IANCU, paharnic — bis. Sf. Arhanghel — Brăila.
- SLATINEANU IANE, mare cămăraș — bis. Adormirea — Slatina — Olt, bis. Ploieștiori — Ploiești.
- SLATINEANU NICOLAE, frate cu Iane — bis. Adormirea — Slatina — Olt.
- SLATINEANU SAFTA, soția lui Radu S. mare vornic — bis. Săftica — Ilfov.
- SLATINEANU UTA (Mariuța), portăreasa — bis. Sf. Nicolae Ispravnici — Ploiești.
- SLÂVESCU ANASTASIE — bis. Cioflanu — Olt.
- SLÂVESCU IOAN — bis. Berbești — Vilcea.
- SLÂVESCU MIHAI GRIGORE — bis. Dudu — Teleorman.
- SLÂVITESCU GHIOCA, logofăt — schitul Băbeni — Vilcea.
- SLÂVITESCU RADU — bis. Sf. Arhanghel — Slăvitești — Vilcea.
- SOCOL, vornic — bis. Pirliti — Ialomița.
- SOCOLESCU, familia — cula din Furnicoși — Argeș.
- SOCOLESCU GH. — cula Tălăpanu — Mehedinți.
- SOCOLESCU MIHAI — bis. Belivacă — Craiova.
- SOCOTEEANU DINCA, căminar — bis. Budești — Argeș.
- SOCOTEEANU MARIA — bis. Șitoaia — Dolj.
- SOFRONIA (STANCA) — bis. Căzănești — Vilcea.
- SOFRONIE, egumenul m-rii Cozia — m-reă Cotmeana — Argeș.
- SOFRONIE, arhimandrit — schitul Arhanghelul — Rm. Vilcea.
- SOIMUL ARSENIE, căpitan de păhărnicei — m-reă Rîncăciu — Dîmbovița.
- SOLOMON IOAN, colonel — bis. Drăgoeștii de Jos — Olt — Vilcea, bis. Pleșoiu — Dolj.
- SOLOMON — han la Craiova — Dolj.

SORESCU IOAN PANĂ, pitar — bis. Ciorani — Gorj.
 SPAHIU DIN VILSĂNEŞTI, mare șufar — m-rea Butoiul — Dimbovița.
 SPETEANU GHINEA, ceauș agesc — bis. Valea Scheilor — Buzău.
 SPIRIDON, arhimandritul m-rii Tismana — schitul Cioclovina de Jos — Gorj.
 STAICO DIN BUCOV, mare logofăt — bis. Dragomirești — Dimbovița.
 STAMBULEANU NICOLAE, polcovnic — bis. Mizil — Buzău.
 STAN, mazil — bis. Armășești — Vilcea.
 STAN, preot din Nișcov — schitul Nișcov — Buzău.
 STAN, mare spătar — m-rea Cătăluiu — Ilfov.
 STAN, vătaf — bis. Adormirea — Drăgășani — Vilcea.
 STĂNCESTI — boieri — m-rea Mănești.
 STANCIU, preot — bis. Cînepești — Gorj.
 STANCIU, sluger — m-rea Negoești.
 STĂNCIULESCU ION, preot — bis. Porcasa — Gorj.
 STANCU, dorobanț — schitul Comanca — Olt.
 STANCU, preot — bis. Toțoi — Gorj.
 STANCU, preot — bis. Zaharești — Buzău.
 STĂNESCU HERA, cojocar — bis. Sf. Ioan — Hera — Craiova.
 STĂNILĂ MATEI — bis. Bobu — Gorj.
 STATIE, vistier — bis. domnească — Ocnele Mari — Vilcea.
 STEVĂRACHE, cojocar — bis. Branășea — Dolj.
 STAVRU, băcan — bis. Bâtrâni — Prahova.
 STĂLEA, spătar — m-rea Stelea — Tîrgoviște.
 STERIADE C-TIN, clucer — bis. Treștenicu — Vlașca.
 STERIE, vameș — bis. Dragoslavele — Argeș, bis. Rucăr — Argeș.
 STERIU DIMA — bis. Malu Spart — Ilfov.
 STOENESCU MILCU, fost staroste — bis. Sf. Gheorghe Nou — Craiova.
 STOIĀN, fost mare armaș — bis. Cilibiu — Gorj.
 STOIAN, bacalbașa — bis. Oota — Craiova.
 STOIAN GRECU, căpitan — bis. Bodinești — Buzău.
 STOIANOVICI MLADEN, hagi — bis. Podari — Dolj.
 STOICA, logofăt din Strîmba — m-rea Strîmba — Gorj.
 STOICA, preot — bis. Breaza de Jos — Prahova.
 STOLOJAN DINU, logofăt — bis. Frătești — Gorj.
 STRĂCHINESCU IOAN, polcovnic — bis. Românești — Vilcea.
 STRAIULESCU ION — bis. Țintea — Prahova.
 STRÎMBEANU C-TIN, fost mare stolnic — bis. Corcova — Mehedinti.
 STRÎMBEANU DO SPINA — bis. Mintuleasa — Craiova.
 STRÎMBEANU MIHAI, clucer — bis. Strîmbeanu — Dimbovița.
 STRÎMBEANU VASILE — bis. Strîmba — Gorj.
 STRÎMBEANU VASILACHE — bis. Tămădău — Ilfov.
 STROE, familia — bis. Sf. Nicolae — Stroe — Focșani.
 STROE, logofăt, fiul lui Mihart postelnic — schitul Dilga — Dolj.
 STROE, vameș — bis. Păcurești — Prahova.
 STURZU ALEX., — bis. Poienari — Gorj.

S

SANDRU — han Ploiești — Prahova.
 ȘANE VASILE, logofăt — bis. Țintea — Prahova.
 SERBAN — bis. Purcăreni — Argeș.
 SERBAN, diacon — bis. Circea — Dolj.
 ȘERBAN, preot — bis. Mădulari — Vilcea.
 ȘERBAN, vătaf de plai — bis. Fieni — Dimbovița.
 ȘERBAN, zahangiu — bis. Nispuri — Dimbovița.
 ȘITOIANU NICOLAE — bis. Șitoia — Dolj.
 ȘOFILCĂ DUMITRU și NICOLAE — bis. Robești — Vilcea.
 STEFAN, arhimandrit — bis. Genuneni — Vilcea.
 ȘTEFAN, călugăr — schitul Frăsinet — Vilcea.
 ȘTEFAN, căpitan de cazaci — bis. Sf. Nicolae Vechi — Focșani.
 ȘTEFAN, clucer — m-rea Bucovăț — Dolj.
 ȘTEFAN, mare clucer de arie — bis. Cepari Pământeni — Argeș.
 ȘTEFAN, egumenul m-rii Arnotta — schitul Dobriceni — Vilcea.

- ȘTEFAN, egumen — m-rea Glavacioc — Argeș.
- ȘTEFAN, egumenul m-rii Bistrița — schitul din Peștera Bistrița — Vilcea, schitul Păpușa — Vilcea, schitul Pietrari — Vilcea.
- ȘTEFAN, egumenul m-rii Tismana — bis. Boroșteni — Gorj.
- ȘTEFAN, episcop de Rîmnic — schitul Sărăcinești — Vilcea.
- ȘTEFAN, eromonah — schitul Ulița — Muscel.
- ȘTEFAN, mitropolit — bis. Grămești — Pietreni — Vilcea, bis. Rîmești — Vilcea, bis. Rm.;
- ȘTEFAN, mitropolit — bis. Grămești — Pietreni — Vilcea, bis. Rîmești — Vilcea, bis. Rm. Vilcea.
- ȘTEFAN, monah din Bogdănești — schitul Bogdănești — Vilcea.
- ȘTEFAN, vătaf — bis. Sf. Nicolae — Bărbătești — Vilcea.
- ȘTEFAN cel MARE, domnul Moldovei (1457—1504) — bis. domnească Rm. Sărat.
- ȘTEFĂNESCU NICOLAE, fost logofăt al treilea — bis. Bădeni — Argeș.
- ȘTEFUL NICOLAU — schitul Bascovul — Argeș.
- ȘTIRBEI, familia — casele din Bălești — Gorj, Cepturoaia — Știrbei — Olt, Craiova — Dolj.
- ȘTIRBEI BADEA, vornic — bis. Drăgănești — Olt.
- ȘTIRBEI BARBU, domnul Țării Românești (1849—1856) — m-rea Arnova — Vilcea, m-rea Bistrița — Vilcea, m-rea Cozia — Vilcea, bis. Sf. Treime — Știrbei — Craiova, m-rea Dealu — Dâmbovița, bis. domnească Tîrgoviște, m-rea Tismana.
- ȘTIRBEI BARBU — bis. Mintuleasa — Craiova, bis. Corlătești — Olt.
- ȘTIRBEI CERNICA — schitul Pirliti — Dâmbovița.
- ȘTIRBEI DUMITRANA, soția lui C. Știrbei — bis. Sf. Treime — Știrbei — Craiova.
- ȘTIRBEI DUMITRĂȘCO, medelnicer — schitul Pirliti — Dâmbovița.
- ȘTIRBEI ILIE, consilier imperial — bis. și casa din Bălcăști — Gorj, bis. Sf. Apostoli și Marina — Tîrgoviște.
- ȘTIRBEI ȘERBAN, logofăt — schitul Didești — Teleorman.
- ȘUTU C-TIN — bis. Crevedia — Ilfov.
- ȘUTU COSTACHE, logofăt — bis. Șutești — Brăila.
- ȘUTU GRIGORE — bis. Hagiștei — Ilfov.
- ȘUTU MIHAI, domnul Țării Românești — bis. domnească Tîrgoviște.
- ȘUTU RUXANDRA, n. Racoviță — bis. Crevedia — Ilfov.

T

- TAFTU IONIȚĂ — bis. Bătușari — Curtea de Argeș.
- TALPAȘANU GHEORGHE } — bis. Tălpășu — Gorj
- TALPAȘANU NĂSTASE } — bis. Tălpășu — Gorj
- TALPAȘANU VASILE — bis. Sf. Ioan Sebastian — Craiova.
- TĂNASE, vătaf de plai — bis. Ciuta — Buzău.
- TĂNASE, vornic — bis. Săteni — Dâmbovița.
- TANDALESCU IOAN (Iosif), eromonah — schitul Logrești — Gorj.
- TĂȘCĂU DINU, preot — bis. Voiești — Gorj
- TĂRASIE, egumen — m-rea Călușu — Olt.
- TATĂRANU I. — bis. Tătaru — Rm. Sărat.
- TEIȘANU NICOLAE, monah — bis. Teiușul — Vilcea.
- TEIUȘANU ȘERBAN — bis. Armășești — Vilcea.
- TELEABĂ ANONIE — bis. Boiușoara — Argeș.
- TEMELIE P. DUMITRU, arendaș — bis. Marcea — Valea Mare — Vilcea.
- TEODOR ANDREI, vistier — bis. Sf. Ilie — Roșiorii de Vede — Teleorman.
- TEODOR din Preajba — bis. Preajba — Dolj.
- TEODOR CERNICANUL, arhimandritul — m-rea Brebu — Prahova.
- TEODORIDIS D-TRACHE, arendaș — bis. Stoiceni — Argeș.
- TEODOSIE, egumenul m-rii Cozia — schitul Scăueni — Vilcea.
- TEODOSIE, egumen — bis. Toți Sfinții — Rm. Sărat.
- TEODOSIE, eromonah — schitul Dealul Banului — Dâmbovița.
- TEODOSIE, eromonah — bis. Mușetești — Argeș.
- TEODOSIE, mitropolit — schitul Cetățuia — Rm. Vilcea, bis. Sf. Gheorghe — Rm. Vilcea, mitropolia Tîrgoviște, bis. Sf. Atanasie și Chiril — Tîrgoviște.
- TEODOSIE, monah — vezi Popescu Tudor.
- TEOFAN, egumen — schitul Pirliti — Dâmbovița.
- TEOFAN, eromonah, egumenul m-rii C. Lung — paraclisul m-rii C. Lung-Muscel.
- TEOFAN, iconom — m-rea Butoiul — Dâmbovița.
- TEOFIL, mitropolitul Țării Românești — schitul din Peștera Bistrița — Vilcea, schitul Jghiabul — Vilcea.

TETOIANU GHEORGHE, șetrar — bis. Vijoești — Vilcea, bis. Gănești — Vilcea.
 THEODOSIE — bis. Trăistari — Ocnele Mari — Vilcea.
 TIGVEANU C-TIN, pitar — bis. Tigveni — Argeș.
 TIGVEANU DUMITRACHE, postelnic — bis. Birzești — Argeș.
 TIMOFTEI, arhimandrit de la Cernica — m-rea Pasărea — Ilfov.
 TIMOTEI DIN TESALONIC, episcop — m-rea Sf. Ioan — Focșani.
 TIMOTEI, eromonah (fost popa Tudor din Cacova) — schitul Jghiabu — Vilcea.
 TÎRCĂ D-TRU — bis. Cărpinișu — Gorj.
 TÎRNoveANU MARIN — bis. Sf. Apostoli — Caracal — Olt.
 TOCILESCU C-TIN — bis. Petrăchești — Buzău.
 TOCILESCU D-TRACHE, polcovnic — bis. Hagiști — Ilfov.
 TOMA, ban — m-rea Verbila — Prahova.
 TOMA, clucer — bis. Palanca — Vrancea.
 TOMA, logofăt — bis. Runcu — Dîmbovița.
 TRANCĂ DUMITRU — bis. Gubandru — Romană.
 TRANDAFIR, logofăt — bis. Șubești — C. Lung-Muscel.
 TRAPEZONDA STEFAN, ban — bis. Sf. Ștefan și Sf. Dumitru — Balș — Olt.
 TRAPEZUNTIOS TEODOSIE, egumen — m-rea Brâncoveni — Olt.
 TRÂZNEA NICOLAE, mare clucer — bis. Ileana — Ilfov.
 TRIANDAFIL, postelnic — bis. Moara Domnească — Ilfov.
 TROADAS TIMOFTEI, arhimandrit — bis. Domnița — Buzău.
 TROCAN, căpitan — bis. Perești — Gorj.
 TROCĂNESCU MIHAI, căpitan — bis. Zorlești — Gorj.
 TRUBETCOI CLEOPATRA, n. Ghica — bis. Băicoi — Prahova.
 TUDOR, căpitan — bis. Rupturi — Mehedinți.
 TUDOR DIN DRĂGOEȘTI, logofăt — bis. Drăgoești — Olt — Vilcea, m-rea Surpatele — Vilcea,
 TUDORAN DIN ANINOASA, mare clucer — m-rea Aninoasa — Muscel, schitul Detcoi — Saac.
 TUDORICĂ, postelnic — bis. Sf. Teodor Tiron — Roșiorii de Vede.
 TUFEANU ION — bis. Chilia — Olt.
 TULIN DRAGOMIR } bis. Lopătari — Prahova.
 TULIN STOICA } bis. Lopătari — Prahova.
 TURBĂTESCU RADU, preot — bis. Mateești — Vilcea.
 TUZLUCIU ION — schitul Abagiilor — Ploiești — Prahova.

T

ȚĂCĂLIE MATEI, hagi — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Pitești.
 ȚACU MATEI BRAȘOVEANU — bis. Palilula — Dolj.
 ȚENEÀ, hagi — bis. Sf. Vineri — Pitești — Argeș.
 ȚIU DIMITRIE — bis. Tronari — Buzău.

U

UDEANU MIHAI — schitul Uda — Argeș.
 UDRESCU MARIN — bis. Obrocari — Slatina — Olt.
 UDRĂSTE, vîstier — m-rea Jitianu — Dolj.
 UESCÙ MIHALACHE — bis. Dobrogostea — Argeș.
 UNGUREANU ION — bis. Brănețu — Dolj.
 UNGUREANU IOSIF — bis. Măgura — Vilcea.
 UNGUREANU RADU FLOREA, ceaus — bis. Mănăilești — Vilcea.
 UNGURELU IOAN, sluger — bis. Sf. Vineri — Pitești.
 UNTARU ION, protopop — bis. Poroinița — Mehedinți.
 URDĂREANU, familia — bis. și casa din Urdari — Gorj.
 URDĂREANU DUMITRU — bis. Panaghia de Sus — Dolj.
 URLĂTEANU GH. — bis. Jercălai — Urlați — Prahova.
 URLĂTEANU STAN, mazil — bis. Galbenă — Urlați — Prahova.
 URSACHE, vătaf de plai — cruce Polovragi — Gorj.
 URSACHE, vîstier — bis. Cărpinișu — Gorj.

- URSACHE DUMITRU, căpitan — schitul Crasna — Gorj.
 URSEANU SERAFIM, monah — schitul Coșerele — Prahova.
 URSUIANU DRAGU, preot — bis. Mateești — Vilcea.
URȘANU IOAN, vătaf de plai — bis. Bogdănești — Vilcea, Horezi Tîrg — Vilcea, bis. Urșani — Vilcea, bis. Slătioara — Vilcea etc. (În catagrafia din 1840 este trecut ctitor la lume-roase biserici din jud. Vilcea, din vremea cit era vătaf de plai în această regiune).
 USEVECHE IOAN, — bis. Podul Pitarului — Ilfov.
 UTĂ, negustor — bis. Băilești — Argeș.

V

- VĂCĂRESCU, familia — casa din Singeru — Prahova, bis. Șoținga — Dîmbovița, casa Văcărești — Dîmbovița.
VĂCĂRESCU ALEX., căminar și stolnic — bis. Lapoș — Buzău, bis. Mireș — Prahova, bis. Singeru — Prahova.
VĂCĂRESCU BADEA — bis. Sf. Atanasie și Chiril — Tîrgoviște.
VĂCĂRESCU BARBU, mare ban — bis. Albești — Paleologu — Prahova, casa Jilavele — Ilfov, bis. Mireș — Prahova.
VĂCĂRESCU ENACHE, mare vîstier — mitropolia din Tîrgoviște, bis. Văcărești — Dîmbovița.
VĂCĂRESCU ENACHE, vîstier — bis. Aricești — Rahtivani — Prahova.
VĂCĂRESCU IORDACHE, fost mare sluger — bis. Sf. Atanasie și Chiril — Tîrgoviște.
VĂCĂRESCU JOIȚA — bis. Patru Frați — Ilfov.
VĂCĂRESCU STANCA, n. Slătineanu — bis. Albești — Paleologu — Prahova.
VĂCĂRESCU TEODOR — casa din Mănești — Dîmbovița.
VĂLEANU DUMITRACHE, sluger — bis. Văleni — Olt.
VARLAAM, egumenul m-rii Aninoasa — m-rea Aninoasa — Muscel.
VARLAAM, mitropolit — schitul Fedelesciori — Vilcea, schitul Trivalea — Pitești — Argeș, schitul Turnu-Severin.
VARLAAM C-TIN, general — han Ciorogirla — Ilfov.
VARTOLOMEI, egumen — schitul Crasna — Gorj.
VÂRZARU C-TIN — bis. Vârzari — Argeș.
VASILACHE, jupin — bis. Sf. Troiță — C. Lung-Muscel.
VASILACHE, jupin — bis. Sf. Împărați — Tîrgoviște.
VASILE, călugăr — schitul Ploștina Drăgoeștilor — Gorj.
VASILE, egumen — m-rea Tismana — Gorj.
VASILE, erodiacon (Tecicoi?) — bis. Sutești — Vilcea.
VASILE, eromonah de la m-rea Cozia — bis. Călimănești — Vilcea.
VASILE, monah — schitul Puțurile — Dolj.
VASILE, logofăt — bis. Albă — Tîrgoviște.
VASILE, preot — bis. Gănești — Muscel.
VASILE LUPU, domnul Moldovei (1634—1653) — m-rea Stelea — Tîrgoviște.
VERNESCU DIMITRIE — bis. Gura Sărătii — Buzău.
VICOL, căpitan — bis. Sf. Dumitru — Focșani.
VIȘOREANU C-TIN — bis. Merișani — Argeș.
VÎLCĂNESCU TUDOR (Teodosie) — schitul Preajba — Dolj.
VÎLCEANU PÎRVU — schitul Covrigi — Mehedinți.
VÎLSAN, protopop — bis. Fundeni — Prahova.
VINTILĂ — bis. Bijneri — Gorj.
VISARION, egumen — bis. Mușetești — Argeș, schitul Robaia — Argeș.
VISARION, egumenul m-rii Cotroceni — m-rea Vălenii de Munte — Prahova.
VLAD, ban — m-rea Câlciu — Olt.
VLAD, măcelar — bis. Podbanița — Craiova.
VLAD, preot — bis. Măciuca — Vilcea.
VLAD, povarnagiu — bis. Izbăgești — Argeș.
VLAD CĂLUGĂRUL, domnul Țării Românești — m-rea Glavacioc — Argeș, m-rea Govora — Vilcea.
VLAD DRACUL, domnul Țării Românești — m-rea Govora — Vilcea?
VLAD ÎNECATUL, domnul Țării Românești — m-rea Vîforita — Dîmbovița.
VLAD TEPEȘ, domnul Țării Românești (1456—1462) — m-rea Snagov — Ilfov.
VLAD VINTILĂ, domnul Țării Românești — m-rea Menedic (Vintilă vodă) — Buzău.
VLĂDĂIANU, familia — casa din Craiova — Dolj.
VLĂDĂIANU BARBU, mare spătar — bis. Vlădaia — Mehedinți.
VLĂDĂIANU COSTACHE — bis. Runcu — Gorj.
VLĂDĂIANU FOTA, fost mare clucer — bis. Vlădăianu — Craiova, bis. Găneasa — Olt.

VLĂDĂIANU ECATERINA } bis. Vlădaia — Mehedinți.
 VLĂDĂIANU STEFAN, colonel }
 VLĂDĂIANU UTA
 VLADIMIRESCU TUDOR, sluger — cula din Corneți — Mehedinți, bis. Prejna — Mehedinți,
 casa din Vladimiro — Gorj.
 VLADISLAV-VLAICU, domnul Țării Românești — m-rea Vodîța — Mehedinți.
 VLADISLAV II, domnul Țării Românești — bis. ruină Tîrgșor — Prahova.
 VLĂDULESCU EFTENE — bis. Curpenelu — Gorj.
 VLĂDUȚ, domnul Țării Românești — m-rea Dealu — Dimbovița.
 VLAICU, preot — schitul Podul Lacului.
 VLAICU DIN PISCANI, mare logofăt — bis. Piscani și Rătivoeghi (?) și m-rea Valea — Argeș.
 VOINESCU IOSIF, eromonah — bis. și cruce Hornești — Ilfov.
 VULPECUSA GHITĂ, hagi — han Ploesti — Prahova.

7

ZĂDĂRICEANU GRIGORE, fost mare pitar — bis. Zădăriciu — Vlașca.
 ZĂDĂRICEANU N., praporcic — bis. Crevedia Mică — Ilfov.
 ZĂDĂRICEANU, RĂDIȚĂ — bis. Săteni — Dimbovița.
 ZĂGAN, căpitan — schitul Trestieni — Gîrbovi — Buzău.
 ZAHARIA (Zosim) — schitul Văleni — Argeș.
 ZĂLOG C-TIN, preot — bis. Bobu — Gorj.
 ZAHARIA, egumen — m-rea Vălenii de Munte — Prahova.
 ZAMFIR, postelnic — bis. Sf. Trei Ierarhi (postelnicul Fir) — Craiova.
 ZAMFIRACHE DIN ARVANITHORI, cămăraș de ocne — bis. Balotești — Ilfov.
 ZAPLAN TEODOR — bis. Buna Vestire — Ploiești.
 ZĂTREANU, familia — bis. Zătreni — Vilcea.
 ZĂTREANU BARBU, fost mare stolnic — bis. Gănescu — Craiova.
 ZĂTREANU C-TIN, fost mare medelnicer — bis. Socoteni — Dolj, bis. Viriți — Dolj.
 ZĂTREANU PREDA, vornic — bis. Zătreni — Vilcea.
 ZĂTREANU UDREA, paharnic — bis. Ionești — Vilcea.
 ZDRANCU AMZA — bis. Roești — Vilcea.
 ZORILESCU BARBU, protopop — bis. Zorlești — Gorj.
 ZORILESCU RĂDUCANU — bis. Lihulești — Gorj.
 ZOSIMA GHEORGHE, paharnic — bis. Armășesti — Ialomița.

II. INDICE CRONOLOGIC AL MONUMENTELOR

A. MONUMÈNTE DE ARHITECTURĂ CIVILĂ ȘI RELIGIOASĂ *

- sec. IX—X — bisericițele de la Murfatlar — Constanța.
sec. XI—XII — bis. din Niculitel — Tulcea.
ante 1300 — bis. catolică C. Lung-Muscel.
sec. XIII — cetatea Turnu Severin (ruine).
sec. XIII—XIV — schitul Negru Vodă — Argeș.
mijlocul sec. XIV — bis. domnească din Curtea de Argeș.
1351—1352 — bis. zisă a lui Negru vodă — C. Lung-Muscel.
1371—1373 — m-reă Vodița — Mehedinți.
1377—1378 — m-reă Tismana — Gorj (prima construcție).
ante 1385 — m-reă Cotmeana — Argeș.
1387—1388 — m-reă Cozla — Vilcea (datare Emil Lăzărescu).
sec. XIV — ruine de bis. la Turnu Severin — Mehedinți.
sfîrșitul sec. XIV — cetatea Giurgiu — Ilfov.
sfîrșitul sec. XIV — bis. Hirtești — Argeș.
sfîrșitul sec. XIV — episcopia Rm. Vilcea (prima clădire).
sfîrșitul sec. XIV — cetatea Turnu — Teleorman (ruine).
sfîrșitul sec. XIV — începutul sec. XV — m-reă Bolintin — Ilfov (dispărută).
sfîrșitul sec. XIV — începutul sec. XV — m-reă Snagov — Ilfov.
sfîrșitul sec. XIV — începutul sec. XV — m-reă Tismana — Gorj (reclădită).
sfîrșitul sec. XIV — începutul sec. XV — m-reă Vișina — Gorj (dispărută).
începutul sec. XV — mitropolia din Tîrgoviște (prima construcție).
ante 1409 — m-reă Strugalea (dispărută).
c. 1417 — bis. catolică din Tîrgoviște (dispărută).
ante 1431 — m-reă Dealu — Dimbovița (prima ctitorie).
1431 — m-reă Căscioarele — Ilfov.
c. 1440 — m-reă Govora — Vilcea.
c. 1440 — bis. ruină din Tîrgșor — Prahova.
ante 1441 — m-reă Glavacioc — Argeș (prima construcție).
mijlocul sec. XV — schitul Iezurul — Vilcea (prima clădire).
mijlocul sec. XV — bis. Sf. Vineri — Tîrgoviște (prima fundație).
1453 — paraclisul Buna Vestire — m-reă Snagov — Ilfov.
1462 (?) (sau începutul sec. XVI) — bis. Dragomirești — Dimbovița.
1462—1474 — m-reă Tinganu — Ilfov (dispărută).

* Menționez că am trecut aici, în ordine cronologică, construcțiile religioase și civile cărora li s-a conferit calitatea de monument de arhitectură, precum și cele mai vechi monumente religioase care au dispărut. La monumentele care au fost refăcute sau reclădite am adăugat, pe lîngă data primului lăcaș, și datele acestor refaceri. Atrag atenția cititorilor asupra faptului că unele din aceste datări sunt aproximative, datorită lipsei de informații precise, astfel încât la aceste datări se mai pot aduce precizări noi. Am considerat însă că — chiar cu aceste aproximății — o asemenea listă cronologică a monumentelor — care nu a mai fost alcătuită — este de un interes deosebit pentru toți cei ce se preocupă de monumentele noastre feudale, cărora le oferă un tablou foarte elocvent al efortului constructiv făcut de-a lungul veacurilor în Țara Românească.

- ante 1485 — m-rea Mihoveni (dispărută).
 ante 1486 — m-rea Mărgineni — Prahova (ruinată).
 c. 1490 — schitul Brădetul — Argeș.
 1492—1493 — m-rea Babele — Ilfov.
 ante 1493 — m-rea Cojuștea — Crivelniciu — Mehedinți (ruinată).
 ante 1494 — m-rea Bistrița — Vilcea (prima fundație).
 ante 1496 — m-rea Govora — Vilcea (refacere).
 ante 1497 — m-rea Tutana — Argeș.
 ante 1498 — m-rea Rîncăciov — Dimbovița.
 1499—1501 — m-rea Dealu — Dimbovița (reclădită).
 sec. XV — schitul Ostrovul — Călimănești (prima ctitorie).
 sfîrșitul sec. XV — m-rea Nucet — Dimbovița.
 sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI — bis. Sf. Dumitru — Craiova (prima clădire).
 sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI — m-rea Dobrușa — Vilcea.
 sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI — m-rea Glavacioc — Argeș (refacere).
 sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI — schitul Păpușa — Vilcea.
 sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI — m-rea Sadova — Dolj (prima clădire).
 sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI — m-rea Strehaiia — Mehedinți (clădiri).
 sec. XV—XVI — schitul Alunișu — Buzău.
 începutul sec. XVI — m-rea Gura Motrului — Mehedinți (prima clădire).
 începutul sec. XVI — schitul Arhanghelul — Rm. Vilcea (ante 1522).
 începutul sec. XVI — schitul Clocociov — Slatina (prima clădire).
 începutul sec. XVI — m-rea Topolnița — Mehedinți (prima clădire).
 <1512—1521> — m-rea Găiseni (Strâmbul) — Ilfov.
 <1512—1521> — schitul Ostrovul — Călimănești — Vilcea (reclădită).
 <1512—1521> — bis. m-rii Snagov — Ilfov (refacere).
 <1512—1521> — m-rea Surpatele — Vilcea (prima fundație).
 <1512—1521> — bis. Sf. Gheorghe — Tîrgoviște.
 1516—1521 — m-rea Călușu — Olt (prima construcție).
 ante 1517 — bis. Sf. Vineri — Tîrgoviște (refăcută).
 1517 — bis. episcopală Curtea de Argeș.
 c. 1518 — mitropolia din Tîrgoviște (refacere).
 1520—1521 — bolnița m-rii Bistrița — Vilcea.
 1520—1521 — schitul Ostrovul — Vilcea (refacere).
 ante 1526 — bis. Flămînești — Curtea de Argeș.
 ante 1530 — bis. Cuv. Paraschiva — Cepturoaia — Olt.
 c. 1530 — m-rea Vîforita — Dimbovița.
 1532 — m-rea Menedic (Vîntilă vodă) — Buzău.
 1534 — schitul Valea — Argeș.
 1536—1537 — m-rea Mislea — Prahova.
 1539 — m-rea Verbila — Prahova.
 ante 1542—1545 — m-rea Fîntînele (dispărută).
 1542—1543 — bolnița m-rii Cozia — Vilcea.
 1542—1545 — bis. Roșie — Tîrgoviște (dispărută).
 1544 — episcopia din Buzău (prima fundație).
 c. 1547 — m-rea Segarcea — Dolj.
 c. 1550 — m-rea Cîrnău — Buzău.
 prima jumătate a sec. XVI — bis. Adormirea — Greci — Ilfov.
 mijlocul sec. XVI — schitul Crucioșoara (dispărut).
 mijlocul sec. XVI — m-rea Golgota — Dimbovița (prima clădire).
 mijlocul sec. XVI — bis. Buna Vestire — Rm. Vilcea (sau începutul sec. XVI).
 1554—1557 — bis. Cuv. Paraschiva (domnească) — Rm. Vilcea.
 ante 1563 — bis. Sf. Nicolae — Cojani (Mironesti) — Ilfov.
 1571—1572 — m-rea Bucovăț — Dolj.
 1571—1572 — m-rea Cobia (Boloșin) — Dimbovița.
 1571—1573 — m-rea Vieros — Argeș.
 1577 — bis. Sf. Gheorghe — Runcu — Vilcea.
 1578 (sau 1587—1589) — m-rea Gruiu — Ilfov.
 c. 1580 — bis. ruină Târgșor — Prahova.
 1580—1590 — schitul Olteni — Rm. Vilcea.
 1582 — m-rea Stelea — Tîrgoviște (prima clădire).
 1582 — m-rea Tutana — Argeș (refacere).
 1583 — paracisul Adormirea — m-rea Cozia — Vilcea.
 1583 — bis. Intrarea în biserică — Bătușari — Curtea de Argeș.
 1583 — bis. domnească Tîrgoviște.

- 1583—1585 — curtea domnească Tîrgoviște (refaceri).
 1584 — m-reă Mislea — Prahova (refacere parțială).
 1587—1588 — m-reă Hotărani — Olt.
 c. 1590 — m-reă Comana — Ilfov.
 c. 1590 — m-reă Crețești — Dolj.
 ante 1592 — m-reă Banu — Buzău (prima fundație).
 1593—1601 — schitul Clocoiov — Slatina (refacere).
 ante 1595 — m-reă Flămîndă — Vilcea.
 1596 ? — bis. Sf. Nicolae — Fălcoiu — Olt.
 1597—1599 — m-reă Strîmba — Gorj.
 sec. XVI — schitul Ciutura — Dolj.
 sec. XVI — m-reă Brîncoveni — Olt (prima fundație).
 sec. XVI — m-reă Mamul — Vilcea (de lemn).
 sec. XVI (ante 1597) — schitul Titireciu — Ocnele Mari — Vilcea.
 sec. XVI — schitul Robaia — Argeș (de lemn).
 sec. XVI — bis. ruină Suslănești — Argeș.
 sfîrșitul sec. XVI — casele domnești Caracal — Olt și bis. domnească.
 sfîrșitul sec. XVI — m-reă Jitianu — Dolj.
 sfîrșitul sec. XVI — bis. Sf. Voievozi — Ruda — Vilcea.
 ante 1600 — m-reă Bradu — Buzău.
 ante 1600 — schitul Ciolanu — Buzău.
 ante 1600 — m-reă Izvorani — Buzău.
 sfîrșitul sec. XVI — începutul sec. XVII — casa Buzescu — Strejești — Olt.
 sfîrșitul sec. XVI — începutul sec. XVII — m-reă Ținăreni — Gorj.
 sfîrșitul sec. XVI — începutul sec. XVII — m-reă Călușu — Olt (refaceri; pisanie din 1588)
 începutul sec. XVII — bis. Sf. Îngeri din Buzău.
 începutul sec. XVII — bis. Sf. Gheorghe — Rm. Vilcea.
 începutul sec. XVII — bis. Sf. Voievozi — Tîrgoviște.
 1608 — m-reă Cernica — Ilfov (prima fundație).
 c. 1619 — m-reă Dedulești — Buzău.
 1623—1624 — m-reă Golgota — Dimbovița (refacere).
 c. 1625 — schitul Dălhăuți — Vrancea.
 1626 — schitul Băleni — Ilfov.
 1626 — bis. Sf. Ilie — C. Lung-Muscel.
 1628? — bis. Sf. Ioan Botезătorul — Ștefănești — Argeș.
 c. 1631 — schitul Balamuci — Ilfov.
 <1632—1654> — bis. domnească Caracal — Olt.
 <1632—1654> (sau sec. XVIII ?) — schitul Dobrotinet — Olt.
 1633 — schitul din Peștera Bistriței — Vilcea.
 1634—1635 — m-reă Dintr-un lemn — Vilcea.
 1634—1635 — bis. Brîncoveni — Olt (paraclisul curții).
 1635—1636 — m-reă C. Lung-Muscel (reclădită).
 ante 1637 — m-reă Arnota — Vilcea (1634—1635?).
 1637—1638 — m-reă Căldărușani — Ilfov.
 1638—1639 — bis. Sf. Dimitrie — Buzinca — Tîrgoviște.
 1639 — bis. domnească Ploëști — Prahova.
 1640 — m-reă Brîncoveni — Olt (refacere).
 1640 — schitul Jghiabu — Vilcea.
 1640—1641 — m-reă Bradu — Buzău.
 1641 — bis. Adormirea — Bohari — Argeș.
 1641 — bis. domnească — Gherghita — Prahova.
 1641—1645 — bis. Sf. Treime — Slatina — Olt.
 1643—1644 — bis. Sf. Treime — Herăști — Ilfov.
 ante 1644 — schitul Robaia — Argeș (refacere).
 c. 1644—1650 — schitul Deleni — Olt.
 1645 — schitul Clocoiov — Slatina (refacere).
 1645 — bis. m-rii Strehia — Mehedinți.
 1645 — bis. m-rii Stelea — Tîrgoviște (reclădită).
 1645—1646 — schitul Bărbătești — Păroaia — Dimbovița.
 1645—1646 — m-reă Topolnița — Mehedinți (reclădită).
 1646 — bis. Adormirea — Călinești — Prahova.
 1646 — bis. Adormirea — Dobreni — Ilfov.
 1646 — bis. Sf. Treime — Golești — Argeș.
 1646 — m-reă Plătărești — Ilfov.
 1646—1648 — m-reă Plăvicieni — Olt.
 1647—1648 — m-reă Polovragi — Gorj (reclădire).

- 1648 — m-rea Cornățel — Ilfov.
 1648 — m-rea Rincăciu — Dîmbovița (refacere).
 1648—1649 — m-rea Negoești — Ilfov.
 1648—1650 — bis. Sf. Treime Cocorăștii — Grind — Prahova.
 ante 1649 — schitul Cornu — Prahova.
 1649 — m-rea Butoiu — Dîmbovița (reclădită).
 1649 — bis. episcopală din Buzău (refacere).
 1649 — bis. Negustori din Buzău.
 1650 — m-rea Brebu — Prahova.
 1650 — paraclisul m-rii Tismană — Gorj.
 mijlocul sec. XVII — schitul Dobrotinet — Olt.
 mijlocul sec. XVII — bis. Adormirea și Sf. Împărați — Dumitrești — Vilcea.
 mijlocul sec. XVII — casa fam. Cantacuzino — Filipeti-Tîrg — Prahova.
 mijlocul sec. XVII — casa Golescu — Golești — Argeș.
 mijlocul sec. XVII — casa din Herăști — Ilfov.
 mijlocul sec. XVII — m-rea Mamul — Vilcea (refacere).
 mijlocul sec. XVII — bis. Adormirea Simburești — Olt.
 mijlocul sec. XVII — bis. Tăierea Capului Sf. Ioan — Vlădești — Argeș.
 1650—1651 — bis. Adormirea — Cindeștii de Jos — Buzău.
 1650—1651 — bis. Sf. Împărați — Tîrgoviște.
 1651 — fintina Popova — Craiova (refăcută).
 1651 — bis. Sf. Dumitru — Craiova (reclădită).
 1653 — m-rea Gura Motrului — Mehedinți (refacere).
 1654 — schitul Bunea — Dîmbovița.
 1654 — bis. Nașterea Domnului — Săcuiani — Dîmbovița.
 1654 — bis. Sf. Nicolae — Simuleasa — Tîrgoviște.
 1654—1658 — schitul Ciatura — Dolj (refacere).
 1657—1658 — bis. Adormirea — Grădiștea — Vlașca.
 c. 1660 — bis. Adormirea — Ludești — Dîmbovița.
 1660 — bis. Sf. Nicolae — Popești — Ilfov.
 ante 1661 — schitul Greci — Olt.
 1661 — m-rea Codreni (Mărcalești) — Ilfov (prima clădire).
 1661 — bis. Adormirea — Dragoslavale — Argeș.
 ante 1662 — schitul Ciocanu — Argeș.
 1662—1663 — m-rea Sf. Treime — Cerneți — Mehedinți.
 1662—1671 — m-rea Tîrgșor — Prahova.
 1663—1664 — m-rea Sf. Ioan — Focșani — Vrancea.
 1664—1668 — schitul Strehareț — Slatina — Olt.
 c. 1665—1675 — schitul Lespezi — Prahova.
 1666 — bis. Adormirea — Băjești — Argeș.
 1666 — m-rea Cornetul — Vilcea.
 1668 — schitul Roata — Vlașca.
 1668—1669 — schitul Barbu — Buzău.
 c. 1669 — bis. Adormirea — Bârbulețu — Dîmbovița.
 1669 — bis. Sf. Nicolae — Coianu — (Mironești) — Ilfov (refăcută).
 1671 — bis. Sf. Treime — Măgureni — Prahova.
 c. 1672 — schitul Tîrnăvița — Dolj.
 1672—1674 — schitul Trivalea — Pitești — Argeș.
 1673 — m-rea Fedeleesciori — Vilcea.
 1674—1678 — schitul Teica — Ocnele Mari — Vilcea (de lemn).
 1675—1677 — m-rea Codreni (Mărcalești) — Ilfov (refăcută).
 c. 1676 — bis. Trei Ierarhi — Schitul Golești — Argeș.
 1676 — schitul Turnu — Vilcea.
 1676—1677 — bis. domnească Ocnele Mari — Vilcea.
 1677—1680 — schitul Cetățuia — Rm. Vilcea (reclădit).
 1679 — bis. Nașterea Sf. Ioan și Sf. Troiță — Bucov — Prahova.
 1680 — m-rea Vălenii de Munte (prima ctitorie).
 ante 1682 — m-rea Băbeni — Buzău.
 1683 — bis. Sf. Dumitru — Potlogi — Dîmbovița.
 ante 1684 — schitul Budăsteni — Muscel.
 1684 — bis. Adormirea — Balaci — Teleorman.
 1684 — bis. Intrarea în biserică — Socoteni — Dolj.
 ante 1685 — schitul Recea — Rm. Sărat.
 1688 — bis. Sf. Trei Ierarhi — Filipești de Pădure — Prahova.
 1688—1689 — bis. Sf. Treime — Popești — Ilfov.
 1688—1689 — schitul Țigănia — Costești — Vilcea.

- <1688—1714> — bis. Sf. Treime — Corbii Mari — Dîmbovița.
 <1688—1714> — casele bânești din Craiova (reclădite).
 1690—1694 — m-rea Horezi — Vilcea.
 1690—1696 — m-rea Adormirea — Rm. Sărăt.
 1691 — bis. Sf. Împărați — Mătești — Buzău.
 1691 — bis. de lemn Sf. Gheorghe — Rugi — Gorj.
 1691—1715 — schitul Pătroaia — Dîmbovița.
 1692—1693 — bolnița m-rii Sadova — Dolj.
 1693—1705 — bis. Sf. Nicolae — Coasta — Vilcea.
 1694 — m-rea Berca — Buzău.
 1694 — schitul Bonțești — Vrancea.
 1694—1695 — m-rea Sinaia — Prahova.
 1694—1695 — bis. Adormirea — Vădeni — Gorj.
 1695 — schitul Bascovul — Argeș (prima fundație).
 c. 1696 — bis. Sf. Dumitru — Focșani.
 1696 — bis. Adormirea — Afumați — Ilfov.
 1696 — m-rea Mamul — Vilcea (reclădită).
 1696—1697 — paraclisul Nașterea Maicii Domnului — m-rea Horezi — Vilcea.
 1696—1699 — bolnița Adormirea — m-rea Horezi — Vilcea.
 1697 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Jilavele — Ilfov.
 1698 — m-rea Bordești — Vrancea.
 1698 — casa lui C. Brîncoveanu — Potlogi — Dîmbovița.
 1698—1699 — bis. Sf. Nicolae — Văcărești — Dîmbovița și casele fam. Văcărescu.
 ante 1699 — schitul Scăueni — Vilcea.
 1699 — bis. mare a m-rii Brîncoveni — Olt.
 1699 — m-rea Baia de Aramă — Mehedinți.
 1700 — bolnița Sf. Împărați — m-rea Brîncoveni — Olt.
 c. 1700 — hanul m-rii Horezi — Craiova — Dolj.
 c. 1700 — bis. Sf. Pantelimon — Ciobănoaia — Buzău.
 sec. XVII — bis. Fundeni din C. Lung-Muscel.
 sec. XVII — bis. Marina — C. Lung-Muscel.
 sec. XVII — bis. Sf. Gheorghe — Olari — C. Lung-Muscel.
 sec. XVII — casa din Cindești — Buzău.
 sec. XVII — casa din Ciocănești — Ilfov.
 sec. XVII — casa din Coianii — Ilfov.
 sec. XVII — bis. Olari — Curtea de Argeș.
 sec. XVII — m-rea Albă — Dolj.
 sec. XVII — geamia Amzacea — Constanța.
 sec. XVII — casa Cantacuzino — Mărgineni — Prahova.
 sec. XVII (c. 1662—1680) — bis. Crețulescu — Tîrgoviște (refacere).
 sec. XVII — bis. Geartolu — Tîrgoviște.
 sfîrșitul sec. XVII — moscheia din Babadag — Tulcea.
 sfîrșitul sec. XVII — m-rea Colănești — Teleorman.
 sfîrșitul sec. XVII — bis. Adormirea — Ocnele Mari — Vilcea.
 sfîrșitul sec. XVII — casa Brăilei — Vădeni — Gorj.
 sec. XVII — începutul sec. XVIII — bis. Sf. Ioan — Broșteni — Ocnele Mari — Vilcea.
 sec. XVII—XVIII — bis. Ovidenia din Tăbăcari — Focșani — Vrancea.
 sec. XVII—XVIII — bis. Adormirea — Adincata — Dîmbovița.
 sec. XVII—XVIII — bis. Sf. Ioniță — Tîrgoviște.
 sec. XVII—XVIII — bis. de lemn Sf. Nicolae — Valea Orlei — Prahova.
 începutul sec. XVIII — bis. Sf. Nicolae — Bîrsești — Vilcea.
 începutul sec. XVIII — bis. cimitirul schitul Frăsinet — Vilcea.
 începutul sec. XVIII — bis. ruină Fumureni — Vilcea.
 începutul sec. XVIII — schitul Titirescu — Ocnele Mari — Vilcea (refacere).
 1701 — bis. Dragomirești — Dîmbovița (refacere parțială).
 1701 — bis. Sf. Nicolae — Izvoru — Argeș.
 1702 — schitul Bărbătești — Păroaia — Dîmbovița (refacere).
 1702—1703 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Valea Mare — Argeș.
 1703 — paraclisul Sf. Spiridon și Eftimie — m-rea Comana — Ilfov.
 1703—1706 — m-rea Surpatele — Vilcea (reclădită).
 1704 — bis. Adormirea — Berivoești — Argeș.
 1704—1705 — bis. Stolnicu — Tîrgoviște.
 ante 1705 — schitul Didești — Teleorman.
 c. 1705 — bis. Donie — Focșani — Vrancea.
 1705 — bis. Nașterea Precistei — Slătioara — Vilcea.
 1705 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Valea cu Apă — Gorj.

- 1705—1706 — bis. Adormirea — Ișalnița — Dolj.
 1706 — bis. și curtea din Doicești — Dimbovița.
 1707—1708 — m-rea Hotărani — Olt (refacere).
 1707—1708 — m-rea Izvorani — Buzău (refacere).
 1707—1708 — bis. Sf. Dumitru — Bagdat — Rm. Sărat.
 1708 — bis. Sf. Nicolae — Nicuț — C. Lung-Muscel.
 c. 1709 — bis. Adormirea — Broșteni din Buzău.
 1709 — palatul episcopiei Buzău (refacere).
 1709 — bis. Sf. Ioan Damaschin — Domirești — Buzău.
 1709—1710 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Cîmpofeni — Gorj (sau ante 1831 ?).
 1709—1710 — bis. Sf. Nicolae — Fâlcou — Olt.
 1709—1716 — m-rea Precista — Focșani — Vrancea.
 1710—1711 — paraclisul Duminica Tuturor Sfintilor — m-rea Cozia — Vilcea.
 ante 1711 — m-rea Poiana — Prahova.
 1711—1712 — schitul Păpușa — Vilcea (refacere).
 1714 — bis. Sf. Nicolae — Cîmpina — Prahova.
 1714—1715 — bis. Sf. Nicolae — Florești — Ilfov.
 1714—1715 — bis. Buna Vestire — Vernești — Buzău.
 1714—1716 — bis. Sf. Nicolae — Vătășești — Bărbătești — Vilcea.
 1714—1716 — bis. Sf. Voievozi — Călimănești — Vilcea.
 1715 — clădiri ale m-rii D. Lemn — Vilcea.
 1715 — bis. Sf. Nicolae — Brăiloiu — Brezoaiele — Ilfov.
 1716—1718 — bis. Sf. Nicolae — Olănești — Vilcea.
 1716—1724 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Secu — Dolj.
 1717 — bis. Sf. Îngeri — Curtea de Argeș.
 ante 1718 — schitul Logrești — Gorj.
 1718 — paraclisul Nașterea Sf. Ioan de la m-reia C. Lung-Muscel.
 1719—1720 — schitul Izzerul — Vilcea (refacere).
 ante 1720 — bis. Sf. Nicolae Vechi — Focșani — Vrancea.
 ante 1720 — bis. Sf. Nicolae — Peșteana — Gorj.
 1720 — bis. Buna Vestire — Tismana — Gorj.
 1720 — bis. Sf. Ilie — Craiova.
 1722 — bis. Banu — Buzău (refacere).
 1723—1724 — bis. Buna Vestire — Drugănești — Ilfov.
 1725 — m-rea Cáscioarele — Ilfov (refacere).
 1725 — schitul Arhanghel — Vilcea (refacere).
 1726 — schitul Teica — Ocnele Mari — Vilcea (reclădită).
 1727 (?) — bis. de lemn Sf. Nicolae — Govora — Vilcea.
 1727 — bis. de lemn Sf. Îngeri — Vilsănești — Valea Faurului — Argeș.
 1727—1730 — bis. Adormirea — Strimbeanu — Dimbovița.
 1729 — bis. Sf. Arhangheli și Sf. Troită — Bengești — Gorj.
 1729 (sau 1760 ?) — bis. de lemn Sf. Îngeri — Seciurile — Gorj.
 1729 — bis. Nașterea Maicii Domnului — Vlădești — Vilcea.
 ante 1730 — bis. Sf. Nicolae — Albeni — Gorj.
 1730 — casele fam. Bengescu — Bengești — Gorj.
 1730 — bis. Sf. Nicolae — Glogova — Gorj.
 1730 — bis. de lemn Sf. Îngeri — Larga — Gorj (sau 1776).
 1730 — bis. Nașterea Maicii Domnului — Negoești — Gorj.
 c. 1730 — m-reia Poiana Mărului — Rm. Sărat.
 1730—1734 — bis. Sf. Nicolae — Zătreni — Vilcea.
 1731 — bis. Pătru Boj — Craiova.
 1731 — bis. Buda — Ocnele Mari — Vilcea.
 1731—1732 — bis. Sf. Ilie — Bălcești — Gorj.
 1731—1732 — schitul Bodești — Vilcea.
 1731—1732 — bolnița Sf. Nicolae a m-rii Polovragi — Gorj.
 1731—1732 — bis. Sf. Arhangheli — Stănești — Gorj.
 1732 — bis. Sf. Nicolae cel Nou — Focșani — Vrancea.
 1732—1733 — bis. Sf. Andrei — Frunzănești — Ilfov.
 1733 — bis. Sf. Nicolae — Ciineni — Argeș.
 1733 — bis. Sf. Treime — Strejesti — Olt.
 1734 — bis. Sf. Arhangheli — Pleșoiu — Olt.
 1735 — bis. Sf. Voievozi — Călinești — Argeș.
 1735 (?) — bis. Sf. Nicolae — Giurcu — Gorj.
 1735 — bis. Adormirea — Slatina — Olt.
 1735 (?) — bis. Sf. Nicolae — Viriți — Dolj.
 1736—1737 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Văianu — Gorj.

- ante 1737 — bis. Sf. Treime — Seciu — Prahova.
 1737 — bis. Intrarea în biserică — Străchinești — Vilcea.
 ante 1738 — bis. Cuv. Paraschiva (domnească) — Rm. Vilcea (refacere parțială).
 1738 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Cărpinișu — Gorj.
 1739 — bis. Sf. Nicolae — Brădiceni — Gorj.
 1739 — bis. Sf. Nicolae — Pădureni — Argeș.
 ante 1740 — bis. Buna Vestire — Oteșeni — Vilcea.
 1740—1750 — bis. Intrarea în biserică — Bodești — Vilcea.
 1741 — bis. Sf. Arhangeli — Slăvitești — Vilcea.
 1741—1746 — m-rea Vălenii de Munte — Prahova (reclădire).
 1742 — bis. de lemn Înălțarea — Jupinești — Argeș.
 1742—1744 — schitul Pietrari — Vilcea.
 ante 1743 — schitul Măinești — Olt.
 1743 — bis. Sf. Dimitrie — Corbeni — Argeș.
 1743 — bis. Buna Vestire — Ionești — Vilcea.
 1743 — bis. Nașterea Sf. Ioan — Micșunești Mari — Ilfov.
 1743 — bis. Sf. Nicolae — Răureni — Ocnele Mari — Vilcea.
 1743 — bis. Sf. Nicolae — Rîfov — Prahova.
 1743 — bis. Sf. Treime din m-rea Zamfira — Prahova.
 1743—1746 — bis. Adormirea — Muiereni — Dolj.
 ante 1744 — schitul Săseni — Buzău.
 1744 — bolnița Adormirea — episcopia Rm. Vilcea.
 1744—1746 — bis. Sf. Voievozi — Tăbăcari — Focșani.
 ante 1745 — schitul Crasna (Izvoarele) — Prahova.
 1745 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Bumbești de Jiu — Gorj.
 1745 — bis. Înălțarea — Dragoslavale — Argeș.
 1745 (sau 1812 ?) — bis. de lemn Marița — Vilcea.
 1745 — bis. Adormirea — Topoloveni — Argeș.
 1745—1760 (?) — bis. Sf. Visarion — Ploieștiori — Ploiești.
 ante 1746 — bis. Sf. Voievozi — Mihăilești — Ilfov.
 1746 — bis. Sf. Treime și Sf. Voievozi — Benești — Vilcea.
 1746 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Bijneri — Gorj.
 1746 — bis. Adormirea — Ciorani de Jos — Prahova.
 1746—1747 — bis. Nașterea Maicii Domnului și Sf. Sofia — Dîmbovicioara — Dîmbovița.
 1746—1747 — bis. Sf. Apostoli — Tg. Jiu — Gorj.
 1747 — bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Drăghinești — Rm. Sărat.
 1747 — bis. Sf. Nicolae — Telești — Gorj.
 1748 — bis. Adormirea, Sf. Gheorghe și Sf. Mihail — Bucșănești — Argeș.
 1748—1749 — bis. Toți Sfinții — Baia de Fier — Gorj.
 1748—1753 — m-rea Obedeanu — Craiova.
 1749 — schitul Cisălu — Buzău.
 1749—1764 — bis. Domnească — Tg. Jiu (refacere).
 1749—1816 — schitul Valea Boulei — Gorj.
 1750 — bis. Cuv. Paraschiva — Valea Luminii — Ciulnița — Argeș.
 1750 — bis. Intrarea în biserică — Ciorobești — Costești — Vilcea.
 1750 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Peticei — Gorj.
 mijlocul sec. XVIII (c. 1750) — bis. de lemn Sf. Gheorghe — Bascov — Argeș (după R. Crețeanu prima jum. sec. XVIII).
 mijlocul sec. XVIII — schitul Colnicu — Surpatele — Vilcea.
 mijlocul sec. XVIII — conacul Filipescu — Filipești — Tîrg — Prahova
 1750—1751 — paraclisul Sf. Grigore Bogoslovul — episcopia Rm. Vilcea.
 1751 — bis. de lemn Sf. Îngerii — Mușetești — Gorj.
 1752 — bis. Sf. Arhangeli — Brădești — Dolj.
 1751 — schitul Înătești — Rm. Vilcea.
 1751 — bis. Sf. Nicolae — Vărzari — Argeș.
 1751—1752 — bis. Sf. Voievozi — Meculești — Argeș.
 1751 — bis. schitului Balamuci — Ilfov.
 1752 — bis. Sf. Stefan și Sf. Dumitru — Balș — Olt.
 1752 — bis. Înălțarea — Cepari-Pămînteni — Argeș.
 1752 — bis. Sf. Voievozi — Corcova — Mehedinți.
 1753 — bis. Sf. Nicolae — Borlești — Argeș.
 1753 — bis. Sf. Voievozi — Dobrotești — Teleorman.
 1753 — bis. Sf. Nicolae — Gălășești — Argeș.
 1753 — foisorul lui Dionisie — m-rea Horezi — Vilcea.
 1753 — bis. schitului Tezlu — Dolj.

- 1753—1754 — schitul Berislăvești — Vilcea.
 1754 — bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul — Marinești — Vilcea.
 1754 — bis. Adormirea — Radovaniu — Ilfov.
 1754 — bis. Sf. Nicolae — Tunari — Ilfov.
 1754—1755 — bis. Sf. Gheorghe Nou — Craiova (reclădită).
 1755 — bis. Sf. Nicolae — Stoilești — Vilcea.
 1755—1756 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Budurăști — Vilcea.
 1755—1756 — bis. Sf. Nicolae — Bîrsești — Vilcea (refacere).
 1756 — bis. Profetul Samuil — Focșani.
 ante 1757 — schitul Cotești — Vrancea.
 1757 — m-rea Crețești — Dolj (refacere).
 1757 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Folești — Vilcea.
 1757 — bis. de lemn Buna Vestire — Urși — Vilcea.
 1758 — bis. Vlăduianu — Craiova.
 1758—1759 — bis. Adormirea — Cruceru-Brezoaiele — Ilfov.
 1758—1759 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Arhangheli — Cîrstieni — Argeș.
 1759 — bis. Sf. Gheorghe — Gura Văii — Vilcea.
 1760 — bis. de lemn Schimbarea la Față — Cacova — Vilcea.
 1760 — bis. catolică C. Lung-Muscel (refacere).
 1760—1761 — bis. Sf. Voievozi — Titești — Argeș.
 ante 1761 — bis. Sf. Nicolae — Făcăi — Ocnele Mari — Vilcea.
 1760—1770 — bis. Jălăboiu — Focșani — Vrancea.
 1761 — bis. Sf. Voievozi și Sf. Nicolae — Braloștița — Dolj.
 1761 — bis. Galbenă — Urlați — Prahova.
 1762 — bis. Cuv. Paraschiva — Băilești — Argeș.
 1762 — bis. Intrarea în biserică — Ciuta — Buzău.
 1762 — bis. Cuc. Paraschiva — Muiereasca — Vilcea.
 1762—1763 — bis. cimitirului schitul Frăsinet — Vilcea.
 1762—1765 — bis. Toți Sfinții — Rm. Vilcea.
 1763 — bis. Sf. Nicolae, Teodor Tiron și Stelian — Balotești — Ilfov.
 1763 — bis. Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru-Câlugăru — Tărtășești — Ilfov.
 1765 — bis. Adormirea — Deagu de Sus — Argeș.
 1765—1767 — bis. Adormirea și Cuv. Paraschiva — Pietroșița — Dimbovița.
 1765—1768 — bis. Sf. Treime — Știrbei — Craiova.
 1766 — bis. Intrarea în biserică — Zănoaga — Olt.
 1766 — cula din Almaj — Dolj.
 1767 — bis. Băleni — Dimbovița.
 1767 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Caracal — Olt.
 1767 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Crețeni — Vilcea.
 1767 — schitul Deleni — Olt (reclădire).
 1767 — bis. Sf. Trei Ierarhi — Folești — Vilcea.
 1768 — bis. Sf. Gheorghe — Gura Văii — Bogdănești — Vilcea.
 1768 — casa Budişteanu — Budeasa — Argeș.
 1768 — bis. de lemn Adormirea — Crasna din Vale — Gorj.
 1768 (sau 1825 ?) — bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul — Raci — Gorj.
 1768 — bis. Sf. Atanasie și Căril — Tîrgoviște.
 ante 1769 — schitul Logrești — Gorj.
 ante 1769 — schitul Uda — Argeș.
 c. 1770 — bis. Sf. Treime — Corbi — Argeș.
 1770 — schitul Cheia — Prahova.
 1770 — bis. Craiovita — Craiova.
 1770 (sau 1800—1805) — bis. Sf. Nicolae — Goia — Argeș.
 1770 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Ionești — Vilcea.
 1770 — bis. Sf. Îngeri — Izbășești — Argeș.
 1770—1780 — bis. Adormirea — Tatomirești — Dolj.
 1771 — bis. Înălțarea — Davidești — Argeș.
 1771 — bis. Sf. Nicolae — Fundeni — Prahova.
 1772 — bis. Sf. Nicolae — Ghimpăti — Dimbovița.
 1772 — bis. de lemn Adormirea — Glodeni — Gorj.
 1773 — bis. Buna Vestire — Vlădești — Vilcea.
 1774 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Lelești — Gorj.
 1774 — bis. Adormirea — Locusteni — Dolj.
 1774 — bis. Sf. Voievozi — Negoiești — Dolj.
 1774 — bis. de lemn Sf. Dumitru — Nucet — Prahova.
 1774—1775 — bis. Sf. Îngeri — Otetelișu — Vilcea.
 1774—1775 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe — Zorlești — Vilcea.

- 1774—1780 — bis. Ungureni — Craiova.
 1774—1782 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Dridu — Ilfov.
 1774—1790 — bis. Sf. Voievozi — Măldărești — Vilcea.
 1775 — bis. Intrarea în biserică — Mierlești — Bărbătești — Vilcea.
 1775 — bis. Sf. Nicolae — Biscenii de Jos — Buzău.
 1775 — bis. de lemn Intrarea în biserică Totoi — Gorj.
 1775 — bis. Cuv. Paraschiva — Calinești — Vilcea.
 1775 (1781) — bis. Intrarea în biserică — Viorești — Vilcea (sau sfîrșitul sec. XVIII ?).
 ante 1776 — bis. Sf. Nicolae — Lupoia — Mehedinți.
 ante 1776 — m-rea Tigănești — Ilfov.
 1776 — bis. Intrarea în biserică — Găești — Dimbovița.
 1776 — bis. de lemn Sf. Gheorghe — Timna — Mehedinți.
 1776—1777 — bis. Buna Vestire — Domnești — Argeș.
 1776—1777 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Licuriciu — Gorj.
 c. 1777 — bis. Albă — Tîrgoviște.
 1777 — bis. Sf. Ilie — Aricești — Rahtivani — Prahova.
 1777 — bis. Sf. Nicolae — Breaza de Sus — Prahova.
 1777 — bis. Sf. Voievozi — Robești — Vilcea.
 ante 1778 — schitul Măruntișu — Buzău.
 1778 — bis. Sf. Gheorghe — Armășești — Ilfov (Ialomîța).
 1778—1779 — bis. Sf. Ștefan și Sf. Gheorghe — Purcăreni — Dolj.
 1779 — bis. Sf. Nicolae — Băbeni — Vilcea.
 1779 — bis. Șubești — C. Lung-Muscel (reclădită).
 1779 — schitul Fusea — Dimbovița.
 1779 — bis. Sf. Nicolae — Pajereea — Tărtărești — Ilfov.
 1779 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe — Purcăreni — Argeș.
 1779 — bis. Sf. Împărați — Racovița — Olt.
 1779 — bis. Sf. Gheorghe — Rm. Vilcea (refacere).
 1779—1780 — bis. de lemn Adormirea — Pietroasa — Vilcea.
 c. 1780 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Cîrbegi — Gorj.
 1780 — bis. de lemn Sf. Arhangheli — Arhoți — Bălești — Gorj.
 1780 — bis. Gîrlași din Buzău.
 1780 — bis. Sf. Ioan Botезătorul — Cărbunesti — Gorj.
 1780 — bis. Intrarea în biserică — Chiciura — Vilcea.
 1780 — bis. Buna Vestire — Doba — Olt.
 1780 — bis. Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru — Rucăr — Argeș.
 1780 — bis. Cuv. Paraschiva — Star Chiojd — Prahova.
 1780—1800 — bis. de lemn Toți Sfintii — Tâlpărești — Gorj.
 1781 — bis. Cotenești — Argeș.
 1781 — schitul Reșca — Olt.
 1781 — bis. de lemn Sf. Dumitru — Gorj.
 1781—1784 — m-rea Poiana Mărului — Rm. Sărat (refacere).
 1781—1784 — bis. Naștere Sf. Fecioare — Rm. Sărat.
 1781—1831 — bis. Sf. Dumitru — Milcov — Olt.
 1782 (1793 ?) — bis. Dorobăntia — Craiova.
 1782 — bis. Cuv. Paraschiva — Mislea — Dimbovița.
 1783 — bis. Sf. Voievozi — Cioroiu — Olt.
 1783 (?) — bis. Sf. Ioan Sebastian — Craiova.
 1783—1784 — bis. Sf. Apostoli (Popa Hristea) — Craiova.
 1783—1797 — bis. Sf. Arhangheli — Craiova.
 ante 1784 — schitul Lainici — Gorj.
 1784 — schitul Bradu — Cheia — Vilcea.
 1784 — bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Breasta — Dolj.
 1784 — bis. Sf. Treime — Slatina — Olt (refacere).
 1784 — bis. Sf. Dumitru — Rm. Vilcea.
 1784 — bis. Sf. Nicolae — Tîntaru — Mehedinți.
 1785 — bis. Sf. Paraschiva — Focșani.
 1785 — bis. de lemn Adormirea — Ibănești — Olt.
 1785 — bis. Sf. Nicolae — Muiereasca — Vilcea.
 1785 — bis. Adormirea — Optași — Olt.
 c. 1785 — casa Hagi Prodan — Ploiești — Prahova.
 1786 — bis. Sf. Nicolae — Comoșteni — Dolj.
 1786 — bis. Adormirea — Fîntînele — Mazili — Prahova.
 1786 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Apostoli — Racovița — Argeș.
 ante 1787 — bis. Sf. Voievozi — Budești — Vilcea.
 1787—1789 — bis. Sf. Îngeri și Sf. Nicolae — Almăj — Dolj.

- 1788 — bis. Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru — Căzănești — Vilcea.
 1789 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Brezoiu — Vilcea.
 1789 — bis. Sf. Nicolae — Păduroiu — Argeș.
 1789—1798 — bis. Ovidenia din Armeni — Focșani — Vrancea.
 1789 — bis. Sf. Voievozi — Stamatinești — Focșani.
 ante 1790 — bis. Gura Foii — Dîmbovița.
 1790 — bis. de lemn Adormirea — Bârbălani — Argeș.
 1790 — schitul Cheia — Prahova (refacere).
 1790 (sau 1820 ?) — bis. de lemn Intrarea în biserică — Perestii — Gorj.
 ante 1791 — bis. Sf. Nicolae — Hagiești — Ilfov (1703 după V. Brătulescu).
 ante 1791 — bis. de lemn Adormirea — Ungureni — Prahova.
 1791 — bis. Intrarea în biserică — Gorunești — Popești — Vilcea.
 1792 — bis. Sf. Eustatie, Plachida și Nicolae — Corlătești — Prahova.
 1792 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Chiojdeanca — Prahova (datare R. Crețeanu).
 1792 — m-rea Dedulești — Buzău (refacere).
 1792 — bis. Sf. Voievozi — Găujani — Argeș.
 1792 — bis. de lemn Sf. Voievozi și Cuv. Paraschiva — Roșia Jiu — Gorj.
 1792 — bis. Intrarea în biserică — Roșile — Vilcea.
 1792 — paraclisul m-rii Sinaia — Prahova.
 1792—1793 — bis. Cuv. Paraschiva — Bogdănești — Vilcea.
 1792—1793 (?) — bis. Cuv. Paraschiva — Domnesti — Ilfov.
 1793 — bis. de lemn Înălțarea Domnului — Buda Cislău — Buzău.
 1793 — bis. Brindușa (Sf. Nicolae) — Craiova.
 1793 — bis. Sf. Voievozi — Nedelea — Prahova.
 1793 — bis. Sf. Andrei — Sîngeru — Prahova.
 1793—1796 (sau 1800 ?) — bis. Cuv. Paraschiva și Sf. Grigore Teologul — Laicăi — Argeș.
 1793—1796 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Ștefănești — Vilcea.
 1793—1797 — bis. Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva — Greblești — Vilcea.
 1794 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Spiridon — Cerneți — Mehedinți.
 1794 — bis. Sf. Voievozi — Coșoveni de Jos — Dolj.
 1794 — bis. Belivacă (Sf. Nicolae) — Craiova.
 1794 — bis. Cuv. Paraschiva — Dienci — Olt.
 1794 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Voiești — Gorj.
 1795 — bis. Adormirea — Grajduri — Argeș.
 1795 — bis. Sf. Treime — Rătivoești — Argeș.
 1796 — bis. Adormirea — Budeasa — Argeș.
 1796 — bis. Adormirea — Ostrovani — Dolj.
 1796 — bis. Sf. Nicolae — Pitigaiu — Ilfov.
 1796 — bis. Nașterea Maicii Domnului — Sibiciu de Jos — Buzău.
 1796 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Ursoaia — Gorj.
 1796 — bis. Sf. Voievozi — Voinești — Dîmbovița.
 1796—1803 — schitul Scăueni — Vilcea (refăcut).
 1797 — bis. Sf. Stelian — Chițorani — Prahova.
 1797 — bis. Buna Vestire — Copăciosasa — Gorj.
 1797 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Crasna din Deal — Gorj.
 1797 — bis. Sf. Trei Ierarhi — Genuneni — Vilcea.
 1797 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Pojogeni — Gorj.
 1798 — bis. Toți Sfinții — Proieni — Vilcea.
 1798 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Părăușani — Vilcea.
 1798—1818 — bis. Sf. Voievozi — Piscani — Argeș.
 1798—1799 — bis. Sf. Nicolae — Bibesti — Gorj.
 1799 — bis. m-rii Babele — Ilfov (refăcută).
 1799—1800 — bis. Sf. Gheorghe și Sf. Nicolae — Bîrzei — Gorj.
 1800 — bis. de lemn Sf. Paraschiva — Aninișu — Gorj.
 1800 — fintina Jianu — Craiova.
 1800 — bis. Hahi Enuș — Craiova.
 1800 — bis. Intrarea în biserică — Horezi —
 1800 — bis. Intrarea în biserică — Horezi-Tîrg — Vilcea.
 1800 — bis. Sf. Voievozi — Inuri — Argeș.
 1800 (sau 1810) — bis. Sf. Împărați — Paia-Bătoșești — Dolj.
 1800 — bis. Trei Ierarhi — Slănic — Prahova.
 1800 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Ursoaia — Vilcea.
 1800 — bis. Intrarea în biserică — Ursani — Vilcea.
 1800 — bis. de lemn Sf. Treime și Sf. Nicolae — Voineasa — Vilcea.
 c. 1800 — cula Galita — Cimpul Mare — Olt.
 sec. XVIII — casa Șirbei — Bălcăști — Gorj.

- sec. XVIII — casa Bărbătescu — Bărbătești — Vilcea.
 sec. XVIII — bis. de lemn Sf. Nicolae — Bircaciu — Gorj (1713, 1745 ?).
 sec. XVIII — bis. Sf. Nicolae — Buicești — Olt.
 sec. XVIII — cula din Cernătești — Dolj.
 sec. XVIII — bis. de lemn Înălțarea Domnului — Cloșani — Gorj (ante 1790).
 sec. XVIII — cula din Curtișoara — Gorj.
 sec. XVIII — bis. Sf. Ilie — Drăgășani — Vilcea.
 sec. XVIII — bis. Adormirea — Fîntînele Ungureni — Prahova.
 sec. XVIII (c. 1780) — bis. Nașterea Maicii Domnului — Focșani — Vrancea.
 sec. XVIII — casa din Frunzănești — Ilfov.
 sec. XVIII — cula din Glogova — Gorj.
 sec. XVIII — bis. de lemn Sf. Împărați — Gurani — Gorj.
 sec. XVIII — bis. Adormirea — Liiceni — Olt.
 sec. XVIII — bis. Sf. Nicolae — Negreni — Vilcea (zugrăvită 1814).
 sec. XVIII — bis. Adormirea — Novaci — Ilfov.
 sec. XVIII — bis. Schimbarea la Față — Parepa — Prahova.
 sec. XVIII — bis. Mavrodolu — Pitești (de lemn).
 sec. XVIII — casa Dobrescu — Ploiești — Prahova.
 sec. XVIII — bis. Buna Vestire — Ploiești — Prahova.
 sec. XVIII — bis. Sf. Nicolae — Rădulești — Ilfov.
 sec. XVIII — casa Văcărescu — Sîngeru — Prahova.
 sec. XVIII — bis. Sf. Nicolae — Star Chiojd — Prahova.
 sec. XVIII — bis. Sf. Dumitru și Sf. Împărați — Stîlpu — Buzău.
 sec. XVIII — bis. Sf. Împărați — Zănoaga — Prahova.
 a doua jumătate a sec. XVIII — bis. Sf. Nicolae — Corbeanca — Ilfov.
 a doua jumătate a sec. XVIII (c. 1775—1785) — bis. Sf. Gheorghe Vechi — Craiova.
 a doua jumătate a sec. XVIII — începutul sec. XIX — bis. de lemn Adormirea — Gilofan — Vilcea.
 sfîrșitul sec. XVIII — casa Jianu din Caracal — Olt.
 sfîrșitul sec. XVIII — cula din Măldărești — Vilcea.
 sfîrșitul sec. XVIII — casa Jianu — Preajba — Dolj.
 sfîrșitul sec. XVIII — schitul Sopot — Slatina — Olt.
 sfîrșitul sec. XVIII — bis. de lemn Toți Sfinții — Tălpășești — Gorj (1780—1800).
 sfîrșitul sec. XVIII — casa fam. Vladimirescu — Vladimîru — Gorj.
 sfîrșitul sec. XVIII — începutul sec. XIX — casa Cartianu — Cartiu — Gorj.
 sfîrșitul sec. XVIII — începutul sec. XIX — bis. Sf. Nicolae — Suici — Argeș.
 sfîrșitul sec. XVIII — începutul sec. XIX — bis. Adormirea — Teiu — Vilcea.
 începutul sec. XIX — bis. Sf. Anton și Sf. Împărați — Băicoi — Prahova.
 începutul sec. XIX — cula Bujoreni — Vilcea.
 începutul sec. XIX — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Căcărăzeni — Argeș (prima jum. sec. XVIII după R. Crețeanu).
 începutul sec. XIX — cula lui Tudor Vladimirescu din Cerneti — Mehedinți.
 începutul sec. XIX — bis. de lemn Sf. Nicolae — Ciocadia — Gorj (ante 1847).
 începutul sec. XIX — bis. de lemn Sf. Voievozi — Cornățel (1806 după R. Crețeanu).
 începutul sec. XIX — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Drăganu — Argeș (1785 după R. Crețeanu).
 începutul sec. XIX (ante 1808) — bis. de lemn Adormirea — Glimbocu — Argeș.
 începutul sec. XIX (ante 1808) — bis. Adormirea — Merișani — Argeș.
 începutul sec. XIX — casa Olănescu — Olănești — Vilcea.
 începutul sec. XIX — bis. Sf. Nicolae și Sf. Ioan — Poroiňita — Mehedinți.
 începutul sec. XIX — paraclisul de la Tătărești — Teleorman.
 începutul sec. XIX — casa Girbea — Vladimîru — Gorj.
 c. 1801 — bis. Sf. Apostoli — Petrâchești — Buzău.
 1801 — bis. de lemn Adormirea — Curpene — Gorj.
 1801 — bis. Sf. Treime — Săftica — Ilfov.
 1801—1802 — bis Sf. Ioan — Furnicosi — Argeș.
 1803 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Amărăști — Vilcea.
 1803 — bis. Sf. Voievozi — Cireașov — Olt.
 1803 — bis. Sf. Nicolae, Sf. Arhangeli și Sf. Toma — Deleni — Olt.
 1803 — bis. Sf. Nicolae — Obîrșia de Cîmp — Mehedinți.
 1802—1804 — schitul Recea — Rm. Sărăt (refacere).
 1802—1806 — bis. Cuv. Paraschiva — Scorteni — Prahova.
 după 1802 — m-rea Vîforita — Dîmbovița (refaceri).
 1803 — bis. Sf. Ilie — Calopăru — Dolj.
 1803—1804 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Cindești din Vale — Dîmbovița.

- 1803—1805 — m-rea Verbila — Prahova (refaceri).
 1803—1806 — bis. de lemn Adormirea — Curpenelu — Gorj.
 1804 — bis. Sf. Lazăr — m-rea Cernica — Ilfov.
 1804 — bis. Buna Vestire — Copăceni — Vilcea.
 1804 — bis. Sf. Ioan — Hera — Craiova.
 1804 — bis. Sf. Treime — Proșca — Buzău.
 1804 — bis. Ghenoaica — Valea Scheilor — Buzău.
 1805 — bis. Adormirea — Ciumești — Argeș.
 1805 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Împărați — Vîrtopu — Dolj.
 1805 — bis. Adormirea Recea — Argeș.
 1805—1812 — bis. Cuv. Paraschiva — Balș.
 1806 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Cuca — Argeș (datare R. Crețeanu).
 1806 — cula din Racovița — Argeș.
 1806 — bis. Sf. Nicolae — Sâlcioara — Buzău.
 1806 — bis. Sf. Grigore Decapolitul — Sîmbotin — Argeș.
 1806 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Viisoara — Vilcea.
 1807 — bis. Sf. Dumitru, Sf. Voievozi, Cuv. Paraschiva — Ciineni — Argeș.
 1807 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Frasinul din Deal — Dîmbovița.
 1807 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Gureni — Gorj.
 1807 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Mălaia — Vilcea.
 1807 — bis. Adormirea — Mijlocu — Olt.
 1807 — bis. Sf. Andrei — Pocruiu — Gorj.
 1807—1811 — bis. Adormirea — Murgaș — Dolj.
 1807—1817 — bis. Adormirea — Păroși — Olt.
 ante 1808 — bis. Intrarea în biserică — Bădiceni — Argeș.
 1808 — bis. Sf. Dumitru — Băbiciu — Olt.
 1808 — bis. Ioan Botezătorul și Coborîrea Sf. Duh — Ciocadia — Gorj.
 1808 — bis. Sf. Voievozi — Groșerea — Gorj.
 1808 — bis. Adormirea — Prejna — Mehedinți.
 1808 — bis. Sf. Nicolae — Scoica — Gorj.
 1808 — bis. Sf. Treime — Seciu — Prahova (refacere).
 1808 — bis. Filip — Vălenii de Munte — Prahova.
 1808 — bis. Adormirea — Voetin — Vrancea.
 c. 1808 — cula din Groșerea — Gorj.
 1808—1809 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Călugărița — Teleorman.
 1808—1809 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Tetcoi — Dîmbovița.
 1808—1814 — bis. Sf. Nicolae — Dăesti — Vilcea.
 1809 — bis. Sf. Nicolae — Coșoveni-de-Sus — Dolj.
 1809 — bis. de lemn Sf. Îngeri — Sohodol — Gorj.
 1809—1810 — m-rea Țințăreni — Gorj (refaceri).
 1809—1811 — bis. Sf. Nicolae — Capul Piscului — Argeș.
 1809—1815 — bis. Sf. Nicolae, m-rea Cernica — Ilfov.
 1810 — bis. Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru — Căzănești — Vilcea (refacere).
 1810 — schitul Dălhăuți — Vrancea (reclădire).
 1810 — bis. schitului Greci — Olt (reclădiră).
 1810 (sau 1815) — bis. de lemn Sf. Vasile — Pieptani — Gorj.
 1810 — bis. Cuv. Paraschiva — Șuica — Olt.
 1810 — bis. Sf. Nicolae — Tg. Jiu — Gorj.
 1810 — bis. Buna Vestire — Vadul Săpat — Prahova (reclădire).
 1810 — bis. Sf. Dumitru — Voitești — Gorj.
 1810 — bis. Înălțarea Domnului — Voloiacu — Mehedinți.
 1810—1812 — bis. Toți Sfinții din m-rea Poiana Mărului — Rm. Sărat.
 1810—1812 — bis. Sf. Îngeri — Tigveni — Argeș.
 1810—1812 — bis. Adormirea — Bujoreni — Vilcea.
 1811 — bis. Adormirea — Bujoreni — Vilcea.
 1811 — bis. de lemn Sf. Nicolae din schitul Ciolanu — Buzău.
 1811 — bis. Cornu de Sus — Prahova (refăcută ?).
 1811 — bis. Sf. Nicolae — Valea Danului — Argeș.
 1811—1812 — bis. Sf. Vasile — Gănești — Vilcea.
 1811—1812 — bis. Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva — Racovița — Vilcea.
 1811—1820 — bis. Buna Vestire — Rădăcinești — Vilcea.
 1812 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Alunișul — Olt.
 1812 — bis. Sf. Nicolae — Amărăști — Vilcea.
 1812 — bis. Sf. Voievozi — Balota — Dolj.
 1812 — bis. Schimbarea la Față — Bodăești — Dolj.

- 1812 — bis. Sf. Arhanghel — Boldești — Prahova.
 1812 — moscheia Hîrșova — Constanța.
 1812 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Miroslăveni — Gorj („prefăcută”).
 1812 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon — Pitești — Argeș (refacere).
 1812 — bis. de lemn Sf. Andrei — Porceni — Gorj (sau 1826 ?)
 1812 — bis. mare a m-rii Tigănești — Ilfov.
 1812—1817 — bis. schitului Lainici — Gorj.
 ante 1813 — bis. Sf. Nicolae — Circea — Dolj.
 1813 — bis. Sf. Nicolae — Argetoiaia — Dolj.
 1813 — bis. Oota (Madona Oota) — Craiova.
 1813 — bis. Livezeni — Argeș.
 1813 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Negomiru.
 1813 — bis. Sf. Treime — m-rea Cernica — Ilfov.
 1813—1817 — bis. Sf. Gheorghe — Dăbuleni — Dolj.
 1814 — bis. Sf. Ioan Gură de Aur și Cuv. Paraschiva — Cerăt — Dolj.
 1814 — bis. Adormirea — Cerneti — Mehedinți.
 1814 — bis. bolniță a m-rii D. Lemn — Vilcea.
 1814 — bis. Sf. Împărăti și Sf. Dumitru — Floru — Olt.
 1814 — m-rea Ghighiu — Prahova.
 1814 — casa protopopului Cîrstea — Corușești — Popești — Vilcea.
 1814 — bis. de lemn Adormirea — Schela — Horezu — Vilcea.
 1814 — bis. Adormirea — Vilvoiu — Olt.
 1815 — cula G. Cuțui — Broșteni — Gorj.
 1815 — bis. ruină Cîrlögani — Olt.
 1815 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Rm. Vilcea (data terminării).
 1815 — bis. de lemn Adormirea — Valea lui Pătru — Dolj.
 1815 — bis. din Zăvideni — Vilcea.
 1815—1816 — bis. Sf. Voievozi — Lipia — Bojdani — Ilfov.
 1815—1817 — bis. Adormirea — Baba Ana — Prahova.
 1815—1818 — bis. Mavrodolu — Pitești (reclădită).
 1816 — bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Goleasca — Ilfov.
 1816 — fintina din piața Elca — Craiova.
 1816 — bis. Cuv. Paraschiva — Scornicești — Olt.
 1816 — bis. Cuv. Paraschiva — Strîmbeni — Argeș.
 1816 — bis. Sf. Nicolae — Urdari — Gorj (zugrăvită 1836).
 ante 1817 — bis. Sf. Apostoli — Cartiu — Gorj.
 1817 — bis. Cuv. Paraschiva și Sf. Dumitru — Ogretin — Prahova.
 1817 — bis. Sf. Voievozi — Roești — Vilcea.
 1817 — casa de lemn din Scornicești — Olt.
 1817 — bis. Sf. Treime din m-rea Tigănești — Ilfov.
 1817 — bis. Adormirea — Vărăști — Ilfov.
 1817—1819 — m-rea Tigănești — Ilfov (clădiri).
 1818 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Bîlta — Gorj.
 1818 — bis. ruină Sf. Haralambie — Constantinești — Olt.
 1818 — bis. Intrarea în biserică — Crainici — Mehedinți.
 1818 — bis. Sf. Voievozi — Homețti — Rm. Sărat.
 1818 — bis. Sf. Nicolae — Puchenii — Prahova.
 1818 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Stolojani — Gorj.
 1818 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Valea Bună — Mehedinți.
 1818—1820 — bis. Toți Sfinții — Caracal — Olt.
 1819 — bis. Adormirea — Calotesti — Argeș.
 1819 — bis. Intrarea în biserică — Bătușari — Curtea de Argeș (refăcută).
 1819 — bis. Adormirea — Făgetelu din Vale — Olt.
 1819 — bis. Sf. Nicolae — Malurile — Munteni — Rm. Sărat.
 1819 — bis. Sf. Vasile cel Mare — Strîmba — Gorj.
 1819 — bis. Adormirea — Șitoaia — Dolj.
 1820 — bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Călărașu — Dolj.
 1820 — bis. Sf. Nicolae — Cernătești — Dolj.
 1820 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Cerneti — Mehedinți.
 1820 — bis. Sf. Dumitru — Cornetu — Dolj.
 1820 — bis. Sf. Trei Ierarhi — Jilavale — Ilfov.
 1820 — bis. ruină Sf. Nicolae — Leu — Dolj.
 1820 — bis. Sf. Ioan și Sf. Gheorghe — Olănești — Vilcea.
 1820 — bis. Maica Precista — Ploiești — Prahova.
 1820—1821 — bis. de lemn Adormirea — Nehoiașu — Buzău (sec. XVIII după R. Crețeanu).

- 1820—1830 — bis. Sf. Împărați — Românești — Gorj.
 1821 — bis. Sf. Nicolae — Curtișoara — Gorj.
 1822 — bis. Toți Sfinții — Călugăreasa — Gorj.
 1822 — bis. Adormirea — Făgețelu din Deal — Olt.
 1822—1828 — bis. Sf. Nicolae — Ciuneni — Vilcea.
 1823 — bis. de lemn Sf. Gheorghe — Boașca — Gorj.
 1823 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Cănicea — Mehedinți.
 1823 — bis. Sf. Gheorghe — Lapoș — Buzău.
 1823 — cula nouă din Măldărești — Vilcea.
 1823 — bis. Sf. Gheorghe — Valea Poienii — Gorj.
 1823—1824 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Porceni — Gorj.
 1824 — bis. Sf. Împărați — Ciorani — Gorj.
 1824 — bis. Adormirea — Capul Dealului — Drăgășani — Vilcea.
 1824 (sau 1830) — bis. Sf. Voievozi — Lăunele — Argeș.
 1824 — bis. Sf. Voievozi — Smirdioasa — Teleorman.
 1824—1825 — bis. Sf. Arhangeli — Birzești — Gorj.
 1824—1825 — bis. Sf. Nicolae — Cojani — Cărbunești — Gorj.
 1824—1825 — bis. Sf. Nicolae — Coasta — Vilcea (reclădită).
 1825 — bis. Adormirea — Budești — Băbeni — Vilcea.
 1825 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Brădești — Dolj.
 1825 — schitul Ciocanu — Argeș (refacere).
 1825 — bis. Nașterea Maicii Domnului și Sf. Sofia — Dimbovicioara — Dimbovița (refacere).
 1825 — bis. Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru — Ghindeni — Dolj.
 1826 — bis. Sf. Împărați — Băleni — Gorj.
 1826 — bis. Sf. Nicolae — Sirbi din Buzău.
 1826 — bis. Sf. Nicolae — Gărdești — Drăgășani — Vilcea.
 1826 — bis. Adormirea — Văleni — Dimbovița — Muscel.
 1826—1829 — bis. Intrarea în biserică și Sf. Nicolae — Cremenari Mijlocu — Vilcea.
 1826—1829 — bis. Sf. Gheorghe — Odăile — Buzău.
 1826—1832 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Arhangeli — Bistrețu — Dolj.
 1827 — bis. Nașterea Maicii Domnului — Cătunele — Mehedinți.
 1827 — bis. Adormirea și Sf. Gheorghe — Coțofeni — Dolj.
 1827 — schitul Jghiabu — Vilcea (refacere).
 1827 — bis. de lemn Adormirea — Vaideei — Gorj.
 1827—1828 — bis. Adormirea — Pițicu — Bumbești — Gorj.
 după 1827 — casa din Budești — Ilfov.
 1827—1832 — m-rea C. Lung — Muscel (refacere).
 1827—1834 — m-rea Vieroș — Argeș (refacere).
 1827—1835 — bis. Sf. Voievozi — Ploiești — Prahova.
 1828 — bis. Sf. Apostoli din schitul Ciolanu — Buzău.
 1828 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Cîrcești — Argeș (1826 după R. Crețeanu).
 1828 — schitul Crasna (Izvoarele) — Prahova (refacere).
 1828 — bis. Sf. Nicolae — Rusănești — Vilcea.
 1828—1830 — bis. Intrarea în biserică — Redea — Olt.
 c. 1829 — bis. Izvorul Tămăduirii, schitul Dălhăuți — Vrancea.
 1829 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Milești — Făurești — Vilcea.
 1830 — bis. Sf. Gheorghe și Sf. Împărați — Breaza de Jos — Prahova.
 1830 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Ioan Botezătorul — Celaru — Dolj.
 1830 — bis. Sf. Nicolae și Adormirea — Chilia — Olt.
 1830 — bis. Adormirea — Ciorica — Teleorman.
 1830 — bis. Sf. Gheorghe — Rimnicu-Vilcea (refacere parțială).
 1830 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Vladimiru — Gorj.
 c. 1831 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Țiuleni — Dolj.
 1831 — bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Bădeni — Argeș.
 1831 — m-rea Bildana — Ilfov.
 1831 — bis. Sf. Voievozi — Strejești — Olt.
 1831—1832 — bis. Sf. Gheorghe — m-rea Cernica — Ilfov.
 1832 — bis. de lemn Sf. Ioan — Bălești — Gorj.
 1832 — bis. Sf. Nicolae — Zegujani — Mehedinți.
 1832—1833 — bis. Sf. Lazăr și Spiridon din cimitirul m-rii Ghighiu — Prahova.
 1832—1833 — bis. Oborul Vechi — Tîrgoviște.
 ante 1833 — bis. Cuv. Paraschiva — Poiana Mare — Olt.
 1833 — bis. Sf. Îngeri din Buzău (refacere).
 1833 — bis. Sf. Nicolae, Sf. Ioan și Adormirea — Călugărei — Dolj.
 1833 — bis. Adormirea — Cîmpina — Prahova.

- 1833 — bis. de lemn Sf. Treime — Lungăști — Vilcea.
 1833 — bis. Buna Vestire — Ploiești — Prahova (refacere).
 1833 — bis. ruină Sf. Nicolae — Șopărila — Olt.
 1833 — bis. Sf. Nicolae — Vălenii de Munte — Prahova.
 1833—1834 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Drăghești — Mehedinți.
 1833—1834 — bis. Cuv. Paraschiva — Scornicești — Olt.
 1833—1836 — bis. Sf. Arhangheli — Brăila.
 1834 — bis. de lemn Gornovița — Gorj.
 1834 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Cernădia — Gorj.
 1834 — bis. de lemn Adormirea — Gănești — Muscel.
 1834—1836 — bis. Adormirea — Mărculești — Buzău.
 1834—1837 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Măgura — Vilcea.
 1834—1838 — bis. din cimitir, m-rea Pasărea — Ilfov.
 1834—1838 — bis. Sf. Gheorghe — Pojogeni — Gorj.
 1834—1843 — m-rea Bucovățul Nou — Dolj.
 1835 — schitul Cheia — Prahova (reclădire).
 1835 — bis. Intrarea în biserică și Înălțarea — Ciovîrnișani — Mehedinți.
 1835 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Costești — Mehedinți (sfîrșitul sec. XVIII ?).
 1835 — bis. Schimbarea la Față — Curtișoara — Gorj.
 1835 — bis. Sf. Apostoli — Viașu — Mehedinți.
 1835 — bis. Sf. Împărați — Vladimiro — Gorj.
 ante 1836 — bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul — Bobu — Gorj.
 1836 — bis. Sf. Împărați — Broșteni — Gorj.
 1836 — m-rea Golgota — Dimbovița (refăcut clădiri).
 1836 — bis. Sf. Voievozi — Ionești — Gorj.
 1836 — bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul — Jieni — Olt (refacere).
 1836—1838 — bis. Coborârea Sf. Duh — Gîrla Mare — Mehedinți.
 1837 — bis. Izvorul Tămăduirii și Sf. Nicolae — Ciupuria — Dolj.
 1837 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Măgura — Vilcea.
 1837 — bis. Sf. Împărați — Ulmeni — Buzău.
 1837 — bis. de lemn Sf. Dumitru — Zeicani — Vilcea.
 1837—1838 — bis. Sf. Dumitru — Rusănești — Olt.
 1838 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Buleta — Vilcea.
 1838 — seminarul din Buzău.
 1838 — bis. Sf. Împărați — Otești — Olt.
 1839 — bis. Sf. Împărați — Pietroasa — Vilcea.
 1839 — bis. Nașterea Maicii Domnului — Sisești — Gorj.
 1839 — bis. Sf. Voievozi — Viișoara — Romană.
 1839—1842 — clădirile m-rii Cernica — Ilfov (refăcute).
 1840 — bis. Intrarea în biserică — Delureni — Argeș.
 1840 — bis. Sf. Nicolae — Oești — Pămînteni — Argeș.
 1840 — bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Vîlănești — Argeș.
 1840—1842 bis. Sf. Nicolae — Marcea — Vilcea.
 1840—1843 — bis. Sf. Gheorghe — Mihoveni — Argeș.
 1840—1843 — bis. Sf. Nicolae — Palanga — Argeș.
 1840—1849 — m-rea Nucet — Dimbovița (reclădită).
 1840—1850 — bis. Sf. Împărați — schitul Dălhăuți — Vrancea.
 1841 — paraclisul episcopiei din Buzău.
 1841—1844 — m-rea Glavacioc — Argeș (reclădire).
 1842—1845 — bis. Sf. Nicolae din schitul Ciolanu — Buzău (rec.ădită).
 1842—1852 — bis. Înălțarea — Manasia — Ilfov.
 1843 — bis. Sf. Nicolae — Amărăști — Dolj.
 1843 — schitul Bascovul — Argeș (refacere).
 1843 — bis. Nașterea Maicii Domnului — Butculești — Teleorman.
 1843 — schitul Robaia — Argeș (refacere parțială).
 1843—1846 — bis. mare a m-rii Sinaia — Prahova.
 1843—1847 — bis. Sf. Nicolae — Greabănu — Buzău.
 1844—1845 — bis. Adormirea și Sf. Ignatie — Piatra Iepii — Dimbovița.
 1844—1847 — bis. Sf. Nicolae — Găvănești — Buzău.
 1844—1852 — clădirile m-rii Dealu — Dimbovița (refăcute).
 1844—1855 — clădirile m-rii Tismana — Gorj (refăcute).
 1845 — bis. Sf. Pantelimon — Arsache — Ilfov.
 1846 — bis. Nașterea Maicii Domnului și Sf. Nicolae — Cămărașu — Brezoaiele — Ilfov.
 1846 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Turburea — Gorj.
 1846—1847 — bis. Sf. Treime — m-rea Pasărea — Ilfov (reclădită).

- 1846—1849 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Bocșa — Vilcea.
1846—1855 — clădirile și bis. mare a m-rii Bistrița — Vilcea (reclădite).
1847 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Palanca — Vilcea.
1848—1853 — clădirile m-rii Cozia — Vilcea (refăcute).
1850 — bis. Negustori din Buzău (refacere).
1850—1853 — m-rea Butoiu — Dimbovița (reclădită).
1852—1856 — clădirile m-rii Arnova — Vilcea (reclădite).
1852—1856 — episcopia din Rm. Vilcea (refacere).
1854—1856 — bis. schitului Trivalea — Pitești (reclădită).
1854—1859 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Voievozi — Brănești — Gorj.
1858—1866 — bis. m-rii Ghighiu — Prahova (reconstruită).

B. CRUCI SAU TROIȚE *

1512—1521 — Curtea de Argeș
 1580 — crucea mîseilor — Rm. Vilcea
 (textul unui doc. de la această dată)
 1584 — Brătieni — Argeș
 1584 — Sălătruc — Argeș
 1593 — Călimănești — Vilcea
 1593—1601 — Tîrgoviște
 1596 — Burlănești — Dîmbovița
 1597 — Văleni — Argeș
 1599 — Nămănești — Argeș
 1604 — Rucăr — Argeș
 1625—1626 — Călimănești — Vilcea
 1629 — Ștefănești — Argeș
 1630—1631 — Gherghița — Prahova
 1632 — Ciînenei — Argeș
 <1632—1654> — Dobrotinet — Olt
 <1632—1654> — Filipeștii-Tîrg — Prahova
 <1632—1634> — Simileasca — Buzău
 <1632—1634> — Golești — Argeș
 <1632—1634> — Răzvad — Dîmbovița
 <1632—1634> — Schitul Golești — Argeș
 <1632—1634> — Vîforita — Dîmbovița
 1634 — Tîrgoviște
 1635 — Pitești — Argeș
 1636 — C. Lung-Muscel
 1637 — Butoiu — Dîmbovița
 ante 1639 — Leotești — Saac
 1639 — Țigănești — Argeș
 c. 1640 — Ocnele Mari — Vilcea
 1641 — Gheboeni — Dîmbovița
 ante 1642 — Burciulești — Rm. Sărat
 1642 — Dragoslavele — Argeș
 1644 — Comișani — Dîmbovița
 1645 — Cornăteni — Dîmbovița
 1647 — Budeasa — Argeș
 1647 — Laicăi — Argeș
 1647 — Țigănești — Argeș

1648 — Răzvad — Dîmbovița
 ante 1650 — Mătăsești — Ialomița
 1650 — Adinca — Dîmbovița
 1650 — Patroaia — Dîmbovița
 1653 — Finta — Dîmbovița
 1653—1654 — Bibarsu-Saac
 1654 — Tîrgoviște — Dîmbovița
 1655 — Cepturoaia — Știrbei — Olt
 1655 — Drăgănești — Prahova
 1656 — Rm. Vilcea — Episcopia
 1659 — Nămănești — Argeș
 1660 — Fieni — Dîmbovița
 1660—1661 — Borlești — Argeș
 1661—1662 — Curtea de Argeș
 1661—1662 — Topoloveni — Argeș
 1664—1665 — Dragoslavele — Argeș
 ante 1666 — Brătieni — Argeș
 ante 1666 — Suici — Argeș
 ante 1667 — Micești — Argeș
 ante 1667 — Strîmba — Vlașca
 1667 — Văleni — Podgoria — Argeș
 1669 — Bărbulețu — Dîmbovița
 1669—1671 — Rucăr — Argeș
 1670—1671 — Rucăr — Argeș
 1672 — Brădești — Dolj
 1672—1678 — Lazuri — Dîmbovița
 1673—1674 — Rucăr — Argeș
 1674 — C. Lung-Muscel (crucea jurămîntului)
 1674 — Dragoslavele — Argeș
 1674 — Moțăneni — Dîmbovița
 1674 — Rucăr — Argeș
 1674—1675 — Gherghița — Prahova
 1674—1675 — Rm. Vilcea
 1675 — Valea Mare — Argeș
 1676 — Greceanca — Buzău
 <1678—1688> — Rucăr — Argeș
 1683 — Călugăreni — Ilfov

* Pentru a avea o evidență cit mai completă a acestor monumente istorice — foarte răspândite în evul mediu — am trecut în listă crucile despre care ni s-a păstrat mărturii mai precise, chiar dacă troițele — fiind expuse mai ușor distrugerii — au dispărut între timp. Nu am trecut în această listă numeroasele cruci nedatate (peste 100), amintite îndeosebi în manuscrisele rom. 223—228 de la Acad. R. S. România.

- ante 1685 — Poenari — Muscel
 <1688—1714> — Rucăr — Argeş
 <1688—1714> — Valea Scheilor — Buzău
 1692 — Albeşti — Argeş
 1692 — Călugăreni — Prahova
 1692 — Dragoslavele — Argeş
 1692 — Rucăr — Argeş
 1692 — Vadul Săpat — Prahova
 ante 1695 — Poroina — Mehedinţi
 1696 — Gura Vadului — Prahova
 1696 — Schei — Buzău
 1698 — Urlați — Prahova
 1699—1700 — Scăeni — Prahova
 1700 — Călimăneşti — Vilcea
 1700 — Merei — Buzău
 1700 — Podul Muncii — Buzău
 sec. XVII — Crucea Agatonului — Buzău
 sec. XVII — m-rea Arnotta — Vilcea
 sec. XVII — Cindeşti — Buzău
 sec. XVII — Gura Sărătii — Buzău
 sec. XVII — Piteşti — Argeş
 sec. XVII — Rucăr — Argeş
 sec. XVII — Săcuiani — Dimboviţa (trei)
 sec. XVII — Slănic — Prahova
 sec. XVII — Valea Puțului — Buzău
 sfîrşitul sec. XVII — Cocorăştii Mislli —
 Prahova
 1701—1702 — Ceptura de Jos — Prahova
 ante 1702 — Coteşti — Muscel
 1702 — Gura Vadului — Prahova
 1702 — Jiblea — Vilcea
 1703 — Izvoarele — Ilfov
 1704 — Cindeşti din Deal — Dimboviţa
 1704 — Viforita — Dimboviţa
 1708 — Aninoasa — Gorj
 1708 — Negreşti — Dimboviţa
 1708 — Star Chiojd — Prahova
 1708—1709 — Greceanca — Buzău
 1709 — Movila Banului — Buzău
 1709—1710 — Rucăr — Argeş
 1710 — Cindeşti din Deal — Dimboviţa
 1710—1711 — Rucăr — Argeş
 c. 1711 — Urlați — Prahova
 1711 — Podul Dimboviţei — Argeş
 1711—1712 — schitul Stânişoara — Argeş
 1712 — Chiojd — Buzău
 1712 — Gemenea — Dimboviţa
 1712 — Mătău — Muscel
 1712 — Onceşti — Dimboviţa
 1712 — Topoloveni — Argeş
 1713 — Ciocăneşti — Argeş
 1713 — Voineşti — Dimboviţa
 1714 — Deagu — Argeş
 1714 — Rucăr — Argeş
 1714—1715 — Topoloveni — Argeş
 1715 — Drăgăneşti — Prahova
 1716 — Dragoslavele — Argeş
 1716 — Piteşti — Argeş
 1716 — Ştefăneşti — Argeş
 1716 — Viforita — Dimboviţa
 1717 — Ştefăneşti — Argeş
 1718 — Brătuleşti — Dimboviţa
 1718—1719 — Chiojdeanca — Prahova
 1719 — Brătuleşti — Dimboviţa
 1719 — Gemenea — Dimboviţa
 1719—1720 — Băleti — Dimboviţa
- 1719—1720 — Cindeşti din Deal — Dimboviţa
 1721 — Jiblea — Vilcea
 1721—1722 — Boiuşoara — Vilcea
 1722 — Piteşti — Argeş
 1722 — Ciocăneşti — Argeş
 1722—1723 — Rucăr — Argeş
 1723 — Dragoslavele — Argeş
 1723—1724 — Săsenii Noi — Buzău
 1723—1724 — Grădiştea — Vilcea
 1724 — Bogoslovul — Buzău
 1724 — Ciocăneşti — Argeş
 1726 — Titeşti — Argeş
 1726 — Vălenii de Munte — Prahova
 1726—1727 — Valea Mare — Argeş
 1727 — Văleni — Podgoria — Argeş
 1727—1728 — Mătău — Muscel
 1728 — Jiblea — Vilcea
 1728 — Tămădău — Ilfov
 1728—1729 — Creţuleşti — Dimboviţa
 1729—1730 — Mirosloveni — Gorj
 1730 — Ştefăneşti — Argeş
 1730—1731 — Rm. Vilcea — Vilcea
 1731 — Jiblea — Vilcea
 1731—1732 — Topoloveni — Argeş
 1731—1732 — Jiblea — Vilcea
 1732 — Rucăr — Argeş
 1732 — Sălătruc — Argeş
 1732 — Vadul Săpat — Prahova
 1732—1733 — Rucăr — Argeş
 1734 — Călimăneşti — Vilcea
 1734 — Racoviţa — Vilcea
 1734—1735 — Gura Vaii — Vilcea
 1735 — Cireşeanu — Prahova
 1735 — Rucăr — Argeş
 1735—1736 — Apostolachi — Prahova
 1737—1749 — Rm. Vilcea
 1739 — Tătărani — Dimboviţa
 1740 — m-rea D. Lemn — Vilcea
 1740—1741 — Enculeşti — Argeş
 1741 — Comarnic — Prahova
 1741 — Râu Vadului — Vilcea
 1742 — Călugăreni — Prahova
 1742 — Izvoarele — Dimboviţa
 1742 — Căineni — Argeş
 1744 — Valea Scheilor — Buzău
 1746 — Glimbocata — Argeş
 1746—1747 — Măldăreşti — Vilcea
 1747 — Bodeşti — Vilcea
 1748—1749 — Horneşti — Ilfov
 prima jumătate sec. XVIII — Ocnele Mari
 — Vilcea.
 1751 — Brădeşti — Dolj
 1751—1752 — Igoiu — Vilcea
 1752 — Izvoarele — Dimboviţa
 1752—1753 — Podgoria — Buzău
 1753—1754 — Călimăneşti — Vilcea
 1754 — Bîrseşti — Vilcea
 1754—1755 — Călimăneşti — Vilcea
 1755—1756 — Buleta — Vilcea
 1756 — Costeşti — Vilcea
 1756 — Ferigile — Vilcea
 1756 — Grindu — Ialomiţa
 1756—1757 — Milostea — Vilcea
 1757 — Giuleşti — Vilcea
 1758 — Ştefăneşti — Argeş

- 1758 — Ciocănești — Argeș
 1760 — Bîrsești — Vilcea
 c. 1760 — Zătreni — Vilcea
 1761 — Arsache — Ilfov
 1762—1763 — Cindești din Deal — Dimbovița
 1762—1763 — Zorlești — Gorj
 1764 — Prigoria — Gorj
 1764—1765 — Călimănești — Vilcea
 1764—1765 — Coltești — Vilcea
 1764—1765 — Slăvești — Vilcea
 1765—1766 — Burlani — Gorj
 1767 — Valea Scheilor — Buzău
 1767—1768 — Pătroaia — Dimbovița
 1767—1768 — Rucăr — Argeș
 1771—1772 — Bădulești — Dimbovița
 1771—1772 — Dianu — Vilcea
 1772 — Dianu — Vilcea
 1772—1773 — Dianu — Vilcea
 1772—1773 — Muiereasca — Vilcea
 1773—1774 — Cireșu — Vilcea
 1774 — Cindești din Vale — Dimbovița
 1774—1775 — Călimănești — Vilcea
 1774—1782 — Lunca Puțului — Buzău
 <după 1774> — Telega — Prahova
 1776—1777 — Popi — Vilcea
 1777—1778 — Mateești — Vilcea
 1777—1778 — Racovița — Vilcea
 1778—1779 — Bîrlesti — Gorj
 1778—1779 — Tg. Jiu — Gorj
 1778—1779 — Jiblea — Vilcea
 1780 — Star Chiojd — Prahova
 1780—1781 — Bâlteni — Vilcea
 1781 — m-rea Bistrița — Vilcea
 1781 — Stănești — Argeș
 1783 — Bâlteni — Vilcea
 1783 — Băloșani — Dolj
 1784 — Rm. Vilcea
 1786 — Mățău — Muscel
 1786—1787 — Jiblea — Vilcea
 1789 — Bengești — Gorj
 1790 — Pănatău — Buzău
 1790—1791 — Peticei — Gorj
 1791 — Sibiciu de Jos — Buzău
 1793 — Plăișor — Buzău
 1794—1795 — Gura Văii — Vilcea
 1795 — Greci — Vilcea
 1795—1796 — Becheni — Gorj
 1795—1796 — Jiblea — Vilcea
 1797 — Glodu — Prahova
 1797 — Star Chiojd — Prahova
 1797—1798 — Genuneni — Vilcea
 1798 — Folești — Vilcea
 1798 — Costești — Vilcea
 1799—1800 — Bâlcăști — Gorj
 sec. XVIII — Copăceni — Vilcea
 sec. XVIII — m-rea D. Lemn — Vilcea
 sec. XVIII — Doicești — Dimbovița
 sec. XVIII — Gheboeni — Dimbovița
 sec. XVIII — Gura Vadului — Prahova
 sec. XVIII — Jiblea — Vilcea
 sec. XVIII — Lipănești — Prahova
 sec. XVIII — Lipia — Buzău
 sec. XVIII — Ostrovul — Vilcea
 sec. XVIII — Păngălești — Vlașca
 sec. XVIII — Pietrari — Dimbovița
 sec. XVIII — Pitești — Argeș
 sec. XVIII — Pojogeni — Gorj
 sec. XVIII — Singeru — Prahova
 sec. XVIII — Zorilești — Gorj
 sec. XVIII—XIX — Frumușani — Ilfov
 (două)
 1800 — Craiova — Dolj
 c. 1800 — Berbești — Vilcea
 1800—1801 — Turcești — Vilcea
 încep. sec. XIX — Jugureni — Prahova
 încep. sec. XIX — Jupinești — Argeș
 încep. sec. XIX — Pietroasele — Buzău
 încep. sec. XIX — Simnicu — Dolj
 încep. sec. XIX — Șitoaia — Dolj
 încep. sec. XIX — Valea Puțului — Buzău
 1801 — Sibiciu de Jos — Buzău
 1801—1802 — Alunu — Vilcea
 1801—1802 — Igoiu — Vilcea
 1802—1803 — Greci — Vilcea
 1803 — Malurile Munteni — Rm. Sărat
 1804 — Olteni — Prahova
 1804 — Slătioara — Vilcea
 1804—1805 — Bâlteni — Vilcea
 1805 — Grindu — Ialomița
 1805—1806 — Alimpești — Vilcea
 1806 — Izvoru-Dulce — Buzău
 1806 — Zorlești — Gorj
 1806—1807 — Schitul Sf. Apostoli — Horezi
 — Vilcea
 1807—1808 — Costești — Vilcea
 1808—1809 — Igoiu — Vilcea (trei)
 1808—1828 — Igoiu — Vilcea
 1810 — Călimănești — Vilcea
 1810 — Salcia — Buzău
 1811—1812 — Igoiu — Vilcea
 1812 — Rahova — Prahova
 1813 — Șuici — Argeș
 1814—1815 — Baia de Fier — Gorj
 1815—1816 — Igoiu — Vilcea
 1816 — Scoarța — Gorj
 1816—1817 — Dianu — Vilcea
 1816—1817 — Igoiu — Vilcea
 1816—1817 — Turcești — Vilcea
 1818 — Tetoiu — Vilcea
 1818—1819 — Leurda — Vilcea
 1818—1819 — Coltești — Vilcea
 1818—1819 — Ferigile — Vilcea
 1819 — Valea Puțului — Buzău
 1819 — Costești — Vilcea
 1819 — Vida — Cîrtoian — Teleorman
 1819—1820 — Alimpești — Vilcea
 1819—1820 — Tetoiu — Vilcea
 1820 — Costești — Vilcea
 1821 — Nucu — Buzău
 1821 — Rătești — Buzău
 1822 — Căneni — Argeș
 1822—1823 — Leurda — Vilcea
 1822—1823 — Zorlești — Gorj
 <1822—1828> — Lunceni — Buzău
 <1822—1828> — Mizil — Buzău
 <1822—1828> — Rucăr — Argeș
 1823 — Gura Văii — Vilcea
 1825 — Plăișor — Buzău
 1826 — Cioceni — Prahova
 1826 — Craiova — Dolj
 1827—1828 — Igoiu — Vilcea

- 1828 — Socu — Gorj
 1828—1829 — Costești — Vilcea
 1829 — Jiblea — Vilcea
 c. 1829 — Milostea — Vilcea
 1830 — Bila — Ilfov
 1831 — Beceni — Buzău
 1831 — Poiana — Seciuri — Gorj
 1832 — Pitești — Argeș
 1832 — Buduști — Vilcea
 1832—1833 — Turcești — Vilcea
 1833 — Malurile Munteni — Rm. Sărat
 1833 — Valea Puțului — Buzău
 1834 — Ceptura de Jos — Prahova
 1834 — Cărbunești — Gorj
 1834 — Ogrăzile — Buzău
 1834 — Vieroș — Argeș
 1835 — m-rea Căldărușani — Ilfov
 1835 — Budieni — Gorj
 1835 — Poiana — Seciuri — Gorj
 1836 — Ceptura de Jos — Prahova
 1836 — Padina — Buzău
 1836 — Grindu — Ialomița
 1831 — Perești — Gorj
 1837 — Rm. Vilcea — Vilcea
 1837 — Vernești — Buzău
 1839 — Lipia — Buzău
 1839 — Ganea — Vilcea
 1840 — Milostea — Vilcea
 1840 — Grindu — Ialomița
- 1841 — Grindu — Ialomița
 1842 — Toțoi — Gorj
 1844 — Cernădia — Gorj
 1845 — Slujitorii Mazili — Ialomița
 1845 — Cernele — Dolj
 1846 — Viespești — Buzău
 1847 — Malurile Munteni — R. Sărat (două)
 1847 — Sîngeru — Prahova
 1848 — Ciobânoaia — Buzău
 1849 — schitul Ciolanu — Buzău
 1849 — Bengești — Gorj
 prima jumătate a sec. XIX — Nedelea —
 Prahova
 mijlocul sec. XIX — Tuțulești — Argeș
 1851 — Cîndești — Buzău
 1853 — Telega — Prahova
 1855—1857 — bis. Intrarea în biserică m-rea
 Zamfira — Prahova
 1856 — Mehedința — Prahova
 1857 — Pietroasele — Buzău (două)
 1858 — Urlători — Buzău
 1863 — Salcia — Buzău
 sec. XIX — Călugăreni — Prahova
 sec. XIX — Clondiru — Buzău
 sec. XIX — Cotorca — Buzău
 sec. XIX — Gura Sărății — Buzău
 sec. XIX — Scurtești — Buzău
 sec. XIX — Vadul Săpat — Prahova

C U P R I N S

	Pag.
Litera M	409—441
Litera N	443—452
Litera O	453—468
Litera P	469—526
Litera R	527—562
Litera S	563—617
Litera Ș	619—626
Litera T	627—676
Litera Ț	677—680
Litera U	681—689
Litera V	691—725
Litera Z	727—732
Addenda	733—745
Indice de ctitori	747—777
Indice cronologic de monumente	780—794
Indice cronologic de cruci sau troițe	795—798

Dat la cules sept. 1968. Bun de tipar 15 nov. 1970.
Apărut 1970. Tiraj 3000 ex. Coli editoriale 35.
Coli de tipar 24 $\frac{1}{4}$.

Tiparul executat la întreprinderea
„Arta Grafică”, Calea Șerban Vodă
133, București.